F. MAGALHÃES

DICIONÁRIO

PORTUGUÊS-LATIM

EDIÇÃO ESPECIAL

EDITÔRA LEP S.A.
RUA TENENTE PENA, 338
SÃO PAULO

1960

LISTA DAS ABREVIATURAS USADAS NESTE DICIONÁRIO

abl.	ablativo
ac.	acusativo
adj.	adjetivo
adv.	advérbio ou adverbial
anat.	anatomia
aritm.	aritmética
arquit.	arquitetura
art.	artigo
astron.	astronomia
bot.	botânica
card.	cardinal
cf.	confronte
compl.	complemento
conj.	conjunção ou conjuntiv[o]
constr.	construção
dat.	dativo
demonst.	demonstrativo
entom.	entomologia
esgrim.	esgrima
f.	feminino
fig.	figuradamente
filos.	filosofia
gen.	genitivo
gên.	gênero
geogr.	geografia
ger. ou gerúnd..	gerúndio
gram.	gramática
i.	intransitivo
ictiol.	ictiologia

imp.	impessoal
indecl.	indeclinável
indef.	indefinido
infin.	infinitivo
inter.	interrogativo
interj.	interjeição
jur.	jurisprudência
loc.	locução
m.	masculino
mat.	matemática
med.	medicina
mil.	militar
mús.	música
n.	neutro
nom.	nominativo
np.	nome próprio
núm.	número
ord.	ordinal
p.	pronominal
part.	particípio
pass.	passado ou passivo
pess.	pessoal
pl.	plural
posp.	pospositivo
prep.	preposição ou prepositivo
pres.	presente
pron.	pronome
quím.	química
rel.	relativo
ret.	retórica
s.	singular ou substantivo
t.	transitivo
v.	verbo
V.	veja

A

a, art.f. Não se verte. // Pron. pess. eam, illam, hanc; quam (no princípio da frase). // Pron. demonst. ea, illa. // Prep. ad, in, ut. Exprime várias relações: tendência, direção para: ad ou in (ac.); ac. sem prep. antes dos nomes de cidades; ut (com o subj.); ad (com o ger.); infin. sem prep.; complemento indireto ou atribuição (dat.). Indica circunstâncias de: lugar, modo, instrumento, preço, tempo, causa, proveniência, distância, etc. Entra na formação de diversas locuções.

Aarão, np. Aaron ou Aron (indecl.).

aba, s.f. lacinia,ae; sinus, us.

abaçanado, adj. adustus,a,um; fuscus,a,um; coloratus,a,um.

abaçanar, v.t. colorare.

ábaco, s.m. abacus,i.

abactor, s.m. abactor,oris.

abade, s.m. abbas,atis.

abadessa, s.f. abbatissa,ae.

abadia, s.f. abbatia,ae.

abafadiço, adj. suffocabilis,e; aestuosus,a,um; fervidus,a,um; praefocabilis,e.

abafado, adj. opertus,a,um; aestuosus,a,um; exanimatus,a,um; (fig.) opressus,a,um.

abafamento, s.m. suffocatio,onis; praefocatio,onis.

abafar, v.t. obducere, cooperire; suffocare, exanimare; (fig.) opprimere, comprimere, supprimere. // V.i. suffocari.

abaixado, adj. depressus,a,um; demissus,a,um; submissus,a,um; (fig.) fractus,a,um.

abaixamento, s.m. depressio,onis; humilitas,atis.

abaixar, v.t. deprimere, demittere; elevare, imminuere, frangere, comminuere, minuere. // V.i. deprimi, descrescere. // V.p. deprimi, se demittere; (fig.) se submittere, descendere.

abaixo, adv. infra, inferius. // abaixo de: loc. prep. sub (abl.), subter (ac.), infra (ac.); post (ac.), secundum (ac.).

abalado, adj. concussus,a,um; impulsus,a,um; labefactus,a,um; (fig.) commotus,a,um.

abalar, v.t. labefacere, labefactare, quatere, concutere; (fig.) commovere, movere. // V.i. evolare, volare, labare, tremere. // V.p. evolare, volare; commoveri, moveri; frangi, flecti.

abalienação, s.f. abalienatio,onis.

abalienar, v.t. abalienare.

abalizado, adj. insignis,e; egregius,a,um; eximius,a,um; singularis,e.

abalizar, v.t. terminare, lemitare. // V.p. eminere, enitere; nobilitari.

abalroar, v.t. e i. collidi ou inter se collidi.

abanador, s.m. ventilator,oris.

abanar, v.t. (ignes) suscitare; labefacere, labefactare; quatere.

abandoar, v.t. congregare, conglobare. // V.p. conglobare se; coire, concursare.

abandonado, part. relictus,a,um; desertus,a,um; derelictus,a,um; destitutus,a,um.

abandonar, v.t. deserere, relinquere, derelinquere, destituere; deponere, omittere. // V.p. se dedere, se tradere, se dare.

abandono, s.m. relictio,onis; destitutio,onis; defectio,onis; solitudo,inis.

abano, s.m. flabellum,i.

abaratar, v.t. pretium imminuere; premere; detrahere (de aliquo).

abarbado, adj. occupatus, negotiis distentus.

abarcado, part. complexus,a,um; interceptus,a,um.

abarcador, s.m. interceptor,oris.

abarcamento, s.m. complexus,us; interceptio,onis.

abarcar, v.t. complecti, amplecti, circumvenire; continere; suscipere. V açambarcar.

abarracar, v.t. milites per tabernacula dividere; tabernaculum collocare; tendere.

abarreirar, v.t. objecto munimine (locum) obsepire.

abarretado, part. pileatus,a,um.

abarretar, v.t. pileare. // V.p pileo caput tegere.

abarroado, adj. pervicax,acis; pertinax,acis; obstinatus,a,um.

abarrotado, adj. refertus,a,um; confertus,a,um; plenus,a,um; repletus,a,um; fartus,a,um; satiatus,a,um.

abarrotar, v.t. explere, refercire. // V.i. abundare, redundare. // V.p. cibo famem depellere; explere ingluviem; se farcire.

abasbacar-se, v.p. obtorpescere; torpescere; obstupescere.

abastado, adj. copiosus,a,um; dives,itis; locuples,etis; abundans,antis.

abastança, s.f. copia,ae; facultates,um.

abastar, v.t. V. abastecer.

abastardar, v.t. degenerare, depravare, corrumpere. // V.p. degenerare, effeminari, desciscere.

abastecer, v.t. commeatus convehere; instruere; ornare; suppeditare; subministrare, ministrare; praebere. // V.p. colligere, providere.

abastecido, adj. instructus,a,um; abundans,antis; circumfluens,entis.

abastecimento, s.m. commeatus,us.

abate, s.m. imminutio,onis; deminutio,onis.

abater, v.t. affligere, dejicere, sternere, prosternere, proruere, percellere; frangere, infringere, debilitare; (aliquem) deprimere, despicere, contemnere. // V.i. dejici, labi, prolabi, ruere, corruere; cadere, subsidere, decedere. // V.p. se deprimere, se demittere; se submittere.

abatido, adj. afflictus,a,um; dejectus,a,um; deturbatus,a,um; prorutus,a,um; eversus,a,um; stratus,a,um; demissus,a,um; fractus,a,um; perculsus,a,um.

abatimento, s.m. demolitio,onis; eversio,onis; infirmitas,atis; languor,oris; demissio,onis, debilitatio,onis.

abatocar, v.t. (dolium) obturare.

abaulado, adj. convexus,a,um; gibber,era,erum; cameratus,a,um.

abaulamento, s.m. convexitas,atis.

abaular, v.t. circinare; camerare.

abderitas, s.m.pl. Abderites,ae.

abdicação, s.f. abdicatio,onis.

abdicar, v.t. abdicare se, abdicare.

abdome ou **abdômen,** s.m. abdomen,inis.

abeberado, adj. potus,a,um; madefactus,a,um; madidus,a,um; madens,entis.

abeberar, v.t. adaquare, potum agere; madefacere, rigare; imbuere. // V.p. madefieri, madescere.

abecedário, s.m. prima litterarum elementa.

abegão, s.m. vilicus,i; colonus,i; procurator,oris.

abegoaria, s.f. res rustica; villa rustica.

Abel, np. Abel (indecl.) ou Abelus,i.

abelha, s.f. apis ou apes,is.

abelha-mestra, s.f. rex apum.

abelharuco, s.m. merops,is; apiastra,ae.

abelheiro, s.m. V. abelharuco; apiarius,i; apiarium,i.

abelhudo, adj. praeproperus,a,um.

abençoar, v.t. benedicere; secundare, fortunare.

aberração, s.f. aberratio,onis; error,oris.

aberrar, v.i. aberrare.

aberta, s.f. opportunitas,atis; occasio,onis. V. abertura. // Pl. incile,is.

aberto, part. e adj. apertus,a,um; patens,entis; patefactus,a,um; ingenuus,a,um; simplex,icis; initus,a,um; inceptus,a,um; inchoatus,a,um.

abertura, s.f. apertio,onis; foramen,inis; apertura,ae; hiatus,us; rima,ae. V. início.

abetarda, s.f. otis,idis.

abeto, s.m. abies,etis.

abexins, s.m.pl. Aethiopes,um.

abibliotecar, v.t. bibliothecam conficere.

abicar, v.t. appellere.

abintestado, adv. ab intestato.

abiscoitar, v.t. V. apanhar; percoquere.

abismado, part. e adj. demersus,a,um; in profundum haustus; submersus voragine. V. admirado.

abismar, v.t. demergere, haurire, pessumdare. V. assombrar. // V.p. demergi.
abismo, s.m. gurges,itis; abruptum,i; vorago,inis; barathrum,i.
Abissínia, np. Aethiopia,ae.
abjeção, s.f. ignobilitas,atis; humilitas,atis; turpitudo,inis.
abjeto, adj. humilis,e; abjectus,a,um; turpis,e; ignobilis,e.
abjudicar, v.t. abjudicare.
abjuração, s.f. abjuratio, onis; ejuratio,onis.
abjurar, v.t. abjurare; exuere; deponere (errorem).
ablação, s.f. ablatio,onis.
ablactação, s.f. ablactatio,onis
ablaqueação, s.f. ablaqueatio, onis.
ablaquear, v.t. ablaqueare.
ablegar, v.t. ablegare.
ablução, s.f. ablutio,onis.
abluir, v.t. abluere.
ablutor, s.m. ablutor,oris.
abóbada, s.f. camera,ae; fornix,icis; concameratio,onis; suspensura,ae. // **Abóbada de um templo**: tholus,i. // **Abóbada palatina**: palati caelum.
abobadado, part. fornicatus, a,um; abasidatus,a,um; concameratus,a,um; cameratus, a,um.
abobadar, v.t. camerare, concamerare, confornicare; arcuare.
abobar, v.t. hebetare. // V.p. hebescere.
abóbora, s.f. cucurbita,ae.
abocanhar, v.t. V. morder.
abocar, v.t. morsu tollere.
abocetado, adj. pyxidatus,a, um.
abocetar, v.t. V. arredondar.
aboletamento, s.m. militum dispersio per hospitia.
aboletar, v.t. hospitia militibus praebere.
abolição, s.f. abolitio,onis. // **Abolição de uma lei**: legis abrogatio.
abolir, v.t. abolere, delere, evertere, tollere, refigere ou antiquare, subertere, rescindere. // **Abolir uma lei**: legem abrogare. // V.p. obsolescere, exolescere; consenescere.
abolorecer, v.i. mucescere; mucorem contrahere.
abominação, s.f. exsecratio, onis; detestatio,onis; abominatio,onis.
abominador, s.m. exsecrator, oris; detestator,oris.
abominar, v.t. abominari, detestari, exsecrari, abhorrere.
abominável, adj. abominandus,a,um; detestabilis,e; infandus,a,um; nefandus,a, um; exsecrandus,a,um; exsecrabilis,e; pessimus,a,um; deterrimus,a,um.
abonação, s.f. cautio, onis; sponsio,onis; satisdatio, onis.
abonado, part. e adj. cautus, a,um; affirmatus,a,um. V. rico.
abonançar, v.t. sedare, placare, lenire, mitigare. // V.i. sedari, mitigari, minui, leniri.
abonar, v.t. fidem dare pro, intercedere; pro aliquo vadem fieri; decernere (pecuniam); statuere (stipendium). V. justificar. // V.p. gloriari; se jactare, se ostentare.

aborbulhar, v.i. papulare.
abordagem, s.f. appulsus,us; accessus,us.
abordar, v.t. appellere; ad (locum) accedere. // V.i. appelli.
abôrdo, s.m. accessus,us; appulsus,us; aditus,us.
abordoar, v.t. baculo sustinere; adminiculare (vitem); pedare, palare; fustibus mulcare; verberare, pulsare. // V.p. baculo sustinere artus; baculo inniti.
aborígines, s.m.pl. aborigines, um.
abornalar, v.t. in saccum condere.
aborrascar-se, v.p. tempestatem impendere; procellam instare ou imminere.
aborrecedor, s.m. osor,oris; detestator,oris; exsecrator, oris.
aborrecer, v.t. (aliquem ou aliquid) odisse; odium (in aliquem) habere; abhorrere (ab aliquo). // V.i. taedium afferre; fastidium afferre; molestum esse. // V.p. distaedet me.
aborrecido, adj. invisus,a,um (alicui); invidiosus,a,um ou odiosus,a,um (falando-se de coisas); pertaesus,a,um; sui pertaesus; molestus,a, um; fastidiosus,a,um.
aborrecimento, s.m. odium,i; invidia,ae; offensio,onis; malevolentia,ae; alienatio, onis (ab); animus aversus; fastidium,i; taedium,i; molestia,ae; aegritudo,inis; cura,ae.
aborrecível, adj. exsecrandus, a,um; abominandus,a,um; detestabilis,e.
abortar, v.t. e i. abortire, abortum facere; concidere; corruere, ruere; prolabi.
abortivo, adj. abortivus,a,um. // S.m. abortivum,i.
abôrto, s.m. abortus,us.
abostelado, adj. pustulosus,a, um.
abostelar, v.i. pustulescere, pustulari.
abotoado, part. e adj. consertus,a,um; infibulatus,a,um.
abotoar, v.t. e p. vestem coercere; vestem subnectere. // V.i. gemmascere; germinare.
abra, s.f. V. baía.
Abraão, np. Abraham ou Abram (indecl., ou ae); Abrahamus,i.
abraçadeira, s.f. retinaculum, i; ligamen,inis; vinculum, i. // Pl. velares anuli.
abraçar, v.t. complecti, amplecti, amplexari; amplexus dare; adsciscere, recipere, suscipere. V. abranger. // V.p. se inter se complecti.
abraço, s.m. complexus,us; amplexus,us.
abrandado, part. lenitus,a,um; delinitus,a,um; sedatus,a, um; placatus,a,um.
abrandamento, s.m. mitigatio, onis; sedatio,onis; levatio, onis; levamentum,i; levamen,inis; allevamentum,i; lenimentum,i.
abrandar, v.t. mollire, emollire; (aliquem) mitigare, placare, sedare, lenire. // V.i. mitigari, mitescere. // V.p. mollescere, molliri, emolliri; milescere, mitigari.

abranger, v.t. complecti, continere, amplecti.

abrangido, part. complexus,a, um; comprehensus,a,um.

abrasado, part. e adj incensus,a,um; inflammatus,a, um; flagrans,antis; exustus,a,um.

abrasador, adj. ardens,entis; fervens,entis; calidissimus, a,um; fervidus,a,um; aestuosus,a,um; torrens,entis; torridus,a,um.

abrasamento, s.m. deflagratio,onis; exustio,onis; incensio,onis; incendium,i; conflagratio,onis.

abrasar, v.t. incendere, inflammare, exurere, comburere. // V.i. ardere, flagrare. // V.p. ignem concipere, uri, comburi, cremari, incendi, ardere, conflagrare, exardescere, ignescere.

abraseado, adj. rubefactus,a, um; rutilatus,a,um; ruber, ra,rum; rubens,entis; sanguineus,a,um; igneus,a,um.

abrasear, v.t. V. afoguear.

abrenunciação, s.f. abrenuntiatio,onis.

abrenunciar, v.t. V. renunciar. // V.i. abrenuntiare.

abrenúncio, interj. apage!, apage sis!, dii omen avertant!

abreviação, s.f. contractio, onis; breviatio,onis; abbreviatio,onis.

abreviador, s.m. breviator,oris.

abreviar, v.t. coarctare, in breve cogere; contrahere, adstringere.

abreviatura, s.f. notae,arum.

abridela, s.f. apertio,onis.

abrigada, s.f. suffugium,i; receptus,us; refugium,i; perfugium,i.

abrigado, adj. e part. tectus, a,um; protectus,a,um; defensus,a,um.

abrigar, v.t. protegere, defendere a, tutum facere a; tegere, tutari. // V.p. se protegere.

abrigo, s.m. V. abrigada.

abril, s.m. aprilis,is.

abrilhantar, v.t. splendidum facere.

abrir, v.t. aperire, pandere, recludere, expandere, reserare, patefacere. // V.p. aperire se, aperri, reserari, discedere, pandere se, pandi, recludi, dehiscere.

abrochadura, s.f. fibulatio, onis.

abrochar, v.t. infibulare.

ab-rogação, s.f. abrogatio, onis.

ab-rogado, part. abrogatus,a, um; antiquatus,a,um.

ab-rogar, v.t. abrogare, antiquare, tollere, repudiare.

abrolhar, v.i. gemmare, germinare, gemmascere; papulare, pustulescere.

abrôlho, s.m. tribulus,i; stimuli,um; murex,icis. // Pl. spinae,arum, aculei,orum.

abroquelar, v.t. clipeare.

abrótea, s.f. asphodelus,i.

abrótono, s.m. abrotonum,i.

abrunheiro, s.m. prunus,i; spinus,i.

abrunho, s.m. prunum,i; prunum silvestre.

abrutar, v.t. efferare; hebetem reddere; rusticum reddere. // V.p. hebescere.

abscesso, s.m. abscessus,us.

abside, s.f. absis,idis; absida,ae; concha,ae.

absintiado, adj. absinthiatus, a,um.

absinto, s.m. absinthium,i.

absolto, adj. absolutus,a,um; culpa liberatus.

absoluto, adj. summus,a,um; imperiosus,a,um; absolutus, a,um.

absolutório, adj. absolutorius, a,um.

absolver, v.t. absolvere; judicio liberare; reum mittere.

absolvição, s.f. absolutio,onis; culpae liberatio.

ábsono, adj. absonus,a,um.

absorção, s.f. exhaustio, onis.

absorto, adj. defixus in; intentus (alicui rei); stupefactus,a,um; attonitus,a,um.

absorvente, adj. absorbens, entis.

absorver, v.t. absorbere, combibere, absumere, sorbere; exhaurire, exsorbere; (cogitationem) occupare.

absorvido, part. e adj. haustus,a,um; epotus,a,um; exhaustus,a,um; occupatus,a, um; defixus,a,um; intentus, a,um.

abstêmio, adj. abstemius,a,um.

abstenção, s.f. abstinentia,ae.

abster-se, v.p. abstinere se.

abstergente, adj. smecticus,a, um; repurgans,antis.

absterger, v.t. abstergere, purgare.

abstinência, s.f. abstinentia, ae; temperantia,ae.

abstinente, adj. sobrius,a,um; abstinens,entis; continens, entis.

abstração, s.f. abstractio,onis; mentis aberratio.

abstrair, v.t. e i. (animum) abstrahere a; (animum) avocare a.

abstrato, adj. abstractus,a, um; intimus,a,um. V. absorto.

abstruso, adj. abstrusus,a,um; reconditus,a,um.

absurdidade, s.f. insulsitas, atis; stultitia,ae.

absurdo, adj. absurdus,a,um; ineptus,a,um; insulsus,a, um; stultus,a,um; abhorrens,entis. // S.m. V. absurdidade; ineptiae,arum.

abundância, s.f. abundantia, ae; copia,ae; ubertas,atis; afluentia,ae.

abundante, adj. copiosus,a,um; abundans,antis; multus,a, um; liberalis,e; uber,ris; dives,itis.

abundar, v.i. abundare, affluere.

abusar, v.i. abuti (aliqua re); male (perverse, improbe) uti; uti inverecunde. // V.t. decipere, fallere, deludere, frustari.

abusivo, adj. perversus,a,um; gram. abusivus,a,um.

abuso, s.m. abusus,us; gram. abusio,onis.

abutre, s.m. vultur,uris; vulturius,ii.

acabado, part. absolutus,a,um; confectus,a,um; exactus,a, um. // Adj. perfectus,a,um.

acabador, s.m. effector,oris; confector,oris; efficiens,entis; conficiens,entis.

acabamento, s.m. peractio, onis; consummatio,onis; perfectio,onis.

acabar, v.t. e i. perficere, absolvere, conficere, consumare, peragere; desinere,

desistere, abslstere; finiri; percolere, perpolire, expolire, limare; mori, perire; delere, destruere. // V.p. confici, perfici, absolvi; ruere, perire.
acabelar, v.i. capillari.
acabrunhado, adj. depressus, a,um; opressus,a,um; obrutus,a,um; confectus,a,um; affectus,a,um.
acabrunhar, v.t. V. oprimir.
açacalar, v.t. polire, tergere.
acácia, s.f. acacia,ae.
academia, s.f. academia,ae; palaestra,ae; museum,i; gymnasium,i.
acadêmico, adj. academicus,a, um. // S.m. academicus,i.
açafata, s.f. ornatrix,icis; (reginae) ancilla.
açafate, s.m. cophinus,i; calathus,i; qualum,i; cista,ae. // Açafate pequeno: cistella,ae; cistula,ae; cistellula, ae.
acafeladura, s.f. trullissatio, onis.
acafelar, v.t. trullissare; gypsare; incrustare.
açafrão, s.m. crocus,i.
açafroa, s.f. cnecos,i.
açafroado, adj. crocatus,a,um, ou crocinus,a,um; croceus, a,um.
açafroar, v.t. croco tingere ou inficere.
Acaia, Geogr. Achaia,ae.
acaico, adj. Achaicus,a,um; Achaeus,a,um; Achaius,a, um.
acairelado, part. limbatus,a, um.
acairelar, v.t. limbo cingere.
acalentar, v.t. consopire, somnum concitare.
acalmação, s.f. placatio,onis; sedatio,onis.
acalmar, v.t. tranquillare, sedare, placare; sedare, mitigare, lenire, mollire. // V.i. sedari, mitigari, minui, se remittere, leniri. // V.p. placari, leniri; iram molliri.
acalorar, v.t. V. animar.
acamado, part. dejectus,a,um; prostratus,a,um; deturbatus,a,um.
açamado, part. capistratus,a, um.
acamar, v.t. dejicere, prosternare, deturbare. // V.i. procumbere, procidere, decumbere.
açamar, v.t. capistrare.
acamaradar, v.i. cum aliquo coire.
açambarcar, v.t. annonam comprimere; comprimere frumentum.
açamo, s.m. capistrum,i; fiscella,ae.
acampado, adj. e part. insidens,entis.
acampamento, s.m. castra, stativa.
acampar, v.i. castra facere (ponere, constituere); castra locare; tendere; (copias) continere in.
acanalado, part. striatus,a, um; caniculatus,a,um.
acanalar, v.t. striare.
acanhado, adj. V. estreito; timidus,a,um; inaudax,acis; ignavus,a,um; pudens,entis; verecundus,a,um; insipiens, entis.
acanhamento, s.m. timiditas, atis; verecundia,ae; pudor, oris; ignavia,ae.

acanhar, v.t. V. estreitar; deprimere, submittere, dejicere, frangere. // V.p. verecundari; non audere; demittere ou contrahere animum; contrahi, coarctari, angustari.
acanto, s.m. acanthus,i.
acantonar, v.t. milites in praesidiis disponere; legiones in hiberna dimittere; in hibernis collocare. // V.p. in hiberna concedere.
ação, s.f. actio,onis; vis,vis; momentum,i; effectus,us; factum,i; facinus,oris; lis, tis; judicium,i; pugna,ae; alacritas,atis; ardor,oris; impetus,i.
acareação, s.f. comparatio, onis; compositio,onis.
acarear, v.t. componere (aliquem cum). V. atrair.
acariciar, v.t. blandiri, mulcere, permulcere, demulcere.
acarretador, s.m. advector, oris; gestator,oris; gerulus,i.
acarretamento, s.m. vectura, ae; vectio,onis.
acarretar, v.t. convehere, advehere, convectare, vehere, vectare, devehere. V. ocasionar.
acasalar, v.t. jungere, maritare. // V.p. jungi, coire.
acaso, s.m. casus,us; fors (nom. e abl.); fortuna,ae; sors,tis; alea,ae. // Ao acaso: loc. adv. temere, turbide. // Por acaso: forte, casu, fortuito, temere, forte quadam, sine consilio, temere et casu, ou temere et fortuito.
acastelar, v.t. arce munire; castello munire. // V.p. in arcem confugere. V. acumular-se.
acatado, part. observatus,a, um; veneratus,a,um.
acatamento, s.m. reverentia, ae; veneratio,onis; observantia,ae; honor,oris; cultus,us.
acatar, v.t. venerari, revereri, vereri, observare, colere; sequi. V. cumprir.
acaudilhar, v.t. ducere, ductare, praeesse.
acautelado, adj. e part. cautus,a,um; consideratus,a, um; prudens,entis; providus,a,um; providens,entis; callidus,a,um.
acautelamento, s.m. cautio, onis; provisio,onis; prudentia,ae; consideratio,onis.
acautelar, v.t. munire; tueri; defendere. // V.p. se tueri; se munire; praemuniri.
aceder, v.i. accedere, annuere, assentire.
aceirar, v.t. ex acie temperare.
aceitação, s.f. acceptio,onis; approbatio,onis.
aceitador, s.m. acceptor,oris.
aceitante, adj. accipiens,entis. // S.m. acceptor,oris.
aceitar, v.t. accipere, sumere, accedere, recipere, suscipere, admittere.
aceitável, adj. accipiendus,a, um; non rejiciendus,a,um.
aceito, adj. acceptus,a,um; receptus,a,um; probatus,a, um.
aceleração, s.f. acceleratio, onis; festionatio,onis; celeritas,atis; maturatio,onis.
acelerado, part. e adj. festinatus,a,um; festinabundus, a,um.

acelerar, v.t. accelerare, maturare, festinare, properare, celerare.
acelga, s.f. beta,ae.
acenar, v.i. innuere, signa dare; significare.
acendalha, s.f. igniarium,i. // Pl. ligni ramenta; quisquiliae; cremia.
acendedor, s.m. accensor,oris.
acender, v.t. accendere, succendere, incendere, inflammare; excitare, concitare, incitare, suscitare, stimulare, exsuscitare. // V.p. accendi, succendi, exardescere, incendi, inflammari.
acendimento, s.m. accensio, onis; succensio,onis.
aceno, s.m. nutus,us; nictus, us.
acenso, s.m. accensus,i.
acento, s.m. tenor,oris; accentus,us; tonus,i; apex,icis; vocis flexus; sonus,i.
acentuação, s.f. accentus,us; sonus,i.
acepção, s.f. significatio,onis; sensus,us.
acepilhado, adj. levis,e; levigatus,a,um.
acepilhadura, s.f. levigatio, onis.
acepilhar, v.t. runcinare, levigare.
acepipeiro, s.m. liguritor,oris.
acepipes, s.m.pl. scitamenta, orum; cupedia,orum; bellaria,orum; dulcia,orum.
aceptilação, s.f. acceptilatio, onis.
acerar, v.t. ex acie temperare. V. aguçar.
acerbidade, s.f. acerbitas,atis.
acerbo, adj. acerbus,a,um; asper,era,erum.

acêrca, adv. circum, circa, prope. // Acêrca de: loc. prep. de; super (abl.); quod attinet ad . . .; quod pertinet ad . . .
acercar-se, v.p. V. aproximar-se.
acerejado, adj. cerasinus,a, um.
acerra, s.f. acerra,ae.
acertar, v.i. sapere, procedere, proficere; collineare, destinata ferire; rem acu tangere. // V.t. V. ajustar.
acêrto, s.m. successus,us; eventus,us; fortuna,ae. // Por acêrto: loc. adv. casu, fortuito ou forte.
acervo, s.m. acervus,i; cumulus,i.
aceso, adj. e part. accensus, a,um; succensus,a,um; ardens,entis; flagrans,antis; fig. incensus,a,um.
acessão, s.f. assensio,onis; consensio,onis.
acessível, adj. pervius,a,um.
acesso, s.m. aditus,us; accessus,us; accessio,onis; tentatio,onis; impetus,us.
acessório, adj. assumptivus, a,um; adjunctus,a,um; additus,a,um; appositus,a,um. // S.m. accessio,onis; appendix,icis.
acetinação, s.f. politura,ae.
acetinado, adj. levis,e.
acetinar, v.t. polire, mollire, subigere.
acha, s.f. stipes,itis; lignum,i.
acha-de-armas, s.f. securis,is.
achacadiço, adj. morbosus,a, um; morbidus,a,um.
achacoso, adj. morbidus,a,um; morbosus,a,um.

achado, part. inventus,a,um; refertus,a,um. // S.m. inventio,onis; inventum,i.
achador, s.m. inventor,oris; repertor,oris.
achamento, s.m. inventio,onis.
achaparrado, adj. compactus, a,um.
achaque, s.m. vitium valetudinis; offensio,onis; offensa,ae; incommodum,i; languor,oris.
achar, v.t. invenire, reperire, offendere, nancisci, incidere in ou incurrere in; deprehendere; excogitare; judicare, ducere, existimare, habere, videri. // V.p. adesse, esse, versari.
achatadura, s.f. ou achatamento, s.m. complanatio,onis.
achatar, v.t. complanare; ad planum redigere. // V.p. desidere, planescere.
achumbado, adj. livens,entis; plumbeus,a,um; plumbeo colore.
acícula, s.f. acicula,ae.
acidentação, s.f. iniquitas,atis (loci).
acidentado, adj. iniquus,a,um.
acidental, adj. fortuitus,a,um; adventicius,a,um.
acidente, s.m. casus,us; calamitas,atis; iniquitas,atis (loci); (no pl.) accidentia; fortuita.
acidez, s.f. acor,oris.
acidificar, v.t acorem (alicujus rei) facere.
ácido, adj. acidus,a,um. // S.m.pl. acida, acria.
acídulo, adj. acidulus,a,um; subacidus,a,um.
acima, adv. supra. // Acima de: loc. prep. supra (ac.), super (ac. e abl.).

acinte, adv. consulto ou cogitato; consilio; ex proposito; de industria, data ou dedita opera. // S.m. provocatio,onis; irritatio,onis.
acinzentado, adj. cineraceus, a,um.
acionar, v.i. V. gesticular. // V.t. in jus aliquem vocare, postulare aliquem.
aclamação, s.f. acclamatio, onis; clamor,oris. // Por aclamação: omnium consensu.
aclamar, v.t. (alicui) acclamare.
aclarado, part. explanatus,a, um; explicatus,a,um; illustratus,a,um; illuminatus,a, um.
aclarar, v.t. illustrare, collustrare, illuminare; explanare, explicare, enucleare. // V.i. clarescere; defaecari, liquescere. // V.p. clarescere, dilucescere, explanari, enucleari.
aclimado ou **aclimatado,** adj. familiaris,e; suetus,a,um.
aclimar ou **aclimatar,** v.t. caeli natura assuefacere.
aclive, s.m. acclivitas,atis. // Adj. acclivis,e.
acobardado, adj. e part. timidus,a,um; pavidus,a,um; meticulosus,a,um; fractus, a,um; infractus,a,um; demissus,a,um.
acobardamento, s.m. ignavia, ae. Cf. cobardia.
acobardar, v.t. V. amedrontar.
acocorado, part. duplicatus, a,um.
acocorar-se, v.p. duplicari, conquiniscere, sidere.

açodado, adj. e part. properatus,a,um; approperatus,a,um; maturatus,a,um; festinatus,a,um.
açodar, v.t. V. **apressar**.
açofeifa, s.f. zizyphum,i.
açofeifeira, s.f. zizyphus,i.
acogular, v.t. cumulare.
acoimado, adj. e part. multatus,a,um; notatus,a,um; abjectus,a,um; reprehensus,a,um; incusatus,a,um.
acoimador, s.m. censor,oris; reprehensor,oris.
acoimar, v.t. multare; notare, reprehendere, arguere, improbare.
açoitado, part. flagellatus,a,um; verberatus,a,um.
açoitador, s.m. virgator,oris; verberator,oris.
açoitamento, s.m. verberatio,onis.
acoitar, v.t. asylum praebere ou facere. // V.p. perfugere ad ou in; confugere ad ou in.
açoitar, v.t. flagellare, verberare.
açoite, s.m. flagellum,i; flagrum,i; verber,eris.
acolá, adv. illic, inibi, in illo loco ou in eo loco, ibi loci; illuc, illo, ad id loci, in illum locum. // **Por acolá**: illac, illa.
acolchetado, part. infibulatus, a,um; fibula consertus.
acolchetar, v.t. infibulare, fibulare, fibula conserere.
acolchoado, part. praefultus, a,um; plumis ou tomento fartus.
acolchoador, s.m. culcitarius, a,um.
acolchoar, v.t. tomento infercire.
acolher, v.t. accipere, excipere, recipere, tractare, habere; esse alicui receptaculum (ou receptaculo); comprehendere. // V.p. confugere ad, perfugere ad, refugere, se recipere.
acolhida, s.f. ou **acolhimento**, s.m. receptaculum,i; confugium,i; latibulum,i.
acólito, s.m. acolytus,i; satelles,itis.
acometedor, s.m. aggressor, oris; lacessitor,oris.
acometer, v.t. (aliquem) petere, adire, appetere, lacessere, provocare, aggredi, adoriri. V. **atacar**.
acometido, part. appetitus,a,um; provocatus,a,um; lacessitus,a,um; oppugnatus, a,um; petitus,a,um.
acometimento, s.m. aggressio, onis; incursio,onis; impetus,us; incursus,us; (fig.) accessus,us; temptatio,onis.
acometível, adj. impetibilis,e.
acomodação, s.f. compositio, onis; pactio,onis; reconciliatio,onis; pacificatio,onis; accommodatio,onis.
acomodado, adj. commodus,a, um; aptus,a,um; opportunus,a,um; accommodatus,a, um; consentaneus,a,um; idoneus,a,um; appositus,a, um; congruens,entis; accommodus,a,um; sedatus,a, um; compositus,a,um.
acomodar, v.t. componere, disponere; dirimere, transigere; alicui de habitatione accommodare, excipere, recipere; accommodare. // V.p. tempori parere ou servire.

acomodatício, adj. commodus, a,um; comis,e; facilis,e.
acompanhado, part. comitatus,a,um; stipatus,a,um; comitatu saeptus.
acompanhador, s.m. comes, itis; assectator,oris; assecla,ae; stipator,oris; deductor,oris.
acompanhamento, s.m. assectatio,onis; comitatus,us; (mús.) concentus,us.
acompanhar, v.t. comitari (aliquem e por vêzes alicui), comitem esse (alicui); deducere; (mús.) concinere.
acondicionado, adj. dispositus,a,um; digestus,a,um; ordinatus,a,um; instructus, a,um; compositus,a,um.
acondicionação, s.f. ou **acondicionamento**, s.m. dispositio,onis; instructio,onis; compositio,onis.
acondicionar, v.t. componere, instruere, disponere, ordinare; apte collocare (stipare, disponere).
acônito, s.m. aconitum,i.
aconselhado, adj. admonitus,a, um.
aconselhar, v.t. consilium dare ou afferre (alicui), consiliari (alicui), consilia dare. // V.p. (aliquem) consulere, adhibere ad consilium, adhibere.
acontecer, v.i. accidere; contingere; evenire, fieri, incidere, obtingere, supervenire. // V.imp. evenit, accidit, obtingit, casu accidit.
acontecimento, s.m. casus,us; eventum,i (geralm. no pl. eventa,orum); eventus,us; exitus,us.
açor, s.m. accipiter,tris.
açorar, v.t. aviditatem movere (facere, ciere).
acordado, part. e adj. expergefactus,a,um; experrectus, a,um; excitatus,a,um; excitus,a,um; prudens,entis; callidus,a,um; consideratus, a,um; decisus,a,um.
acordamento, s.m. expergefactio,onis.
acórdão, s.m. decretum,i; consultum,i.
acordar, v.i. expergefacere se, expergisci, excitari; consentire (cum aliquo), convenire, concinere. // V.t. expergefacere, excitare, suscitare, exsuscitare; decernere, constituere, statuere; reconciliare.
acorde, adj. consonus,a,um. // S.m. concentus,us.
acôrdo, s.m. concordia,ae; consensio,onis; consensus, us; unanimitas,atis; compositio,onis; pactio,onis; pactum,i; conventum,i; convenientia,ae; congruentia, ae.
acoroçoamento, s.m. incitamentum,i; stimulatio,onis; stimulus,i.
acoroçoar, v.t. V. **animar**.
acorrentado, adj. e part. vinctus,a,um; constrictus,a,um; catenatus,a,um; fig. constrictus,a,um.
acorrentar, v.t. vincire, constringere, alligare.
acorrer, v.i. accurrere, advolare, se proripere.
acossado, part. agitatus,a,um; exagitatus,a,um.
acossador, s.m. exagitator, oris.

acossamento, s.m. insectatio, onis; consectatio,onis; persecutio,onis.
acossar, v.t. insequi, persequi, consequi, sequi, consectari, insectari, exagitare, agitare, urgere, agere, adurgere, instare.
acostar, v.t. V. **encostar**; annectere, adjungere, connectere, conjungere. // V.p. V. **encostar-se**, **deitar-se**; appropinquare, accedere.
acostável, adj. accessibilis,e.
acostumar, v.t. assuefacere, consuefacere, assuescere, consuescere, insuescere. // V.p. assuescere, consuescere, se assuefacere, condiscere.
açotéia, s.f. apopsis,is.
acotovelar, v.t. cubito ferire, cubito tangere; flectere. // V.p. se invicem cubito tangere.
açougue, s.m. laniena,ae; laniarium,i. // Fig. trucidatio,onis; strages, is; internecio,onis.
açougueiro, s.m. lanius,i; lanio,onis; macellarius,ii.
acravar, v.t. clavis transfigere. V. **cravar**.
acre, adj. acer,cris,cre; acerbus,a,um.
acreditado, adj. e part. gratiosus,a,um; vulgatus,a,um; creditus,a,um.
acreditar, v.t. credere, accredere; auctoritatem (alicui) dare ou tribuere; expensum (alicui) ferre.
acrescentado, part. e adj. auctus,a,um; amplificatus,a, um; additus,a,um; adjectus, a.um.
acrescentador, s.m. amplificator,oris; adjunctor,oris.
acrescentamento, s.m. incrementum,i; accretio,onis; auctus,us.
acrescentar, v.t. augere, adaugere, amplificare, ampliare, adjungere, addere, adicere. // V.p. crescere, accrescere, augeri, augescere.
acrescer, v.i. accrescere, addi, adici, accedere (ad).
acrescido, part. auctus,a,um; amplificatus,a,um.
acréscimo, s.m. accretio,onis; accessio,onis.
acriançado, adj. puerilis,e; puerili specie.
acrimônia, s.f. acrimonia,ae; acritudo,inis; acerbitas, atis; fig. amaritudo,inis.
acrimonioso, adj. acerbus,a, um.
acrisolado, adj. purgatus,a, um; expurgatus,a,um; defaecatus,a,um; excoctus,a, um.
acrisolar, v.t. excoquere.
acroama, s.m. acroama,atis.
acroamático, adj. acroamaticus,a,um.
acrobata ou acróbata, s.m. funambulus,i.
acrópole, s.f. arx,cis.
acróstico, s.m. parastichis, idis.
acrotérios, s.m.pl. acroteria.
acuar, v.i. residere in clunes; clunes demittere.
açúcar, s.m. saccharum,i.
açucarado, adj. praedulcis,e; valde dulcis,e.
açucarar, v.t. saccharo temperare (ou condire); dulciorem facere.
açucena, s.f. lilium,ii.

açude, s.m. cataracta,ae; cataractes,ae; piscina,ae; agger,eris.
acudir, v.i. succurrere, subvenire, auxiliari, opitulari, adesse, auxilium ferre, sublevare.
açulamento, s.m. irritatio, onis; instigatio,onis.
açular, v.t. canes (in aliquem) hortari.
acúleo, s.m. aculeus,i.
acuminado, adj. acuminatus,a, um; aculeatus,a,um.
acuminar, v.t. acuminare.
acumulação, s.f. acervatio, onis.
acumulado, part. coacervatus, a,um; exaggeratus,a,um; acervatus,a,um; congestus,a, um.
acumulador, s.m. accumulator, oris; cumulator,oris.
acumular, v.t. coacervare, accumulare, acervare, exaggerare, cumulare, congerere, aggerere. // V.p. coacervari.
acunhado, part. cuneatus,a, um.
acunhar, v.t. cuneare, cuneos immittere (ou adigere).
acunhear, v.t. cuneare.
acurado, adj. curatus,a,um; accuratus,a,um; elaboratus, a,um; politus,a,um; compositus,a,um.
acurar, v.t. accurare, polire, elaborare.
acusação, s.f. crimen,inis; criminatio,onis; accusatio, onis; incusatio,onis; insimulatio,onis.
acusado, part. accusatus,a,um; insimulatus,a,um. // S.m. reus,i.
acusador, s.m. accusator,oris; delator,oris; actor,oris.
acusar, v.t. accusare (aliquem), insimulare ou arguere; crimen (alicui) inferre, afferre, deferre ou movere; criminari, reprehendere, castigare, (aliquid) objicere, incusare (aliquem ou aliquid); ostendere, patefacere. // V.p. se incusare.
acusativo, s.m. accusativus,i.
acusatório, adj. accusatorius, a,um.
acusável, adj. accusabilis,e.
acústico, adj. auditorius,a,um.
acutilado, adj. e part. vulneratus,a,um; saucius,a,um; sauciatus,a,um.
acutilar, v.t. (aliquem) cultro percutere; ferro vulnera dare.
adaga, s.f. V. **punhal**.
adágio, s.m. adagium,i; proverbium,ii.
adagueiro, s.m. subulo,onis.
adamantino, adj. adamantinus, a,um; adamanteus,a,um.
adaptado, adj. aptatus,a,um; aptus,a,um; fig. accommodatus,a,um.
adaptar, v.t. accommodare (alicui rei ou ad rem), aptare (ad rem), applicare; fig. accommodare. // V.p. accommodari, aptum esse, cohaerere.
adarga, s.f. cetra,ae; parma, ae; parmula,ae.
adargado, adj. cetratus,a,um; parmatus,a,um.
adega, s.f. vinaria cella; canava,ae; apotheca,ae.
adejar, v.t. volitare.

adelgaçado, adj. tenuatus,a,um; attenuatus,a,um; extenuatus,a,um.
adelgaçamento, s.m. extenuatio,onis; tenuitas,atis.
adelgaçar, v.t. tenuare, attenuare, extenuare. V. **desbastar**. // V.p. tenuari.
adelo, s.m. scrutarius,i; vestiarius,i.
adem, s.f. anas,atis.
adentado, adj. e part. dentatus,a,um; denticulatus,a,um; arrosus,a,um; semesus,a,um.
adentar, v.i. dentire. // V.t. circumrodere, arrodere, obrodere.
adentro, adv. V. **dentro**.
adequado, adj. aptus,a,um; idoneus,a,um; appositus,a,um ou accommodatus,a,um, ad; conveniens,entis; consentaneus,a,um.
adequar, v.t. V. **adaptar**, **acomodar**.
adereçar, v.t. ornare, exornare, decorare, comere, colere, concinnare, componere. V. **endereçar**.
aderêço, s.m. ornatus,us; cultus,us; ornamentum,i.
aderência, s.f. adhaesus,us; connexus,us; nexus,us; junctio,onis; cohaerentia,ae; haeror,oris; gratia,ae; favor,oris; studium,i.
aderente, adj. adhaerens,entis; cohaerens,entis; conjunctus,a,um; junctus,a,um. // S.m. sectator,oris; fautor,oris.
aderir, v.i. adhaerere, inhaerere, cohaerere, adhaerescere, inhaerescere.
adesão, s.f. V. **aderência**; assencio,onis; assensus,us.
adesivo, adj. glutinans,antis; glutinativus,a,um. // S.m. glutinum,i; gluten,inis.
adestrado, adj. instructus,a,um; exercitatus,a,um; institutus,a,um; condocefactus,a,um; formatus,a,um; condoctus,a,um.
adestrador, s.m. exercitor,oris; exercitator,oris.
adestramento, s.m. exercitatio,onis.
adestrar, v.t. instituere, condocere, erudire, instruere; domare, condocefacere, docere, formare.
adeus, interj. e s.m. vale (rel. a uma só pessoa); valete (rel. a várias pessoas); acta est res, actum est de ... (quando se fala de coisa ou pessoa que se julga perdida).
adiado, adj. e part. prolatus,a,um; dilatus,a,um; praestitutus,a,um; constitutus,a,um.
adiamento, s.m. procrastinatio,onis; dilatio,onis; mora,ae; sustentatio,onis.
adiantado, adj. e part. promotus,a,um; productus,a,um; admotus,a,um; creditus,a,um; progressus,a,um; affectus,a,um.
adiantamento, s.m. progressus,us; progressio,onis; profectus,us; promutuum,i.
adiantar, v.t. promovere, producere; provehere, evehere; maturare, festinare, approperare, accelerare; pecuniam alicui credere. // V.i. procedere, progredi, proficere. // V.p. procedere, progredi, procurrere, procursare; provehi.

adiante, adv. ante, in fronte, a fronte. // **Adiante de**: loc. prep. pro (abl.), prae (abl.), ante (ac.).
adiar, v.t. differre, proferre, procrastinare, ampliare; sustinere, sustentare.
adição, s.f. adjectio,onis; adjunctio,onis; accessio,onis; additamentum,i; consummatio,onis.
adicional, adj. addititius,a,um; additivus,a,um.
adicionar, v.t. V. **acrescentar**; (aritm.) addere, consummare.
adido, adj. adjunctus,a,um. // S.m. adjutor,oris.
ádipe, s.f. ou **ádipo**, s.m. adeps,ipis.
adiposo, adj. pinguis,e; adipeus,a,um.
aditamento, s.m. additamentum,i; adscriptio,onis.
adivinha ou **adivinhação**, s.f. divinatio,onis; praescitum,i.
adivinhar, v.t. vaticinari, hariolari, conicere; conjectare, augurari, augurare, praesentire, praesagire, praenoscere, prospicere, praedivinare, odorari.
adivinho, s.m. vates,is; hariolus,i; fatidicus,i; divinus,i; conjector,oris; augur,uris.
adjacente, adj. adjacens,entis; confinis,e; affinis,e; continens,entis.
adjetivo, s.m. (gram.) adjectivum,i.
adjudicação, s.f. redemptio,onis; addictio,onis; adjudicatio,onis.
adjudicado, part. addictus,a,um.
adjudicar, v.t. addicere (aliquid alicui), adjudicare, mancipio dare.
adjudicatário, s.m. manceps,cipis; redemptor,oris; praediator,oris.
adjunção, s.f. adjectio,onis; appendix,icis.
adjunto, adj. adjunctus,a,um. // S.m. adjutor,oris; socius,i.
adjuração, s.f. adjuratio,onis.
adjurador, s.m. adjurator,oris.
adjurar, v.t. adjurare, obsecrare, obtestari.
adjutor, s.m. adjutor,oris.
administração, s.f. administratio,onis; procuratio,onis; dispensatio,onis.
administrado, part. administratus,a,um; gestus,a,um; adhibitus,a,um; dispensatus,a,um.
administrar, v.t. administrare, dispensare, procurare, gerere, ordinare; (remedia) adhibere, praestare, ou admovere.
admiração, s.f. admiratio,onis; miratio,onis.
admirado, part. e adj. suspectus,a,um; mirans,antis; admirans,antis; miratus,a,um; mirabundus,a,um.
admirador, s.m. admirator,oris; mirator,oris.
admirar, v.t. admirari, mirari, demirari, suspicere.
admirativo, adj. admirativus,a,um.
admirável, adj. admirabilis,e; mirabilis,e; admirandus,a,um; mirus,a,um; mirificus,a,um.
admissão, s.f. admissio,onis; (fig.) cooptatio,onis.

admissível, adj. **admittendus**,a,um; recipiendus,a,um; (fig.) probabilis,e.

admitido, adj. e part. admissus,a,um; receptus,a,um; introgressus,a,um; confessus,a,um.

admitir, v.t. admittere, recipere, introducere, intromittere; (fig.) allegere; pati.

admoestação, s.f. admonitio,onis; admonitum,i; admonitus,us; monitus,us; reprehensio,onis.

admoestador, s.m. monitor,oris; admonitor,oris.

admoestar, v.t. admonere, monere, commonere, praemonere; reprehendere, corrigere, objurgare, increpare.

adôbe ou **adôbo**, s.m. later,eris; later crudus.

adoçamento, s.m. mitigatio,onis; lenimentum,i; levatio,onis; levamen,inis; sedatio,onis.

adoção, s.f. adoptio,onis.

adoçar, v.t. dulcorare, saccharo temperare; mitigare, temperare, lenire, minuere, placare. // V.p. dulcescere, mitigari.

adocicado, adj. dulciculus,a,um.

adoecer, v.i. in morbum cadere, incidere, incurrere ou delabi; morbum nancisci.

adoentado, adj. offensus,a,um; languidus,a,um; infirmus,a,um.

adoentar, v.t. morbum facere; morbo afficere; temptare valetudinem.

adolescência, s.f. adulescentia,ae; pueritia,ae.

adolescente, adj. e s.m. puer,ri; adulescentulus,i; peradulescens,entis; puber,eris.

adolescer, v.i. pubescere, adolescere.

adoração, s.f. cultus,us; veneratio,onis.

adorado, adj. e part. adoratus,a,um; cultus,a,um; (fig.) percarus,a,um; carissimus,a,um.

adorador, s.m. cultor,oris; (fig.) amantissimus,a,um.

adorar, v.t. colere, venerari, adorare; perdite amare.

adorável, adj. colendus,a,um; venerandus,a,um; amabilis,e.

adormecer, v.t. sopire, consopire, soporare; (fig.) sedare, mitigare, minuere. // V.i. soporari, dormitare; minuere, languescere, defervescere.

adormecimento, s.m. sopor,oris; somnus,i; (fig.) stupor,oris.

adormentar, v.t. torporem obducere; stupefacere.

adornado, adj. e part. ornatus,a,um; decoratus,a,um; cultus,a,um; (fig.) comptus,a,um; luminatus,a,um.

adornar, v.t. ornare, adornare, exornare, decorare, condecorare, concinnare, honestare; (fig.) comere, illustrare, illuminare.

adôrno, s.m. ornamentum,i; ornatus,us; cultus,us; exornatio,onis; decus,oris.

adotante, s.m. adoptator,oris.

adotar, v.t. adoptare; (fig.) adsciscere, recipere, sumere, assumere, accipere, capere.

adotivo, adj. adoptivus,a,um; adoptatitius,a,um.

adquirente ou **adquiridor**, s.m. emptor,oris; manceps,cipis; comparator,oris.

adquirir, v.t. acquirere; comparare, parare, consequi.

adquirível, adj. parabilis,e.

adrede, adv. consulto, consilio, sedulo, cogitato, scienter, de industria, ex proposito.

Adriático, Geogr. mare Hadriaticum (ou mare Hadrianum); Hadria,ae; superum (ou superius) mare.

adriça, s.f. funis ductarius.

adro, s.m. pronaon,i.

adscrever, v.t. adscribere.

adscrição, s.f. adscriptio,onis.

adscritício, adj. adscripticius,a,um.

adscrito, adj. adscriptus,a,um.

adstrição, s.f. adstrictio,onis.

adstringente, adj. reprimens,entis; stypticus,a,um. // S.m. stymma,atis; pl. reprimentia,orum; styptica,orum.

adstringir, v.t. adstringere, constringere; obstringere, cogere.

adstrito, part. adstrictus,a,um; obstrictus,a,um; coactus,a,um.

adubação, s.f. conditio,onis; conditura,ae; stercoratio,onis.

adubador, s.m. conditor,oris.

adubar, v.t. condire, temperare. V. estrumar.

adubo, s.m. condimentum,i. V. estrume.

adução, s.f. adductio,onis.

aduela, s.f. lamina,ae.

adufe, s.m. tympanum,i.

adufeiro, s.m. tympanotriba,ae.

adulação, s.f. assentatio,onis; adulatio,onis.

adulador, adj. adulatorius,a,um; // S.m. adulator,oris; assentator,oris.

adular, v.t. assentari (alicui), adulari.

adulatório, adj. adulatorius,a,um.

adúltera, s.f. adultera,ae; moecha,ae.

adulteração, s.f. adulteratio,onis.

adulterador, s.m. adulterator,oris.

adulterar, v.t. adulterare. // V.i. adulterari, moechari.

adultério, s.m. adulterium,i.

adúltero, adj. e s.m. adulter,eri; moechus,i.

adulto, adj. adultus,a,um; puber,eris.

adumbrar, v.t. adumbrare.

adunar, v.t. adunare.

adunco, adj. aduncus,a,um.

adustão, s.f. (med.) adustio,onis.

adventício, adj. adventicius,a,um; assumptivus,a,um.

advento, s.m. adventus,us.

advérbio, s.m. adverbium,i.

adversário, adj. adversarius,a,um. // S.m. adversarius,i.

adversidade, s.f. adversa fortuna; calamitas,atis; infelicitas,atis; mala,orum.

adverso, adj. adversus,a,um.

advertência, s.f. monitum,i; monitio,onis; monitus,us; admonitio,onis; admonitum,i; prefatio,onis.

advertir, v.t. Animadvertere, considerare, cogitare, observare, inspicere, advertere; monere, admonere,

commonere; edocere; objurgare, increpare.

advocacia, s.f. forum,i; causae forenses; judicia,ae; advocatio,onis.

advogado, s.m. patronus,i; causidicus,i; advocatus,i.

advogar, v.t. (causam) agere, orare, defendere ou tractare. // V.i. causas agere, dicere ou orare.

aéreo, adj. aerius,a,um.

aetita, s.f. aetites,ae; aetitis, idis.

afã, s.m. festinatio,onis; sollicitudo,inis; cura,ae; labor, oris; aerumna,ae.

afabilidade, s.f. comitas,atis.

afadigar, v.t. V. fatigar; (fig.) fatigare, urgere, laedere, exercere. // V.p. fatigari, defatigari, exerceri, laborare, sudare, desudare.

afadigoso, adj. laboriosus,a, um; operosus,a,um; gravis, e; molestus,a,um.

afagar, v.t. blandiri, mulcere, permulcere, demulcere; fovere, indulgere.

afago, s.m. blanditia,ae; (pl.) blandimenta, delenimenta.

afamado, adj. inclytus,a,um; clarus,a,um; praeclarus,a, um; insignis,e; nobilis,e; famosus,a,um; infamis,e.

afamar, v.t. nobilitare, illustrare. // V.p. inclarescere, clarescere, nobilitari.

afanoso, adj. operosus,a,um; laboriosus,a,um; diligentissimus,a,um.

afastado, adj. remotus,a,um; semotus,a,um; disjunctus, a,um; distans,antis; longinquus,a,um; reductus,a,um; retractus,a,um.

afastamento, s.m. amotio, onis; amandatio,onis; relegatio,onis; abscessus,us; abscessio,onis; absentia,ae; intervallum,i; spatium,i.

afastar, v.t. amovere, removere, submovere, arcere, amoliri, semovere; (fig.) avertere. // V.p. discedere, decedere, abscedere, recedere, cedere, abire, digredi; evagari, secedere.

afazendar-se, v.p. locupletari, se locupletare, rem augere.

afear, v.t. turpare, deturpare, deformare, foedare.

afecção, s.f. affectio,onis; affectus,us.

afeição, s.f. V. afeto; studium,i.

afeiçoar-se, v.p. diligere, amare, carum habere.

aférese, s.f. aphaeresis,is.

aferir, v.t. signare, exaequare (mensuras).

aferrado, adj. pertinax,acis; obstinatus,a,um; contumax, acis; apprehensus,a,um; prehensus,a,um.

aferrar, v.t. navi uncos inserere; prehendere, apprehendere, corripere. // V.p. obstinare, perseverare.

aferretado ou **aferreteado,** adj. stigmosus,a,um.

aferretoar, v.t. stimulare; (fig.) incitare, excitare, acuere, incedere; detrahere de aliquo.

afêrro, s.m. pertinacia,ae; obstinatio,onis; pervicacia, ae; contumacia,ae.

aferrolhar, v.t. pessulos obdere (ostio). // V.p. se concludere; saepire se (tectis).

aferventar, v.t. fervefacere, infervefacere, decoquere.

afervorado, part. e adj. fervidus,a,um; stimulatus,a, um; excitatus,a,um; accensus,a,um; instinctus,a,um.

afervorar, v.t. stimulare, excitare, concitare, incitare, acuere, incendere, instigare, erigire.

afetação, s.f. affectatio,onis; simulatio,onis; ostentatio, onis.

afetado, adj. affectatus,a,um; putidus,a,um; arcessitus, a,um; simulatus,a,um; affectus,a,um.

afetar, v.t. affectare; simulare, fingere; afficere (rel. a doença).

afetivo, adj. ad amorem propensus.

afeto, s.m. amor,oris; studium,ii; voluntas,atis; caritas,atis; affectus,us; affectio,onis (cf. afeição).

afetuoso, adj. benignus,a,um; amoris plenus.

afiação, s.f. exacutio,onis.

afiado, adj. exacutus,a,um; acutus,a,um; cultratus,a, um; cultellatus,a,um.

afiançar, v.t. V. abonar.

afiar, v.t. acuere, exacuere, acutum reddere.

afilado, adj. tenuis,e; gracilis,e; attenuatus,a,um.

afilar, v.t. V. adelgaçar.

afilhado, s.m. filius ex baptismo; tutela,ae; cliens, entis.

afilhar, v.i. gemmare, gemmascere, germinare.

afiliação, s.f. cooptatio,onis.

afiliado, adj. cooptatus,a,um; consociatus,a,um. // S.m. socius,i; consocius,i.

afiliar, v.t. cooptare, allegere. // V.p. consociari.

afim, adj. affinis,e.

a fim de, loc. prep. gratia ou causa (com gen.); ut ou uti (conj.); ideo ut; idcirco ut; propterea ut; eo consilio uti; hoc consilio ut; ea mente ut; causa (com gen. do gerúnd.); ad (com ac. do gerúnd.).

afinação, s.f. concentus,us; sonorum concentus.

afinagem, s.f. excoctio,onis.

afinar, v.t. excoquere, purgare (rel. a metais). // **Afinar uma lira:** fides contendere.

afinidade, s.f. affinitas,atis; cognatio,onis; convenientia, ae; congruentia,ae.

afirmação, s.f. affirmatio,onis; confirmatio,onis; asseveratio,onis; assertio,onis.

afirmar, v.t. affirmare, confirmare, asseverare, asserere.

afirmativa, s.f. affirmatio, onis.

afirmativo, adj. aiens,entis; affirmativus,a,um; confirmativus,a,um.

afistulado, adj. fistulosus,a, um; fistulatus,a,um.

afivelar, v.t. fibulare, infibulare.

afixar, v.t. proscribere, proponere, figere. // **Afixar um edital:** libellum suspendere.

aflar, v.t. afflare.

aflautado, adj. fistularis,e; tibialis,e.

aflição, s.f. maeror,oris; maestitia,ae; dolor,oris; angor, oris; aegritudo,inis; afflictatio,onis; afflictio,onis.

afligir, v.t. affligere, afflictare, vexare, afficere, cruciare, angere. // V.p. maerere, dolere; in maerore versari.
aflitivo, adj. luctuosus,a,um; dolendus,a,um; acerbus,a,um; molestus,a,um; tristis,e.
aflito, adj. e part. conflictatus,a,um; maerens,entis; dolens,entis; maestus,a,um; tristis,e.
afluência, s.f. corrivatio,onis; abundantia,ae; affluentia,ae; copia,ae; concursus,us; frequentia,ae; turba,ae.
afluente, adj. influens,entis (rel. a um rio). // S.m. influens amnis ou influens rivus.
afluir, v.i. affluere; confluere; concurrere, convenire; (med.) abundare, colligi.
afluxo, s.m. (med.) multitudo,inis (humoris).
afocinhar, v.t. rostro petere. // V.i. procidere, procumbere.
afofar, v.t. mollire, emollire.
afogado, adj. e part. suffocatus,a,um; strangulatus,a,um.
afogadura, s.f. ou **afogamento**, s.m. suffocatio,onis; praefocatio,onis.
afogar, v.t. suffocare, praefocare, strangulare, opprimere, exanimare; in aquam mergere; immergere, mergere. // V.p. mergi; demergi in aqua.
afogueado, adj. incensus,a,um; inflammatus,a,um; igneus,a,um.
afoguear, v.t. accendere, incendere, succendere, inflammare, comburere. // V.p. ignescere, ardere, incendi, inflammari.
afoitar, v.t. incitare, excitare, accendere, acuere. // V.p. audere.
afoito, adj. audax,acis; fidens,entis; confidens,entis; audens,entis; fortis,e; impavidus,a,um.
afora, prep. praeter (ac.).
aforismo, s.m. aphorismus,i; sententia,ae.
aformosear, v.t. ornare, exornare, decorare, adornare. // V.p. pulchrius fieri, ornari, exornari.
aforquilhado, adj. furcosus,a,um; furcillatus,a,um; bifurcus,a,um.
afortunar, v.t. fortunare, beare, delectare, juvare.
afrechado, adj. sagittatus,a,um.
africano, adj. Afer,ra,rum; Africanus,a,um; Africus,a,um.
áfrico, s.m. Africus,i.
afronta, s.f. contumelia,ae; opprobium,i; ignominia,ae; injuria,ae; dedecus,oris.
afrontar, v.t. contumelia (aliquem) afficere; suffocare. // V.p. suffocari.
afrontoso, adj. contumeliosus,a,um; probrosus,a,um; ignominiosus,a,um.
afrouxamento, s.m. remissio,onis; mollitia,ae; luxuria,ae.
afrouxar, v.t. laxare, relaxare, remittere, retendere, solvere; tardare, retardare, morari. // V.i. morari; se remittere, elanguescere.
aftas, s.f.pl. aphtae,arum.
aftoso, adj. aphticus,a,um.

afugentar, v.t. fugare, pellere, proturbare, turbare.
afundar, v.t. pessumdare, degravare; mergere, demergere, submergere. // V.p. sidere, imapetere, mergi; se immergere.
afuroar, v.t. rimari, investigari, perscrutari.
agachar-se, v.p. se colligere, se complicare, delitescere.
agadanhar, v.t. ungues conicere in; radere; arripere, harpagare.
agalanar-se, v.p. se ornare, se fingere, ornari, comi.
agaloadura, s.f. segmentum,i.
agaloar, v.t. segmentis ornare.
ágape, s.m. agape,es.
agárico, s.m. agaricum,i.
agarrado, adj. e part. arreptus,a,um; correptus,a,um; apprehensus,a,um; (fig.) sordidus,a,um.
agarrar, v.t. corripere, arripere, apprehendere; prehendere. // V.p. adhaerescere, inhaerescere; sequi.
agarrotar, v.t. strangulare.
agasalhador, s.m. hospes,itis; deversor,oris. // Adj. hospitalis,e.
agasalhar, v.t. V. **abrigar**. // V.p. deversari, deverti (apud aliquem).
agasalho, s.m. hospitium,ii; deverticulum,i; deversorium,i. V. **abrigo**.
agastadiço, adj. iracundus,a,um; irritabilis,e; violentus,a,um; acer,ris,cre.
agastamento, s.m. ira,ae; iracundia,ae.
agastar, v.t. irritare (aliquem), accendere. // V.p. irasci, stomachari, succensere, effervescere.
ágata, s.f. achates,ae.
agatanhar, v.t. radere, (cutem) abradere.
agência, s.f. procuratio,onis; administratio,onis; dispensatio,onis; industria,ae; ars,artis.
agenda, s.f. pugillares,ium; breve,is; brevis,is.
agente, s.m. procurator,oris; negotiorum curator,oris. // Adj. agens,entis.
agigantado, adj. giganteus,a,um; colosseus,a,um; colossicus,a,um.
ágil, adj. alacer,cris,cre; expeditus,a,um; celer,eris,ere; agilis,e.
agilidade, s.f. agilitas,atis; celeritas,atis.
agiota, s.m. V. **usurário**.
agir, v.i. agere.
agitação, s.f. agitatio,onis; jactatio,onis; motus,us; inquietatio,onis; tumultus,us; perturbatio,onis.
agitar, v.t. agitare, jactare, movere; turbare; conturbare, perturbare, commovere; tractare, disceptare, versare. // V.p. agitari, jactari, moveri; trepidare, aestuare.
aglomeração, s.f. conglobatio,onis; glomeratio,onis; frequentia,ae.
aglomerar, v.t. conglobare, glomerare, stipare. // V.p. glomerari, se agglomerare, globari.
aglutinação, s.f. glutinatio,onis.

aglutinante, adj. glutinans, antis; glutinativus,a,um. // S.m. glutinum,i; gluten, inis.
aglutinar, v.t. glutinare. // V.p. glutinari.
aglutinativo, adj. glutinosus, a,um; glutinativus,a,um.
agnação, s.f. agnatio,onis.
agnado ou **agnato**, s.m. agnatus,i.
agnome, s.m. agnomen,inis.
agomar, v.i. gemmare, gemmascere, germinare.
agonais, s.f.pl. Agonalia,ium.
agonia, s.f. extremus spiritus; angor,oris.
agonistarca, s.m. agonistarcha, ae.
agonístico, adj. agonisticus,a, um.
agonizante, adj. semianimis,e.
agonoteta, s.m. agonotheta ou agonothetes,ae.
agora, adv. nunc, in praesenti, in praesens.
agôsto, s.m. sextilis,is; Augustus mensis.
agoural, adj. agouralis,e.
agourar, v.t. augurare, augurari, conicere, ominari.
agoureiro, adj. infaustus,a, um; obscenus,a,um; infelix, icis; abominandus,a,um; ominosus,a,um.
agouro, s.m. augurium,i; auspicium,i; aves,ium; omen, inis
agradar, v.i. placere (alicui), delectare (aliquem), oblectare, juvare, probare (rem). // V.p. delecatri (re ou in re), oblectari, gaudere(re).
agradável, adj. gratus,a,um; jucundus,a,um; amoenus,a, um; suavis,e; amabilis,e; bellus,a,um; dulcis,e; acceptus,a,um.
agradecer, v.t. e i. gratias agere, grates agere, grates habere.
agradecimento, s.m. gratia,ae; grata mens; beneficii gratia ou memoria.
agrado, s.m. approbatio,onis; assensus,us; voluptas,atis; gaudium,ii; delectatio,onis; dulcedo,inis; jucunditas, atis.
agrário, adj. agrarius,a,um.
agravação, s.f. exacerbatio, onis.
agravante, s.f. (jur.) provocator,oris; appellator,oris.
agravar, v.t. augere, gravare, aggravare; laedare, offendere. // V.i. (jur.) provocare, appellare. // V.p. gravescere, ingravescere.
agravo, s.m. (jur.) appellatio,onis; provocatio,onis.
agre, adj. V. acre.
agregação, s.f. cooptatio,onis; coagmentatio,onis; concretio,onis; acervatio,onis.
agregar, v.t. cooptare, aggregare. // V.p. se aggregare.
agressão, s.f. impugnatio, onis; injuria,ae; aggressio, onis.
agressivo, adj. infensus,a,um.
agressor, s.m. lacessens,entis; aggressor,oris; lacessitor, oris.
agreste, adj. agrestis,e; rusticus,a,um.
agrião, s.m. cardamina,ae.
agrícola, adj. agricolaris,e; agrestis,e.
agricultor, s.m. agricola,ae; agricultor,oris; colonus,i; rusticus,i; arator,oris; cultor,oris.

agricultura, s.f. agricultura, ae; cultura,ae.
agridoce, adj. dulcacidus,a, um.
agrimensor, s.m. mensor,oris; metator,oris; finitor,oris; agrimensor,oris.
agrimensura, s.f. metatio, onis; gromatica disciplina.
agrisalhar, v.i. canescere.
agronomia, s.f. ruris disciplina.
agrumelar, v.t. conglobare. // V.p. coire, conglobari.
agrupar, v.t. glomerare. // V.p. glomerari circa, globari, circumglobari.
agrura, s.f. acor,oris; acrimonia,ae; acritudo,inis; asperitas,atis.
água, s.f. aqua,ae; humor, oris; liquor,oris.
aguaceiro, s.m. nimbus,i; imber,bris; imber subitus.
aguacento, adj. aquosus,a,um; aquatilis,e; aquaticus,a,um; aquatus,a,um; dilutus,a,um; humidus,a,um.
aguada, s.f. aquatio,onis.
aguagem, s.f. irrigatio,onis.
água-mel, s.f. mulsa aqua; hydromeli,itis.
aguapé, s.f. lora,ae.
aguar, v.t. aqua miscere; aquam spargere.
aguarentar, v.t. circumcidere.
aguçadeira, s.f. cos,cotis.
aguçadura, s.f. ou **aguçamento**, s.m. exacutio,onis.
aguçar, v.t. acuere, exacuere.
agude ou **agúdia**, s.f. formica alata.
agudez ou **agudeza**, s.f. acies, ei; (fig.) acumen,inis; sagacitas,atis; sollertia,ae.
agudo, adj. acutus,a,um; mucronatus,a,um; exacutus,a, um; acuminatus,a,um; acer, ris,re; acerbus,a,um; argutus,a,um; subtilis,e; sagax, acis; sollers,ertis.
agüentar, v.t. e i. sustinere, tolerare; suffere, resistere; (fig.) pati, ferre; (mar.) consistere, stare.
aguerrir, v.t. armis assusfacere; (fig.) animum firmare. // V.p. bellis durari.
águia, s.f. aquila,ae.
aguilhada, s.f. stimulus,i; telum,i.
aguilhão, s.m. stimulus,i; aculeus,i; acumen,inis.
aguilhoamento, s.m. agitatio, onis; instigatio,onis; stimulatio,onis.
aguilhoar, v.t. stimulare; (fig.) incitare, excitare, incendere.
agulha, s.f. acus,us; (ictiol.) acus,i ou belone,es.
agulheiro, s.m. acuarius,i; acuum theca.
ah, interj. ah!, proh!, o! (seguido de um compl.); vah!, oh!, heu! (para designar dor).
ai, interj. oh!, hei!, heu!
aí, adv. ibi; istic; eo; istuc; hac de re. // **Aí mesmo**: loc. adv. ibidem.
ainda, adv. adhuc, etiamnum, etiamnunc (ou etiam nunc); etiam, quoque, insuper. // **Ainda que**: quamvis, quanquam, licet, etsi, etiamsi, tametsi, ut, cum.
aio, s.m. paedagogus,i; magister,tri; educator,oris. V. escudeiro.
aipo, s.m. apium,ii.

airoso, adj. vennstus,a,um; lepidus,a,um; festivus,a,um; elegans,antis; bellus,a,um.

aivão, s.m. apus,odis; cypselus,i.

aiveca, s.f. auris,is.

ajaezar, v.t. sternere.

ajeitar, v.t. accommodare, aptare. // V.p. accommodari, cohaerere.

ajoelhar, v.i. e p. genu flectere (ponere, curvare).

ajoujamento, s.m. copulatio, onis.

ajoujar, v.t. copulare, conjungere, jungere.

ajoujo, s.m. copula,ae.

ajuda, s.f. auxilium,ii; adjumentum,i; subsidium,ii; adminiculum,i.

ajudante, s.m. adjutor,oris; administer,tri.

ajudar, v.t. adjuvare (aliquem), juvare, adjutare, auxiliari, adesse (alicui), opitulari, sucurrere; prodesse. // V.p. uti, adhibere.

ajuizado, adj. sanus,a,um; prudens,entis; sapiens,entis.

ajuizar, v.t. e i. judicare (de aliquo); judicare (rem ou de re); aestimare, existimare (de), judicium facere (de).

ajuntamento, s.m. congregatio,onis; coetus,us; conglobatio,onis; contio,onis; conventus,us; conjunctio,onis; societas,atis.

ajuntar, v.t. jungere, conjungere, connectere, anectere, miscere, cogere, colligere; congregare, contrahere; copulare. // V.p. coire, jungi, committi, coalescere; convenire, congregari, cogi; adhaerescere, cohaerescere.

ajustado, part. e adj. accommodatus,a,um; aptatus,a,um; compositus,a,um; dispositus,a,um; statutus,a,um; constitutus,a,um; decretus,a,um; fixus,a,um.

ajustamento, s.m. compositio, onis; dispositio,onis; pactio,onis.

ajustar, v.t. V. adaptar, combinar, conciliar. // V.p. se accommodare ad, congruere.

ala, s.f. ordo,inis; tractus,us; ala,ae; cornu,us; latus,eris.

alabarda, s.f. gaesum,i.

Alabastrino, adj. niveus,a,um; lacteus,a,um.

alabastro, s.m. alabaster,tri; alabastrites lapis.

álacre, adj. alacer,cris,cre; alacris,cre.

alacridade, s.f. alacritas,atis.

alado, adj. pennatus,a,um; alatus,a,um; penniger,gera, gerum; aliger,gera,gerum.

alagadiço, adj. paluster,tris, tre; palustris,e; paludosus, a,um.

alagado, adj. stagnatus,a,um; stagnans,antis; inundatus, a,um; perfusus,a,um; respersus,a,um.

alagamento, s.m. exundatio, onis; inundatio,onis; eluvio,onis.

alagar, v.t. inundare, obstruere, operire, opplere, complere. // V.p stagnare, effundi, redundare; submergi, demergi, mergi, desidere.

alambazar-se, v.p. se farcire, se effarcire.

alamêda, s.f. populetum,i.

alancear, v.t. hasta transfigere.

alão, s.m. molossus,i.

alapar-se, v.p. se complicare, se colligere.

alar, v.t. V. **içar**.

alaranjado, adj. flammeus,a, um; flammeolus,a,um.

alarde, s.m. ostentatio,onis; venditatio,onis; jactatio, onis.

alardear, v.t. ostentare, venditare.

alargamento, s.m. dilatatio, onis; relaxatio,onis; laxamentum,i.

alargar, v.t. dilatare, laxare, ampliare, diducere; producere, protendere; relaxare, remittere. // V.i. e p. dilatari, se dilatare, pandi, diffundi.

alarido, s.m. strepitus,us; tumultus,us; fremitus,us; turba,ae.

alarmante, adj. terribilis,e; turbidus,a,um.

alarmar, v.t. conturbare, perturbare, commovere. // V.p. trepidare, pavere, conturbari, sollicitari.

alastrar, v.t. saburrare; sternere, consternere, spargere, conspergere.

alavanca, s.f. vectis,is.

alazão, adj. rufus,a,um.

albarda, s.f. clitellae,arum.

albarrada, s.f. guttus,i.

albornoz, s.m. paenula,ae; sagum,i.

albricoque, s.m. armeniacum,i.

albufeira, s.f. aestuarium,i.

albugem, s.f. albugo,inis.

Album, s.m. codicilli,orum; tabulae,arum; breve,is.

albume ou albûmen, s.m. albumen,inis; albumentum,i.

alburno, s.m. alburnum,i; subcortex,icis.

alcachôfra, s.f. cynara,ae.

alcaçuz, s.m. glycyrrhiza,ae.

alçada, s.f. jurisdictio,onis; ditio,onis; potestas,atis; auctoritas,atis; jus,juris.

alcançadura, s.f. perfrictio, onis; intertrigo,inis; vibex, icis.

alcançar, v.t. attingere, assequi, consequi, adipisci, nancisci, contingere; (fig.) (aliquid) acquirere, obtinere.

alcance, s.m. insectatio,onis; consectatio,onis.

alcantil, s.m. saxum,i; scopulus,i; rupes,is; praeceps,cipitis; abruptum,i.

alcantilado, adj. abruptus,a, um; praeruptus,a,um; praeceps,cipitis; praecisus,a, um.

alcantilar, v.t. directo praecidere.

alçapão, s.m. cataracta,ae.

alçaprema, s.f. V. alavanca; forfex,icis; dentharpaga, ae; laqueus,i; pedica,ae; plaga,ae; favea,ae.

alçar, v.t. tollere, extollere, attollere, erigere, sublevare, levare. // V.p. se erigere, se tollere ou attollere; erigi.

alcaravão, s.m. taurus,i.

alcatifa, s.f. tapes,etis; tapetum,i.

alcatrão, s.m. pix,picis.

alcatroar, v.t. picare, oppicare.

alcatruz, s.m. modiolus,i.

alce, s.m. alces,is.

alcião ou **alcione**, s.m. alcyon ou halcyon,onis; alcedo,inis.
alcôfa, s.f. sporta,ae.
alcova, s.f. cubiculum,i; zotheca,ae.
alcoviteira, s.f. conciliatrix,icis; lena,ae; internuntia,ae.
alcoviteiro, s.m. leno,onis; internuntius,i; lenullus,i; lenunculus,i.
alcovitice, s.f. lenocinium,ii.
aldeão, s.m. rusticus,i; vicanus,i.
aldeia, s.f. pagus,i; vicus,i.
aldraba, s.f. pessulus,i.
aleatório, adj. aleatorius,a,um.
alecrim, s.m. rosmarinus (gen.: rorismarini).
alegação, s.f. prolatio,onis; commemoratio,onis; enuntiatio,onis.
alegar, v.t. citare, laudare, allegare; afferre, causari, praetendere, obtendere.
alegoria, s.f. similitudo,inis; allegoria,ae.
alegórico, adj. figuratus,a,um; allegoricus,a,um.
alegrar, v.t. delectare, afficere laetitia ou gaudio; hilarare. // V.p. gaudere, laetari.
alegre, adj. hilaris,e; hilarus,a,um; laetus,a,um; ebriolus,a,um.
alegria, s.f. hilaritas,atis; laetitia,ae; gaudium,i; voluptas,atis.
aléia, s.f. ambulatio,onis; ambulacrum,i; xystus,i.
aleijado, adj. debilitatus,a,um; debilis ou captus membris; distortus,a,um; mutilatus,a,um.
aleijar, v.t. debilitare, rumpere, distorquere; imminuere, mutilare. // V.p. debilitari; mutilari.
aleive, s.m. falsum crimen; calumnia,ae; perfidia,ae; dolus,i; proditio,onis.
aleivoso, adj. perfidus,a,um; proditor,oris; commenticius,a,um; falsus,a,um.
aleluia, s.f. alleluia ou halleluia (pal. hebr., indecl.).
além, adv. ultra, ulterius. // Além de: loc. prep. ultra (ac.), trans (ac.), praeter (ac.). // **Além disso**: praeterea, ad hoc, super haec, insuper, adde huc.
Alemanha, Geogr. Germania,ae; Alamannia,ae.
alemão, adj. Germanicus,a,um; Germanus,a,um.
alentado, adj. robustus,a,um; validus,a,um; valens,entis; fortis,e.
alento, s.m. anima,ae; halitus,us; spiritus,us; anhelitus,us; virtus,utis; fortitudo,inis; robur,oris; vigor,oris.
aleonado, adj. fulvus,a,um.
alfa, s.m. alpha (indecl.).
alfabeto, s.m. litteratura,ae; prima litteratura.
alface, s.f. lactuca,ae; lactucula,ae.
alfaia, s.f. supellex,ectilis; instrumentum,i; ornamenta,orum.
alfaiate, s.m. vestifex,icis; vestitor,oris; indusiarius,ii.
alfândega, s.f. telonium,ii.
alfandegueiro, s.m. portitor,oris; teloniarius,i.
alfanje, s.m. acinaces,is.
alfarrôba, s.f. siliqua,ae.

alfazema, s.f. stoechas,adis; saliunca,ae.
alfena, s.f. ligustrum,i.
alfinête, s.m. acus,us; acicula,ae.
alfobre, s.m. seminarium,ii; plantarium,ii; pulvinus,i.
alforje, s.m. pera,ae; ascopera,ae; mantica,ae.
alfôrra, s.f. rubigo ou robigo,inis; uredo,inis.
alforria, s.f. manumissio,onis.
alforriar, v.t. manumittere.
alga, s.f. alga,ae.
algália, s.f. catheter,eris; specillum,i; fistula,ae.
algemas, s.f.pl. manicae,arum.
algeroz, s.m. subgrunda,ae; deliquia,ae.
algibeira, s.f. sacellus,i; sacculus,i.
algidez, s.f. algor,oris.
álgido, adj. algidus,a,um.
algo, pron. indef. aliquid; non nihil, haud nihil, quidpiam.
algodão, s.m. crioxylon,i.
algodoeiro, s.m. xylon,i; gossypinus,i.
algoz, s.m. carnifex,icis; tortor,oris; (fig.) vexator,oris.
alguém, pron. indef. aliquis,qua; quis,qua (depois de si, ne ou num).
algum, pron. indef. aliquis,qua, quod ou quid; quispiam, quaepiam, quodpiam; quis, quae, quod ou quid (depois de si, ne ou num); nonnullus,a,um (adj.).
algures, adv. alicubi, usquam; aliquo, quoquam, quopiam, quo.
alhear, v.t. V. alienar.
alheio, adj. alienus,a,um; expers,tis; ignarus,a,um; imperitus,a,um. // S.m. alienum,i.
alho, s.m. allium,ii.
ali, adv. ibi, in illo loco, in eo loco; illic.
aliado, adj. foederatus,a,um; socius,a,um; conjunctus,a,um; consociatus,a,um.
aliança, s.f. affinitas,atis; connubium,ii; societas,atis; foedus,eris; amicitia,ae; pronubus anulus.
aliar, v.t. sociare (cum re), jungere (cum), conjungere, miscere. // V.p. conjungi (cum).
aliás, adv. aliter, secus, alio modo; alias.
alíbil, adj. alibilis,e.
alicate, s.m. forficula,ae.
alicerce, s.m. fundamenta,orum; fundationes,um; fundamen,inis.
aliciação, s.f. sollicitatio,onis.
aliciador, s.m. flagitator,oris; corruptor,oris.
aliciar, v.t. conciliare, allicere; corrumpere, sollicitare, attentare, tentare.
alidada ou **alidade**, s.f. mediclinium,ii.
alienação, s.f. alienatio,onis; abalienatio,onis; amentia,ae; dementia,ae.
alienado, adj. alienatus,a,um; abalienatus,a,um; insanus,a,um.
alienar, v.t. alienare, abalienare; (aliquem) de mente deturbare.
alienável, adj. vendibilis,e.
aligeirar, v.t. levare, allevare.
alígero, adj. aliger,era,erum.
alijamento, s.m. jactura,ae; levatio,onis.
alijar, v.t. jacturam facere (alicujus rei); levare.

alimentação, s.f. cibaria, alimenta, cibi; alimonium,i.
alimentar, v.t. alere, nutrire. // V.p. vesci, ali, sustentari; (fig.) pasci. // Adj. alibilis,e; alimentarius,a,um.
alimento, s.m. alimentum,i; cibus,i; esca,ae; nutrimentum,i.
alimpador, s.m. mundator,oris; purgator,oris.
alimpadura, s.f. excreta,ae; apluda,ae.
alimpar, v.t. mundare, emundare, expurgare, depurgare, tergere, detergere.
alindar, v.t. ornare, exornare, decorare, adornare.
alinhamento, s.m. linea,ae; directio,onis.
alinhar, v.t. lineare, demetiri.
alípede, adj. alipes,edis.
alisar, v.t. laevigare, polire, laevare, collaevare.
alistamento, s.m. delectus,us; conquisitio,onis; sacramentum,i.
alistar, v.t. conscribere, scribere.
aliviar, v.t. levare, onus eximere; (fig.) allevare, sublevare, relevare; succurrere, opitulari. // V.p. levari, allevari.
alívio, s.m. levatio,onis; levamentum,i; levamen,inis; allevatio,onis; allevamentum,i; solatium,ii.
alizar, s.m. antepagmentum,i.
aljava, s.f. pharetra,ae; corytus,i.
aljôfar, s.m. parvae margaritae.
alma, s.f. animus,i; anima,ae; spiritus,us; mens,entis; pectus,oris; sensus,uum; homo,inis; (fig.) caput,itis.
almagre, s.m. rubrica,ae.
almécega, s.f. mastiche ou mastice,es; mastichum,i.
almeirão, s.m. ambubaia,ae; ambubeia,ae.
almejar, v.t. exoptare, valde optare, vehementer requirere, concupiscere (aliquid).
almirante, s.m. classis praefectus.
almíscar, s.m. mus,muris.
almiscareira, s.f. geranion,ii.
almo, adj. almus,a,um.
almoçar, v.i. prandere, pransitare.
almôço, s.m. prandium,ii.
almocreve, s.m. mulio,onis; agaso,onis; jumentarius,ii.
almoeda, s.f. auctio,onis; hasta,ae; publicatio,onis.
almofaça, s.f. strigilis,e.
almofada, s.f. pulvinus,i; pulvillus,i; cervical,alis; tympanum,i; replum,i; cubital,alis.
almofariz, s.m. mortarium,ii.
almofrez, s.m. subula,ae.
almotaçar, v.t. taxare (rem).
almotacé, s.m. aestimator,oris; aedilis,is.
almotolia, s.f. lecythus,i.
almude, s.m. congius,ii.
alocução, s.f. cohortatio,onis; contio,onis; allocutio,onis.
aloés, s.m. aloe,es.
alojamento, s.m. habitatio,onis; domicilium,ii; hospitium,ii.
alojar, v.t. praebere hospitium; hospitio accipere.
alongado, part. e adj. productus,a,um; extensus,a,um; prolatus,a,um; porrectus,a,um; protentus,a,um.

alongamento, s.m. porrectio,onis; productio,onis; projectio,onis; extensio,onis.
alongar, v.t. producere, protendere, promittere, extendere, projicere; (fig.) protrahere, trahere, prorogare.
alparca, s.f. crepida,ae; solea,ae.
alpendre, s.m. pronaon ou pronaum,i.
alpes, Geogr. Alpes,ium.
álpico ou alpino, adj. Alpicus,a,um; Alpinus,a,um.
alpista ou alpiste, s.f. phalaris,idis.
alporca, s.f. struma,ae; scrofulae, strumae.
alporque, s.m. malleolus,i; surculus,i; semen,inis.
alqueire, s.m. modius,ii.
alquimia, s.f. alchymia,ae.
alsacianos, s.m.pl. Ticboci ou Tiboces,um.
altanaria, s.f. aucupium,ii.
altaneiro, adj. altivolans,antis; altivolus,a,um.
altar, s.m. ara,ae; altaria,ium.
alteamento, s.m. elatio,onis.
altear, v.t. elevare, educere, extollere.
altéia, s.f. althaea,ae.
alteração, s.f. mutatio,onis; corruptio,onis; depravatio,onis; adulteratio,onis.
alterado, part. e adj. mutatus,a,um; perturbatus,a,um; corruptus,a,um; vitiatus,a,um; adulteratus,a,um.
alterar, v.t. mutare, immutare; corrumpere, depravare, vitiare; adulterare. // V.p. corrumpi, vitiari; mutari; succensere irasci, stomachari.
alterável, adj. mutabilis,e.
altercação, s.f. altercatio,onis; contentio,onis; jurgium,ii; rixa,ae.
altercar, v.i. altercari, rixari, jurgari, contendere.
alternação, s.f. alternatio,onis; vicissitudo,inis.
alternar, v.t. e i. alternare, vices variare.
alternativa, s.f. vicissitudo,inis; vices; optio,onis.
alterno, adj. (geom.) alternus,a,um.
alteza, s.f. sublimitas,atis.
altíssono, adj. altisonus,a,um.
altíssimo, s.m. Deus,i; Altissimus,i; Excelsus,i.
altitonante, adj. altitonans,antis.
altívago, adj. altivagus,a,um.
altivez, s.f. superbia,ae; ferocia,ae; arrogantia,ae; magnanimitas,atis.
altivo, adj. superbus,a,um; gloriosus,a,um; contumax,acis; ferox,cis; arrogans,antis; magnanimus,a,um.
altivolante, adj. altivolans,antis.
altívolo, adj. altivolus,a,um.
alto, adj. altus,a,um; celsus,a,um; excelsus,a,um; arduus,a,um; editus,a,um; sublimis,e; erectus,a,um; acutus,a,um; clarus,a,um; elatus,a,um; excellens,entis; summus,a,um; eminens,entis; grandis,e; magnus,a,um; ingens,entis; extremus,a,um; ultimus,a,um. // Adv. alte, sublimiter, in sublimi. // S.m. altitudo,inis; summum,i; fastigium,ii; vertex,icis.

altura, s.f. altitudo,inis; celsitudo,inis; excelsitas,atis; tumulus,i; collis,is; agger, eris; magnitudo,inis; excelsitas,atis.
aluado, adj. lunaticus,a,um.
alucinação, s.f. hallucinatio, onis.
alucinador, s.m. hallucinator, oris.
alucinar, v.t. mentem excutere. // V.p. hallucinari.
aludir, v.i. alludere (ad aliquid).
alugar, v.t. locare, elocare, ablocare; conducere (rem de aliquo).
aluguel, s.m. locatio,onis; conductio,onis; merces,edis.
aluir, v.t. labefacere, labefactare, quatere, quassare, concutere. // V.i. corruere, collabi, dilabi; labefactari, labefieri, concuti.
alume ou **alúmen**, s.m. alumen,inis.
alumiar, v.t. illustrare, collustrare, illuminare. // V.i. lucere, lucescere, micare, scintillare.
aluminoso, adj. aluminatus,a, um; aluminosus,a,um.
aluno, s.m. discipulus,i; alumnus,i; discens,entis.
alusivo, adj. alludens,entis.
aluvião, s.f. alluvio,onis; circumluvio,onis; multitudo, inis.
alva, s.f. diluculum,i; subucula,ae; poderes,is.
alvacento, adj. subalbidus,a, um; candicans,antis.
alvaiade, s.f. cerussa,ae.
alvará, s.m. edictum,i; diploma,atis.
alvaraz ou **alvarazo**, s.m. vitiligo,inis.
alveitar, s.m. veterinarius,i.
alvejante, adj. candicans,antis; subalbicans,antis.
alvejar, v.i. albescere, candescere, candicare, albicare; canescere.
alvela, s.f. milvus,i; milvius, ii.
alvéloa, s.f. motacilla,ae.
alvenaria, s.f. structura,ae; caementa,ae.
álveo, s.m. alveus,i.
alvéolo, s.m. loculamentum,i; cella,ae.
alvião, s.m. bidens,entis; ligo,onis; sarculum,i.
alvíssaras, s.f.pl. evangelia, orum.
alvo, adj. albus,a,um; candidus,a,um. // S.m. scopus,i; finis,is; propositum,i; album,i.
alvoroçado, adj. trepidus,a, um; conturbatus,a,um; concitatus,a,um; excitatus,a,um.
alvoroçador, s.m. turbator, oris.
alvoroçar, v.t. movere, excitare, conciliare, agitare, ciere; perturbare, commovere, conturbare. // V.p. moveri, commoveri, impelli; pavere, trepidare, conturbari; coori-ri.
alvorôço, s.m. impetus,us; ardor,oris; tumultus,us; trepidatio,onis.
alvura, s.f. albitudo,inis; album,i.
ama, s.f. nutrix,icis; altrix, icis; domina,ae; matrona, ae.
amabilidade, s.f. comitas,atis; suavitas,atis; amoenitas, atis; obsequium,i.

amaciar, v.t. mollire, subigere; mitigare, lenire. // V.i. subigi, lentescere.
amador, s.m. amator,oris; amans,antis.
amadurecer, v.t. mitigare, maturare, coquere. // V.i. maturescere, mitescere, coqui.
âmago, s.m. viscera,um.
amainar, v.t. vela deducere, subducere.
amaldiçoar, v.t. exsecrari, detestari, devovere; maledicere; abominari.
amálgama, s.m. mixtura,ae.
amalgamar, v.t. miscere, confundere. // V.p. misceri.
amalucado, adj. excors,dis.
amamentação, s.f. lactatio, onis.
amamentar, v.t. lactare (aliquem), lactitare.
amancobamento, s.m. pellicatus,us; concubinatus,us; contubernium,i.
amancebar-se, v.p. vivere cum ...; consuescere cum ...
amanhã, adv. cras; crastino die.
amanhecer, v.i. lucescere, luciscere, dilucescere.
amansar, v.t. mansuefacere, domare, cicurare, mitigare.
amante, s.m. amans,antis; amator,oris; amasius,ii; amasio,onis. // Adj. amans, antis; appetens,entis.
amantilhos, s.m. pl. ceruchi, orum.
amar, v.t. amare, diligere; delectari, laetari, studere.
amaranto, s.m. amarantus,i.
amarelado, adj. subflavus,a, um; fulvus,a,um.
amarelecer, v.i. flavescere.
amarelo, adj. flavus,a,um; flavens,entis; fulvus,a,um; cereus,a,um. // S.m. color flavescens.
amargo, adj. amarus,a,um; (fig.) acerbus,a,um; luctuosus,a,um.
amargor, s.m. amaritudo,inis.
amargura, s.f. V. amargor; acerbitas,atis; dolor,oris; aerumna,ae.
amargurar-se, v.p. maerere, dolere, angi, torqueri, macerari, se macerari.
amarra, s.f. funes,ium; retinacula,orum; vincula,orum.
amarradura, s.f. alligatio,onis; vinctura,ae; vinctio,onis; religatio,onis.
amarrar, v.t. deligare, religare. // V.p. sequi, prosequi.
amarrotar, v.t. corrugare.
amásia, s.f. concubina,ae; pellex,icis.
amassadouro, s.m. magis,idis; alveolus,i.
amassadura, s.f. subactus,us.
amassar, v.t. subigere, perdomare; macerare.
amassaria, s.f. pistrina,ae.
amável, adj. amabilis,e; amandus,a,um; diligendus,a,um; jucundus,a,um; suavis,e.
amazona, s.f. Amazon,onis ou Amazonis,idis.
ambages, s.m. pl. ambages,um.
âmbar, s.m. succinum,i; glaesum,i; electrum,i.
ambárico, adj. succineus,a,um; succinus,a,um.
ambição, s.f. ambitio,onis; cupiditas,atis; studium,ii.
ambicionar, v.t. appetere, expetere, petere, consectari, concupiscere.
ambicioso, adj. ambitiosus,a, um.
ambidestro, adj. aequimanus, a,um; ambidexter,tra,trum.

ambiente, adj. circumfusus,a,um.
ambígeno, adj. ambigenus,a,um.
ambigüidade, s.f. ambiguitas,atis.
ambíguo, adj. ambiguus,a,um; perplexus,a,um; anceps,cipitis.
âmbito, s.m. circuitus,us; ambitus,us.
ambívio, s.m. bivium,ii; ambivium,ii.
ambligono, adj. amblygonius,a,um.
ambos, pron. indef. ambo,ae,o; uterque,utraque,utrumque; utrique, utraeque, utraque.
ambrosia, s.f. ambrosia,ae.
âmbula, s.f. ampulla,ae.
ambulante, adj. erraticus,a,um. // Vendedor ambulante: circulator,oris.
ambustão, s.f. ambustio,onis.
ameaça, s.f. minatio,onis; comminatio,onis; minae,arum.
ameaçador, adj. minax,acis; terribilis,e; torvus,a,um; truculentus,a,um; minans,antis; (fig.) sinister,ra,rum; infelix,icis.
ameaçar, v.t. minari, minitari, comminari; imminere, impendere, instare.
amedrontado, adj. e part. territus,a,um; pavens,entis; pavitans,antis; pavidus,a,um; timens,entis; timidus,a,um.
amedrontar, v.t. terrere, conterrere, perterrefacere, perturbare, percellere, commovere. // V.t. terreri, consternari, perturbari, pertimescere.
ameia, s.f. pinna,ae; minae.
amêijoa, s.f. mitulus ou mitylus,i.
ameixa, s.f. prunum,i.
ameixeira, s.f. prunus,i.
amém, adv. amen.
amêndoa, s.f. amygdala,ae; amygdalum,i.
amenidade, s.f. amoenitas,atis; jucunditas,atis; venustas,atis; suavitas,atis; urbanitas,atis; lepor,oris.
ameninar-se, v.p. puerascere.
amenizar, v.t. amoenare.
ameno, adj. amoenus,a,um; gratus,a,um; jucundus,a,um; suavis,e; amabilis,e; bellus,a,um.
amestrar, v.t. instituere, erudire, docere, imbuere.
ametista, s.f. amethystus,i.
amianto, s.m. amiantus,i.
amicto, s.m. amictus,us.
amículo, s.m. amiculum,i.
amido, s.m. amylum,i.
amieiro, s.m. alnus,i.
amígdalas, s.f.pl. tonsillae,arum; glandulae,arum.
amigo, adj. amicus,a,um; socius,a,um. // S.m. amicus,i; familiaris,is; sodalis,is; fautor,oris.
amimado, part. permulctus,a,um; demulctus,a,um.
amimar, v.t. blandiri, mulcere, permulcere, palpari.
amissível, adj. amissibilis,e.
amiudar, v.t. (aliquid) factitare, iterare. // V.p. crebrescere.
amiúde, adv. saepe, crebro, frequenter.
amizade, s.f. amicitia,ae; amor,oris; familiaritas; conjunctio,onis; gratia,ae; benevolentia,ae.
amo, s.m. herus,i; dominus,i.

amoedar, v.t. signare, cudere, pecuniam facere.
amolação, s.f. exacutio,onis.
amoladeira, s.f. cos,cotis.
amolador, s.m. cotiarius,ii; acutiator,oris.
amolar, v.t. acuere, exacuere.
amolecer, v.t. mollire, emollire; effeminare. // V.i. molliri, emolliri, mollescere.
amolecido, part. mollitus,a,um; emollitus,a,um; mollis,e; (fig.) enervatus,a,um; fractus,a,um.
amolecimento, s.m. mollitudo,inis; (fig.) mollitia,ae.
amolgado, adj. collisus,a,um; contusus,a,um.
amolgadura, s.f. ou **amolgamento**, s.m. contusio,onis.
amolgar, v.t. contundere, collidere.
amomo, s.m. amomum,i.
amontoamento, s.m. acervatio,onis; congestio,onis; congestus,us.
amontoar, v.t. coacervare, accumulare, acervare, congerere, cumulare.
amor, s.m. amor,oris; caritas,atis; studium,ii; benevolentia,ae; voluntas,atis; cupido,inis.
amora, s.f. morum,i.
amormado, adj. muculentus,a,um.
amornar, v.t. tepefacere, tepidare.
amornecer, v.i. tepescere, tepefieri.
amortalhar, v.t. pollingere.
amortecer, v.t. exstinguere, restinguere, temperare, frangere. // V.i. defervescere, flagrare, exstingui, frangi, se frangere.
amostra, s.f. specimen,inis; (fig.) exemplum,i.
amotinar, v.t. concitare; conciere ou concire.
amoucado, adj. surdaster,tra,trum.
amover, v.t. amovere.
amparo, s.m. firmamentum,i; columen,inis; praesidium,ii; auxilium,ii; subsidium,ii; patrocinium,ii; tutamen,inis.
ampliação, s.f. ampliatio,onis.
amplidão, s.f. amplitudo,inis; laxitas,atis.
amplificação, s.f. amplificatio,onis.
amplificador, s.m. amplificator,oris.
amplificar, v.t. amplificare, adaugere, augere, dilatare.
amplo, adj. amplus,a,um.
ampola, s.f. V. empôla.
Ampúrias, Geogr. Emporiae,arum.
amputação, s.f. excisio,onis; exsectio,onis.
amputar, v.t. amputare, excidere, exsecare.
amulatado, adj. fuscus,a,um; subniger,gra,grum.
amuleto, s.m. amuletum,i; praeligamen,inis.
amuo, s.m. ira,ae.
amura, s.f. pes,pedis.
anacoluto, s.m. anacoluthon,i.
anacoreta, s.m. anachoreta,ae.
Anacreonte, np. Anacreon,ontis.
anafa, s.f. melilotos,i; lotos ou lotus,i.
anáfega, s.f. zizyphus,i.
anáfora, s.f. (ret.) anaphora,ae.
anagógico, adj. anagogicus,a,um.
anágua, s.f. castula,ae.

anais, s.m. pl. annales,ium.
análise, s.f. resolutio,onis; (gram.) rerum distribuitio, onis; (filos.) analytice,es.
analogia, s.f. similitudo,inis; affinitas,atis; (gram.) analogia,ae; proportio,onis.
análogo, adj. vicinus,a,um; affinis,e.
anão, s.m. homullus,i; homuncio,onis; homunculus, i; nanus,i.
anapesto, s.m. anapaestus,i.
anástrofe, s.f. anastrophe,es; reversio,onis.
anátema, s.m. anathema,atis.
anatematizar, v.t. anathematizare.
anatomia, s.f. anatomia,ae; anatomica,ae.
anatomista, s.m. anatomicus,i
anca, s.f. coxendix,icis.
ancestral, adj. avitus,a,um.
ancho, adj. amplus,a,um; latus,a,um.
anchova, s.f. apua,ae.
ancião, s.m. senior,oris.
ancinho, s.m. rastellus,i; rastra,orum.
Ancona, Geogr. Ancona,ae; Ancon,onis.
âncora, s.f. ancora,ae.
andadeira, s.f. ou **andadeiras**, s.f. pl. lorum,i; fasciae, arum.
andadeiro, adj. agilis,e.
andaime, s.m. tabulatio,onis; tabulatum,i; machina,ae.
Andaluzia, Geogr. Baetica,ae.
andar, v.i. ingredi, ambulare, ire, pergere, se ferre, incedere, gradum inferre, se inferre. // S.m. tabulatum, i; contignatio,onis; contabulatio,onis; ingressus,us; incessus,us; gradus,us.
andarilho, s.m. pernix,icis; celeripes,pedis.
andor, s.m. ferculum,i.
andorinha, s.f. hirundo,inis.
andrajo, s.m. pannus,i; pannulus,i; (pl.) panni,orum.
andrajoso, adj. pannosus,a, um.
anedota, s.f. fabula,ae; fabella,ae.
anedotista, s.m. fabulator, oris.
anegrado, adj. nigricans,antis; subniger,gra,grum; fuscus, a,um.
anel, s.m. anulus,i; anellus,i; circulus,i; ansa,ae.
anelação, s.f. anhelitus,us; anhelatio,onis.
anelante, adj. anhelans,antis; anhelus,a,um.
anelar, v.i anhelare.
anêmona, s.f. anemona,ae.
aneto, s.m. anethum,i.
aneurisma, s.m. aneurysma, atis.
anexação, s.f. adjunctio,onis.
anexar, v.t. adjungere, annectere.
anexim, s.m. V. adágio.
anexo, adj. adjunctus,a,um. // S.m. appendix,icis; accessio,onis.
anfíbio, adj. anceps,cipitis.
anfíbraco, s.m. amphibrachys, yos; amphibrachus,i.
anfictiões, s.m. pl amphictyones,um.
anfiteatro, s.m. amphitheatrum,i.
anfitrião, s.m. hospes,itis; convivator,oris; dominus,i.
Anfitrião, np. Amphitryo,onis.
ânfora, s.f. amphora,ae.
anfractuosidade, s.f. anfractus,us; flexus,us; sinus,us.

anfractuoso, adj. flexuosus,a, um; sinuosus,a,um.
angélico, adj. angelicus,a,um.
angina, s.f. angina,ae; angor, oris.
anglos, s.m. pl. Angli ou Anglii,orum.
angra, s.f. sinus,us.
angulado, adj. angulatus,a, um.
angular, adj. angularis,e.
ângulo, s.m. angulus,i.
angústia, s.f. angor,oris.
angustioso, adj. luctuosus,a, um; dolundus,a,um; molestus,a,um; tristis,e; gravis, e; durus,a,um.
anil, s.m. Indicum,i.
animação, s.f. animatio,onis.
animador, s.m. animator,oris; hortator,oris.
animal, s.m. animal,atis; animans,antis; bestia,ae; (fig.) pecus,udis. // Adj. animalis,e.
animar, v.t. animare; accendere, incendere, excitare, acuere, instigare. // V.p. inflammari; exardescere, ardescere.
ânimo, s.m. animus,i; anima, ae; fortitudo,inis; virtus, utis; studium,ii.
animosidade, s.f. simultas, atis; ira,ae; contentio,onis.
animoso, adj. fortis,e; strenuus,a,um; acer,cris,cre; animosus,a,um.
aninhar, v.t. abdere. // V.p. nidulari, nidificare; se abdere in.
aniquilação, s.f. interitus,us; exitium,ii; obitus,us; abolitio,onis; animi demissio.
aniquilar, v.t. abolere, dolere, exstinguere, corrumpere, evertere.
anis, s.m. anisum,i; anicetum,i.
anistia, s.f. abolitio,onis.
aniversário, adj. anniversarius, a,um. // S.m. anniversarius dies.
anjo, s.m. angelus,i.
ano, s.m. annus,i.
anoitecer, v.imp. advesperascit; invesperascit; vesperascit.
anojadiço, adj. iracundus,a, um; irascibilis,e.
anojoso, adj. odiosus,a,um; molestus,a,um; fastidiosus, a,um.
anomalia, s.f. anomalia,ae; inaequalitas,atis.
anômalo, adj. anomalus,a,um.
anônimo, adj. clancularius,a, um; anonymus,a,um.
anoso, adj. annosus,a,um.
anotação, s.f. anotatio,onis.
anotar, v.t. annotare, notare.
ânsia, s.f. angor,oris; animi anxietas.
ansiedade, s.f. anxietas,atis; anxitudo,inis.
ansioso, adj. cupidus,a,um; appetens,entis; avidus,a,um; cupiens,entis.
antártico, adj. australis,e; antarcticus,a,um.
ante, prep. pro (abl.), ante (ac.), coram (abl.).
antebraço, s.m. brachium,ii.
antecedente, adj. antecedens, entis. // S.m. pl. anteacta; antecessiones,um; antecedentia,ium.
antecipação, s.f. antecessus, us; antecipatio,onis.
antecipar, v.t. antecipare, anteoccupare. // V.p. antevertere, praevenire.
antemanhã, s.f. diluculum,i.

antena, s.f. antenna,ae; (pl.) cornicula,orum.
anteontem, adv. nudiustertius.
antepassados, s.m. pl. patres, um; avi,orum; atavi,orum.
antepasto, s.m. promulsis,idis; gustatio,onis.
antepor, v.t. anteponere, praeferre anteferre.
anterior, adj. antiquor,ius; prior,ius; citerior,ius; anticus,a,um; anterior,ius.
antes, adv. ante, antea, antehac, prius; potius, magis. // **Antes de**: loc. prep. ante. // **Antes que**: loc. conj. antequam, priusquam.
anticristo, s.m. antichristus,i.
antídoto, s.m. antidotum,i; remedium,ii; alexipharmacon,i.
antigo, adj. antiquus,a,um; vetus,eris; vetustus,a,um; priscus,a,um.
antiguidade, s.f. antiquitas, atis; vetustas,atis.
antimônio, s.m. stibi (indecl.); stibium,i; stimmi,is.
antipatia, s.f. repugnantia,ae; dissidentia,ae; antipathia, ae.
antipático, adj. odiosus,a,um; adversus,a,um; repugnans, antis.
antípodas, s.m. pl. antipodes, um.
antiquado, adj. vetus,eris; obsoletus,a,um; exoletus,a, um.
antiquar, v.t. antiquare, repudiare, oblitterare. // V.p. obsolescere.
antispasto, s.m. antispastus,i.
antítese, s.f. antitheton ou antithetum,i; contrapositum,i.
antolhos, s.m. pl. operimentum,i.
antologia, s.f. anthologica, orum; anthologumena,orum.
antraz, s.m. carbunculus,i; carbo,onis.
antro, s.m. specus,us; spelunca,ae; antrum,i; caverna,ae.
antropófago, adj. antropophagus,a,um.
anual, adj. annuus,a,um.
anuidade, s.f. annum,i.
anuir, v.i. annuere.
anulação, s.f. abrogatio,onis; antiquatio,onis; rescissio, onis.
anular, v.t. abrogare, rescindere, subvertere. // **Dedo anular**: digitus medicus.
anunciação, s.f. nuntiatio,onis; Annuntiatio,onis.
anunciador, s.m. nuntius,i; nuntiator,oris.
anunciar, v.t. nuntiare, adnuntiare, denuntiare, pronuntiare; praedicere; significare, portendere, ostendere.
anúncio, s.m. denuntiatio, onis; significatio,onis; nuntiatio,onis; signum,i; indicium,ii.
ânus, s.m. anus,i; sedes,is; posticum,i.
anzol, s.m. hamus,i.
aonde, adv. quo, quonam, quorsum.
aoristo, s.m. (gram.) aoristus,i.
apadrinhar, v.t. tueri, tutari, patrocinari (alicui).
apagar, v.t. exstinguere, restinguere; delere, eradere, radere, expungere. // V.p. exstingui, restingui; deleri; aboleri, obsolescere.

ápage, interj. phu ou fu!, apage!
apaixonado, adj. inflammatus, a,um; incensus,a,um; acer, cris,cre; vehemens,entis; praecupidus,a,um.
apaixonar, v.t. accendere, incendere, inflammare. // V.p. exardescere; amore ardere ou flagrare.
apalermado, adj. stupens,entis; stupidus,a,um.
apalpadela, s.f. palpatio,onis; praetentatus,us.
apalpar, v.t. tangere, palpare, palpari, pertrectare, attrectare, contrectare; (fig.) tentare, degustare.
apanágio, s.m. insigne,is.
apanhadura, s.f. collectio,onis; perceptio,onis.
apanhar, v.t. legere, carpere, stringere, destringere; colligere, tollere, capere, apprehendere, sumere.
apaniguado, s.m. fautor,oris; adjutor,oris; cliens,entis.
a par de, loc. prep. juxta (ac.), prope (ac.) ad (ac.); prae (abl.).
apara, s.f. assula,ae; schidiae; resegmen,inis; recisamentum,i.
aparador, s.m. abacus,i; repositorium,ii.
aparar, v.t. capere, sumere, prehendere; declinare, vitare, evitare, effugere, eludere; praecidere, praetruncare; dolare.
aparato, s.m. apparatus,us; cultus,us; pompa,ae.
aparatoso, adj. magnificus,a, um; lautus,a,um; splendidus,a,um.
aparcelado, adj. scopulosus, a,um.
aparecer, v.i. apparere, se ostendere, ostendi, obici, videri, conspici, adesse; exire, edi.
aparecimento, s.m. V. aparição.
aparelhar, v.t. parare, apparare, ornare, adornare; sternere.
aparelho, s.m. machina,ae; machinatio,onis; instrumentum,i; apparatus,us; ornatus,us; cultus,us.
aparência, s.f. species,ei; simulacrum,i; signum,i; vestigium,ii; indicium,ii.
aparentar, v.t. simulare, fingere.
aparente, adj. conspicuus,a, um; apertus,a,um; manifestus,a,um; evidens,entis; apparens,entis; mendax,acis; falsus,a,um; inanis,e; fallax,acis; speciosus,a,um.
aparição, s.f. visio,onis; visum,i; ortus,us; nocturna species.
apartamento, s.m. V. separação, retirada; angulus,i; latebra,ae; declinatio,onis.
apartar, v.t. V. separar; seligere.
à parte, loc. adv. seorsum; secreto; separatim. // Loc. prep. praeter (ac.).
aparte, s.m. interpellatio,onis.
aparvalhado, adj. insulsus,a, um; stultus,a,um; stolidus, a,um; attonitus,a,um.
apascentar, v.t. pascere, depascere, compascere.
apatia, s.f. apathia,ae; languor,oris; torpor,oris; inertia,ae; sopor,oris; somnus,i.

ápático, adj. iners,tis; socors, cordis; tentus,a,um; remissus,a,um; segnis,e.
apaulado, adj. paluster,tris, tre; paludosus,a,um; uliginosus,a,um.
apavorado, adj. territus,a,um; exterritus,a,um; perturbatus,a,um; attonitus,a,um.
apavorar, v.t. terrere, exterrere, conturbare, perturbare, terrificare. // V.p. pavescere, horrescere, terreri, exterreri, trepidare.
apaziguado, part. pacatus,a, um; quietus,a,um.
apaziguador, s.m. pacificator, oris; pacator,oris.
apaziguamento, s.m. pacificatio,onis; placatio,onis.
apaziguar, v.t. pacare, componere; lenire, mitigare. // V.p. placari, mitigari, leniri, flecti.
apedrejamento, s.m. lapidatio, onis.
apedrejar, v.t. lapidare.
apegar, copulare, conjungere. // V.p. adhaerescere, inniti, niti, transire, diffundi.
apêgo, s.m. studium,ii; amor, oris; voluntas,atis; tenacitas,atis.
apelação, s.f. provocatio,onis; appellatio,onis.
apelante, s.m. appellator,oris.
apelar, v.i. provocare ad aliquem, appellare aliquem; confungere (ad), recurrere, advocare, uti.
apelidação, s.f. cognominatio, onis.
apelidar, v.t. cognominare.
apelido, s.m. cognomen,inis; cognomentum,i.

apenas, adv. vix, vixdum, aegre. // Conj. simul ac, vix . . . et.
apêndice, s.f. appendix,icis; appendicula,ae.
apenso, s.m. accesio,onis; appendix,icis.
aperceber, v.t. adspicere, cernere, videre; parare, apparare. // V.p. sentire, percipere.
apercebimento, s.m. apparatus,us; apparatio,onis; praeparatio,onis.
aperfeiçoado, adj. perfectus, a,um; expletus,a,um; emendatus,a,um.
aperfeiçoamento, s.m. perfectio,onis.
aperfeiçoar, v.t. perficere. // V.p. proficere.
aperitivo, adj. (med.) apertivus,i; purgativus,i.
aperreamento, s.m. vexatio, onis; injuria,ae.
aperrear, v.t. vexare, opprimere; irritare.
apertar, v.t. stringere, ligare, amplecti; coartare. // V.i. ingravescere, crescere. // V.p. stipari, densari; se globare.
apêrto, s.m. adstrictio,onis; coartatio,onis; angustiae, arum.
apetecer, v.t. cupere, appetere, desiderare, petere.
apetência, s.f. appetitus,us; cupiditas,atis.
apetite, s.m. fames,is; appetentia,ae; appetitus,us; (pl.) voluptates,um.
apetitoso, adj. sapidus,a,um; cupidus,a,um.
ápice, s.m. apex,icis; vertex, icis; (fig.) fastigium,ii.
apicultor, s.m. apiarius,ii.

apimentado, adj. piperatus,a, um.
apinhado, adj. confertus,a,um; densatus,a,um.
apinhar, v.t. stipare, densere. // V.p. denseri, stipari.
apisoar, v.t. durare, polire.
apitar, v.i. sibilare, exsibilare.
aplacação, s.f. sedatio,onis; placatio,onis.
aplacar, v.t. placare, mitigare. // V.p. placari, mitigari.
aplainar, v.t. runcinare, levigare.
aplanamento, s.m. complanatio,onis.
aplanar, v.t. aequare, exaequare.
aplaudir, v.i. e t. plaudere (alicui), applaudere; (fig.) probare, laudare, assentiri.
aplauso, s.m. plausus,us; acclamatio,onis; assensus,us.
aplicação, s.f. admotio,onis; usus,us; studium,ii.
aplicar, v.t. applicare, admovere, imprimere; adhibere; accommodare; tribuere, attribuere, imputare. // V.p. applicari; incumbere (ad ou in).
apocalipse, s.m. apocalypsis,is.
apócope, s.f. apocopa,ae; apocope,es.
apócrifo, adj. apocryphus,a, um; pseudographus,a,um; falsus,a,um.
apodar, v.t. jocari (in), illudere, cavillare.
apoderar-se, v.p. occupare, potiri, capere, invadere.
apôdo, s.m. jocus,i; ludus,i; cognomen,inis.

apodrecer, v.t. putrefacere, corrumpere. // V.i. putrescere, corrumpi.
apodrecimento, s.m. corruptio, onis; putrefactio,onis; caries,ei.
apogeu, s.m. columen,inis; (fig.) cumulus,i.
apógrafo, s.m. apographum,i.
apoiar, v.t. fulcire, apprimere, imponere; applicare; adjuvare, favere. // V.p. niti, inniti.
apoio, s.m. firmamentum,i; columen,inis; auxilium,ii; adjumentum,i.
apologia, s.f. defensio,onis; laus,dis.
apólogo, s.m. apologus,i.
apontamento, s.m. nota,ae.
apontar, v.t. collineare; monstrare, indicare, designare; notare; advertere, observare.
apoplexia, s.f. apoplexis,is.
apoquentar, v.t. excruciare, affligere; vexare, opprimere.
apor, v.t. apponere; jungere.
após, prep. post (ac.); (mais rar.) ab (abl.), ex (abl.). // Adv. post.
aposento, s.m. habitatio,onis; cella,ae; domicilium,ii.
aposição, s.f. admotio,onis; appositio,onis.
aposta, s.f. sponsio,onis.
apostar, v.t. sponsionem facere; ponere ou deponere.
apostasia, s.f. apostasia,ae.
apóstata, adj. e s.m. apostata, ae.
apostila, s.f. nota,ae; annotatio,onis.
apostolado, s.m. apostolatus, us.

apostolar, v.t. evangelizare. praedicare.
apostólico, adj. apostolicus,a, um.
apóstolo, s.m apostolus,i.
apóstrofe, s.f. apostropha,ae; apostrophe,es; interpellatio, onis.
apóstrofo, s.m. apostrophos ou apostrophus,i.
apoteose, s.f. apotheosis,is; immortalitas,atis.
apoucar, v.t. minuere. deminuere. // V.p. minui, deminui.
aprazível, adj. gratus,a,um; jucundus,a,um; suavis,e; amabilis,e.
apre, interj. papae!
apreciação, s.f. aestimatio, onis; taxatio,onis; (fig.) judicium,ii.
apreciador, s.m. aestimator, oris; judex,icis.
apreciar, v.t. aestimare, taxare; (fig.) judicare, ponderare.
apreciável, adj. aestimabilis, e; laudabilis,e.
apreender, v.t. capere; apprehendere, comprehendere.
apreensão, s.f. aprehensio, onis; timor,oris; metus,us; captura,ae.
apreensível, adj. apprehensibilis,e.
apregoar, v.t. pronuntiare, publicare, divulgare, promulgare.
aprender, v.t. discere, condiscere. addiscere, percipere.
aprendiz, s.m. tiro,onis; imperitus,i.
aprendizado, s.m. tirocinium, ii.
apresar, v.t. capere.
apresentar, v.t. porrigere, offerre; tradere; ostentare, ostendere.
apressado, part. properatus, a,um; festinatus,a,um.
apressar, v.t. accelerare, maturare, festinare, properare, celerare.
aprestado, adj. paratus,a,um; apparatus,a,um; ornatus,a, um.
aprestamento, s.m. apparatus, us.
aprestar, v.t. parare, apparare, ornare, adornare. // V.p. se parare.
apresto, s.m. apparatus,us.
aprisco, s.m. stabulum,i.
aprisionamento, s.m. inclusio, onis.
aprisionar, v.t. carcere includere; in custodiam abducere.
aprontar, v.t. V. preparar. concluir.
a propósito, loc. adv. opportune, convenienter, apte, bene, tempore.
apropriação, s.f. vindicatio, onis.
apropriado, adj. aptatus,a,um; aptus,a,um; conveniens,entis.
apropriar, v.t. accomodare, aptare.
aprovador, s.m. probator,oris; approbator,oris; assensor, oris.
aprovar, v.t. assentiri, suffragari, approbare; assentire; laudare.
aproveitamento, s.m. progressus,us; progressio,onis.
aproveitar, v.t. utilitatem capere. // V.i. proficere, progredi, prodesse.

aproveitável, adj. fructuosus, a,um; quaestuosus,a,um.
aproximação, s.f. appropinquatio,onis; accesio,onis; conjectio,onis.
aproximar, v.t. admovere, appellere. // V.p. appropinquare; appetere.
aptidão, s.f. habilitas,atis; indoles,is.
apto, adj. aptus,a,um; idoneus,a,um; habilis,e; commodus,a,um; accommodus, a,um.
apunhalar, v.t. pugione percutere.
apupar, v.t. sibilare, explodere, acclamare.
apuração, s.f. purgatio,onis.
apuramento, s.m. rationum inspectio,onis; selectio,onis.
apurar, v.t. putare, perpurgare, purgare. // V.p. proficere; nitescere.
apuro, s.m. V. apuramento; inopia,ae; egestas,atis; angor,oris.
apurpurado, adj. purpureus,a, um; ostrinus,a,um; purpuratus,a,um.
aquário, s.m. aquarium,ii; Aquarius,ii.
aquático, adj. aquatilis,e; aquaticus,a,um.
aquecer, v.t. calefacere, calefactare. // V.i. calefieri, fervescere; accendi.
aquecimento, s.m. calefactio, onis; calefactus,us.
aqueduto, s.m. aquae ductus ou aquaeductus,us.
aquele, pron. dem. ille,a,ud; is,ea,id.
aqueloutro, pron. dem. ille alter.
aquém, adv. citra. // Aquém de: loc. prep. cis (ac.), citra (ac.).
aqui, adv. hic, hoc loco; huc; apud nos.
aquiescer, v.i. assentiri.
aquietação, s.f. pacificatio, onis.
aquietar, v.t. sedare, tranquillare, placare. // V.p. sedari, relanguescere.
aquilão, s.m. aquilo,onis; septentrio,onis.
aquilatar, v.t. aestimare, facere, putare; pretium constituere.
aquilino, adj. aquilinus,a,um.
aquilo, pron. dem. illud; id.
aquinhoar, v.t. partiri (inter), dividere, distribuere; participare.
aquisição, s.f. emptio,onis; comparatio,onis; acquisitio, onis.
aquoso, adj. aquosus,a,um; aquatilis,e; aquatus,a,um.
ar, s.m. aer,ris; spiritus,us; anima,ae; aura,ae; caelum, i; aether,eris.
ara, s.f ara,ae; altaria.
árabe, adj. arabus,a,um; Arabicus,a,um. // S.m. pl. Arabes,um; Arabi,orum.
Arábia, Geogr. Arabia,ae.
arado, s.m aratrum,i; vomer ou vomis,eris.
aradura, s.f. aratio,onis; cultus,us; arvum,i.
aragem, s.f. aura,ae; ventulus,i.
arame, s.m. aes,aeris.
arameus, s.m.pl. Aramaei.
aranha, s.f. aranea,ae; araneus,i.
aranhento, s.m. araneosus,a, um.
arão s.m arum ou aron,i.

arauto, s.m. praeco,onis; caduceator,oris; fetialis,is.
arável, adj. arabilis,e.
arbitragem, s.f. arbitrium,ii; arbitratus,us; arbitratio,onis.
arbitrar, v.t. arbitrari.
arbitrariedade, s.f. libido,inis.
arbitrário, adj. liber,ra,rum; arbitrarius,a,um.
arbítrio, s.m. arbitrium,ii.
árbitro, s.m. arbiter,tri; judex,icis; arbitrans,antis; disceptator,oris.
arborescer, v.i. arborescere.
arbusto, s.m. arbuscula,ae; frutex,icis.
arca, s.f. capsa,ae; arca,ae.
arcada, s.f. fornix,icis; arcuatio,onis; janus,i; porticus,us.
arcaico, adj. pervetustus,a,um; priscus,a,um; vetus,eris.
arcaísmo, s.m. archaismus,i.
arcanjo, s.m. archangelus,i.
arcar, v.t. arcuare, curvare.
arcebispo, s.m. archiepiscopus,i.
arcediago, s.m. archidiaconus,i.
archeiro, s.m. sagittarius,ii; satelles,itis.
archote, s.m. cereus,i; fax,acis; taeda,ae; funale,is.
arcipreste, s.m. archipresbyter,eris.
arco, s.m. arcus,us.
arconte, s.m. archon,ontis.
Ardenas, Geogr. Arduenna,ae.
ardente, adj. ardens,entis; flagrans,antis; fervidus,a,um; (fig.) acer,ris,cre.
arder, v.i. ardere, deflagrare, exardescere, flagrare, uri, comburi; aestuare.
ardidez ou **ardideza**, s.f. audacia,ae; [illegible]itudo,inis; fiducia,ae.
ardil, s.m. astutia,ae; dolus,i; astus,us; fraus,dis; ars,tis; simulatio,onis.
ardiloso, adj. dolosus,a,um; fraudulentus,a,um; astutus,a,um; fallax,acis; mendax,acis.
ardor, s.m. ardor,oris; fervor,oris; aestus,us; alacritas,atis; uredo,inis.
árduo, adj. operosus,a,um; arduus,a,um; difficilis,e.
área, s.f. area,ae; solum,i; exaequatio,onis.
areal, s.m. arenaria,ae; arenarium,ii; sabuletum,i.
areia, s.f. arena,ae; sabulum,i; sabulo,onis.
arejamento, s.m. ventilatio,onis.
arejar, v.t. perflare; ventilare.
arena, s.f. arena,ae.
arenga, s.f. oratio,onis; contio,onis; garrulitas,atis; loquacitas,atis.
arengar, v.t. e i. dicere, disserere; garrire, blaterare.
arenque, s.m. aringus,i.
areópago, s.m. areopagus,i.
aresta, s.f. arista,ae.
arfar, v.i. jactari; anhelare.
argamassa, s.f. mortarium,ii; arenatum,i; intrita,ae.
arganaz, s.m. glis,ris.
argênteo, adj. argenteus,a,um.
argila, s.f. creta,ae; argilla,ae.
argiloso, adj. cretosus,a,um; argillosus,a,um; argillaceus,a,um.
Argo, np. Argo,us; Argus,i.
argola, s.f. anulus,i; circulus,i; (pl.) inaures,ium.

argonautas, s.m. pl. Argonautas,arum.
argúcia, s.f. cavillatio,onis; arguciae; spinae.
argueiro, s.m. festuca,ae; festucula,ae.
argüição, s.f. accusatio,onis; criminatio,onis; crimen,inis.
argüir, v.t. arguere, insimulare.
argumentação, s.f. argumentatio,onis; conclusio,onis.
argumentar, v.t. argumentari; disputare, concertare.
argumento, s.m. argumentum,i; ratio,onis; argumentatio,onis; indicium,ii; signum,i; commentarium,ii; summarium,ii.
arguto, adj. argutus,a,um; tenuis,e; sollers,tis; argutulus,a,um.
ária, s.f. modi,um; cantus,us; modulatio,onis.
arianos, s.m. pl. Ariani,orum.
aridez, s.f. ariditas,atis; siccitas,atis; (fig.) inopia,ae; jejunitas,atis.
árido, adj. aridus,a,um; siccus,a,um; arens,entis; sitiens,entis; (fig.) jejunus,a,um.
aríete, s.m. aries,etis.
Aristarco, np. Aristarchus,i; s.m. (fig.) censor,oris.
aristocracia, s.f. optimates,um ou ium; principes,um; nobilitas,atis.
aritmética, s.f. arithmetica,ae; arithmetice,es.
aritmético, adj. arithmeticus,a,um. // S.m. arithmeticus,i.
arlequim, s.m. petaurista,ae; scurra,ae.
arma, s.f. telum,i; armatura,ae; arma,orum; militia,ae.
armada, s.f. classis,is; maritimae copiae.
armadilha, s.f. laqueus,i; pedica,ae; plaga,ae; insidiae,arum.
armadura, s.f. armatura,ae; armatus,us (só no abl.); arma,orum.
armar, v.t. armare; munire, ornare. // V.p. armari, se armare.
armaria, s.f. armamentarium,ii.
armário, s.m. armarium,ii; promptuarium,ii; armariolum,i.
armazém, s.m. receptaculum,i; horreum,i; cella,ae; apotheca,ae.
armazenar, v.t. condere.
armeiro, s.m. gladiarius,ii; armifactor,oris.
armênio, adj. Armenius,a,um. // S.m. pl. Armenii,orum.
armentário, s.m. armentarius,ii.
armento, s.m. armentum,i.
armentoso, adj. armentosus,a,um.
arméu, s.m. pensum,i.
armígero, adj. armiger,era,erum. // S.m. armiger,eri.
arnês, s.m. armatura,ae; ornatus,us; ornamenta,orum.
aro, s.m. circulus,i.
aroeira, s.f. lentiscus,i; lentiscum,i.
aroma, s.m. odor,oris; aroma,atis; adoramentum,i.
aromático, adj. aromaticus,a,um.
arpão, s.m. uncus,i; hamus,i; lupus,i.
arpéu, s.m. harpago,onis; uncus,i.

arquejar, v.i. anhelare.
arquejo, s.m. anhelatio,onis; anhelitus,us.
arquetipo, s.m. archetypum,i.
arquiduque, s.m. archidux,ducis.
Arquíloco, np. Archilochus,i.
arquitetar, v.t. architectari.
arquiteto, s.m. architectus,i; structor,oris.
arquitetura, s.f. architectura, ae; architectonice,es.
arquitrave, s.f. epistylium,ii.
arquivo, s.m. tabularium,ii; aerarium,ii; archivum,i; (pl.) commentarii,orum.
arrabalde, s.m. suburbium,ii.
arraia, s.f. raia,ae; batis,is ou idis.
arraial, s.m. castra,orum; stativa,orum; paganalia,ium ou iorum.
arraigada, s.f. radix,icis.
arraigar, v.i. e p. inolescere; radices agere ou capere; (fig.) corroborari.
arrais, s.m. nauarchus,i; nauclerus,i.
arrancada, s.f. impetus,us; procursus,us.
arrancadura, s.f. ou **arrancamento**, s.m. avulsio,onis; evulsio,onis.
arrancar, v.t. avellere, evellere ou vellere; eripere, extorquere; divellere, abstrahere; abducere. // V.i. erumpere, se proripere.
arranhadela ou **arranhadura**, s.f. vulnusculum,i; nota,ae.
arranhar, v.t. radere.
arranjar, v.t. disponere, ordinare; reficere; ornare, comere.
arranjo, s.m. dispositio,onis; compositio,onis; ordinatio, onis; ordo,inis.
arras, s.f pl. arrha,ae; arrhabo,onis; pignus,eris ou oris.
arrasador, s.m. eversor,oris; populator,oris; depopulator, oris.
arrasamento, s.m. demolitio, onis; eversio,onis; destructio,onis; exaequatio,onis.
arrasar, v.t. demoliri, diruere, destruere; exaequare, complanare.
arrastadura, s.f. ou **arrastamento**, s.m. tractus,us.
arrastar, v.t. trahere, vehere, rapere, reptare. // V.p. repere, reptare.
arrátel, s.m. libra,ae; pondo (indecl.).
arrazoado, s.m. actio,onis; oratio,onis; defensio,onis.
arrear, v.t. sternere.
arreata, s.f. capulum,i; numella,ae.
arrebanhar, v.t. congregare, conglobare, cogere, contrahere.
arrebatamento, s.m. rapto, onis; raptus,us; violentia, ae; aestus,us; impetus,us; extasis,is; iracundia,ae.
arrebatar, v.t. auferrem rapere, eripere, abstrahere; percellere, movere, concutere. // V p. irasci, stomachari; incendi; stupere.
arrebentar, v.t rumpere. // V.i. dissilire, rumpi; erumpere, cooriri.
arrebicar, v.t. fucare.
arrebique, s.m. fucus,i; pigmentum,i; medicamen,inis; pictura,ae.

arredondado, part. e adj. rotundatus,a,um; rotundus,a, um; teres,etis.
arredondamento, s.m. rotundatio,onis; rotunditas,atis.
arredondar, v.t. rotundare, corrotundare.
arredores, s.m.pl. vicinitas, atis; vicinia,orum.
arreeiro, s.m. mulio,onis; agaso,onis.
arrefecer, v.t. refrigerare, frigefactare; (fig.) restinguere. // V.i. refrigerari, refrigescere, defervere.
arrefecimento, s.m. refrigeratio,onis.
arregaçar, v.t. succingere, colligere, attolere.
arreganhar, v.t. nudare (dentes).
arregimentar, v.t. centuriare; adscribere legioni.
arregoar, v.t. sulcare, arare.
arreio, s.m. ornatus,us; ornamenta,orum.
arrelia, s.f. molestia,ae; cura, ae; aegritudo,inis.
arreliar, v.t. pungere, irritare, vellicare. // V.p. ofendi, subringi.
arrematar, v.t. finire, conficere, terminare; firmare, inhibere; emere.
arremedar, v.t. imitari, simulare, assimulare.
arremêdo, s.m. imitatio,onis; imitamentum,i; imitamen, inis.
arremessar, v.t. jacere, conicere; abicere, sternere. // V.p. se jacere.
arremêsso, s.m. jactus,us; conjectus,us; emissio,onis; jaculatio,onis.
arremeter, v.i. se mittere, incurrere in, ferri in.
arrendamento, s.m. locatio, onis; conductio,onis.
arrendar, v.t. locare, elocare, locitare; conducere (rem de aliquo).
arrendatário, s.m. conductor, oris; manceps,cipis.
arrepender-se, v.p. paenitet (v. imp.), resipiscere.
arrependimento, s.m. paenitentia,ae.
arrepiado, adj. horridus,a,um; horrens,entis; hirsutus,a, um; hirtus,a,um.
arrepiar, v.t. erigere, terrere, tremefacere. // V.p. horrere.
arrepio, s.m. horror,oris; frigus,oris; motio,onis; tremor,oris.
arrevesado, adj. praeposterus, a,um; difficilis,e; confusus, a,um.
arrevesar v.t. obscurare.
arribação, s.f. appulsus,us.
arribar, v.i. appellere, advehi, deferri; se reficere.
arrimar, v.t. applicare. // V.p. niti (re ou in re), inniti.
arrimo, s.m. adminiculum,i; fultura,ae; firmamentum,i; (fig.) auxilium,ii.
arriscado, adj. periculosus,a, um; audax,acis; temerarius,a,um.
arrôbe, s.m. defrutum,i.
arrochar, v.t. obstringere; perstringere.
arrogação, s.f. arrogatio,onis.
arrogância, s.f. arrogantia,ae; superbia,ae.
arrogante, adj. arrogans,antis; superbus,a,um
arrogar-se, v.p. sibi assumere; sibi attribuere.

arroio, s.m. rivus,i; amniculus,i.
arrojado, adj. fortis,e; impavidus,a,um; animosus,a,um.
arrolamento, s.m. delectus,us; index,icis; inventarium,ii.
arrolar, v.t. conscribere, scribere; recognoscere; transcribere.
arrombamento, s.m. effractura,ae.
arrombar, v.t. (fores) frangere; confringere.
arrotar, v.i. ructare, ructari, eructare.
arrotear, v.t. extricare, colere.
arrotéia, s.f. novale,is.
arrôto, s.m. ructus,us.
arroubar, v.t. obstupefacere // V.p. stupere.
arroubo, s.m. furor,oris; oestrus,i.
arroxeado, adj. violaceus,a,um; violeus,a,um.
arroz, s.m. oryza,ae.
arruda, s.f. ruta,ae.
arrufar-se, v.p. stomachari, irasci.
arrufo, s.m. dolor,oris; stomachus,i.
arruído, s.m. V. ruído.
arruinar, v.t. diruere, disturbare, dissolvere; vestare, perdere, frangere; exhaurire. // V.p. collabi; corruere, prolabi.
arrumação, s.f. dispositio, onis; compositio,onis; ordo,inis.
arrumar, v.t. disponere, componere, ordinare.
arsenal, s.m. armamentarium, ii; navalia,ium.
arsênico ou arsênio, s.m. arsenicum,i.
arte, s.f. ars,tis; artificium,ii; scientia,ae; disciplina,ae.
artelho, s.m. talaria,ium; talus,i.
artéria, s.f. arteria,ae.
ártico, adj. arcticus,a,um.
articulação, s.f. articulus,i; commissura,ae; compages, is.
articular, v.t. exprimere, explanare. // V.p. committi. // Adj. articularis,e; articularius,a,um.
artífice, s.m. opifex,ficis; operarius,ii; artifex,icis; faber,bri.
artificial, adj. artificiosus,a, um; artificialis,e.
artifício, s.m. ars,tis; artificium,ii; fallacia,ae; fraus, dis.
artificioso, adj. astutus,a,um; dolosus,a,um; fallax,acis.
artigo, s.m. caput,itis; species,ei; (gram.) articulus,i.
artilharia, s.f. tormenta bellica; tormentaria ars.
artista, s.m. artifex,icis.
artritismo, s.m. arthritis,idis.
arúspice, s.m. haruspex ou aruspex,icis.
aruspicino, adj. haruspicinus, a,um.
arvorar, v.t. figere.
árvore, s.f. arbor,oris; malus, i; axis,is.
arvoredo, s.m. arbustum,i; arboretum,i.
ás, s.m. unio,onis.
asa, s.f. ala,ae; penna,ae; pennula,ae; ansa,ae.
às avessas, loc. adv. perverse; retro, praepostere.
ascendente, adj. ascendens, entis. // S.m.pl. ascendentes,ium.

ascender, v.i. ascendere.
ascensão, s.f. ascensus,us; ascensio,onis.
asceta, s.m. asceta,ae.
áscios, s.m.pl. ascii,orum.
asco, s.m. V. aversão; fastidium,ii; nausea,ae; (fig.) taedium,ii.
asfalto, s.m. asphaltus,i.
asfixia, s.f. suffocatio,onis.
asfixiar, v.t. suffocare, strangulare.
Ásia, Geogr. Asia,ae.
asiático, adj. Asiaticus,a,um; Asianus,a,um.
asilo, s.m. asylum,i; perfugium,ii; refugium,ii; tectum,i; domus,us.
asinino, adj. asininus,a,um.
asma, s.f. anhelatio,onis; anhelitus,us; asthma,atis.
asmático, adj. asthmaticus,a, um.
asneira, s.f. ineptiae,arum.
asno, s.m. asinus,i; asellus,i.
aspa, s.f. decussis,is.
aspar, v.t. decussare.
aspecto, s.m. aspectus,us; conspectus,us; facies,ei; vultus,us.
aspereza, s.f. asperitas,atis; scabrities,ei; durities,ei.
aspergir, v.t. adspergere, spargere, prospergere.
áspero, adj. asper,era,erum; scaber,bra,brum; acer,cris, cre; acerbus,a,um.
aspersão, s.f. adspersio,onis; sparsio,onis; adspergo,inis.
aspersório, s.m aspergillum,i.
áspide, s.f. aspis,idis.
aspiração, s.f. spiritus,us; adspiratio,onis; afflatus,us.
aspirante, adj. adspirans,antis. // S.m. candidatus,i.
aspirar, v.t. e i. spiritum haurire; adspirare, affectare, ambire.
asqueroso, adj. fastidiosus,a, um; sordidus,a,um; foedus, a,um.
assa-fétida, s.f. laser,eris.
assalariado, adj. conductus,a, um; mercenarius,a,um. // S.m. mercenarius,ii.
assalariar, v.t. conducere.
assaltar, v.t. impugnare, oppugnare; (fig.) incessere, lacessere.
assalto, s.m. impugnatio,onis; oppugnatio,onis; escensus, us.
assanhar, v.t. irritare, incendere, accendere; exasperare. // V.p. irritari, exasperari.
assar, v.t. assare, inassare, torrere, torrefacere.
assassinar, v.t. trucidare, occidere, interficere, necare.
assassínio, s.m. caedes,is; occisio,onis; interfectio,onis; homicidium,ii.
assassino, s.m. interfector, oris; percussor,oris; sicarius,ii; homicida,ae.
assaz, adv. satis,sat; affatim; abunde.
assecla, s.m. assecla,ae.
assegurar, v.t. affirmare, asseverare, spondere; confirmare, stabilire.
asseio, s.m. munditia,ae; mundities,ei; nitor,oris.
assembléia, s.f. conventus,us; coetus,us; concilium,ii; contio,onis.
assemelhar, v.t. assimulare ou assimilare; aequiparare, comparare.

assentamento, s.m. perscriptio,onis; positura,ae; instructio,onis.
assentar, v.t. sedili locare; ponere, statuere. // V.p. sidere, assidere.
assentimento, s.m. assensus, us; assensio,onis.
assento, s.m. sedile,is; sedes, is; sella,ae; cathedra,ae; subsellium,ii.
asserção, s.f. effatum,i.
assessor, s.m. assessor,oris; consessor,oris.
assestar, v.t. collineare, dirigere; disponere.
asseveração, s.f. asseveratio, onis; assertio,onis; affirmatio,onis.
asseverar, v.t. asseverare, asserere, affirmare, confirmare.
assiduidade,* s.f. assiduitas, atis.
assíduo, adj. assiduus,a,um; frequens,entis; deditus,a, um.
assim, adv. sic, ita, hoc modo. // Assim como: loc. conj. quemadmodum. // Assim que: loc. conj. ut primum, simul ac.
assimilação, s.f. comparatio, onis; appropriatio,onis.
assimilar, v.t. assimulare ou assimilare; comparare; appropriare.
assinação, s.f. assignatio,onis; vadimonium,i; vocatio,onis.
assinalado, adj. notatus,a,um; signatus,a,um; insignis,e; notabilis,e.
assinalar, v.t. notare, signare; significare, indicare; insignire, nobilitare. // V.p. enitere, nobilitari, praestare.
assinar, v.t. e i. subscribere, obsignare.
assinatura, s.f. subscriptio, onis.
assistência, s.f. praesentia,ae; coetus,us; corona,ae; auxilium,ii.
assistente, adj. e s.m. praesens,entis; adjutor,oris.
assistir, v.i. e t. adesse, interesse, adstare; aegrum curare.
assoadela, s.f. emunctio,onis.
assoalhamento, s.m. apricatio, onis; insolatio,onis.
assoalhar, v.t. contabulare; apricare, insolare. // V.p. se prodere.
assoar, v.t. emungere. // V.p. se emungere, emungi.
assoberbado, adj. inflatus,us, a,um; tumidus,a,um; occupatissimus,a,um.
assoberbar-se, v.p. superbire, gloriari (re ou ad re).
assobiar, v.i. sibilare, exsibilare.
assobio, s.m. sibilum,i; sibilus,i; sibilatus,us.
associação, s.f. consociatio, onis; societas,atis; conjunctio,onis.
associado, adj. sociatus,a,um; consociatus,a,um. // S.m. socius,ii.
associar, v.t. sociare, conjungere, consociare. // V.p. jungi, coire.
assolação, s.f. vastatio,onis; depopulatio,onis.
assolar, v.t. vastare, populari, depopulari.
assomar, v.i. apparere, videri, conspici, ostendi.
assombrado, adj. obumbratus, a,um; umbratus,a,um; ter-

ritus,a,um; stupefactus,a, um; stupens,entis.
assombrar, v.t. obumbrare; terrere, territare, obstupefacere.
assombro, s.m. pavor,oris; terror,oris; admiratio,onis; stupor,oris.
assombroso, adj. mirus,a,um; stupendus,a,um; admirabilis,e.
assomo, s.m. visio,onis; visum,i.
assoprar, v.i. e t. flare, spirare, sufflare, afflare.
assôpro, s.m. flatus,us; spiritus,us; perflatus,us.
assorear, v.t. oblimare; obstruere arenis. // V.i. obstrui.
assuada, s.f. sibilus,i; explosio,onis; clamor,oris.
assunção, s.f. Assumptio, onis.
assunto, s.m. res,rei; materia,ae; argumentum,i.
assustar, v.t. terrere, conterrere, perturbare. // V.p. terreri, perturbari.
asterisco, s.m. asteriscus,i; stellula,ae.
astro, s.m. astrum,i; sidus, eris; stella,ae.
astúcia, s.f. astutia,ae; dolus,i; astus,us; simulatio, onis.
astucioso, adj. astutus,a,um; dolosus,a,um; fraudulentus, a,um.
astuto, adj. callidus,a,um; sollers,ertis; vafer,fra,frum.
ata, s.f. acta,orum; litterae, arum; tabulae,arum.
atabalhoado, adj. temerarius, a,um; deproperatus,a,um; praeceps,cipitis.
atacar, v.t. invadere, aggredi; incessere, lacessere; infestare.
atadura, s.f. vinculum,i; ligamen,inis; alligatio,onis; vinctura,ae.
atafulhar, v.t. stipare, farcire. // V.p. se farcire.
atalaia, s.f. excubitor,oris; vigil,ilis; specula,ae.
atalhar, v.t. e i. sistere, inhibere, detinere; impedire, intercludere.
ataque, s.m. impetus,us; incursio,onis; insectatio,onis; oppugnatio,onis; accessus, us; tentatio,onis.
atar, v.t. ligare, vincire, colligare; nodare.
atarefado, adj. occupatus,a, um; negotiosus,a,um.
atarracado, adj. compactus,a, um. // Part. constrictus,a, um; adstrictus,a,um.
atarracar, v.t. constringere, adstringere.
atassalhar, v.t. concidere, comminuere, lacerare, dilacerare.
ataúde, s.m. capulus,i; arca, ae; sarcophagus,i.
ataviado, part. e adj. ornatus,a,um; exornatus,a,um; comptus,a,um.
ataviar, v.t. ornare, exornare, decorare. // V.p. se ornare, ornari, comi.
atavio, s.m. cultus,us; ornatus,us; munditiae,arum.
até, prep. usque ad; usque in. // Adv. etiam, et, vel. // Até que: loc. conj. donec, dum, quoad.
atear, v.t. (ignem) conciliare ou accendere; inflammare excitare.

atemorizado, adj. territus,a,um; turbatus,a,um; perculsus,a,um.

atemorizar, v.t. terrere, percellere, perturbare. // V.p. terreri, perturbari.

a tempo, loc. adv. ad tempus, tempestive, tempore.

Atenas, Geogr. Athenae,arum

atenção, s.f. animi intentio; audientia,ae; cura,ae; officium,ii.

atencioso, adj. officiosus,a,um; comis,e; humanus,a,um; liberalis,e.

atender, v.t. audire, exaudire; admittere; curare, prividere.

Ateneu, np. Athenaeum,i.

ateniense, adj. Atheniensis,e. // S.m.pl. Athenienses,ium.

atentado, s.m. facinus,oris; scelus,eris.

atentar, v.t. e i. observare, servare, contemplari; insidiari alicui.

atento, adj. intentus,a,um; attentus,a,um; diligens,entis; civilis,e.

atenuação, s.f. extenuatio, onis; imminutio,onis.

atenuar, v.t. extenuare, minuere, attenuare.

aterrado, adj. e part. territus,a,um; perturbatus,a,um; attonitus,a,um.

aterrador, adj. terribilis,e; horribilis,e; terrificus,a,um

aterrar, v.t. terrere, conterrere, perturbare; cumulare, complere. // V.p. pavescere, horrescere, terreri

atestado, s.m. testimonium,ii // Adj. **repletus,a,um; refertus,a,um.**

atestar, implere, replere, refercire; testificari, testari.

ateu, s.m. athees ou atheus,i.

atiçar, v.t. ignem concitare; (fig.) accendere, acuere.

Ática, Geogr. Attica,ae.

aticismo, s.m. atticismos,i.

atilado, adj. prudens,entis; cautus,a,um; perfectus,a,um.

atilho, s.m. funiculus,i; resticula,ae; ligamen,inis.

atinar, v.i. e t. reperire, invenire; divinare (aliquid).

atingir, v.t. ferire; attingere, laedere; assequi, consequi; aequare.

atirar, v.t. emittere, jacere, conjicere, jaculari, vibrare, torquere.

atitude, s.f. habitus,us; status,us; situs,us.

ativa, s.f. activum,i.

ativação, s.f. properatio,onis; properantia,ae.

ativar, v.t. properare, urgere; excitare, accendere.

atividade, s.f. actio,onis; motus,us; diligentia,ae; strenuitas,atis.

ativo, adj. actuosus,a,um; efficiens,entis; strenuus,a,um; diligens,entis.

atlântico, adj. Atlanticus,a,um; Atlantiacus,a,um.

atlas, s.m. tabulae,arum; atlantion,ii.

Atlas, Geogr. Atlas,antis.

atleta, s.m. athleta,ae; luctator,oris.

atlético, adj. athleticus,a,um.

atmosfera, s.f. circumfusus aer; aer,ris.

ato, s.m. factum,i; facinus,oris; actus,us; thesis,is.

atochar, v.t. cogere, opplere, farcire, stipare. // V.p. se farcire.

atoladiço, adj. lutosus,a,um; caenosus,a,um; limosus,a,um.

atolar, v.t. in lutum deducere; (fig.) implicare, intricare.

atoleimado, adj. stolidus,a,um; stultus,a,um; ineptus,a,um.

atoleiro, s.m. lama,ae; vorago,inis.

átomo, s.m. atomus,i.

atonia, s.f. resolutio,onis; torpor,oris.

atônito, adj. attonitus,a,um; stupefactus,a,um; stupens,entis.

ator, s.m. actor,oris; scenicus,i; histrio,onis.

atordoamento, s.m. vertigo,inis; (fig.) stupor,oris.

atordoar, v.t. obtundere, (fig.) obstupefacere, conturbare, atonnare.

atormentar, v.t. torquere, cruciare, vexare; angere. // V.p. se affiictare.

atração, s.f. inclinatio,onis; propensio,onis; vis attractiva.

atraente, adj. jucundus,a,um; gratus,a,um; dulcis,e; amoenus,a,um.

atrair, v.t. trahere, attrahere; (fig.) invitare, adducere, prolectare.

atrás, adv. post, pone, retro, a tergo. // **Atrás de:** loc. prep. post (ac.), pone(ac.)

atrasado, adj. reliquus,a,um.

atrasar, v.t. V. retardar. // V.p. relinqui; reliquari; morari.

atraso, s.m. mora,ae; dilatio, onis; retardatio,onis.

através, adv. transverse, oblique. // **Através de:** loc. prep. inter (ac.), trans (ac.), per (ac.).

atravessar, v.t. transire, transgredi, percurrere, trajicere; dirimere, dividere; transfigere, transigere.

atrelar, v.t. jungere, conjungere, subjungere.

atrever-se, v.p. audere; confligere (cum), contendere.

atrevido, adj. audax,acis; fidens,entis; impudens,entis; petulans,antis.

atrevimento, s.m. audacia,ae; confidentia,ae; petulantia, ae.

atribuição, s.f. concessio,onis; imputatio,onis; jus,juris.

atribuir, v.t. tribuere, assignare; attribuere, imputare, assignare.

atribulação, s.f. labores,um; mala,orum; tribulatio,onis.

atribular, v.t. cruciare, exagitare, affligere, torquere.

atributo, s.m. proprium,ii; insigne,is.

átrio, s.m. atrium,ii.

atrito, s.m. attritus,us.

atriz, s.f. mima,ae; scenica, ae.

atro, adj. ater,tra,trum.

atroar, v.i. personare, ressonare, consonare, strepere.

atrocidade, s.f. immanitas, atis; feritas,atis; crudelitas,atis.

atrofia, s.f. atrophia,ae; syntexis,is.

atrofiado, adj. atrophus,a,um.

atropelar, v.t. prosternere, dejicere, proruere; calcare, atterere.

atroz, adj. immanis,e; atrox, cis; ingens,entis.
atuação, s.f. actio,inis; vis, vis.
atual, adj. praesens,entis.
atualidade, s.f. praesens tempus.
atulhar, v.t. replere, explere, refercire, complere.
atum, s.m. thunnus ou thynnus,i.
aturar, v.t. pati, perpeti, ferre, subire, tolerare, sustinere. // V.i. perseverare, perstare, permanere.
aturdir-se, v.p. obstupescere, conturbari.
audição, s.f. auditio,onis.
audiência, s.f. audientia,ae; admissio,onis.
auditor, s.m. auditor,oris; audiens,entis.
auditório, s.m. auditores,um; audientes,ium; auditorium, ii.
auferir, v.t. percipere, recipere, capere, lucrari, auferre.
auge, s.m. fastigium,ii; culmen,inis; summus,i.
áugure, s.m. augur,uris.
augusto, adj. augustus,a,um; sanctus,a,um; venerandus, a,um.
aula, s.f. schola,ae. V. lição.
áulico, adj. aulicus,a,um. // S.m. pl. aulici,orum.
aumentar, v.t. augere, amplificare, ampliare. // V.i. augeri, crescere, amplificari, accrescere.
aumento, s.m. accretio,onis; incrementum,i; amplificatio,onis.
aura, s.f. aura,ae.
áureo, adj. aureus,a,um; aureolus,a,um.
auréola, s.f. nimbus,i.
aurífero, adj. aurifer,fera, ferum.
aurora, s.f. aurora,ae; (fig.) initium,ii.
ausência, s.f. absentia,ae; privatio,onis.
ausentar-se, v.p. abire, abscedere, abesse.
ausente, adj. absens,entis.
auspício, s.m. auspicium,ii; aves,ium.
auspicioso, adj. faustus,a,um; auspicatus,a,um.
austeridade, s.f. severitas, atis; austeritas,atis; torvitas,atis.
austero, adj. austerus,a,um; severus,a,um; torvus,a,um; rigidus,a,um.
austral, adj. australis,e.
autenticar, v.t. consignare.
autêntico, adj. authenticus,a, um; certus,a,um.
auto, s.m. acta,orum; tabulae,arum; acta forensia.
autóctones, s.m. pl. autochthones,um.
autógrafo, s.m. autographum,i.
autômato, s.m. automaton,i.
autópsia, s.f. laceratio,onis.
autor, s.m. auctor,oris; artifex,ficis; scriptor,oris; conditor,oris; creator,oris; petitor,oris; agens,entis.
autoridade, s.f. auctoritas, atis; jus,juris; potestas, atis; auctor,oris.
autorização, s.f. permissio, onis; auctoritas,atis.
autorizar, v.t. permittere; licentiam concedere.
autunal, adj. autumnalis,e.
auxiliar, v.t. V. ajudar. // Adj. auxiliaris,e; auxiliarius,a,um. // S.m. adjutor, oris.

auxílio, s.m. V. ajuda.
avaliação, s.f. aestimatio,onis; taxatio,onis; computatio, onis.
avaliar, v.t. aestimare, taxare, computare.
avançar, v.i. procedere, progredi, incedere; prominere, procurrere.
avanço, s.m. antecessio,onis; progressus,us; promotio, onis.
avante, adv. ante, prae, in primo, in fronte; porro.
avarento, adj. avarus,a,um; parcus,a,um; cupidus,a,um. // S.m. avarus,i.
avareza, s.f. avaritia,ae; sordes,ium; tenacitas,atis.
avariar, v.t. corrumpere, vitiare, nocere. // V.i. e p. corrumpi, vitiari.
avaro, adj. V. avarento.
avassalar, v.t. subigere.
ave, s.f. avis,is; ales,itis; volucris,is.
aveia, s.f. avena,ae.
avelã, s.f. avellana,ae.
aveleira, s.f. corylus,i.
ave-maria, s.f. salutatio angelica.
avenca, s.f. adiantum,i.
avença, s.f. pactum,i; pactio, onis; conventio,onis; sponsio,onis.
avenida, s.f. introitus,us; ambulatio,onis; ambulacrum,i.
aventar, v.t. perflare; exponere, proponere; suspicari, opinari.
aventura, s.f. fortuna,ae; casus,us; eventa,ae.
averbar, v.t. perscribere, persignare.
averiguar, v.t. comperire, explorare; quaerere, sciscitari.
avermelhar, v.t. rubefacere. // V.p. rubescere, erubescere.
Averno, Geogr. Avernus,i; Averna,orum.
aversão, s.f. alienatio,onis; odium,ii.
avêsso, adj. contrarius,a,um; adversus,a,um; inversus,a, um. // S.m. altera pars.
aviar, v.t. properare, maturare, accelerare, festinare.
aviário, s.m. aviarium,ii.
avidez, s.f. aviditas,atis; cupiditas,atis; sitis,is.
ávido, adj. avidus,a,um; cupidus,a,um.
Avinhão, Geogr. Avennio,onis.
avigorar, v.t. confirmare, roborare.
aviltamento, s.m. humilitas, atis; turpitudo,inis.
aviltar-se, v.p. prolabi, se abicere.
avisado, adj. monitus,a,um; admonitus,a,um; prudens, entis; cautus,a,um.
avisar, v.t. monere, edocere; admonere, praedicere, commonere.
aviso, s.m. nuntius,ii; monitum,i; admonitio,onis; praeceptum,i.
avistar, v.t. adspicere, cernere, videre, conspicere; prospicere.
avivar, v.t. animare; excitare, stimulare, incendere.
avô, s.m. avus,i. // Os avós: avi,orum; patres,um; maiores,um.
avó, s.f. avia,ae.

avoengo, adj. avitus,a,um. // S.m. pl. patres,um; avi, orum; maiores,um.
avolumar-se, v.p. amplificari, dilatari, augeri, crescere, ampliari.
avozear, v.t. clamitare.
avulsão, s.f. avulsio,onis.
avultado, adj. magnus,a,um; amplus,a,um; vastus,a,um.
avultar, v.t. augere, amplificare, ampliare. // V.i. augescere, amplificari.
axioma, s.m. effatum,i; axima,atis.
az, s.m. acies,ei.
azado, adj. aptus,a,um; opportunus,a,um; commodus, a,um.
azáfama, s.f. festinatio,onis; properatio,onis.
azafamar, v.t. urgere, instare. // V.p. properare, festinare; niti.
azar, s.m. adversa,orum; casus,us; periculum,i.
azêbre, s.m. aerugo,inis.
azêdo, adj. acidus,a,um; acerbus,a,um; (fig.) asper,era, erum.
azedume, s.m. acor,oris; acrimonia,ae; rutus,us; (fig.) asperitas,atis.
azeite, s.m. oleum,i.
azeitona, s.f. olea,ae; oliva, ae.
azeitoneiro, s.m. legulus,i.
azeviche, s.m. gagates,is.
azevinho, s.m. aquifolium,ii; oxymyrsine,es; ruscus,i.
azia, s.f. ructus,us.
aziago, adj. infaustus,a,um; infelix,icis; sinister,tra, trum.
aziar, s.m. lupi,orum; lupata, orum.
azinhaga, s.f. semita,ae; trames,itis; callis,is.
azinheira, s.f. ou **azinheiro**, s.m. ilex,icis.
azo, s.m. occasio,onis.
azorrague, s.m. flagellum,i; verber,eris; lorum,i.
azougue, s.m. vivum argentum; hydrargyrus,i.
azul, adj. caeruleus,a,um; caerulus,a,um. // S.m. caeruleum,i.
azulado, adj. subcaeruleus,a, um.

B

baba, s.f. saliva,ae.
babeira, s.f. buccula,ae.
Babilônia, Geog. Babylon,onis.
babilônico, adj. Babylonius, a,um; Babyloniensis,e.
babugem, s.f. spuma,ae.
bacanal, adj. bacchanalis,e. // S.f. bacchanal,alis; (pl.) Bacchanalia,ium ou iorum.
bacante, s.f. Bacchis,idis; Baccha,ae; Bacche,es.
bacia, s.f. labellum,i; pelvis, is; patina,ae; lanx,cis.
baço, s.m. lien,enis; lienis, is; splen,enis. // Adj. hebes,etis.
báculo, s.m. baculus,i; fustis,i; sudis,is.
badalar, v.i. tinnire, tintinnire; garrire, blaterare.
bafejar, v.t. afflare.
bafio, s.m. mucor,oris; rancor,oris; situs,us.
bafo, s.m. anima,ae; halitus, us; spiritus,us.
baforada, s.f. flatus,us; vapor,oris; (fig.) impetus,us.
baga, s.f. baca,ae.
bagaço, s.m. faex,cis.
bagagem, s.f. sarcina,ae; impedimenta,orum; vasa,orum.
baganha, s.f. folliculus,i; gluma,ae; vagina,ae; theca, ae.
bagatela, s.f. nugae,arum; tricae,arum; gerae,arum.
bago, s.m. acinum,i; acinus,i.
baía, s.f. sinus,us.
bailar, v.i. saltare, tripudiare, saltitare, moveri.
baileu, s.m. tabulatio,onis; vara,ae; machina,ae.
bainha, s.f. vagina,ae; replicatura,ae.
bairro, s.m. regio,onis; vicus,i.
baixela, s.f. vasa,orum; supellex,ectilis.
baixeza, s.f. humilitas,atis; flagitium,ii; ignobilitas, atis.
baixio, s.m. vadum,i; brevia,ium.
baixo, adj. humilis,e; depressus,a,um; inferior,ius; jacens,entis.
bajulação, s.f. adulatio,onis.
bajular, v.t. adulari, scurrari.
bala, s.f. glans,dis; plumbea,ae.
balança, s.f. libra,ae; statera,ae; trutina,ae.
balançar, v.t. librare, jactare; (fig.) ponderare. // V.i. fluctuare.
balanço, s.m. vacillatio,onis; jactatio,onis; compensatio, onis.
balão, s.m. follis,is; vesica,ae.
balar, v.i. balare.
balaústre, s.m. fulcrum,i; pulvinus,i.
balbuciar, v.t. e i. balbutire.
balde, s.m. situlus,i; hama,ae.

baldeação, s.f. transfusio, onis.
baldear, v.t. transfundere.
baleia, s.f. balaena,ae; cetus,i.
balido, s.m. balatus,i.
balista, s.f. ballista,ae.
balneário, s.m. balnearia, orum; balneae,arum.
balofo, adj. inflatus,a,um; tumidus,a,um; turgidus,a,um.
balouço, s.m. oscillum,i.
bálsamo, s.m. balsamum,i; opobalsamum,i.
baluarte, s.m. agger,eris; propugnaculum,i.
bambalear, v.i. titubare, vacillare, labare.
banal, adj. vulgaris,e; absoletus,a,um; pertritus,a,um.
bancarrota, s.f. decoctio,onis.
banco, s.m. subsellium,ii; scamnum,i; argentaria, orum.
banda, s.f. latus,us; pars,tis; taenia,ae; infula,ae.
bandear, v.t. conglobare, congregare.
bandeira, s.f. vexillum,i; signum,i.
bandeja, s.f. discus,i; compostilis,is.
bandido, s.m. latro,onis; grassotor,oris.
bando, s.m. manus,us; turma, ae; caterva,ae; grex,gregis.
banha, s.f. adeps,ipis; pingue, is.
banhar, v.t. lavare, abluere; tingere, spargere; alluere, praeterlabi.
banho, s.m lavatio,onis; balneae,arum; balneum,i; lavatrina,ae.
banqueiro, s.m. argentarius,ii; mensarius,ii; trapezita,ae.
banquete, s.m. epulae,arum; convivium,ii; epulum,i.
banquetear, v.t. convivari. // V.p. epulari; comissari.
baque, s.m. fragor,oris; casus,us; lapsus,us; ruina,ae.
baqueta, s.f. bacillum,i.
baraço, s.m. funis,is; restis, is; rudens,entis.
barão, s.m. baro,onis.
barata, s.f. blatta,ae.
barato, adj. vilis,e; parabilis,e; parvi pretii.
barba, s.f. barba,ae; mentum,i.
barbacã, s.f. antemurale,is.
barbado, adj. barbatus,a,um; barbiger,era,erum.
barbar, v.i. pubescere.
barbaria, s.f. crudelitas,atis; saevitia,ae; feritas,atis.
barbárie, s.f. barbaria,ae; barbaries,ei; feritas,atis.
barbarismo, s.m. barbarismus,i.
bárbaro, adj. barbarus,a,um; immanis,e; saevus,a,um; incultus,a,um.
barbatana, s.f. penna,ae; piscium brachia (pl.).
barbear-se, v.p. tondere, detondere, radere ou demere, recidere.
barbearia, s.f. tonstrina,ae.
barbeiro, s.m. tonsor,oris; tonsorius,i.
barca, s.f. cymba,ae; scapha, ae; navicula,ae; lembus,i; linter,tris.
barcaça, s.f. ponto,onis; oneraria,ae.
barco, s.m. V. barca; navigium,ii; navis,is.
bardo, s.m. bardus,i; septum,i.
baronato, s.m. baronatus,us.
baronesa, s.f. baronissa,ae.
baronia, s.f. baronia,ae.

barqueiro, s.m. lintrarius,ii; portitor,oris (rel. a Caronte).
barra, s.f. limbus,i; lacinia, ae; fauces,ium; os,oris; ostia,orum.
barraca, s.f. tabernaculum,i; casa,ae; taberna,ae.
barreira, s.f. saeptum,i; claustrum,i; obex,icis; obstantia,ium.
barrete, s.m. pileus,i; galerus,i; centipellio,onis.
barrica, s.f. cadus,i.
barricada, s.f. saepimentum,i.
barricar, v.t. saepire, obsaepire, obstruere.
barriga, s.f. venter,ris; alvus, i; uterus,i.
barrigudo, adj. ventriosus,a, um.
barril, s.m. cadus,i; doliolum, i; lagena,ae.
barro, s.m. argilla,ae; creta,ae.
barrote, s.m. tignum,i.
barulho, s.m. V. desordem.
basbaque, s.m. cissator,oris; idiota,ae.
base, s.f. solum,i; basis,is; (fig.) fundamentum,i.
basílica, s.f. basilica,ae.
bastante, adj. sufficiens,entis; aptus,a,um. // Adv. satis, sat.
bastão, s.m. baculus,i; fustis,is; sudis,is.
bastar, v.i. sufficere, suppetere, suppeditare.
bastardo, adj. nothus,a,um; spurius,a,um; degener,era, erum.
bastidor, s.m. postscaenium,ii.
basto, adj. spissus,a,um; densus,a,um.
batalha, s.f. pugna,ae; proelium,ii; certamen,inis; acies,ei.
batalhador, adj. protervus,a, um; perpugnax,acis; rixosus,a,um.
batalhão, s.m. caterva,ae; manus,us; agmen,inis.
batalhar, v.i. proeliari, digladiari.
batedura, s.f. pulsus,us; pulsatio,onis.
bate-estacas, s.m. festuca,ae.
batel, s.m. linter,tris.
bater, v.t. verberare, tundere, percutere; pulsare, caedere; concutere.
batismo, s.m. baptisma,atis; baptismus,i; lavacrum,i.
batizar, v.t. baptizare.
batota, s.f. fraus,dis.
batuta, s.f. bacillum,i.
bazófia, s.f. vaniloquentia,ae; ostentatio,onis; gloriatio, onis; jactantia,ae.
beatificar, v.t. beatificare.
beatífico, adj. beatificus,a,um.
beatitude, s.f. beatitudo,inis.
beato, adj. beatus,a,um; devotus,a,um; pius,a,um; religiosus,a,um.
bebedeira, s.f. ebrietas,atis; vinolentia,ae; crapula,ae.
bêbedo, adj. ebrius,a,um; vonolentus,a,um; temulentus, a,um; vinosus,a,um.
bebedor, s.m. potor,oris; potator,oris; vinosus,i.
beber, v.t. e i. bibere, potare, haurire.
bebericar, v.t. e i. sorbillare; potitare.
bebida, s.f. potio,onis; potus, us.
beco, s.m. angiportus,us; angiportum,i.
bedel, s.m. bedellus,i.
beiço, s.m. labrum,i.
beiçudo, adj. labeosus,a,um. // s.m. labeo,onis.

beijar, v.t. osculari, saviari, basiare.
beijo, s.m. osculum,i; basium, ii; basiolum,i; suavium,ii.
beira, s.f. ora,ae; litus,oris; ripa,ae; margo,inis.
beldroega, s.f. portulaca,ae.
beleza, s.f. pulchritudo,inis; forma,ae; Venus,eris; concinnitas,atis.
belfo, adj. labiosus,a,um; labeo,onis.
beliche, s.m. domuncula,ae.
belico, adj. bellicus,a,um.
belicoso, adj. bellicosus,a,um; pugnax,acis.
belida, s.f. albugo,inis.
beliscado, part. e adj. vellicatus,a,um; pressus,a,um; strictus,a,um.
beliscadura, s.f. vellicatio, onis; vulnusculum,i.
beliscar, v.t. vellicare, pervellere; radere.
belo, adj. pulcher,chra,chrum; formosus,a,um; decorus,a, um; bellus,a,um; venustus, a,um; decens,entis; speciosus,a,um; purus,a,um; liberalis,e; excelsus,a,um; gloriosus,a,um; faustus,a, um. // S.m. pulchrum,i; honestum,i.
belvedere, s.m. apopsis,is.
bem, adv. bene,recte, pulchre, belle; feliciter, prospere. // S.m. honestum,i; bonum, i; rectum,i; commodum,i; (pl.) res,rei; bona,orum; fortunae,arum.
bem-aventurado, adj. beatus, a,um; fortunatus,a,um; felix,icis.
bem-vindo, adj. acceptus,a,um; gratus acceptusque.
bênção, s.f. consecratio,onis; benedictio,onis.

bendito, adj. benedictus,a,um.
bendizer, v.t. benedicere.
beneficência, s.f. beneficentia,ae; benegnitas,atis.
beneficente, adj. beneficus,a, um; benignus,a,um.
benefício, s.m. lucrum,i; emolumentum,i; fructus,us; beneficium,ii.
benéfico, adj. beneficus,a,um; benignus,a,um; salutaris,e; utilis,e.
beneplácito, s.m. approbatio, onis; assensus,us.
benevolência, s.f benevolentia,ae; humanitas,atis; liberalitas,atis.
benevolente ou **benévolo,** adj. benevolus,a,um; benevolens,entis; benignus,a,um; comis,e; liberalis,e.
bengala, s.f. bacillum,i; arundo,inis; baculus,i.
benignidade, s.f benignitas, atis; humanitas,atis.
benigno, adj. benignus,a,um; humanus,a,um.
benquistar, v.t. conciliare, componere, conjungere.
benquisto, adj. probatus,a,um; gratus,a,um.
bentinho, s.m. scapulare,is; scapularium,ii.
benzer, v.t. benedicere, dedicare. // V.p. cruce se signare.
bento, adj. benedictus,a,um.
beque, s.m. rostrum,i.
berço, s.m. cunae,arum; cunabula,orum.
berilo, s.m. beryllus,i.
berrante, adj. ardens,entis; acutus,a,um; acer,cris,cre.
berrar, v.i. balare (rel. a ovelha); mugire, tollere (rel. a vaca); conclamare.

besouro, s.m. crabo,onis; fucus,i; fur,furis.
bêsta, s.f. bestia,ae; pecus, udis, animal,alis; jumentum,i.
besta, s.f. arcuballista,ae; manuballista,ae.
bestial, adj. belluinus,a,um.
besuntar, v.t. perungere; inquinare, maculare, oblinere.
beta, s.f. beta (indecl. ou ae).
betume, s.m. bitumen,inis.
betuminoso, adj. bituminosus, a,um.
bexiga, s.f. vesica,ae; vesicula,ae.
bezerro, s.m. vitulus,i; buculus,i.
bíblia, s.f. scriptura,ae; divinae scripturae.
biblioteca, s.f. bibliotheca,ae.
bibliotecário, s.m. bibliothecarius,ii.
bíbulo, adj. bibulus,a,um.
bica, s.f. canaliculus,i; siphunculus,i; tubulus,i.
bichanar, v.i. susurrare, insusurrare.
bicharia, s.f. pediculi,orum; vermiculi,orum.
bicho, s.m. vermis,is; bestiola,ae; vermiculus,i.
bicho-da-sêda, s.m. bombyx, ycis.
bicho-de-conta, s.m oniscos ou oniscus,i; porcello,onis.
bichoso, adj verminosus,a, um; verniculosus,a,um.
bicípite, adj biceps,cipitis.
bico, s.m. rostrum,i.
bicudo, adj. rostratus,a,um.
bienal, adj. biennis,e; biennalis,e.
biênio, s.m. biennium,ii.
biforme, adj. biformis,e.
bigamia, s.f. bigamia,ae.

bígamo, s.m. bigamus,i; bimaritus,i.
bigorna, s.f. incus,udis.
bilha, s.f. hydria,ae; seriola, ae; urceus,i.
bilhete, s.m. litterulae,arum; schedula,ae; libellus,i.
bilioso, adj. biliosus,a,um; (fig.) melancholicus,a,um.
bílis ou **bile,** s.f. bilis,is.
bimo, adj. bimus,a,um.
bipartição, s.f. bipartitio,onis.
bipartido, adj. bipartitus,a, um.
bípede, adj. e s.m. bipes,pedis.
bisavô, s.m. proavus,i.
bisavó, s.f. proavia,ae.
biscato, s.m. esca,ae.
biscoito, s.m. nauticus panis; panis dulcis.
bisneta, s.f. proneptis,is.
bisneto, s.m. pronepos,otis.
bisonho, adj. rudis,e; novus, a,um.
bispo, s.m. episcopus,i; antistes,itis; pontifix,icis.
bisturi, s.m. scalprum,i; scalper,pri; scalpellum,i
bizarro, adj. elegans,antis; venustus,a,um; concinnus,a um.
blandícia, s.f. blanditia,ae; blandimenta,orum.
blasfemar, v.i. blasphemare; Deum infamare.
blasfêmia, s.f. blasphemia,ae; blasphemium,ii.
blasonar, v.i. se jactare, se ostentare.
bloco, s.m. truncus,i; moles is; gleba,ae.
bloquear, v.t. obsidere (ur bem); circumsedere.
bloqueio, s.m. obsidio,onis.
boato, s.m. rumor,oris; fama,ae; auditio,onis; sermo,onis; sermunculus,i.

bobice, s.f. scurrilitas,atis; vernilitas,atis; facetiae,arum.
bobina, s.f. fusus,i.
bôbo, s.m. scurra,ae; risor,oris; derisor,oris; ridiculus,i.
bôca, s.f. os,oris; bucca,ae.
bocado, s.m. pars,tis; frustum,i; cibus,i; esca,ae.
bocal, s.m. fiscella,ae; puteal,alis; ora,ae; labrum,i; apertura,ae.
bocejar, v.i. oscitare, hiare.
bocejo, s.m. oscitatio,onis.
boceta, s.f. pyxis,idis.
bochecha, s.f. gena,ae ou genae,arum; malae,arum; buccae,arum.
bochechudo, adj. bucculentus,a,um.
boda, s.f. nuptiae,arum; matrimonium,ii; sponsalia,ium.
bode, s.m. hircus,i; caper,pri.
bodega, s.f. gurgustium,ii; popina,ae.
bofetada, s.f. colaphus,i; alapa,ae; (fig.) contumelia,ae.
boi, s.m. bos,bovis.
boião, s.m. vas,sis; fictile,is.
bôjo, s.m. venter,tris; uterus,i.
bojudo, adj. ventriosus,a,um.
bola, s.f. globus,i; pila,ae; sphaera,ae.
bolbo, s.m. bulbus,i.
bolboso, adj. bulbosus,a,um; bulbaceus,a,um.
boldrié, s.m. balteus,i; balteum,i; sualare,is.
boletim, s.m. litterae,arum
bôlha, s.f. bulla,ae; bullula,ae.
bôlo, s.m. placenta,ae; libum,i; popanum.
Bolonha, Geogr. Bononia,ae; Felsina,ae.
bolor, s.m. mucor,oris; situs,us.
bolorento, adj. mucidus,a,um.
bolota, s.f. glans,ndis.
bôlsa, s.f. marsupium,ii; crumina,ae; sacculus,i.
bôlso, s.m. sinus,us.
bom, adj. bonus,a,um; probus,a,um; peritus,a,um; callidus,a,um; faustus,a,um; prosper,era,erum; felix,icis; benignus,a,um; commodus,a,um; utilis,e; justus,a,um; rectus,a,um; humanus,a,um.
bonança, s.f. tranquilitas,atis; malacia,ae.
bonançoso, adj. tranquillus,a,um; sedatus,a,um; placidus,a,um.
bondade, s.f. bonitas,atis; comitas,atis; humanitas,atis; facilitas,atis.
bondoso, adj. perhumanus,a,um; percivilis,e.
boneca, s.f. pupa,ae; pupulus,i.
bonina, s.f. bellis,idis.
bonito, adj. bellus,a,um; pulchellus,a,um; lepidus,a,um; festivus,a,um.
bonomia, s.f. simplicitas,atis.
boquejar, v.i. mussare, mussitare, muttire, murmurare.
boquiaberto, adj. stupefactus,a,um; attonitus,a,um; hians,antis.
bórax, s.m. chrysocolla,ae.
borboleta, s.f. papilio,onis.

borbulha, s.f. papula,ae; varus,i; pustula,ae; gemma,ae.
borbulhar, v.i. fervere, aestuare, ebullire.
borda, s.f. ora,ae; litus,oris; ripa,ae; margo,inis; labrum,i.
bordado, s.m. plumarium,opus.
bordar, v.t. pingere, acupingere, plumare; praetexere.
bordo, s.m. latus,eris.
boreal, adj. boreus,a,um.
Borgonha, Geogr. Burgundia,ae.
borla, s.f. apex,icis.
bôrra, s.f. faex,cis; crassamentum,i.
borrador, s.m. adversaria,orum.
borradura, s.f. litura,ae; interpositio,onis.
borralho, s.m. favilla,ae.
borrão, s.m. litura,ae; adversaria,orum.
borrar, v.t. inquinare, conspurcare, foedare, maculare, contaminare.
borrasca, s.f. turbo,onis.
borrifar, v.t. adspergere, conspergere, spargere, irrorare.
borrifo, s.m. adspersio,onis; sparsio,onis; adspergo,inis.
bosque, s.m. silva,ae; nemus,oris.
bosquejar, v.t. adumbrare, delineare.
bosquejo, s.m. adumbratio,onis; delineatio,onis; lineamentum,i.
bossa, s.f. gibber,eris; gibbus,i; gibba,ae; tuber,eris; exstantia,ae.
bota, s.f. cothurnus,i.
botânica, s.f. herbaria,ae.
botânico, s.m. herbarius,ii.
botão, s.m. gemma,ae; oculus,i; bulla,ae.
botar, v.t. pellere, expellere, excludere, extrudere.
bote, s.m. scapha,ae; (esgrim.) petitio,onis.
botelha, s.f. lagoena,ae.
botica, s.f. medicina,ae.
boticão, s.m. forfex,icis; dentharpaga,ae.
boticário, s.m. pharmacopola,ae; medicamentarius,ii.
botija, s.f. fictilis lagoena.
bôto, adj. hebetatus,a,um; hebes,etis; obtusus,a,um.
bovino, adj. bovinus,a,um; bubulus,a,um; bovillus,a,um.
braça, s.f. ulna,ae.
bracelete, s.m. armilla,ae; brachiale,is.
braço, s.m. brachium,ii; lacertus,i.
bráctea, s.f. bractea,ae.
bradar, v.t. e i. clamare, exclamare, conclamare.
brado, s.m. clamor,oris.
bragas, s.f.pl. compedes,um; bracae,arum.
bramar, v.i. fremere, rugire (leão); infremere, clocitare (veado); caurire (pantera); felire (leopardo); raccare (tigre); barrire (elefante).
bramido, s.m. fremitus,us; rugitus,us; mugitus,us; stridor,oris.
bramir, v.i. mugire, ululare, rudere; tonare ou intonare.

branco, adj. albus,a,um; candidus,a,um; albidus,a,um; candens,entis. // S.m. album,i; candidum,i.
brancura, s.f. candor,oris; album,i; albitudo,inis; albedo,inis.
brandão, s.m. fax,cis.
brandir, v.t. vibrare, librare, quatere, intorquere.
brando, adj. mollis,e; tener, era,erum; flaccidus,a,um; (fig.) lenis,e; mitis,e; placidus,a,um.
brandura, s.f. mollitia,ae; mollitudo,inis; (fig.) lenitudo,inis.
branquear, v.t. candefacere; dealbare; lavare.
branquejar, v.i. albescere, candescere, canescere.
brasa, s.f. pruna,ae; prunae, arum.
braseiro, s.m. foculus,i; focus,i.
bravata, s.f. vaniloquentia,ae; gloriatio,onis.
braveza, s.f. feritas,atis; immanitas,atis; saevitia,ae.
bravio, adj. ferus,a,um; silvester,tris,tre; agrestis,e.
bravo, adj. fortis,e; strenuus, a,um; animosus,a,um; promptus,a,um.
bravura, s.f. fortitudo,inis; virtus,utis; ferocia,ae; immanitas,atis.
breado, adj. picatus,a,um.
brear, v.t. picare, oppicare.
brecha, s.f. ruina,ae; (fig.) damnum,i.
brejo, s.m. palustria,ium; limosa,orum.
brenha, s.f. dumentum,i; vepretum,i; spinetum,i.
Bretanha, Geogr. Britannia, ae.
breve, adj. brevis,e; contractus,a,um; pressus,a,um. // S.m. breve,is.
breviário, s.m. breviarium,ii.
brevidade, s.f. brevitas,atis.
briga, s.f. luctatio,onis; dimicatio,onis; certamen, inis; pugna,ae; altercatio, onis; rixa,ae.
brigar, v.i. pugnare, certare; altercari, rixare, litigare.
brilhante, adj. splendidus,a, um; fulgens,entis; nitens, entis; splendens,entis; clarus,a,um; radians,antis; (fig.) insignis,e.
brilhar, v.i. fulgere, nitere, collucere, micare, lucere, splendescere.
brilho, s.m. fulgor,oris; splendor,oris; candor,oris; nitor, oris; lux,cis.
brincadeira, s.f. jocus,i; jocatio,onis.
brincar, v.i. ludere, se oblectare.
brincos, s.m. pl. inaures,ium.
brinde, s.m. propinatio,onis; munus,eris; donum,i.
brinquedo, s.m. crepundia, orum.
brio, s.m. pudor,oris; dignitas,atis; spiritus,us; virtus,utis.
brioso, adj. animosus,a,um; strenuus,a,um; fortis,e.
brisa, s.f. aura,ae.
britânico, adj. Britannicus,a, um.
broca, s.f. terebra,ae.
broche, s.m. fibula,ae.

bródio, s.m. comissatio,onis.
bronco, adj. stultus,a,um; stupidus,a,um; scaber,bra, brum; rudis,e.
brônquios, s.m.pl. arteriae, arum.
bronze, s.m. aes,ris.
bronzear, v.t. aerare.
brônzeo, adj. aereus,a,um; aheneus,a,um.
broquel, s.m. scutulum,i; clipeolum,i; parmula,ae.
brotamento, s.m. germinatio, onis; germinatus,us.
brotar, v.t. mittere, emittere, profundere; fundere, edere. // V.i. prodire, exire, prosilire; gemmascere, germinare.
brotoeja, s.f. pustulatio,onis.
broxa, s.f. penicillus,i; penicillum,i.
bruma, s.f. nebula,ae; caligo,inis.
brumoso, adj. nebulosus,a, um.
brunidura, s.f. politura,ae; politio,onis; levor,oris; levigatio,onis.
brunir, v.t. polire, expolire, levigare.
brusco, adj. truculentus,a,um; repentinus,a,um; subitus, a,um.
brutal, adj. belluinus,a,um; ferus,a,um; incivilis,e; ferox,cis.
brutalidade, s.f. feritas,atis; ferocitas,atis; libido,inis.
bruto, adj. stupidus,a,um; stultus,a,um; rusticus,a, um; rudis,e.
bruxa, s.f. venefica,ae; saga, ae; strix,igis.
bruxaria, s.f. fascinatio,onis; maleficia,ae.
Bucéfalo, np. Bucephalas,ae; Bucephalus,i.
bucle, s.m. cincinnus,i; cirrus,i; anulus,i.
buço, s.m. lanugo,inis.
bucólico, adj. bucolicus,a,um.
bueiro, s.m. canalis,is; fistula,ae.
búfalo, s.m. urus,i; bubalus,i.
bufo, s.m. flatus,us; anima, ae; spiritus,us; (entom.) bubo,onis.
bufonaria, s.f. facetiae,arum.
bugio, s.m. simius,ii; simia, ae.
bula, s.f. bulla,ae.
bulcão, s.m. caligo,inis.
bulha, s.f. turba,ae; strepitus,us; rixa,ae; contentio, onis.
bulhento, adj. turbulentus,a, um; turbidus,a,um.
bulício, s.m. susurrus,i; fremitus,us; murmur,uris; agitatio,onis.
buliçoso, adj. inquietus,a,um; inquies,etis.
bulir, v.i. se movere, moveri, agitari; trepidare, tremere; palpare.
buraco, s.m. cavus,i; caverna, ae; foramen,inis; fenestra, ae; fovea,ae.
burgo, s.m. vicus,i; pagus,i; appidulum,i.
burguês, s.m. paganus,i; urbanus,i.
buril, s.m. caelum,i.
burilar, v.t. caelare.
burla, s.f. fraus,dis; dolus,i; fraudatio,onis; ludibrium, ii; ludus,i.
burlão, adj. dolosus,a,um; fraudulentus,a,um. // S.m. ludificator,oris.

burlar, v.t. deludere, illudere, decipere; fraudere, frustrari.
burrico, s.m. asellus,i; asellulus,i.
burro, s.m. V. asno.
busca, s.f. investigatio,onis; perscrutatio,onis; indagatio,onis.
buscar, v.t. quaerere, quaeritare; conquirere, persequi; tentare.
busílis, s.m. nodus,i; cardo, inis.
busto, s.m. imago,inis; thorax,cis.
buxo, s.m. buxus,i.
buzina, s.f. bucina,ae; tuba, ae.
buzinar, v.t. bucinare.
búzio, s.m. bucinum,i; urinator,oris.

C

cá, adv. hic, in hoc loco; apud nos.
cabaça, s.f. cucurbita,ae; lagoena,ae.
cabala, s.f. coitio,onis; conspiratio,onis; factio,onis.
cabalar, v.i. coire, conspirare.
cabana, s.f. tugurium,ii; casa,ae; casula,ae.
cabaz, s.m. fiscus,i; fiscina, ae.
cabeça, s.f. caput,itis; mens, entis; cacumen,inis.
cabeçalho, s.m. temo,onis; frons,ontis.
cabeceira, s.f. pulvinus,i; cervical,alis.
cabeço, s.m. summum,i; fastigium,ii; culmen,inis; vertex,icis.
cabedal, s.m. bona,orum; possessiones,um; fortunae, arum.
cabeleira, s.f. coma,ae; crines,ium; capillus,i.
cabelo, s.m. capillus,i; crinis, is. // **Cabelos brancos**: cani,orum.
cabeludo, adj. crinitus,a,um; capillatus,a,um; pilosus,a, um.
caber, v.i. contineri; capi; comprehendi; incumbere (alicui).
cabido, s.m. canonica,ae; cononici orum.
cabisbaixo, adj. capite demisso; afflictus,a,um; demissus,a,um.
cabo, s.m. promunturium,ii; lingua,ae; extremitas,atis; finis,is; manubrium,ii; optio,onis.
cabotagem, s.f. circumvectio onis.
cabotar, v.i. oras cincumvectari.
cabouco, s.m. substructio,onis; lapidicinae,arum.
cabra, s.f. capra,ae; capella ae.
cábrea, s.f. artemo,onis.
cabreiro, s.m. caprarius,ii.
cabresto, s.m. vinculum,i; capistrum,i.
cabriola, s.f. saltus,us; tripudium,ii.
cabriolé, s.m. cisium,ii; essedum,i.
cabrito, s.m. haedus,i.
caça, s.f. venatio,onis; venatus,us; insectatio,onis.
caçador, s.m. venator,oris.
caçar, v.t. venari.
cacête, s.m. fustis,is.
cacho, s.m. uva,ae; racemus,i.
cachorro, s.m. catulus,i; catellus,i; (arquit.) ancon, onis.
cacimba, s.f. caligo,inis.
caco, s.m. testa,ae.
cacofonia, s.f. cacophaton,i; cacemphaton,i.

cacto, s.m. cactus,i.
cada, pron. indef. quisque, quaeque, quodque.
cadafalso, s.m. tabulatio,onis; tabulatum,i.
cadastro, s.m. metatio,onis.
cadáver, s.m. cadaver,eris; corpus,oris.
cadavérico, adj. cadaverinus,a,um; cadaverosus,a,um.
cadeado, s.m. sera,ae.
cadeia, s.f. catena,ae; vinculum,i; series,ei; ordo,inis; carcer,eris.
cadeira, s.f. sella,ae; sedes,is; cathedra,ae; (pl.) coxendix,icis.
cadela, s.f. canis,is.
cadência, s.f. numerus,i; modus,i; modulatio,onis.
caderneta, s.f. libellus,i.
caducar, v.i. perimi, exstingui.
caduco, adj. decrepitus,a,um; ruinosus,a,um; (jur.) caducus,a,um.
café, s.m. cafaeum ou cafenum,i.
cáfila, s.f. comitatus,us.
caiação, s.f. dealbatio,onis.
caiar, v.t. dealbare.
caído, part. e adj. lapsus,a,um; caducus,a,um; deciduus,a,um.
cair, v.i. cadere, labi, concidere, ruere, praecipitare, lapsare.
cairel, s.m. limbus,i.
cais, s.m. crepido,inis; margo,inis.
caixa, s.f. pyxis,idis; capsula,ae; loculus,i; theca,ae; arcula,ae; capsa,ae.
caixão, s.m. capsa,ae; arca,ae; capulus,i.
caixeiro, s.m. institor,oris; venditor,oris; capsarius,ii.
caixilho, s.m. replum,i.
cajado, s.m. pedum,i.
cal, s.f. calx,cis.
calabouço, s.m. arca,ae; robur,oris; carcer,eris.
calabrês, adj. Calabricus,a,um; Calaber,bra,brum.
calada, s.f. silentium,ii; quies,etis; pax,cis.
calado, adj. silens,entis; tacitus,a,um; taciturnus,a,um; quietus,a,um.
calafate, s.m. stipator,oris, unctor,oris.
calafrio, s.m. horror,oris; frigus,oris; motio,onis.
calamidade, s.f. calamitas,atis; clades,is; infortunium,ii.
calamitoso, adj. miser,era,erum; calamitosus,a,um.
calandrar, v.t. polire.
calar, v.t. tacere (rem ou de re); praeterire, omittere. // V.p. silere, obmutescere.
calçado, adj. e part. calceatus,a,um; stratus,a,um. // S.m. calceus,i; calceamen,inis; calceatus,us.
calcanhar, s.m. talus,i; calx,cis.
calcar, v.t. calcare, conculcare, proterere; opprimere.
calçar, v.t. inducere (calceum); calceare; fulcire; sternere; // V.p. calceari, calceare se.
calcário, adj. calcarius,a,um.
calças, s.f. pl. bracae,arum.
calcinar, v.t. comburere.
calculador, s.m. ratiocinator,oris; computator,oris; calculator,oris.
calcular, v.t. e i. ratiocinari, computare, calculos subducere.

cálculo, s.m. calculus,i; lapillus,i; ratio,onis; computatio,onis.
calda, s.f. conditura,ae; liquamen,inis; (pl.) aquae,arum.
caldear, v.t. candefacere. // V.i. candefieri.
Caldéia, Geogr. Chaldaea,ae.
caldeira, s.f. cortina,ae; ahenum,i; cucuma,ae.
caldeus, s.m. pl. Chaldaei,orum.
calefação s.f. calefactio,onis; calefactus ou calfactus,us.
caleira, s.f. colliquiae,arum.
calejado, adj. callosus,a,um; occallatus,a,um; duratus,a,um.
calejar, v.i. occallescere; concallescere; callere; indurescere.
calendário, s.m. fasti,orum; calendarium,ii; ephemeris,idis ou idos.
calendas, s.f. pl. calendae ou kalendae,arum.
calha, s.f. canaliculus,i; canalis,is.
calhandra, s.f. alauda,ae.
calhau, s.m. saxum,i.
calibre, s.m. modulus,i; crassitudo,inis.
cálice, s.m. calyx,ycis; calyculus,i; galerus,i.
calma, s.f. aestus,us; calor,oris; tranquillitas,atis; quies,etis; sedatio,onis.
calmante, adj. mitigatorius,ii; mitigativus,a,um. // S.m. pl. delinimenta,orum.
calmo, adj. tranquillus,a,um; placidus,a,um; quietus,a,um; sedatus,a,um.
calo, s.m. callum,i; callositas,atis; ossilago,inis.
calor, s.m. calor,oris; (fig.) fervor,oris; ardor,oris; vis,vis.
caloroso, adj. calidus,a,um; (fig.) fervidus,a,um; vehemens,entis.
calosidade, s.f. callum,i; callositas,atis.
caloso, adj. collosus,a,um.
calúnia, s.f. falsum crimen; falsa calumnia.
caluniador, s.m. calumniator,oris; criminator,oris.
caluniar, v.t. (in aliquem) ementiri; crimen fingere.
calva, s.f. calvitium,i.
calvário, s.m. calvaria,ae.
calvície, s.f. calvitium,ii; calvities,ei.
calvo, adj. calvus,i; recalvus,i.
cama, s.f. lectus,i; cubile,is; lectulus,i.
camada, s.f. pars,tis; stratura,ae; statumen,inis; crusta,ae.
camaleão, s.m. chamaeleon,onis ou ontis.
câmara, s.f. conclave,is; diaeta,ae; cubiculum,i; curia,ae.
camarada, s.m. sodalis,is; convictor,oris; condiscipulus,i; commilito,onis.
camarão, s.m. cammarus,i.
camarim, s.m. cellula,ae; cella,ae.
camarote, s.m. domuncula,ae; taberna,ae; suggestus,us; fori,orum.
cambaleante, adj. vacillans,antis; titubans,antis; instabilis,e.
cambalear, v.i. titubare, vacillare, labare.
cambaleio, s.m. vacillatio,onis.

cambalhota, s.f. saltus,us; tripudium,ii.
cambar, v.i. varicare.
cambiante, adj. versicolor,oris; refulgens,entis.
cambiar, v.t. commutare, mutare, permutare.
câmbio, s.m. permutatio,onis; mutatio,onis; (com.) pecuniae permutatio.
cameleiro, s.m. camelarius,ii.
camelo, s.m. camelus,i.
caminhada, s.f. iter,itineris; peregrinatio,onis; via,ae.
caminhar, v.i. incedere, ingredi, ire, ambulare.
caminho, s.m. via,ae; iter, itineris; aditus,us; spatium,ii.
camisa, s.f. subucula,ae.
campainha, s.f. tintinnabulum,i; campanula,ae; campanella,ae.
campanário, s.m. campanile, is.
campanha, s.f. expeditio,onis; stipendium,ii.
campeão, s.m. adversarius,ii; defensor,oris; praeses,idis.
campestre, adj. agrestis,e; rusticus,a,um; rusticanus,a, um.
campina, s.f. campus,i; planities,ei.
campo, s.m. ager,gri; arvum, i; rus,ruris; campus,i; locus,i.
camponês, s.m. rusticus,i. // Adj. rusticus,a,um; agrestis,e.
campônio, s.m. rusticulus,i.
cana, s.f. canna,ae; arundo, inis; calamus,i.
canal, s.m. canalis,is; fistula,ae; tubus,i; tubulus,i; fossa,ae.
canastra, s.f. canistrum,i; (em geral, no pl. canistra, orum).
canavial, s.m. arundinetum,i.
canção, s.f. carmen,inis; cantilena,ae; cantio,onis; cantatio,onis.
cancela, s.f. clatri,orum; cancelli,orum; reticulum,i.
cancelar, v.t. delere, linere, interlinere, cancellare.
câncer, s.m. cancer,cri.
canceroso, adj. canceraticus,a, um.
cançoneta, s.f. cantiuncula,ae.
cancro, s.m. cancer,cri; carcinoma,atis.
candeeiro, s.m. lucerna,ae; lampas,adis; lychnus,i; lychnuchus,i.
candeia, s.f. lucerna,ae; lucernula,ae.
candelabro, s.m. candelabrum, i; lychnuchus,i.
candidato, s.m. candidatus,i; petitor,oris.
candidatura, s.f. petitio,onis.
cândido, adj. V. **branco**; ingenuus,a,um; simplex,icis.
canéfora, s.f. canephora,ae; canephoros,i.
canela, s.f. casia,ae.
canelura, s.f. stria,ae; striatura,ae; canaliculus,i.
caneta, s.f. calamus,i; stilus,i.
canga, s.f. jugum' (fig.) servitus,utis.
cânhamo, s.m. cannabis,is; cannabus,i.
canhão, s.m. tormentum,i.
caniçada, s.f. cratis,is.
caniço, s.m. calamus,i.
canino, adj. caninus,a,um.
canivete, s.m. scalprum,i; cultellus,i.

cano, s.m. tubulus,i; fistula, ae; canalis,is; ductus,us; meatus,us.
canoa, s.f. scapha,ae; linter, tris.
cânon ou **cânone**, s.m. canon, onis.
canônico, adj. canonicus,a,um; regularis,e.
canonização, s.f. canonizatio, onis.
canonizado, part. canonizatus, a,um.
canonizar, v.t. canonizare.
canoro, adj. canorus,a,um.
cansaço, s.m. lassitudo,inis; fatigatio,onis; defatigatio, onis.
cansar, v.t. fatigare, defatigare, lassare, frangere. // V.p. fatigari, defatigari.
cantadeira, s.f. cantrix,icis; cantatrix,icis.
cantador, s.m. cantor,oris; cantator,oris; modulator, oris.
cantão, s.m. pagus,i; regio, onis; tractus,us.
cantar, v.i. canere, cantare.
cântaro, s.m. seria,ae; amphora,ae; hydria,ae.
cantarolar, v.i. canturire. // V.t. susurare.
cântico, s.m. canticum,i.
cantiga, s.f. carmen,inis; cantilena,ae; cantio,onis; cantatio,onis.
cantilena, s.f. cantilena,ae.
canto, s.m. angulus,i; recessus,us; cantus,us; cantio, onis.
cantor, s.m. cantor,oris; cantator,oris.
canudo, s.m. tubulus,i; tubus, i; fistula,ae.
cão, s.m. canis,is.
caos, s.m. chaos,i; confusio, onis; perturbatio,onis.
capa, s.f. pallium,ii; paenula, ae; lacerna,ae.
capacete, s.m. galea,ae; cassis,idis.
capacidade, s.f. capacitas,atis; (fig.) facultas,atis; calliditas,atis.
capão, s.m. capus,i; capo, onis.
caparrosa, s.f. stalagmias,ae.
capaz, adj. capax,cis; idoneus,i; par,paris.
capcioso, adj. captiosus,a,um; fallax,cis; spinosus,a,um.
capela, s.f. sacellum,i; sacrarium,ii; aedicula,ae; cappella,ae.
capilar, adj. capillatus,a,um; capillaceus,a,um.
capital, s.f. caput,itis; metropolis,is. // S.m. caput,itis; pecunia,ae. // Adj. principalis,e; praecipuus,a,um.
capitanear, v.t. V. **comandar**.
capitão, s.m. centurio,onis; dux,cis; imperator,oris.
capitel, s.m. capitulum,i; capitellum,i; caput,itis.
Capitólio, np. Capitolium,ii.
capitulação, s.f. deditio,onis.
capitular, v.i. dedere se, dedi.
capítulo, s.m. caput,itis; capitulum,i; (fig.) sermo, onis.
capoeira, s.f. gallinarium,ii; aviarium,ii; ornithon,onis.
capote, s.m. paenula,ae.
capricho, s.m. libido,inis; inconstantia,ae.
caprichoso, adj libidinosus,a, um; varius,a,um; inconstans,antis.
capricórnio, s.m. **Capricornus**, i; Caper,pri.

caprificação, s.f. caprificatio, onis.
caprino, adj. caprinus,a,um.
cápsula, s.f. capsula,ae.
captação, s.f. captatio,onis.
captar, v.t. captare, consectari, aucupari.
captor, s.m. captivator,oris.
captura, s.f. comprehensio, onis.
capturar, v.t. comprehendere; capere.
capuz, s.m. cucullus,i; cucullio,onis; cucutium,ii.
caquexia, s.f. cachexia,ae.
cara, s.f. facies,ei; vultus,us; frons,ontis.
caracol, s.m. cochlea,ae; limax,acis.
característica ou **caraterística**, s.f. nota,ae; natura,ae; species,ei.
característico ou **caraterístico**, adj. proprius,a,um; peculiaris,e.
caracterizar ou **caraterizar**, v.t. insignare; mores effingere.
caramanchão, s.m. trichila,ae; pergula,ae.
caranguejo, s.m. cancer,cri. // Caranguejo-do-mar: astacus,i.
carapinha, s.f. crispa coma.
caráter, s.m. persona,ae; natura,ae; indoles,is; mores, um; animus,i; constantia, ae; firmitas,atis; (pl.) litterae,arum.
caravana, s.f. comitatus,us.
carbúnculo, s.m. carbunculus, i; carbo,onis.
carcaça, s.f. ossa,ium.
cárcere, s.m. carcer,eris.
carcoma, s.f. cossus,i; teredo,inis; blatta,ae; caries,ei.
carcomer-se, v.p. vermiculari, cariem sentire.
carcomido, adj. vermiculosus, a,um; cariosus,a,um; exesus,a,um.
carda, s.f. pecten,inis; carmen,inis.
cardadura, s.f. carminatio, onis.
cardal, s.m. carduetum,i.
cardamomo, s.m. cardamomum,i.
cardar, v.t. carminare, carrere.
cardeal, s.m. cardinalis,is.
cardíaco, adj. cardiacus,a,um. // S.m. cardiacus,i.
cardinalado ou **cardinalato**, s.m. cardinalatus,us.
cardo, s.m. carduus,i; scolymos,i.
carecer, v.i. carere, indigere, egere, non habere, defici.
carência, s.f. defectus,us; defectio,onis; privatio,onis; penuria,ae.
carestia, s.f. caritas,atis; penuria,ae.
carga, s.f. onus,eris; sarcina, ae; pondus,eris; incursus, us.
cargo, s.m. manus,eris; magistratus,us; potestas,atis.
cariar, v.t. corrumpere, vitiare, exedere. // V.i. corrumpi.
carícia, s.f. blanditia,ae (em geral, no pl. blanditiae, arum); blandimenta,orum.
caricioso, adj. blandus,a,um.
caridade, s.f. caritas,atis; caritas Dei.
caridoso, adj. benignus,a,um; beneficus,a,um; munificus, a,um.
cárie, s.f. caries,ei.

carimbo, s.m. publicum sigillum.
carinho, s.m. V. carícia, afeto.
carinhoso, adj. blandus,a,um.
carmesim, s.m. rubor,oris.
carmim, s.m. minium,ii.
carminado, adj. miniatus,a, um.
carnal, adj. carnalis,e; carneus,a,um.
carnaval, s.m. bacchanalia, ium ou iorum; saturnalia, ium ou iorum.
carne, s.f. caro,carnis; medulla,ae.
carneiro, s.m. aries,etis; ossuarium,ii; carnarium,ii.
carniceiro, adj. carnivorus,a, um; carnarius,a,um. // S.m. lanius,ii; lanio,onis; macellarius,ii.
carnificina, s.f. caedes,is; strages,is; trucidatio,onis.
carnívoro, adj. carnivorus,a, um.
carnosidade, s.f. excrescentia, ium.
carnudo, adj. carnosus,a,um; corporeus,a,um.
caro, adj. carus,a,um; dilectus,a,um; amatus,a,um; amicus,a,um; pretiosus,a, um. // Adv. care, pretio, magno.
caroço, s.m. nucleus,i; os,ossis.
carpideira, s.f. praefica,ae.
carpinteiro, s.m. faber tignarius (ou só tignarius,ii); materiarius,ii.
carraça, s.f. ricinus,i.
carrada, s.f. vehes,is.
carranca, s.f. torvus vultus; supercilium,ii; torvitas,atis.
carrancudo, adj. vultuosus,a, um; torvus,a,um; superciliosus,a,um.
carregação, s.f. onus,eris; sarcina,ae.
carregado, part. e adj. oneratus,a,um; onustus,a,um; gravis,e.
carregamento, s.m. onus,eris; commeatus,us.
carregar, v.t. e i. onerare, premere; tollere, imponere; exaggerare.
carreira, s.f. curriculum,i; studium,ii; cursus,us ou uum.
carrêta, s.f. plostellum,i.
carriço, s.m. carex,icis.
carro, s.m. currus,us. // Carro de dois cavalos: bigae, arum. // Carro de quatro cavalos: quadrigae,arum.
carroça, s.f. reda,ae; carpentum,i; essedum,i.
carruagem, s.f. vehiculum,i; reda,ae; essedum,i; carpentum,i.
carta, s.f. litterae,arum; epistula,ae; codicillus,i.
cartaginês, adj. Carthaginiensis,e. // S.m. pl. Carthaginienses,ium.
Cartago, Geogr. Carthago,inis.
cartaz, s.m. libellus,i.
carteira, s.f. scrinium,ii; librarium,ii; mensa,ae.
carteiro, s.m. tabellarius,ii; perlator,oris.
cartilagem, s.f. cartilago,inis.
cartilaginoso, adj. cartilaginosus,a,um; cartilagineus, a,um.
cartucho, s.m. cucullus,i.
cartulário, s.m. chartarium,ii; chartularium,ii.
carvalho, s.m. quercus,us; aesculus,i.

carvão, s.m. carbo,onis; pruna,ae; carbunculus,i.
carvoeiro, s.m. carbonarius,ii.
cãs, s.f. pl. cani,orum.
casa, s.f. domus,us ou i; aedes,ium; tectum,i; aedificium,ii;
casado, adj. e part. matrimonio conjunctus.
casal, s.m. par, paris; jugum,i; praedium,ii; fundus,i.
casamento, s.m. matrimonium, ii; conjugium,ii; connubium,ii; nuptiae,arum.
casar, v.t. maritare (aliquem). // V.i. e p. matrimonio jungi, conjungi.
casca, s.f. cortex,icis; liber, bri; corium,ii; cutis; silicula,ae.
cascalho, s.m. glarea,ae.
cascata, s.f. cataracta,ae.
casco, s.m. alveus,i (rel. a navio); ungula,ae (rel. a cavalo).
casebre, s.m. casula,ae; tuguriolum,i.
caseiro, s.m. vilicus,i; colonus,i; dispensator,oris. // Adj. domesticus,a,um.
casmurrice, s.f. pertinacia, ae; pervicacia,ae; obstinatio,onis.
casmurro, adj. obstinatus,a, um; pertinax,cis; pervicax, cis.
caso, s.m. casus,us; eventus, us; res,rei; factum,i; species,ei.
caspa, s.f. furfur,uris; furfuriculae,arum.
cassação, s.f. rescissio,onis; resolutio,onis.
cassado, part. rescissus,a,um; abrogatus,a,um; cassatus, a,um.
cassar, v.t. rescindere, abrogare (legem), resolvere, cassare.
casta, s.f. genus,eris; species,ei; proles,is; progenies, ei; stirps,pis; gens,entis; familia,ae; origo,inis; tribus,us; grex,gis.
castanha, s.f. castanea,ae.
castanho, adj. murreus,a,um.
castanhola, s.f. crotalum,i.
castelão, s.m. castellanus,i.
castelo, s.m. castrum,i; castellum,i; arx,cis.
castiçal, s.m. candelabrum,i; lychnuchus,i.
castiço, adj. generosus,a,um; admissarius,a,um. V. **puro**.
castidade, s.f. castitas,atis; sanctimonia,ae; pudicitia, ae; pudor,oris.
castigar, v.t. castigare, punire, puniri, animadvertere in.
castigo, s.m. poena,ae; animadversio,onis; coercitio, onis; castigatio,onis.
casto, adj. castus,a,um; pudicus,a,um; purus,a,um; sanctus,a,um.
castor, s.m. fiber,bri; castor, oris.
castração, s.f. castratio,onis; sectio,onis.
castrar, v.t. castrare, exsecare, evirare.
casual, adj. fortuitus,a,um.
casulo, s.m. tunica,ae; nidus, i; gluma,ae; theca,ae.
cataclismo, s.m. cataclysmos,i.
catacrese, s.f. abusio,onis; catachresis,is.
catacumbas, s.f. pl. hypogeum,i.
catadura, s.f. adspectus,us; visus,us; facies,ei; species,ei.

catalepsia, s.f. catalepsis,is.
catálogo, s.m. index,icis; catalogus,i.
catão, s.m. Cato,onis.
cataplasma, s.f. cataplasma, atis; fomentum,i.
catapulta, s.f. tormentum,i; ballista,ae; catapulta,ae.
catarata, s.f. cataracta,ae; suffusio,onis.
catarro, sm. destillatio,onis; pituita,ae; epiphora,ae; catarrhus,i.
catástrofe, s.f. clades,is; ruina,ae.
catecismo, s.m. catechesis,is; catechismus,i; summarium, ii.
catecúmeno, s.m. catechumenus,i.
cátedra, s.f. cathedra,ae.
catedral, s.f. basilica,ae.
categoria, s.f. genus,eris; categoria,ae.
categórico, adj. categoricus,a, um; absolutus,a,um; expressus,a,um.
catequese, s.f. catechesis,is.
catequização, s.f. catechizatio, onis.
catequizar, v.t. catechizare.
caterva, s.f. caterva,ae; turba,ae; manus,us.
cativante, adj. officiosus,a,um; humanus,a,um; comis,e.
cativar, v.t. devincire, detinere, tenere.
cativeiro, s.m. servitus,utis; captivitas,atis.
cativo, adj. captivus,a,um; captus,a,um. // S.m. captivus,i.
católico, adj. catholicus,a,um. // S.m. catholicus,i.
catorze, num. card. V. **quatorze**.
catraia, s.f. scapha,ae.
catre, s.m. grabatus,i.
caturrar, v.i. cavillari.
caturrice, s.f. cavillatio,onis.
caução, s.f. cautela,ae; sponsio,onis; pignus,oris.
cauda, s.f. cauda,ae; crinis,is (rel. a cometa).
caudaloso, adj. rapidus,a,um; validus,a,um.
caudilho, s.m. dux,cis.
caule, s.m. caulis,is.
causa, s.f. causa,ae; principium,i; ratio,onis; res,rei; partes,ium.
causar, v.t. efficere, inferre, facere, praebere.
cáustico, adj. causticus,a,um; (fig.) mordax,acis. // S.m. causticum,i.
cautela, s.f. cautio,onis; provisio,onis; cura,ae; diligentia,ae.
cautério, s.m. cauterium,ii; cauter,eris.
cauterização, s.f. ustio,onis
cauterizar, v.t. urere, adurere, inurere, cauterizare, cauteriare.
cauto, adj. cautus,a,um; providus,a,um.
cava, s.f. fossura,ae; fossio, onis; pastinatio,onis.
cavador, s.m. cavator,oris; fossor,oris.
cavala, s.f. scomber,bri.
cavalar, adj. equinus,a,um.
cavalaria, s.f. equitatus,us; equites,um.
cavalariça, s.f. stabulum,i; tectum,i; statio,onis; equile,is.
cavaleiro, s.m. eques,itis.
cavalete, s.m. eculeus,i; machina,ae.
cavalgadura, s.f. jumentum,i.
cavalgar, v.i. equitare.

cavalheiresco, adj. arrogans, antis; liberior,ius.
cavalo, s.m. equus,i.
cavalo-marinho, s.m. hippocampos ou hippocamus,i.
cavar, v.t. cavare, excavare, effodere, fodere; defodere.
caveira, s.f. calvaria,ae; calva,ae.
caveiroso, adj. cadaverosus,a, um.
cavernoso, adj. cavernosus,a, um.
cavidade, s.f. cavum,i; caverna,ae; recessus,us; sinus,us.
cavilha, s.f. epigrus,i; paxillus,i; clavus,i.
cavilação, s.f. cavillatio,onis.
cavilar, v.i. cavillari.
cavilhação, s.f. concatenatio, onis.
cavilhar, v.t. concatenare.
caviloso, adj. captiosus,a,um; fallax,acis.
cear, v.t. e i. V. **jantar**.
cebola, s.f. caepa ou cepa,ae; bulbus,i.
cebolal, s.m. caepina,ae.
ceder, v.t. cedere, concedere. // V.i. deprimi, considere; cedere.
cedo, adv. mature, bono tempore; bene mane (de madrugada); non sero (à tarde).
cedro, s.m. cedrus,i.
cédula, s.f. syngrapha,ae; chirographus,i; tabella,ae.
cegar, v.t. caecare, excaecare; occaecare.
cego, adj. caecus,a,um; occaecatus,a,um. // S.m. caecus,i.
cegonha, s.f. ciconia,ae.
cegueira, s.f. caecitas,atis.
ceia, s.f. V. **jantar**. // **Ceia do Senhor**: cena,ae.

ceifa, s.f. messis,is; seges, etis; messio,onis.
ceifar, v.t. metere, demetere, segetem desecare.
ceifeiro, s.m. messor,oris.
ceitil, s.m. as, assis.
cela, s.f. cella,ae; cellula,ae.
celebração, s.f. celebratio, onis; commissio,onis.
celebrado, part. celebratus,a, um.
celebrar, v.t. celebrare, laudare.
célebre, adj. illustris,e; nobilis,e; clarus,a,um; inclitus,a,um; celeber,bris,bre; insignis,e.
celebridade, s.f. celebritas, atis; claritas,atis; fama, ae; nomen,inis.
celebrizar, v.t. nobilitare, illustrare, insignem reddere, // V.p. nobilitari.
celeiro, s.m. horreum,i; granarium,ii.
celerado, adj. e s.m. sceleratus,a,um; scelerosus,a,um; scelestus,a,um.
celeridade, s.f. celeritas,atis; festinatio,onis.
celeste, adj. caelestis,e; divinus,a,um.
celibatário, s.m. caelebs,ibis.
celibato, s.m. caelibatus,us.
celso, adj. celsus,a,um.
celtas, s.m. pl. Celtae,arum; Celtici,orum.
céltico, adj. Celticus,a,um.
célula, s.f. caverna,ae; cavernula,ae; germen,inis; semen,inis.
cem, num. card. centum (indecl.); centeni,ae,a.
cemitério, s.m. coemeterium, ii; sepulcretum,i.

cena, s.f. scena,ae; proscenium,ii; fabula,ae; ornatio, onis; spectaculum,i; res,rei.
cenáculo, s.m. cenaculum,i; sodalicium,ii.
cênico, adj. scenicus,a,um; scenatilis,e.
cenobita, s.m. coenobita,ae.
cenotáfio, s.m. cenotaphium,ii.
cenoura, s.f. daucum,i; carota,ae.
censo, s.m. census,us.
censor, s.m. censor,oris; (fig.) corrector,oris; reprehensor, oris.
censório, adj. censorius,a,um.
censura, s.f. censura,ae; correctio,onis; reprehensio, onis.
censurar, v.t. vituperare, reprehendere, notare, vellicare, castigare.
centauro, s.m. centaurus,i; hippocentaurus,i.
centena, s.f. centum; centini, ae,a.
centésimo, num. ord. centesimus,a,um.
cento, s.m. V. **cem**, **centena**.
centopeia, s.f. scolopendra,ae; milipeda,ae.
central, adj. centralis,e; interior,ius.
centro, s.m. medium,ii; centrum,i; umbiculus,i.
centúnviro, s.m. centumvir,iri.
centuplicar, v.t. centuplicare.
cêntuplo, adj. centuplex,icis; centuplicatus,a,um. // S.m. centuplum,i.
centúria, s.f. centuria,ae.
centurião, s.m. centurio,onis.
cepa, s.f. vinea,ae; vitis,is; stirps,pis; viticula,ae.
céptico ou **cético**, s.m. quaesitor,oris.

cêra, s.f. cera,ae.
cérbero, s.m. cerberus ou cerberos,i.
cêrca, s.f. saeptum,i; saepes, is. // **Cêrca de**: loc. prep. circiter (ac.), circa (ac.), prope (ac.), ad (ac.).
cercado, part. saeptus,a,um; stipatus,a,um; circumdatus, a,um; cinctus,a,um.
cercar, v.t. circumdare, cingere, ambire, circumicere; saepire.
cerceadura, s.f. ou **cerceamento**, s.m. amputatio,onis; segmen,inis.
cêrco, s.m. obsidio,onis; obsidium,ii; circumsessio,onis; circuitus,us.
cerdas, s.f.pl. seta,ae; setae, arum.
cerdoso, adj. setosus,a,um; setiger,era,erum.
cereal, adj. cerealis,e; frumentarius,a,um. // S.m.pl. fruges,um; cerealia,ium.
cérebro, s.m. cerebrum,i; (fig.) anima,ae; mens,entis.
cereja, s.f. cerasum,i.
cerejeira, s.f. cerasus,i.
Ceres, np. Ceres,eris.
cerimônia, s.f. caerimonia,ae; sollemne,is; sacra,orum; ritus,uum; officium,ii.
cerimonial, s.m. sollemne,is; sollemnia,ium.
cerimonioso, adj. officiosior (compar.).
cerração, s.f. caligo,inis; nebula,ae.
certeza, s.f. certa res; aperta species.
certidão, s.f. testimonium,ii; litterae,arum; codicillus,i.
certificar, v.t. testari, testificari, spondere, confirmare.

certo, adj. certus,a,um; manifestus,a,um; testatus,a, um; notus,a,um. // Pron. indef. quidam, quaedam, quoddam ou quiddam; aliquis,qua,quod ou quid.
cerveja, s.f. zythum,i; cervisia,ae.
cerviz, s.f. cervix,cis.
César np. Caesar,aris.
cesáreo, adj. caesareus,a,um.
cesarino, adj. Caesarianus,a, um.
cessação, s.f. intermissio,onis.
cessão, s.f. cessio,onis; concessio,onis.
cessar, v.i. desistere, desinere, cessare, absistere.
cessionário, adj. cessicius,a, um.
cesta, s.f. corbis,is; sporta,ae.
cesteiro, s.m. viminarius,ii; vitor,oris.
cesto, s.m. caestus,us; cestus, i; cingulum,i.
cêsto, s.m. sporta,ae; sirpea, ae; qualus,i; quasillum,i; corbis,is.
cesura, s.f. caesura,ae; incisio,onis; tome,es.
cetáceo, s.m. cetos,i; cetus,i.
cetro, s.m. sceptrum,i; (fig.) regnum,i.
céu, s.m. caelum,i; aether, eris; aer,aeris; sol,solis.
ceva, s.f. saginatio,onis; fartura,ae; sagina,ae.
cevada, s.f. hordeum,i.
cevar, v.t. saginare, pinguefacere, opimare. // V.p. pinguescere, saginari.
chá, s.m. thea,ae.
chacal, s.m. thos,thois.
chacina, s.f. laceratio,onis; laniatus,us.
chacinar, v.t. concidere.
chacota, s.f. irrisio,onis; risus,us; ludus,i; jocus,i.
chafariz, s.m. nymphaeum,i; salientes,ium.
chaga, s.f. plaga,ae; vulnus, eris; ulcus,eris.
chagado, adj. ulcerosus,a,um; exulceratus,a,um.
chagar, v.t. ulcerare, exulcerare. // V.p. exulcerari.
chalrar, v.i. garrire, argutari, blaterare, effutire, loquitari.
chama, s.f. flamma,ae; ignis, is.
chamada, s.f. vocatio,onis; nomenclatio,onis; signum,i.
chamar, v.t. e i. appellare, vocare, ciere, citare; invocare, accire; nominare, dicere, nuncupare. // V.p. vocari, appellari, nominari.
chamariz, s.m. illex ou illix, icis.
chamejante, adj. flammeus,a, um; flammifer,era,erum.
chamejar, v.i. relucere, collucere, effulgere; coruscare, fulgere.
chamelote ou **chamalote,** s.m. camelotus,i; camelotum,i.
chaminé, s.f. caminus,i; focus,i; famarium,ii.
chamuscar, v.t. ustulare.
chancela, s.f. signum,i; sigillum,i.
chanceler, s.m. commentariensis,is; cancellarius,ii.
chanfrar, v.t. circumcidere, circumsecare.
chantre, s.m. psalmista,ae; praecentor,oris.
chão, adj. planus,a,um; aequus,a,um; simplex,icis; sincerus,a,um. // S.m. solum,i; terra,ae; humus,i; superficies,ei.

chapa, s.f. pagina,ae; lamina, ae; bractea,ae; lamella,ae.
chapéu, s.m. petasus,i.
charco, s.m. locus,us; piscina,ae; lama,ae.
charlatanear, v.i. circulari.
charlatanesco, adj. circulatorius,a,um.
charlatão, s.m. circulator, oris; (fig.) venditator,oris.
charneca, s.f tesca ou tesqua, ae; inculta,ae.
charneiras, s.f.pl. verticulum, i; verticulae,arum.
charrua, s.f. V. arado.
chasco, s.m. dicterium,ii; vellicatio,onis.
chato, adj. V plano.
chave, s.f. clavis,is; (constr.) conclusura,ae.
chefe, s.m. cipis,is; dux,cis; princeps,cipis; imperator, oris.
chefia, s.f. principatus,us; imperium,ii.
chegada, s.f. adventus,us; accessus,us.
chegar, v.i. advenire, adventare, accedere, pervenire, devenire; appellere.
cheia, s.f. auctus,us; incrementum,i.
cheio, adj. plenus,a,um; refertus,a,um.
cheirar, v.t. odorari, olfacere, olfactare. // V.i. olere, redolere.
cheiro, s.m. odor,oris; halitus,us; odoratus,us; olfactus,us.
cheiroso, adj. odoratus,a,um; olens,entis; fragrans,antis; odorifer,fera,ferum; odorus, a,um; suavis,e.
cherivia, s.f. siser,eris.
chiar, v.i. pipire, pipilare (ave); mintrire (rato); vagire (lebre); stridere (carro ou porta).
chibata, s.f. virga,ae; virgula,ae.
chícharo, s.m. cicer,eris.
chicória, s.f. chicoreum,i; intybus ou intubus,i; intubum,i.
chicotar ou **chicotear,** v.t. flagellare, verberare.
chicote, s.m. flagellum,i; habena,ae; lorum,i; verber, eris.
chilrar, v.i. fritinnire, strepitare, pipilare, garrire.
chilreada, s.f. garrulitas, atis; minurritiones,um.
chinela, s.f. ou **chinelo,** s.m. solea,ae.
chinês, adj. Sericus,a,um; Sinensis,e. // S.m.pl. Seres, um.
chistoso, adj. facetus,a,um; lepidus,a,um; salsus,a,um; jocosus,a,um.
choça, s.f. casa,ae; casula,ae; tugurium,ii; tuguriolum,i.
chocalho, s.m. tintinnabulum, i; crepitaculum,i.
chocar, v.i. offendere, collidere, impellere, illidere; (fig.) offendere.
chocarreiro, s.m. scurra,ae; risor,oris; derisor,oris; ridiculus,i.
chocarrice, s.f. facetiae,arum; mimicae,arum; scurrilitas, atis.
chôco, s.m. incubatio,onis; incubitus,us. // Adj. incubitus,a,um.
choque, s.m. conflictus,us; concursus,us; collisus,us; pulsus,us; impetus,us; clades,is; plaga,ae.
choradeira, s.f. lamentatio, onis; lamenta,orum.

chorar, v.i. flere, lacrimare, lugere, collacrimare. // V.t. deplorari, miserari.
chôro, s.m. ploratus,us; fletus,us; lacrimae,arum.
choroso, adj. lacrimosus,a,um; flebilis,e.
choupal, s.m. populetum,i.
choupo, s.m. populus,i.
chouriço, s.m. botulus,i; fundulus,i; tomaculum,i; apexebo ou apexao,onis.
chouto, s.m. succussatura,ae.
chover, v.i. pluere (imp.).
chucha, s.f. suctus,us; linctus,us.
chuço, s.m. hasta,ae; lancea,ae; hastile,is.
chufa, s.f. convicium,ii; dicteria,orum; vellicatio,onis.
chulo, adj. humilis,e; sordidus,a,um; jacens,entis.
chumbar, v.t. plumbare, implumbare.
chumbo, s.m. plumbum,i.
chupadela ou **chupadura,** s.f. suctus,us; linctus,us.
chupa-mel, s.m. cerintha,ae; cerinthe,es.
chupar, v.t. sugere, lingere, ebibere.
chusma, s.f. nautae,arum; nautici,orum; classiarii, orum.
chuva, s.f. pluvia,ae; imber, bris; aquae,arum.
chuvoso, adj. pluvius,a,um; pluviosus,a,um; pluvialis,e; udus,a,um.
ciática, s.f. ischias,atis.
ciato, s.m. cyathus,i.
cibório, s.m. ciborium,ii.
cicatriz, s.f. cicatrix,icis.
cicatrizar, v.i. obducere ou trahere; coire, se glutinare.
ciciar, v.i. mussare, muttire, murmurare; susurrare, submurmurare.
cicio, s.m. murmur,uris; susurrus,i.
ciclame ou **ciclâmen,** s.m. cyclaminos,i; cyclaminum,i.
cíclico, adj. cyclicus,a,um.
ciclo, s.m. cyclus,i.
ciclope, s.m. Cyclops,opis.
ciclópico, adj. Cyclopius,a, um; Cyclopeus,a,um.
cicuta, s.f. cicuta,ae.
cidadão, s.m. civis,is.
cidade, s.f. urbs,is; oppidum, i; castellum,i; moenia,ium; civitas,atis.
cidadela, s.f. arx,cis; castellum,i; castrum,i.
ciência, s.f. scientia,ae; cognitio,onis; doctrina,ae; eruditio,onis.
científico, adj. scientificus,a, um.
cifra, s.f. summa,ae; notae, arum.
cigarra, s.f. cicada,ae.
cilada, s.f. insidiae,arum.
cilha, s.f. balteus,i; cingula, ae.
cilício, s.m. cilicium,ii.
cilíndrico, adj. cylindratus,a, um.
cilindro, s.m. cylindrus,i.
cílios, s.m. pl. pili,orum.
cima, s.f. superior pars. // **Em cima:** supra, insuper, super. // **De cima:** desuper. // **Por cima de:** super, supra. // **De cima de:** de, e ou ex.
cimácio, s.m. cymatium,ii.
cimalha, s.f. cymatium,ii.
címbalo, s.m. cymbalum,i.
cimeira, s.f. apex,icis; conus,i.

cimentar, v.t. conglutinare; (fig.) firmare, confirmare.
cimento, s.m. arenatum,i; intrita,ae.
cimitarra, s.f. acinaces,is.
cinabre ou **cinábrio,** s.m. cinnabaris,is.
cincho, s.m. fiscella,ae.
cinco, num. card. quinque (indecl.); quini,ae,a.
cindir, v.t. scindere.
cinerário, adj. cinerarius,a, um; funebris,e.
cingir, v.t. cingere, praecingere, accingere, circumdare.
cínico, adj. cynicus,a,um. // S.m. pl. cynici,orum.
cinqüenta, num. card. quinquaginta (indecl.); quinquageni,ae,a.
cinta, s.f. zona,ae; cingulum, i; ventrale,is.
cintilação, s.f. scintillatio, onis.
cintilante, adj. scintillans, antis; micans,antis.
cintilar, v.i. scintillare, micare.
cinturão, s.m. balteus,i; cingulum,i.
cinza, s.f. cinis,eris; (pl.) ossa,ium; reliquiae,arum.
cinzel, s.m. scalprum,i; scalper,pri; caelum,i.
cinzelar, v.t. caelare, scalpere.
cinzento, adj. cinereus,a,um.
cipo, s.m. cippus,i.
cipreste, s.m. cupressus,i; cupressus,us; cyparissus,i.
circense, adj. circensis,e.
circo, s.m. circus,i.
circuito, s.m. circuitus,us; ambitus,us.
circulação, s.f. cursus,us; motus,us; discursio,onis.
circular, adj. circumductus,a, um; circularis,e. // V.i. diffundere se, difundi, permanare; circulari, versari, discurrere; circumferre.
círculo, s.m. circulus,i; orbis, is; gyrus,i.
circuncidar, v.t. circumcidere.
circuncisão, s.f. circumcisio, onis; praeputiatio,onis.
circunferência, s.f. orbis,is; circuitus,us; circumferens linea.
circunfluir, v.t. circumfluere.
circunfundir, v.t. circumfundere.
circunfusão, s.f. circumfusio, onis.
circunlóquio, s.m. circumlocutio,onis; circuitio,onis.
circunavegar, v.t. circumnavigare.
circunscrever, v.t. circumscribere, definire, finire.
circunscrição, s.f. circumscriptio,onis; definitio,onis; finis,is.
circunspeção ou **circunspecção,** s.f. cautio,onis; prudentia,ae; circumspectio, onis; diligentia,ae.
circunspeto ou **circunspecto,** adj. providus,a,um; prudens,entis; circumspectus, a,um.
circunstância, s.f. res,ei; causa,ae; tempus,oris; circumstancia,ae.
circunstante, adj. circumstans, antis; circumjectus,a,um; // S.m. pl. circumstantes, ium; corona,ae.
circunvizinho, adj. finitimus, a,um; propinquus,a,um; circumjacens,entis.
círio, s.m. cereus,i; candela, ae.

cirro, s.m. cirrus,i; anulus,i; clavicula,ae; scirrhos ou scirros,i.
cirurgia, s.f. chirurgia,ae.
cirúrgico, adj. chirurgicus,a,um.
cisão, s.f. dissidium,ii.
cisma, s.f. schisma,atis; discissio,onis.
cisne, s.m. cycnus,i.
cissão, s.f. scissio,onis.
cisterna, s.f. cisterna,ae.
cisto, s.m. cisthos,i.
citação, s.f. vocatio,onis; prolatio,onis; relatio,onis.
citadino, s.m. urbanus,i. // Adj. urbanus,a,um.
citar, v.t. citare, appellare; proferre.
cítara, s.f. cithara,ae.
cítreo, adj. citreus,a,um.
ciúme, s.m. zelotypia,ae; invidia,ae.
ciumento, adj. zelotypus,a,um. // S.m. zelotes,ae.
cível, adj. civilis,e.
cívico, adj. civicus,a,um; civilis,e.
civil, adj. civilis,e; civicus,a,um.
civilidade, s.f. urbanitas,atis; humanitas,atis.
civilização, s.f. humanitas, atis; cultus,us.
civilizar, v.t. mansuefacere et excolere. // V.p. excoli, mansuescere.
cizânia, s.f. lolium,ii; discordia,ae; jurgium,ii.
clamador, s.m. clamator,oris. // Adj. clamosus,a,um.
clamar, v.i. V. bradar, gritar.
clamor, s.m. clamor,oris; convicium,ii; fremitus,us; vociferatio.onis.
clandestino, adj. clandestinus, a,um; furtivus,a,um.
clangor, s.m. clangor,oris.
clarão, s.m. fulgor,oris; splendor,oris.
clarear, v.t. illustrare. // V.i. clarescere.
clareza, s.f. claritas,atis; pelluciditas,atis.
claridade, s.f. lux,cis; lumen, inis; splendor,oris; claritas,atis.
clarificação, s.f. percolatio, onis.
clarificar, v.t. percolare, feaecare, colare. // V.i. percolari, defaecari.
claro, adj. clarus,a,um; lucidus,a,um; lucens,entis; luminosus,a,um; nitidus,a,um; manifestus,a,um; evidens, entis; limpidus,a,um.
classe, s.f. classis,is; ordo, inis; genus,eris; schola,ae.
classificar, v.t. describere, dividere; disponere, ordinare.
claustral, adj. monasterilis,e; claustralis,e.
claustro, s.m. monasterium,ii; coenobium,ii; porticus,us.
cláusula, s.f. caput,itis; condicio,onis; clausula,ae.
clausura, s.f. claustra,orum; clausum,i; paries,etis.
clausurar, v.t. claustrare.
clava, s.f. clava,ae.
clavícula, s.f. jugulus,i; jugulum,i.
clemência, s.f. clementia,ae; lenitas,atis; mansuetudo, inis; humanitas,atis.
clemente, adj. clemens,entis; propitius,ii; lenis,e; mitis, e; indulgens,entis.
clepsidra, s.f. sclepsydra,ae.
clerical, adj. clericalis,e.
clericato, s.m. clericatus,us.
clérigo, s.m. clericus,i;
clero, s.m. clerus,i; cleri,orum.

cliente, s.m. cliens,entis.
clientela, s.f. clientela,ae.
clima, s.m. caeli curvamen, inis; caelum,i; aer,aeris; regio,onis.
clínica, s.f. clinice,es.
clínico, adj. clinicus,a,um.
clister, s.m. clyster,eris; clysterium,ii.
cloaca, s.f. cloaca,ae; (fig.) sentina,ae.
coador, s.m. colum,i; saccus,i.
coadura, s.f. percolatio,onis.
coagulação, s.f. coagulatio, onis; concretio,onis.
coagular, v.t. coagulare, densare, cogere, contrahere, condensare. // V.i. e p. concrescere, coagulari, densari.
coágulo, s.m. coagulum,i.
coar, v.t. colare, percolare, liquare, saccare.
coaxar, v.i. coaxare, blaterare.
coaxo, s.m. ololygon,onis.
cobarde, adj. ignavus,a,um; imbellis,e; inaudax,acis; mollis,e.
cobardia, s.f. ignavia,ae;
coberta, s.f. tegumentum,i; tegumen ou tegmen,inis; tabulatum,i.
cobertor, s.m. stragulum,i; vestis,is; toral,alis; lodix, icis.
cobiça, s.f. avaritia,ae; cupiditas,atis; cupido,inis.
cobiçar, v.t. appetere, expetere, cupere, inhiare.
cobiçoso, adj. avidus,a,um; cupidus,a,um; appetens,entis.
cobra, s.f. colubra,ae; coluber,bri.
cobrador, s.m. coactor,oris; exactor,oris.
cobrança, s.f. exactio,onis.
cobrar, v.t. exigere; recipere, recuperare.
cobre, s.m. aes,aeris.
cobrir, v.t. tegere, operire, contegere, cooperire; protegere; vestire.
coçar, v.t. scalpere, scabere. // V.p. scabere se.
cocção, s.f. coctura,ae.
cócegas, s.f.pl. titillatio,onis; titillatus,us.
côche, s.m. reda,ae.
cocheiro, s.m. redarius,ii; auriga,ae.
cochichar, v.i. susurrare, insusurrare.
côdea, s.f. crusta,ae.
codicilo, s.m. codicillus,i.
código, s.m. codex,icis; corpus juris.
codorniz, s.f. coturnix,icis.
coelho, s.m. cuniculus,i.
coempção, s.f. coemptio,onis.
coendro, s.m. coriandrum,i.
coerção, s.f. coercitio,onis.
coerência, s.f. cohaerentia,ae; junctio,onis.
coerente, adj. cohaerens,entis.
coesão, s.f. cohaerentia,ae.
coevo, adj. coaevus,a,um.
cofre, s.m. arca,ae.
cogitação, s.f. cogitatio,onis.
cogitar, v.t. e i. cogitare.
cognação, s.f. cognatio,onis.
cognado ou cognato, adj. cognatus,a,um.
cognição, s.f. cognitio,onis.
cogulo, s.m. auctarium,ii; cumulus,i.
cogumelo, s.m. fungus,i; fungulus,i; boletus,i.
co-herdeiro, s.m. coheres,edis; consors,tis.
Coimbra, Geogr. Conimbrica ou Conimbriga,ae
coincidência, s.f. concursio, onis.

coincidir, v.i. congruere, concurrere, competere.
coisa, s.f. res,rei.
coito, s.m. coitus,us; conjunctio,onis; concubitus,us; initus,us.
cola, s.f. glutinum,i; gluten, inis.
colaborar, v.i. V. cooperar.
colação, s.f. collatio,onis; recognitio,onis; gustatorium, ii.
colaço, s.m. collactaneus,i; collacteus,i; collactitius,ii.
colagem, s.f. glutinamentum,i.
colar, v.t. glutinare, agglutinare. // S.m. torques,is; monile,is.
colchête, s.m. fibula,ae.
coleção, s.f. corpus,oris; collectanea,ae; collectio,onis.
colega, s.m. collega,ae.
colégio, s.m. collegium,ii; gymnasium,ii.
coleira, s.f. collare,is.
cólera, s.f. ira,ae; iracundia, ae; cholera,ae.
colérico, adj. iracundus,a,um; iratus,a,um; irascens,entis; irritatus,a,um.
coleta, s.f. exactio,onis; collatio,onis.
coletânea, s.f. collectanea,ae.
coletivo, adj. universus,a,um; communis,e.
colête, s.m. thorax,acis; capitium,ii.
colheita, s.f. perceptio,onis; fructus,i; fruges,um; seges, etis.
colher, s.f. cochlear,aris; cochlearium,ii; ligula,ae.
colhêr, v.t. legere, stringere, carpere, vellere.
cólica, s.f. tormina,um; rosio, onis.
coligação, s.f. societas,atis; consensio,onis; conspiratio, onis.
coligar, v.t. consociare, foederare.
coligir, v.t. excerpere, colligere.
colina, s.f. collis,is; tumulus,i.
colírio, s.m. collyrium,ii.
colisão, s.f. collisus,us.
colmeia, s.f. alveare,is; alvearium,ii; veus,i; alvus,i.
côlmo, s.m. culmus,i; stramentum,i.
colocação, s.f. collocatio,onis.
colocar, v.t. collocare, ponere, locare, statuere, constituere, reponere.
cólon, s.m. colon ou colum,i.
colônia, s.f. colonia,ae.
colono, s.m. colonus,i.
colóquio, s.m. colloquium,ii; collocutio,onis.
colorir, v.t. colorare; (fig.) pingere.
colossal, adj. immanis,e; ingens,entis; colosseus,a,um.
colosso, s.m. colossus,i.
coluna, s.f. columna,ae; versus,us; agmen,inis; (fig.) columen,inis.
com, prep. cum (abl.), non sine (abl.); sub (abl.); per (ac.).
coma, s.f. torpor,oris; sopor, oris.
comadre, s.f. commater,tris.
comandante, s.m. dux,cis; ductor,oris; imperator,oris.
comandar, v.t. ducere, ductare, praesse.
comando, s.m. imperium,ii; jus,juris; potestas,atis.
comarca, s.f. regio,onis; confinium,ii.

combate, s.m. pugna,ae; proelium,ii; certamen,inis; certatio,onis.
combatente, s.m. pugnator, oris.
combater, v.i. e t. pugnare, dimicare, proeliari, certare, contendere, confligere; decernere; luctari.
combinação, s.f. copulatio, onis; complexio,onis; mixtura,ae.
combinar, v.t. componere, contexere, jungere; temperare, miscere.
comboio, s.m. commeatus,us.
combustão, s.f. deflagratio, onis; crematio,onis; combustio,onis.
começar, v.t. incipere, inchoare, instituere. // V.i. coepisse, incipere.
comédia, s.f. comoedia,ae; fabula,ae.
comediante, s.m. comoedus,i; histrio,onis; actor,oris; comicus,i.
comemoração, s.f. commemoratio,onis.
comensal, s.m. convictor,oris.
comensurável, adj. commensurabilis,e.
comentador, s.m. commentator, oris; enarrotor,oris; expositor,oris.
comentar, v.t. commentari, enarrare, explicare, explanare.
comentário, s.m. commentarium,ii; enarratio,onis; annotatio,onis; nota,ae.
comer, v.t. edere, vesci, comedere, manducare. // V.i. capessere, cenare
comercial, adj. mercatorius,a, um; negotiatorius,a,um.
comerciante, s.m. mercator, oris; negotiator,oris.
comerciar, v.i. negotiari.
comércio, s.m. mercatura,ae; mercatus,us; negotiatio, onis; commercium,ii.
comestível, adj. edulis,e. // S.m.pl. edulia,ium; esculenta,orum.
cometa, s.m. cometes,ae.
cometido, part. comissus,a, um; admissus,a,um; perpetratus,a,um.
comezaina, s.f. comissatio,onis.
comezinho, adj. edulis,e; esculentus,a,um; simplex, icis; facilis,e.
comichão, s.f. prurigo,inis; pruritus,us; uredo,inis.
comício, s.m. comitia,orum.
cômico, adj. comicus,a,um; ridiculus,a,um. // S.m. comoedus,i.
comida, s.f. cibus,i; alimentum,i; cibaria,orum; victus,us.
comigo, pron. mecum.
cominar, v.t. V. ameaçar.
cominatório, adj. (jur.) interminatus,a,um.
cominho, s.m. cuminum,i.
comiseração, s.f. miseratio, onis.
comiserar-se, v.p. miserari, misereri.
comissão, s.f. mandatum,i; procuratio,onis; cura,ae; consilium,ii.
comissariado, s.m. curatio, onis.
comissário, s.m. curator,oris.
comissura, s.f. (anat.) commissura,ae.
comitiva, s.f. comitatus,us.
comível, adj. edulis,e; esculentus,a,um.

como, adv. ut,uti, velut, veluti, sicut, sicuti, tanquam, quasi, more. // Conj. ut, velut, tanquam, quasi, quomodo, quemadmodum, prout.
comoção, s.f. succussio,onis; commotio,onis.
cômoda, s.f. arcula,ae.
comodidade, s.f. commoditas, atis; commodum,i; opportunitas,atis.
cômodo, adj. commodus,a,um; opportunus,a,um; habilis,e.
comover, v.t. movere, commovere, permovere, concitare; flectere, frangere.
compacto, adj. densus,a,um; spissus,a,um.
compadecer-se, v.p. miserari, misereri.
compadre, s.m. compater,tris.
compaixão, s.f. misericordia, ae; commiseratio,onis; miseratio,onis.
companheiro, s.m. socius,ii; comes,itis; sodalis,is.
companhia, s.f. coetus,us; conventus,us; sodalitas, atis; cohors,tis.
cômpar, adj. compar,aris.
comparação, s.f. comparatio, onis; collatio,onis; contentio,onis.
comparar, v.t. comparare, conferre, componere, aequiparare.
comparativo, adj. comparativus,a,um. // S.m. comparativus,i.
comparável, adj. comparabilis,e.
comparecer, v.i. adesse.
comparte, adj. e s.m. particeps,cipis.
compartimento, s.m. loculus, i; lacus,us; fori,orum.
compartir, v.t. dividere, distribuere, partiri.
compassivo, adj. misericors, dis.
compasso, s.m. circinus,i.
compatriota, s. 2 gên. popularis,is; civis,is; municeps, cipis.
compêndio, s.m. epitome,es; epitoma,ae; summarium,ii; compendium,ii.
compensação, s.f. compensatio,onis; aequatio,onis.
compensar, v.t. compensare, pensare, resarcire, exsarcire.
competência, s.f. potestas, atis; jus,juris; provincia, ae.
competente, adj. idoneus,a, um; legitimus,a,um; conveniens,entis.
competição, s.f. competitio, onis.
competidor, s.m. competitor, oris; petitor,oris.
competir, v.i. competere.
compilação, s.f. compilatio, onis; excerptio,onis.
compilar, v.t. excerpere.
complacência, s.f. obsequentia,ae; facilitas,atis; indulgentia,ae.
complacente, adj. obsequens, entis; indulgens,entis; comis,e.
complemento, s.m. complementum,i; supplementum,i.
completar, v.t. complere, explere, supplere.
completivo, adj. complectibilis,e; (gram.) completivus, a,um.
completo, adj. absolutus,a, um; totus,a,um; perfectus, a,um.
complexo, adj. multiplex,icis.

complicação, s.f. implicatio, onis; impedimentum,i; nodus,i.
complicar, v.t. impedire; implicare, intricare, conturbare. // V.p. implicari.
compor, v.t. coagmentare; componere; scribere. V.i. componere, pangere.
comporta, s.f. cataracta,ae; cataractes,ae.
composição, s.f. compositio, onis; consociatio,onis; confectio,onis; scriptio,onis.
composto, part. e adj. compositus,a,um; coagmentatus,a,um. // S.m. compages,is; coagmentatio,onis; compositio,onis.
compostura, s.f. moderatio, onis; verecundia,ae; pudor, oris.
compota, s.f. bellaria,orum; conditura,ae; liquamen,inis.
compra, s.f. emptio,onis; mercimonium,ii; emptum,i.
comprado, part. emptus,a,um; comparatus,a,um; coemptus,a,um.
comprador, s.m. emptor,oris; coemptor,oris.
comprar, v.t. emere, coemere, mercari, comparare; commercari.
comprazer, v.i. indulgere, obsequi. // V.p. gaudere, delectari.
compreensão, s.f. comprehensio,onis.
compreensível, adj. comprehensibilis,e.
compressa, s.f. linamentum,i; panniculus,i; pannus,i; lemniscus,i.
compressão, s.f. compressio, onis; pressura,ae.
comprido, adj. longus,a,um; porrectus,a,um; productus, a,um. V. alto.
comprimento, s.m. longitudo, inis; tractus,us; longinquitas,atis.
comprimir, v.t. comprimere, premere.
comprometer, v.t. prodere, periclitari. // V.p. V. obrigar-se.
compromisso, s.m. compromissum,i.
comprovação, s.f. comprobatio,onis.
comprovar, v.t. comprobare.
compunção, s.f. compunctio, onis.
computação, s.f. computatio, onis; supputatio,onis.
computar, v.t. V. contar, calcular.
computável, adj. computabilis,e.
cômputo, s.m. computus,i.
comum, adj. communis,e; unus,a,um; vulgaris,e; quotidianus,a,um; frequens, entis; gregalis,e; vilis,e.
comuna, s.f. commune,is; municipium,ii; plebs,bis.
comunal, adj. communis,e; publicus,a,um; municipalis,e.
comunhão, s.f. communio, onis.
comunicação, s.f. communicatio,onis; transitus,us; aditus,us.
comunicar, v.t. communicare, participare; referre, narrare. // V.p. communicari.
comunidade, s.f. societas,atis; communitas,atis; communio,onis; consortium,ii.

concavidade, s.f. concavum,i; cavum,i.
côncavo, adj. concavus,a,um.
conceber, v.t. e i. concipere, comprehendere. // V.t. cogitare, intellegere.
concebido, part. conceptus,a,um; cogitatus,a,um; intellectus,a,um.
conceder, v.t. concedere, tribuere, dare, indulgere.
conceito, s.m. opinio,onis; existimatio,onis; cogitatum,i; sententia,ae.
conceituado, adj. probatus,a,um; spectatus,a,um; gratiosus,a,um.
conceituar, v.t. judicare, aestimare, existimare.
conceituoso, adj. sententiosus,a,um.
concento, s.m. concentus,us.
concentrar, v.t. conglobare, cogere; contrahere, conducere. // V.p. cogi, coire, se congregare; se contrahere.
concepção, s.f. conceptus,us; intelligentia,ae; intellectus,us; cogitatum,i.
concertado, part. e adj. compositus,a,um; reconciliatus,a,um.
concertar, v.t. componere.
concêrto, s.m. concentus,us; symphonia,ae; compositio,onis.
concessão s.f. concessio,onis; concessus,us.
concha, s.f. concha,ae; cortex,icis; cochlea,ae.
concidadão, s.m. civis,is; popularis,is; communiceps, cipis.
conciliábulo, s.m. conciliabulum,i; concilium,ii.
conciliação, s.f. conciliatio, onis.
conciliar, v.t. componere, conciliare, conjungere. // V.p. conjungi.
concílio, s.m. concilium,ii; synodus,i.
concisão, s.f. brevitas,atis.
conciso, adj. concisus,a,um; brevis,e; strictus,a,um.
concitação, s.f. concitatio, onis.
concitar, v.t. concitare.
conclamação, s.f. conclamatio,onis.
conclamar, v.t. conclamare.
concluir, v.t. concludere, absolvere, finire; inferre.
conclusão, s.f. conclusio,onis; conflectio,onis; exitus,us; complexio,onis.
concomitante, adj. adjunctus, a,um.
concordância, s.f. convenientia,ae; congruentia,ae; (gram.) consequentia,ae.
concordar, v.i. consentire, convenire, concinere; congruere, cohaerere.
concordata, s.f. pactio,onis; transactio,onis; stipulatio, onis.
concorde, adj. concors,dis; consentiens,entis; unanimis,e.
concórdia, s.f. concordia,ae.
concorrência, s.f. contentio, onis; aemulatio,onis; rivalitas,atis.
concorrer, v.i. conspirare; certare, concertare.
concreção, s.f. concretio,onis; coagulatio,onis.
concreto, adj. concretus,a,um; coagulatus,a,um.
concubina, s.f. concubina,ae; pelex,icis.
concubinato, s.m. concubinatus,us; pelicatus,us.

concupiscência, s.f. concupiscentia,ae.
concurso, s.m. concursus,us; concursio,onis; adjumentum,i; certamen,inis.
concussão, s.f. concussio,onis; peculatus,us; interversio, onis.
concutir, v.t. concutere.
condado, s.m. comitatus,us.
conde, s.m. comes,itis.
condecoração, s.f. insigne,is; ornamentum,i.
condecorar, v.t. decorare, ornare, insignire.
condenação, s.f. damnatio, onis; condemnatio,onis; pernicies,ei.
condenado, part. e adj. damnatus,a,um; condemnatus, a,um. // S.m. condemnatus,i.
condenar, v.t. damnare, condenare; reprehendere, castigare.
condensação, s.f. condensatio, onis; densatio,onis; concretio,onis.
condensar, v.t. condensare, densare, cogere. // V.p. densari, concrescere.
condescendência, s.f. indulgentia,ae; obsequentia,ae.
condescender, v.i. morigerari, indulgere, obsecundere, obsequi.
condição, s.f. condicio,onis; natura,ae; status,us; pactio,onis.
condicional, adj. condicionalis,e.
condigno, adj. condignus,a, um.
côndilo, s.m. condylus,i.
condimentar, v.t. temperare, condire.
condimento, s.m. condimentum,i.
condiscípulo, s.m. condiscipulus,i.
condizer, v.i. convenire, congruere.
condução, s.f. ductus,us; ductio,onis; deductio,onis.
conduto, s.m. ductus,us; canalis,is; meatus,us; tubus, us.
condutor, s.m. dux,cis; ductor,oris.
conduzir, v.t. ducere, deducere, ductare.
cone, s.m. conus,i; meta,ae; turbo,inis.
cônego, s.m. canonicus,i; regularis,is.
conexo, adj. connexus,a,um; conjunctus,a,um.
confederação, s.f. societas, atis; foedus,eris; foederatio,onis.
confederar, v.t. consociare, foederare. // V.p. foedus facere.
conferência, s.f. colloquium, ii; congressus,us.
conferenciar, v.i. congredi, colloqui ou communicare cum aliquo.
conferir, v.t. deferre. // V.i. congruere.
confessar, v.t. confiteri, fateri.
confessor, s.m. confessor,oris; confitens,entis.
confiança, s.f. fiducia,ae; fides,ei; fidentia,ae; confidentia,ae.
confiante, adj. fidens,entis; erectus,a,um.
confiar, v.t. committere, credere, permittere. // V.i. se credere; fidere.

configuração, s.f. forma,ae; figura,ae; facies,ei; situs, us.

confinar, v.t. V. **limitar**. // V.i. contingere, pertinere, terminari.

confins, s.m.pl. finis,is (em geral, no pl. fines,ium).

confirmação, s.f. confirmatio, onis.

confirmar, v.t. firmare, confirmare, stabilire; sancire; comprobare.

confiscação, s.f. publicatio, onis; bonorum proscriptio, onis.

confiscar, v.t. publicare, proscribere, confiscare.

confissão, s.f. confessio,onis; concessio,onis.

conflagração, s.f. conflagratio,onis.

conflito, s.m. conflictus,us; certamen,inis; conflictio, onis.

confluir, v.i. confluere.

conformação, s.f. conformatio,onis; figura,ae; figuratio,onis.

conformar, v.t. conformare, formare. // V.p. se accomodare, se fingere.

conforme, adj. similis,e; congruens,entis. // Prep. secundum (ac.), pro (abl.).

confortar, v.t. confortare, confirmare, corroborare, firmare.

confortável, adj. delicatus,a, um; commodus,a,um.

confôrto, s.m. commoditates, um.

confrade, s.m. sodalis,is; collega,ae.

confraria, s.f. sodalitas,atis; collegium,ii; corpus,oris.

confundir, v.t. confundere, miscere, conturbare; permiscere.

confusão, s.f. confusio,onis; perturbatio,onis.

confuso, adj. perturbatus,a, um; inconditus,a,um; confusus,a,um.

congelação, s.f. congelatio, onis; duramen,inis.

congelar, v.t. congelare, gelare. // V.p. congelari, conglaciare.

congênere, adj. congener,eris.

congérie, s.f. congeries,ei.

conglobação, s.f. conglobatio, onis.

conglobar, v.t. conglobare.

conglomerar, v.t. conglobare; conglomerare.

conglutinação, s.f. conglutinatio,onis; glutinatio,onis.

conglutinar, v.t. conglutinare, glutinare.

congregação, s.f. congregatio, onis; sodalicium,ii.

congresso, s.m. concilium,ii; conventus,us.

congruente, adj. congruens, entis.

conhecer, v.t. noscere, cognoscere, scire; comperire.

conhecimento, s.m. notitia, ae; notio,onis; agnitio, onis; scientia,ae.

conjecturar, v.t. suspicari, opinari, praesentire.

conjugação, s.f. conjugatio, onis; declinatio,onis.

conjugal, adj. conjugalis,e; maritalis,e; connubialis,e.

conjugar, v.t. declinare, flectere.

cônjuge, s.m. conjux,ugis.

conjugação, s.f. conjunctio, onis; copulatio,onis.

conjuntivo, adj. conjunctivus, a,um. // S.m. conjunctivus,i.

conjunto, adj. conjunctus,a, um. // S.m. congeries,ei.

conjuração, s.f. conjuratio, onis; conspiratio,onis; carmen,inis.

conjurar, v.t. e i. conjurare; conspirare.

conluiar-se, v.p. colludere.

conluio, s.m. collusio,onis.

conosco, pron. nobiscum.

conquanto, conj. etsi (indecl.), quamvis, quanquam.

conquista, s.f. occupatio, expugnatio,onis.

conquistar, v.t. subigere, domare; (fig.) parare, quaerere.

consagração, s.f. consecratio, onis; dedicatio,onis.

consagrar, v.t. consecrare, dicare, dedicare, sacrare; tribuere.

consangüíneo, adj. consaguineus,a,um.

consangüinidade, s.f. consanguinitas,atis.

consciência, s.f. conscientia, ae; religio,onis.

consciencioso, adj. religiosus, a,um; pius,a,um; verus,a, um; castus,a,um.

cônscio, adj. conscius,a,um.

conscrito, adj. e part. conscriptus,a,um.

consecução, s.f. impetratio, onis; consecutio,onis.

consecutivo, adj. continuus, a,um; continuatus,a,um.

conseguinte, adj. V. **conseqüente**. // **Por conseguinte**: loc. adv. ergo, igitur, itaque, ideo, quare, quapropter.

conseguir, v.t. impetrare, obtinere, adipisci.

conselheiro, s.m. suasor,oris; auctor,oris; consiliarius, ii; senator,oris.

conselho, s.m. consilium,ii; monitio,onis; hortatio,onis; concilium,ii.

consentimento, s.m. consensus,us; assensio,onis; consensio,onis.

consentir, v.t. e i. annuere, assentiri, assentire, accipere.

conseqüência, s.f. consequentia,ae; sequentia,ium; eventus,us; exitus,us.

conseqüente, adj. consequens, entis; consectarius,a,um.

consertar, v.t. reficere, restituere, interpolare.

consêrto, s.m. refectio,onis; sartura,ae.

conservas, s.f.pl. salgama, orum.

conservação, s.f. conservatio,onis; custodia,ae; salus,utis; diuturnitas,atis.

conservar, v.t. servare, conservare, tueri; recondere; retinere.

consideração, s.f. consideratio,onis; cautio,onis; respectus,us.

considerar, v.t. considerare, spectare; aestimare, revereri.

considerável, adj. notabilis,e; insignis,e; magnus,a,um; ingens,entis.

consignação, s.f. depositio, onis; depositum,i.

consignar, v.t. consignare.

consistência, s.f. crassitudo, inis; soliditas,atis; stabilitas,atis.

consistente, adj. coactus,a,um; solidus,a,um; stabilis,e.
consistir, v.i. consistere, constare, poni, versari.
consistório, s.m. consistorium,ii.
consoante, adj. concordabilis, e; consonus,a,um. // Prep. V. conforme.
consoar, v.i. consonare.
consócio, s.m. consocius,ii.
consogro, s.m. consocer,cri.
consolação, s.f. consolatio, onis; solatium,ii; levatio, onis; allevamentum,i.
consolar, v.t. consolari, lenire, recreare, solari. // V.p. se consolari.
consolatório, adj. consolatorius,a,um.
consolidação, s.f. consolidatio, onis; glutinatio,onis; confirmatio,onis.
consolidar, v.t. consolidare, solidare, stabilire; glutinare; firmare.
consonância, s.f. concentus, us; consonantia,ae; consonatio,onis.
consórcio, s.m. consortium,ii.
consorte, s. 2 gên. consors, tis.
conspícuo, adj. conspicuus,a, um.
conspiração, s.f. conjuratio, onis; conspiratio,onis.
conspirar, v.i. conspirare, conjurare, consentire.
conspurcar, v.t. conspurcare.
constância, s.f. constantia,ae; firmitas,atis; perseverantia,ae.
constante, adj. constans,antis; firmus,a,um; pertinax,acis.
Constantinopla, Geogr. Constantinopolis,is; Byzantium, ii.
constar, v.i. constare, patere, liquet; consistere.
constelação, s.f. sidus,eris.
consternação, s.f. consternatio, onis; pavor,oris.
consternar, v.t. consternare, percellere, exanimare.
constituição, s.f. constitutio, onis; instituitio,onis; constitutum,i.
constituir, v.t. constituere, facere; componere; creare.
constranger, v.t. cogere, subigere, adigere.
constrangimento, s.m. coercitio,onis; pudor,oris.
constrição, s.f. constrictio, onis.
constringir, v.t. constringere.
construção, s.f. aedificatio, onis; structura,ae; exstructio,onis.
construir, v.t. construere, aedificare, fabricari, fabricare.
construtor, s.m. structor, oris; fabricator,oris; aedificator,oris.
consubstancial, adj. consubstantialis,e.
consubstancialidade, s.f. consubstantialitas,atis.
consueto, adj. consuetus,a,um.
cônsul, s.m. consul,ulis.
consulado, s.m. consulatus,us.
consular, adj. consularis,e.
consulta, s.f. consultatio,onis; deliberatio,onis; responsum,i.
consultar, v.t. consulere; inspicere; (fig.) perpendere.
consultor, s.m. consultor,oris.
consumação, s.f. consummatio,onis; effectio,onis.

consumar, v.t. consummare, absolvere, perficere, perpetrare.
consumir, v.t. consumere, absumere; conficere; exurere; macerare. // V.p. consumi, absumi; tabescere, confici.
consumo, s.m. consumptio, onis; consumptio,onis.
consumpção ou **consunção**, s.f. tabes,is; consumptio, onis; exustio,onis.
conta, s.f. ratio,onis; summa,ae.
contabilidade, s.f. rationes, um.
contacto ou **contato**, s.m. contactus,us; attactus,us; contagio,onis.
contágio, s.m. contagio,onis; contagium,ii; pestilentia,ae.
contagioso, adj. pestilens, entis; contagiosus,a,um.
contar, v.t. narrare, enarrare, referre, numerare, computare.
contemplação, s.f. contemplatio,onis; consideratio,onis; meditatio,onis.
contemplar, v.t. contemplari, considerare, spectare.
contemplativo, adj. contemplativus,a,um.
contemporâneo, adj. aequalis, e.
contenção, s.f. contentio,onis; controversia,ae.
contencioso, adj. contentiosus,a,um; controversus,a, um.
contender, v.i. contendere, ambigere, concertare, rixare.
contentamento, s.m. gaudium, ii; voluptas,atis.
contentar, v.t. satisfacere, probari. // V.p. acquiescere, satisducere.
contente, adj. contentus,a,um; gaudens,entis; laetus,a,um.
conter, v.t. continere, coercere, cohibere, reprimere. // V.p. se sustinere.
contérmino, adj. conterminus, a,um.
contestação, s.f. contentio, onis; controversia,ae; lis, tis.
contestar, v.t. infitiari, negare. // V.i. contendere, litigare.
contextura, s.f. contextus,us; textura,ae; structura,ae.
contíguo, adj. contiguus,a, um; continens,entis; junctus,a,um.
continência, s.f. continentia, ae; abstinentia,ae; temperantia,ae.
continente, adj. continens, entis; abstinens,entis. // S.m. continens,entis.
continuação, s.f. continuatio, onis; perseverantia,ae; series,ei.
continuar, v.t. persequi, perseverare; continuare. // V.i. pergere.
continuidade, s.f. continuatio,onis; perpetuitas,atis; series,ei.
contínuo, adj. continuus,a, um; perpetuus,a,um; assiduus,a,um.
contorção, s.f. distortio,onis; depravatio,onis.
contorcer, v.t. V. torcer.
contôrno, s.m. circumscriptio, onis; circuitus,us; ambitus,us.

contra, prep. contra (ac.), in (ac.), adversus ou adversum (ac.).
contração, s.f. contractus,us.
contradição, s.f. contradictio, onis; discrepantia,ae.
contradizer, v.t. refellere, redarguere, contradicere.
contrafeito, adj. invitus,a,um.
contraído, part. contractus,a, um.
contrair, v.t. contrahere, adstringere. // V.p. contrahi.
contrapêso, s.m. aequipondium,ii; (fig.) compensatio,onis.
contraposição, s.f. oppositio, onis; objectus,us.
contrariar, v.t. adversari; impedere. // V.p. repugnare.
contrariedade, s.f. dissidentia,ae; repugnantia,ae; difficultas,atis.
contrário, adj. contrarius,a, um; adversus,a,um; inimicus,a,um; nocens,entis.
contra-senha, s.f. tessera,ae.
contraste, s.m. oppositio,onis; contrarium,ii; dissimilitudo,inis.
contratar, v.t. contrahere, pacisci.
contratempo, s.m. casus,us.
contrato, s.m. pactio,onis; pactum,i; contractus,us; conventio,onis.
contravenção, s.f. delictum,i.
contraveneno, s.m. antidotum,i.
contribuição, s.f. contributio, onis; tributum,i.
contribuinte, s.m. stipendiarius,ii.
contribuir, v.i. contribuere; conferre, prodesse.
contrição, s.f. contritio,onis; paenitentia,ae.
contristar, v.t. contristare.
contrito, adj. contritus,a,um.
controverso, adj. controversus, a,um.
controverter, v.t. controversari (de aliqua re).
contumácia, s.f. contumacia, ae; obstinatio,onis; pertinacia,ae.
contumaz, adj. contumax,cis; absens,entis.
contusão, s.f. contusum,i; suggillatio,onis.
contuso, adj. contusus,a,um; suggillatus,a,um.
convalescer, v.i. convalescere.
convenção, s.f. conventio,onis; pactio,onis; conventum,i; contractus,us.
convencer, v.t. persuadere; convincere aliquem (rei ou re).
convencido, part. e adj. persuasus,a,um; convictus,a, um.
conveniência, s.f. convenientia,ae; cognatio,onis; congruentia,ae.
conveniente, adj. aptus,a,um; conveniens,entis; consentaneus,a,um; commodus,a, um; idoneus,a,um.
conventículo, s.m. conventiculum,i.
convento, s.m. monasterium, ii; coenobium,ii.
convergir, v.i. convergere.
conversação, s.f. collocutio, onis; colloquium,ii; sermo, onis.
conversão, s.f. conversio,onis.
conversar, v.i. loqui, colloqui, sermonicari.

converter, v.t. convertere, mutare. // V.p. se convertere, mutari.
convés, s.m. fori,orum; stega, ae; tabulatum,i.
convexidade, s.f. convexitas, atis.
convexo, adj. convexus,a,um; gibbus,a,um.
convicção, s.f. fides,ei; conscientia,ae; persuasio,onis.
convidar, v.t. vocare, invitare.
convir, v.i. convenire, consentire; componere, constituere, pacisci; decet.
convite, s.m. invitatio,onis; vocatio,onis.
conviva, s.m. conviva,ae.
convocação, s.f. convocatio, onis.
convocar, v.t. convocare, advocare, vocare.
convulsão, s.f. convulsio,onis.
cooperação, s.f. opera,ae; auxilium,ii; adjumentum,i.
cooperar, v.i. adjuvare.
cooptação, s.f. cooptatio,onis.
cooptar, v.t. cooptare.
coordenação, s.f. ordinatio, onis; ordo,inis.
coordenar, v.t. ordinare, digerere, annectere, copulare.
coorte, s.f. cohors,tis.
copa, s.f. cellarium,ii; cacumen,inis.
cópia, s.f. copia,ae; exemplar,aris.
copiar, v.t. describere, perscribere; effingere; imitari.
copioso, adj. copiosus,a,um; uber,eris.
copo, s.m. poculum,i; scyphus,i; calix,icis; cyathus,i.
côr, s.f. color,oris; pigmentum,i.
coração, s.m. cor,dis; (fig.) animus,i; amor,oris; pectus,oris.
coragem, s.f. fortitudo,inis; animus,i; firmitas,atis.
corajoso, adj. fortis,e; animosus,a,um; stenuus,a,um; audens,entis
coral, s.m. corallium,ii. // Adj. choricus,a,um.
corar, v.t. colorare. // V.i. rubere, rubescere.
corça, s.f. cerva,ae; damma, ae.
corcova, s.f. gibber,eris; gibbus,i; gibba,ae.
corda, s.f. funis,is; restis,is; catadromus,i.
cordão, s.m. funiculus,i; resticula,ae; linea,ae.
cordeiro, s.m. agnus,i.
cordel, s.m. funiculus,i; resticula,ae; linea,ae.
cordial, adj. verus,a,um; benignus,a,um.
cordilheira, s.f. jugum,i.
co-réu, s.m. correus,i.
corifeu, s.m coryphaeus,i.
coriscar, v.i. fulminare.
corisco, s.m. fulmen,inis.
coriza, s.f. coryza,ae.
córnea, s.f. cornu,us.
corneta, s.f. cornu,us.
corneteiro, s.m. cornicen, inis.
côrno, s.m. cornu,us.
côro, s.m. chorus,i.
coroa, s.f. corona,ae; diadema,atis.
coroar, v.t. coronare; cingere, circumdare.
corografia, s.f. chorographia, ae.
corógrafo, s.m. chorographus,i.
corola, s.f. corolla,ae.

corolário, s.m. (mat.) corollarium,ii.
corpete, s.m. thorax,acis.
corpo, s.m. corpus,oris.
corporal, adj. corporatus,a,um; corporeus,a,um; corporalis,e.
corporalidade, s.f. corporalitas,atis.
corpulência, s.f. corpulentia,ae.
corpulento, adj. corpulentus,a,um.
corpúsculo, s.m. corpusculum,i.
correção, s.f. correctio,onis; emendatio,onis; castigatio,onis; poena,ae.
corredor, s.m. cursor,oris; mesaulos,i.
correia, s.f. lorum,i; habena,ae.
correio, s.m. cursor,oris; nuntius,ii; tabellarius,ii.
correlação, s.f. convenientia,ae; cognatio,onis; comparatio,onis.
corrente, adj. currens,entis; fluens,entis; enucleatus,a,um. // S.f. flumen,inis; cursus,us; aestus,us.
correr, v.i. currere, cursare, volare, ruere, corripere se; vagari, errare; manare, fluere. // V.t. percurrere, sequi.
correria, s.f. excursio,onis; incursio,onis; excursus,us.
correspondência, s.f. convenientia,ae; ratio,onis; consuetudo,inis; litterae,arum.
correspondente, adj. conveniens,entis; consentiens,entis.
corresponder, v.i. respondere, congruere; convenire, consonare, quadrare.
corretagem, s.f. cociatria,ae; cocionatura,ae; proxeneticum,i.
correto, adj. emendatus,a,um; rectus,a,um; elegans,antis.
corretor, s.m. proxeneta,ae; intercessor,oris; cocio,onis; corrector,oris.
corrida, s.f. cursus,us; cursio,onis; cursura,ae.
corrigir, v.t. emendare, expurgare, castigare; corrigere. // V.p. corrigi.
corrimento, s.m. fluxus,us.
corroborar, v.t. corroborare, roborare, confirmare, firmare.
corroer, v.t. corrodere, erodere, rodere.
corromper, v.t. corrumpere, inficere, vitiare. // V.p. corrumpi, vitiari.
corrosão, s.f. erosio,onis; rosio,onis.
corrosivo, adj. corrosivus,a,um; rodens,entis; erodens,entis.
corrução ou **corrupção**, s.f. corruptio,onis; tabes,is; adulteratio,onis.
corruto ou **corrupto**, adj. corruptus,a,um; vitiosus,a,um; tabidus,a,um.
corrutor ou **corruptor**, s.m. corruptor,oris; vitiator,oris.
Córsega, Geogr. Corsica,ae.
cortadura, s.f. sectio,onis; incisio,onis; incisura,ae; caesura,ae.
cortar, v.t. secare, excidere, caedere, abscidere, incidere. // V.i. secare.
corte, s.m. caesio,onis; desectio,onis; caesura,ae; amputatio,onis.
côrte, s.f. aula,ae; comitatus,us; (pl.) conventus,us.

cortejo, s.m. comitatus,us; stipatio,onis.
cortês, adj. urbanus,a,um; humanus,a,um; comis,e; civilis,e.
cortesão, s.m. aulicus,i.
cortesia, s.f. urbanitas,atis; humanitas,atis; comitas,atis.
cortiça, s.f. cortex,icis.
cortiço, s.m. alvearium,ii; alveare,is; alveus,i.
corticoso, adj. corticosus,a,um.
cortina, s.f. velum,i; aulaeum,i.
coruja, s.f. noctua,ae.
coruscação, s.f. coruscamen,inis.
corvo, s.m. corvus,i; corax,acis.
coser, v.t. suere, consuere, transuere.
cosmografia, s.f. cosmographia,ae.
cosmógrafo, s.m. cosmographus,i.
cosmopolita, s.m. mundanus,i.
costa, s.f. clivus,i; ora,ae; litus,oris; (pl.) tergum,i; dorsum,i.
costado, s.m. costae,arum.
costal, s.m. onus,eris.
costear, v.t. legere, praeterire, radere, premere.
costela, s.f. costa,ae (em geral, no pl. costae,arum).
costumar, v.t. solere.
costume, s.m. usus,us; mos,ris; consuetudo,inis.
costura, s.f. sutura,ae.
costureira, s.f. sarcinatrix,icis; vestifica,ae.
cota, s.f. lorica,ae; rata pars; vectigal,alis; pars,tis.
cotão, s.m. lanugo,inis; lana,ae.
cote, s.m. cos,cotis.
cotejar, v.t. comparare, conferre.
cotovêlo, s.m. cubitus,i.
cotovia, s.f. alauda,ae; galeritus,i.
coturno, s.m. cothurnus,i.
couraça, s.f. lorica,ae; thorax,cis; pectorale,is.
courama, s.f. coria,orum.
couro, s.m. corium,ii.
couve, s.f. caulis,is; brassica,ae.
couve-flor, s.f. cyma,ae ou atis.
cova, s.f. fossa,ae; sulcus,us; scrobis ou scrobs,is.
côvado, s.m. cubitus,i; cubitum,i.
covil, s.m. cubile,is; antrum,i.
côvo, adj. V. **côncavo**. // S.m. nassa,ae.
coxa, s.f. femur,oris; femen,inis.
coxear, v.i. claudicare.
coxim, s.m. pulvinus,i.
coxo, adj. claudus,a,um; claudicans,antis.
cozedura, s.f. coctura,ae; coquitatio,onis; excoctio,onis.
cozer, v.t. coquere, decoquere, concoquere, excoquere.
cozinha, s.f. culina,ae; coquina,ae.
cozinhar, v.t. coquere.
cozinheiro, s.m. coquus,i.
crânio, s.m. calvaria,ae; calva,ae.
crápula, s.f. crapula,ae.
crapuloso, adj. crapulosus,a,um; spurcus,a,um.
crassidão, s.f. crassitudo,inis; crassitas,atis.
crasso, adj. crassus,a,um.
crástino, adj. crastinus,a,um.
cratera, s.f. crater,eris.

cravar, v.t. V. **pregar**; defigere, infigere, adigere, demergere.
craveiro, s.m. dianthus,i.
cravo, s.m. dianthus,i; furunculus,i. V. **prego**.
cravo-da-índia, s.m. caryophillon,i.
crédito, s.m. creditum,i; acceptum,i; expensum,i; fides,ei; gratia,ae.
credo, s.m. symbolum,i.
credor, s.m. creditor,oris.
credulidade, s.f. credulitas, atis.
crédulo, adj. credulus,a,um.
creme, s.m. flos lactis.
cremor, s.m. cremor,oris.
crença, s.f. fides,ei; opinio, onis.
crente, adj. pius,a,um; credulus,a,um.
crepitação, s.f. crepitus,us; sonitus,us.
crepitar, v.i. crepitare, crepare.
crepuscular, adj. subobscurus,a,um; sublustris,e.
crepúsculo, s.m. crepusculum, i; diluculum,i.
crer, v.t. e i. credere, accredere; existimare, suspicari.
crescente, adj. crescens,entis; accrescens,entis; lunatus, a,um.
crescer, v.i. crescere; grandescere, pubescere, exire, augescere.
crescimento, s.m. incrementum,i; accretio,onis; auctus,us.
crêspo, adj. crispus,a,um; crispulus,a,um.
crestar, v.t. adurere.
criação, s.f. procreatio,onis; creatio,onis; inventa,orum.
criada, s.f. ancilla,ae; ancillula,ae; famula,ae; ministra,ae.
criadagem, s.f. familia,ae; famulitium,ii.
criado, part. creatus,a,um; generatus,a,um. // S.m. famulus,i; minister,tri.
criador, s.m. creator,oris inventor,oris; auctor,oris.
criança, s.f. infans,antis (até 7 anos); puer,ri (de 7 a 15 anos).
criancice, s.f. puerilitas,atis; puerilia,orum.
criar, v.t. creare, generare, procreare; instituere; gignere, parere.
criatura, s.f. creatura,ae; res creata.
crime, s.m. crimen,inis; scelus,eris; facinus,oris.
criminação, s.f. criminatio, onis; crimen,inis.
criminal, adj. criminalis,e.
criminar, v.t. crimini vertere, exprobrare.
criminoso, adj. sceleratus,a, um; sons,tis; scelestus,a, um. // S.m. sons,tis.
crina, s.f. pilus,i; juba,ae; coma,ae.
cripta, s.f. crypta,ae.
crisântemo, s.m. chrysanthemum,i.
crise, s.f. crisis,is; discrimen, inis.
crisma, s.m. chrisma,atis.
crispar, v.t. contrahere. // V.p. contrahi.
crista, s.f. crista,ae; juba,ae.
crista-de-galo, s.f. alectorolophos,i.
cristal, s.m. crystallus,i.
cristalino, adj. crystallinus, a,um; vitreus,a,um. // S.m. lumen,inis.

cristandade, s.f. christianitas, atis; christiani,orum.
cristão, s.m. christianus,i. // Adj. christianus,a,um.
cristianismo, s.m. christianismus,i.
critério, s.m. judicium,ii.
crítica, s.f. judicium,ii; vituperatio,onis; censura,ae.
criticar, v.t. vituperare, reprehendere; judicare.
crítico, adj. crisimos,on; criticus,a,um; difficilis,e; anceps,cipitis. // S.m. criticus,i; judex,icis; censor, oris.
crivar, v.t. cribare, cernere; confodere, fodere.
crível, adj. credibilis,e; verisimilis,e.
crivo, s.m. cribrum,i; cribellum,i.
crocitar, v.i. crocire.
crocodilo, s.m. crocodilus,i.
crônica, s.f. chronica,orum; fama,ae; rumor,oris.
crônico, adj. chronicus,a,um; vetus,eris; tardus,a,um.
crosta, s.f. (med.) scabritia, ae; scabrities,ei; testa,ae.
cru, adj. crudus,a,um; rudis,e; acerbus,a,um.
crucificação, s.f. crucifixio, onis; crux,cis.
cruel, adj. crudelis,e; inhumanus,a,um; ferus,a,um; atrox,ocis; saevus,a,um.
crueldade, s.f. crudelitas,atis; saevitia,ae; feritas,atis; atrocitas,atis.
crueza, s.f. cruditas,atis.
crustáceo, adj. crustatus,a, um. // S.m. pl. crustata, orum.
cruz, s.f. crux,cis; decussis, is.
cruzamento, s.m. decussatio, onis.
cruzar, v.t. decussare; transgredi.
cuba, s.f. cupa,ae; labrum,i; lacus,us.
cúbico, adj. cubicus,a,um.
cubículo, s.m. cubiculum,i.
cúbito, s.m. cubitus,i; cubitum,i.
cubo, s.m. cubus,i; quadrantal,alis.
cuco, s.m. cuculus,i; coccyx, ygis.
cuidado, s.m. cura,ae; diligentia,ae; accuratio,onis; opera,ae; munus,eris; ministerium,ii. // Adj. accuratus,a,um; compositus,a,um.
cuidadoso, adj. sedulus,a,um; diligens,entis; curiosus,a, um.
cuidar, v.t. curare; accurare, polire.
cujo, pron. rel. cujus; quorum; quarum.
culinário, adj. coquinarius,a, um; culinarius,a,um.
culminante, adj. summus,a, um.
culpa, s.f. culpa,ae; peccatum,i; crimen,inis.
culpar, v.t. accusare, incusare.
cultivador, s.m. cultor,oris; agricultor,oris.
cultivar, v.t. colere; excolere, erudire.
culto, s.m. excultus,a,um; cultus,a,um. // S.m. cultus,us; ritus,us.
cultura, s.f. cultura,ae; cultus,us.
cume, s.m. culmen,inis; summum,i; fastigium,ii; vertex,icis.

cumeeira, s.f. culmen,inis; fastigium,ii.
cúmplice, s.m. particeps,cipis; conscius,ii; socius,ii; adjutor,oris.
cumprimento, s.m. peractio,onis; exactio,onis; gratulatio,onis; salus,utis.
cumprir, v.t. perficere, efficere, exsequi; perficere, implere.
cumular, v.t. cumulare, onerare.
cunha, s.f. cuneus,i.
cunhada, s.f. glos,gloris; fratria,ae.
cunhado, s.m. levir,iri; frater,tris. // Part. signatus,a,um.
cunhar, v.t. cudere, ferire aes.
cunho, s.m. forma,ae; nota,ae.
Cupido, np. Cupido,inis.
cúpido, adj. cupidus,a,um; avidus,a,um; avarus,a,um.
cúpula, s.f. tholus,i; petasus,i.
cura, s.f. curatio,onis; sanitas,atis; salus,utis. // S.m. capellanus,i.
curador, s.m. tutor,oris; curator,oris.
curadoria, s.f. curatio,onis; tutela,ae.
curar, v.t. sanare, mederi, medicari. // V.p. sanari, depelli, tolli.
curato, s.m. curia,ae.
curável, adj. sanabilis,e.
cúria, s.f. curia,ae.
curiosidade, s.f. curiositas,atis.
curioso, adj. curiosus,a,um.
curral, s.m. stabulum,i; ovile,is; caulae,arum.
curso, s.m. cursus,us; decursus,us; iter,itineris; curriculum,i; praelectio,onis.
cursor, s.m. cursor,oris.
curtido, part. subactus,a,um; maceratus,a,um.
curtidor, s.m. coriarius,ii.
curtir, v.t. subigere; macerare.
curto, adj. brevis,e; parvus,a,um; exiguus,a,um; (fig.) hebes,etis.
curva, s.f. flexura,ae.
curvar, v.t. inflectere, flectare, curvare. // V.p. se flectere, curvari.
curvatura, s.f. incurvatio,inis; flexus,us; curvatura,ae.
curvo, adj. curvus,a,um; incurvus,a,um; recurvus,a,um.
cuspir, v.i. screare, exscreare, spuere, despuere; sputare.
cuspo, s.m. saliva,ae; sputum,i.
custa, s.f. sumptus,us; imprensa,ae; (pl.) judiciarii sumptus.
custar, v.i. constare, stare; sumptui esse; grave ou acerbum esse.
custo, s.m. pretium,ii. V. dificuldade.
custódia, s.f. custodia,ae.
custoso, adj. carus,a,um; pretiosus,a,um; sumptuosus,a,um. V. difícil.
cutelo, s.m. culter,tri.
cutícula, s.f. cuticula,ae.
cutilada, s.f. vulnus,eris.
cútis, s.f. cutis,is.

D

dactílico ou datílico, adj. dactylicus,a,um.
dáctilo, s.m. dactylus,i.
dádiva, s.f. munus,eris; donum,i.
dado, part. e adj. datus,a,um; donatus,a,um; concessus,a,um. // S.m. tessera,ae; talus,i; taxillus,i.
dador, s.m. dator,oris; donator,oris.
daí, contr. prep. **de** e adv. **aí** inde.
dali, contr. prep. **de** e adv. **ali** illinc, inde.
dama, s.f. domina,ae; matrona,ae.
dança, s.f. saltatio,onis; saltatus,us; tripudium,i; (pl.) choreae,arum.
dançar, v.i. saltare, moveri, saltitare, tripudiare.
dançarina, s.f. saltatrix,icis; ludia,ae.
dançarino, s.m. saltator,oris; lidius,ii; histrio,onis.
dano, s.m. damnum,i; detrimenteum,i; malum,i; injuria,ae; fraus,dis.
danoso, adj. damnosus,a,um; detrimentosus,a,um.
dar, v.t. dare, largiri; ministrare, praestare; offerre; tribuere.
dardejar, v.t. jaculari, vibrare, torquere.
dardo, s.m. telum,i; jaculum,i.
data, s.f. dies,ei; tempus,oris.
dativo, s.m. dativus,i; dativus casus.
de, prep. de (abl.), e ou ex (abl.), a ou ab (abl.). Não se verte quando precede um apôsto; p. ex., **a cidade de Roma:** urbs Roma.
deado, s.m. decanatus,us; decania,ae.
deão, s.m. decanus,i.
debaixo, adv. subter, infra, inferius. // **Debaixo de:** loc. prep. sub (abl. ou ac.), subter (ac.), infra (ac.).
debalde, adv. frustra, nequicquam ou nequidquam, incassum.
debate, s.m. contentio,onis; certatio,onis; lis,litis; certamen,inis.
debater, v.t. agitare, disputare, disceptare, jactare.
debicar, v.t. delibare.
débil, adj. infirmus,a,um; fractus,a,um; debilis,e; imbecillus,a,um.
debilidade, s.f. debilitas,atis; imbecillitas,atis; infirmitas,atis.
debilitação, s.f. debilitatio,onis.
debilitado, part. fractus,a,um; solutus,a,um.

debilitar, v.t. debilitare, attenuare, infirmare, frangere.
debruçado, adj. pronus,a,um; in ventrem pronus.
debruçar-se, v.p. procumbere.
debrum, s.m. limbus,i; lacinia,ae.
debulha, s.f. tritura,ae.
debuxar, v.t. adumbrare, delineare.
debuxo, s.m. adumbratio,onis; delineatio,onis.
década, s.f. decas,adis.
decadência, s.f. (rerum) inclinatio,onis.
decaído, part. e adj. dejectus,a,um; inclinatus,a,um; infractus,a,um.
decair, v.i. concidere, decidere, cadere, prolabi.
decálogo, s.m. decalogus,i.
decano, s.m. V. deão.
decantação, s.f. transfusio, onis.
decantar, v.t. transfundere, trajicere (in alia vasa).
decapitar, v.t. caput abscidere (demere, praecidere); decollare.
decenal, adj. decennis,e; decennalis,e.
decência, s.f. decorum,i; honestas,atis; verecundia,ae.
decênio, s.m. decennium,ii.
decente, adj. decens,entis; honestus,a,um; decorus,a, um; verecundus,a,um.
decenviral, adj. decemviralis,e.
decenvirato, s.m. decemviratus,us.
decênviro, s.m. decemvir,iri.
decepado, adj. e part. detruncatus,a,um; mutilatus,a,um; decisus,a,um.
decepar, v.t. decidere, praecidere, amputare.
decidido, adj. part. e adj. decisus,a,um; decretus,a,um; statutus,a,um; certus,a,um.
decidir, v.t. e i. decidere, dirimere, decernere; judicare; statuere.
decifração, s.f. explicatio, onis.
decifrador, s.m. explicator, oris.
decifrar, v.t. explicare.
décimo, num. ord. decimus, a,um.
decisão, s.f. decretum,i; judicium,ii; audacia,ae.
decisivo, adj. decretorius,a, um; ultimus,a,um.
declamação, s.f. declamatio, onis; pronuntiatio,onis.
declamador, s.m. declamator, oris; clamator,oris.
declamar, v.t. declamare, pronuntiare. // V.i. declamare, declamitare.
declamatório, adj. declamatorius,a,um; turgidus,a,um.
declaração, s.f. declaratio, onis; denuntiatio,onis; significatio,onis.
declarado, part. declaratus,a, um; denuntiatus,a,um. // Adj. manifestus,a,um.
declarar, v.t. declarare, denuntiare, pronuntiare, significare; profiteri.
declinação, s.f. inclinatio, onis; declinatio,onis; flexus,us.
declinar, v.i. se inclinare, inclinare, decrescere, declinare, flectere.
declinável, adj. declinabilis, e; mobilis,e.
declive, s.m. declivitas,atis; acclivitas,atis; clivus,i.
decocção, s.f. decoctum,i; decoctio,onis.

decompor, v.t. solvere, dissolvere. // V.p. resolvi, putescere, tabescere.
decomposição, s.f. solutio, onis; dissolutio,onis; corruptio,onis; putredo,inis.
decoração, s.f. ornatio,onis.
decorar, v.t. decorare, ornare, exornare.
decôro, s.m. decorum,i.
decoroso, adj. decorus,a,um; decens,entis; conveniens, entis.
decorrer, v.i. effluere, transire, praeterire, procedere.
decremento, s.m. decrementum,i; decrescentia,ae.
decrépito, adj. decrepitus,a, um.
decrescente, adj. decrescens, entis.
decrescer, v.i. decrescere, minui, imminui.
decretado, part. decretus,a, um.
decretar, v.t. decernere, sancire, sciscere.
decreto, s.m. decretum,i; scitum,i; consultum,i.
décuplo, adj. decemplix,icis. // S.m. decuplum,i.
decúria, s.f. decuria,ae.
decuriado, s.m. decurionatus, us.
decurião, s.m. decurio,onis.
decurso, s.m. cursus,us; series,ei.
dedáleo, adj. daedaleus,a,um.
dédalo, s.m. labyrinthus,i; (fig.) ambages,um.
dedicação, s.f. dedicatio,onis; consecratio,onis; studium, ii; voluntas,atis.
dedicado, adj. e part. dedicatus,a,um; consecratus,a, um; devotus,a,um.
dedicar, v.t. dedicare, dicare, consecrare; devovere, addicere. // V.p. deservire, se addicere, se dedere.
dedicatória, s.f. nuncupatio, onis.
dedignar-se, v.p. dedignari.
dedo, s.m. digitus,i; digitulus,i.
dedução, s.f. deductio,onis; demonstratio,onis; conclusio,onis.
deduzir, v.t. deducere, demere; inferre, colligere.
defecação, s.f. defaecatio, onis.
defecar, v.t. defaecare. // V.i. cacare.
defecção, s.f. defectio,onis; transitio,onis.
defectivo, adj. defectivus,a, um.
defeito, s.m. vitium,ii; macula,ae.
defeituoso, adj. vitiosus,a,um; mendosus,a,um; mancus,a, um.
defender, v.t. defendere, defensare, tueri ou tutari. // V.p. se defendere, se tueri, resistere.
defendível ou defensível, adj. defensibilis,e.
defensor, s.m. defensor,oris; tutor,oris; patronus,i.
deferência, s.f. observantia, ae; obsequium,ii; honor, oris.
deferir, v.t. deferre, decernere, permittere. // V.i. deferre, concedere.
defesa, s.f. defensio,onis; propugnatio,onis; advocatio,onis.
defeso, adj. vetitus,a,um; prohibitus,a,um; interdictus,a, um.

defesso, adj. defessus,a,um.
definição, s.f. definitio,onis; descriptio,onis; finitio,onis.
definir, v.t. definire, describere, dicere; finire, statuere.
definitivo, adj. definitivus,a,um; decretorius,a,um.
deflúvio, s.m. defluvium,ii.
deformação, s.f. depravatio,onis.
deformar, v.t. deformare, depravare.
deformidade, s.f. deformitas,atis; pravitas,atis; foeditas,atis.
defraudação, s.f. fraudatio,onis.
defraudar, v.t. fraudare ou frustrari, defraudare.
defrontar, v.i. adspectare, respondere. // V.t. obsistere, occurrere.
defronte, adv. ex adverso, in adversum, contra. // **Defronte de**: loc. prep. contra (ac.), adversus (ac.).
defumadura, s.f. suffitio,onis; suffitus,us.
defumar, v.t. fumigare, suffumigare.
defunto, adj. mortus,a,um. // S.m. V. **cadáver**.
degelar, v.t. regelare, solvere (nives). // V.i. regelari, liquescere.
degeneração, s.f. degeneratio,onis.
degenerado, part. e adj. degener,eris; indignus,a,um.
degenerar, v.i. degenerare, desciscere; adulterari, vitiari.
deglutição, s.f. haustus,us.
deglutir, v.t. glutire, haurire, deglutire.
degola ou **degolação**, s.f. detruncatio,onis; decollatio,onis.
degolar, v.t. decollare, jugulare.
degradação, s.f. deformitas,atis; foeditas,atis.
degradar, v.t. deformare, dehonestare, corrumpere. // V.p. prolabi.
degrau, s.m. gradus,us.
degredado, part. e adj. relegatus,a,um; deportatus,a,um.
degredar, v.t. relegare, amandare, deportare.
degrêdo, s.m. V. **exílio**; relegatio,onis; deportatio,onis.
degustação, s.f. degustatio,onis.
degustar, v.t. degustare, praegustare.
deicida, s.m. deicida,ae.
deícola, s.m. deicola,ae.
deificação, s.f. consecratio,onis.
deificar, v.t. deificare, consecrare.
deitado, part. jacens,entis; cubans,antis; prostratus,a,um; jactus,a,um.
deitar, v.t. collocare (aliquem in lectum); jacere. // V.p. procumbere, recumbere, decumbere.
deixar, v.t. relinquere, sinere; pati, permittere; legare; deserere, discedere; deponere, mittere. // V. p. sinere se, pati se.
dejeção, s.f. dejectio,onis; egestus,us.
delação, s.f. delatio,onis.
delamber-se, v.p. se ostentare, se jactare.
delatar, v.t. V. **denunciar**.

delator, s.m. delator,oris.
delegação, s.f. delegatio,onis; delegatum,i.
delegar, v.t. legare, mittere, delegare, deferre.
deleitação, s.f. ou **deleitamento**, s.m. delectatio,onis; suavitas,atis.
deleitar, v.t. delectare. // V.p. delectari, se oblectare.
deleitável, adj. delectabilis,e.
delével, adj. delebilis,e.
delfim, s.m. delphinus,i; delphin,inis.
Delfos, Geogr. Delphi,orum.
delgadeza, s.f. tenuitas,atis; exilitas,atis.
delgado, adj. tenuis,e; exilis,e; subtilis,e.
deliberação, s.f. deliberatio,onis; consultatio,onis; sententia,ae.
deliberar, v.i. deliberare, consultare; consulere.
deliberativo, adj. deliberativus,a,um.
delicadeza, s.f. V. **cortesia**; mollitia,ae; infirmitas,atis.
delicado, adj. V. **cortês**; delicatus,a,um; tener,era,erum; subtilis,e.
delícia, s.f. V. **prazer**; (pl.) deliciae,arum; voluptas,atis.
deliciar-se, v.p. laetari re; delectari re.
delicioso, adj. amoenus,a,um; voluptarius,a,um; amabilis,e; suavis,e.
delimitação, s.f. delimitatio,onis; determinatio,onis.
delimitar, v.t. delimitare, terminare.
delineação, s.f. delineatio,onis.
delinear, v.t. delineare.
delinqüir, v.i. delinquere.
delir, v.t. diluere.
delirante, adj. delirus,a,um; delirans,antis; lymphatus,a,um.
delirar, v.i. delirare; (fig.) insanire, furere.
delírio, s.m. deliratio,onis; delirium,ii; (fig.) insania,ae.
delito, s.m. delictum,i; peccatum,i; maleficium,ii; noxa,ae.
delta, s.m. delta (indecl. ou ae).
demagogo, s.m. plebicola,ae.
demais, adv. nimis, nimium, nimiopere; praeter haec, ad hoc, praeterea.
demanda, s.f. lis,litis; causa,ae; actio,onis; judicium,ii.
demandar, v.t. litem intendere; agere; petere, requirere, exigere.
demarcação, s.f. limitatio,onis; metatio,onis; finitio,onis.
demarcar, v.t. terminare, metari.
demasia, s.f. nimium,ii; nimia,orum; nimietas,atis.
demência, s.f. dementia,ae; amentia,ae; insania,ae.
dementar, v.t. dementare.
demente, adj. demens,entis.
demissão, s.f. motio,onis; ejuratio,onis.
demitir, v.t. ex officio amovere. // V.p. abdicare se, deponere.
demiurgo, s.m. demiurgus,i.
democracia, s.f. populus,i; populi potentia ou imperium.
democrático, adj. popularis,e.
demolição, s.f. demolitio,onis; eversio,onis.

demolir, v.t. diruere, demoliri, destruere, disturbare.
demoníaco, adj. daemoniacus, a,um; arrepticius,a,um.
demônio, s.m. daemon,onis; daemonium,ii; diabolus,i.
demonstração, s.f. demonstratio,onis; argumentum,i; confirmatio,onis.
demonstrar, v.t. demonstrare, ostendere, probare, monstrare.
demonstrável, adj. demonstrabilis,e.
demora, s.f. mora,ae; dilatio, onis; prolatio,onis.
demorar, v.t. tardare, morari, demorari; differre, proferre, prolatare. // V.p. morari, cunctari, tardare.
demudar, v.t. perturbare. // V.p. perturbari.
denário, s.m. denarius,ii.
denegação, s.f. denegatio,onis; infitiatio,onis; negatio,onis.
denegar, v.t. denegare, infitiari, negare.
denominação, s.f. nomen,inis; appellatio,onis; nominatio, onis.
denominar, v.t. denominare, nominare, nuncupare.
denotar, v.t. denotare, designare; indicare, declarare.
densidade, s.f. densitas,atis; spissitas,atis.
denso, adj. densus,a,um; crassus,a,um; spissus,a,um.
dentado, adj. dentatus,a,um; denticulatus,a,um.
dentar, v.t. dente petere.
dente, s.m. dens,entis.
dentição, s.f. dentitio,onis.
denticulado, adj. denticulatus,a,um.
dentículo, s.m. denticulus,i.
dentifrício, s.m. dentifricium, ii.
dentro, adv. nitus, intra; intro, introrsum. // Dentro de: loc. prep. intra (ac.), in (abl.).
dentudo, adj. brocchus,a,um.
denudar, v.t. nudare, denudare.
denúncia, s.f. delatio,onis; indicium,ii.
denunciação, s.f. denuntiatio, onis; declaratio,onis.
denunciante, s.m. index,icis; delator,oris; accusator,oris.
denunciar, v.t. denuntiare, declarare; deferre, indicare.
deparar, v.t. offerre, ostendere, intentare; incidere in; reperire.
departamento, s.m. diocesis, is ou eos; regio,onis.
dependência, s.f. servitus,utis; conjunctio,onis; appendix, icis.
dependente, adj. obnoxius,a, um; subjectus,a,um.
depender, v.i. pendere (ex); servire (alicui).
deperecer, v.i. senescere, tabescere.
deperecimento, s.m. senium,ii; consumptio,onis; languor, oris.
depilar, v.t. depilare.
depilatório, s.m. dropax,acis.
deploração, s.f. deploratio, onis.
deplorar, v.t. deplorare, lamentari, deflere.
depoimento, s.m. testimonium, ii; depositio,onis.
depois, adv. post; postea, deinde, dein. // **Depois de:** loc. prep. post (ac.), a ou ab (abl.), e ou ex (abl.), secundum (ac.). // **Depois que:** loc. conj. postquam, posteaquam, cum.

depor, v.i. testificari. // V.t. deponere, ponere, reponere.
deportação, s.f. relegatio,onis; deportatio,onis.
deportar, v.t. deportare, relegare, amandare.
depositante, s.m. depositor, oris; depositarius,ii.
depositar, v.t. deponere, committere, credere.
depositário, s.m. depositarius, ii; custos,odis; sequester, tris.
depósito, s.m. depositio,onis; depositum,i.
depravação, s.f. depravatio, onis; nequitia,ae; libidines, um.
depravado, part. e adj. depravatus,a,um; corruptus,a,um; malus,a,um.
depravar, v.t. pervertere, depravare, corrumpere.
deprecação, s.f. deprecatio, onis.
deprecar, v.t. deprecari.
deprecatório, adj. deprecatorius,a,um.
depreciação, s.f. vilitas,atis.
depreciar, v.t. depretiare (rem); (fig.) detrectare, deprimere.
depredação, s.f. expilatio,onis; direptio,onis; praedatio, onis.
depredar, v.t. V. **saquear, pilhar.**
depressa, adv. celeriter, rapide, cito, propere; statim; extemplo.
depressão, s.f. depressio,onis.
deprimido, part. e adj. depressus,a,um; collapsus,a, um.
deprimir, v.t. deprimere, demittere; (fig.) detrahere de aliquo.
depuração, s.f. purgatio,onis.
depurado, part. purgatus,a, um; (fig.) defaecatus,a,um.
depurar, v.t. purgare; (fig.) expurgare. // V.p. purgari, defaecari.
deputado, s.m. legatus,i; orator,oris.
deputar, v.t. legare, mittere.
de repente, loc. adv. repente, subito, de improviso.
derivação, s.f. derivatio,onis; deductio,onis; (gram.) declinatio,onis.
derivar, v.t. derivare, deflectere. // V.i. derivare; fluere, oriri.
derradeiro, adj. V. **último.**
derramar, v.t. effundere, fundere; dispergere, spargere. // V.p. effundi.
derrear, v.t. delumbare; (fig.) frangere.
derredor, adv. circum, circa, circumcirca. // **Em derredor de:** loc. prep. circum (ac.), circa (ac.).
derreter, v.t. V. **fundir.** // V.i. liquescere, liquefieri, solvi.
derribar, v.t. V. **demolir;** dejicere, evertere, deturbare; destruere.
derrisão, s.f. irrisus,us; derisus,us; irrisio,onis.
derrocada, s.f. ruina,ae; lapsus,us.
derrogação, s.f. derogatio, onis.
derrogar, v.t. (legi) derogare.

derrogatório, adj. derogatorius,a,um.
derrota, s.f. clades,is. V. roteiro, viagem.
derrotar, v.t. profligere, vincere, superare, fugare, obterere.
derrubar, v.t. V. derribar.
desabafar, v.t. detegere, nudare, aperire; ostendere, patefacere.
desabar, v.i. corruere, ruere ou concidere; prolabi, labi, sublabi.
desabrido, adj. durus,a,um; asper,era,erum; acerbus,a,um. V. violento.
desabrigar, v.t. detegere, retegere, nudare.
desabrimento, s.m. asperitas,atis; duritas,atis; inclementia,ae.
desabrochar, v.i. dehiscere, se pandere, se aperire. // V.t. exfibulare.
desacatar, v.t. reverentiam exuere.
desacato, s.m. irreverentia,ae; inverecundia,ae.
desacautelado, adj. improvidus,a,um; incautus,a,um; imprudens,entis.
desacautelar, v.t. non providere. // V.p. non praecavere.
desacertado, adj. inconsideratus,a,um; inconsultus,a,um.
desacertar, v.i. errare, falli, decipi, se fallere.
desacêrto, s.m. error,oris. V. tolice.
desacompanhado, adj. solus,a,um; incomitatus,a,um.
desacôrdo, s.m. discordia,ae; repugnantia,ae.
desacostumado, adj. desuefactus,a,um; desuetus,a,um.
desacostumar, v.t. desuescere. // V.p. desuefieri, desuescere.
desafiador, s.m. provocator,oris.
desafiar, v.t. provocare, deposcere, lacessere.
desafinação, s.f. dissonantia,ae.
desafinado, adj. dissonus,a,um; dissonans,antis.
desafio, s.m. provocatio,onis.
desafôro, s.m. impudentia,ae; procacitas,atis; petulantia,ae.
desagradar, v.i. displicere, non placere; offendere.
desagradável, adj. ingratus,a,um; odiosus,a,um; incommodus,a,um.
desagrado, s.m. offensio,onis; offensa,ae.
desagregação, s.f. discidium,ii; dissolutio,onis.
desagregar, v.t. dissolvere.
desaguar, v.t. siccare, desiccare. // V.i. influere in, effluere, erumpere, currere, delabi, se evolvere.
desairoso, adj. invenustus,a,um; indecorus,a,um; indecens,entis.
desajeitado, adj. incallidus,a,um; ineptus,a,um; laevus,a,um.
desajeitar, v.t. deformare, depravare.
desajudar, v.t. non auxiliari, non juvare, dejuvare.
desalento, s.m. V. desânimo.
desalinho, s.m. inconcinnitas,atis; squalor,oris; negligentia,ae.

desalmado, adj. inhumanus,a,um; crudelis,e; saevus,a,um.
desamarrar, v.t. e i. solvere.
desamparo, s.m. V. abandono.
desandar, v.i. regredi, retrogradi. // V.t. retroagere.
desanexação, s.f. distractio,onis.
desanexar, v.t. distrahere, dividere.
desanimado, part. e adj. afflictus,a,um; demissus,a,um; fractus,a,um.
desanimar, v.t. frangere. // V.i. frangi.
desânimo, s.m. animus fractus.
desanuviado, adj. innubilus,a,um; serenus,a,um; apertus,a,um.
desanuviar, v.i. e p. clarescere.
desaparecer, v.i. evanescere; abire, se eripere; tolli, perire.
desaparecimento, s.m. fuga,ae; abitus,us.
desapegar-se, v.p. se disjungere, distrahi, divelli.
desapertar, v.t. laxare, relaxare, remittere.
desapiedado, adj. immisericors,dis; inclemens,entis.
desapiedar, v.t. e p. indurare.
desapontado, adj. deceptus,a,um; frustatus,a,um.
desapontamento, s.m. frustatio,onis; offensa,ae.
desapontar, v.t. frustari, fallere, decipere, deludere.
desaprender, v.t. dediscere, oblivisci.
desarmado, adj. inermis,e; inermus,a,um. // Part. dearmatus,a,um.
desarmar, v.t. dearmare; exarmare.
desarraigar, v.t. exstirpare, eradere, evellere, excidere.
desarranjar, v.t. demovere (de loco); turbare, conturbare, pervertere.
desarranjo, s.m. turbatio,onis; confusio,onis; perturbatio,onis.
desarrazoado, adj. absurdus,a,um; insipiens,entis; insulsus,a,um.
desarrazoamento, s.m. insipientia,ae; stultitia,ae.
desarrazoar, v.i. delirare, intra verba desipere.
desarrumação, s.f. consufio,onis; perturbatio,onis.
desarrumar, v.t. V. desarranjar.
desarticulação, s.f. luxus,us; luxatura,ae; distractio,onis.
desarticular, v.t. luxare; articulum extorquere; quassare.
desassombrado, adj. apricus,a,um. // V. intrépido.
desassombro, s.m. fiducia,ae; animus,i.
desassossegado, adj. inquies,etis; inquietus,a,um; turbidus,a,um.
desassossego, s.m. sollicitudo,inis; anxietas,atis; angor,oris.
desastrado, adj. incallidus,a,um; ineptus,a,um; laevus,a,um.
desastre, s.m. calamitas,atis; [illegible]is; vulnus,eris; plaga,ae.
desastroso, adj. calamitosus,a,um; funestus,a,um.
desatar, v.t. solvere, nodum resolvere.

desataviado, adj. inornatus,a,um; nudus,a,um; simplex,icis.
desatavio, s.m. nuditas,atis. V. desalinho.
desatenção, s.f. indiligentia,ae; inconsiderantia,ae.
desatender, v.i. non attendere.
desatento, adj. oscitans,antis; indiligens,entis.
desaterrar, v.t. egerere, regerere.
desatêrro, s.m. regestum,i.
desatinado, adj. temerarius,a,um; inconsultus,a,um; demens,entis.
desatinar, v.i. delirare.
desatino, s.m. insipientia,ae; perversitas,atis; excessus,us.
desavergonhado, adj. impudens,entis; protervus,a,um; improbus,a,um.
desavindo, adj. alienatus,a,um.
desbaratar, v.t. prodigere, effundere, profundere.
desbastar, v.t. dolare, deformare; interlucare.
desbaste, s.m. interlucatio,onis.
desbotado, adj. decoloratus,a,um; decolor,oris.
desbotar, v.t. decolorare. // V.i. decolorari.
desbotamento, s.m. decoloratio,onis.
desbragado, adj. impudens,entis; inverecundus,a,um; petulans,antis.
desbragamento, s.m. impudentia,ae; petulantia,ae; protervitas,atis.
desbragar-se, v.p. libidinari.
descalçar, v.t. excalceare, discalceare. // V.p. excalceari.
descalço, adj. excalceatus,a,um; discalceatus,a,um.
descansar, v.t. reponere. // V.i. quiescere.
descanso, s.m. quies,etis; cessatio,onis.
descarga, s.f. exoneratio,onis; ictus,us.
descargo, s.m. levatio,onis; levamen,inis.
descarnar, v.t. decarnare.
descarregar, v.t. exonerare; deponere (onus), effundere; levare, liberare.
descascamento, s.m. decorticatio,onis.
descascar, v.t. decorticare, delibrare, glubere. // V.i. delibrari.
descendência, s.f. progenies,ei; genus,eris; propago,inis.
descendente, adj. descendens,entis. // S.m. pl. posteri,orum; nepotes,um.
descender, v.i. ortum esse, proficisci.
descer, v.i. descendere; decedere ou recedere.
descida, s.f. descensus,us; descensio,onis; declivitas,atis.
descingir, v.t. discingere.
descoberta, s.f. inventum,i.
descoberto, adj. detectus,a,um; nudus,a,um; inventus,a,um.
descobrimento, s.m. inventio,onis; deprehensio,onis; patefactio,onis.
descobrir, v.t. detegere, nudare; patefacere, ostendere; prospicere, prospectare; invenire, reperire.
descolar, v.t. deglutinare.
descoloração, s.f. decoloratio,onis.

descolorar, v.t. decolorare.
desconfiado, adj. suspiciosus,a,um; suspicax,acis; diffidens,entis.
desconfiança, s.f. suspicio,onis; suspectio,onis; diffidentia,ae.
desconfiar, v.t. suspicere, suspicari. // V.i. diffidere, suspicari.
desconhecer, v.t. ignorare, non cognoscere.
desconhecido, adj. ignotus,a,um; obscurus,a,um; inauditus,a,um.
descontar, v.t. deducere, detrahere, imminuere.
descontentar, v.t. offendere, displicere.
descontente, adj. offensus,a,um.
descontinuar, v.t. intermittere.
desconto, s.m. deductio,onis.
descorado, adj. decoloratus,a,um; decolor, oris.
descoramento, s.m. decoloratio,onis.
descorar, v.t. decolorare. // V.i. decolorari.
descortês, adj. inurbanus,a,um; illiberalis,e.
descortesia, s.f. illiberalitas,atis.
descrença, s.f. incredulitas,atis; impietas,atis.
descrente, adj. incredulus,a,um; irreligiosus,a,um.
descrer, v.t. e i. non credere.
descrever, v.t. describere, depingere, effingere; deducere, delineare.
descrição, s.f. descriptio,onis.
descritivo, adj. descriptivus,a,um.
descuidar-se, v.p. negligere, omittere, non curare.
descuido, s.m. negligentia,ae; incuria,ae; socordia,ae.
desculpa, s.f. excusatio,onis; causa,ae.
desculpar, v.t. excusare; indulgere. // V.p. se excusare.
desde, prep. a ou ab (abl.), e ou ex (abl.), post (ac.); abusque (abl.). // **Desde que:** loc. conj. ex quo, posteaquam, postquam; simul, ut, ubi, ut primum; cum, quando.
desdém, s.m. fastidium,ii; contemptus,us.
desdenhar, v.t. e i. contemnere, fastidire; spernere, despicere, dedignari.
desdenhoso, adj. fastidiosus,a,um; superbus,a,um.
desdentar, v.t. edentare.
desdizer, v.t. negare, infitiari.
desejar, v.t. cupere, optare, appetere, desiderare, quaerere, ambire.
desejo, s.m. cupiditas,atis; desiderium,ii; optatum,i; cupido,inis.
desejoso, adj. cupidus,a,um; appetens,entis; avidus,a,um; cupiens,entis.
deselegante, adj. inelegans,antis; invenustus,a,um.
desembaraçado, adj. e part. expeditus,a,um; liberatus,a,um; agilis,e.
desembaraçar, v.t. expedire, extricare; maturare, accelerare.
desembarcar, v.t. exponere. // V.i. e navi egredi.
desembarque, s.m. expositio,onis; exscensio,onis.
desembrulhar, v.t. expedire.

desempenhar, v.t. repignerare, recuperare; agere (partes ou personam).

desemperrar, v.t. laxare, relaxare, solvere.

desempregado, adj. inhonoratus,a,um; otiosus,a,um.

desencadear, v.t. solvere; (fig.) excitare, accendere, incendere.

desencaminhado, part. e adj. devius,a,um; errans,antis; amissus,a,um.

desencaminhar, v.t. deducere de via; in errorem inducere. // V.p. errare, derrare; aberrare, evagari, vagari.

desenfeitar, v.t. deformare.

desenfreado, adj. effrenatus,a,um; indomitus,a,um; immodicus,a,um.

desenganchar, v.t. refigere.

desengatar, v.t. disjungere, abjungere.

desengraçado, adj. invenustus,a,um; inconcinnus,a,um; indecorus,a,um.

desenhar, v.t. describere, exprimere; adumbrare, delineare.

desenho, s.m. imago,inis; forma,ae; graphis,idis; adumbratio,onis.

desenredar, v.t. explicare, enodare, enucleare, explanare.

desenrêdo, s.m. explicatio, onis; enodatio,onis.

desenrolar, v.t. evolvere, explicare.

desenrugar, v.t. erugare.

desenterrado, part. effossu,a, um; refossus,a,um; erutus, a,um.

desenterrar, v.t. effodere, eruere, refodere.

desentranhar, v.t. eviscerare, exenterare.

desentulhar, v.t. eruderare.

desenvolto, adj. expeditus,a, um; strenuus,a,um; alacer, cris,cre.

desenvolver, v.t. evolvere, pandere, explicare; alere, nutrire. // V.p. ali, adolescere, crescere, increscere.

deserção, s.f. desertio,onis; demigratio,onis; (fig.) defectio,onis.

desertar, v.i. deserere, dilabi. // V.t. deserere, linquere, migrare.

deserto, s.m. solitudo,inis; deserta,orum. // Adj. desertus,a,um; solus,a,um.

desertor, s.m. desertor,oris; perfuga,ae; transfuga,ae.

desesperação, s.f. desperatio, onis; angor,oris.

desesperado, adj. e part. desperatus,a,um; deploratus, a,um.

desesperar, v.i. desperare. // V.t. excruciare.

desespêro, s.m. V. desesperação.

desfalecer, v.i. deficere, languescere.

desfalecido, adj. deficiens,entis; languidus,a,um; languens,entis.

desfalque, s.m. deductio,onis.

desfavorável, adj. alienus,a, um; adversus,a,um; iniquus,a,um.

desfazer, v.t. dissolvere, destruere, deffingere; solvere.

desfeitear, v.t. laedere, offendere.

desfigurado, part. e adj. deformatus,a,um; foedatus,a, um.

desfigurar, v.t. deformare, deturpare, foedare.

desfiladeiro, s.m. saltus,us; fauces,ium; tramites,um.

desfilar, v.i. decurrere, traduci.

desflorescer, v.i. deflorescere.

desforrar-se, v.p. referire.

desfranzir, v.t. explicare, erugare.

desgastar, v.t. terere.

desgôsto, s.m. fastidium,ii; satietas,atis; taedium,ii; dolor,oris; offensa,ae.

desgostoso, adj. injucundus, a,um; insuavis,e; fastidiosus,a,um; pertaesus,a,um.

desgraça, s.f. calamitas,atis; miseria,ae; casus,us; clades,is; infortunium,ii; malum,i.

desgraçado, adj. miser,era, erum; infelix,icis; calamitosus,a,um; miserabilis,e; miserandus,a,um.

desgraçar, v.t. esse malo ou exitio (alicui).

desguarnecer, v.t. denudare, nudare.

designação, s.f. designatio, onis; significatio,onis; descriptio,onis.

designar, v.t. designare, significare, demonstrare, indicare.

designativo, adj. significativus,a,um.

desígnio, s.m. consilium,ii; propositum,i; animus,i; cogitatio,onis.

desigual, adj. dispar,aris; inaequabilis,e; disparilis,e; impar,aris.

desigualdade, s.f. inaequalitas,atis; inaequabilitas,atis.

desiludir, v.t. errorem demere.

desinchar, v.i. e p. detumescere.

desinência, s.f. (gram.) exitus,us; finalitas,atis; terminatio,onis.

desinteligência, s.f. discordia, ae; dissidium,ii; dissensio, onis.

desinteressado, adj. gratuitus, a,um; abstinens,entis; continens,entis.

desinterêsse, s.m. abstinentia, ae; continentia,ae; integritas,atis.

desistência, s.f. concessio, onis; cessio,onis.

desistir, v.i. desistere, concedere, deserere, decedere.

desjungir, v.t. disjungere, abjungere.

desleal, adj. perfidus,a,um; infidus,a,um; fallax,acis; dolosus,a,um.

deslealdade, s.f. infidelitas, atis; perfidia,ae.

desleixado, adj. segnis,e; iners,ertis; negligens,entis; incuriosus,a,um.

desleixar-se, v.p. V. descuidar-se.

desleixo, s.m. V. descuido.

deslindar, v.t. explicare, evolvere, enucleare, extricare, expedire.

deslizar, v.i. labi.

deslize, s.m. lapsus,us.

deslocação, s.f. translatio, onis.

deslocar, v.t. loco movere, transferre, amovere.

deslumbramento, s.m. caligo, onis; scintillatio,onis; vertigo,inis.

deslumbrar, v.t. praestringere; capere, obcaecare.

deslustrar, v.t. hebetare; (fig.) inquinare, maculare.

deslustroso, adj. hebes,etis; decolor,oris.
desmaiado, adj. sopitus,a,um; collapsus,a,um; intermortuus,a,um.
desmaiar, v.i. intermori, corruere.
desmaio, s.m. animi defectus; defectio,onis; deliquium,ii.
desmando, s.m. effrenatio, onis; intemperantia,ae; libido,inis.
desmarcado, adj. immensus, a,um; enormis,e; (fig.) immoderatus,a,um.
desmembração, s.f. distractio, onis.
desmembrar, v.t. membra ou corpus detrahere; (fig.) dividere.
desmentir, v.t. refellere, refutare, redarguere.
desmiolado, adj. excors,dis.
desmoralizar, v.t. corrumpere.
desmoronar-se, v.p. corruere, ruere, concidere, prolabi, labi.
desnecessário, adj. V. inútil.
desnorteado, adj. turbatus,a, um; fractus,a,um; obstupefactus,a,um.
desnortear, v.t. conturbare, frangere, confundere. // V.p. turbari, perturbari.
desnudar, v.t. nudare, denudare.
desobedecer, v.i. non parere, non obtemperare.
desobediência, s.f. contumacia,ae; inoboedientia,ae.
desobediente, adj. inobsequens,entis; contumax,acis.
desobstruir, v.t. expedire, aperire; (med.) purgare.
desolação, s.f. depopulatio, onis; vastatio,onis; luctus, us; angor,oris.
desolado, part. e adj. vastatus,a,um; maestrus,a,um; tristis,e.
desolar, v.t. vastare, depopulari, desolare; angere, affligere.
desonesto, adj. obscenus,a, um; impurus,a,um; inhonestus,a,um; turpis,e.
desonra, s.f. dedecus,oris; turpido,inis; ignominia,ae; opprobrium,ii.
desonrado, part. e adj. dedecoratus,a,um; infamis,e; turpis,e.
desonrar, v.t. dedecorare; vitiare, stuprare; maculare.
desordeiro, adj. e s.m. petulans,antis; rixator,oris.
desordem, s.f. confusio,onis; perturbatio,onis; turba,ae; tumultus,us.
desordenado, adj. confusus,a, um; turbatus,a,um; immodicus,a,um.
desordenar, v.t. turbare, miscere, permiscere.
desorganização, s.f. turbatio, onis.
desorganizar, v.t. turbare, confundere.
desossar, v.t. exossare.
desovar, v.i. fetificare.
despachar, v.t. expedire, accelerare, maturare; mittere. // V.p. festinare.
despacho, s.m. litterae,arum; epistula,ae.
despedaçar, v.t. discerpere, in partes concidere.
despedida, s.f. missio,onis; vacatio,onis; exclusio,onis.
despedir, v.t. mittere, dimittere.
despeitar-se, v.p. stomachari, indignari.

despeito, s.m. aegritudo,inis; stomachus,i. // **A despeito de:** loc. prep. invitus (no abl.).
despejar, v.t. exhaurire, deplere, evacuare, inanire.
despejo, s.m. abitus,us; exinanitio,onis.
despender, v.t. impendere, insumere, consumere, sumere.
despensa, s.f. penaria cella.
despenseiro, s.m. promus,i.
desperdiçar, v.t. effundere, decoquere, dissipare.
desperdício, s.m. dissipatio, onis.
despertar, v.t. e i. V. acordar.
despesa, s.f. sumptus,us; impendium,ii; expensum,i; dispendium,ii.
despimento, s.m. denudatio, onis.
despir, v.t. nudare. // V.p. vestem exuere.
despojamento, s.m. spoliatio, onis.
despojar, v.t. nudare, denudare, spoliare; (fig.) exspoliare, privare.
despôjo, s.m. spolia,orum; exuviae,arum; praeda,orum.
desposar, v.t. despondere, spondere, desponsare.
déspota, s.m. tyrannus,i; rex, gis.
despótico, adj. tyrannicus,a, um; superbus,a,um.
despovoado, part. e adj. vacuefactus,a,um; desertus, a,um. // S.m. solitudo,inis.
despovoar, v.t. vacuefacere, vacuare.
desprazer, s.m. dolor,oris; aegritudo,inis; offensio, onis; offensa,ae. // V.i. displicere, non placere.
despregar, v.t. refigere; erugare.
despretensioso, adj. simplex, icis.
desprevenido, adj. imparatus, a,um; improvidus,a,um.
desprezado, part. e adj. contemptus,a,um; abjectus,a, um; spicatus,a,um.
desprezar, v.t. contemnere, despicere, spernere, fastidire, aspernari.
desprezível, adj. contemnendus,a,um; vilis,e; abjectus, a,um.
desprêzo, s.m. contemptio, onis; comtemptus,us; despectio,onis.
desproporção, s.f. inaequalitas,atis; disparilitas,atis.
desproporcionado, adj. inaequalis,e; impar,aris; dispar,aris.
despropósito, s.m. insulsitas, atis; ineptiae,arum.
desregramento, s.m. effrenatio,onis; intemperantia,ae; libido,inis.
desregrar, v.t. turbare, perturbare.
destacamento, s.m. vexillarii, orum; manus,us.
destacar, v.t. subducere, detrahere.
destapar, v.t. detegere, retegere, nudare, aperire, exserere.
desterrado, part. e adj. exterminatus,a,um; ejectus,a,um. // S.m. exsul,ulis.
desterrar, v.t. exterminare, relegare; tollere, repellere.
destêrro, s.m. ejectio,onis; exilium,ii.
destilação, s.f. stillatio,onis.

destilar, v.i. stillare, exstillare, destillare.
destinar, v.t. destinare, addicere.
destino, s.m. fatum,i; fortuna,ae; necessitas,atis; fata,orum.
destituir, v.t. movere.
destorcer, v.t. evolvere.
destra, s.f. dextera ou dextra,ae.
destreza, s.f. ars,tis; sollertia,ae; calliditas,atis.
destro, adj. callidus,a,um; sollers,tis; vafer,fra,frum.
destroçar, v.t. caedere, profligare, vincere; frangere, comminuere.
destruição, s.f. eversio,onis; excisio,onis; destructio, onis.
destruir, v.t. demoliri, diruere, evertere, destruere, delere.
desumano, adj. inhumanus,a, um; crudelis,e; immanis,e; saevus,a,um.
desunião, s.f. sejunctio,onis; secretio,onis; dissidium,ii; discordia,ae.
desunir, v.t. dissolvere, separare, discindere, sejungere, dissociare.
desusado, adj. inusitatus,a, um; insuetus,a,um; obsoletus,a,um.
desusar-se, v.p. obsolescere.
desuso, s.m. desuetudo,inis.
desvalido, adj. derelictus,a, um; destitutus,a,um; desertus,a,um.
desvalimento, s.m. offensio, onis; offensa,ae; ruina,ae.
desvanecer, v.t. delere, eximere, tollere, abolere. // V.p. evanescere.
desvantagem, s.f. iniquitas, atis; incommodum,i; damnum,i.
desvantajoso, adj. iniquus,a, um; incommodus,a,um.
desvario, s.m. V. delirio; (pl.) errores,um.
desviado, adj. devius,a,um; aversus,a,um; remotus,a, um.
desviar, v.t. detorquere, avertere, deflectere, declinare. // V.p. avertere se, declinare se.
desvio, s.m. deflexio,onis; declinatio,onis; flexus,us.
detenção, s.f. detentio,onis; custodia,ae.
detentor, s.m. detentor,oris; detentador,oris.
deter, v.t. detentare, retinere, custodire; sistere, tenere, detinere.
deteriorar, v.t. vitiare, corrumpere. // V.p. corrumpi, vitiari.
determinação, s.f. definitio, onis, propositum,i; sententia,ae.
determinar, v.t. determinare, definire, constituere, terminare.
detestação, s.f. detestatio, onis; odium,ii.
detestar, v.t. detestari, aversari, abominari, exsecrari; abhorrere ab.
detestável, adj. detestabilis, e; nefandus,a,um; detestandus,a,um.
detonar, v.i. intonare.
detrair, v.t. detrahere.
detrás, adv. post, pone, a tergo, retro. // Detrás de: loc. prep. post (ac.), pone (ac.).

detrator, s.m. detrectator, oris; obtrectator,oris.
detrimento, s.m. detrimentum,i; damnum,i; malum,i.
deturpação, s.f. adulteratio, onis.
Deus, s.m. Deus,i; Dominus, i; Altissimus,i.
deusa, s.f. dea,ae.
devagar, adv. sensim, paulatim, gradatim.
devanear, v.i. somniare, desipere, delirare.
devaneio, s.m. deliramenta, orum.
devassa, s.f. inquisitio,onis; quaestio,onis; anquisitio, onis.
devassar, v.t. inquirere, cognoscere (de re), anquirere.
devassidão, s.f. libido,inis; nequitia,ae; lascivia,ae.
devasso, adj. libidinosus,a, um; dissolutus,a,um; nequam (indecl.).
devastação, s.f. vastatio,onis; populatio,onis.
devastar, v.t. vastare, populari, depopulari.
devedor, s.m. debitor,oris.
dever, s.m. officium,ii; munus,eris. // V.t. e i. debere.
deveras, adv. serio; vere, verissime, sane, certe.
devoção, s.f. devotio,onis; pietas,atis; religio,onis.
devolver, v.t. abnuere, recusare, spuere, rejicere.
devorar, v.t. devorare, vorare, exedere.
devotar, v.t. devovere, addicere.
devoto, adj. devotus,a,um; pius,a,um; religiosus,a,um.
dez, num. card. decem (indecl.); deni,ae,a.
dezembro, s.m. december, bris.
dezena, s.f. decussis,is; decuria,ae.
dezenove, num. card. undeviginti, undeviceni.
desesseis, num. card. sedecim.
dezessete, num. card. septem et decem, septemdecim.
dezoito, num. card. duodeviginti, octodecim.
dia, s.m. dies,ei; sol,solis; lux,cis.
diabo, s.m. diabolus,i; daemon,onis; daemonium,ii.
diabólico, adj. diabolicus,a, um; daemoniacus,a,um.
diaconado, s.m. diaconatus, us; diaconium,ii.
diaconal, adj. diaconalis,e.
diácono, s.m. diaconus,i; diaconi,onis.
diadema, s.m. diadema,atis.
diaforese, s.f. diaphoresis,is.
diaforético, adj. diaphoreticus,a,um.
diafragma, s.m. diaphragma, atis.
diagonal, adj. diagonalis,e; obliquus,a,um.
diagrama, s.m. diagramma, atis.
dialética, s.f. dialectica,ae.
dialético, adj. dialecticus,a, um.
dialogar, v.t. sermonari, colloqui.
diálogo, s.m. dialogus,i; sermo,onis.
diamante, s.m. adamas,antis.
diamantino, adj. adamantinus,a,um.
diametral, adj. diametrus,a, um.
diâmetro, s.m. diametros,i; dimetiens,entis.

diante, adv. ante. // **Diante de**: loc. prep. pro (abl.), ante (ac.), prae (abl.); coram (abl.).
diário, adj. quotidianus,a,um. // S.m. diarium,ii; acta, orum.
diarréia, s.f. diarrhoea,ae; fluxus,us.
diástole, s.f. (gram.) diastole,es.
dicacidade, s.f. dicacitas,atis.
dição ou **dicção**, s.f. elocutio, onis; locutio,onis.
dicaz, adj. dicax,acis.
dichote, s.m. contumelia,ae; probrum,i; convicium,ii.
dicionário, s.m. glossarium,ii; thesaurus,i.
diérese, s.f. (gram.) diaeresis,is.
dieta, s.f. diaeta,ae; abstinentia,ae; jejunium,ii; concilium,ii.
dietética, s.f. diaetetica,ae; diaetetice,es.
difamação, s.f. infamia,ae; calumnia,ae; obtrectatio, onis.
difamar, v.t. maledicere, notare, vellicare, obtrectare, diffamare.
diferença, s.f. differentia,ae; dissimilitudo,inis; distinctio,onis.
diferençar, v.t. discriminare, discernere, distinguere. // V.p. discerni.
diferente adj. differens,entis; absimilis,e; dissimilis,e.
diferir, v.i. differe ab ou cum; discordare, dissentire.
difícil, adj. difficilis,e; arduus,a,um; operosus,a,um.
dificuldade, s.f. difficultas, atis; impedimentum,i.
difuso, adj. diffluens,entis; verbosus,a,um; redundans, antis.
digerir, v.t. concoquere, coquere, perficere, digerere.
digestão, s.f. digestio,onis; coctio,onis; concoctio,onis.
digestivo, adj. digestivus,a, um; pepticus,a,um.
digesto, s.m. digesta,orum.
dignar-se, v.p. dignari.
dignidade, s.f. dignitas,atis; honestas,atis; decor,oris.
dignitário, s.m. dignitates,um.
digno, adj. dignus,a,um; condignus,a,um; probus,a,um.
digressão, s.f. digressio,onis; egressio,onis; digressus,us.
dilação, s.f. dilatio,onis; prolatio,onis.
dilaceração, s.f. laceratio, onis; dilaceratio,onis; laniatus,us.
dilacerar, v.t. lacerare, dilacerare, laniare, scindere; (fig.) cruciare, fodere, angere, vexare.
dilapidação, s.f. dilapidatio, onis.
dilapidar, v.t. profundere, disperdere.
dilatação, s.f. dilatatio,onis.
dilatado, part. e adj. dilatatus,a,um; amplificatus,a, um; amplior,ius.
dilatar, v.t. dilatare. // V.p. dilatari.
dilatório, adj. dilatorius,a,um.
dileção, s.f. dilectio,onis.
dilema, s.m. dilemma,atis; complexio,onis.
dileto, adj. dilectus,a,um.
diligência, s.f. diligentia ae; cura,ae; sedulitas,atis; festinatio,onis.

diligente, adj. diligens,entis; gnavus,a,um; sedulus,a,um; celer,eris,ere.
dilucidar, v.t. dilucidare.
dilúcido, adj. dilucidus,a,um.
dilúculo, s.m. diluculum,i.
diluir, v.t. diluere. // V.p. diluere, dilui.
diluvial ou **diluviano**, adj. diluvialis,e.
dilúvio, s.m. diluvium,ii; diluvies,ei; inundatio,onis; eluvio,onis.
dimensão, s.f. dimensio,onis; mensura,ae; modus,i.
dimidiar, v.t. dimidiare.
diminuição, s.f. deminutio, onis; minutio,onis; imminutio,onis.
diminuir, v.t. deminuere, minuere, imminuere, attenuare.
diminutivo, adj. deminutivus, a,um. // S.m. deminutivum,i.
dinasta, s.m. dynasta ou dynastes,ae.
dinastia, s.f. domus,us.
dinheiro, s.m. pecunia,ae; argentum,i; nummi,orum.
diocese, s.f. dioecesis,is.
dionísias, s.f.pl. Dionysia, orum; Liberalia,ium.
diploma, s.m. diploma,ae; codicillus,i; litterae,arum.
diplomata, s.m. legatus,i.
dique, s.m. moles,is; agger, eris.
direção, s.f. rectio,onis; gubertatio,onis; ductus,us; regio,onis; directio,onis.
direito, adj. directus,a,um; rectus,a,um; erectus,a,um; rectus,a,um. // S.m. jus, juris; rectum,i; aequitas, atis.
direto, adj. directus,a,um; rectus,a,um.
diretor, s.m. rector,oris; administrator,oris; gubernator,oris.
dirigido, part. e adj. ductus, a,um; gubernatus,a,um; versus,a,um.
dirigir, v.t. dirigere, ducere, regere; vertere, convertere; mittere. // V.p. tendere, contendere, se inferre, ire; apellare, affari.
discernimento, s.m. judicium, ii; dispectus,us; distinctio, onis.
discernir, v.t. discernere, dispicere, pervidere.
disciplina, s.f. disciplina,ae; institutio,onis.
disciplinar, v.t. temperare, componere, subigere; (fig.) moderari, regere.
discípulo, s.m. discipulus,i; alumnus,i; auditor,oris.
disco, s.m. discus,i; orbis,is.
discordância, s.f. discrepantia, ae; discordia,ae; dissensio, onis.
discordante, adj. dissonus,a, um; discors,dis; discrepans, antis.
discordar, v.i. discrepare; discordare.
discorde, adj. V. **discordante**.
discórdia, s.f. discordia,ae; dissensio,onis; distractio, onis; lis,litis.
discorrer, v.i. discurrere, pervagari, palari; disserere, dissertare.
discrepância, s.f. discrepantia, ae.
discrepante, adj. discrepans, antis.
discrepar, v.i. discrepare.

discreto, adj. consideratus,a, um; prudens,entis; verecundus,a,um.

discrição, s.f. verecundia,ae; pudor,oris; moderatio,onis; fides,ei.

discursar, v.i. orationem recitare.

discurso, s.m. sermo,onis; oratio,onis; verba,orum; contio,onis.

discussão, s.f. disputatio,onis; controversia,ae; disceptatio,onis.

discutir, v.t. e i. disputare, disceptare, pertractare.

disenteria, s.f. dysenteria,ae; tormina,um.

disentérico, adj. dysentericus, a,um.

diserto, adj. disertus,a,um.

disfarçar, v.t. occultare, tegere, fingere.

disfarce, s.m. simulatio,onis.

disforme, adj. deformis,e; foedus,a,um; enormis,e; immensus,a,um.

disjunção, s.f. disjunctio,onis; dissolutio,onis.

disjungir, v.t. disjungere, distrahere, laxare, solvere.

disjunto, adj. disjunctus,a, um; laxatus,a,um.

díspar, adj. dispar,aris; disparilis,e; discors,dis.

disparar, v.t. e i. emittere, jacere.

disparatado, adj. absurdus,a, um; stultus,a,um; insulsus, a,um.

disparatar, v.i. insanire, desipere, delirare, furere.

disparate, s.m. deliramenta, orum.

disparidade, s.f. disparilitas, atis; inaequalitas,atis.

dispendioso, adj. sumptuosus a,um; carus,a,um; onerosus,a,um.

dispensa, s.f. immunitas,atis; vacatio,onis.

dispensar, v.t. liberare, remittere, solvere; distribuere, dispensare.

dispepsia, s.f. dyspepsia,ae.

dispersão, s.f. dissipatio,onis; dispersio,onis.

dispersar, v.t. dispergere, dissipare, spargere; disjicere. // V.p. dispergi.

disperso, adj. dispersus,a,um; dissipatus,a,um; sparsus,a, um.

dispnéia, s.f. dyspnoea,ae.

disponível, adj. promptus,a, um.

dispor, v.t. disponere, componere, collocare, ordinare; apparare, praeperare. // V.i. uti, abuti.

disposição, s.f. dispositio, onis; compositio,onis; ordinatio,onis; propensio,onis; inclinatio,onis.

disposto, adj. e part. dispositus,a,um; instructus,a,um; paratus,a,um.

disputa, s.f. pugna,ae; altercatio,onis; certamen,inis; disputatio,onis.

disputar, v.t. certare, contendere, concertare.

disputável, adj. disputabilis,e.

disquisição, s.f. disquisitio, onis.

dissecar, v.t. prosecare; (fig.) persecare.

dissemelhança, s.f. dissimilitudo,inis.

dissemelhante, adj. dissimilis, e; dispar,aris.

disseminar, v.t. dissipare, disjicere; (fig.) disseminare, spargere.

dissensão, s.f. dissensio,onis; discordia,ae; dissidium,ii.

dissentimento, s.m. dissidium, ii; dissensio,onis.

dissentir, v.i. dissentire, dissidere.

dissertação, s.f. dissertatio, onis; commentatio,onis.

dissertar, v.i. dissertare, disserere, disputare.

dissidência, s.f. dissensio,onis.

dissidente, adj. dissentiens, entis; adversus,a,um.

dissílabo, adj. disyllabus,a, um. // S.m. disyllabum,i.

dissimilar, adj. dissimilis,e.

dissimulação, s.f. dissimulatio,onis; dissimulantia,ae; simulatio,onis.

dissimulado, adj. e part. dissimulatus,a,um; opertus,a, um.

dissimular, v.t. dissimulare, velare, tegere, occultare, operire.

dissipação, s.f. dissipatio, onis.

dissipar, v.t. dissipare, dispergere, disjicere, dispellere; profundere, effundere, consumere, haurire. // V.p. discuti, dispelli, evanescere.

dissolução, s.f. dissolutio, onis; solutio,onis; libido, inis.

dissoluto, adj. dissolutus,a, um; libidinosus,a,um; solutus,a,um; lascivus,a,um.

dissolver, v.t. dissolvere, solvere; (fig.) diducere. // V.p. dissolvi.

dissonância, s.f. dissonantia, ae; (fig.) discordia,ae.

dissonante, adj. dissonus,a, um; dissonans,antis.

dissuadir, v.t. dissuadere, avertere, deterrere.

dissuasão, s.f. dissuasio,onis.

dissuasor, s.m. dissuasor,oris.

distância, s.f. distantia,ae; intervallum,i; spatium,ii.

distante, adj. distans,antis; dissidens,entis.

distar, v.i. distare, abesse.

distender, v.t. distendere.

distenção, s.f. distentio,onis.

dístico, s.m. distichon,onis.

distinção, s.f. distinctio,onis; separatio,onis; discrimen, inis; honor,oris; insigne,is; dignitas,atis; elegantia,ae.

distinguir, v.t. discernere, discipere, deprehendere; distinguere; sejungere; separare, dividere. // V.p. conspici, insigniri; nobilitari.

distinto, adj. distinctus,a,um; sejugatus,a,um; singularis, e; clarus,a,um; egregius,a, um; insignis,e; elegans,antis.

distração, s.f. aberratio,onis; avocamentum,i; ludus,i.

distraído, part. e adj. detractus,a,um.

distrair, v.t. detrahere, avertere, deducere; avocare; abstrahere; oblectare, recreare. // V.p. oblectari, avocari.

distrato, s.m. rescissio,onis; resolutio,onis.

distribuição, s.f. distributio, onis; divisio,onis; partitio, onis.

distribuir, v.t. distribuere, partiri, dispertire, dividere; disponere.

ditado, adj. e part. dictatus, a,um. // S.m. dictatio,onis.
ditador, s.m. dictator,oris.
ditadura, s.f. dictatura,ae.
ditar, v.t. dictare; imponere, indicere.
ditatorial, adj. dictatorius,a, um.
ditirambo, s.m. dithyrambus,i.
dito, part. dictus,a,um; recitatus,a,um.
ditongo, s.m. diphtongos,i.
diurético, adj. diureticus,a, um.
diurno, adj. diurnus,a,um.
diuturnidade, s.f. diuturnitas, atis.
diuturno, adj. diuturnus,a,um; diutinus,a,um.
divagação, s.f. evagatio,onis; digressio,onis; digressus, us.
divagar, v.i. evagari; (fig.) digredi.
divergência, s.f. divergium,ii; dissensio,onis.
divergente, adj. diversus,a, um; diductus,a,um; divaricatus,a,um.
divergir, v.i. divertere, diduci, divaricare; (fig.) dissentire.
diversão, s.f. avocatio,onis.
diversidade, s.f. diversitas, atis; varietas,atis.
diverso, adj. diversus,a,um; varius,a,um; dissimilis,e; (pl.) plures,a.
divertido, adj. delectatus,a, um; gratus,a,um; jucundus,a,um.
divertimento, s.m. oblectatio, onis; jucunditas,atis; ludicrum,i.
divertir, v.t. oblectare, delectare, recreare. // V.p. se delectare.

dívida, s.f. debitum,i; creditum,i.
dividendo, s.m. dividendus,i; pars,tis; portio,onis.
dividir, v.t. dividere, partiri, distribuere, diducere; dissociare.
divindade, s.f. divinitas,atis; Deus,ei; numen,inis.
divino, adj. divinus,a,um; caelestis,e.
divisão, s.f. divisio,onis; partitio,onis; disjunctio,onis; distractio,onis.
divisível, adj. divisibilis,e; dividuus,a,um; dissolubilis,e.
divisor, s.m. (aritm.) divisor,oris.
divórcio, s.m. divortium,ii; discidium,ii; discessio,onis.
divulgar, v.t. vulgare, pervulgare, divulgare.
divulsão, s.f. divulsio,onis.
dizer, v.t. e i. dicere, loqui, eloqui, narrare; recitare; affirmare.
dízima, s.f. ou **dízimo,** s.m. decima ou decuma,ae; decima pars,tis.
doação, s.f. donatio,onis; condonatio,onis.
doador, s.m. donator,oris.
doar, v.t. donare, condonare.
dobra, s.f. ruga,ae; sinus,us.
dobrar, v.t. V. duplicar; plicare; inflectere, duplicare, curvare. // V.t. inflecti, flecti.
doce, adj. dulcis,e; suavis,e; mitis,e. // S.m.pl. dulcia, ium; bellaria,orum.
dócil, adj. docilis,e; oboediens,entis.
docilidade, s.f. docilitas,atis; obsequentia,ae; oboedientia,ae.

documento, s.m. litterae, arum; documentum,i.
doçura, s.f. dulcitudo,inis; dulcedo,inis; suavitas,atis; deliciae,arum.
doença, s.f. morbus,i; valetudo,inis; morbus,i; pestis, is; aegritudo,inis.
doente, adj. aeger,gra,grum; affectus,a,um; aegrotans, antis. // S.m. aegrotus,i; aeger,eris.
doentio, adj. morbosus,a,um; morbidus,a,um; insalubris, e.
doer, v.i. dolere.
dogma, s.m. dogma,atis.
dogmático, adj. dogmaticus,a, um.
dogmatizar, v.i. dogmatizare.
doidice, s.f. insania,ae; dementia,ae; deliratio,onis.
doido, adj. insanus,a,um; stultus,a,um; demens,entis. // S.m. insanus,i.
dois, num. card. duo,ae,o.
dolente, adj. maestrus,a,um.
dolo, s.m. dolus,i; fraus,dis.
doloroso, adj. crucians,antis; acerbus,a,um; dolendus,a, um.
dom, s.m. donum,i; munus, eris; facultas,atis.
domador, s.m. domitor,oris;
domar, v.t. domare, subigere, domitare.
domável, adj. domabilis,e.
doméstico, adj. domesticus,a, um; familiaris,e.
domicílio, s.m. domicilium,ii; habitatio,onis.
dominação, s.f. dominatio, onis; dominatus,us; imperium,ii.
dominador, s.m. dominator, oris.

dominar, v.i. e t. dominari, imperare; praevalere; imminere, despectare.
domingo, s.m. dominicus ou dominica dies.
domínio, s.m. V. dominação; (fig.) dominatus,us.
dona, s.f. domina,ae.
donatário, s.m. donatarius,ii.
donde, adv. unde, ex ou a quo loco.
dono, s.m. dominus,i; possessor,oris.
donzela, s.f. virgo,inis; puella,ae.
dor, s.f. dolor,oris; malum,i; angor,oris; maeror,oris.
dórico, adj. Doricus,a,um.
dórios, s.m.pl. Dores,um.
dormente, adj. dormiens,entis; sopitus,a,um.
dormir, v.i. dormire, dormitare.
dormitar, v.i. dormitare.
dormitório, s.m. dormitorium, ii.
dorsal, adj. dorsualis,e.
dorso, s.m. dorsum,i.
dose, s.f. portio,onis; modus, i; haustus,us.
dotal, adj. dotalis,e.
dotar, v.t. ornare, instruere; dotem conficere.
dote, s.m. dos,dotis.
Douro, Geogr. Durius,i; Duria,ae.
douto, adj. doctus,a,um.
doutor, s.m. doctor,oris.
doutrina, s.f. doctrina,ae; institutio,onis.
doze, num. card. duodecim (indecl.); duodeni,ae,a.
dracma, s.f. drachma,ae.
dragão, s.m. draco,onis.
drama, s.m. drama,atis.
dramático, adj. dramaticus,a, um; scenicus,a,um.

dríade, s.f. Dryas,adis.
droga, s.f. medicamentum,i; pharmacum,i.
dromedário, s.m. dromas,adis.
dual, adj. dualis,e.
ducado, s.m. ducatus,us.
ducal, adj. ducalis,e.
dúctil, adj. ductilis,e.
duodécimo, num. ord. duodecimus,a,um.
duplicação, s.f. duplicatio, onis.
duplicar, v.t. duplicare, geminare.
duplicidade, s.f. duplicitas, atis.
duplo, adj. duplex,icis; duplus,a,um; geminus,a,um.
duque, s.m. dux,cis.
duquesa, s.f. ducissa,ae.
duração, s.f. tempus,oris; diuturnitas,atis; longitudo, inis.
durante, prep. per (ac.), inter (ac.).
durar, v.i. durare, manere, stare.
durázio, adj. duracinus,a,um.
dureza, s.f. duritia,ae; durities,ei; duritas,atis.
duro, adj. durus,a,um; firmus,a,um; rigens,entis; asper,era,erum.
duunvirato, s.m. duumviratus, us.
duúnviro, s.m. duumvir,viri.
dúvida, s.f. dubitatio,onis; dubium,ii.
duvidar, v.t. e i. dubitare, addubitare, ambigere.
duvidoso, adj. dubius,a,um; incertus,a,um; ambiguus,a, um.
duzentos, num. card. ducenti, ae,a; duceni,ae,a.
dúzia, s.f. duodecim; duodenarius numerus.

E

e, conj. et, atque (antes de vogal); ac (antes de consoante).
ébano, s.m. ebenum,i; ebenus,i.
ebriedade, s.f. ebrietas,atis
ébrio, adj. ebrius,a,um.
ebulição, s.f. ebullitio,onis; fervor,oris.
eclesiástico, adj. ecclesiasticus,a,um. // S.m. clericus, a,um.
eclipsar, v.t obscurare, occultare; (fig.) officere.
eclipse, s.m. eclipsis,is; defectus,us; obscuratio,onis.
écloga, s.f. ecloga,ae.
eco, s.m. echo,us; imago,inis.
economia, s.f. parsimonia,ae; diligentia,ae.
economizar, v.t. dispensare. // V.t. e i. parcere, sumptui.
edição, s.f. editio,onis.
edificação, s.f. aedificatio, onis.
edificar, v.t. e i. aedificare.
edifício, s.m. aedificium,ii; aedificatio,onis.
edil, s.m. aedilis,is.
edilidade, s.f. aedilitas,atis.
edital, s.m. libellus,i; tabula,ae.
editar, v.t. edere.
edito, s.m. edictum,i.
educação, s.f. educatio,onis; institutio,onis; urbanitas, atis.
educar, v.t. instituere, educare, erudire; expolire.
edulcorar, v.t. obdulcare, indulcare.
efebo, s.m. ephebus,i.
efeito, s.m. effectum,i; effectus,us.
efemérides, s.f.pl. ephemeris, idis.
efêmero, adj. diurnus,a,um; brevis,e; fugitivus,a,um.
efeminação, s.f. effeminatio, onis.
efeminado, part. e adj. effeminatus,a,um; delicatus,a, um.
efeminar, v.t. effeminare. // V.p. effeminari.
efervescente, adj. fervens, entis; aestuans,antis; (fig.) fervidus,a,um.
efetuar, v.t. efficere, perficere, facere.
eficácia, s.f. efficacitas,atis; efficientia,ae; effectus,us.
eficaz, adj. efficax,acis; praesens,entis; praestans,antis
eficiência, s.f. efficientia,ae.
eficiente, adj. efficiens,entis; conficiens,entis.
efígie, s.f. effigies,ei; imago,inis.
efusão, s.f. effusio,onis.

égide, s.f. aegis,idis.
egípcio, adj. Aegyptius,a,um. // S.m.pl. Aegyptii,orum.
Egito, Geogr. Aegyptus,i.
egrégio, adj. egregius,a,um; eximius,a,um.
egressão, s.f. egressio,onis; egressus,us.
égua, s.f. equa,ae.
eira, s.f. area,ae.
eis, adv. ecce (nom. ou ac.), en (nom. ou ac.).
eixo, s.m. axis,is.
ela, pron. pess. ea, haec, illa. Cf. **êle.**
elaboração, s.f. opus,eris; confectio,onis.
elaborar, v.t. conficere, concoquere.
elanguescer, v.i. elanguescere, languescere.
elástico, adj. mollis,e; cedens, entis.
êle, pron. pess. ille,a,ud; is, ea, id; hic, haec, hoc; iste,a,ud.
elefante, s.m. elephantus,i; elephas,antis.
elegância, s.f. elegantia,ae; venustas,atis; cultus,us.
elegante, adj. elegans,antis; venustus,a,um; mundus,a, um; comptus,a,um.
eleger, v.t. legere, deligere, cooptare, allegere.
elegia, s.f. elegia,ae; elegi, orum.
elegíaco, adj. elegiacus,a,um; elegeus,a,um; elegius,a,um.
eleição, s.f. lectio,onis; cooptatio,onis; suffragium,ii.
eleito, part. lectus,a,um; delectus,a,um; cooptatus,a, um; allectus,a,um.
eleitor, s.m. elector,oris.
elemento, s.m. elementum,i; elementa,orum.
elevação, s.f. levatio,onis; elatio,onis; altitudo,inis.
elevar, v.t. elevare, tollere, extollere, sublevare. // V.p. se erigere.
elidir, v.t. elidere.
eliminar, v.t. eliminare; exstinguere.
elipse, s.f. ellipsis,is; detractio,onis.
elisão, s.f. elisio,onis.
elo, s.m. annulus,i; capreolus,i.
elocução, s.f. elocutio,onis; sermo,onis; dictio,onis.
elogio, s.m. laudatio,onis; laus,dis.
eloqüência, s.f. eloquentia,ae.
eloqüente, adj. eloquens,entis; facundus,a,um.
em, prep. in (abl.), in (com abl., tendo idéia de movimento); abl. sem prep.; locativo.
emanar, v.i. efflari, emanare.
emancipação, s.f. emancipatio, onis.
emancipar, v.t. emancipare.
embaciar, v.t. hebetare. // V.i. hebescere, hebetari.
embaixada, s.f. legatio,onis; mandatum,i.
embaixador, s.m. legatus,i; internuntius,ii.
embalsamar, v.t. condire (mortuos).
embaraçar, v.t. impedire, implicare. // V.p. se impedire.
embaraço, s.m. impedimentum,i; difficultas,atis; angustiae,arum.
embarcação, s.f. navicula,ae. V. **navio.**

embarcar, v.i. conscendere.
embargar, v.t. (jur.) intercedere.
embargo, s.m. (jur.) intercessio,onis.
embasbacado, part. e adj. stupefactus,a,um; obstupefactus,a,um; attonitus,a, um.
embasbacar, v.i. stupescere, obstupescere. // V.t. obstupefacere.
embebedar, v.t. ebrium facere, inebriare. // V.p. inebriari.
embeber, v.t. imbuere, madefacere, tingere. // V.p. madefieri, imbibere, ebibere, bibere.
embelezamento, s.m. exornatio,onis; ornatus,us.
embelezar, v.t. ornare, exornare, decorare, adornare.
emblema, s.m. emblema,atis; signa,orum; signum,i.
embora, conj. quamvis, quanquam, licet, etsi, etiamsi.
emboscada, s.f. insidiae,arum; latebrae,arum.
emboscar-se, v.p. insidiari, subsistere.
embotar, v.t. retundere, hebetare.
embranquecer, v.i. albescere, candescere, albicare.
embriaguez, s.f. V. **bebedeira.**
embrião, s.m. fetus,us; germen,inis.
embrulhar, v.t. involvere, circumdare, tegere, vestire; intricare, confundere, conturbare.
embrulho, s.m. fascis,is.
embuste, s.m. fraus,dis; dolus,i; simulatio,onis; artificium,ii.
embusteiro, adj. e s.m. fallax, acis; mendax,acis; praestigiator,oris.
embutir, v.t. variare, variegare.
emendador, s.m. emendator, oris; corrector,oris.
emendar, v.t. emendare. V. **corrigir.**
emergir, v.i. emergere.
emérito, adj. emeritus,a,um.
emersão, s.f. emersus,us.
emigração, s.f. migratio,onis; demigratio,onis; emigratio, onis.
emigrar, v.i. emigrare, migrare, demigrare.
eminência, s.f. tumulus,i; collis,is; (fig.) eminentia,ae.
eminente, adj. V. **alto;** (fig.) eminens,entis; summus,a, um.
emissão, s.f. emissio,onis.
emissário, s.m. emissarius,ii.
emitir, v.t. emittere; producere.
emoção, s.f. motus,us.
emolir, v.t. (med.) mollire, emolire.
emolumento, s.m. emolumentum,i; lucrum,i.
empacotar, v.t. convasare, stipare.
empada, s.f. artocreas,atis.
empalidecer, v.i. exalbescere, pallescere.
empanar, v.t. hebetare; (fig.) inquinare, maculare.
empanturrar, v.t. farcire, satiare, saturare. // V.p. se farcire, se effercire.
emparelhar, v.t. conjungere, copulare.
empedernido, part. (fig.) durus,a,um; inhumanus,a,um.
empedernir, v.t. e i. (fig.) indurare. // V.p. obdurescere.

empenar, v.t. pandare. // V.i. pandari.
empenhar, v.t. oppignerare, pignerare, obligare; impellere, inducere. // V.p. se obligare, se obstringere, se oppignerare.
empertigar, v.t. contendere, indurare. // V.p. rigescere, indurari; tumescere, superbire.
empilhamento, s.m. acervatio, onis.
empilhar, v.t. acervare, sternere.
empírico, s.m. empiricus,i.
emplastro, s.m. emplastrum,i; pittacium,ii.
emplumado, adj. plumosus,a, um; pennatus,a,um; penniger,era,erum.
empoar, v.t. pulverare.
empobrecimento, s.m. inopia, ae.
empoeirar, v.t. pulverare.
empôla, s.f. pustula,ae; vesica,ae.
empolar, v.i. pustulescere.
empoleirar-se, v.p. insidere, insistere.
empório, s.m. emporium,ii.
empreender, v.t. conari, suscipere, incipere, coeptare.
empregado, part. e adj. adhibitus,a,um; usurpatus,a,um. // S.m.pl. ministeria,orum.
empregar, v.t. uti, adhibere, usurpare. // V.p. se occupare; usurpari.
emprêgo, s.m. usus,us; usurpatio,onis; officium,ii; munus,eris.
empreiteiro, s.m. redemptor, oris; conductor,oris.
emprêsa, s.f. inceptum,i; inceptio,onis; coeptum,i.
emprestar, v.t. commodare; utendum (aliquid) tradere.
empréstimo, s.m. commodatio,onis; mutuum,i.
empubescer, v.i. pubescere.
empunhar, v.t. prehendere, corripere, comprehendere.
empurrão, s.m. impulsus,us; impulsio,onis.
empurrar, v.t. protrudere.
emulação, s.f. aemulatio,onis; contentio,onis.
emular, v.i. aemulari aliquem ou cum aliquo.
êmulo, s.m. aemulus,i; aemulator,oris.
encabelar, v.i. capillascere.
encadeamento, s.m. series,ei; continuatio,onis.
encadear, v.t. vincire, constringere; nectere, connectere.
encadernador, s.m. glutinator, oris.
encadernar, v.t. compaginare chartas.
encaixar, v.t. coagmentare.
encaixe, s.m. coagmentum,i.
encalhar, v.t. evertere, submergere, illidere. // V.i. offendere.
encalvecer, v.i. calvescere.
encaminhar, v.t. iter monstrare ou indicare.
encanamento, s.m. ductus,us.
encanar, v.t. aquam ducere (inducere, perducere).
encanecer, v.i. canescere, albescere.
encantado, part. e adj. incantatus,a,um; cantatus,a, um; (fig.) laetus,a,um.
encantamento, s.m. cantio, onis; effascinatio,onis; incantamentum,i.

encantar, v.t. incantare, fascinare, effascinare; delectare, devincire, trahere, illicere; recreare.
encanto, s.m. V. encantamento; illecebrae,arum; jucunditas,atis; dulcedo,inis.
encaracolar, v.t. conspirare. // V.i. e p. crispari.
encarar, v.t. ad faciem adspicere; (fig.) intueri, considerare.
encarnado, adj. roseus,a,um; incarnatus,a,um. // S.m. rubor,oris.
encarnar, v.i. incarnari.
encarniçado, adj. pertinax, acis; atrox,ocis.
encarregado, part. praepositus,a,um; praefectus,a,um. // S.m. procurator,oris.
encarregar, v.t. mandare, praeficere. // V.p. recipere, suscipere.
encataplasmar, v.t. cataplasmare.
encatarroar-se, v.p. rheumatizare.
encavilhar, v.t. concatenare.
enceleirar, v.t. reponere, condere, recondere.
encerado, adj. ceratus,a,um; inceratus,a,um; cereus,a, um; cerinus,a,um.
encerar, v.t. cerare, incerare, circumlinere.
encerramento, s.m. inclusio, onis; obstructio,onis; finis, is.
encerrar, v.t. includere, concludere, claudere; recondere.
encetar, v.t. delibare, libare; (fig.) inchoare, aggredi, inire.
encher, v.t. implere, replere, complere, adimplere. // V.p. impleri.
enchimento, s.m. explementum,i.
encíclica, s.f. encyclia,orum.
encimar, v.t. imponere, superponere.
enclítica, s.f. (gram.) encliticum,i.
encobrir, v.t. abdere, occulere, abscondere; occultare, tegere.
encolher, v.t. contrahere; retrahere. // V.p. contrahi.
encolhimento, s.m. contractio, onis; retractio,onis.
encontro, s.m. occursus,us; concursio,onis; concursus, us.
encosta, s.f. latus,eris.
encristado, adj. cristatus,a, um.
encruado, adj. secicrudus,a, um.
encruar, v.t. e i. V. endurecer.
encruzilhada, s.f. compita, orum; trivium,ii; quadrivium,ii.
encurralar, v.t. stabulare.
encurtamento, s.m. contractio, onis.
encurtar, v.t. contrahere; resecare, decurtare, curtare.
endereçar, v.t. mittere.
endinheirado, adj. pecuniosus, a,um; opulentus,a,um.
endireitar, v.t. corrigere, subrigere, dirigere; reponere. // V.p. resurgere.
endiva ou **endívia**, s.f. intubum,i; intubus,i.
endoidecer, v.i. mente capi.
endoidecimento, s.m. amentia, ae; insania,ae; dementia, ae.
endro, s.m. anethum,i.

endurecer, v.t. durare, cogere, indurare. // V.i. durescere, rigescere, cogi; durare se, indurescere.
endurecimento, s.m. concretio,onis; duritia,ae; rigor, oris.
êneo, adj. aeneus,a,um.
Eneida, np. Aenis,idis ou idos.
energia, s.f. robur,oris; vis, vis; virtus,i; nervi,orum.
enérgico, adj. fortis,e; validus,a,um.
energúmeno, s.m. energumenos,i.
enervado, part. e adj. enervatus,a,um; debilitatus,a um; fractus,a,um.
enervar, v.t. enervare, debilitare, frangere. // V.p. frangi, mollescere.
enfadar, v.t. fastidium afferre; fatigare, defatigare.
enfado, s.m. taedium,ii; fastidium,ii.
enfadonho, adj. fastidiosus,a, um; importunus,a,um.
enfardamento, s.m. stipatio, onis.
enfardar, v.t. stipare.
ênfase, s.f. ampullae,arum; tumor,oris.
enfastiado, adj. fastidiosus,a, um; fastidiens,entis.
enfastiar, v.t. fastidium creare. // V.p. fastidire.
enfático, adj. inflatus,a,um; tumidus,a,um; turgidus,a, um.
enfatuado, adj. inanis,e; gloriosus,a,um; superbus,a, um.
enfatuar-se, v.p. superbire, tumescere, intumescere.
enfeitar, v.t. ornare, exornare, decorare, comere, colere.
enfeite, s.m. ornamentum,i; ornatus,us; decus,oris; exornatio,onis.
enfeitiçar, v.t. fascinare, defigere.
enfermaria, s.f. valetudinarium,ii.
enfermiço, adj. morbosus,a, um.
enfêrmo, adj. e s.m. V. doente.
enfiar, v.t. e i. transfigere, transfodere; ingredi, se demittere.
enfileirar, v.t. e i. ordinare.
enfim, adv. tandem, denique, extremo, aliquando, postremo.
enfiteuse, s.f. emphyteusis,is.
enfiteuta, s.m. emphyteuta,ae.
enfitêutico adj. emphyteuticus,a,um.
enflorescer, v.i. florere.
enfolhar, v.i. frondescere.
enforcar, v.t. suspendere. // V.p. suspendere se.
enfraquecer, v.t. debilitare, enervare, infirmare. // V.i. debilitari, frangi, minui.
enfraquecimento, s.m. debilitatio,onis; debilitas,atis.
enfrear, v.t. frenare, infrenare.
enfurecer, v.t. exasperare, efferare. // V.p. exasperari, excandescere.
enganado, part. e adj. lusus, a,um; illusus,a,um; delusus,a,um; deceptus,a,um; falsus,a,um; fraudatus,a, um.
enganador, adj. dolosus,a,um; fallax,acis; perfidus,a,um; insidiosus,a,um.

enganar, v.t. fallere, deludere, illudere, ludere; fraudare, decipere.
engano, s.m. fallacia,ae; fraus,dis; dolus,i; error, oris; lapsus,us.
engastar, v.t. inserere, includere.
engaste, s.m. incastratura,ae.
engatinhar, v.i. repere, serpere, reptare.
engenharia, s.f. machinalis scientia.
engenheiro, s.m. munitor,oris; machinator,oris.
engenho, s.m. ingenium,ii; facultas,atis; ars,tis; scientia,ae.
engenhoso, adj. ingeniosus,a, um; artificiosus,a,um; sollers,tis.
engessar, v.t. gypsare.
englobar, v.t. conglobare.
engodar, v.t. inescare; allicere, allectare.
engôdo, s.m. esca,ae; illecebrae,arum; illicium,ii.
engolir, v.t. sorbere, absorbere, haurire, deglutire.
engomar, v.t. amylare.
engorda, s.f. saginatio,onis; fartura,ae; sagina,ae.
engordar, v.t. saginare, opimare, farcire. // V.i. pinguescere, saginari.
engordurar, v.t. perungere. // V.p. sordescere.
engraçado, adj. facetus,a,um; jocosus,a,um; salsus,a,um.
engradecer, v.i. grandescere, ingrandescere.
engrandecer, v.t. amplificare, dilatare, augere. // V.i. amplificari, dilatari, augeri, crescere.
engrandecimento, s.m. amplificatio,onis; auctus,us.
engrossar, v.t. augere, amplificare. // V.i. crescere, increscere; augeri.
enguia, s.f. anguilla,ae.
enigma, s.m. aenigma,ae; gryphus,i.
enigmático, adj. ambiguus,a, um; perplexus,a,um; obscurus,a,um.
enjeitar, v.t. rejicere, aspernari, repudiare; projicere.
enjoar, v.i. fastidire; nauseare.
enjoativo, adj. fastidiosus,a, um; nauseosus,a,um.
enjôo, s.m. fastidium,ii. V. náusea.
enlaçar, v.t. intexere, conserere; implicare, alligare.
enlanguescer, v.i. languescere.
enlevar-se, v.p. stupere.
enlodar, v.t. lutare, lutitare, lutulare.
enlourecer, v.i. flavescere.
enovelar, v.t. glomerare.
enorme, adj. immanis,e; ingens,entis; enormis,e.
enormidade, s.f. enormitas, atis; immanitas,atis.
enquanto, conj. dum, interea dum, cum, interim dum.
enramado, adj. ramosus,a,um.
enrançar, v.i. rancescere.
enredar, v.t. irretire; circumretire, obretire.
enrêdo, s.m. implicatio,onis; machinatio,onis; nodus,i.
enriquecer, v.t. ditare, locupletare, collocupletare. // V.i. facere pecuniam, se collocupletare.
enrolar, v.t. involvere. // V.p. obvolvi, implicari.
enroscamento, s.m. involutio, onis.

enroscar, v.t. circumvolvere, circumplicare. // V.p. circumvolvere se.
enrouquecer, v.i. irraucescere, raucescere.
enrubescer, v.t. rubefacere. V.i. rubescere, erubescere.
enrugado, adj. rugosus,a,um.
enrugar, v.t. rugas facere. // V.i. e p. rugam trahit.
ensaiar, v.t. tentare, experiri, explorare, periclitari.
ensaio, s.m. experimentum,i; periculum,i; tentamenta, orum.
enseada, s.f. sinus,us.
ensejo, s.m. V. ocasião.
ensífero, adj. ensifer,era, erum; ensiger,era,erum.
ensinar, v.t. monstrare, indicare, edocere; docere, instituere, erudire.
ensino, s.m. institutio,onis; praeceptio,onis; doctrina, ae.
ensoberbecer-se, v.p. superbire, gloriari, tumescere.
ensoberbecido, part. e adj. inflatus,a,um; elatus,a,um; tumidus,a,um.
ensopar, v.t. imbuere, madefacere, tingere, insuccare.
ensurdecer, v.t. exsurdare; (fig.) obtundere. // V.i. obsurdescere, surdescere.
entalha, s.f. incisura,ae; incisio,onis.
então, adv. tum; tum vero (no princípio da frase); hoc loco, hic tum; tunc, eo tempore, id temporis.
entardecer, v.i. advesperascit.
entender, v.t. intellegere, percipere, comprehendere. // V.i. intellegere, callere, percallere.
entendido, part. e adj. perceptus,a,um; intellectus,a, um; callidus,a,um.
entendimento, s.m. intellegentia,ae; mens,entis; intellectus,us.
entenrecer, v.t. mollire, emollire, macerare. // V.i. molliri, macerari.
enternecer, v.t. movere, commovere, mollire. // V.p. moveri, commoveri.
enternecimento, s.m. misericordia,ae; miseratio,onis.
enterrar, v.t. humare, condere, sepelire; efferre.
entêrro, s.m. funus,eris; exsequiae,arum; elatio,onis.
entesar, v.t. intendere, tendere, contendere, adducere.
entoação, s.f. sonus,i.
entoar, v.t. canere incipere, praecinere.
entonar, v.t. extollere, inflare. // V.p. turgescere.
entontecer, v.t. obtundere, exsurdare; obstupefacere, conturbare.
entornar, v.t. fundere, effundere.
entorpecer, v.t. stupefacere, obstupefacere. // V.i. torpescere, obtorpescere.
entorpecimento, s.m. torpor, oris; (fig.) languor,oris; inertia,ae.
entortar, v.t. intorquere. // V.i. e p. intorqueri.
entrada, s.f. ingressus,us; ingressio,onis; introitus,us; aditus,us.
entrançar, v.t. torquere, nectere, implicare, texere.
entrar, v.t. e i. intrare, ingredi, introire, inire; penetrare.

entravar, v.t. impedire, praedire, morari, obstare.
entrave, s.m. vinculum,i; impedimentum,i; mora,ae.
entre, prep. inter (ac.); in (abl.).
entreabrir, v.t. paulum aperire, rumpere. // V.p. discedere, dehiscere.
entreato, s.m. intervallum,i.
entrecasca, s.f. liber,bri.
entrecortar, v.t. intercidere; interrumpere.
entrega, s.f. traditio,onis.
entregar, v.t. tradere, reddere, restituere; dare, permittere.
entregue, part. e adj. redditus,a,um; traditus,a,um; datus,a,um; permissus,a,um.
entrelaçamento, s.m. implicatio,onis.
entrelaçar, v.t. implicare, interplicare. // V.p. se implicare.
entreluzir, v.i. illucescere, nitescere.
entremear, v.t. intermiscere, miscere, interponere, interpolare.
entrementes, adv. V. entretanto.
entreouvir, v.t. subaudire.
entretanto, adv. interim,interea, inter haec; tamen, attamen, atqui.
entrevado, adj. debilis,e; captus membris.
entrevar, v.t. debilitare. // V.i. debilitari, alienari, emori.
entrevista, s.f. colloquium,ii; congressus,us; collocutio, onis.
entrincheirar, v.t. munire, communire. // V.p. castra munire (vallare).
entristecer, v.t. contristare. // V.i. maerere.
entroncamento, s.m. bivium,ii; ramus,i.
entrouxar, v.t. stipare, convasare.
entulhar, v.t. cumulare, complere, aequare, complanare.
entulho, s.m. rudus,eris; rudera,um.
entupimento, s.m. interclusio, onis.
entupir, v.t. obstruere.
entusiasmar-se, v.p. incendi.
entusiasmo, s.m. impetus,us; ardor,oris.
enumeração, s.f. enumeratio, onis; dinumeratio,onis; commemoratio,onis.
enumerar, v.t. enumerare, numerare, percensere.
enunciação, s.f. enuntiatio, onis.
enunciado, part. enuntiatus,a, um. // S.m. enuntiatum,i.
enunciar, v.t. enuntiare, exprimere, dicere, eloqui.
enunciativo, adj. enuntiativus, a,um.
envelhecer, v.i. senescere; veterascere, inveterascere.
envenenamento, s.m. veneficium,ii.
envenenar, v.t. venenum dare; (fig.) inficere, corrumpere.
enverdecer, v.t. viridare. // V.i. virescere, viridari.
envergonhado, adj. pudens, entis; pudibundus,a,um.
envernizar, v.t. linere, illinere.
enviar, v.t. mittere.
enviscar, v.t. viscare.
envoltório, s.m. involucrum,i; integumentum,i.
envolver, v.t. involvere, circumdare, tegere; circumire.

cingere. // V.p. involvere se, involvi.
envolvido, part. e adj. involutus,a,um; obvolutus,a,um; circumdatus,a,um.
enxada, s.f. pastinum,i; ligo, onis; dolabra,ae.
enxaguar, v.t. colluere, eluere.
enxame, s.m. examen,inis; pullities,ei; (fig.) grex, gis.
enxamear, v.i. examinare.
enxaqueca, s.f. hemicranium, ii; heterocrania,ae.
enxêrga, s.f. tomentum,i.
enxertar, v.t. inserere, emplastare, inoculare.
enxertia, s.f. insitio,onis.
enxêrto, s.m. insitio,onis; insitus,us.
enxó, s.f. ascia,ae.
enxôfre, s.m. sulfur,uris.
enxotar, v.t. agere, fugare, abigere, depellere.
enxovalhar, v.t. inquinare, maculare, foedare, commaculare; corrugare.
enxugar, v.t. siccare, desiccare, arefacere.
enxúndia, s.f. adeps,ipis.
eólio, adj. Aeolius,a,um. // S.m.pl. Aeoles,um; Aeolii, orum.
epêntese, s.f. epenthesis,is.
epiceno, adj. (gram.) epicoenos,on.
épico, adj. epicus,a,um.
epidemia, s.f. pestilentia,ae.
epiderme, s.f. epidermis,is; cutis,is.
epifania, s.f. epiphania,iorum.
epifonema, s.m. epiphonema, atis.
epiglote, s.f. epiglottis ou epiglossis,is.
epigrama, s.m. epigramma, atis.
epigramático, adj. epigrammaticus,a,um.
epilepsia, s.f. epilepsia,ae.
epílogo, s.m. epilogus,i; conclusio,onis.
epinício, s.m. epinicion ou epinicium,ii.
episcopal, adj. episcopalis,e.
episódio, s.m. digressio,onis; casus,us.
epístola, s.f. epistula,ae; litterae,arum.
epitáfio, s.m. epitaphium,ii; elogium,ii; titulus,i.
epíteto, s.m. epitheton,i.
epítome, s.m. epitome,es; epitoma,ae.
época, s.f. tempus,oris; aetas, atis.
epodo, s.m. epodos,i.
equânime, adj. aequanimus,a, um; aequanimis,e.
equanimidade, s.f. aequanimitas,atis.
eqüestre, adj. equester,tris, tre.
eqüevo, adj. aequaevus,a,um.
eqüidade, s.f. aequitas,atis; aequum,i.
eqüidistante, adj. aequidistans,antis.
equilíbrio, s.m. aequilibrium, ii; aequilibritas,atis.
eqüino, adj. equinus,a,um.
equinócio, s.m. aequinoctium, ii.
equipamento, s.m. ornatus,us.
equipar, v.t. ornare, adornare.
equiparação, s.f. aequiparatio, onis.
equiparar, v.t. aequiparare.
equitação, s.f. equitatio,onis; equitatus,us.
equívoco, adj. ambiguus,a,um; obscurus,a,um; dubius,a, um. // S.m. ambiguitas, atis.

equóreo, adj. aequoreus,a,um.
era, s.f. aera,ae.
erário, s.m. aerarium,ii.
ereção, s.f. erectio,onis; subrectio,onis.
eremita, s.m. eremita,ae.
eremítico, adj. eremiticus,a, um; eremitis,idis.
éreo, adj. aereus,a,um.
ergástulo, s.m. ergastulum,i.
erguer, v.t. erigere, extollere, tollere, subrigere.
eriçar, v.t. arrigere, erigere. // V.p. horrescere, asperari, subrigi.
erigir, v.t. erigere, statuere.
erisipela, s.f. erysipelas,atis.
ermida, s.f. aedicula,ae.
êrmo, s.m. eremus,i.
erosão, s.f. erosio,onis; rosio, onis.
erótico, adj. eroticus,a,um.
errado, adj. falsus,a,um; pravus,a,um; malus,a,um.
errante, adj. errans,antis; vagans,antis; erraticus,a, um.
errar, v.t. errare, aberrare. // V.i. errare, vagari.
errata, s.f. errata,orum.
errático, adj. erraticus,a,um.
êrro, s.m. error,oris; erratum,i; lapsus,us; peccatum,i.
errôneo, adj. falsus,a,um; malus,a,um.
error, s.m. error,oris.
erudição, s.f. eruditio,onis; doctrina,ae.
erudito, adj. eruditus,a,um; doctus,a,um; sciens,entis.
erupção, s.f. eruptio,onis.
erva, s.f. herba,ae; herbae, arum; gramen,inis.
ervanário, s.m. herbarius,ii.
ervilha, s.f. pisum,i; pisa,ae.
esbaforido, adj. anhelans,antis; anhelus,a,um.
esbaforir-se, v.p. anhelare.
esbelto, adj. gracilis,e; tenuis,e; subtilis,e.
esboçar, v.t. adumbrare, delineare; (fig.) edolare.
esbôço, s.m. delineatio,onis; adumbratio,onis.
esbranquiçado, adj. subalbidus,a,um; candicans,antis.
esburacar, v.t. perforare, forare, cavare.
escabêlo, s.m. scabellum,i. scamnum,i.
escabroso, adj. asper,era, erum; salebrosus,a,um.
escachar, v.t. deffindere.
escada, s.f. scalae,arum; gradatio,onis; scalaria,ium.
escala, s.f. scalae,arum; mensura,ae.
escaldar, v.t. excaldare.
escaler, s.m. scapha,ae; lembus,i.
escalpêlo, s.m. scalpellum,i; scalprum,i; scalper,pri.
escama, s.f. squama,ae; crusta,ae.
escamígero, adj. squamiger, era,erum.
escamoso, adj. squamosus,a, um.
escandalizar, v.t. offendere, laedere, displicere. // V.p. offendi, irasci.
escândalo, s.m. scandalum,i.
escandaloso, adj. turpis,e; foedus,a,um; indignus,a, um.
escandescer, v.i. excandescere.
escaninho, s.m. latebra,ae; recessus,us.
escapar, v.i. evadere, effugere, elabi, eripere se.
escapatória, s.f. effugium,ii; pseudothyrum,i.

escapulário, s.m. scapulare, is; scapularium,ii.
escaramuça, s.f. procursatio, onis; velitatio,onis.
escaravelho, s.m. scarabeus,i.
escarnecer, v.t. e i. deridere, irridere, ludere, ludificari.
escárnio, s.m. irrisio,onis; risus,us; irrisus,us; ludus,i.
escaro, s.m. scarus,i.
escarradura, s.f. exscreatio, onis; exscreatus,us; screatus,us.
escarrar, v.i. screare, exscreare, spuere.
escarro, s.m. sputum,i; pytisma,atis.
escassez, s.f. sordes,ium; inopia,ae; penuria,ae.
escasso, adj. sordidus,a,um; praeparcus,a,um; parvus,a, um; exiguus,a,um.
escavação, s.f. suffossio,onis; effossio,onis; excavatio, onis.
escavar, v.t. cavare, suffodere.
esclarecer, v.t. illustrare, illuminare; explanare, explicare.
escoamento, s.m. fluxio,onis; effluvium,ii; manatio,onis.
escoar, v.t. humorem deducere. // V.p. effluere, fluere, dilabi.
escol, s.m. flos,oris.
escola, s.f. schola,ae; ludus, i; gymnasium,ii.
escolar, adj. scholaris,e; scholicus,a,um.
escolástico, adj. scholasticus, a,um.
escolha, s.f. delectus,us; selectio,onis; optio,onis.
escolher, v.t. eligere, legere, praeoptare.
escolhido, part. e adj. electus, a,um; lectus,a,um; selectus,a,um.
escolho, s.m. scopulus,i; saxum,i; cautes,is.
escólio, s.m. scholion,ii.
escolta, s.f. comitatus,us; praesidium,ii.
escoltar, v.t. stipare; comitari, assectari, prosequi.
esconder, v.t. abdere, occultare, abscondere; dissimulare, tegere.
esconderijo, s.m. latebra,ae; latibulum,i.
escopo, s.m. scopus,i; finis,is.
escória, s.f. scoria,ae; sordes, ium.
escorpião, s.m. scorpio,onis; scorpius,ii; nepa,ae.
escorregar, v.i. lapsare, titubare.
escorrer, v.i. destillare, percolari.
escorrimento, s.m. stillatio, onis.
escôva, s.f. peniculus,i.
escrava, s.f. serva,ae; famula,ae.
escravidão, s.f. servitus,i; servitium,ii; famulatus,us.
escravo, s.m. servus,i; famulus,i; puer,eri. // Adj. servus,a,um.
escrever, v.t. scribere, exarare, conscribere.
escriba, s.m. scriba,ae.
escrínio, s.m. scrinium,ii.
escrita, s.f. litteratura,ae; scriptio,onis; scriptura,ae.
escrito, part. e adj. scriptus, a,um; conscriptus,a,um. // S.m. scriptum,i.
escritor, s.m. scriptor,oris; auctor,oris.
escritura, s.f. acta,orum; tabulae,arum; scriptura,ae

escriturar, v.t. perscribere.
escrivão, s.m. scriba,ae.
escrófulas, s.f.pl. scrofulae, arum.
escrópulo, s.m. scrupulum,i; scriptulum,i.
escroto, s.m. scrotum,i.
escrúpulo, s.m. scrupulus,i; religio,onis.
escrupuloso, adj. scrupulosus, a,um; religiosus,a,um.
escrutar, v.t. perscrutari, investigare, scrutari.
escudar, v.t. clipeare.
escudeiro, s.m. armiger,geri; scutiger,geri.
escudo, s.m. clepeus,i; scutum,i.
esculpir, v.t. sculpere, exsculpere, scalpere.
escultor, s.m. sculptor,oris.
escultura, s.f. sculptura,ae.
escuma, s.f. spuma,ae.
escumadeira, s.f. trua,ae.
escumante, adj. spumans,antis; spumosus,a,um; spumeus,a,um.
escurecer, v.t. obscurare, obcaecare. // V.i. obscurari, offundi.
escuridão, s.f. tenebrae,arum; caligo,inis; nox,ctis; obscuritas,atis.
escuro, adj. obscurus,a,um; caecus,a,um; ater,tra,trum; caligans,antis.
escusa, s.f. V. desculpa.
escutar, v.t. e i. audire, auscultare, advertere.
esfarelar, v.t. terere, tundere, contendere.
esfera, s.f. sphaera,ae; orbis, is; globus,i; circulus,i.
esférico, adj. sphaeroides,es; globosus,a,um.
esfinge, s.f. sphinx,ingis.
esfolado, adj. desquamatus,a, um.
esfolar, v.t. deglubere; desquamare, sauciare.
esforçar, v.t. incitare, excitare; roborare. // V.p. conari, niti, adniti.
esfôrço, s.m. conatus,us; labor,oris; nisus,us; molimen,inis.
esfrega, s.f. attritus,us; fricatura,ae.
esfregar, v.t. fricare, perfricare, terere.
esfriamento, s.m. refrigeratio, onis.
esfriar, v.t. refrigerare, frigerare. // V.i. refrigerari, refrigescere.
esgalhado, adj. amputatus,a, um; castratus,a,um.
esgalhar, v.t. amputare, interputare, collucare.
esgaravatar, v.t. scabere, scalpere, radere.
esgotado, part. e adj. exhaustus,a,um; absumptus,a,um; fatigatus,a,um.
esgotamento, s.m. exhaustio, onis; defectio,onis.
esgotar, v.t. exhaurire, siccare, consumere, exinanire // V.p. consumi.
esgôto, s.m. cloaca,ae.
esgueirar-se, v.p. se subducere, effugere, se eripere.
esguelha, s.f. obliquitas,atis.
esguichar, v.i. exsilire, emicare, erumpere, prorumpere.
esguio, adj. tenuis,e; attenuatus,a,um.
esmagado, part. e adj. obtritus,a,um; tritus,a,um; (fig.) opressus,a,um.
esmagar, v.t. proterere, opprimere, obterere, obruere.
esmalte, s.m. smaltum,i.

esmerado, adj. accuratus,a,um; expolitus,a,um.
esmeralda, s.f. smaragdus,i.
esmeraldino, adj. smaragdinus,a,um; smaragdineus,a,um.
esmigalhar, v.t. friare. // V. despedaçar.
esmiuçar, v.t. concidere, consecare, subcultrare.
esmola, s.f. stips,is; eleemosyna,ae.
esmoler, s.m. eleemosynarius,ii.
espaçamento, s.m. interpositio,onis.
espaçar, v.t. diducere, laxare; intermittere.
espaço, s.m. spatium,ii; tractus,us.
espaçoso, adj. vastus,a,um; latus,a,um; amplus,a,um; spatiosus,a,um.
espada, s.f. gladius,ii; ensis,is.
espadana, s.f. gladiolus,i; coma,ae.
espadarte, s.m. orca,ae.
espadeiro, s.m. gladiarius,ii.
espadim, s.m. ensiculus,i; gladiolus,i.
espádua, s.f. scapulae,orum; umerus,i.
espalhado, adj. dispersus,a,um; sparsus,a,um; dissipatus,a,um.
espalhar, v.t. dispergere, spargere; disseminare, dissipare. // V.p. fundi.
espancado, part. mulcatus,a,um; verberatus,a,um.
espancar, v.t. verberare, pulsare, tundere, mulcare.
espantadiço, adj. trepidus,a,um; meticulosus,a,um.
espantado, adj. e part. perterritus,a,um; attonitus,a,um.
espantalho, s.m. formido,inis.
espantar, v.t. terrere, conterrere. // V.p. pavescere exterreri, trepidare.
espanto, s.m. terror,oris; pavor,oris; formido,inis; horror,oris.
espantoso, adj. terribilis,e; horribilis,e; terrificus,a,um.
espargo, s.m. asparagus,i.
esparrela, s.f. loqueus,i; casses,ium.
Esparta, Geogr. Sparta,ae; Sparte,es.
espartano, adj. Spartanus,a,um; Spartiacus,a,um. // S.m.pl. Spartani,orum.
esparto, s.m. spartum,i.
espasmo, s.m. spasmus,i; spasma,atis.
espátula, s.f. spatha,ae; spatula,ae.
espavorir, v.t. perterrere, expavefacere. // V.p. terreri, expavescere.
especar, v.t. fulcire.
especial, adj. specialis,e; speciarius,a,um; proprius,a,um; singularis,e.
especialidade, s.f. species,ei; proprietas,atis.
especiaria, s.f. aromata,um.
espécie, s.f. species,ei; genus,eris.
especificar, v.t. designare.
espécime, s.m. specimen,inis; exemplum,i.
especioso, adj. speciosus,a,um; probabilis,e.
especulação, s.f. speculatio,onis; contemplatio,onis; negotiatio,onis.

especular, v.t. speculari, contemplari. // Adj. specularis,e.
espelheiro, s.m. specularius,ii.
espelho, s.m. speculum,i.
espeque, s.m. fultura,ae; fulmentum,i.
espera, s.f. exspectatio,onis; dilatio,onis.
esperança, s.f. spes,ei; exspectatio,onis.
esperar, v.t. e i. exspectare, sperare.
esperma, s.m. sperma,atis; semen,inis.
esperteza, s.f. acumen,inis; sagacitas,atis; sollertia,ae.
esperto, adj. sollers,tis; vafer,fra,frum; callidus,a,um; sagax,acis.
espessar, v.t. densare, densere, cogere. // V.i. e p. spissescere, cogi.
espêsso, adj. crassus,a,um; spissus,a,um; densus,a,um.
espessura, s.f. crassitudo,inis; crassamentum,i; densitas,atis.
espetáculo, s.m. spectaculum,i; spectatio,onis; ludi,orum; munus,eris.
espetro ou **espectro**, s.m. imago,inis; effigies,ei; simulacrum,i.
espevitar, v.t. emungere.
espezinhar, v.t. calcare, proculcare, premere.
espia, s.m. conquisitor,oris; auceps,cupis.
espião, s.m. explorator,oris; speculator,oris; delator,oris; index,icis.
espiar, v.t. observare, explorare, speculari, asservare.
espiga, s.f. spica,ae; arista,ae.
espigar, v.i. spicari.
espigoso, adj. spicatus,a,um.
espinafre, s.m. spinacia,ae.
espinal, adj. spinalis,e.
espinha, s.f. spina,ae; papula,ae.
espinheiro, s.m. spina,ae; spinus,i.
espinho, s.m. spina,ae; aculeus,ei.
espinhoso, adj. spinosus,a,um; hirsutus,a,um; hirtus,a,um.
espionagem, s.f. exploratio,onis; speculatio,onis.
espionar, v.t. explorare, speculari.
espiráculo, s.m. spiracnlum,i; spiramentum,i; spiramen,inis.
espiral, s.f. spira,e; helica,ae; cochlea,ae.
espírito, s.m. spiritus,us; mens,entis; animus,i; acumen,inis; sensus,us.
espiritual, adj. incorporalis,e; spiritualis,e; incorporeus,a,um.
espiritualidade, s.f. spiritualitas,atis; incorporalitas,atis.
espirituoso, adj. acutus,a,um; facetus,a,um; salsus,a,um; lepidus,a,um.
espirrar, v.i. sternuere.
espirro, s.m. sternutamentum,i; sternutatio,onis.
esplêndido, adj. splendidus,a,um; lautus,a,um; magnificus,a,um.
esplendor, s.m. splendor,oris.
espojar-se, v.p. versare se, volvi, circumagi.
espoliador, s.m. spoliator,oris.
espoliar, v.t. spoliare, fraudare, exspoliare, evertere.
espondeu, s.m. spondeus,i.
espôndilo, s.m. spondylus,i.
esponja, s.f. spongia,ae.

esponjoso, adj. spongiosus,a,um; pumicosus,a,um.
esponsais, s.m.pl. sponsalia,ium; sponsus,us.
esponsalício, adj. sponsalicius,a,um; sponsalis,e.
espontâneo, adj. spontaneus,a,um; voluntarius,a,um.
espora, s.f. calcar,aris.
esporão, s.m. calcar,aris; rostrum,i.
esporta, s.f. sporta,ae; sportella,ae.
esportela, s.f. sporíula,ae.
espórtula, s.f. mercedula,ae.
espôsa, s.f. uxor,oris; conjux,ugis; sponsa,ae; desponsata,ae.
espôso, s.m. maritus,i; conjux,ugis; sponsus,i.
espraiar-se, v.p. superfundi, exspatiari, evagari.
espreguiçar-se, v.p. pandiculari.
espreitar, v.t. observare, speculari, circumspicere.
espremer, v.t. exprimere, premere.
espuma, **espumadeira**, **espumante**. V. **escuma**, **escumadeira**, **escumante**.
espumar, v.t. e i. despumare; spumare, spumescere.
esputação, s.f. sputamen,inis; sputamentum,i.
esquadra, s.f. classis,is; naves,ium.
esquadrão, s.m. turma,ae; equitum turma.
esquadrar, v.t. quadrare, conquadrare, dedolare.
esquadrilha, s.f. classicula,ae.
esquadrinhar, v.t. scrutari, perscrutari, quaerere, disquirere.
esquadro, s.m. norma,ae.
esquálido, adj. squalidus,a,um.
esqualo, s.m. squalus,i.
esquecer, v.t. oblivisci; praeterire, omittere, negligere.
esquecimento, s.m. oblivio,onis; negligentia,ae.
esqueleto, s.m. larva,ae; sceletus,i.
esquerdo, adj. sinister,tra,trum; laevus,a,um.
esquife, s.m. capulus,i; area,ae; scapha,ae.
esquisito, adj. exquisitus,a,um; optimus,a,um.
esquivar-se, v.p. vitare, declinare, effugere; evolare, se eripere, elabi.
êsse, **essa**, **isso**, pron. iste,a,ud; is,ea,id; ille,a,ud; hic,haec,hoc.
essedário, s.m. essedarius,ii.
essência, s.f. essentia,ae; natura,ae; genus,eris; oleum,i.
essencial, adj. essentialis,e; naturalis,e; necessarius,a,um; intimus,a,um; verus,a,um; proprius,a,um. // S.m. caput,itis; summa,ae.
estabelecer, v.t. stabilire, collocare, statuere; instituere; constituere.
estabelecimento, s.m. constitutio,onis; institutio,onis.
estabilidade, s.f. stabilitas,atis; firmitas,atis.
estaca, s.f. palus,i; asser,eris; statumen,inis; stipes,pitis.

estação, s.f. statio,onis; pausa,ae; tempus,oris; aetas,atis.
estacionar, v.i. stare.
estacionário, adj. stationarius,a,um; stationalis,e.
estada, s.f. mansio,onis; remansio,onis.
estádio, s.m. stadium,ii.
estado, s.m. habitus,us; status,us; ratio,onis; respublica,ae; imperium,ii.
estagnado, adj. stagnans,antis; reses,idis.
estagnar, v.t. continere. // V.i. stagnare.
estalagem, s.f. deverticulum,i; stabulum,i; caupona,ae.
estalajadeiro, s.m. caupo,onis; tabernarius,ii; stabularius,ii.
estaleiro, s.m. navalia,ium.
estalido, s.m. crepitus,us; strepitus,us; sonitus,us.
estalo, s.m. crepitus,us.
estampido, s.m. fragor,oris; strepitus,us.
estancar, v.t. supprimere.
estância, s.f. sedes,is; mansio,onis.
estandarte, s.m. vexillum,i; signum,i.
estanho, s.m. stannum,i.
estar, v.i. esse, versari; commorari, manere.
estátua, s.f. statua,ae; effigies,ei; imago,inis.
estatuário, s.m. statuarius,ii; fictor,oris.
estatuir, v.t. statuere, decernere.
estatura, s.f. statura,ae; corpus,oris; habitus,us.
estatuto, s.m. statutum,i; decretum,i; scitum,i.
estável, adj. stabilis,e; firmus,a,um.
este, s.m. oriens,entis.
êste, **esta**, **isto**, pron. dem. hic, haec, hoc; is,ea,id.
esteira, s.f. teges,etis; storea,ae; sulcus,i.
estender v.t. dilatare, extendere; explicare, pandere; sternere.
estendido, part. e adj. dilatatus,a,um; extentus,a,um; explicatus,a,um.
estéril, adj. sterilis,e; infecundus,a,um; malignus,a,um.
esterilidade, s.f. sterilitas,atis; infecunditas,atis.
estertor, s.m. stridor,oris; singultus,us.
estiagem, s.f. siccitas,atis.
estiar, v.i. disserenascit, disserenat.
estigma, s.m. stigma,atis; nota,ae; cicatrix,icis.
estilicídio, s.m. stillicidium,ii.
estilo, s.m. stilus,i; genus,eris; (fig.) elocutio,onis.
estima, s.f. existimatio,onis, pretium,ii.
estimado, part. e adj. probatus,a,um; laudatus,a,um.
estimar, v.t. aestimare, facere, putare; probatur, laudatur.
estimativa, s.f. aestimatio,onis.

estimular, v.t. stimulare, excitare; incitare, incendere, acuere.

estímulo, s.m. stimulus,i; incitamentum,i; stimulatio, onis.

estipendiário, adj. stipendiarius,a,um.

estípite, s.m. stipes,itis.

estíptico, ou **estítico,** adj. stypticus,a,um.

estípula, s.f. (bot.) stipula, ae.

estipulação, s.f. stipulatio, onis.

estipular, v.t. stipulari, pacisci, pangere.

estirar, v.t. ducere, extendere.

estirpe, s.f. stirps,is; origo, inis; genus,eris.

estival, adj. aestivalis,e; aestivus,a,um.

esto, s.m. aestus,us; fervor, oris.

estóico, adj. stoicus,a,um.

estôjo, s.m. theca,ae; involucrum,i.

estola, s.f. stola,ae; orarium, ii.

estômago, s.m. stomachus,i; venter,tris; alvus,i.

estôpa, s.f. stuppa,ae.

estourar, v.t. rumpere. // rumpi, dirumpi, dissilire.

estrábico, adj. strabus,a,um. // S.m. strabo,onis.

estrada, s.f. via,ae; iter, itineris.

estrado, s.m. suggestus,us; pulpitum,i.

estragado, adj. corruptus,a, um; vitiatus,a,um; effusus, a,um.

estragar, v.t. corrumpere, vitiare; inquinare, depravare. // V.p. corrumpi.

estrago, s.m. vastitas,atis; clades,is; calamitas,atis.

estrangeiro, adj. externus,a, um; peregrinus,a,um. // S.m. alienigena,ae.

estrangulação, s.f. strangulatio,onis; suffocatio,onis.

estrangulador, s.m. strangulator,oris.

estrangular, v.t. strangulare, coartare, comprimere.

estrangúria ou **estranguria,** s.f. stranguria,ae.

estranho, adj. insolitus,a,um; inusitatus,a,um; alienus,a, um; extraneus,a,um.

estratagema, s.m. stratagema, atis; dolus,i.

estratégia, s.f. strategica, orum.

estrear, v.t. inaugurare, delibare.

estrebaria, s.f. stabulum,i; statio,onis.

estréia, s.f. initium,ii; exordium,ii; ingressio,onis.

estreitar, v.t. coartare, contrahere, angustare. // V.p. coartari.

estreito, adj. angustus,a,um; artus,a,um; artatus,a,um.

estrêla, s.f. stella,ae; sidus, eris; astrum,i.

estrelado, adj. stellatus,a,um; stellans,antis; sidereus,a, um.

estrelar, v.t. stellare.

estrelejar, v.i. stellari.

estrelinha, s.f. stellula,ae; asteriscus,i.

estremecer, v.i. tremere, contremiscere, horrescere.

estremecimento, s.m. horror, oris; tremor,oris.

estrepe, s.m. murex,icis; stimuli,orum; stilus,i.

estria, s.f. stria,ae.

estriado, adj. striatus,a,um.

estriar, v.t. striare.

estridente, adj. stridens,entis; stridulus,a,um.

estridor, s.m. stridor,oris.

estripar, v.t. exenterare.

estrito, adj. strictus,a,um.

estro, s.m. oestrus,i.

estrofe, s.f. stropha,ae; strophe,es.

estrondo, s.m. fragor,oris; strepitus,us; sonitus,us.

estropiado, adj. debilitatus,a, um; distortus,a,um.

estropiar, v.t. debilitare, distorquere; imminuere, mutilare.

estrumar, v.t. stercorare, laetificare.

estrume, s.m. fimus,i; stercus, oris; laetamen,inis.

estrumeira, s.f. sterquilinium, ii; sterculinum,i; fimetum,i.

estrutura, s.f. structura,ae; constructio,onis.

estudante, s.m. scholasticus, i; auditor,oris. V. aluno.

estudar, v.t. e i. studere, discere.

estudioso, adj. studiosus,a, um; diligens,entis.

estudo, s.m. studium,ii.

estufa, s.f. caldarium,ii; sudatorium,ii.

estultícia, s.f. stultitia,ae.

estulto, adj. stultus,a,um.

estuoso, adj. aestuosus,a,um.

estupefato, adj. stupefactus,a, um; stupens,entis; stupidus,a,um.

estupidez, s.f. stupiditas,atis; stupor,oris.

estúpido, adj. stupidus,a,um; stultus,a,um; stolidus,a,um.

estupor, s.m. stupor,oris; torpor,oris.

estuprar, v.t. stuprare.

estupro, s.m. stuprum,i.

esvaziar, v.t. exhaurire, evacuare, vacuefacere, inanire, deplere.

esverdeado, adj. subviridis,e; viridans,antis.

etapa, s.f. statio,onis.

éter, s.m. aether,eris; aethra, ae.

etéreo, adj. aetherius,a,um.

eternidade, s.f. aeternitas, atis; perpetuitas,atis; saeculum,i.

eternizar, v.t. aeternare. // V.p. invalescere.

eterno, adj. aeternus,a,um; sempiternus,a,um; perpetuus,a,um.

etésio, adj. etesius,a,um.

ética, s.f. ethice,es.

etimologia, s.f. etymologia,ae; origo,inis.

etimológico, adj. etymologicus,a,um.

etiologia, s.f. aetiologia,ae.
etíope, adj. Aethiopicus,a,um. // S.m.pl. Aethiopes,um.
Etiópia, Geogr. Aethiopia,ae.
eu, pron. pess. ego.
eucaristia, s.f. eucharistia,ae.
eufonia, s.f. euphonia,ae; vocalitas,atis.
eunuco, s.m. eunuchus,i; spado,onis.
euritmia, s.f. eurythmia,ae; concinnitas,atis.
euro, s.m. eurus,i.
Europa, Geogr. Europa,ae; Europe,es.
europeu, adj. Europaeus,a,um.
evacuar, v.t. discedere, decedere; egerere, ejicere, dejicere.
evadir-se, v.p. evadere, aufugere.
evangelho, s.m. evangelium,ii.
evangélico, adj. evangelicus, a,um.
evangelista, s.m. evangelista,ae.
evangelizar, v.t. e i. evangelizare.
evaporação, s.f. evaporatio, onis; vaporatio,onis; exhalatio,onis.
evaporar, v.t. evaporare, exhalare. // V.p. evanescere, defervescere.
evasão, s.f. fuga,ae; effugium,ii.
evento, s.m. eventum,i; eventus,us.
evicção, s.f. evictio,onis.
evidência, s.f. evidentia,ae; perspicuitas,atis.
evidente, adj. evidens,entis; manifestus,a,um; perspicuus,a,um.

evitar, v.t. vitare, evitare, devitare, defugere, eludere.
evitável, adj. evitabilis,e.
evocação, s.f. evocatio,onis.
evocar, v.t. evocare.
evoé, interj. evhoe.
evolar-se, v.p. evolare.
evolução, s.f. motus,us; decursus,us; exercitium,ii.
evulsão, s.f. evulsio,onis.
exação, s.f. exactio,onis.
exagerado, part. e adj. auctus,a,um; immoderatus,a, um; immodicus,a,um.
exagerar, v.t. augere, adaugere.
exagêro, s.m. amplificatio, onis; elatio,onis.
exalação, s.f. exhalatio,onis; adspiratio,onis.
exalar, v.t. exhalare, efflare, ejectare, exspirare.
exaltação, s.f. exaltatio,onis; impetus,us.
exaltar, v.t. praedicare, extollere, attollere; accendere, inflammare.
exame, s.m. consideratio,onis; quaestio,onis; inquisitio, onis.
examinar, v.t. considerare, observare, pendere, dijudicare.
exangue, adj. exsanguis,e.
exânime, adj. exanimis,e; exanimus,a,um.
exantema, s.m. exanthema, atis.
exarca, s.m. exarchus,i.
exasperar, v.t. efferare, exulcerare.
exatidão, s.f. veritas,atis; subtilitas,atis.

exato, adj. exactus,a,um; subtilis,e; verus,a,um; justus, a,um.
exator, s.m. exactor,oris.
exceção, s.f. exceptio,onis; exclusio,onis.
exceder, v.t. excedere, egredi; superare, antecedere.
excelência, s.f. excellentia,ae; praestantia,ae; fastigium, ii.
excelente, adj. excellens,entis; eximius,a,um; praecellens,entis.
excelso, adj. excelsus,a,um; sublimis,e; eminens,entis.
excêntrico, adj. eccentros,on; (fig.) abnormis,e.
excepcional ou **excecional,** adj. rarus,a,um; praecipuus,a,um.
excerto, s.m. excerptio,onis.
excesso, s.m. nimium,ii; intemperantia,ae; libido,inis.
exceto, prep. extra (ac.), praetor (ac.), citra (ac.).
excisão, s.f. excisio,onis.
excitação, s.f. impulsio,onis; stimulatio,onis; concitatio, onis.
excitado, part. excitatus,a,um; concitatus,a,um; stimulatus,a,um.
excitar, v.t. excitare, concitare, stimulare, impellere, inflammare.
exclamação, s.f. exclamatio, onis; succlamatio,onis.
exclamar, v.t. e i. exclamare, conclamare, proclamare, clamare.
excluir, v.t. excludere; repellere, prohibere.
exclusão, s.f. exclusio,onis; exceptio,onis.
excomungar, v.t. excommunicare, anathematizare.

excomunhão, s.f. excommunicatio,onis; anathema,atis.
excremento, s.m. excrementum,i; (fig.) faex,cis.
excursão, s.f. excursio,onis; excursus,us.
execração, s.f. exsecratio, onis; detestatio,onis.
execrar, v.t. exsecrari, abominari, detestari.
execrável, adj. exsecrabilis,e; detestabilis,e; abominandus,a,um.
execução, s.f. exsecutio,onis; effectus,us.
executar, v.t. exsequi, perficere, conficere, efficere.
executor, s.m. exsecutor,oris.
exemplar, s.m. exemplar,aris; exemplum,i.
exemplo, s.m. exemplum,i; specimen,inis; documentum,i.
exéquias, s.f.pl. exsequiae, arum; funus,eris.
exercer, v.t. exercere.
exercício, s.m. exercitatio, onis; exercitium,ii.
exercitar, v.t. exercere, exercitare, formare. // V.p. exerceri, discere.
exército, s.m. exercitus,us; copiae,arum; milites,um.
exibição, s.f. exhibitio,onis; ostentatio,onis.
exibir, v.t. exhibere.
exigir, v.t. exigere, expostulare.
exigüidade, s.f. exiguitas,atis.
exíguo, adj. exiguus,a,um; parvus,a,um.
exilar, v.t. exportare, deportare.
exílio, s.m. exilium,ii; expulsio,onis; ejectio,onis; exsilium,ii.

existência, s.f. vita,ae; salus,utis.

existir, v.i. esse, exsistere, constare; vivere.

êxodo, s.m. exodus,i.

exorar, v.t. exorare.

exorável, adj. exorabilis,e.

exorcismo, s.m. exorcismus,i.

exorcizar, v.t. exorcizare.

exórdio, s.m. exordium,ii; exorsus,us; prooemium,ii.

exornar, v.t. exornare.

exortação, s.f. hortatio,onis; cohortatio,onis; hortamen, inis.

exortador, s.m. hortator,oris.

exortar, v.t. hortari, cohortari, exhortari.

exortativo, adj. hortativus,a, um; exhortativus,a,um.

exotérico, adj. exotericus,a, um.

exótico, adj. exoticus,a,um; advecticius,a,um.

expandir, v.t. expandere, pandere.

expansão, s.f. expansio,onis.

expectativa, s.f. exspectatio, onis.

expectoração, s.f. exscreatio, onis; exscreatus,us.

expectorar, v.t. exscreare, extussire.

expedição, s.f. missio,onis; expeditio,onis.

expedir, v.t. expedire, mittere; properare, accelerare.

expedito, adj. expeditus,a, um; strenuus,a,um; agilis, e; celer,eris.

expelir, v.t. depellere; pellere; detrahere, ejicere.

experiência, s.f. experientia, ae; experimentum,i; usus, us.

experimentar, v.t. experiri, periclitari.

experto, adj. peritus,a,um; sciens,entis; expertus,a,um.

expiação, s.f. expiatio,onis; piaculum,i.

expiar, v.t. expiare, luere, piare.

expiatório, adj. expiatorius,a, um; piacularis,e.

expiração, s.f. exspiratio,onis; respiratio,onis.

expirar, v.t. exspirare, reflare; mori, emori; exire, interire.

explicação, s.f. explicatio,onis; explanatio,onis; praelectio, onis.

explicar, v.t. explicare, explanare; expedire, exponere.

explicativo, adj. explanatorius,a,um.

explícito, adj. expressus,a,um; argutus,a,um.

explodir, v.i. crepare, dissilire; (fig.) erumpere.

exploração, s.f. exploratio, onis.

explorador, s.m. explorator, oris; speculator,oris.

explorar, v.t. explorare, speculari, scrutari.

explosão, s.f. eruptio,onis; diruptio,onis.

expor, v.t. exponere, offerre, proponere.

exportação, s.f. exportatio, onis.

exportador, s.m. exportator, oris.

exportar, v.t. exportare, evehere.

exposição, s.f. expositio,onis; propositio,onis.

exposto, part. e adj. expositus,a,um; propositus,a,um; subjectus,a,um.

expressão, s.f. expressio,onis; enuntiatio,onis; (fig.) vultus,us.

expressivo, adj. expressus,a, um; significans,antis; loquens,entis.

expresso, adj. expressus,a, um; certus,a,um; apertus, a,um.

exprimir, v.t. exprimere, ostendere, effingere; eloqui, enuntiare.

exprobração, s.f. exprobratio, onis.

exprobrar, v.t. exprobrare, jacere, conicere, objurgare.

expugnação, s.f. expugnatio, onis.

expugnar, v.t. expugnare.

expugnável, adj. expugnabilis,e.

expulsão, s.f. expulsio,onis; ejectio,onis; exactio,onis.

expulsar, v.t. expellere, ejicere, exigere, depellere, fugare.

expungir, v.t. expungere.

êxtase, s.m. extasis,is; stupor,oris.

extensão, s.f. amplitudo,inis; spatium,ii; distentio,onis.

extenso, adj. amplus,a,um; patens,entis; spatiosus,a, um.

extenuação, s.f. debilitas,atis; consumptio,onis.

extenuar, v.t. debilitare, conficere, extenuare.

exterior, adj. exterior,ius; externus,a,um. // S.m. adspectus,us.

exterminação, s.f. exterminatio,onis; occidio,onis.

exterminar, v.t. exterminare, exstinguere; exstirpare.

extermínio, s.m. exterminatio,onis.

externo, adj. externus,a,um; exter,eris; exterus,a,um.

extinção, s.f. exstinctus,us; exstinctio,onis.

extinguir, v.t. exstinguere, restinguere.

extintor, s.m. exstinctor,oris.

extirpação, s.f. exstirpatio, onis; evulsio,onis.

extirpar, v.t. exstirpare, eradicare, convellere, evellere.

extorquir, v.t. extorquere, abradere.

extração, s.f. exemptio,onis; effossio,onis; expressio onis.

extradição, s.f. traditio,onis.

extrair, v.t. extrahere, eximere (de ou ex); exprimere.

extraordinário, adj. extraordinarius,a,um; inusitatus, a,um; singularis,e.

extraviar-se, v.p. errare, deerrare.

extremidade, s.f. extremitas, atis; extremum,i.

extrínseco, adj. extrinsecus,a, um; assumptus,a,um.

exuberância, s.f. exuberatio, onis; ubertas,atis.

exulcerar, v.t. exulcerare.

exultação, s.f. exsultatio,onis.

exultar, v.i. exsultare, gestire, efferri, perfundi.

exumação, s.f. exhumatio, onis.

exumar, v.t. eruere.

ex-voto, s.m. tabula,ae; tabula votiva.

F

fábrica, s.f. fabrica,ae; officina,ae.

fabricação, s.f. fabricatio, onis; fabrica,ae.

fabricar, v.t. fabricari, facere, fabricare, conficere.

fabril, adj. fabrilis,e.

fábula, s.f. fabula,ae; apologus,i; fabella,ae.

fabuloso, adj. fabulosus,a,um; fabularis,e; mythicus,a,um.

faca, s.f. culter,tri.

façanha, s.f. facinus,oris.

facção, s.f. factio,onis; pars, tis; seditio,onis.

faccioso, adj. factiosus,a,um; seditiosus,a,um; turbulentus,a,um.

face, s.f. facies,ei; vultus,us; os,oris; latus,eris.

facécia, s.f. facetiae,arum; jocus,i.

facêto, adj. facetus,a,um; jocosus,a,um.

facho, s.m. fax,acis; funale, is; cereus,i; lumen,inis; lux,cis.

fácil, adj. facilis,e; promptus,a,um; benignus,a,um.

facilidade, s.f. facilitas,atis; opportunitas,atis; benignitas,atis.

factício ou **fatício,** adj. facticius,a,um.

faculdade, s.f. facultas,atis; copia,ae; potestas,atis; virtus,tis.

facultativo, adj. licitus,a,um; liber,era,erum; integer,gra, grum.

facúndia, s.f. facundia,ae; loquentia,ae.

facundo, adj. facundus,a,um.

fada, s.f. fata,ae.

fadiga, s.f. fatigatio,onis; defatigatio,onis; labor,oris.

fado, s.m. V. destino.

faia, s.f. fagus,i.

faisão, s.m. phasianus,i.

faísca, s.f. scintilla,ae; igniculus,i.

faixa, s.f. fascia,ae; taenia, ae; infula,ae.

fala, s.f. vox,cis; sermo,onis; lingua,ae; os,oris.

falange, s.f. phalanx,gis.

falante, adj. loquens,entis; vocalis,e.

falar, v.i. loqui, dicere; alloqui, affari, appellare; fabulari.

falaz, adj. fallax,acis; dolosus,a,um.

falecer, v.i. mori, decedere.

falecimento, s.m. mors,tis; obitus,us; decessu,us.

falência, s.f. decoctio,onis.

falerno, s.m. Falernum,i.

falha, s.f. rimula,ae.

falhar, v.t. findere. // V.i. non procedere; deficere, deesse.

falir, v.i. decoquere.

falsário, s.m. falsarius,ii; temerator,oris.
falsear, v.t. fidem fallere, frangere.
falsidade, s.f. pravitas,atis; perversitas,atis; falsum,i; error,oris.
falsificação, s.f. adulteratio, onis; adulterium,ii.
falsificar, v.t. adulterare, vitiare, corrumpere, commutare.
falsificador, s.m. adulterator, oris; falsarius,ii.
falso, adj. falsus,a,um; fictus,a,um; commenticius,a, um; adulterinus,a,um; fallax,acis; simulatus,a,um; vanus,a,um; pravus,a,um.
falta, s.f. culpa,ae; peccatum,i; error,oris; lapsus, us; delictum,i; defectio, onis; penuria,ae.
faltar, v.i. abesse, deesse, desiderari; deficere; carere, indigere.
falto, adj. inops,opis; egens, entis; nudus,a,um.
falua, s.f. actuariolum,i.
fama, s.f. fama,ae; rumor, oris; laus,dis.
família, s.f. familia,ae; gens, tis; affines,ium; genus, eris; domus,us.
familiar, adj. familiaris,e; notus,a,um.
familiaridade, s.f. familiaritas,atis; consuetudo,inis; licentia,ae.
faminto, adj. esuriens,entis; jejunus,a,um.
famoso, adj. clarus,a,um; inclytus,a,um; celeber,bris, bre; famosus,a,um.
famulagem, s.f. famulitium,ii.
fâmulo, s.m. famulus,i; minister,tri.
fanático, adj. fanaticus,a,um.
fanfarrão, adj. gloriosus,a, um; jactans,antis; vaniloquus,a,um.
fanfarronada, s.f. venditatio, onis; gloriatio,onis; vaniloquentia,ae.
fantasma, s.m. umbra,ae; spectrum,i; imago,inis.
fantástico, adj. fictus,a,um; commenticius,a,um.
fardel, s.m. viaticum,i; viatica,orum.
farejar, v.t. odorari, olfacere, olfactare.
farejo, s.m. odoratio,onis; olfactus,us.
farelo, s.m. furfur,is.
farfalhar, v.i. garrire, argutari, blaterare.
farináceo, adj. farinulentus,a, um; farinacus,a,um.
faringe, s.f. gula,ae; fauces, ium.
farinha, s.f. farina,ae.
fariseu, s.m. Pharisaeus,i.
farmacêutico, adj. pharmaceuticus,a,um. // S.m. pharmacopola,ae.
farmácia, s.f. pharmacopolion, ii; medicina,ae.
faro, s.m. nares,ium.
farol, s.m. pharus ou pharos,i; lumen,inis.
farrapo, s.m. pannus,i; pannulus,i.
fárreo, s.m. farreum,i.
farsa, s.f. mimum,i.
fascículo, s.m. fasciculus,i.
fascinação, s.f. fascinatio, onis; fascinum,i.
fascinar, v.t. fascinare, effascinare; (fig.) obcaecare.
fase, s.f. varietas,atis; (fig.) momentum,i.

fastidioso, adj. fastidiosus,a, um; molestus,a,um; odiosus,a,um.
fastígio, s.m. fastigium,ii; culmen,inis.
fasto, adj. fastus,a,um. // S.m. fastus,us; splendor, oris; luxus,us; apparatus, us; (pl.) fasti,orum.
fastoso, adj. splendidus,a,um; luxuriosus,a,um; lautus,a, um.
fatal, adj. fatalis,e; funestus,a,um.
fatalidade, s.f. fatum,i; necessitas,atis; pernicies,ei.
fatia, s.f. frustum,i.
fatídico, adj. fatidicus,a,um; praesagus,a,um.
fatigante, adj. laboriosus,a, um; operosus,a,um; gravis,e.
fatigar-se, v.p. fatigari, defatigari, laborare, sudare.
fato, s.m. vestis,is; vestimentum,i; factum,i; actio, onis; eventum,i; res,ei.
fator, s.m. effector,oris; auctor,oris; fictor,oris.
fátuo, adj. fatuus,a,um; insulsus,a,um.
fauno, s.m. Faunus,i.
fautor, s.m. fautor,oris; adjutor,oris.
fava, s.f. faba,ae.
favila, s.f. favilla,ae.
favo, s.m. favus,i.
favônio, s.m. favonius,ii.
favor, s.m. favor,oris; gratia,ae; beneficium,ii; praemium,ii.
favorável, adj. favens,entis; propitius,a,um; secundus,a, um; utilis,e.
favorecer, v.t. favere, gratificari, respicere, indulgere; secundare, juvare.
favorito, adj. dilectissimus,a, um; gratiosissimus,a,um.
fazenda, s.f. praedium,ii; fundus,i; fiscus,i.
fazer, v.t. e i. creare, parere, gignere, facere; conficere, fabricare; efficere, reddere.
fé, s.f. fides,ei; credulitas, atis.
fealdade, s.f. deformitas,atis; foeditas,atis; turpido,inis.
febre, s.f. febris,is; (fig.) aestus,us.
febricitante, adj. febricitans, antis.
febril, adj. febriculosus,a,um.
fechadura, s.f. sera,ae.
fechar, v.t. occludere, claudere; obstruere. // V.p. claudi, occludi.
fecial, s.m. fetialis,is.
feculência, s.f. faeculentia,ae.
feculento, adj. faeculentus,a, um.
fecundar, v.t. fecundare, laetificare, maritare.
fecundidade, s.f. fecunditas, atis; fertilitas,atis; ubertas,atis.
fecundo, adj. fecundus,a,um; copiosus,a,um; ferax,acis; uber,eris.
feder, v.i. foetere, putere.
federal, adj. foederaticus,a, um; foederaticius,a,um.
fedífrago, adj. foedifragus,a, um.
feição, s.f. V. aspecto, forma; vultus,us; os,oris.
feijão, s.m. faseolus,i; phaselus,i.
feio, adj. foedus,a,um; deformis,e; turpis,e.
feira, s.f. mercatus,us; nundinae,arum.

feirante, s.m. nundinator,oris.
feiticeira, s.f. saga,ae; divina,ae.
feiticeiro, s.m. magnus,i; incantator,oris; veneficus,i.
feitiço, s.m. cantio,onis; veneficium,ii; incantamentum,i; carmen,inis.
feitio, s.m. V. forma; opus, eris; manus,us.
feitor, s.m. vilicus,i; procurator,oris.
feitura, s.f. confectio,onis.
feixe, s.m. fascis,is; manipulus,i.
fel, s.m. fel,fellis; (fig.) virus,i.
felicidade, s.f. felicitas,atis; fortuna,ae.
felicitação, s.f. congratulatio, onis; gratulatio,onis.
felicitar, v.t. gratulari, congratulari.
feliz, adj. felix,icis; beatus, a,um; fortunatus,a,um; prosperus,a,um.
fêlpa, s.f. pexitas,atis; lanugo,inis; pluma,ae; lana,ae.
fêmea, s.f. femina,ae; matrix,icis; conjux,ugis.
feminino, adj. femininus,a, um.
feminizar, v.t. effeminare.
fêmur, s.m. femur,oris.
fenda, s.f. rima,ae; fissura, ae; cissura,ae.
fender, v.t. diffindere, discindere, findere, scindere; rumpere.
fendimento, s.m. scissura,ae.
Fenícia, Geogr. Phoenice,es; Phoenica,ae.
fenício, adj. Phoenicius,a,um. // S.m.pl. Phoenices,um.
fênix, s.f. phoenix,icis.
feno, s.m. fenum,i.
fenômeno, s.m. res,ei; monstrum,i; portentum,i.
fera, s.f. fera,ae; bestia,ae.
féria, s.f. feria,ae; (pl.) feriae,arum.
feriado, adj. feriatus,a,um.
feriar, v.i. feriari, otiari, cessare, vacare.
ferida, s.f. vulnus,eris; plaga,ae; ictus,us.
ferir, v.t. vulnerare, saucire, laedere; offendere, mordere.
fermentar, v.t. fermentare. // V.i. fermentari, effervescere.
fermento, s.m. fermentum,i.
ferocidade, s.f. feritas,atis; crudelitas,atis; immanitas, atis.
feroz, adj. ferus,a,um; immanis,e; crudelis,e.
ferradura, s.f. solea,ae.
ferramenta, s.f. ferramentum, i; ferramenta,orum.
ferreiro, s.m. ferrarius,ii.
férreo, adj. ferreus,a,um.
ferro, s.m. ferrum,i; (pl.) vincula,orum.
ferrôlho, s.m. pessulus,i.
ferrugem, s.f. ferrugo,inis; robigo,inis.
ferrugíneo, adj. ferrugineus, a,um.
fértil, adj. fertilis,e; fecundus,a,um; ferax,acis; uber, eris.
fertilidade, s.f. fertilitas,atis; ubertas,atis; feracitas,atis.
fervente, adj. fervens,entis; fervidus,a,um.
ferver, v.t. fervefacere, coquere, decoquere. // V.i. effervescere, fervere.
férvido, adj. fervidus,a,um.
fervor, s.m. fervor,oris.

fervura, s.f. fervor,oris; aestus,us; bullitus,us.
festa, s.f. festus dies; feriae, arum.
festejar, v.t. celebrare, concelebrare.
festivo, adj. festus,a,um.
fétido, adj. foetidus,a,um; putidus,a,um; teter,tra, trum.
feto, s.m. fetus,us; conceptus, us; (bot.) filix,icis.
feudal, adj. feudalis,e.
feudo, s.m. feudum,i.
fevereiro, s.m. februarius,ii.
fezes, s.f.pl. faeces,um.
fiador, s.m. praes,dis; vias, dis; sponsor,oris.
fiança, s.f. sponsio,onis; cautela,ae; sponsus,us.
fiar, v.t. nere. // V.p. fidere, confidere.
fibra, s.f. fibra,ae; habena,ae.
fibroso, adj. fibratus,a,um; stamineus,a,um.
ficar, v.i. manere, restare, permanere, subsistere; superesse.
fictício, adj. fictus,a,um; commenticius,a,um; ficticius,a,um.
fideicomisso, s.m. fideicommissum,i; fiducia,ae.
fidelidade, s.f. fidelitas,atis; fides,ei.
fiel, adj. fidelis,e; fidus,a, um; verus,a,um.
fígado, s.m. jecur,coris ou cinoris; jecusculum,i.
figo, s.m. ficus, i ou us.
figura, s.f. figura,ae; forma, ae; figuratio,onis; facies, ei.
figurado, part. e adj. figuratus,a,um; formatus,a,um.
figurar, v.t. figurare, effingere, formare. // V.i. esse, comparere.
fila, s.f. ordo,inis; series,ei; versus,us.
filamento, s.m. fibra,ae; filum,i; stamen,inis; capillus,i.
filantropia, s.f. philanthropia, ae; humanitas,atis.
fileira, s.f. ordo,inis; series, ei.
filha, s.f. filia,ae.
filho, s.m. filius,ii.
filisteus, s.m.pl. Philistaei, orum; Philistini,orum.
filologia, s.f. philologia,ae.
filólogo, s.m. philologus,i.
filosofia, s.f. philosophia,ae; sapientia,ae.
filosófico, adj. philosophicus, a,um.
filtrar, v.t. colare, saccare, liquare, percolare.
filtro, s.m. colum,i; saccus,i; liquatorium,ii.
fim, s.m. finis,is; terminus,i; exitus,us; propositum,i.
finanças, s.f.pl. pecunia,ae; aerarium,ii.
financeiro, adj. nummarius,a, um.
fineza, s.f. tenuitas,atis; gracilitas,atis; exilitas,atis. V. favor.
fingimento, s.m. simulatio, onis; dissimulatio,onis; fraus,dis.
fingir, v.t. fingere, simulare, mentiri.
finito, adj. finitus,a,um.
fino, adj. tenuis,e; exilis,e; gracilis,e; subtilis,e; astutus,a,um.
finura, s.f. tenuitas,atis; exilitas,atis; sagacitas,atis; acies,ei.
fio, s.m. filum,i; linum,i; acies,ei.

firmamento, s.m. firmamentum,i.
firmar, v.t. firmare, confirmare, consolidare. // V.p. firmari, solidescere.
firme, adj. firmus,a,um; stabilis,e; solidus,a,um.
firmeza, s.f. firmitas,atis; firmitudo,inis; stabilitas, atis.
fiscal, adj. fiscalis,e.
fisco, s.m. fiscus,i; aerarium,ii.
física, s.f. physica,ae ou orum.
fisionomia, s.f. vultus,us; facies,ei; os,oris; species,ei.
fissura, s.f. fissura,ae; fissum,i; rima,ae.
fístula, s.f. fistula,ae.
fistuloso, adj. fistulosus,a, um.
fita, s.f. fascia,ae; taenia,ae; vitta,ae.
fivela, s.f. fibula,ae.
fixar, v.t. statuere, figere, detinere; constituere.
fixo, adj. fixus,a,um; immotus,a,um; stabilis,e; status,a,um.
flagício, s.m. flagitium,ii.
flagrante, adj. flagrans,antis.
flâmine, s.m. flamen,inis.
flâmula, s.f. flammula,ae.
flanco, s.m. latus,eris.
flato, s.m. flatus,us; inflatio,onis; ventus,us.
flauta, s.f. tibia,ae.
flautista, s.m. tibicen,inis; fistulator,oris.
flavo, adj. flavus,a,um.
flecha, s.f. sagitta,ae; telum,i.
fleuma, s.f. segnitia,ae; patientia,ae.
flexão, s.f. flexio,onis; inflexio,onis.
flexível, adj. flexibilis,e.
flexuoso, adj. flexuosus,a,um.
floco, s.m. floccus,i.
flor, s.f. flos,oris.
florejar, v.i. florere.
flóreo, adj. floreus,a,um.
florescente, adj. florens,entis; prosper,era,erum.
florescer, v.i. florere; florescere.
floresta, s.f. silva,ae; saltus, us; nemus,oris.
florido, adj. floridus,a,um; florens,entis; ornatus,a,um.
flotilha, s.f. classicula,ae.
fluente, adj. fluens,entis; liquidus,a,um.
fluido, adj. liquidus,a,um; fluidus,a,um. // S.m. liquidum,i.
fluir, v.i. fluere, manare.
flutuação, s.f. fluctuatio,onis.
flutuante, adj. fluctuans,antis; fluitans,antis.
flutuar, v.i. fluctuare, fluctuari, fluitare.
fluvial, adj. fluvialis,e; flumineus,a,um.
fluxo, s.m. aestus,us.
focinho, s.m. proboscis,idis; rostrum,i.
fogão, s.m. caminus,i; focus,i.
fogo, s.m. ignis,is; focus,i; flamma,ae.
foice, s.f. falx,cis.
fole, s.m. follis,is.
fôlego, s.m. spiritus,us; halitus,us; anima,ae.
folgar, v.i. gaudere, laetari, delectari.
folguedo, s.m. ludus,i; lusio, onis.
fôlha, s.f. folium,ii; charta, ae; pagina,ae.
folhagem, s.f. frons,dis; folia,orum.
folhear, v.t. volvere, evolvere, versare.

folhento, adj. foliosus,a,um; foliatus,a,um.
folheto, s.m. libellus,i; commentariolum,i.
foliáceo, adj. foliaceus,a,um.
fome, s.f. fames,is; inedia,ae; esuritio,onis.
fomentação, s.f. fomentatio, onis; fomentum,i.
fomentar, v.t. fovere, defricare.
fonte, s.f. fons,tis; origo,inis.
fora, adv. foris, forae. // Prep. praeter (ac.), extra (ac.). // **Fora de:** loc. prep. extra (ac.).
forasteiro, s.m. advena,ae; alienigena,ae.
fôrca, s.f. patibulum,i; furca,ae.
fôrça, s.f. vires,ium; robur, oris; vis,vis; potentia,ae.
forçado, s.m. remex,igis.
forçar, v.t. cogere, subigere; effringere.
forense, adj. forensis,e.
forja, s.f. fornax,acis.
forjar, v.t. fabricari, cudere; comminisci, fingere.
forma, s.f. forma,ae; figura, ae; species,ei; situs,us.
fôrma, s.f. forma,ae.
formação, s.f. formatio,onis; institutio,onis.
formal, adj. definitus,a,um; expressus,a,um.
formalidade, s.f. ritus,us.
formão, s.m. scalprum,i.
formar, v.t. formare, conformare, figurare, facere, creare, fingere. // V.p. conformari, informari, figurari; oriri, nasci.
formato, s.m. forma,ae.
formicação, s.f. formicatio, onis.
formidável, adj. formidabilis, e; terribilis,e.
formiga, s.f. formica,ae.
formigar, v.i. formicare.
fórmula, s.f. formula,ae; exemplum,i; conceptio,onis.
fornada, s.f. coctura,ae.
fornalha, s.f. fornax,acis; caminus,i; fornacula,ae.
fornecer, v.t. ministrare, subministrare, sufficere, dare.
fornecimento, s.m. suppeditatio,onis; praebita,orum.
forneiro, s.m. furnarius,ii.
forno, s.m. furnus,i; fornax, acis; caminus,i.
foro, s.m. forum,i.
fôro, s.m. forum,i.
forquilha, s.f. furcilla,ae; furcula,ae.
forragem, s.f. pabulum,i; pabula,orum.
forrar, v.t. liberare servum; manumittere.
fortalecer, v.t. confirmare, roborare, corroborare.
fortaleza, s.f. arx,cis; castellum,i; propugnaculum,i.
forte, adj. fortis,e; robustus, a,um; firmus,a,um; validus,a,um; valens,entis; magnus,a,um. // S.m. castellum,i; arx,cis; oppidum,i.
fortificação, s.f. munitio,onis; propugnaculum,i.
fortificar, v.t. munire, communire, firmare. // V.p. se munire.
fortim, s.m. castellum,i.
fortuito, adj. fortuitus,a,um.
fortuna, s.f. fortuna,ae; casus,us; sors,tis.
fortunoso, adj. felix,icis; fortunatus,a,um; beatus,a,um.
fôsco, adj. surdus,a,um; caecus,a,um; rudis,e.

fóssil, adj. fossilis,e; fossicius,a,um.

fôsso, s.m. fossa,ae; sulcus,i.

fração, s.f. fractio,onis; pars,tis; portio,onis.

fraco, adj. infirmus,a,um; debilis,e; imbecillus,a,um.

frágil, adj. fragilis,e; imbecillus,a,um; (fig.) caducus,a,um.

fragilidade, s.f. fragilitas,atis.

fragmento, s.m. fragmentum,i; fragmen,inis; fractura,ae.

fragor, s.m. fragor,oris.

fragoso, adj. asper,era,erum; confragosus,a,um.

fragrância, s.f. fragrantia,ae; suavitas,atis.

fralda, s.f. pannus,i; fascia,ae; lacinia,ae; radix,icis.

francês, adj. Gallicus,a,um // S.m.pl. Galli,orum.

franco, adj. liber,era,erum; sincerus,a,um; germanus,a,um.

franga, s.f. gallinula,ae.

frango, s.m. pullus,i.

franja, s.f. fimbria,ae; patagium,ii.

franquear, v.t. eximere, levare.

franqueza, s.f. sinceritas,atis; libertas,atis; veritas,atis.

franquia, s.f. immunitas,atis; libertas,atis.

franzino, adj. gracilis,e; tenuis,e; exilis,e.

franzir, v.t. irrugare; corrugare.

fraquejar, v.i. deficere, deesse.

fraqueza, s.f. infirmitas,atis; imbecillitas,atis.

frasco, s.m. lagoena,ae; ampulla,ae.

frase, s.f. sententia,ae; periodus,i; enuntiatum,i.

fraternidade, s.f. fraternitas,atis.

fraterno, adj. fraternus,a,um.

fratricídio, s.m. fratricidium,ii.

fraudar, v.t. fraudare, frustrari, defraudare.

fraude, s.f. fraus,dis; fallacia,ae.

fraudulento, adj. fraudulentus,a,um; fraudatorius,a,um.

freio, s.m. frenum,i; (fig.) vinculum,i.

freira, s.f. monacha,ae.

fremente, adj. fremens,entis.

fremir, v.i. horrere, horrescere; fremere; tremere, crepare.

frêmito, s.m. fremitus,us; murmur,uris; horror,oris.

frender, v.i. frendere.

frenesi ou **frenesim,** s.m. phrenesis,is; phrenitis,idis; furor,oris.

frenético, adj. phreneticus,a,um; furiosus,a,um; lymphaticus,a,um.

frente, s.f. frons,ntis.

freqüência, s.f. frequentia,ae; frequentatio,onis.

freqüentador, s.m. frequentator,oris.

freqüentar, v.t. frequentare, celebrare; conversari.

freqüente, adj. frequens,entis; creber,bra,brum.

fresco, adj. frigidus,a,um; gelidus,a,um; recens,entis.

frescura, s.f. frigus,oris; refrigeratio,onis.

frete, s.m. exercitio,onis.

freto, s.m. fretum,i.

fricção, s.f. frictio,onis; fricatio,onis.

friccionar, v.t. defricare, confricare, fricare.

frieza, s.f. frigus,oris; lentitudo,inis.

frigideira, s.f. frixorium,ii; sartago,inis.

frigir, v.t. frigere.

frigorífico, adj. frigorificus,a,um.

frio, adj. frigidus,a,um; algidus,a,um; frigens,entis; lentus,a,um.

frisar, v.t. crispare, convertere. // V.i. crispari.

frívolo, adj. levis,e; vanus,a,um; futilis,e; frivolus,a,um.

fronde, s.f. frons,dis.

frondoso, adj. frondosus,a,um; frondeus,a,um; frondens,entis.

fronte, s.f. frons,ontis.

fronteira, s.f. fines,ium; margo,inis.

frontispício, s.m. frons,ontis.

frouxidão, s.f. remissio,onis; mollitia,ae.

frouxo, adj. laxus,a,um; laxatus,a,um; remissus,a,um.

frugal, adj. frugi (indecl.); sobrius,a,um.

frugalidade, s.f. frugalitas,atis.

frumento, s.m. frumentum,i; far,farris.

frustrar, v.t. frustrari, fraudare; disturbare, frangere.

fruta, s.f. pomum,i.

frutífero, adj. frugifer,fera,ferum; fructifer,fera,ferum.

fruto, s.m. fructus,us.

frutuoso, adj. fructuosus,a,um.

fuga, s.f. fuga,ae; effugia,orum; diffugia,orum.

fugaz, adj. fugax,acis; fugitivus,a,um; brevis,e.

fugir, v.i. fugere, defugere, effugere, evolare, evadere.

fugitivo, adj. fugitivus,a,um; fugiens,entis; fugax,acis.

fulgor, s.m. fulgor,oris.

fuligem, s.f. fuligo,inis.

fuliginoso, adj. fuliginosus,a,um.

fulminação, s.f. fulminatio,onis.

fulminante, adj. fulminans,antis.

fulminar, v.t. fulminare.

fulmíneo, adj. fulmineus,a,um.

fulvo, adj. fulvus,a,um.

fumegar, v.i. fumare.

fumífero ou **fumífico,** adj. fumifer,fera,ferum; fumificus,a,um.

fumigar, v.t. fumigare, suffire.

fumo, s.m. fumus,i; vapor,oris.

fumoso, adj. fumosus,a,um.

funâmbulo, s.m. funambulus,i.

função, s.f. munus,eris; officium,ii; ministerium,ii.

funda, s.f. funda,ae.

fundação, s.f. conditus,us; (pl.) fundationes,um.

fundador, s.m. fundator,oris; conditor,oris; creator,oris.

fundamento, s.m. fundamentum,i; firmamentum,i. // V. **alicerce.**

fundar, v.t. fundare, condere, ponere; (fig.) constituere.

fundíbulo, s.m. fundibulum,i.

fundição, s.f. fusio,onis; fusura,ae.

fundir, v.t. coquere, fundere, liquare, liquefacere; miscere, copulare. // V.p. liquefieri, tabescere, solvi.

fundo, s.m. fundus,i; imum,i; profundum,i.

fúnebre, adj. funebris,e; funereus,a,um; feralis,e.

funeral, s.m. funus,eris; exsequiae,arum.
funesto, adj. funestus,a,um; luctuosus,a,um; fatalis,e; exitiabilis,e.
fungo, s.m. fungus,i; pezicae,arum.
fungoso, adj. fungosus,a,um; funginus,a,um.
funículo, s.m. funiculus,i.
furar, v.t. perforare, fodere, furare, efforare; penetrare.
fúria, s.f. furor,oris; rabies, ei; (fig.) furia,ae.
furioso, adj. furiosus,a,um; excors,dis; furens,entis; furiatus,a,um.
furo, s.m. foramen,inis.
furor, s.m. furor,oris; rabies, ei; insania,ae.
furta-côr, adj. versicolor,oris; refulgens,entis.
furtar, v.t. furari, subripere, avertere. // V.p. se subducere.
furtivo, adj. furtivus,a,um; clandestinus,a,um.
furto, s.m. furtum,i.
furúnculo, s.m. furunculus,i.
fusão, s.f. fusio,onis; liquatio,onis.
fusco, adj. fuscus,a,um.
fuso, s.m. fusus,i.
fuste, s.m. hastile,is; scapus,i; truncus,i.
fustigar, v.t. verberare, flagellare.
fútil, adj. futilis,e; inanis,e; levis,e.
fuzil, s.m. pyrites,ae.

G

gabar, v.t. laudare, jactare, collaudare. // V.p. se jactare.
gabinete, s.m. cubiculum,i; zotheca,ae; cella,ae.
gado, s.m. pecus,oris; pecora,orum.
gafa, s.f. scabies,ei; impetigo,inis; psora,ae.
gafanhoto, s.m. locusta,ae.
gagata, s.f. gagates,ae.
gago, adj. balbus,a,um; blaesus,a,um.
gaguejar, v.i. balbutire, titubare.
gaiola, s.f. cavea,ae.
gaivota, s.f. gavia,ae.
galáxia, s.f. galaxias,ae.
gálbano, s.m. galbanum,i.
galé, s.f. galea,ae.
galeão, s.m. galio,onis.
galena, s.f. galena,ae.
galera, s.f. triremis,is.
galeria, s.f. ambulatio,onis; porticus,us; cryptoporticus, us.
galgo, s.m. vertragus,i.
galha, s.f. galla,ae.
galheta, s.f. ampulla,ae; guttus,i.
galicínio, s.m. galicinium,ii.
gálico, adj. Gallicus,a,um.
galileu, adj. Galilaeus,a,um.
galináceo, adj. gallinaceus,a, um.
galinha, s.f. gallina,ae.
galinheiro, s.m. aviarius,ii; avicularius,ii.
galo, s.m. gallus,i.
galopim, s.m. pusio,onis; cicaro,onis.
gama, s.m. gamma (indecl. ou ae).
gamo, s.m. dama ou damma, ae.
gancho, s.m. uncus,i; hamus, i; uncinus,i.
gânglio, s.m. ganglion,ii.
gangrena, s.f. gangraena,ae; tabes,is; putredo,inis.
gangrenoso, adj. tabidus,a,um.
ganhar, v.t. lucrari, lucrifacere; consequi, comparare. // V.i. praestare.
ganho, s.m. lucrum,i; quaestus,us; emolumentum,i.
ganido, s.m. gannitus,us.
ganir, v.i. gannire.
ganso, s.m. anser,eris.
garantia, s.f. V. **fiança**; obses,idis.
garantir, v.t. spondere, praestare; affirmare, confirmare.
garavêto, s.m. surculus,-; scopae,arum.
garbo, s.m. elegantia,ae; lepos,oris.
garfo, s.m. fuscinula,ae.
gargalhada, s.f. cachinnus,i.
garganta, s.f. fauces,ium; guttur,uris; gula,ae.
gargarejar, v.i. gargarizare.

gargarejo, s.m. gargarizatio, onis; gargarisma,atis.
garôto, s.m. pusio,onis.
garra, s.f. unguis,is; digitus,i.
garrafa, s.f. lagoena,ae.
garupa, s.f. tergum,i; clunes,ium.
gás, s.m. vapor,oris; spiritus,us.
gascão, adj. Vasconicus,a,um. // S.m.pl. Vascones,um.
Gasconha, Geogr. Vasconia,ae.
gastar, v.t. e i. impendere, consumere, sumere; terere. // V.p. deteri.
gástrico, adj. stomachicus,a, um.
gato, s.m. feles,is.
gaulês, adj. Gallicus,a,um. // S.m.pl. Galli,orum.
gávea, s.f. carchesium,ii.
gavião, s.m. nisus,i; accipiter,tris.
gaze, s.f. nubes,is.
gazela, s.f. oryx,ugis.
geada, s.f. pruina,ae; gelicidium,ii.
geena, s.f. gehenna,ae.
gelado, adj. e part. gelatus, a,um; congelatus,a,um; concretus,a,um.
gelar, v.t. gelare, glaciare, congelare. // V.i. conglaciare, gelari.
gélido, adj. gelidus,a,um; perfrigidus,a,um.
gêlo, s.m. gelum,i; glacies,ei; gelus,us; gelu (indecl.).
gelosia, s.f. cancelli,orum; clatri,orum.
gema, s.f. vitellus,i; luteum,i; gemma,ae.
gemebundo, adj. gemebundus, a,um.
gêmeo, adj. geminus,a,um; gemellus,a,um. // S.m.pl. (astron.) gemini,orum.
gemer, v.i. gemere, ingemere, lamentari, ejulare.
gemido, s.m. gemitus,us; lamentatio,onis; ejulatus,us.
geminação, s.f. geminatio, onis.
geminar, v.t. geminare.
gêmino, adj. geminus,a,um.
genciana, s.f. gentiana,ae.
general, s.m. dux,cis; imperator,oris; ductor,oris; praetor,oris.
generalidade, s.f. universitas, atis; generalitas,atis.
genérico, adj. generalis,e.
gênero, s.m. genus,eris.
generosidade, s.f. generositas, atis; munificentia,ae.
generoso, adj. generosus,a,um; nobilis,e; liberalis,e.
gênesis, s.m. genesis,is ou eos.
gengibre, s.m. zingiber,eris.
gengiva, s.f. gingiva,ae.
gênio, s.m. genius,ii; spiritus,us; indoles,is; ingenium,ii.
genital, adj. genitalis,e.
genitivo, s.m. genitivus,i; genitivus casus.
genitor, s.m. genitor,oris.
Gênova, Geogr. Genua,ae.
genovês, adj. Genuensis,e. // S.m.pl. Genuenses,ium.
genro, s.m. gener,eri.
gente, s.f. homines,um; familia,ae; gens,entis.
gentilidade, s.f. gentilitas, atis.
gentio, s.m. gentes,ium; gentiles,ium.
genuflectir ou **genufletir,** v.i. genu flectere.
genuíno, adj. genuinus,a,um.
geografia, s.f. geographia,ae.

geográfico, adj. geographicus, a,um.
geógrafo, s.m. geographus,i.
geometria, s.f. geometria,ae.
geométrico, adj. geometricus, a,um; linearis,e.
geração, s.f. procreatio,onis; progenies,ei; stirps,is; generatio,onis.
geral, adj. generalis,e; universus,a,um; universalis,e; communis,e.
gerânio, s.m. geranion,ii.
gerar, v.t. generare, gignere, procreare, proseminare.
gerência, s.f. gestio,onis; procuratio,onis; administratio,onis.
gerir, v.t. gerere, administrare, procurare.
Germânia, Geogr. Germania, ae.
germânico, adj. Germanicus, a,um; Germanus,a,um.
germano, adj. germanus,a,um. // S.m.pl. Germani,orum.
germe, s.m. germen,inis; semen,inis.
germinação, s.f. germinatio, onis; germinatus,us.
germinar, v.i. germinare, progerminare, egerminare.
gerúndio, s.m. (gram.) gerundium,ii.
gêsso, s.m. gypsum,i.
gestação, s.f. praegnatio,onis.
gestão, s.f. gestio,onis.
gesticulação, s.f. gesticulatio, onis; gestus,us.
gesticular, v.i. gesticulari.
gesto, s.m. gestus,us; motus, us; actio,onis.
giesta, s.f. genista,ae.
gigante, s.m. gigas,antis.
gigantesco, adj. giganteus,a, um; immanis,e.
gilvaz, s.m. cicatrix,icis; conscissura,ae.
ginásio, s.m. gymnasium,ii; palaestra,ae.
ginástica, s.f. gymnastica ars.
ginástico, adj. gymnasticus,a, um.
gineceu, s.m. gynaeceum,i; gynaeconitis,idis; gynaecium,ii.
girar, v.i circumagi, se convertere, circumvolvi, volvi.
girassol, s.m. heliotropium,ii.
girino, s.m. gyrinus,i.
giro, s.m. circulus,i; conversio,onis; circumactio,onis.
giz, s.m. creta,ae; cretula,ae.
glabro, adj. glaber,bra,brum.
glacial, adj. glacialis,e; gelidus,a,um.
gladiador, s.m. gladiator,oris.
gládio, s.m. gladius,ii; ensis, is.
glande, s.f. glans,dis.
glândula, s.f. glandula,ae.
gleba, s.f. gleba,ae.
globo, s.m. globus,i; orbis,is; sphaera,ae.
glóbulo, s.m. globulus,i.
glória, s.f. gloria,ae; laus,dis; fama,ae; decus,oris.
glorificação, s.f. glorificatio, onis; laudatio,onis.
glorificar, v.t. glorificare, clarificare; ornare, celebrare.
glorioso, adj. gloriosus,a,um; decorus,a,um; praeclarus, a,um; illustris,e.
glosa, s.f. glossa,ae; interpretatio,onis.
glossário, s.m. glossarium,ii.
gluma, s.f. gluma,ae.

glúten, s.m. gluten,inis; glutinum,i.
glutinoso, adj. glutinosus,a,um.
gnoma, s.f. gnome,es.
gôdo, adj. Gothicus,a,um. // S.m.pl. Gothi,orum.
goiva, s.f. gubia,ae.
gôlfo, s.m. sinus,us.
golpe, s.m. ictus,us; vulnus,eris.
golpear, v.t. percutere, ferire.
goma, s.f. cummi (indecl.); cummis,is.
gomo, s.m. gemma,ae; oculus,i; germen,inis.
gomoso, adj. cumminosus,a,um; cummatus,a,um.
gôndola, s.f. cymbula,ae.
gonzo, s.m. cardo,inis.
gordo, adj. pinguis,e; adipalis,e; opimus,a,um; crassus,a,um.
gordura, s.f. adeps,ipis; pinguedo,is; obesitas,atis.
gorduroso, adj. pinguis,e.
gorgulho, s.m. curculio,onis.
gorjear, v.i. cantare, canere, garrire.
gorjeio, s.m. cantus,us; garrulitas,atis; carmen,inis.
gorjeta, s.f. mercedula,ae.
gosma, s.f. pituita,ae.
gôstar, v.i. amare, diligere, delectari, laetari; gaudere
gôsto, s.m. gustatus,us; gustus,us; sapor,oris; amor,oris.
gôta, s.f. gutta,ae; stilla,ae.
gotejar, v.i. stillare, destillare.
gótico, adj. Gothicus,a,um.
governador, s.m. proconsul,ulis; praetor,oris; praefectus,i.
governante, adj. gubernans,antis. // S.m. gubernator,oris.
governar, v.t. gubernare, administrare, regere, moderari, temperare.
govêrno, s.m. gubernatio,onis; administratio,onis; rectio,onis; regimen,inis; institutum,i.
gozar, v.i. e t. frui, perfrui, potiri; delectari, gaudere.
gôzo, s.m. possessio,onis; usus,us; fructus,us; voluptas,atis.
grabato, s.m. grabatus,i.
graça, s.f. gratia,ae; beneficium,ii; venia,ae; elegantia,ae.
gracejar, v.i. jocari, ludere, cavillari, ridere.
gracejo, s.m. jocus,i; jocatio,onis; facetiae,arum.
gracil, adj. gracilis,e.
gracioso, adj. facetus,a,um; salsus,a,um; venustus,a,um; elegans,antis.
grade, s.f. clatri,orum; cancelli,orum; cratis,is; occa,ae.
gradear, v.t. clatare, cancellare.
grado, adj. granosus,a,um; granatus,a,um.
gráfico, adj. graphicus,a,um.
gralha, s.f. cornix,icis; cornicula,ae.
grama, s.f. gramen,inis. // S.m. scripulum,i.
gramática, s.f. grammatica,ae.
gramatical, adj. grammaticalis,e.
gramático, s.m. grammaticus,i.
grande, adj. grandis,e; ingens,entis; magnus,a,um; multus,a,um.

grandevo, adj. grandaevus,a,um.
grandeza, s.f. magnitudo,inis; amplitudo,inis; vastitas,atis.
grandíloquo, adj. grandiloquus,a,um.
grandioso, adj. excelsus,a,um; elatus,a,um; grandis,e; sublimis,e.
granizo, s.m. grando,inis.
grânulo, s.m. granulum,i.
grão, s.m. granum,i; mica,ae.
grassar, v.i. grassari, saevire, invadere.
gratuito, adj. gratuitus,a,um; gratis,e.
gratulatório, adj. gratulatorius,a,um.
grau, s.m. gradus,us; modus,i.
gravador, s.m. sculptor,oris.
gravar, v.t. insculpere, exsculpere, scalpere, imprimere.
gravata, s.f. focale,is.
grave, adj. gravis,e; serius,a,um; severus,a,um.
gravidade, s.f. gravitas,atis; nutus,us; severitas,atis.
gravidez, s.f. graviditas,atis; praegnatio,onis.
gravura, s.f. sculptura,ae; caelatura,ae.
Grécia, Geogr. Graecia,ae.
greda, s.f. creta,ae; cretula,ae.
grego, adj. Graecus,a,um. // S.m.pl. Graeci,orum.
grelha, s.f. craticula,ae.
grêmio, s.m. gremium,ii; sinus,us.
gretar, v.t. findere. // V.i. e p. fatiscere, hiare.
grilo, s.m. grillus,i.
grisalho, adj. canus,a,um.
gritar, v.i. clamare, exclamare, conclamare; strepere, vociferari.
grito, s.m. clamaor,oris; sonus,i; vox,cis.
grosseiro, adj. crassus,a,um; rudis,e; rusticus,a,um.
grosseria, s.f. inhumanitas,atis; rusticitas,atis; asperitas,atis.
grosso, adj. crassus,a,um; inflatus,a,um; tumidus,a,um.
grossura, s.f. crassitudo,inis; plenitudo,inis.
grou, s.m. grus,is; gruis,is.
grumar-se, v.p. coire, conglobari, condensari.
grumo, s.m. grumus,i; ofella,ae.
grunhido, s.m. grunnitus,us.
grunhir, v.i. grunnire.
grupo, s.m. circulus,i; globus,i.
gruta, s.f. spelunca,ae; specus,us; antrum,i; caverna,ae.
guante, s.m. manica,ae; caestus,us.
guarda, s.f. tutela,ae; patrocinium,ii; custodia,ae. // S.m. custos,odis.
guarda-jóias, s.m. scrinium,ii.
guardanapo, s.m. mappa,ae; mantelium,ii.
guardar, v.t. servare, seponere, conservare; custodire, asservare.
guarda-sol, s.m. umbella,ae; umbraculum,i.
guarita, s.f. specula,ae; tabernula,ae; vigillarium,ii.
guarnecer, v.t. instruere, ornare. // V.p. se vestire.
guarnição, s.f. praesidium,ii; ornamentum,i.

guelras, s.f. pl. branchiae, arum.
guerra, s.f. bellum,i; militia, ae; arma,orum.
guerrear, v.t. bellare cum. // V.i. bellare, belligerare.
guerreiro, adj. bellicus,a,um; bellicosus,a,um. // S.m. miles,itis; bellator,oris.
guia, s.m. dux,cis; rector, oris; monitor,oris.
guiar, v.t. ducere; regere, gubernare.
guindar, v.t. attollere, tollere.
guisado, s.m. pulmentum,i.
guizo, s.m. tintinnabulum,i.
gula, s.f. gula,ae; ingluvies, ei; cuppedia,ae.
guloso, adj. gulosus,a,um. // S.m. lugurritor,oris.
gume, s.m. acies,ei.
gusano, s.m. teredo,inis.
gustação, s.f. gustatio,onis.

H

hábil, adj. peritus,a,um; callidus,a,um; idoneus,a,um.
habilidade, s.f. ars,tis; artificium,ii; sollertia,ae.
habitação, s.f. domicilium,ii; domus,us; sedes,is.
habitáculo, s.m. habitaculum,i.
habitante, s.m. habitator,oris; incola,ae; accola,ae.
habitar, v.t. e i. habitare, colere, incolere.
habitável, adj. habitabilis,e.
hábito, s.m. usus,us; consuetudo,inis; mos,ris; vestitus,us.
habitual, adj. usitatus,a,um; consuetus,a,um.
habituar, v.t. assuefacere, consuefacere.
hálito, s.m. halitus,us; halitus,oris; anima,ae.
harmonia, s.f. harmonia,ae; concentus,us; concordia,ae.
harpa, s.f. harpa,ae; psalterium,ii; sambuca,ae.
harpia, s.f. Harpya,ae.
haste, s.f. hastile,is; caulis, is; thallus,i.
haver, v.t. V. **ter;** esse. // V.p. se gerere, agere.
hebdomadário, adj. hebdomadalis,e.
hebraico ou **hebreu,** adj. Hebraicus,a,um; Hebraeus,a, um. // S.m.pl. Hebraei, orum.
hecatombe, s.f. hecatombe,es.
helenos, s.m.pl. Hellenes,um.
hélice, s.f. helix,icis; helica, ae.
heliotrópio, s.m. heliotropium.ii.
hemiciclo, s.m. hemicyclium,ii.
hemisfério, s.m. hemisphaerium.ii.
hemorragia, s.f. haemorrhagia,ae.
hemorróidas ou **hemorróides,** s.f.pl. haemorrhois,idis; haemorrhoida,ae.
hepático, adj. hepaticus,a,um.
hepatite, s.f. hepatites,ae.
heptágono, adj. heptagonus,a, um.
hera, s.f. hedera,ae.
herança, s.f. hereditas,atis.
herbívoro, adj. herbaticus,a, um. // S.m. pl. herbariae, arum.
hercúleo, adj. Herculeus,a,um; Herculaneus,a,um.
herdeiro, s.m. heres,edis.
hereditário, adj. hereditarius, a,um; patrius,a,um.

herege, s.m. haereticus,i.

heresia, s.f. haeresis,is ou eos.

herético, adj. haereticus,a, um.

hermafrodita, adj. hermaphroditus,a,um.

hérnia, s.f. hernia,ae; ramex, icis.

hernioso, adj. herniosus,a, um.

herói, s.m. heros,ois.

heróico, adj. heroicus,a,um; herous,a,um.

heroína, s.f. heroine,es; herois,idis.

herpes, s.m. pl. herpes,etis.

hesitação, s.f. haesitatio,onis; dubitatio,onis; haesitantia, ae.

hesitante, adj. haesitans,antis.

hesitar, v.i. haesitare, haerere, ambigere; titubare.

hexaedro, s.m. hexahedrum,i.

hexágono, s.m. hexagonum,i.

hialino, adj. hyalinus,a,um.

hiato, s.m. hiatus,us.

hidra, s.f. hydra,ae; hydrus, us.

hidráulico, adj. hydraulicus,a, um.

hidrofobia, s.f. hydrophobia, ae.

hidrófobo, adj. hydrophobus, a,um.

hidromel, s.m. hydromel,mellis.

hiena, s.f. hyaena,ae.

hierarquia, s.f. ordo,inis; gradus,us.

hieroglífico, adj. hieroglyphicus,a,um.

hílare, adj. hilaris,e.

hilaridade, s.f. hilaritas,atis.

hilarizar, v.t. hilarare.

hilo, s.m. hilum,i.

himeneu, s.m. hymenaei, orum.

hino, s.m. hymnus,i; carmen, inis.

hipérbole, s.f. hyperbole,es.

hipocrisia, s.f. simulatio,onis; fraus,dis.

hipócrita, adj. simulatus,a, um; fictus,a,um. // S.m. simulator,oris.

hipódromo, s.m. hippodromus,i.

hipogeu, s.m. hypogeum,i.

hipopótamo, s.m. hippopotamus,i.

hipoteca, s.f. hypotheca,ae.

hipotecário, adj. hypothecarius,a,um.

hipótese, s.f. hypothesis,is.

hipotético, adj. hypotheticus, a,um.

hirsuto, adj. hirsutus,a,um.

hirto, adj. hirtus,a,um.

hispânico, adj. Hispanicus,a, um; Hispanus,a,um.

híspido, adj. hispidus,a,um.

história, s.f. historia,ae; res, ei; narratio,onis.

histórico, adj. historicus,a, um.

histrião, s.m. histrio,onis.

hodierno, adj. hodiernus,a, um.

hoje, adv. hodie; hodierno die.

Holanda, Geogr. Batavia,ae.

holandês, adj. Batavus,a,um. // S.m.pl. Batavi,orum.

holocausto, s.m. holocaustum,i.

homem, s.m. homo,inis; vir,ri.

homenagem, s.f. obsequium, ii; officium,ii; reverentia, ae.

homérico, adj. Homericus,a, um.

homicida, s.m. homicida,ae.

homicídio, s.m. homicidium,ii.

homilia ou **homília**, s.f. homilia,ae.

homônimo, adj. homonymus, a,um.

honestidade, s.f. honestas, atis; probitas,atis.

honesto, adj. honestus,a,um; probus,a,um; decens,entis.

honorário, adj. honorarius,a, um. // S.m.pl. honos,oris; salarium,ii.

honorífico, adj. honorificus, a,um.

honra, s.f. honestas,atis; probitas,atis; pudor,oris; dignitas,atis.

honrado, adj. honestus,a,um; laudatus,a,um; liberalis,e.

honrar, v.t. honorare, honestare; colere, venerari.

honroso, adj. honorabilis,e; honestus,a,um.

hora, s.f. hora,ae; tempus, oris.

horizonte, s.m. horizon,ontis; caelum,i.

horóscopo, s.m. horoscopos,i.

horrível, adj. horribilis,e; foedus,a,um.

horror, s.m. horror,oris; terror,oris; odium,ii.

horrorizar-se, v.p. horrescere, horrere.

horta, s.f. hortus,i.

hortaliças, s.f.pl. olera,um.

hortelã, s.f. mentha,ae.

hortelão, s.m. horticultor, oris; olitor,oris; hortulanus,i.

horticultor, s.m. horticultor, oris.

hosana, s.m. hosanna (indecl.)

hóspede, s.m. hospes,itis.

hospital, s.m. valetudinarium, ii; nosocomium,ii.

hospitaleiro, adj. hospitalis,e.

hospitalidade, s.f. hospitalitas,atis; hospitium,ii.

hóstia, s.f. hostia,ae; eucharistia,ae.

hostil, adj. hostilis,e; inimicus,a,um.

hostilidade, s.f. hostilia,orum.

humanidade, s.f. humanitas, atis; lenitas,atis.

humano, adj. humanus,a,um; mortalis,e; lenis,e.

humildade, s.f. humilitas,atis; humiliatio,onis.
humilde, adj. humilis,e; demissus,a,um.
humilhação, s.f. humilitas, atis; contumelia,ae.
humilhar, v.t. deprimere, submittere. // V.p. humiliare se, humiliari.
humor, s.m. humor,oris; natura,ae; mores,um.
hunos, s.m.pl. Hunni,orum.

I

Ibéria, Geogr. Iberia,ae.
ibérico, adj. Ibericus,a,um; Iberus,a,um.
ibero, adj. Iberus ou Hiberus,a,um. // S.m.pl. Iberi, orum.
íbis, s.f. ibis,is ou idis.
içar, v.t. tollere, erigere. // V.p. se levare.
icnografia, s.f. ichnographia, ae.
iconografia, s.f. iconographia, ae.
ida, s.f. itus,us; itio,onis.
idade, s.f. aetas,atis; aevum,i.
ideal, adj. commenticius,a, um; summus,a,um. // S.m. optimum,i.
idéia, s.f. idea,ae; species,ei; imago,inis; cogitatio,onis; opinio,onis.
idêntico, adj. idem,eadem, idem; unus et idem.
idílio, s.m. idyllium,ii.
idioma, s.m. sermo,onis; lingua,ae; dialectos,i.
idiota, adj. stolidus,a,um; stupidus,a,um.
idiotismo, s.m. idioma,atis.
idólatra, s.m. idololatres,ae; idololatris,idis.
idolatria, s.f. idololatria,ae.
ídolo, s.m. idolum,i.
idôneo, adj. idoneus,a,um. V. apto.
idos, s.m.pl. idus,uum.
ignavo, adj. ignavus,a,um.
ígneo, adj. igneus,a,um.
ignóbil, adj. ignobilis,e; abjectus,a,um; turpis,e.
ignomínia, s.f. ignominia,ae; opprobrium,ii.
ignominioso, adj. ignominiosus,a,um.
ignorado, part. e adj. ignoratus,a,um; ignotus,a,um.
ignorância, s.f. ignoratio,onis; ignorantia,ae.
ignorante, adj. ignarus,a,um; nescius,a,um. // S.m. indoctus,i.
ignorar, v.t. ignorare, nescire.
igreja, s.f. ecclesia,ae.
igual, adj. aequalis,e; aequus,a,um; aequabilis,e; par, ris.
igualação, s.f. ou **igualamento**, s.m. aequatio,onis.
igualar, v.t. aequare; exaequare, aequiparare. // V.p. aequare se.
igualdade, s.f. aequalitas,atis; aequitas,atis; aequabilitas, atis.
ilação, s.f. illatio,onis.
ilativo, adj. illativus,a,um.
ilegítimo, adj. illicitus,a,um; iniquus,a,um; spurius,a, um.
iletrado, adj. illitteratus,a, um.
ilha, s.f. insula,ae.
ilharga, s.f. latus,eris.

ilhéu, adj. insulanus,a,um. // S.m. insulanus,i.
ilíada, s.f. Ilias,ados.
ilícito, adj. illicitus,a,um; vetitus,a,um.
ilotas, s.m.pl. hilotae,arum.
iludir, v.t. V. enganar; fallere, decipere.
iluminação, s.f. illuminatio, onis; illustratio,onis.
iluminar, v.t. illuminare, illustrare, collustrare.
ilusão, s.f. error,oris; ludibrium,ii; fallacia,ae.
ilustração, s.f. illustratio, onis.
ilustrar, v.t. illustrare.
ilustre, adj. illustris,e; clarus,a,um; inclytus,a,um.
ímã, s.m. magnes,etis.
imaculado, adj. immaculatus, a,um.
imagem, s.f. imago,inis; effigies,ei; species,ei.
imaginação, s.f. cogitatio,onis; mens,entis; animus,i.
imaginar, v.t. cogitare, fingere; excogitare, comminisci.
imarcessível, adj. immarcessibilis,e.
imaterial, adj. incorporalis,e; incorporeus,a,um.
imaturo, adj. immaturus,a,um.
imbele, adj. imbellis,e.
imediato, adj. proximus,a, um; praesens,entis.
imensidade, s.f. immensitas, atis; immensum,i; vastitas,atis.
imenso, adj. immensus,a,um; interminatus,a,um; immanis,e.
imersão, s.f. immersio,onis.
imerso, adj. immersus,a,um.
iminente, adj. imminens,entis; instans,antis.
imiscuir-se, v.p. se immiscere.
imo, adj. imus,a,um.
imobilidade, s.f. immobilitas, atis.
imoderação, s.f. immoderatio, onis.
imoderado, adj. immoderatus, a,um; nimius,a,um; immodicus,a,um.
imodéstia, s.f. immodestia,ae; protervitas,atis.
imolação, s.f. immolatio,onis.
imolar, v.t. immolare, caedere, ferire, mactare.
imoral, adj. turpis,e; pravus,a,um.
imortal, adj. immortalis,e; aeternus,a,um.
imóvel, adj. immobilis,e; immotus,a,um.
impaciência, s.f. impatientia, ae.
impaciente, adj. impatiens, entis; cupidus,a,um.
ímpar, adj. impar,aris.
imparcial, adj. aequus,a,um; aequabilis,e.
imparcialidade, s.f. aequitas, atis; aequabilitas,atis.
impassível, adj. impassibilis, e; impatiens,entis.
impecável, adj. impeccabilis,e.
impedimento, s.m. impedimentum,i.
impedir, v.t. impedire, prohibere, inhibere.
impelir, v.t. pellere, propellere; impellere, incitare.
impenetrável, adj. impenetrabilis,e.
imperador, s.m. imperator, oris; princeps,cipis.
imperfeito, adj. imperfectus, a,um; inchoatus,a,um. // S.m. (gram.) imperfectum,i.
imperial, adj. imperialis,e; imperatorius,a,um.

império, s.m. imperium,ii; regnum,i; dominatio,onis.
imperioso, adj. imperiosus,a, um; instans,antis.
imperito, adj. imperitus,a,um.
impessoal, adj. impersonalis,e.
impetrar, v.t. impetrare.
impetuoso, adj. violentus,a, um; celer,eris,ere; concitatus,a,um.
impiedade, s.f. impietas,atis.
ímpio, adj. impius,a,um; profanus,a,um.
implacável, adj. implacabilis, e; inexorabilis,e.
implicar, v.t. implicare; continere.
implícito, adj. tacitus,a,um.
imploração, s.f. imploratio, onis.
implorar, v.t. implorare, supplicare, orare.
implume, adj. implumis,e.
implúvio, s.m. impluvium,ii.
impoluto, adj. impollutus,a, um.
impopular, adj. invidiosus,a, um; invisus,a,um.
impor, v.t. imponere, iniungere, praescribere.
importação, s.f. invectio,onis.
importador, s.m. invector, oris.
importante, adj. magnus,a, um; gravis,e; amplus,a,um.
importar, v.t. importare, invehere. // V.imp. interest, refert, pertinere.
importunar, v.t. fatigare, defatigare, obtundere.
importuno, adj. incommodus, a,um; gravis,e; molestus, a,um.
imposição, s.f. impositio,onis.
impôsto, s.m. tributum,i; vectigal,alis.
impostura, s.f. fraus,dis; fallacia,ae; mendacium,ii.
impotável, adj. impotabilis,e.
impotência, s.f. impotentia,e.
impotente, adj. impotens,entis; inops,opis.
impregnar, v.t. imbuere, inficere, incoquere.
impressão, s.f. impressio,onis; commotio,onis; vestigium, ii; sensus,us.
impressor, s.m. typographus,i.
imprevidente, adj. improvidus, a,um; incautus,a,um; imprudens,entis.
imprevisto, adj. improvisus,a, um; inopinatus,a,um.
imprimir, v.t. imprimere.
improbidade, s.f. improbitas, atis.
ímprobo, adj. improbus,a,um.
impropriedade, s.f. improprietas,atis.
impróprio, adj. improprius,a, um.
imprudência, s.f. imprudentia,ae; temeritas,atis.
imprudente, adj. imprudens, entis; temerarius,a,um; incautus,a,um.
impúbere, adj. impubes,eris.
impudência, s.f. impudentia, ae.
impudente, adj. impudens, entis.
impudicícia, s.f. impudicitia, ae.
impudico, adj. impudicus,a, um; protervus,a,um.
impulso, s.m. impulsio,onis; impulsus,us.
impune, adj. impunitus,a,um; inultus,a,um.
impunidade, s.f. impunitas, atis.
impureza, s.f. spurcitia,ae; spurcities,ei; impuritas, atis.

impuro, adj. impurus,a,um; immundus,a,um; impudicus, a,um.
imputar, v.t. tribuere, attribuere, assignare, delegare.
imputrescível, adj. imputribilis,e.
imundícia ou **imundície,** s.f. immunditiae,arum; spurcitia,ae.
imundo, adj. immundus,a,um; spurcus,a,um.
imune, adj. immunis,e.
imunidade, s.f. immunitas, atis.
imutável, adj. immutabilis,e; incommutabilis,e.
inação, s.f. inertia,ae; ignavia,ae; desidia,ae.
inacessível, adj. inaccessus,a, um; invius,a,um.
inane, adj. inanis,e.
inanição, s.f. inedia,ae.
inanimado, adj. inanimus,a, um; exanimus,a,um.
inativo, adj. iners,tis; segnis,e; deses,idis.
inaudito, adj. inauditus,a,um; novus,a,um.
inaugurar, v.t. inaugurare, dicare.
incandescente, adj. candens, entis; candefactus,a,um.
incapacidade, s.f. imperitia, ae; inscientia,ae.
incapaz, adj. non idoneus,a, um; hebes,etis; inhabilis,e.
incauto, adj. incautus,a,um.
incendiar, v.t. incendere, inflammare.
incendiário, s.m. incendiarius,ii.
incêndio, s.m. incendium,ii; ignis,is.
incenso, s.m. tus,rus; tura, orum.
incentivo, s.m. stimulus,i; aculeus,i.
incerteza, s.f. incertum,i; incerta,orum.
incerto, adj. incertus,a,um; dubius,a,um; ambiguus,a, um.
incestar, v.t. incestare.
incesto, s.m. incestus,us; incestum,i.
inchar, v.t. inflare, distendere. // V.i. e p. intumescere, tumescere.
incisão, s.f. incisura,ae; incisio,onis.
incitação, s.f. incitatio,onis.
incitar, v.t. incitare.
inclemência, s.f. inclementia, ae.
inclemente, adj. inclemens, entis.
inclinação, s.f. inclinatio, onis; propensio,onis.
inclinar, v.t. inclinare, demittere, curvare. // V.p. inclinare, vergere.
ínclito, adj. inclytus,a,um; illustris,e.
incluir, v.t. V. **encerrar.**
incógnito, adj. incognitus,a, um.
incólume, adj. incolumis,e.
incolumidade, s.f. incolumitas,atis.
incomodar, v.t. incommodare, vexare; offendere, molestare.
incômodo, s.m. incommodum, i; offensa,ae.
incomunicável, adj. incommunicabilis,e.
inconcusso, adj. inconcussus, a,um.
inconseqüência, s.f. inconsequentia,ae.
inconseqüente, adj. inconstans,antis; inconsequens, entis.
inconsideração, s.f. inconsiderantia,ae.

inconsiderado, adj. inconsideratus,a,um.
inconstância, s.f. inconstantia,ae; mobilitas,atis.
inconstante, adj. inconstans, antis; mutabilis,e.
inconsútil, adj. inconsutilis,e.
incontinente, adj. incontinens, entis.
inconveniente, adj. indecorus, a,um; indecens,entis. // S.m. incommodum,i.
incorpóreo, adj. incorporalis,e.
incorrer, v.i. suscipere, subire, incurrere.
incrível, adj. incredibilis,e.
incruento, adj. incruentus,a, um.
incrustar, v.t. incrustare.
incubação, s.f. incubatio,onis.
íncubo, s.m. incubus,i.
inculcar, v.t. inculcare, imbuere, infigere.
inculto, adj. incultus,a,um.
incumbir, v.i. incumbere.
incurável, adj. insanabilis,e.
incúria, s.f. incuria,ae; negligentia,ae.
incurioso, adj. incuriosus,a, um.
incursão, s.f. incursio,onis; excursus,us.
indagação, s.f. indagatio,onis; investigatio,onis.
indagar, v.t. indagare, investigare.
indébito, adj. indebitus,a,um.
indecente, adj. indecens,entis.
indeciso, adj. incertus,a,um; dubius,a,um; haesitans, antis.
indefenso, adj. indefensus,a, um.
indefinido, adj. infinitus,a, um; (gram.) indefinitus,a, um.
indelével, adj. indelebilis,e.
indene, adj. indemnis,e.
indenizar, v.t. damnum resarcire ou sarcire.
independente, adj. liber,era, erum; separatus,a,um.
indicação, s.f. indicatio,onis; indicium,ii.
indicar, v.t. indicare, monstrare, designare.
indicativo, adj. demonstrativus,a,um. // S.m. (gram.) indicativus,i.
índice, s.m. index,icis.
indício, s.m. indicium,ii; signum,i; nota,ae.
indiferente, adj. indifferens, entis.
indígena, s.m. indigena,ae; (pl.) aborigines,um.
indigente, adj. indigens,entis.
indignação, s.f. indignatio, onis.
indignar-se, v.p. indignari.
indignidade, s.f. indignitas, atis; vilitas,atis.
indigno, adj. indignus,a,um; turpis,e.
índigo, s.m. indicum,i.
indispensável, adj. necessarius,a,um.
indispor, v.t. alienare, offendere.
indisposição, s.f. offensa,ae; offensio,onis.
indissolúvel, adj. indissolubilis,e.
indistinto, adj. indistinctus, a,um; obscurus,a,um.
indivíduo, s.m. homo,inis; caput,itis; persona,ae.
indivisível, adj. individuus,a, um.
indiviso, adj. indivisus,a,um.
indócil, adj. indocilis,e.
índole, s.f. indoles,is; natura,ae; ingenium,ii.

indolência, s.f. segnitia,ae; inertia,ae; ignavia,ae.
indolente, adj. iners,tis; ignavus,a,um; lentus,a,um.
indômito, adj. indomitus,a,um.
indução, s.f. inductio,onis.
indulgência, s.f. indulgentia,ae; clementia,ae.
indulgente, adj. indulgens,entis; clemens,entis.
indulto, s.m. indultum,i.
indústria, s.f. industria,ae; sollertia,ae; ars,tis.
inédia, s.f. inedia,ae.
inédito, adj. ineditus,a,um.
inefável, adj. ineffabilis,e.
ineficaz, adj. inefficax,acis; iners,tis.
inépcia ou **ineptidão,** s.f. ineptia,ae; ineptum,i.
inepto, adj. ineptus,a,um; inhabilis,e; insulsus,a,um.
inércia, s.f. inertia,ae; segnitia,ae.
inerente, adj. inhaerens,entis.
inerme, adj. inermis,e; inermus,a,um.
inesperado, adj. insperatus,a,um.
inestimável, adj. inaestimabilis,e.
inevitável, adj. inevitabilis,e.
inexorável, adj. inexorabilis,e.
inexplicável, adj. inexplicabilis,e; obscurus,a,um.
inexplorado, adj. inexploratus,a,um; intactus,a,um.
infamante, adj. ignominiosus,a,um; opprobriosus,a,um.
infamar, v.t. infamare.
infame, adj. infamis,e; ignominiosus,a,um.
infâmia, s.f. infamia,ae; ignominia,ae.
infância, s.f. infantia,ae; pueritia,ae.
infantaria, s.f. peditatus,us; pedes,itis; pedites,um.
infante, adj. infans,antis. // S.m. pedes,itis.
infantil, adj. puerilis,e.
infantilidade, s.f. puerilitas,atis.
infatigável, adj. infatigabilis,e; indefatigabilis,e.
infecção, s.f. corruptio,onis; contagio,onis.
infecundo, adj. infecundus,a,um.
infeliz, adj. infelix,icis.
inferior, adj. inferus,a,um; inferior,ius.
inferir, v.t. inferre, colligere, efficere.
infernal, adj. infernus,a,um; infernalis,e.
inferno, s.m. ou **infernos,** s.m.pl. inferi,orum; inferna,orum; infernus,i.
infidelidade, s.f. infidelitas,atis; perfidia,ae.
infiel, adj. infidelis,e; infidus,a,um.
infiltrar-se, v.p. permanare, subire; (fig.) insinuare.
ínfimo, adj. infimus,a,um; extremus,a,um.
infinidade s.f. infinitas,atis; infinitio,onis.
infinitivo, s.m. (gram.) infinitivus,i.
infinito, adj. infinitus,a,um; immensus,a,um. // S.m. infinitum,i.
infirmar, v.t. infirmare, scindere, abrogare.
inflamação, s.f. inflammatio,onis; incensio,onis.
inflamar, v.t. inflammare, incendere, accendere. // V.p. inflammari, incendi.
inflexão, s.f. inflexio,onis; flexio,onis; sonus,i.

inflexível, adj. inflexibilis,e; rigidus,a,um; obstinatus,a,um.
infligir, v.t. infligere, irrogare.
influência, s.f. momentum,i; potestas,atis.
informação, s.f. indagatio,onis; percontatio,onis.
informar, v.t. indicare. // V.p. quaerere, inquirere.
informe, adj. informis,e.
infração, s.f. violatio,onis.
infrene, adj. infrenis,e; infrenus,a,um.
infringir, v.t. violare.
infrutuoso, adj. infructuosus,a,um.
infundir, v.t. infundere.
infusão, s.f. infusio,onis.
ingente, adj. ingens,entis; grandis,e.
ingênuo, adj. simplex,icis; candidus,a,um.
ingerir, v.t. infundere.
ingestão, s.f. ingestio,onis.
ingrato, adj. ingratus,a,um; (fig.) sterilis,e.
íngua, s.f. inguen,inis.
iniciação, s.f. initiatio,onis; initia,orum.
iniciar, v.t. initiare.
início, s.m. initium,ii.
inimigo, adj. inimicus,a,um; infensus,a,um; adversus,a,um; hostilis,e; aversus,a,um. // S.m. inimicus,i; adversarius,ii; hostis,is.
inimizade, s.f. inimicitiae,arum; odium,ii.
iniqüidade, s.f. iniquitas,atis; iniquum,i.
iníquo, adj. iniquus,a,um.
injeção, s.f. injectio,onis; infusio,onis.
injetar, v.t. infundere; inspergere.
injungir, v.t. injungere.
injúria, s.f. injuria,ae; maledictum,i; contumelia,ae.
injustiça, s.f. injustitia,ae; iniquitas,atis.
injusto, adj. injustus,a,um; iniquus,a,um.
inovação, s.f. innovatio,onis; novitas,atis.
inovar, v.t. innovare, mutare.
inocência, s.f. innocentia,ae; integritas,atis; pudicitia,ae.
inocente, adj. innocens,entis; integer,gra,grum; insons,ontis.
inócuo, adj. innocuus,a,um.
inofensivo, adj. innoxius,a,um; innocuus,a,um; innocens,entis.
inópia, s.f. inopia,ae.
inquérito, s.m. inquisitio,onis; quaestio,onis.
inquietar, v.t. vexare, infestare; conturbare. // V.p. angi; curare.
inquieto, adj. inquies,tis; inquietus,a,um; anxius,a,um.
inquilino, s.m. inquilinus,a,um.
inquirir, v.t. quaerere, percontari; inquirere.
insalubre, adj. insalubris,e.
inscrever, v.t. inscribere, scribere.
inscrição, s.f. inscriptio,onis.
insensato, adj. insanus,a,um; stultus,a,um; demens,entis.
insensível, adj. insensibilis,e; inhumanus,a,um.
inserir, v.t. inserere, includere, intexere.
insídia, s.f. insidiae,arum.
insidioso, adj. insidiosus,a,um; fallax,acis.
insígnia, s.f. insigne,is; insignia,ium.
insinuação, s.f. insinuatio,onis.

insinuante, adj. subtilis,e; blandus,a,um.
insinuar, v.t. instillare, inculcare. // V.p. insinuare, penetrare.
insipiente, adj. insipiens,entis.
insistir, v.i. instare, urgere.
insociável, adj. insociabilis,e.
insolação, s.f. insolatio,onis.
insolência, s.f. insolentia,ae; improbitas,atis; protervitas,atis.
insolente, adj. insolens,entis; arrogans,antis; petulans, antis.
insólito, adj. insolitus,a,um; inusitatus,a,um.
insônia, s.f. insomnia,ae; vigilia,ae.
inspeção, s.f. inspectio,onis; recognitio,onis.
inspecionar, v.t. inspicere, inspectare.
inspetor, s.m. inspector,oris; curator,oris.
inspiração, s.f. afflatus,us; instinctus,us; impulsus,us; cogitatio,onis.
inspirar, v.t. inspirare; (*fig.*) afflare, incitare; inicere, afferre.
instalar, v.t. constituere, inaugurare. // V.p. se componere.
instantâneo, adj. subitus,a, um; repentinus,a,um.
instante, adj. instans,antis; urgens,entis. // S.m. momentum,i.
instável, adj. instabilis,e.
instigação, s.f. instigatio, onis; instinctus,us; impulsus,us.
instigar, v.t. instigare.
instilação, s.f. instillatio,onis.
instilar, v.t. instillare.
instinto, s.m. natura,ae; ingenium,ii; sensus,us; impetus,us.
instituição, s.f. institutio,onis; constitutio,onis.
instituir, v.t. instituere, constituere, condere.
instituto, s.m. institutio,onis; religiones,um.
instrução, s.f. institutio,onis; eruditio,onis; doctrina,ae; praeceptum,i.
instruído, part. e adj. institutus,a,um; doctus,a,um; eruditus,a,um.
instruir, v.t. docere, instituere, erudire, informare. // V.p. discere.
instrumento, s.m. instrumentum,i; organum,i.
instrutor, s.m. institutor,oris.
insuficiência, s.f. exiguitas, atis; defectio,onis.
insuficiente, adj. non sufficiens,entis.
insuflação, s.f. insufflatio, onis.
insuflar, v.t. insufflare, inflare, inspirare.
insultar, v.t. insultare, maledicere, increpare.
insulto, s.m. injuria,ae; contumelia,ae; probrum,i.
insuperável, adj. insuperabilis,e.
insurreição, s.f. rebellio,onis; seditio,onis.
intangível, adj. intactilis,e.
intato ou **intacto,** adj. intactus,a,um; incolumis,e.
integral, adj. solidus,a,um; integer,gra,grum; totus,a, um.
integridade, s.f. integritas, atis; probitas,atis.
íntegro, adj. integer,gra,grum; probus,a,um.

inteiriço, adj. rigidus,a,um; rigens,entis; continens,entis.
intelecto, s.m. intellectus,us.
intelectual, adj. intellectualis, e.
inteligência, s.f. intelligentia, ae; intellectus,us; mens, entis; ingenium,ii; calliditas,atis.
inteligente, adj. intelligens, entis; callidus,a,um; sagax, acis.
intemerato, adj. intemeratus, a,um.
intemperança, s.f. intemperantia,ae; incontinentia,ae.
intempérie, s.f. intemperies, ei.
intempestivo, adj. intempestivus,a,um; alienus,a,um.
intenção, s.f. cogitatio,onis; voluntas,atis; propositum,i.
intensidade, s.f. intentio,onis; magnitudo,inis; vehementia,ae.
intenso, adj. intentus,a,um; vehemens,entis; magnus,a, um; ingens,entis.
intentar, v.t. intentare, intendere.
intercalação, s.f. intercalatio, onis.
intercalar, v.t. intercalare, interponere. // Adj. intercalaris,e.
interceder, v.i. intercedere.
interceptar, v.t. intercipere, intercludere.
intercessão, s.f. intercessus, us; preces,um.
intercessor, s.m. deprecator, oris.
intercolúnio, s.m. intercolumnium,ii.
interdição, s.f. interdictio, onis; interdictum,i.
interdito, part. e adj. interdictus,a,um; prohibitus,a, um.
interdizer, v.t. interdicere, vetare, prohibere.
interessante, adj. utilis,e; gratiosus,a,um.
interessar, v.t. pertinere, interesse; delectare, placere.
interêsse, s.m. utilitas,atis; societas,atis; delectatio, onis; studium,ii.
interino, adj. fiduciarius,a,um.
interior, adj. interior,ius; intimus,a,um. // S.m. interiora,orum.
interjeição, s.f. interjectio, onis.
interlocutor, s.m. collocutor, oris.
interlúnio, s.m. interlunium,ii.
intermediário, s.m. interpres, etis; internuntius,ii.
intermissão, s.f. intermissio, onis.
interno, adj. internus,a,um; intestinus,a,um; interior, ius.
interpelação, s.f. interpellatio, onis.
interpelar, v.t. interpellare.
interpolação, s.f. interpolatio, onis.
interpolar, v.t. interpolare.
interpor, v.t. interponere, intermittere. // V.p. se interponere.
interposição, s.f. interpositio, onis; interpositus,us.
interpretação, s.f. interpretatio,onis; explicatio,onis.
interpretar, v.t. interpretari, explicare, explanare.
intérprete, s.m. interpres,etis.
interregno, s.m. interregnum,i.
interrogação, s.f. interrogatio,onis; percontatio,onis.

interrogar, v.t. interrogare, percontari, sciscitari.
interrogativo, adj. interrogativus,a,um.
interrogatório, s.m. interrogatio,onis; quaestio,onis.
interromper, v.t. interrumpere, dividere; intermittere, suspendere.
interrupção, s.f. intermissio, onis; interpellatio,onis.
intervalo, s.m. intervallum,i; spatium,ii.
intervenção, s.f. interventus, us; intercessio,onis; intercursus,us.
intervir, v.i. intervenire, se interponere.
intestino, s.m. intestinum,i (em geral no pl. intestina, orum).
intimidar, v.t. deterrere, terrere.
íntimo, adj. intimus,a,um; arcanus,a,um; conjunctus, a,um.
intolerável, adj. intolerabilis,e.
intonso, adj. intonsus,a,um.
intransitivo, adj. intransitivus,a,um; absolutus,a,um.
intratável, adj. intractabilis, e; obstinatus,a,um.
intrépido, adj. intrepidus,a, um; fortis,e; fidens,entis.
intriga, s.f. ars,tis; artificium,ii; tricae,arum.
intrigar, v.t. intricare.
introdução, s.f. introductio, onis; inductio,onis; admissio,onis.
introduzir, v.t. introducere, intromittere; includere, interponere.
intruso, s.m. insitus,i.
inumação, s.f. humatio,onis.
inumar, v.t. humare, sepelire, inhumare.
inumerável, adj. innumerabilis,e; innumerus,a,um.
inundação, s.f. inundatio,onis; exundatio,onis; abundatio, onis.
inundar, v.t. inundare; perfundere, madefacere.
inusitado, adj. inusitatus,a, um; insuetus,a,um.
inútil, adj. inutilis,e; vanus, a,um; inanis,e; iners,tis.
inutilidade, s.f. inutilitas,atis; vanitas,atis.
invadir, v.t. invadere, occupare, irrumpere, usurpare.
inválido, adj. invalidus,a,um; (jur.) irritus,a,um.
invariável, adj. immutabilis,e; firmus,a,um; stabilis,e.
invasão, s.f. irruptio,onis; incursio,onis; impressio,onis.
inveja, s.f. invidia,ae; invidentia,ae; malevolentia,ae.
invejar, v.t. invidere; cupere.
invejoso, adj. invidiosus,a, um; invidus,a,um; aemulus,a,um.
invenção, s.f. inventio,onis; excogitatio,onis; inventum,i.
invencível, adj. invictus,a,um; insuperabilis,e.
inventar, v.t. invenire, excogitare, reperire, parere.
inventário, s.m. inventarium, ii; repertorium,ii.
invento, s.m. V. **invenção.**
inventor, s.m. inventor,oris; repertor,oris.
invernal, adj. hiemalis,e; hibernus,a,um; brumalis,e.
invernar, v.i. hiemare, hibernare.
inverno, s.m. hiems,mis.

inversão, s.f. inversio,onis; reversio,onis; conversio, onis.
inverso, adj. inversus,a,um; diversus,a,um; contrarius, a,um.
inverter, v.t. invertere, pervertere.
investigação s.f. investigatio, onis; indagatio,onis.
investigador, s.m. investigator,oris; indagator,oris.
investigar, v.t. investigare, indagare, perquirere.
inveterar-se, v.p. inveterascere.
ínvio, adj. invius,a,um.
inviolável, adj. inviolatus,a, um; sacrosanctus,a,um.
invisibilidade, s.f. invisibilitas,atis.
invisível, adj. invisibilis,e.
invito, adj. invitus,a,um.
invocação, s.f. invocatio,onis; vocatus,us; precatio,onis.
invocar, v.t. invocare, vocare, obtestari; (fig.) implorare.
invólucro, s.m. involucrum,i; tegumentum,i.
invulnerável, adj. invulnerabilis,e.
iota, s.m. iota (indecl.).
ir, v.i. ire, ambulare, incedere; abire, exire; procedere, progredi.
ira, s.f. ira,ae.
iracundo ou **irascível,** adj. iracundus,a,um.
íris, s.m. iris,is ou idis; arcus,us.
Irlanda, Geogr. Hibernia,ae.
irmã, s.f. soror,oris; (fig.) cognata,ae.
irmão, s.m. frater,tris.
ironia, s.f. ironia,ae; dissimulantia,ae.
irônico, adj. simulatus,a,um; fictus,a,um.
irradiação, s.f. radiatio,onis.
irradiar, v.i. radiare.
irrecuperável, adj. irrecuperabilis,e.
irreligião, s.f. impietas,atis.
irreligioso, adj. irreligiosus,a, um; impius,a,um.
irremediável, adj. immedicabilis,e; insanabilis,e.
irrequieto, adj. turbulentus,a, um; inquietus,a,um.
irresolução, s.f. haesitatio, onis; dubitatio,onis.
irresoluto, adj incertus,a,um; dubitans,antis; cunctans, antis.
irreverência, s.f. irreverentia, ae.
irreverente, adj. irreverens, entis.
irrevogável, adj. irrevocabilis,e; immutabilis,e.
irrigação, s.f. irrigatio,onis.
irrigar, v.t. rigare ou irrigare.
irrisão, s.f. irrisus,us; irrisio,onis; derisus,us.
irritação, s.f. irritatio,onis; iracundia,ae.
irritar, v.t. irritare, exasperare, exacerbare. // V.p. irritari, stomachari.
irritável, adj. irritabilis,e; iracundus,a,um.
irromper, v.i. irrumpere, prorumpere, effundere.
irrupção, s.f. irruptio,onis; incursio,onis.
isca, s.f. esca,ae.
iscúria ou **iscuria,** s.f. ischuria,ae.

isenção, s.f. vacatio,onis; immunitas,atis; liberatio,onis.
isentar, v.t. liberare, vindicare.
isento, adj. immunis,e; vacuus,a,um; liber,era,erum.
isolamento, s.m. solitudo,inis; secessus,i.
isolar, v.t. separare, secludere, segregare, dividere.
isósceles, adj. isosceles,is.
isso, pron. dem. V. **êsse**.
istmo, s.m. isthmus ou isthmos,i.
isto, pron. dem. hoc.
italiano ou **itálico**, adj. Italicus,a,um.
item, adv. item, itidem.
iterativo, adj. iterativus,a,um.
itinerário, s.m. itinerarium,ii.

J

já, adv. jam; jam jam; antea, supra, ante.
jacinto, s.m. hyacinthus ou hyacinthos,i.
jactância, s.f. jactantia,ae; vaniloquentia,ae; ostentatio,onis.
jactar-se, v.p. se jactare, se ostentare.
jacto ou **jato**, s.m. jactus,us; emissio,onis; conjectus,us.
jaez, s.m. ornatus,us; ornamenta,orum.
jâmbico, adj. iambicus,a,um; iambeus,a,um.
jambo, s.m. iambus,i.
janeiro, s.m. Januarius,ii.
janela, s.f. fenestra,ae.
jangada, s.f. ratis,is.
jangadeiro, s.m. ratiarius,ii.
jantar, v.i. cenare. // S.m. cena,ae.
jardim, s.m. hortus,i; viridarium,ii.
jardinagem, s.f. hortorum cultus,us; toparium,ii.
jarrête, s.m. poples,itis.
jarro, s.m. seria,ae; orca,ae; fidelia,ae.
jaspe, s.m. iaspis,idis.
jáspeo, adj. iaspideus,a,um.
jaula, s.f. V. **gaiola**.
javali, s.m. oper,pri.
jazer, v.i. jacere, cubare.
jejum, s.m. jejunium,ii; inedia,ae; abstinentia,ae.
jejuno, adj. jejunus,a,um.
Jerusalém, Geogr. Hierosolyma,orum; Hierusalem ou Ierusalem (indecl.).
Jesus, np. Iesus,us.
jibóia, s.f. boa,ae.
joalheiro, s.m. aurifex,icis; gemmarius,ii.
joanete, s.m. artemo,onis.
jocosidade, s.f. jocus,i; jocatio,onis.
jocoso, adj. jocosus,a,um; facetus,a,um; jocularis,e.
joeira, s.f. vannus,i; ventilabrum,i.
joeirar, v.t. vannere.
joelho, s.m. genus,us ou i; genu (indecl.).
jogador, s.m. lusor,oris; aleator,oris; aleo,onis.
jogar, v.t. e i. ludere.
jôgo, s.m. ludus,i; lusio,onis; lusus,us; alea,ae.
joguete, s.m. ludus,i; ludibrium,ii.
jóia, s.f. aurum,i; ornamentum,i.
joio, s.m. lolium,ii.
Jônia, Geogr. Ionia,ae.
jônio, adj. Ionius,a,um. // S.m.pl. Iones,um.
Jordão, Geogr. Jordanes ou Jordanis,is.
jornal, s.m. diurnum,i.
jornalista, s.m. diurnarius,ii.
jorrar, v.i. exsilire, emicare, erumpere.

jôrro, s.m. emissio,onis; jaculatio,onis.
jovem, adj. e s.m. ou f. adulescens,entis; juvenis,is.
jovial, adj. hilaris,is; jucundus,a,um; festivus,a,um.
jovialidade, s.f. hilaritas,atis; jucunditas,atis.
juba, s.f. juba,ae; coma,ae.
jubilar, adj. jubilaeus,a,um.
jubileu, s.m. jubilaeus annus.
jucundo, adj. jucundus,a,um.
judaico, adj. Judaicus,a,um.
judaísmo, s.m. judaismus,i.
judaizar, v.i. judaizare.
Judéia, Geogr. Judaea,ae.
judeu, adj. Judaeus,a,um. // S.m.pl. Judaei,orum.
judicatura, s.f. judicatus,us; jurisdictio,onis.
judicial, adj. judicialis,e; judiciarius,a,um; forensis,is.
jugo, s.m. jugum,i; (fig.) servitus,utis.
juiz, s.m. judex,icis; aestimator,oris; arbiter,tri.
juízo, s.m. judicium,ii; opinio,onis; sententia,ae.
julgamento, s.m. judicium,ii; judicatum,i.
julgar, v.t. e i. judicare; existimare, censere; conjectare, augurari; disceptare.
julho, s.m. quintilis,is; Julius,ii.
jumento, s.m. V. **burro, asno.**
junção, s.f. junctio,onis; conjunctio,onis; copulatio,onis.
juncar, v.t. sternere, consternere, spargere, conspergere.
junco, s.m. juncus,i; scirpus, i; schoenus,i.
junho, s.m. Junius,ii.
júnior, adj. junior,ius.
junta, s.f. junctura,ae; commissura,ae; jugum,i.
juntar, v.t. V. **ajuntar.**
junto, adj. junctus,a,um; copulatus,a,um; connexus,a, um; commissus,a,um. // Adv. prope, juxta, propter, proxime. // **Junto de:** loc. prep. prope (ac.), juxta (ac.), propter (ac.), secundum (ac.).
juntura, s.f. junctura,ae; commissura,ae.
juramento, s.m. juramentum,i; jusjurandum,i; sacramentum,i; fides,ei.
jurar, v.t. e i. jurare.
jurídico, adj. juridicus,a,um.
jurisconsulto, s.m. juris consultus, juris peritus.
jurisdição, s.f. jurisdictio, onis; judicium,ii.
juro, s.m. usura,ae; fenus, oris; fructus,us; reditus, us.
justa, s.f. justa,ae; hastiludium,ii.
justapor, v.t. apponere, applicare.
justiça, s.f. justitia,ae; aequitas,atis; justum,i; jus, juris.
justiceiro, s.m. vindex,icis.
justificação, s.f. purgatio, onis; excusatio,onis; probatio,onis; argumentum,i.
justificar, v.t. purgare; probare, approbare. // V.p. se purgare; defendi.
justo, adj. justus,a,um; aequus,a,um; rectus,a,um; aptus,a,um; verus,a,um.
juvenil, adj. juvenilis,e.
juvenilidade, s.f. juvenilitas, atis.
juventude, s.f. juventa,ae; adulescentia,ae; juventus, utis.

L

lá, adv. ibi, inibi, in eo loco; eo.
lã, s.f. lana,ae; vellus,eris.
labaça, s.f. oxalis,idis; lapathium,ii.
lábaro, s.m. labarum,i.
labdacismo, s.m. labdacismus,i.
lábio, s.m. labrum,i ou labium,ii (em geral no pl. labra,orum ou labia,orum); ora,ae.
labiríntico, adj. labyrintheus, a,um.
labirinto, s.m. labyrinthos,i.
labor, s.m. labor,oris; sudor, oris.
laboratório, s.m. officina,ae.
laborioso, adj. laboriosus,a, um; industrius,a,um; operosus,a,um.
labresto, s.m. lapsana,ae.
labrusca, s.f. labrusca,ae.
lacaio, s.m. pedisequus,i; servulus,i.
laçar, v.t. vincire, ligare.
laceração, s.f. laceratio,onis.
lacerar, v.t. lacerare, conscindere.
laço, s.m. laqueus,i; funiculus,i; pedica,ae.
lacônico, adj. breviloquens, entis.
laconismo s.m. breviloquentia,ae.
lacrimoso, adj. lacrimabundus,a,um, lacrimabilis,e.
lácteo, adj. lacteus,a,um.
lacuna, s.f. lacuna,ae; hiatus, us.
ladainha s.f. litaniae,arum; cantilena,ae.
lado, s.m. latus,eris; pars, tis; locus,i. // **Ao lado de:** loc. prep. prope (ac.), juxta (ac.), ad (ac.), secundum (ac.), propter (ac.). // **Ao lado:** loc. adv. prope, juxta.
ladra, s.f. fur,furis.
ladrador, s.m. latrator,oris; latrans,antis.
ladrão, s.m. fur,furis; direptor,oris; interceptor,oris.
ladrar, v.i. latrare.
ladrido, s.m. latratus,us.
lagar s.m. torculum,i; prelum,i; calcatorium,ii.
lagarta, s.f. eruca,ae; campe, es; campa,ae; urica,ae.
lagarto, s.m. lacertus,i; lacerta,ae.
lago, s.m. lacus,us; stagnum, i; piscina,ae.
lagoa, s.f. palus,udis; stagnum,i.
lagosta, s.f. locusta,ae.
lágrima, s.f. lacrima,ae; fletus,us; stilla,ae.
lacrimação, s.f. lacrimatio, onis.
laje, s.f. pavimentum,i.
lajeado, s.m. pavimentum,i.
lama, s.f. lutum,i; caenum,i.

lamaçal, s.m. lama,ae.
lamacento, adj. caenosus,a,um; lutulentus,a,um; lutosus,a,um.
lamber, v.t. lambere, lingere.
lamela, s.f. lamella,ae; lamellula,ae.
lamentação s.f. lamentatio,onis; lamentum,i; comploratio,onis.
lamentar, v.t. lamentari. // V.p. lamentari, eiulare, plorare, gemere.
lamentável, adj. lamentabilis,e; miserabilis,e.
lamentoso, adj. lamentabilis,e; flebilis,e.
lâmina, s.f. lamina,ae; charta,ae.
lâmpada, s.f. lucerna,ae; lanterna,ae; lampas,adis; lychnus,i.
lampadário, s.m. lychnuchus,i.
lampião, s.m. lumen,inis.
lampreia, s.f. muraena,ae.
lamúria, s.f. V. **lamentação**.
lamuriento, adj. querulus,a,um; queribundus,a,um.
lanar, adj. lanarius,a,um.
lança, s.f. hasta,ae; lancea,ae.
lançadeira, s.f. radius,ii.
lançamento, s.m. jactus,us; conjectus,us; emissio,onis.
lançar, v.t. jacere, jaculari, torquere, conicere, mittere. // V.p. se jacere, se conjicere, se mittere, irruere.
lanceiro, s.m. lancearius,ii.
lancêta, s.f. scalpellum,i; scalprum,i; sagitta,ae.
lancha, s.f. scapha,ae; lembus,i.
langor, s.m. languor,oris.
langoroso, adj. languidulus,a,um.
languescer, v.i. languescere, marcescere.
languidez, s.f. languor,oris; marcor,oris; torpor,oris; veternus,i.
lânguido, adj. languidus,a,um; marcens,entis; languens,entis.
languinhento, adj. viscosus,a,um; lentus,a,um; glutinosus,a,um.
lanifício, s.m. lanificium,ii.
lanígero, adj. laniger,gera,gerum; lanaris,e.
lanoso, adj. lanosus,a,um; lanatus,a,um.
lanterna, s.f. lanterna,ae.
lanterneiro, s.m. lanternarius,ii.
lanugem, s.f. lanugo,inis; lana,ae.
lanuginoso, adj. lanuginosus,a,um.
láparo, s.m. laurex,icis.
lapidação, s.f. lapidatio,onis.
lapidário, s.m. gemmarius,ii.
lapídeo, adj. lapidosus,a,um; lapideus,a,um.
lapidificação, s.f. lapidositas,atis.
lapidoso, adj. lapidosus,a,um.
lápis, s.m. creta,ae; graphis,idis.
lar, s.m. focus,i; (fig.) domus,us; Penates,ium.
larápio, s.m. furunculus,i; circumscriptor,oris.
larário, s.m. lararium,ii.
lareira, s.f. focus,i.
largar, v.t. laxare, retendere, remittere.
largo, adj. latus,a,um; patens,entis; amplus,a,um; laxus,a,um. // S.m. latitudo,inis; altum,i; pelagus,i; platea,ae.
largura, s.f. latitudo,inis.

laringe, s.f. arteria aspera.
larva, s.f. vermiculus,i; larva,ae.
larval, adj. larvalis,e.
lasca, s.f. fragmentum,i; fragmen,inis; assula,ae; micae,arum.
lascar, v.i. dissilire, dissultare.
lascívia, s.f. lascivia,ae; protervitas,atis.
lascivo, adj. lascivus,a,um; protervus,a,um; libidinosus,a,um.
lassidão, s.f. lassitudo,inis; defatigatio,onis; fatigatio,onis.
lastrar, v.t. saburrare.
lastro, s.m. saburra,ae.
latada, s.f. pergula,ae; pagina,ae.
latagão, s.m. gigas,antis.
latão, s.m. orichalcum,i; aes,ris.
latente, adj. latens,entis; occultus,a,um.
later, v.i. latere.
lateral, adj. lateralis,e.
latido, s.m. latratus,us.
latifúndio, s.m. latifundium,ii.
latim, s.m. Latina lingua, Latinus sermo.
latinidade, s.f. latinitas,atis.
latino, adj. Latinus,a,um. // S.m.pl. Latini,orum.
latir, v.i. V. **ladrar**.
latitude, s.f. latitudo,inis; clima,atis; (fig.) licentia,ae.
lato, adj. latus,a,um.
latria, s.f. latria,ae.
latrina, s.f. latrina,ae; lavatrina,ae.
latrocinar, v.t. latrocinari.
latrocínio, s.m. latrocinium,ii.
laudativo, adj. laudativus,a,um.
laudes, s.f.pl. laudes,um.
láurea, s.f. laurea,ae.
laureado, part. e adj. laureatus,a,um.
laurear, v.t. laurea coronare.
láureo, adj. laureus,a,um.
laurífero, adj. laurifer,fera,ferum.
lauto, adj. lautus,a,um.
lava, s.f. liquefacta saxa.
lavabo, s.m. manutergium,ii.
lavador, s.m. lavator,oris.
lavadouro, s.m. lavatorium,ii.
lavagem, s.f. lavatio,onis.
lavar, v.t. lavare, abluere; (fig.) luere, eluere. // V.p. lavari, se abluere.
lavatório, s.m. lavatorium,ii.
lavoura, s.f. aratio,onis.
lavrador, s.m. agricola,ae; agricultor,oris; cultor,oris; arator,oris.
lavrar, v.t. e i. arare, obarare, vertere, subigere, sulcare.
laxar, v.t. laxare, relaxare, remittere.
laxo, adj. laxus,a,um; laxatus,a,um; remissus,a,um.
leal, adj. sincerus,a,um; probus,a,um; simplex,icis; honestus,a,um.
lealdade, s.f. fides,ei; probitas,atis; honestas,atis.
leão, s.m. leo,onis.
lebre, s.f. lepus,oris.
lebréu, s.m. vertagus ou vertragus,i.
ledo, adj. V. **alegre**.
legação, s.f. legatio,onis.
legado, s.m. legatus,i; legatum,i.
legal, adj. legitimus,a,um.
legar, v.t. legare; (fig.) relinquere, transmittere.

legatário, s.m. legatarius,ii; heres,edis.
legião, s.f. legio,onis; (fig.) turba,ae; caterva,ae.
legionário, adj. legionarius,a, um. // S.m. miles legionarius,ii.
legislação, s.f. leges,um.
legislar, v.i. leges instituere (scribere, componere).
legitimar, v.t. agnoscere.
legitimidade, s.f. jus,juris.
legítimo, adj. legitimus,a,um; justus,a,um; licitus,a,um.
légua, s.f. leuca,ae.
legume, s.m. olus,eris; olusculum,i; legumen,inis.
leguminosas, s.f.pl. legumina, um.
lei, s.f. lex,gis; jus,uris; (fig.) imperium,ii.
leigo, adj. laicus,a,um; saecularis,e.
leilão, s.m. auctio,onis; hasta,ae; sectio,onis.
leiloar, v.t. praeconi subicere.
leiloeiro, s.m. praeco,onis.
leirão, s.m. glis,iris.
leite, s.m. lac,ctis.
leiteiro, s.m. lactarius,ii.
leito, s.m. lectus,i; torus,i; lectulus,i.
leitor, s.m. lector,oris; recitator,oris; anagnostes,ae; legens,entis.
leitoso, adj. lectarius,a,um; lactens,entis; lacteus,a,um.
leitura, s.f. recitatio,onis; lectio,onis.
leiva, s.f. sulcus,i.
lembrado, adj. memor,oris.
lembrança, s.f. memoria,ae; recordatio,onis; monumentum,i.
lembrar, v.t. monere, admonere. // V.p. meminisse, recordari, reminisci.
leme, s.m. gubernaculum,i.
lêmures, s.m.pl. lemures,um.
lencinho, s.m. sudariolum,i.
lenço, s.m. sudarium,ii; linteolum,i; noegeum,i.
lenda, s.f. fabula,ae.
lêndea, s.f. lens,dis.
lenha, s.f. ligna,orum; lignum,i.
lenhador, s.m. lignicida,ae.
lenhoso, adj. lignosus,a,um; ligneus,a,um.
lenidade, s.f. lenitas,atis; suavitas,atis.
lenimento, s.m. lenimentum,i.
lenitivo, adj. mitigatorius,a, um. // S.m. lenimentum,i; mitigatio,onis.
lenocínio, s.m. lenocinium,ii.
lente, s.m. praelector,oris.
lentidão, s.f. tarditas,atis; segnitia,ae; lenitas,atis.
lentilha, s.f. lens,entis; lenticula,ae.
lentisco, s.m. lentiscus,i; lentiscum,i.
lento, adj. tardus,a,um; piger,gra,grum; lentus,a,um; languidus,a,um.
lentor, s.m. uvor,oris.
leoa, s.f. leaena,ae; lea,ae.
leonado, adj. fulvus,a,um.
leônico, adj. leoninus,a,um.
leonino, adj. leoninus,a,um.
leopardo, s.m. leopardus,a,um.
lépido, adj. lepidus,a,um.
lepra, s.f. lepra,ae; scabritia, ae; (fig.) pestis,is.
leproso, adj. scabiosus,a,um.
leque, s.m. flabellum,i.
ler, v.t. legere, cognoscere; recitare, pronuntiare.

Lérida, Geogr. Ilerda,ae.
lesão, s.f. vulneratio,onis; injuria,ae; ofensa,ae.
leste, s.m. V. este.
lesto, adj. alacer,cris,cre; promptus,a,um; expeditus, a,um; agilis,e.
letal, adj. letalis,e.
letargia, s.f. lethargus,i; veternus,i; sopor,oris; torpor,oris.
letárgico, adj. lethargicus,a, um.
letargo, s.m. lethargus,i.
leteu, adj. Lethaeus,a,um.
letífero, adj. letifer,fera,ferum.
letificar, v.t. laetificare.
letífico, adj. laetificus,a,um.
letra, s.f. littera,ae; (fig.) scriptum,i; (pl.) litterae, arum.
letrado, adj. litteratus,a,um.
leva, s.f. delectus,us.
levantado, part. e adj. sublatus,a,um; sublevatus,a,um; levatus,a,um.
levantar, v.t. tollere, extollere, sublevare; erigere; removere, adimere. // V.p. surgere, exsurgere, se erigere, se sublevare.
levante, s.m. oriens,entis.
levar, v.t. ferre, deferre, portare; gerere, gestare, sustinere.
leve, adj. levis,e; tenuis,e; parvus,a,um.
levedar, v.t. fermentare. // V.i. fermentari.
lêvedo, adj. fermentatus,a,um.
levedura, s.f. fermentum,i.
leveza, s.f. levitas,atis; raritas,atis.
leviandade, s.f. levitas,atis; inconsiderantia,ae; temeritas,atis.
leviano, adj. levis,e; temerarius,a,um; inconsultas,a,um.
leviatã, s.m. Leviathan (indecl.).
levita, s.m. levites,ae; levita,ae.
levítico, adj. leviticus,a,um.
léxico, s.m. lexicon,i.
libação, s.f. libatio,onis; libamentum,i; libamen,inis.
libar, v.i. perpotare, potare.
libelo, s.m. libellus,i.
libélula, s.f. libella,ae.
líber, s.m. liber,bri.
liberação, s.f. liberatio,onis.
liberal, adj. liberalis,e; largus,a,um.
liberalidade, s.f. liberalitas, atis; largitio,onis.
liberalizar, v.t. largiri.
liberdade, s.f. libertas,atis; facultas,atis; licentia,ae.
libertação, s.f. manumissio, onis; liberatio,onis.
libertador, s.m. liberator,oris; conservator,oris; servator, oris.
libertar, v.t. liberare. // V.p. liberare se.
libertinagem, s.f. libido,inis.
libertino, adj. libidinosus,a, um; dissolutus,a,um; petulans,antis.
liberto, adj. liberatus,a,um; manumissus,a,um; (fig.) immunis,e. // S.m. libertus,i; libertinus,i.
libidinoso, adj. libidinosus,a, um.
libra, s.f. libra,ae; pondo (indecl.).
libração, s.f. libratio,onis.
librar, v.t. librare. // V.p. librari, librare se.
liça, s.f. curriculum,i; stadium,ii.

lição, s.f. schola,ae; institutio,onis; praelectio,onis; exemplum,i.
licença, s.f. licentia,ae; facultas,atis; libido,inis.
licenciamento, s.m. dimissio, onis; missio,onis.
licenciar, v.t. dimittere, mittere.
licencioso, adj. lascivus,a,um; licens,entis; libidinosus,a, um.
liceu, s.m. gymnasium,ii; Lyceum,i.
licitação, s.f. licitatio,onis.
licitador, s.m. licitator,oris.
licitar, v.i. liceri, licitari.
lícito, adj. concessus,a,um; permissus,a,um; licitus,a, um.
liço, s.m. licium,ii.
licopódio, s.m. lycopodium,ii.
licor, s.m. liquor,oris; succus, i; humor,oris.
licorne, s.m. unicornis,is.
lictor ou **litor,** s.m. lictor, oris.
lida, s.f. cura,ae; negotium, ii; molestia,ae.
lide, s.f. lis,itis.
liga, s.f. foedus,eris; societas,atis; consensio,onis; temporatio,onis.
ligação, s.f. junctio,onis; coagmentatio,onis; copulatio, onis.
ligado, part. e adj. alligatus,a,um; copulatus,a,um; junctus,a,um; nexus,a,um; coagmentatus,a,um; foederatus,a,um.
ligadura, s.f. fascia,ae; fasciola,ae; ligamentum,i; vinculum,i.
ligamento, s.m. V. ligação; vinctura,ae; habena,ae.
ligar, v.t. colligare, vincire, adstringere, nectere; coagmentare, conglutinare; jungere, conjungere; temperare. // V.i. e p. cohaerescere, coalescere.
ligeireza, s.f. agilitas,atis; levitas,atis; inconsiderantia,ae.
ligeiro, adj. levis,e; pernix, icis; celer,eris,ere; velox, ocis.
lilás, s.m. syringa,ae.
lima, s.f. lima,ae.
limalha, s.f. scobis,is.
limão, s.m. citreum,i.
limar, v.t. limare, elimare; (fig.) polire, perpolire.
limbo, s.m. limbus,i.
limiar, s.m. limen,inis.
limitação, s.f. circumscriptio, onis.
limitado, part. e adj. finitus, a,um; circumscriptus,a,um.
limitar, v.t. terminare, determinare, finire; moderare, coercere.
limite, s.m. terminus,i; finis, is (em geral no pl. fines, ium).
limítrofe, adj. finitimus,a,um; continens,entis; affinis,e.
limo, s.m. limus,i; lutum,i.
limoal, s.m. citretum,i.
limoeiro, s.m. citrea,ae; citrus,i.
limoso, adj. limosus,a,um; lutulentus,a,um; lutosus,a,um.
limpar, v.t. mundare, emundare, expurgare, detergere, tergere.
limpeza, s.f. munditia,ae; mundities,ei; nitor,oris.
limpidez, s.f. perspicuitas atis; splendor,oris; liquor, oris.

límpido, adj. perlucidus,a,um; liquidus,a,um; limpidus,a, um.
limpo, adj. purgatus,a,um; mundus,a,um; purus,a,um.
lince, s.m. lynx,cis.
lindeira, s.f. supercilium,ii; jugumentum,i.
lindo, adj. V. belo.
lineamento, s.m. lineamentum,i.
linear, adj. linearis,e.
linfa, s.f. V. água e humor.
língua, s.f. lingua,ae; sermo, onis.
linguagem, s.f. lingua,ae; sermo,onis; locutio,onis.
linguareiro, adj. loquax,acis. // S.m. garrulus,i.
lingüeta, s.f. ligula ou lingula,ae.
lingüiça, s.f. farcimen,inis; botellus ou botulus,i.
linha, s.f. linea,ae; lineamentum,i; ordo,inis; calamus,i.
linhaça, s.f. lini semen.
linhagem, s.f. proles,is; progenies,ei; soboles,is.
linheiro, s.m. linteo,onis; linarius,ii.
linho, s.m. linum,i.
liquefação, s.f. liquatio,onis; tabes,is.
liquefazer, v.t. liquefacere, liquare. // V.p. liquefieri, liquescere.
líquen, s.m. lichen,enis.
liquidar, v.t. solvere, expedire, exsolvere.
líquido, adj. liquidus,a,um; fluidus,a,um; fluens,entis. // S.m. liquor,oris; humor, oris.
lira, s.f. lyra,ae; fides,ium.
lírico, adj. lyricus,a,um; melicus,a,um.
lírio, s.m. lilium,ii.
Lisboa, Geogr. Olisipo ou Olysippo,onis.
lisbonense, adj. Olisiponensis,e. // S.m.pl. Olisiponenses,ium.
liso, adj. levis,e; politus,a,um.
lisonja, s.f. adulatio,onis; assentatio,onis; ambitio, onis.
lisonjear, v.t. adulari, assentari, blandiri; delenire, delectare.
lisonjeiro, adj. jucundus,a, um; blandus,a,um; laetus, a,um. // S.m. assentator, oris; blandiens,entis.
lista, s.f. index,cis; liber,bri; album,i; libellus,i.
listel, s.m. balteus,i.
listra, s.f. clavus,i; virga,ae.
listrar, v.t. lineis distinguere, virgis distinguere.
lisura, s.f. lenitas,atis; mollitudo,inis.
litargírio, s.m. lithargyrus,i.
liteira, s.f. lectica,ae; sella, ae.
literal, adj. ad verbum expressus.
literário, adj. qui ad litteras pertinet.
literato, s.m. litterator,oris; philologus,i.
literatura, s.f. litterae,arum; scripta,orum; litteratura,ae.
litigante, s.m. litigator,oris.
litigar, v.i. litigare, jus experiri.
litígio, s.m. lis,itis; controversia,ae.
litigioso, adj. litigiosus,a,um; controversus,a,um.

litotomia, s.f. lithotomia,ae; sectio,onis.
litoral, s.m. litus,oris.
liturgia, s.f. liturgia,ae.
lividez, s.f. livor,oris.
lívido, adj. lividus,a,um; livens,entis.
livor, s.m. livor,oris.
livramento, s.m. liberatio,onis.
livrar, v.t. liberare, eximere, solvere, levare. // V.p. se liberare, se levare.
livraria, s.f. libraria,ae.
livre, adj. liber,era,erum; liberalis,e; solutus,a,um; vacuus,a,um.
livreiro, s.m. bibliopola,ae; librarius,ii.
livro, s.m. liber,bri; volumen,inis; opus,eris; codex,icis.
lixa, s.f. canis,is; canicula,ae.
lixívia, s.f. lixivia,ae; lixivium,ii.
lixiviação, s.f. lixivium,ii; lavatio,onis.
lixiviar, v.t. eluere.
lixo, s.m. purgamenta,orum; sordes,ium.
loa, s.f. laudatio,onis.
lôba, s.f. lupa,ae.
lobinho, s.m. ganglion,ii.
lobo, s.m. fibra,ae.
lôbo, s.m. lupus,i.
lôbo-cerval, s.m. cervarius lupus; rufius,ii.
locação, s.f. locatio,onis.
locador, s.m. locator,oris.
local, adj. proprius,a,um. // S.m. lugar, sítio.
localidade, s.f. locus,i. Cf. lugar.
loção, s.f. lotio,onis.
locução, s.f. locutio,onis; dictio,onis.
locupletar, v.t. locupletare.
locutório, s.m. atrium,ii; salutatorium,ii.
lódão, s.m. lotos ou lotus,i.
lôdo, s.m. limus,i; caenum,i; lutum,i.
lodoso, adj. lutosus,a,um; limosus,a,um; caenosus,a,um.
loendro, s.m. nerion ou nerium,ii; rhododendron,i.
lógica, s.f. dialectica,ae; dialectice,es.
lógico, adj. dialecticus,a,um.
logo, adv. statim, protinus. // Conj. ergo, igitur. // **Logo que**: loc. conj. ut (indecl.), ubi, simul.
lôgro, s.m. possessio,onis; usus,us; usura,ae.
loja, s.f. taberna,ae; officina,ae.
lojista, s.m. tabernarius,ii.
lombada, s.f. dorsum,i.
lombardos, s.m.pl. Langobardi,orum.
lombo, s.m. lumbi,orum; lumbus,i.
lombriga, s.f. lumbricus,i.
Londres, geogr. Londinium,ii.
londrino, adj. Londiniensis,e.
longânime, adj. longanimis,e.
longanimidade, s.f. longanimitas,atis; clementia,ae.
longe, adv. longe, procul.
longes, s.m.pl. abscedentia,ium; prospectus,us.
longevo, adj. longaevus,a,um.
longínquo, adj. longinquus,a,um; remotus,a,um.
longitude, s.f. regio,onis; longitudo,inis.
longo, adj. longus,a,um; diuturnus,a,um; longinquus,a,um; tardus,a,um. // Ao longo de: loc. prep. secundum (ac.), propter (ac.), praeter (ac.).

lontra, s.f. lutra,ae.
loquacidade, s.f. loquacitas,atis; garrulitas,atis.
loquaz, adj. loquax,acis.
loquete, s.m. pessulus,i.
loriga, s.f. lorica,ae.
loro, s.m. lorum,i.
losango, s.m. rhombus,i; scutula,ae.
lote, s.m. pars,tis.
loteria, s.f. sortes,um; sortitio,onis; (fig.) alea,ae.
louça, s.f. vasa,orum; supellex,ectilis.
louco, adj. V. doido.
loureiro, s.m. laurus,i ou us; laurea,ae.
louro, adj. flavus,a,um.
lousa, s.f. lapis,idis.
louvador, s.m. laudator,oris.
louvar, v.t. laudare, collaudare, praedicare.
louvável, adj. laudabilis,e; laudandus,a,um; praedicabilis,e.
louvor, s.m. laudatio,onis; praedicatio,onis; laus,dis.
lua, s.f. luna,ae.
luar, s.m. luna lucens.
lubricidade, s.f. libido,inis; salacitas,atis.
lúbrico, adj. salax,acis.
lubrificar, v.t. lubricare.
lucarna, s.f. fenestella,ae; fenestrula,ae.
lucidez, s.f. perspicuitas,atis.
lúcido, adj. clarus,a,um; lucidus,a,um.
lúcifer, s.m. Lucifer,feri.
lucífero, adj. lucifer,fera,ferum.
lucrativo, adj. lucrativus,a,um; fructuosus,a,um.
lucubração, s.f. lucubratio,onis.
lufada, s.f. flatus,us.
lugar, s.m. locus,i; sedes,is; ordo,inis; occasio,onis; spatium,ii.
lugarejo, s.m. viculus,i.
lúgubre, adj. lugubris,e; luctuosus,a,um; funebris,e.
lula, s.f. lolligo,inis.
lumbago, s.m. lumbago,inis.
lume, s.m. ignis,is; focus,i.
luminoso, adj. lucens,entis; radians,antis; illustris,e.
lunar, adj. lunaris,e.
lunático, lunaticus,a,um.
lúnula, s.f. lunula,ae.
lupanar, s.m. lupanar,aris.
lupercais, s.f. pl. Lupercalia,ium.
lupino, adj. lupinus,a,um.
lúpulo, s.m. lupus,i.
lustração, s.f. lustratio,onis.
lustral, adj. lustralis,e; lustricus,a,um.
lustrar, v.t. expolire, polire.
lustre, s.m. splendor,oris; decus,oris; lychnus,i.
lustro, s.m. nitor,oris; splendor,oris; lustrum,i.
luta, s.f. luctatio,onis; pugna,ae; certamen,inis; dimicatio,onis.
lutador, s.m. luctator,oris.
lutar, v.i. luctari; pugnare, certare, contendere, dimicare, conflictari.
luto, s.m. luctus,us; dolor,oris; maeror,oris; sordes,ium.
lutulento, adj. lutulentus,a,um.
luva, s.f. digitabulum,i.
luxação, s.f. luxum,i; ejectio,onis.
luxar, v.t. luxare, ejicere, extorquere.

luxo, s.m. luxuria,ae; luxus, us; lautitia,ae; splendor, oris.

luxuoso, adj. luxuriosus,a,um; lautus,a,um.

luxúria, s.f. luxuria,ae; luxuries,ei.

luxuriar, v.i. luxuriare.

luxurioso, adj. luxuriosus,a, um.

luz, s.f. lux,cis; lumen,inis.

luzente, adj. lucens,entis; fulgens,entis.

luzir, v.i. lucere, elucere, fulgere, refulgere, splendere; micare, nitere.

M

maca, s.f. ferculum,i.

maça, s.f. clava,ae.

maçã, s.f. malum,i.

macaco, s.m. simia,ae (raram. simius,ii).

maçada, s.f. taedium,ii: molestia,ae; aegritudo,inis.

maçanêta, s.f. bulla,ae.

maçar, v.t. tundere. V. **enfadar**.

maçarico, s.m. alcyon,onis; alcedo,inis.

macela, s.f. anthemis,idis; chamaemelon ou chamaemelum,i.

maceração, s.f. maceratio,onis.

macerar, v.t. macerare, madefacere.

machado, s.m. securis,is.

machiar, v.i. sterilescere.

macho, adj. virilis,e; masculinus,a,um; masculus,a,um; mas,ris. // S.m. mas,ris; vir,ri; mulus,i; hinnus,i.

machucar, v.t. obterere, elidere, obruere, atterere, opprimere.

macieira, s.f. malus,i.

maciez ou **macieza**, s.f. mollitudo,inis; lenitas,atis.

macilento, adj. macilentus,a, um.

macio, adj. lenis,e; mollis,e

maço, s.m. malleus,i; fasciculus,i.

mácula, s.f. macula,ae.

macular, v.t. maculare.

madeira, s.f. lignum,i; materia,ae.

madeiramento, s.m. contignatio,onis; materiatio,onis.

madeiro, s.m. tignus,i; tignum,i.

madracear, v.i. desidere.

madraço, adj. deses,idis; iners,tis; segnis,e. // S.m. cessator,oris.

madrasta, s.f. noverca,ae.

madre, s.f. uterus,i; alvus,i. V. **freira**.

madressilva, s.f. periclymenos,i.

madrinha, s.f. matrina,ae.

madrugada, s.f. diluculum,i; prima lux.

madrugador, adj. matinus,a, um.

madrugar, v.i. mane surgere

madureiro, s.m. pomarium,ii.

madurez ou **madureza**, s.f. maturitas,atis.

maduro, adj. maturus,a,um; coctus,a,um.

maga, s.f. maga,ae; saga,ae; venefica,ae.

magarefe, s.m. lanius,ii.

magia, s.f. magica,ars; (fig.) illecebra,ae.

mágico, adj. magicus,a,um; divinus,a,um.

magistério, s.m. magisterium, ii.

magistrado, s.m. magistratus, us; judex,icis.

magistral, adj. magistralis,e.
magistratura, s.f. magistratus, us; potestas,atis; judices, um.
magnanimidade, s.f. magnanimitas,atis.
magnânimo, adj. magnanimus, a,um.
magnético, adj. magneticus,a, um.
magnificar, v.t. magnificare.
magnificência, s.f. magnificentia,ae; splendor,oris.
magnificente, adj. magnificus, a,um; largus,a,um; splendidus,a,um.
magnífico, adj. magnificus,a, um; splendidus,a,um; praeclarus,a,um.
magniloqüência, s.f. magniloquentia,ae.
magníloquo, adj. magniloquusa,um.
magno, adj. magnus,a,um.
mago, s.m. magus,i.
mágoa, s.f. sugillatio,onis; livor,oris; maeror,oris; dolor,oris.
magoar, v.t. sugillare, contundere; angere, cruciare. // V p. sugillari.
magote, s.m. caterva,ae; manus,us; turba,ae; grex,gis; globus,i.
magreza, s.f. macies,ei; gracilitas,atis; macritudo,inis.
magro, adj. macer,era,erum; strigosus,a,um; macilentus, a,um; gracilis,e; tenuis,e; exilis,e.
maio, s.m. maius,ii.
maior, adj. major,us. // S.m. pl. majores,um.
maioria, s.f. major pars; plures,um; plerique, pleraeque, pleraque.
maioridade, s.f. plena pubertas.
mais, adv. e pron. indef. plus, amplius; plus ou magis (com um verbo).
majestade, s.f. majestas,atis; dignitas,atis.
majestoso, adj. augustus,a, um; magnificus,a,um; elatus,a,um.
mal, adv. male, prave, vitiose, perperam, non bene. // Conj. ut (indecl.) simul, ut primum. // S.m. malum, i; pravum,i; damnum,i; vitium,ii; dolor,oris; morbus,i.
mala, s.f. cista,ae; riscus,i; arca,ae; capsa,ae.
Málaga, geogr. Malaca,ae.
malaguenho, adj. Malacitanus, a,um.
malaxação, s.f. malaxatio, onis.
malaxar, v.t. malaxare.
maldade, s.f. malitia,ae; nequitia,ae; improbitas,atis; maleficium,ii.
maldição, s.f. imprecatio,onis; detestatio,onis; deprecatio, onis.
maldito, adj. devotus,a,um; exsecratus,a,um; sacer,cra, crum.
maldizente, adj. maledicus,a, um.
maldoso, adj. malus,a,um; improbus,a,um; maleficus, a,um; nequem (indecl.).
maleável, adj. ductilis,e; (fig.) flexibilis,e.
maledicência, s.f. maledictio, onis; obtrectatio,onis; invidia,ae.
maleficência, s.f. maleficentia,ae.

malefício, s.m. maleficium,ii; veneficium,ii.
maléfico, adj. maleficus,a,um.
maléolo, s.m. talus,i.
mal-estar, s.m. incommodum, i; offensa,ae.
malevolência, s.f. malevolentia,ae.
malevolente, adj. malevolus, a,um; malevolens,entis; iniquus,a,um.
malévolo, adj. malevolus,a,um.
malfazejo, adj. maleficus,a, um.
malfazer, v.i. malefacere.
malfeitor, s.m. latro,onis; homo maleficus.
malha, s.f. macula,ae; scutula,ae; hamus,i.
malhado, adj. maculosus,a, um; maculatus,a,um; tunsus,a,um.
malhador, s.m. areator,oris.
malhar, v.t. tundere, verberare, percutere.
malho, s.m. malleus,i.
mal-humorado, adj. iratus,a, um; stomachans,antis.
malícia, s.f. malitia,ae; nequitia,ae; festivitas,atis.
malicioso, adj. malitiosus,a, um; malus,a,um; improbus, a,um; jocosus,a,um.
malignidade, s.f. malignitas, atis; malitia,ae; improbitas,atis.
maligno, adj. malignus,a,um; maleficus,a,um; malitiosus, a,um; malus,a,um.
mal-intencionado, adj. malevolus,a,um; malevolens, entis.
malmequer, s.m. bellis,idis.
malogrado, adj. vanus,a,um; irritus,a,um.
malograr, v.t. evertere, disturbare, distrahere. // V.p. corruere, concidere, ruere, offendere.
malsão, adj. insalubris,e.
Malta, geogr. Melita,ae.
maltês, adj. Melitensis,e.
maltrapilho, adj. pannosus,a, um.
maltratar, v.t. male habere; mulcare, violare; laedere.
malva, s.f. malva,ae.
malváceo, adj. malvaceus,a, um.
malvadez, s.f. malitia,ae; nequitia,ae.
malvado, adj. scelestus,a,um; sceleratus,a,um; facinorosus,a,um.
malvaísco, s.m. althaea,ae; bibiscum,i.
malva-rosa, s.f. alcea,ae.
malversação, s.f. peculatus, us; furtum,i.
malversar, v.t. peculatum facere.
malvisto, adj. invisus,a,um; odiosus,a,um.
mama, s.f. mamma,ae; uber, eris.
mamar, v.t. mammam sugere, ubera haurire.
mamilar, adj. mammosus,a, um.
mamilo, s.m. papilla,ae.
mamudo, adj. mammosus,a, um.
maná, s.m. manna (indecl.).
manada, s.f. armentum,i.
manadio, adj. armentalis,e.
manancial, s.m. fons,ntis; scaturigo,inis.
mancar, v.i. claudicare.
mancebo, s.m. juvenis,is. // Adj. juvenilis,e.

mancha, s.f. macula,ae; labes,is; nota,ae.
manchado, part. e adj. maculosus,a,um; maculatus,a,um; foedatus,a,um.
manchar, v.t. maculare, inquinare, foedare.
manco, adj. mancus,a,um.
mandado, part. imperatus,a,um; jussus,a,um; missus,a,um. // S.m. imperium,ii; jussum,i; praeceptum,i.
mandamento, s.m. mandata,orum.
mandar, v.t. imperare, jubere, praecipere; mittere. // V.i. imperare, imperitare, dominari.
mandatário, s.m. mandatarius,ii; procurator,oris.
mandato, s.m. mandatum,i; negotium,ii.
mando, s.m. imperium,ii; jus,ris; potestas,atis.
mandriar, v.i. desidere.
manducação, s.f. manducatio,onis; esus,us.
manducar, v.t. e i. manducare.
maneira, s.f. modus,i; ratio,onis; mor,ris; ritus,us; stilus,i; genus,eris.
manejar, v.t. tractare, exercere, uti; contingere, contrectare.
manejável, adj. tractabilis,e; habilis,e.
manejo, s.m. tractatio,onis; usus,us; attrectatio,onis.
manequim, s.m. simulacrum,i; signum,i; pila,ae.
manes, s.m.pl. manes,ium.
maneta, s.m. mancus,i.
manga, s.f. manica,ae.
mangra, s.f. robigo,inis; uredo,inis; adustio,onis; carbunculus,i.
mangual, s.m. perticae,arum; fustes,ium.
manguito, s.m. manicae,arum.
mangusto, s.m. ichneumon,onis.
mancha, s.f. ars,tis; sollertia,ae; calliditas,atis; vitium,ii.
manhã, s.f. mane (indecl.); matutinum,i; crepusculum,i; matutina hora.
manhoso, adj. dolosus,a,um; astutus,a,um; callidus,a,um; vafer,fra,frum.
mania, s.f. furor,oris; insania,ae; libido,inis.
maníaco adj. e s.m. furiosus,a,um; lymphatus,a,um.
manifestação, s.f. significatio,onis; declaratio,onis.
manifestar, v.t. aperire, patefacere, ostendere, declarare, significare, proferre, prodere. // V.p. manifestare se, manifestari; apparere, emergere, patescere, se aperire.
manilha, s.f. fictilis tubus.
manipulação, s.f. tractatus,us.
manipular, s.m. manipularis,is.
manípulo, s.m. manipulus,i.
maniqueus, s.m.pl. Manichaei,orum.
manivela, s.f. machina,ae; rota,ae.
manivelar, v.i. circumrotare.
manjar, s.m. cibus,i; esca,ae; epulae,arum.
manjericão, s.m. ocimum,i.

manjerona, s.f. amaracus,i; amaracum,i.
manobra, s.f. administratio,onis; gubernatio,onis; decursio,onis; artificia,orum.
manobrar, v.t. administrare, movere. // V.i. navigare, ferre; decurrere.
manopla, s.f. caestus,us; manica,ae.
manqueira, s.f. claudicatio,onis.
manquejar, v.i. claudicare.
mansarda, s.f. cenaculum,i.
mansidão, s.f. mansuetudo,inis; lenitas,atis; humanitas,atis.
manso, adj. lenis,e; mitis,e; mansuetus,a,um; suavis,e; comis,e; benignus,a,um; placidus,a,um; cicur,uris.
manta, s.f. stragulum,i; stratum,i.
manteiga, s.f. butyrum,i.
mantelete, s.m. amiculum,i; pallula,ae; vinea,ae.
mantença, s.f. victus,us.
manter, v.t. tenere, destinare; servare, conservare, sustentare. // V.p. manere, permanere, stare, perstare, durare.
mantilha, s.f. pallula,ae.
mantimento, s.m. victus,us; vita,ae.
manto, s.m. pallium,ii; (fig.) species,ei.
manual, adj. qui manu constat. // S.m. epitome,es; summarium,ii.
manufatura, s.f. fabricatio,onis; officina,ae; opus,eris.
manufaturar, v.t. manu facere.
manuscrito, s.m. liber manu scriptus; codex,icis.
manusear, v.t. (libros) attrectare, versare.
manutenção, s.f. conservatio,onis.
mão, s.f. manus,us; jus,juris; potestas,atis; auxilium,ii. // Mão direita: dextera,ae. // Mão esquerda: sinistra,ae.
mão-de-obra, s.f. manus pretium; manupretium,ii; opus,eris.
mapa, s.m. tabula,ae; chorographia,ae.
máquina, s.f. machina,ae; machinatio,onis; machinamentum,i.
maquinação, s.f. machinatio,onis; molitio,onis; machina,ae.
maquinador, s.m. machinator,oris; architectus,i; molitor,oris.
maquinar, v.t. machinari, moliri, struere.
maquinismo, s.m. machina,ae; machinatio,onis; fabrica,ae.
maquinista, s.m. machinator,oris.
mar, s.m. mare,is; fluctus,uum.
marasmo, s.m. tabes,is; marcor,oris; tabitudo,inis.
marau, s.m. veterator,oris.
maravalha, s.f. assula,ae; astula,ae.
maravilha, s.f. miraculum,i; prodigium,ii; portentum,i; ostentum,i.
maravilhoso, adj. mirabilis,e; mirandus,a,um; mirus,a,um; admirabilis,e; portentosus,a,um; mirificus,a,um; optimus,a,um.

marca, s.f. nota,ae; signum,i; character,eris; insigne,is.
marcado, part. e adj. notatus,a,um; signatus,a,um; impressus,a,um.
marcar, v.t. notare, signare; insignire; indicere. // V.i. nobilitari.
marcenaria, s.f. lignaria ars; lignaria opera; fabrica materiaria.
marceneiro, s.m. lignarius faber; lignarius,ii.
marcescível, adj. marcescibilis,e.
marcha, s.f. incessus,us; ingressus,us; iter,itineris; gradus,us; ingressio,onis; ambulatio,onis; processio, onis; cursus,us.
marchante, s.m. negotians boarius.
marchar, v.i. V. andar; pergere in, tendere ad, petere.
marcial, adj. bellicus,a,um; bellicosus,a,um; Martius,a, um.
marco, s.m. terminus,i; lapis, idis; limes,tis.
março, s.m. Martius,ii.
maré, s.f. aestus,us.
marechal, s.m. marescalcus,i.
marechalado ou **marechalato**, s.m. marescalcia,ae.
maresia, s.f. odor marinus.
marfim, s.m. ebur,oris.
marga, s.f. marga,ae.
margarida, s.f. bellis,idis.
margear, v.t. V. costear.
margem, s.f. margo,inis; ripa, ae; crepido,inis; (fig.) spatium,ii.
marinha, s.f. res navalis (ou nautica); copiae navales; classis,is.
marinheiro, s.m. nauta,ae.
marinho, adj. marinus,a,um; maritimus,a,um.
mariola, s.m. baiulus,i.
marisco, s.m. conchylium,ii.
marisqueiro, s.m. conchita,ae.
marítimo, adj. maritimus,a, um.
Mármara, np. Propontis,idis.
marmeleiro, s.m. cydonia,ae.
marmelo, s.m. cydonium,ii.
marmita, s.f. olla,ae; aula,ae.
mármore, s.m. marmor,oris.
marmóreo, adj. marmoreus,a, um.
marmorista, s.m. marmorarius,ii.
marmota, s.f. mus Alpinus.
maromba, s.f. halteres,um.
marquês, s.m. marchio,onis.
marquesa, s.f. marchionissa, ae.
marquesado, s.m. marchionatus,us.
marrã, s.f. sucula,ae.
marrão, s.m. porculus,i.
marrar, v.i. cornu ferire ou petere.
marroio, s.m. marrubium,ii.
marroquim, s.m. parthica pellis.
Marselha, geogr. Massilia,ae.
marselhês, adj. Massiliensis,e. // S.m.pl. Massilienses,ium.
marta, s.f. meles ou melis,is; feles ou felis,is.
Marte, np. Mars,tis.
martelar, v.t. tundere.
martelete, s.m. malleolus,i; marculus,i.
martelo, s.m. malleus,i; marcus,i.
martinete, s.m. apus,odis; cypselus,i.
mártir, s. 2 gên. martyr,yris.

martírio, s.m. martyrium,ii; (fig.) cruciatus,us.
martirizar, v.t. martyrio afficere; (fig.) cruciare, torquere.
martirológio, s.m. martyrologium,ii.
mas, conj. sed, at, verum, autem; at enim, se,at.
máscara, s.f. persona,ae; larva,ae.
mascarado, part. e adj. personatus,a,um; (fig.) tectus, a,um; opertus,a,um.
mascarar, v.t. personam (alicui) aptare; tegere, occulere, dissimulare.
masculinidade, s.f. virilitas, atis.
masculino, adj. masculinus,a, um; virilis,e.
másculo, adj. masculus,a,um; virilis,e.
masmorra, s.f. cacer,eris; robur,oris.
massa, s.f. massa,ae; intrita, ae; moles,is; summa,ae; corpus,oris.
masseira, s.f. alvearium,ii; alveolus,i.
mastigação, s.f. masticatio, onis.
mastigar, v.t. mandere, manducare, conficere.
mastim, s.m. molossus,i.
mastreação, s.f. mali,orum.
mastro, s.m. malus,i.
mastruço, s.m. lepidium,ii.
mata, s.f. V. bosque.
mata-borrão, s.m. charta bibula.
mata-cão, s.m. colchicum,i.
matador, s.m. interfector,oris.
matadouro, s.m. laniena, ae.
matar, v.t. occidere, interficere, necare, caedere; exstinguere, perdere, tollere, delere. // V.p. interimere se.
mate, adj. surdus,a,um; languidus,a,um; caecus,a,um.
matemática, s.f. mathematice, es.
matemático, adj. mathematicus,a,um. // S.m. mathematicus,i.
matéria, s.f. materia,ae; materies,ei; corpus,oris.
material, adj. corporeus,a,um; sensibilis,e; carneus,a,um. // S.m. instrumentum,i; apparatus,us; arma,orum.
maternal, adj. maternus,a,um.
maternidade, s.f. mater,tris.
materno, adj. maternus,a,um.
matilha, s.f. turba canum.
matinal, adj. matutinus,a,um.
matinas, s.f.pl. matutinae, arum.
matiz, s.m. colores,um; colorum transitus.
matizar, v.t. variare, distinguere.
mato, s.m. virgulta,orum; vepres,um; dumi,orum.
matricária, s.f. matricalis herba.
matricida, s. 2 gên. matricida,ae.
matricídio, s.m. matricidium, ii.
matrícula, s.f. index,icis; tabulae,arum; census,us.
matrimonial, adj. conjugalis, e; connubialis,e; nuptialis, e.

matrimônio, s.m. matrimonium,ii; conjugium,ii.
matrona, s.f. matrona,ae.
maturidade, s.f. maturitas, atis.
matutino, adj. matutinus,a, um.
mau, adj. malus,a,um; non bonus,a,um; pravus,a,um; perversus,a,um.
Mauritânia, Geogr. Mauritania,ae.
mauritano, adj. Maurus,a,um. // S.m.pl. Mauri,orum.
mausoléu, s.m. mausoleum,i.
mavioso, adj. canorus,a,um; dulcis,e; suavis,e.
mavórcio, adj. Mavortius,a, um.
maxila, s.f. maxilla,ae.
maxilar, adj. maxillaris,e.
máxima, s.f. dogma,atis; decretum,i; sententia,ae; enuntiatum,i.
máximo, adj. maximus,a,um; pergrandis,e; permagnusa, um.
me, pron. pess. me, mihi.
meação, s.f. bipartitio,onis.
meado, adj. bipartitus,a,um.
mealheiro, s.m. loculi,orum
meandro, s.m. maeander,dri.
mear, v.t. bipartire.
meato, s.m. meatus,us.
mecânica, s.f. machinalis scientia.
mecânico, adj. machinalis,e. // S.m. machinator,oris.
mecha, s.f. ellychnium,ii; ignarium,ii.
meda, s.f. meta,ae; strues,is; acervus,i.
medalha, s.f. nomisma,atis.
média, s.f. medietas,atis.
medial, adj. medicus,a,um.
medianeiro, s.m. interpres, etis; sequester,tri ou tris; internuntius,ii.
mediania, s.f. mediocritas, atis; mediocria,orum.
mediano, adj. mediocris,e; medius,a,um; modicus,a,um.
mediar, v.t. mediare, bipartire. // V. i. intercedere, interiacere.
medicação, s.f. medicatio,onis; curatio,onis; medicamentum,i.
medicamento, s.m. medicamentum,i; medicina,ae; medicamen,inis; remedium,ii.
medicamentoso, adj. medicamentosus,a,um.
medicar, v.t. mederi, curare. // V.p. remediis uti.
medicina, s.f. medicina,ae.
medicinal, adj. medicinalis,e; medicus,a,um.
médico, s.m. medicus,i.
medida, s.f. mensura,ae; demensio,onis; ratio,onis; numerus,i.
medidor, s.m. mensor,oris.
medíocre, adj. mediocris,e; modicus,a,um.
mediocridade, s.f. mediocritas, atis.
medir, v.t. metiri, demetiri; commetiri, aestimare; moderari, ponderare.
meditabundo, adj. meditabundus,a,um; cogitabundus,a, um.
meditação, s.f. meditatio,onis; cogitatio,onis; commentatio,onis.
meditar, v.t. cogitare, meditari, commentari. // V.i. cogitare.

mediterrâneo, adj. mediterraneus,a,um; // S.m. mare nostrum (em relação aos romanos).
medível, adj. mensurabilis,e.
mêdo, s.m. metus,us; pavor, oris; formido,inis.
medonho, adj. terribilis,e; horribilis,e; formidolosus, a,um; horrendus,a,um.
medronheiro, s.m. arbutus,i.
medronho, s.m. arbutum,i.
medroso, adj. timidus,a,um; pavidus,a,um.
medula, s.f. medulla,ae.
meduloso, adj. medullosus,a, um.
mefítico, adj. mephiticus,a, um; pestilens,entis.
mefitismo, s.m. mephitis,is; pestilentia,ae.
megera, s.f. furia,ae.
meia, s.f. tibiale,is; fascia,ae.
meia-noite, s.f. media nox.
meigo, adj. V. carinhoso.
meiguice, s.f. V. carinho.
meimendro, s.m. hiyoscyamus,i.
meio, adj. medius,a,um; dimidius,a,um; dimidiatus,a, um. // S.m. medium,ii; via,ae; ratio,onis; facultas.
meio-dia, s.m. meridies,ei.
meirinho, s.m. viator,oris; apparitor,oris.
mel, s.m. mel,mellis.
mela, s.f. robigo,inis.
melado, adj. melleus,a,um; mellitus,a,um.
melancia, s.f. cucurbita citrullus.
melancolia, s.f. bilis atra.
melancólico, adj. melancholicus,a,um; tristis,e; maestus,a,um.
melancolizar, v.t. tristitia afficere.
melão, s.m. melo,onis; melopepo,onis; pepo,onis.
méleo, adj. melleus,a,um.
melhor, adj. melior,ius; potior,ius. // Adv. melius, commodius.
melhoramento, s.m. emendatio,onis.
melhorar, v.t. meliorem ou melius facere; corrigere, emendare.
meliante, s.m. nebulo,onis.
melífero, adj. mellifer,fera, ferum.
melífluo, adj. mellifluus,a,um.
meliloto, s.m. melilotos,i.
melodia, s.f. modi,orum; cantus,us; sonus,i; modulatio, onis; carmen,inis.
melodioso, adj. canorus,a,um; dulcis,e; modulatus,a,um; suavis,e.
melopéia, s.f. melopoeia,ae.
melro, s.m. merula,ae.
membrana, s.f. membrana,ae; tunica,ae.
membranoso, adj. membranaceus,a,um.
membro, s.m. membrum,i; artus,us; pars,tis.
memorativo, adj. memor,oris (rei).
memorável, adj. memorabilis, e; memorandus,a,um.
memória, s.f. memoria,ae; recordatio,onis; fama,ae; (pl.) commentarii,orum.
menção, s.f. mentio,onis; commemoratio,onis.
mencionar, v.t. commemorare, referre, citare, memorare.
mendicância ou **mendicidade,** s.f. mendicitas,atis.
mendigar, v.t. mendicare, emendicare. // V.i. mendicari.
mendigo, s.m. mendicus,i.

menear, v.t. jactare, movere, commovere, agitare.
meneio, s.m. jactatio,onis; agitatio,onis.
menina, s.f. puella,ae.
menineiro, adj. infantarius,a, um; puerilis,e.
meninice, s.f. puerilitas,atis; puerilia,ae.
menino, s.m. infans,antis (até 7 anos); puer,ri (até 17 anos).
menor, adj. minor,us.
menoridade, s.f. pupillatus,us
menos, adv. minus. // Prep. praeter (ac.).
mensageiro, s.m. nuntius,ii.
mensagem, s.f. mandatum,i; nuntius,ii.
mensal, adj. menstruus,a,um; menstrualis,e.
menstrual, adj. menstruus,a, um.
mênstruo, s.m. menstrua, orum; menses,ium; menstruum,i.
mentagra, s.f. mentagra,ae.
mentastro, s.m. mentastrum,i
mentir, v.t. mentiri, ementiri
mentira, s.f. mendacium,ii; falsum,i; vanitas,atis; fabula,ae.
mentirola, s.f. mendaciolum,i.
mentiroso, adj. mendax,acis; vanus,i; fictus,a,um; falsus,a,um; fallax,acis.
mento, s.m. mentum,i.
mentor, s.m. monitor,oris.
mercado, s.m. mercatus,us; forum,i; emporium,ii.
mercenário, s.m. mercenarius, a,um; conducticius,a,um; venalis,e. // S.m. mercenarius,ii.
mercurial, s.f. mercurialis,is.
Mercúrio, np. Mercurius,ii. // S.m. vivum argentum.
merecer, v.t. mereri, merere, promerere, dignum esse.
merecido, adj. e part. meritus,a,um; debitus,a,um; justus,a,um.
merecimento, s.m. meritum,i; dignitas,atis; laus,dis; promeritum,i.
merenda, s.f. merenda,ae; cenula,ae.
meretrício, adj. meretricius,a um.
meretriz, s.f. meretrix,icis; scortum,i.
mergulhado, part. e adj. demersus,a,um; obrutus,a,um; mersus,a,um.
mergulhão, s.m. mergus,i.
mergulhar, v.t. mergere, demergere; immergere, demittere, obruere. // V.i. se mergere, immergi.
mergulhia, s.f. propagatio, onis.
mergulho, s.m. immersio,onis.
Mérida, Geogr. Emerita,ae.
meridiana, s.f. circulus meridianus.
meridiano, s.m. meridianus circulus.
meridional, adj. australis,e; meridianus,a,um.
mérito, s.m. meritum,i; virtus,utis.
meritório, adj. laudabilis,e; laudandus,a,um.
Mértola, Geogr. Myrtilis,is.
mês, s.m. mensis,is.
mesa, s.f. mensa,ae; tabula, ae.
mescla, s.f. V. **mistura.**
mesentério, s.m. medium intestinum.
mesmo, pron. demonst. idem, eadem, idem; // Adj. unus, a,um; similis,e; aequalis,e; par,ris.

mesquinharia ou **mesquinhez,** s.f. illiberalitas,atis; sordes,ium; malignitas,atis.
mesquinho, adj. illiberalis,e; sordidus,a,um; misellus,a, um; exiguus,a,um.
Messias, n.p. Messias,ae.
mestra, s.f. magistra,ae; praeceptrix,icis.
mestre, s.m. magister,tri; doctor,oris; praeceptor,oris.
mestre-escola, s.m. ludi magister.
mesura, s.f. salutatio,onis; reverentia,ae.
mesurado, adj. moderatus,a, um; temperatus,a,um.
meta, s.f. meta,ae.
metade, s.f. dimidium,ii.
metafísica, s.f. metaphysica, ae.
metafísico, adj. metaphysicus, a,um.
metáfora, s.f. metaphora,ae; translatio,onis.
metafórico, adj. translatus,a, um.
metal, s.m. metallum,i.
metalepse, s.f. metalepsis,is; transumptio,onis.
metálico, adj. metallicus,a, um.
metalurgia, s.f. metallica,ae (subent. ars).
metamorfose, s.f. transfiguratio,onis; mutatio,onis.
metamorfosear, v.t. transfigurare, mutare, convertere, vertere.
metaplasmo, s.m. metaplasmus,i.
metátese, s.f. translatio,onis; metathesis,is.
metempsicose, s.f. migratio animorum.
meteoro, s.m. visum caeleste; sidus,eris.
meter, v.t. inserere, immittere. // V.p. se collocare, imponi.
meticulosidade, s.f. nimia diligentia.
meticuloso, adj. anxius,a,um; diligens,entis; meticulosus, a,um.
método, s.m. ratio,onis; via, ae; ordo,inis; distinctio, onis; modus,i.
metonímia, s.f. immutatio, onis; metonymia,ae.
métope, s.f. metopa,ae.
metopóscopo, s.m. metoposcopos,i.
métrica, s.f. metrice,es.
métrico, adj. metricus,a,um.
metro, s.m. metrum,i; passus, us (1,479 m).
metrologia, s.f. mensurarum ratio.
metrópole, s.f. caput,itis; mater,tris; metropolis,is.
metropolita, s.m. metropolitanus,i; archiepiscopus,i.
metropolitano, adj. metropolitanus,a,um.
meu, minha, pron. poss. meus, a,um.
mexedura, s.f. jactatio,onis; motio,onis; agitatio,onis.
mexer, v.t. jactare, agitare.
mezena, s.f. dolo ou dolon, onis.
miado, s.m. felina vox.
miar, v.i. felire.
miasma, s.m. gravis ou pestilens adspiratio.
micção, s.f. minctio,onis.
microcosmo, s.m. microcosmus,i.
migalha, s.f. mica,ae; frustum,i; offula,ae; (pl.) reliquiae,arum.
migar, v.t. in micas friare.
migração, s.f. migratio,onis.

mil, num. card. mille.
milagre, s.m. miraculum,i; signum,i; prodigium,ii; portentum,i.
milagroso, adj. portentosus,a,um; monstruosus,a,um; mirificus,a,um.
milanês, adj. Mediolanensis,e. // S.m.pl. Mediolanenses,ium.
Milão, Geogr. Mediolanum,i.
milenar, adj. V. miliar.
milenário, adj. millenarius,a,um; miliarius,a,um.
milésima, s.f. millesima pars.
milésimo, num. ord. millesimus,a,um; millesimum,i.
mil-fôlhas, s.f. millefolium,ii.
milfurada, s.f. hypericon,i.
milha, s.f. mille passus.
milhafre, s.m. milvus,i.
milhão, s.m. milies mille.
milharas, s.f.pl. ova,orum.
milheiro, s.m. V. mil.
milho, s.m. zea,ae; milium,ii.
miliar, adj. miliarius,a,um.
milícia, s.f. militia,ae; copiae,arum.
milionário, adj. ditissimus,a,um.
militar, adj. militaris,e; bellicus,a,um. // S.m. miles,itis. // V.i. favere.
mim, pron. pess. me, mihi.
mímica, s.f. gesticulatio,onis.
mímico, adj. mimicus,a,um; pantomimicus,a,um.
mimo, s.m. mimus,i. V. presente, carinho.
mimógrafo, s.m. mimorum scriptor.
mina, s.f. metallum,i; fodina,ae; cuniculus,i; specus,us.
minar, v.t. cuniculos agere, suffodere; subruere, infirmare, cavare, peredere, subedere; labefactare, atterere, consumere.
mineiro, s.m. fossor,oris; metallicus,i; munitor,oris.
mineral, s.m. metallum,i.
minério, s.m. metallum,i.
Minho, Geogr. Minius,ii.
minhoca, s.f. terrenus vermis; lumbricus,i.
miniatura, s.f. minuta pictura.
mínimo, adj. minimus,a,um; tenuis,e; levis,e. // S.m. minimum,i.
mínio, s.m. minium,ii.
ministério, s.m. ministerium,ii; munus,eris.
ministro, s.m. minister,tri; administer,tri; legatus,i.
minoria, s.f. numerus minor.
minúcia, s.f. res minuta; minutior cura.
minucioso, adj. minutus,a,um; scrupulosus,a,um.
minuta, s.f. exemplum,i; scriptum,i.
minutar, v.t. liturarios scribere.
minuto, s.m. sexagesima pars horae; punctum,i.
miolo, sm. mollia,orum; (fig.) cerebrum,i.
míope, adj. myops,opis.
miosótis, s.f. myosotis,idis.
miraculoso, adj. V. milagroso.
miradouro, s.m. apopsis,is.
miríade, s.f. myrias,adis.
mirífico, adj. mirificus,a,um.
mirra, s.f. myrrha,ae.
mirtedo, s.m. myrtetum,i.
mírteo, adj. myrteus,a,um; myrtinus,a,um; myrtaceus,a,um.
mirto, s.m. V. murta.
misantropia, s.f. odium hominum.
miscelânea, s.f. collectanea,ae.

miserável, adj. miser,era,erum; infelix,icis; calamitosus,a,um; miserabilis,e.
miséria, s.f. miseria,ae; egestas,atis.
misericórdia, s.f. misericordia,ae; clementia,ae; venia,ae.
misericordioso, adj. misericors,dis.
mísero, adj. miser,era,erum; miserandus,a,um; malus,a,um.
missa, s.f. missa,ae; sacrificium divinum.
missal, s.m. missale,is.
missão, s.f. missio,onis; mandatum,i; causa,ae; negotium,ii.
mister, s.m. ars,tis; artificium,ii; quaestus,us.
mistério, s.m. mysteria,orum; sacra,orum; mysterium,ii; arcanum,i.
misterioso, adj. occultus,a,um; reconditus,a,um; secretus,a,um; arcanus,a,um.
místico, adj. mysticus,a,um; obscurus,a,um.
mistificação, s.f. ludificatio,onis; fraus,dis.
mistificador, s.m. ludificator,oris.
mistificar, v.t. ludificare ou ludificari, deludere.
misto, adj. mixtus,a,um; permixtus,a,um; promiscuus,a,um.
mistral, s.m. circius,ii; caurus,i.
mistura, s.f. mixtio,onis; mixtura,ae; permixtio,onis.
misturado, part. e adj. mixtus,a,um; permixtus,a,um; commixtus,a,um; admixtus,a,um.
misturar, v.t. miscere, admiscere, commiscere. // V.p. misceri, commisceri.
mitene, s.f. manicae,arum.
mítico, adj. mythicus,a,um; fabulosus,a,um.
mitigação, s.f. mitigatio,onis.
mitigar, v.t. mitigare.
mito, s.m. mythus,i; fabula,ae.
mitologia, s.f. mythologia,ae.
mitológico, adj. fabularis,e.
mitra, s.f. mitra,ae.
mitrado, adj. mitratus,a,um.
miudeza, s.f. parvitas,atis; exiguitas,atis; tenuitas,atis.
miúdo, adj. minutus,a,um; tenuis,e; exilis,e.
mnemônica, s.f. memoriae ars.
mó, s.f. mola,ae.
moagem, s.f. pistura,ae.
mobilar ou **mobiliar**, v.t. instruere (domum ou aedes).
mobília, s.f. vasa,orum; apparatus,us; supellex,ectilis; utensilia,ium.
mobilidade, s.f. mobilitas,atis; levitas,atis.
moça, s.f. puella,ae; adulescentula,ae.
moção, s.f. motio,onis; (fig.) rogatio,onis.
môcho, s.m. bubo,onis; noctua,ae. // Adj. mutilus,a,um.
mocidade, s.f. V. juventude.
moço, adj. e s.m. puer,ri; adulescentulus,i.
moda, s.f. modus,i; mos,ris; usus,us; ratio,onis; consuetudo,inis.
modelação, s.f. plastice,es.
modelador, s.m. fictor,oris; plastes,ae.
modelar, v.t. fingere, effingere; (fig.) accommodare, formare.

modêlo, s.m. exemplar,aris; exemplum,i; proplasma, atis.
Modena, Geogr. Mutina,ae.
moderação, s.f. moderatio, onis; modus,i; modestia, ae; temperantia,ae.
moderado, part. e adj. moderatus,a,um; modestus,a,um; modicus,a,um.
moderador, s.m. moderator, oris; temperator,oris.
moderar, v.t. moderari, temperare, continere, mitigare. // V.p. se reprimere, se continere.
moderno, adj. recens,entis; novus,a,um; hic,haec,hoc.
modéstia, s.f. modestia,ae; moderatio,onis; pudor,oris.
modesto, adj. modestus,a,um; verecundus,a,um; pudens, entis; modicus,a,um.
modicidade, s.f. mediocritas, atis.
módico, adj. modicus,a,um; parvus,a,um; exiguus,a,um; tenuis,e; exilis,e.
modificação, s.f. mutatio,onis.
modificar, v.t. mutare. // V.p. mutari.
modilhão, s.m. mutulus,i.
modo, s.m. modus,i; ratio, onis.
modulação, s.f. modulatio, onis.
modulado, part. e adj. modulatus,a,um.
modular, v.t. e i. modulari.
módulo, s.m. modulus,i.
moeda, s.f. moneta,ae; pecunia,ae.
moedagem, s.f. moneta,ae.
moedeiro, s.m. monetarius,ii; signator,oris.
moedor, s.m. tritor,oris.
moedura, s.f. V. moagem.
moela, s.f. gigeria,orum.
moer, v.t. molere, commolere.
mofar, v.i. mucescere, mucorem contrahere.
mofento, adj. mucidus,a,um.
môfo, s.m. mucor,oris; pallor, oris; situs,us.
moinha, s.f. excreta,orum.
moinho, s.m. molae,arum.
mola, s.f. organum,i; machinatio,onis; machina,ae.
molar, adj. molaris,e.
moldador, s.m. fictor,oris.
moldagem, s.f. formatio,onis; informatio,onis.
moldar, v.t. fingere, fundere.
molde, s.m. forma,ae.
moldura, s.f. torus,i; astragalus,i; crepido,inis.
mole, adj. mollis,e; tener,era, erum; (fig.) delicatus,a, um. // S.f. moles,is.
molécula, s.f. particula,ae.
moleiro, s.m. pistor,oris.
molestação, s.f. vexatio,onis.
molestar, v.t. vexare.
moléstia, s.f. V. doença.
molesto, adj. molestus,a,um; incommodus,a,um; importunus,a,um.
moleza, s.f. mollitia,ae; mollitudo,inis.
molhadela, s.f. perfusio,onis; uligo,inis.
molhado, part. e adj. madefactus,a,um; madidus,a,um; humidus,a,um.
molhar, v.t. madefacere, adspergere, conspergere. // V.p. madefieri.
molhe, s.m. moles,is.
môlho, s.m. conditura,ae.
molinete, s.m. sucula,ae.
molosso, s.m. molossus,i.
molusco, s.m. testa,ae.
momentâneo, adj. brevissimus, a,um.

momento, s.m. momentum,i; tempus,oris; opportunitas, atis.
monacal, adj. monachalis,e; monachicus,a,um.
mônada ou **mônade**, s.f. monas,adis.
monarca, s.m. rex,gis; rector, oris; princeps,cipis.
monarquia, s.f. regnum,i; regium imperium.
monco, s.m. mucus,i; narium excrementa.
moncoso, adj. mucosus,a,um; mucidus,a,um.
monda, s.f. sarculatio,onis; sarritio,onis; runcatio,onis.
mondador, s.m. sarritor,oris; runcator,oris; sarculum,i.
mondadura, s.f. V. monda.
mondar, v.t. sarrire, consarrire, runcare, eruncare.
Mondego, Geogr. Munda,ae.
monetário, adj. monetalis,e; nummarius,a,um.
monge, s.m. monachus,i; coenobita,ae.
monitor, s.m. monitor,oris.
monocórdio, s.m. monochordon,i.
monogamia, s.f. monogamia, ae.
monograma, s.m. monogramma,atis.
monolítico, adj. monolithus,a, um.
monólogo, s.m. soliloquium,ii; canticum,i.
monopólio, s.m. monopolium, ii.
monopolizar, v.t. monopolium exercere; coemere, commercari.
monóptero, adj. monopteros, on.
monossilábico, adj. monosyllabus,a,um.
monossílabo, s.m. monosyllabum,i.
monotonia, s.f. similitudo,inis.
monstro, s.m. monstrum,i; portentum,i; bellua,ae.
monstruosidade, s.f. deformitas,atis; immanitas,atis.
monstruoso, adj. monstruosus, a,um; portentosus,a,um.
montada, s.f. jumentum,i.
montanha, s.f. mons,tis; rupes,is.
montanhês, adj. e s.m. monticola,ae; montanus,i.
montanhoso, adj. montuosus, a,um.
montante, s.m. spatha,ae; summa,ae; scapus,i.
montão, s.m. acervus,i; strues, is; cumulus,i.
montar, v.t. conscendere (equum); instruere, ornare. // V.i. in equum ascendere.
montaria, s.f. venatio,onis.
monte, s.m. mons,tis.
montês, adj. montanus,a,um.
monumento, s.m. monumentum,i; moles,is.
morada, s.f. domicilium,ii; habitatio,onis; domus,us; sedes,is.
morador, adj. habitans,antis.
moral, s.f. ethice,es; ethica, ae; disciplina,ae; institutum,i. // Adj. moralis,e. // S.m. mens,tis; animus,i.
moralidade, s.f. mores,um; affabulatio,onis.
moralizar, v.t. conformare mores.
morango, s.m. fragum,i.
morar, v.i. habitare, incolere.
moratória, s.f. retentio,onis; prolatio,onis.
mórbido, adj. morbidus,a,um.
morcêgo, s.m. vespertilio,onis.

mordacidade, s.f. mordacitas, atis.
mordaz, adj. mordax,acis; acer,cris,cre.
mordedura, s.f. morsus,us.
mordente, adj. mordax,acis; mordens,entis; acerbus,a, um.
morder, v.t. e i. mordere; dente petere.
mordicar, v.t. e i. morsicare.
mordomo, s.m. dispensator, oris.
moreno, adj. fuscus,a,um; subniger,gra,grum.
morféia, s.f. elephantiasis,is.
morgadio, s.m. majoratus,us.
moribundo, adj. moribundus, a,um; intermortuus,a,um; moriens,entis.
morigerado, adj. probus,a,um; bonus,a,um; innocuus,a,um; honestus,a,um.
morigerar, v.t. informare, instruere; castigare verbis. // V.p. se corrigere, corrigi.
mormo, s.m. malleus,i.
mornidão, s.f. tepor,oris; languor,oris.
môrno, adj. tepidus,a,um; tepens,entis.
morrer, v.i. mori, interire, occidere, exire, emori, decedere, deficere; exstingui, interfici, occidi, necari, perire.
morrião, s.m. corchorus,i; mollugo,inis.
morrinha, s.f. pestis,is.
morro, s.m. tumulus,i.
mortal, adj. mortiferus,a,um; mortalis,e. // S.m. mortalis,is.
mortalha, s.f. sindon,onis; funebris tunica.
mortalidade, s.f. mortalitas, atis.
mortandade, s.f. strages,is; pestilentia,ae; caedes,is; trucidatio,onis.
morte, s.f. mors,tis; nex,cis; ceedes,is; letum,i; interitus,us.
mortificação, s.f. tabes,is; (fig.) maceratio,onis.
mortificante, adj. acerbus,a, um; molestus,a,um; contumeliosus,a,um.
mortificar, v.t. castigare (corpus); mordere.
morto, adj. mortus,a,um; demortuus,a,um; exanimis,e; occisus,a,um. // S.m. cadaver,eris.
mortuário, adj. mortualis,e; mortuarius,a,um.
mosaico, s.m. lithostrotum,i.
môsca, s.f. musca,ae.
moscatel, adj. apianus,a,um.
mosquito, s.m. culex,icis.
mossa, s.f. nota,ae; signum,i.
mostarda, s.f. sinapi (indecl.); sinapis,is.
mosteiro, s.m. monasterium,ii; coenobium,ii.
mosto, s.m. mustum,i.
mostra, s.f. V. amostra, sinal.
mostrar, v.t. ostendere, commonstrare, demonstrare, exhibere, monstrare; designare, indicare; patefacere, significare, declarare.
motejador, s.m. cavillator,oris; irrisor,oris; joculator,oris.
motejar, v.t. e i. ridere, deridere, irridere, illudere, cavillari.
motejo, s.m. risus,us; irrisio, onis; cavillatio,onis; jocus,i.
motim, s.m. seditio,onis; turba,ae; tumultus,us; motus, us.

motivo, s.m. ratio,onis; causa,ae; res,rei.
motor, s.m. auctor,oris.
mouco, adj. surdaster,tra, trum.
mouro, adj. Maurus,a,um. // S.m.pl. Mauri,orum.
movediço, adj. mobilis,e; instabilis,e; incertus,a,um.
móvel, adj. mobilis,e; volubilis,e; agilis,e; non status, a,um. // S.m. instrumentum,i; supellex,ectilis.
mover, v.t. movere, commovere, impellere, agere. // V.p. se movere, se commovere, cieri, agi, moveri.
movimento, s.m. motus,us; mobilitas,atis; agitatio, onis; jactatio,onis; trepidatio,onis.
muar, adj. mularis,e; mulinus,a,um.
mucilagem, s.f. mucilago,inis; mucus,i.
mucilaginoso, adj. mucilentus, a,um; muculentus,a,um.
mucosidade, s.f. humor mucosus; pituita,ae; (pl.) mucosa,orum.
mucoso, adj. mucosus,a,um.
mudado, part. e adj. mutatus, a,um; immutatus,a,um; versus,a,um; translatus,a,um.
mudança, s.f. mutatio,onis; commutatio,onis; conversio, onis.
mudar, v.t. e i. mutare, permutare; commutare, immutare; vertere; mutari; immutari. // V.p. se vertere, mutari.
mudável, adj. mutabilis,e; commutabilis,e; versatilis, e.
mudez, s.f. mutum os; (fig.) taciturnitas,atis.
mudo, adj. mutus,a,um; taciturnus,a,um; elinguis,e; silens,entis.
mugido, s.m. mugitus,us.
mugidor, adj. mugiens,entis.
mugir, v.i. mugire, boare; sonare, strepere, fremere.
muito, adj. multus,a,um. // Adv. multum.
mula, s.f. mula,ae; hinna,ae.
mulato, adj. fuscus,a,um.
muleta, s.f. baculus,i.
mulher, s.f. femina,ae; mulier,eris.
mulheraça, s.f. virago,inis.
mulheril, adj. muliebris,e; femineus,a,um.
mulherio, s.m. muliebris sexus.
mulo, s.m. mas,ris.
multa, s.f. multa,ae.
multar, v.t. pecunia multare.
multicaule, adj. multicaulis,e.
multicor, adj. multicoloris,e; multicolorus,a,um.
multidão, s.f. multitudo,inis; turba,ae; copia,ae; frequentia,ae.
multiforme, adj. multiformis, e.
multípede, adj. multipes,pedis.
multiplicação, s.f. multiplicatio,onis; proventus,us.
multiplicador, s.m. multiplicator,oris.
multiplicando, s.m. multiplicandus,a,um.
multiplicar, v.t. multiplicare, augere, amplificare; propagare. // V.p. multiplicari, augeri, crescere.
múltiplo, adj. multiplex,icis; non simplex,icis.

múmia, s.f. medicatum cadaver.
mundanidade, s.f. saeculum,i; lautitia,ae.
mundano, adj. mundanus,a,um.
mundo, s.m. mundus,i; universum,i; orbis terrarum. // Adj. mundus,a,um.
mungidura, s.f. mulsura,ae; mulctus,us.
mungir, v.t. mulgere, emulgere.
munição, s.f. commeatus,us; apparatus,us.
municipal, adj. municipalis,e.
municipalidade, s.f. magistratus,uum; decuriones,um; curia,ae.
munícipe, s. 2 gên. municeps,cipis.
município, s.m. municipium,ii.
munificência, s.f. munificentia,ae; liberalitas,atis; largitas,atis.
munificente, adj. munificius,a,um; largus,a,um; liberalis,e.
munir, v.t. munire, ornare, exornare; instruere. // V.p. se munire.
mural, adj. muralis,e.
muralha, s.f. murus,i; moenia,ium.
murar, v.t. muro cingere, circumire.
murchar, v.i. marcescere, deflorescere, languescere.
murcho, adj. marcidus,a,um; flaccidus,a,um; languidulus,a,um.
murganho, s.m. musculus,i.
múrice, s.m. murex,icis.
murmuração, s.f. murmuratio,onis; conquestio,onis.
murmurante, adj. murmurans,antis; garrulus,a,um.
murmurar, v.t. mussitare, mussare. // V.i. murmurare, susurrare.
murmúrio, s.m. murmur,uris; susurrus,i; strepitus,us; fremitus,us.
muro, s.m. murus,i.
murro, s.m. pugnus,i.
murta, s.f. murtus,i.
musa, s.f. Musa,ae (em geral no pl. Musae,arum).
musaranho, s.m. mus araneus.
musculatura, s.f. musculi,orum.
músculo, s.m. musculus,i; lacertus,i; torus,i; (pl.) nervi,orum.
musculoso, adj. musculosus,a,um; torosus,a,um; lacertosus,a,um.
museu, s.m. museum,i.
musgo, s.m. muscus,i.
musgoso, adj. muscosus,a,um.
música, s.f. musice,es; musica,orum; ars musica.
musical, adj. musicus,a,um; modulatus,a,um.
músico, adj. musicus,a,um. // S.m. musicus,i.
mutabilidade, s.f. mutabilitas,atis.
mutação, s.f. mutatio,onis; commutatio,onis.
mutilado, part. e adj. mutilus,a,um; truncus,a,um; mutilatus,a,um.
mutilar, v.t. mutilare, detruncare, truncare.
mutuar, v.t. V. trocar, permutar.
mutuário, s.m. mutuans,antis
mútuo, adj. mutuus,a,um.

N

nabal, s.m. napina,ae.
nabo, s.m. napus,i.
nação, s.f. natio,onis; gens,tis; populus,i.
nacional, adj. publicus,a,um; patrius,a,um; domesticus,a,um.
naco, s.m. V. pedaço.
nada, pron. indef. nihil. // S.m. nihilum,i.
nadador, s.m. natator,oris.
nadar, v.i. nare, natare; supernatare, innatre, innare.
nádegas, s.f.pl. clunes,um; nates,um.
nafta, s.f. naphtas,ae; naphta,ae.
náiade, s.f. Naias,adis; Nais,idis.
namorado, s.m. amans,antis.
namorar, v.t. colere, commeare ad; assectari.
namorico, s.m. amatio,onis.
não, adv. non, ne.
Nápoles, Geogr. Neapolis,is.
napolitano, adj. Neapolitanus,a,um. // S.m.pl. Neapolitani,orum.
narciso, s.m. narcisus,i.
narcótico, adj. somnifer,fera,ferum; somnificus,a,um; soporifer,fera,ferum.
nardo, s.m. nardus,i; nardum,i.
narigudo, adj. nasutus,a,um.
narina, s.f. naris,is.
nariz, s.m. nasus,i.
narração, s.f. narratio,onis; expositio,onis.
narrador, s.m. narrator,oris.
narrar, v.t. narrare.
narrativa, s.f. narratio,onis; memoria,ae.
narrativo, adj. narrativus,a,um; narratorius,a,um.
nascente, adj. nascens,entis; oriens,entis. // S.m. oriens,entis. V. fonte.
nascer, v.i. nasci, oriri, gigni.
nascido, part. e adj. natus,a um; ortus,a,um.
nascimento, s.m. ortus,us; origo,inis; initium,ii.
nascituro, adj. nasciturus,a,um.
nassa, s.f. nassa,ae.
nata, s.f. spuma lactis.
natal, adj. natalis,e. // S.m. nativitas,atis.
natalício, adj. natalicius,a,um.
natividade, s.f. nativitas,atis.
nativo, adj. nativus,a,um.

nato, adj. natus,a,um.

natural, adj. naturalis,e; proprius,a,um; innatus,a,um; nativus,a,um. // S.m. natura,ae; indoles,is; indigena, ae.

naturalização, s.f. civitas donatio.

naturalizar, v.t. civem facer (aliquem).

natureza, s.f. natura,ae; mundus,i; rerum natura.

nau, s.f. navis magna; oneraria,ae.

naufragar, v.i. naufragium facere, ejici.

naufrágio, s.m. naufragium,ii; clades,is.

náufrago, adj. naufragus,a, um. // S.m. naufragus,i.

naumaquia, s.f. naumachia,ae.

náusea, s.f. nausea,ae.

nauseabundo, adj. nauseosus, a,um.

nausear, v.t. nauseare.

nauta, s.m. nauta,ae.

náutica, s.f. nauticarum rerum scientia.

náutico, adj. nauticus,a,um.

naval, adj. navalis,e; nauticus,a,um.

navalha, s.f. novacula,ae.

navegação, s.f. navigatio,onis; cursus,us.

navegador, s.m. nauta,ae.

navegante, sm. e adj. navigator,oris.

navegar, v.i. navigare, vela dare.

navegável, adj. navigabilis,e.

naveta, s.f. turibulum,i.

navio, s.m. navis,is; navigium,ii.

neblina, s.f. nebula,ae; caligo,inis.

nebuloso, adj. nebulosus,a, um; caliginosus,a,um; nubilus,a,um.

necessário, adj. necessarius,a, um.

necessidade, s.f. necessitas, atis; necessitudo,inis.

necessitado, adj. pauper,eris; inops,opis.

necessitar, v.t. poscere, requirere, desiderare, exigere. // V.i. egere, indigere.

necromancia, s.f. necromantia, ae.

necromante, s.m. necromanticus,i.

néctar, s.m. nectar,aris.

nédio, adj. nitens,entis; nitidus,a,um.

nefasto, adj. nefastus,a,um; funestus,a,um.

nefrítico, adj. nephriticus,a, um. // S.m. nephriticus,i.

negação, s.f. negatio,onis; infitiatio,onis.

negar, v.t. negare, infitiari (rem).

negativa, s.f. negatio,onis.

negativo, adj. negans,antis; infitialis,e.

negável, adj. infitiandus,a,um.

negligência, s.f. negligentia, ae; incuria,ae.

negligente, adj. negligens,entis; oscitans,antis.

negociação, s.f. actio,onis; pactio,onis.

negociador, s.m. pactor,oris; interpres,etis; orator,oris.

negociante, s.m. negotiator, oris; mercator,oris.

negociar, v.i. negotiari, mercaturas facere. // V.t. tractare, conciliare.

negócio, s.m. negotium,ii; res,rei.

negocioso, adj. negotiosus,a, um; occupatus,a,um.

negra, s.f. Aethiopissa,ae.

negral, adj. fuscus,a,um; subniger,gra,grum.

negrejar, v.i. nigrescere; nigrare, nigricare.

negro, adj. niger,gra,grum; ater,tra,trum; obscurus,a, um. // S.m. Aethips,opis.

negrura, s.f. nigror,oris; nigritia,ae; nigrities,ei.

nem, conj. nec, neque.

nemoral, adj. nemoralis,e.

nemoroso, adj. nemorosus,a, um.

nenê, s.m. infans,antis.

nenhum, pron. indef. nullus, a,um; nemo.

nenhures, adv. nusquam.

nênia, s.f. nenia ou naenia,ae.

nenúfar, s.m. nymphaea,ae.

neófito, s.m. neophytus,i.

neomênia, s.f. neomenia,ae.

nereida ou **nereide**, s.f. Nereis,ides.

nervo, s.m. nervus,i.

nervoso, adj. nervalis,e; nervosus a,um; lacertosus,a, um.

nervura, s.f. V. nervo.

nêspera, s.f. mespilum,i.

nespereira, s.f. mespilus,i.

neta, s.f. neptis,is.

neto, s.m. nepos,otis.

neutro, adj. medius,a,um; quietus,a,um; neuter,tra, trum; neutralis,e.

nevado, adj. niveus,a,um; nivalis,e; nivosus,a,um.

nevar, v.imp. ningere.

neve, s.f. nix,nivis.

névoa, s.f. nebula,ae; albugo, inis.

nevoeiro, s.m. caligo,inis; nebula,ae.

nevralgia, s.f. nervorum dolor.

nexo, s.m. junctura,ae; series,ei; nodus,i.

nicho, s.m. aedicula,ae; columbarium,ii; loculamentum,i.

nictalope, s.m. nyctalops,opis.

nictalopia, s.f. nyctalopia,ae.

nidificar, v.t. nidificare, nidum construere.

nigela, s.f. git (indecl.) melanthium,ii.

nimbífero, adj. nimbifer,fera, ferum.

nimbo, s.m. nimbus,i.

nimboso, adj. nimbosus,a,um.

nimiedade, s.f. nimietas,atis.

nímio, adj. nimius,a,um.

ninfa, s.f. nimpha,ae.

ninguém, pron. indef. nullus, a,um; nemo; non quisquam.

ninhada, s.f. pullatio,onis; pullities,ei; nidus,i.

ninho, s.m. nidus,i.

nitente, adj. nitens,entis.

nitidez, s.f. munditia,ae; claritas,atis.
nítido, adj. mundus,a,um; purgatus,a,um; purus,a,um; nitidus,a,um; nitens,entis; clarus,a,um.
nitreira, s.f. nitraria,ae.
nitro, s.m. nitrum,i.
nitroso, adj. nitrosus,a,um; nitratus,a,um.
nível, s.m. libra,ae; libella,ae; (fig.) aequalitas,atis.
nivelador, s.m. librator,oris.
nivelamento, s.m. libratio,onis.
nivelar, v.t. librare, aequare, coaequare, perlibrare.
níveo, adj. nivens,entis; nivalis,e.
nó, s.m. nodus,i; cardo,inis.
noa, s.f. hora nona.
nobiliário, adj. nobilis,e.
nobilitar, v.t. honestare, commendare. // V.p. illustrari, nitescere.
nobre, adj. nobilis,e; generosus,a,um; honestus,a,um; generosus,a,um.
nobreza, s.f. nobilitas,atis; genus,eris; honestas,atis.
noção, s.f. notio,onis; cognitio,onis; notitia,ae.
nocivo, adj. nocius,a,um; nocens,entis; nocivus,a,um; damnosus,a,um.
nódoa, s.f. macula,ae; labes,is.
nodosidade, s.f. nodatio,onis.
nodoso, adj. nodosus,a,um.
nogueira, s.f. nux,cis; juglans,andis.
nogueiral, s.m. nucetum,i.
noitada, s.f. nox,ctis; nox insomnis.
noite, s.f. nox,ctis; tenebrae,arum.
noiva, s.f. sponsa,ae.
noivo, s.m. sponsus,i.
nojento, adj. V. repugnante.
nojo, s.m. V. repugnância.
nômada ou **nômade**, adj. vagus,a,um.
nome, s.m. nomen,inis; (gram.) vocabulum,i.
nomeação, s.f. nominatio,onis; creatio,onis; cooptatio,onis.
nomeado, part. e adj. nominatus,a,um; nuncupatus,a,um; dictus,a,um; factus,a,um; designatus,a,um.
nomear, v.t. nominare, vocare, appellare, nuncupare, dicere; creare, designare, legere, destinare.
nomenclatura, s.f. nomenclatura,ae; nomenclatio,onis.
nominal, adj. nominalis,e.
nominativo, s.m. nominativus,i.
nonagenário, adj. nonagenarius,a,um.
nonagésimo, num. ord. nonagesimus,a,um.
nonas, s.f.pl. nonae,arum.
noningentésimo, num. ord. noningentesimus,a,um; nongentesimus,a,um.
nono, num. ord. nonus,a,um.
nora, s.f. tympanum,i; nurus,us.
normal, adj. justus,a,um; rectus,a,um.
norte, s.m. septemtriones,um; septemtrio,onis.
nós, pron. pess. nos, nostrum ou nostri, nobis.
nosso, pron. poss. noster,tra,trum.

nota, s.f. nota,ae; annotatio,onis; ratiuncula,ae.
notabilidade, s.f. antistes,stitis.
notação, s.f. notatio,onis.
notado, part. e adj. notatus,a,um.
notar, v.t. notare.
notário, s.m. tabellio,onis; libellio,onis.
notável, adj. insignis,e; conspicuus,a,um; spectatus,a,um; notabilis,e.
notícia, s.f. nova res; nuntius,ii; fama,ae; notitia,ae; descriptio,onis.
notificação, s.f. significatio,onis; denuntiatio,onis; edictum,i.
notificar, v.t. significare, indicere, edicere, denuntiare.
noto, s.m. Notus,i; Notos,i.
notoriedade, s.f. notitia,ae.
notório, adj. notus,a,um; pervulgatus,a,um; manifestus,a,um.
noturno, adj. nocturnus,a,um.
nove, num. card. novem.
novecentos, num. card. nongenti,ae,a.
novêlo, s.m. glomus,eris; globus,i.
novembro, s.m. november,bris.
noventa, num. card. nonaginta.
noviciado, s.m. novitiatus,us.
noviço, adj. novus,a,um; rudis,e; imperitus,a,um; inscius,a,um. // S.m. tiro,onis; novicius,ii.
novidade, s.f. novitas,atis; novum,i.
novilha, s.m. juvenca,ae; bucula,ae.
novilho, s.m. juvencus,i; buculus,i.
novo, adj. recens,entis; novus,a,um; insolens,entis; insolitus,a,um.
noz, s.f. nux,cis; juglans,dis.
nu, adj. nudus,a,um; nudatus,a,um.
nubífero, adj. nubifer,fera,ferum.
núbil, adj. nubilis,e.
nubívago, adj. nubivagus,a,um.
nublado, adj. nebulosus,a,um; nubilus,a,um; caliginosus,a,um.
nublar, v.t. obscurare. // V.p. obscurari.
nubloso, adj. V. nebuloso.
nuca, s.f. cervix,icis.
nudez, s.f. nuditas,atis.
nulidade, s.f. vanitas,atis; inscitia,ae; imperitia,ae.
nulo, adj. nullus,a,um; irritus,a,um.
numeração, s.f. numeratio,onis.
numeral, adj. numeralis,e.
numerar, v.t. numeris notare.
numerário, s.m. pecunia,ae; nummi,orum; signatum argentum.
número, s.m. numerus,i; nota,ae.
numeroso, adj. multus,a,um; plurimi,ae,a; frequens,entis; numerosus,a,um.
númida, adj. Numidicus,a,um. // S.m.pl. Numidae,arum.
Numídia, Geogr. Numidia,ae.
nunca, adv. nunquam, nullo tempore.

núncio, s.m. nuntius,ii.
nupcial, adj. nuptialis,e; jugalis,e.
núpcias, s.f.pl. nuptiae,arum; matrimonium,ii.
nutar, v.i. nutare, vacillare.
nuto, s.m. nutus,us.
nutrição, s.f. nutricatus,us; nutricatio,onis.
nutrir, v.t. V. alimentar; educere, instruere; alere, fovere, sustentare.
nuvem, s.f. nubes,is; nebula, ae.

O

o, art. Não se verte. // Pron. demonst. is, ille, id, hoc. // Pron. pess. eum, id, illum, illud, hunc, hoc, quem, quod (no princípio da frase).
ó, interj. o.
obedecer, v.i. oboedire, parere, obtemperare; servire.
obediência, s.f. oboedientia, ae; obtemperatio,onis.
obediente, adj. oboediens,entis; obsequens,entis.
obelisco, s.m. obeliscus,i.
obesidade, s.f. obesitas,atis.
obeso, adj. obesus,a,um.
óbice, s.m. obex,icis.
óbito, s.m. obitus,us.
objeção, s.f. objecta,orum; contradictio,onis.
objetar, v.t. objicere, opponere.
objeto, s.m. res,rei; materia, ae; materies,ei; propositum,i.
objurgação, s.f. objurgatio, onis.
objurgar. v.t. objurgare.
objurgatória, s.f. objurgatoria,ae.
objurgatório, adj. objurgatorius,a,um.
oblação, s.f. oblatio,onis.
obliqüidade, s.f. obliquitas, atis.
oblíquo, adj. obliquus,a,um; transversus,a,um.
obliteração, s.f. oblitteratio, onis.
obliterar, v.t. oblitterare.
oblongo, adj. oblongus,a,um.
óbolo, s.m. obolus,i.
obra, s.f. opus,eris.
obra-prima, s.f. opus perfectum.
obrar, v.t. e i. agere, facere, efficere, conficere.
ob-repção, s.f. obreptio,onis.
ob-reptício, adj. obrepticius,a, um; obreptivus,a,um.
obrigação, s.f. obligatio,onis; vinculum,i; religio,onis; officium,ii; munus,eris; gratia,ae.
obrigado, part. e adj. obligatus,a,um; coactus,a,um.
obrigar, v.t. obligare, tenere, obstringere; cogere. // V.p. se obligare, se obstringere.
obrigatório, adj. necessarius, a,um; obstringens,entis.
obscenidade, s.f. obscenitas, atis.
obsceno, adj. obscenus,a,um; turpis,e; impurus,a,um; improbus,a,um.
obscurecer, v.t. obscurare.
obscurecimento, s.m. obscuritas,atis; obscuratio,onis.
obscuridade, s.f. tenebrae, arum; caligo,inis; obscuritas,atis.

obscuro, adj. obscurus,a,um; caecus,a,um; ignobilis,e; ignotus,a,um.
obsecração, s.f. obsecratio, onis.
obsecrar, v.t. obsecrare.
obseqüente, adj. obsequens, entis.
obsequiar, v.t. promereri (de), bene mereri.
obséquio, s.m. obsequium,ii.
obsequioso, adj. obsequiosus, a,um.
observação, s.f. observatio, onis; animadversio,onis; obtemperatio,onis; observantia,ae; annotatio,onis.
observador, adj. e s.m. observans,antis; speculator,oris; spectator,oris.
observância, s.f. observantia, ae; religio,onis.
observar, v.t. observare, servare, spectare, considerare, inspicere, contemplari; custodire; animadvertere.
observatório, s.m. specula,ae.
obsessão, s.f. importunitas, atis; efflagitatio,onis; molestia,ae.
obsoleto, adj. obsoletus,a,um.
obstáculo, s.m. obex,icis; mora,ae; impedimentum,i.
obstante, adj. obstans,antis.
obstar, v.t. obstare.
obstinação, s.f. obstinatio, onis; pervicacia,ae; pertinacia,ae.
obstinado, adj. obstinatus,a, um; pervicax,acis; pertinax,acis.
obstinar-se, v.p. obstinare, perseverare, offirmare.
obstrito, adj. obstrictus,a,um.
obstringir, v.t. obstringere.
obstrução, s.f. obturatio,onis; oppilatio,onis.
obstruir, v.t. obstruere, officere, impedire, obsaepire; oppilare.
obtemperar, v.i. obtemperare, parere.
obtenção, s.f. impetratio,onis; adeptio,onis.
obter, v.t. impetrare, assequi, consequi, auferre, adipisci.
obtestar, v.t. obtestari.
obturação, s.f. interclusio, onis.
obturar, v.t. obturare.
obumbrar, v.t. obumbrare.
óbvio, adj. obvius,a,um.
ocasião, s.f. tempus,oris; occasio,onis; opportunitas, atis; ansa,ae.
ocasionar, v.t. ginere, efficere, facere.
ocaso, s.m. occasus,us.
occipício ou **occipúcio,** s.m. occipitium,ii; occiput,pitis.
oceânico, adj. Oceanicus,a,um.
oceânide, s.f. Oceanitis,idis.
oceano, s.m. Oceanus,i.
ocelado, adj. ocellatus,a,um.
ocelo, s.m. ocellus,i.
ocidental, adj. occidentalis,e; occiduus,a,um.
ocidente, s.m. occidens,entis; occasus,us.
ócio, s.m. otium,ii.
ociosidade, s.f. otium,ii; desidia,ae; cessatio,onis; inertia,ae.
ocioso, adj. otiosus,a,um; deses,idis.
oclusão, s.f. occlusio,onis.
ôco, adj. cavus,a,um; vacuus, a,um; inanis,e.
ocorrência, s.f. casus,us; res, rei.
ocorrer, v.i. occurrere.

ocra, s.f. ou **ocre,** s.m. ochra, ae.
octingentésimo, num. ord. octingentesimus,a,um.
octogenário, adj. octogenarius, a,um.
octogésimo, num. ord. octogesimus,a,um.
octógono, adj. octogonos,on. // S.m. octogonum,i.
octuplicar, v.t. octuplicare.
óctuplo, adj. octuplus,a,um. // S.m. octuplum,i.
óculos, s.m. pl. perspicilla, orum.
ocultação, s.f. occultatio,onis.
ocultar, v.t. occultare.
oculto, adj. occultus,a,um; latens,entis; caecus,a,um.
ocupação, s.f. occupatio,onis; opus,eris; negotium,ii; labor,oris.
ocupado, part. e adj. occupatus,a,um; insessus,a,um; distentus,a,um.
ocupar, v.t. occupare, capere, insidere; capere, tenere, obsidere.
ode, s.f. carmen,inis.
odeão, s.m. odeum,i.
odiar, v.i. odisse, abhorrere.
ódio, s.m. odium,ii; invidia, ae; aversatio,onis.
odioso, adj. odiosus,a,um; invisus,a,um; invidiosus,a,um.
odisséia, n.p. Odyssea,ae.
odor, s.m. odor,oris.
odorante, adj. odorus,a,um; odoratus,a,um; fragrans,antis.
odorar, v.i. olere, redolere, flagrare.
odorífero, adj. odorifer,fera, ferum.
oeste, s.m. V. **ocidente.**
ofegante, adj. anhelans,antis.
ofegar, v.i. anhelare.
ofêgo, s.m. anhelatio,onis.
ofender, v.t. offendere, violare, laedere.
ofensa, s.f. offensa,ae; offensio,onis; injuria,ae.
ofensivo, adj. injuriosus,a,um; contumeliosus,a,um; probrosus,a,um; infestus,a,um; infensus,a,um.
oferecer, v.t. offerre, deferre, porrigere, dare, tradere.
oferecimento, s.m. oblatio, onis.
oferenda, s.f. donum,i; sacrum,i; honos,ris; supplicium,ii.
ofertar, s.f. res oblata. V. **oferecimento.**
ofertório, s.m. offertorium,ii.
oficial, adj. publicus,a,um. // S.m. minister,tri; centurio, onis.
oficiar, v.i. sacra facere.
oficina, s.f. officina,ae.
ofício, s.m. officium,ii; munus,eris; ministerium,ii.
oficioso, adj. officiosus,a,um.
oftalmia, s.f. lippitudo,inis.
ofuscar, v.t. officere, obumbrare; obscurare, offundere.
oh, interj. oh!, hui!
oitava, s.f. octava,ae.
oitavo, num. ord. octavus,a, um.
oitenta, num. card. octoginta; octogeni,ae,a.
oito, num. card. octo; octoni, ae,a.
oitocentos, num. card. octigenti,ae,a.
olá, interj. heus!, ohe!
olaria, s.f. figlina,ae; fictilia, orum.
oleaginoso, adj. oleagineus,a, um; oleosus,a,um.

oleiro, s.m. figulus,i.
óleo, s.m. oleum,i.
oleoso, adj. oleaceus,a,um; unguinosus,a,um; unctus,a,um.
olfato, s.m. odoratus,us; olfactus,us.
olha, s.f. satura,ae.
olhadela, s.f. oculorum conjectus.
olhar, v.t. e i. adspicere, conspicere, spectare, adspectare. // S.m. adspectus,us; conspectus,us; obtutus,us.
olheiro, s.m. custos,odis; scatebra,ae.
ôlho, s.m. oculus,i.
olimpíada, s.f. olympias,adis.
olímpico, adj. Olympiacus,a,um; Olympicus,a,um; Olympius,a,um.
Olimpo, np. Olympus,i.
olisiponense, adj. Olisiponensis,e.
oliva, s.f. oliva,ae.
oliváceo, adj. oleagineus,a,um.
olival, s.m. olivetum,i.
oliveira, s.f. oliva,ae; olea,ae.
olmedal, s.m. ulmarium,ii.
olmeiro ou **olmo,** s.m. ulmus,i.
olor, s.m. olor,oris.
ombreira, s.f. postis,is.
ombro, s.m. umerus,i.
omissão, s.f. praetermissio,onis; intermissio,onis.
omitir, v.t. omittere, praetermittere, negligere, praeterire; mittere, relinquere, reticere.
omoplata, s.f. scapulae,arum.
onagro, s.m. onager,gri.
onça, s.f. uncia,ae.
onda, s.f. unda,ae; aqua,ae; fluctus,us.
onde, adv. ubi.
ondeado, part. e adj. undatus,a,um; undulatus,a,um; fluctuosus,a,um; crispus,a,um.
ondeante, adj. undans,antis; fluctuosus,a,um; undosus,a,um.
ondear, v.i. undare, fluctuare.
ondulado, adj. undulatus,a,um.
ondular, v.i. undare, fluctuare; (fig.) sinuari.
onduloso, adj. undatus,a,um; sinuosus,a,um.
onerar, v.t. onerare.
onerário, adj. onerarius,a,um.
oneroso, adj. onerosus,a,um; gravis,e; sumptuosus,a,um; molestus,a,um.
onipotência, s.f. omnipotentia,ae.
onipotente, adj. omnipotens,entis.
onisciência, s.f. omnium rerum scientia.
onisciente, adj. omnium rerum sciens.
onívoro, adj. omnivorus,a,um.
oniromancia, s.f. intelligentia somniorum.
onomatopéia, s.f. onomatopoeia,ae.
ontem, adv. heri, hesterno die.
ônus, s.m. onus,eris.
onze, num. card. undecim; undeni,ae,a.
opaco, adj. non pellucidus,a,um; obscurus,a,um; caecus,a,um; opacus,a,um.
opala, s.f. opalus,i.
opção, s.f. optio,onis.
operação, s.f. opus,eris; res,rei; manus curatio.

operar, v.t. e i. facere, agere, efficere, conficere; manu curare. // V.p. fieri, effici, evenire.
operário, adj. operarius,a,um. // S.m. opefex,ficis; operarius,ii; faber,bri.
opérculo, s.m. operculum,i.
opilação, s.f. oppilatio,onis.
opilar, v.t. oppilare.
opimo, adj. opimus,a,um.
opinar, v.i. censere, sententiam dare.
opinião, s.f. sententia,ae; opinio,onis; opinatio,onis; sensus,us; existimatio,onis.
ópio, s.m. opium,ii; meconium,ii.
opíparo, adj. opiparus,a,um.
opoente ou **oponente,** adj. e s.m. intercessor,oris; contradictor,oris; adversus,a,um.
opor, v.t. opponere, obicere. // V.p. adversari, obsistere, resistere.
oportunidade, s.f. opportunitas,atis; commoditas,atis.
oportuno, adj. opportunus,a,um; commodus,a,um.
oposição, s.f. discrepantia,ae; oppositio,onis.
oposto, adj. oppositus,a,um; adversus,a,um; objectus,a,um.
opressão, s.f. oppressio,onis; suffocatio,onis; suppressio,onis.
opressor, s.m. oppressor,oris; tyrannus,i.
oprimir, v.t. opprimere, vexare.
opróbrio, s.m. opprobrium,ii; dedecus,oris; ignominia,ae; labes,is.
oprobrioso, adj. opprobriosus,a,um.
optação, s.f. optatio,onis.
optar, v.i. optare.
optativo, adj. optativus,a,um.
óptica ou **ótica,** s.f. optice,es.
óptico ou **ótico,** adj. ad visum pertinens.
optimates ou **otimates,** s.m. pl. optimates,um ou ium.
opulência, s.f. opulentia,ae.
opulento, adj. opulentus,a,um.
opúsculo, s.m. opusculum,i; libellus,i.
ora, conj. atqui, vero (posp.), autem (posp.) V. **agora.**
oração, s.f. oratio,onis.
oráculo, s.m. oraculum,i; fatum,i; responsum,i; vates,is.
orador, s.m. orator,oris.
orago, s.m. V. **oráculo** e **padroeiro.**
oral, adj. praesens,entis.
orar, v.i. precari deos; dicere, loqui, disserere.
oratória, s.f. ratio dicendi.
oratório, s.m. oratorium,ii; sacrarium,ii. // Adj. oratorius,a,um.
orbe, s.m. orbis,is; globus.
orbicular, adj. orbiculatus,a,um; globosus,a,um.
órbita, s.f. orbis,is; ambitus,us; circulus,i.
orca, s.f. orca,ae.
orco, s.m. Orcus,i.
ordem, s.f. ordo,inis; dispositio,onis; instructio,onis; acies,ei; disciplina,ae; ratio,onis; nota,ae; jussum,i; mandatum,i; jussus,us; imperium,ii; potestas,atis.
ordenação, s.f. ordo,inis; dispositio,onis; compositio,onis; scitum,i; edictum,i; decretum,i; ordinatio,onis.

ordenado, part. e adj. dispositus,a,um; instructus,a,um; ordinatus,a,um; sancitus,a,um; edictus,a,um; imperatus,a,um. // S.m. merces,edis; praemium,ii; pretium,ii.
ordenador, s.m. instructor,oris; dispositor,oris.
ordenança, s.f. militaris famulus; secutor tribuni.
ordenar, v.t. ordinare, componere, instruere, disponere; jubere, edicere, constituere, decernere, sancire; imperare; praescribere, indicere, praecipere.
ordenhado, part. e adj. mulctus,a,um; mulsus,a,um.
ordenhar, v.t. mulgere, emulgere.
ordinal, adj. ordinalis,e.
ordinário, adj. ordinarius,a,um; solitus,a,um; usitatus,a,um; quotidianus,a,um; consuetus,a,um; sollemnis,e; communis,e; mediocris,e. // S.m. consuetudo,inis.
orégão, s.m. origanum,i; cunila,ae.
orelha, s.f. auris,is; auricula,ae.
orelhudo, adj. auritus,a,um.
órfão, s.m. orbus,i; pupillus,i. // Adj. orbus,a,um.
orgânico, adj. animalis,e.
organismo, s.m. compositio,onis.
organista, s.m. organarius,ii; hydraules,ae.
organização, s.f. structura,ae; temperatio,onis; compositio,onis.
organizado, part. e adj. animalis,e; praeparatus,a,um.
organizador, s.m. compositor,oris.
organizar, v.t. formare, informare, conformare; constituere, componere, temperare, describere.
órgão, s.m. pars corporis; instrumentum,i; organum,i.
orgia, s.f. potatio,onis; comissatio,onis; (pl.) orgia,orum; bacchanalia,ium.
orgíaco, adj. libidinosus,a,um; luxuriosus,a,um; dissolutus,a,um.
orgulho, s.m. superbia,ae; spiritus,us; laus,dis; decus,oris.
orgulhoso, adj. superbus,a,um; inflatus,a,um; elatus,a,um; ferox,ocis.
orientação, s.f. situs,us.
oriental, adj. orientalis,e.
oriente, s.m. oriens,entis; solis ortus.
orifício, s.m. os,oris.
origem, s.f. origo,inis; principium,ii; initium,ii; exordium,ii; ortus,us; fons,tis; semen,inis; originatio,onis.
original, adj. ingenitus,a,um; archetypus,a,um; novus,a,um. // S.m. exemplar,aris; archetypum,i.
originalidade, s.f. proprietas,atis; ingenium,ii.
originar-se, v.p. exsistere ex, manare a.
originário, adj. oriundus,a,um (ex ou ab); ortus,a,um (ab).
oriundo, adj. oriundus,a,um.
orla, s.f. ora,ae.
orlar, v.t. praetexere.
ornado, part. e adj. ornatus,a,um; exornatus,a,um; decoratus,a,um.
ornador, s.m. exornator,oris.

ornamentar, v.t. ornare, decorare.
ornamento, s.m. ornatus,us; ornamentum,i.
ornar, v.t. ornare, decorare, adornare, exornare.
ornato, s.m. ornatio,onis; ornatus,us; exornatio,onis.
orquestra, s.f. orchestra,ae; symphonia,ae.
ortodoxia, s.f. sana fides.
ortodoxo, adj. orthodoxus,a,um.
ortogonal, adj. orthogonius ou orthogonus,a,um.
ortografar, v.t. recte scribere.
ortografia, s.f. orthographia,ae.
ortopnéia, s.f. orthopnoea,ae.
orvalhado, adj. roscidus,a,um; rorulentus,a,um; irroratus,a,um.
orvalhar, v.i. rorare (imp.). // V.t. irrorare.
orvalho, s.m. ros,ris.
oscilação, s.f. mutatio,onis; oscillatio,onis.
oscilar, v.i. nutare, jactari, varsari, vacillare.
oscular, v.t. osculari.
ósculo, s.m. osculum,i.
ossada, s.f. ossa,ium.
ósseo, adj. ossuosus,a,um.
ossículo, s.m. ossiculum,i.
ossificação, s.f. formatio ossium.
ossificar, v.t. indurare. // V.i. indurescere.
ossífrago, adj. ossifragus,a,um.
ôsso, s.m. os,ossis; (pl.) cineres,um.
ossuário, s.m. ossuarium,ii.
ostensivo, adj. apertus,a,um.
ostentação, s.f. ostentatio,onis; venditatio,onis; ambitio,onis.
ostentador, s.m. ostentator,oris.
ostentar, v.t. ostentare, venditare.
ostiário, s.m. ostiarius,ii.
ostra, s.f. ostrea,ae.
ostracismo, s.m. ostracismus,i.
ostreira, s.f. ostrearum vivaria.
ostrífero, adj. ostrifer,fera,ferum.
ostro, s.m. ostrum,i.
ostrogodos, s.m.pl. Ostrogothi,orum.
ótimo, adj. optimus,a,um.
ou, conj. aut; vel, -ve; sive, seu; an.
ouriço, s.m. ericius,ii; echinus,i.
ourives, s.m. aurifex,ficis.
ourivesaria, s.f. aurificina,ae.
ouro, s.m. aurum,i.
ouropel, s.m. bractea,ae; lamella,ae.
ouro-pigmento, s.m. auripigmentum,i.
ousadia, s.f. audatia,ae.
ousar, v.t. audare.
outeiro, s.m. tumulus,i.
outonal, adj. autumnalis,e; autumnus,a,um.
outono, s.m. autumnus,i.
outorga, s.f. concessio,onis.
outorgar, v.t. concedere.
outrem, pron. alter,erius.
outro, pron. indef. alius,a,ud.
outrora, adv. quondam, olim, prius, antea.
outrossim, adv. item, itidem, pariter, aeque, etiam, quoque (posp.).
outubro, s.m. october,bris.
ouvido, s.m. auditus,us; aures,ium.
ouvidor, s.m. auditor,oris.

ouvinte, s.m. audiens,entis; auditor,oris.

ouvir, v.t. e i. audire, exaudire, sentire.

ova, s.f. ova,orum.

ovação, s.f. ovatio,onis.

oval, adj. ovatus,a,um.

ovar, v.i. ova ponere, fetificare.

ovário, s.m. loca genitalia, orum.

ovelha, s.f. ovis,is.

ovelhada, s.f. grex,gis.

ovil, s.m. ovile,is.

ovino, adj. oviarius,a,um; ovillus,a,um.

ovíparo, adj. oviparus,a,um.

ôvo, s.m. ovum,i.

oxalá, interj. utinam.

P

pá, s.f. pala,ae; rutrum,i.

pacatez, s.f. placiditas,atis.

pacato, adj. pacatus,a,um; quietus,a,um; placidus,a, um.

paciência, s.f. patientia,ae; tolerantia,ae.

paciente, adj. patiens,entis.

pacificação, s.f. pacificatio, onis.

pacificador, s.m. pacificator, oris; pacator,oris. // Adj. pacificatorius,a,um.

pacificar, v.t. pacare, componere.

pacífico, adj. pacificus,a,um; pacatus,a,um; quietus,a,um.

pacto, s.m. pactum,i; pactio, onis; conventum,i; conventio,onis.

padaria, s.f. pistrina,ae; pistrinum,i; panificium,ii.

padeira, s.f. pistrix,icis.

padeiro, s.m. pistor,oris.

padieira, s.f. supercilium,ii.

padiola, s.f. feretrum,i; ferculum,i.

padrão, s.m. mensura legitima.

padrasto, s.m. vitricus,i.

padre, s.m. sacerdos,tis; presbyter,eri.

padre-nosso, s.m. pater noster.

padrinho, s.m. patrinus,i.

padroeira, s.f. patrona,ae.

padroeiro, s.m. patronus,i.

Pádua, Geogr. Patavium,ii.

paduano, adj. Patavinus,a,um.

paga, s.f. solutio,onis; numeratio,onis; merces,edis.

pagador, s.m. quaestor,oris; tribunus aerarius.

pagamento, s.m. solutio,onis; pensio,onis; numeratio,onis.

paganismo, s.m. gentilitas, atis; paganorum doctrina.

pagão, adj. gentilis,e; paganus,a,um. // S.m. paganus,i.

pagar, v.t. e i. solvere, satisfacere, absolvere; numerare, praestare.

pagável, adj. solvendus,a,um; dissolvendus,a,um; praestandus,a,um.

página, s.f. pagina,ae; paginucula,ae.

pago, part. e adj. solutus,a, um; persolutus,a,um; expensus,a,um.

pai, s.m. pater,tris; parens, entis.

painço, s.m. panicum,i.

painel, s.m. tabella,ae; pictura,ae.

pairar, v.i. librare se; imminere.

país, s.m. V. **nação, pátria.**

paixão, s.f. passio,onis; affectus,us; motus,us; commotio,onis; libido,inis; cupiditas,atis; cupido,inis; amor,oris.

pala, s.f. pala,ae.
palácio, s.m. aedes magnificae.
paladar, s.m. palatum,i.
paládio, s.m. Palladium,ii; tutela,ae; arx,cis.
palafrém, s.m. palafredus,i; palefredus,i.
palafreneiro, s.m. agaso,onis.
palato, s.m. palatum,i.
palavra, s.f. verbum,i; vox,cis; locutio,onis; sermo,onis; oratio,onis.
palavreado, s.m. loquacitas,atis.
palco, s.m. V. **estrado**, **proscênio**.
Palermo, Geogr. Panormus,i; Panormum,i.
palestra, s.f. palaestra,ae.
paleta, s.f. pictorum tabella.
palha, s.f. palea,ae; stramentum,i; stipula,ae.
palheiro, s.m. palearium,ii.
palhêta, s.f. palea,ae; lamina,ae.
palhoça, s.f. tugurium,ii.
paliar, v.t. colorare, praetexere; lenire.
paliativo, s.m. levamentum,i; lenimentum,i.
paliçada, s.f. vallum,i; vallus,i.
palidez, s.f. pallor,oris.
pálido, adj. pallidus,a,um; exsanguis,e; pallens,entis.
palimpsesto, s.m. palimpsestos,i.
palinódia, s.f. palinodia,ae.
pálio, s.m. aulaeum,i; pallium,ii.
palito, s.m. dentiscalpium,ii.
palma, s.f. palma,ae.
palmada, s.f. colaphus,i.
palmar, s.m. palmetum,i.
palmatória, s.f. ferula,ae.
palmear, v.i. plaudere, plausum dare.
palmeira, s.f. palma,ae.
palmífero, adj. palmifer,fera,ferum; palmiger,gera,gerum.
palmilha, s.f. solum,i.
palmípede, adj. palmipes,pedis.
palmo, s.m. palmus,i.
palor, s.m. pallor,oris.
palpitação, s.f. palpitatio,onis.
palpitante, adj. palpitans,antis.
palpitar, v.i. palpitare, micare, trepidare, salire.
palrar, v.i. garrire, blaterare.
palustre, adj. paluster,tris,tre; paludosus,a,um.
pâmpano, s.m. pampinus,i; palmes,itis.
pampanoso, adj. pampinosus,a,um.
panarício ou panariz, s.m. paronychium,ii; panaricium,ii.
pança, s.f. venter,tris; pantices,um; abdomen,inis.
pancada, s.f. ictus,us; percussio,onis; plaga,ae; pulsus,us.
pandectas, s.f.pl. pandectae,arum.
pandeiro, s.m. tympanum,i.
panela, s.f. olla,ae.
panfleto, s.m. libellus,i.
pânico, s.m. terror,oris.
panícula, s.f. panicula,ae.
pano, s.m. pannus,i; vestis,is; lacinia,ae.
panorama, s.m. prospectus,us.
pântano, s.m. palus,udis; stagnum,i.
pantanoso, adj. paluster,tris,tre; paludosus,a,um.

panteão, s.m. Pantheum,i.
pantera, s.f. panthera,ae.
pantomima, s.f. chironomia,ae.
pantomimeiro ou pantomimo, s.m. pantomimus,i; gesticulator,oris.
pão, s.m. panis,is; victus,us.
papa, s.m. papa,ae; pontifex Romanus.
papado, s.m. pontificatus,us.
papa-figo, s.m. ficedula,ae.
papagaio, s.m. psittacus,i.
papas, s.f.pl. puls,tis; sorbitio,onis; pulticula,ae; granaea,ae.
paparicos, s.m.pl. blanditiae,arum.
papel, s.m. charta,ae; papyrus,i; (pl.) litterae,arum.
papeleiro, s.m. chartarius,ii.
papila, s.f. papilla,ae.
papiro, s.m. papyrus,i.
papo, s.m. ingluvies,ei.
papoula, s.f. papaver,eris.
paquête, s.m. actuaria,ae.
par, adj. par, paris; compar,aris; similis,e; aequalis,e. // S.m. par, paris; bini,ae,a.
para, prep. ad (ac.), in (ac.); erga (ac.); contra (ac.), adversus (ac.). // Designando atribuição, emprega-se o dativo.
parabém, s.m. ou **parabéns**, s.m.pl. V. **felicitação**.
parábola, s.f. parabole,es.
paracleto, s.m. Paracletus,i.
parada, s.f. statio,onis; retentio,onis; decursus,us; decursio,onis.
paradeiro, s.m. sedes,is; mansio,onis.
paradigma, s.m. paradigma,atis.
paráfrase, s.f. paraphrasis,is.
parafrasta, s.m. paraphrastes,ae.
parafuso, s.m. cochlea,ae.
paragem, s.f. statio,onis; locus,i.
paragoge, s.f. paragoge,es.
parágrafo, s.m. paragraphus,i; caput,itis.
paraíso, s.m. paradisus,i.
paralelepípedo, s.m. parallelepipedum,i.
paralelismo, s.m. aequilatatio,onis.
paralelo, adj. parallelus,a,um; parallelos,on. // S.m. comparatio,onis.
paralelogramo, s.m. parallelogrammum,i.
paralisar, v.t. debilitare; (fig.) infirmare. // V.i. debilitari.
paralisia, s.f. debilitas,atis.
paralítico, adj. debilis,e. // S.m. paralyticus,i.
paraninfo, s.m. paranymphus,i; pronubus,i.
parapeito, s.m. pluteus,i; lorica,ae; porticus,uum.
parar, v.t. sistere, morari, tenere, detinere, continere. // V.i. consistere, subsistere; desinere, desistere, cessare.
parasita, s.m. parasitus,i (fem.: parasita,ae).
parasitismo, s.m. parasitatio,onis.
parasito, s.m. V. **parasita**.
parca, s.f. Parca,ae.
parceiro, s.m. socius,ii; comes,itis.
parcela, s.f. particula,ae; uncia,ae.
parcial, adj. particularis,e; non totus,a,um; cupidus,a,um; iniquus,a,um.

parcimônia, s.f. parsimonia, ae; tenacitas,atis.
parcimonioso, adj. malignus, a,um; praeparcus,a,um.
parco, adj. parcus,a,um.
pardal, s.m. passer,eris.
pardo, adj. pullus,a,um.
páreas, s.f.pl. (anat.) secundae,arum.
parecer, v.i. videri, speciem praebere. // S.m. vultus, us; os,oris. V. opinião.
parecido, adj. similis,e; verus, a,um; spirans,antis.
parede, s.f. paries,etis.
parélio, s.m. parelion,ii.
parênese, s.f. paraenesis,eos.
parente, s.m. propinquus,i; gentilis,is. // Adj. cognatus,a,um; vicinus,a,um.
parentela, s.f. cognatio,onis.
parentesco, s.m. propinquitas, atis; cognatio,onis; gentilitas,atis.
parêntese, s.m. interjectio, onis; interclusio,onis; nota ae.
pargo, s.m. pagrus,i.
paridade, s.f. aequalitas,atis; similitudo,inis.
parietária, s.f. parietaria,ae.
parir, v.t. e i. parere.
Paris, Geogr. Lutetia,ae; Parisii,orum.
parisiense, adj. Parisinus,a, um. // S.m.pl. Parisii, orum.
parlamentário, s.m. caduceator,oris; orator,oris.
parlamento, s.m. senatus,us.
parlapatice, s.f. vaniloquentia,ae; vanitas,atis.
paronomásia, s.f. paranomasia,ae.
paróquia, s.f. parochia,ae; paroecia,ae.
parotidite, s.f. parotis,idis.
paroxismo, s.m. impetus,us; accessio,onis.
parra, s.f. pampinus,i.
parricídio, s.m. parricidium,ii.
parte, s.f. pars,tis; portio, onis; locus,i.
parteira, s.f. obstetrix,cis.
partição, s.f. partitio,onis; divisio,onis.
participação, s.f. communicatio,onis; consortio,onis; consortium,ii.
participante, adj. particeps,cipis.
participar, v.i. participare (rem). V. informar.
participio, s.m. participium,ii.
partícula, s.f. particula,ae.
particular, adj. singularis,e; peculiaris,e; singuli,ae,a; proprius,a,um; praecipuus, a,um; suus,a,um.
particularidade, s.f. res,ei; proprium,ii.
particularizar, v.t. singula persequi, edisserere.
partida, s.f. profectio,onis; discessus,us; abitus,us; lusus,us.
partidário, adj. e s.m. fautor, oris; adjutor,oris; amator, oris.
partido, s.m. partes,ium; pars,tis; factio,onis; secta, ae; merces,edis.
partilha, s.f. partitio,onis; divisio,onis; distributio, onis.
partilhar, v.t. partiri, dispertiri, dividere, distribuere.
partir, v.t. V. dividir, quebrar. // V.i. proficisci, discedere, abire, migrare; manare, emanare.

partitivo, adj. dividuus,a,um.
parto, s.m. partus,us.
parturiente, adj. e s.f. parturiens,entis.
parvo, adj. parvus,a,um. V. tolo.
parvoíce, s.f. stultitia,ae; ineptiae,arum.
páscoa, s.f. Pascha,ae.
pasmar, v.t. obstupefacere. // V.i. mirari, admirari, stupescere.
passado, part. e adj. trajectus,a,um; transitus,a,um; superatus,a,um; transmissus,a,um; traductus,a,um; praeteritus,a,um; transactus,a,um. // S.m. tempus praeteritum; aetas praeterita.
passageiro, adj. brevis,e; fugax,acis. // S.m. vector, oris.
passagem, s.f. transitus,us; transgressio,onis; iter,itineris.
passamaneiro, s.m. segmentarius,ii.
passamanes, s.m.pl. segmentum,i.
passaporte, s.m. syngraphus,i.
passar, v.i. e t. transire, praeterire; desinere; cedere, concedere, deferri; traducere, consumere, absumere, conterere; transportare; tradere. // V.p. effluere, praeterire, fugere; agi, fieri.
passarinheiro, s.m. auceps, cupis.
passarinho, s.m. avicula,ae.
pássaro, s.m. avicula,ae.
passatempo, s.m. ludus,i; oblectatio,onis; oblectamentum,i.
passe, s.m. diploma,atis.
passeador, adj. e s.m. ambulator,oris.
passeante, s.m. ambulans,antis.
passear, v.t. circumducere, circumferre. // V.i. ambulare, deambulare, inambulare, spatiari.
passeata, s.f. ambulatiuncula, ae.
passeio, s.m. ambulatio,onis; inambulatio,onis; deambulatio,onis; ambulacrum,i; spatium,ii.
passento, adj. bibulus,a,um.
passibilidade, s.f. passibilitas,atis.
passível, adj. passibilis,e.
passividade, s.f. quies,etis.
passivo, adj. passivus,a,um; iners,tis. // S.m. debitum,i.
passo, s.m. passus,us; gradus,us; motus,us; vestigium,ii. // A cada passo: loc. adv. passim, vulgo.
pasta, s.f. V. massa; scrinium,ii; librarium,ii.
pastagem, s.f. pastio,onis; pastus,us; pascuum,i.
pastar, v.i. pasci, pabulari. // V.t. pascere, depascere.
pastel, s.m. artocreas,atis; pemma,atis; dulcium,ii.
pastilha, s.f. pastillus,i; globulus,i; globus,i.
pasto, s.m. pastus,us; cibus, i; esca,ae; pabulum,i.
pastor, s.m. pastor,oris.
pastoral ou **pastoril**, adj. pastoralis,e; pastoricius,a,um.
pastoso, adj. lentus,a,um; glutinosus,a,um.
pata, s.f. pes,pedis; (fêmea do pato) femina anas ou anas,atis.
patada, s.f. ictus pedis.

patela, s.f. patella,ae.
patena, s.f. patena,ae.
patente, s.f. diploma,atis. // Adj. patens,entis; evidens, entis.
pátera, s.f. patera,ae.
paternal, adj. V. **paterno**.
paternidade, s.f. paternum nomen.
paterno, adj. paternus,a,um; patrius,a,um.
patíbulo, s.m. patibulum,i.
patife, adj. e s.m. verbero, onis.
pátio, s.m. aula,ae; area,ae; atrium,ii.
pato, s.m. anas,atis.
patranha, s.f. fabula,ae.
patrão, s.m. herus,i; magister,tri; patronus,i.
pátria, s.f. patria,ae; domus, us.
patriarca, s.m. patriarcha ou patriarches,ae.
patriarcal, adj. patriarchalis,e.
patriciado, s.m. patriciatus, us.
patrício, s.m. patricius,ii.
patrimonial, adj. patrius,a, um.
pátrio, adj. patrius,a,um.
patriota, s.m. patriae amans.
patrocinar, v.t. patrocinari, favere.
patrocínio, s.m. patrocinium, ii; clientela,ae.
patronato, s.m. patronatus,us.
patronímico, adj. patronymicus,a,um.
patrono, s.m. patronus,i.
patrulha, s.f. circuitio,onis; vigiliae,arum.
pau, s.m. lignum,i; fustis,is.
paul, s.m. palus,udis; stagnum,i.
pausa, s.f. intermissio,onis; pausa ae; intervallum,i.
pausado, adj. sedatus,a,um; remissus,a,um.
pavão, s.m. pavo,onis.
paveia, s.f. manipulus,i.
pavês, s.m. scutum,i.
pávido, adj. pavidus,a,um.
pavilhão, s.m. papilio,onis; trichila,ae.
pavimentar, v.t. contabulare.
pavimento, s.m. contabulatio, onis.
pavio, s.m. ellychnium,ii; linamentum,i.
pavoa, s.f. pava,ae.
pavor, s.m. pavor,oris; terror, oris; formido,inis.
pavoroso, adj. terribilis,e; horribilis,e; formidolosus,a, um.
paz, s.f. pax,cis; otium,ii; quies,etis; concordia,ae.
pé, s.m. pes,pedis; calax,cis; vestigium,ii; stirps,pis.
peanha, s.f. basis,is.
peão, s.m. pedes,itis; turbo, inis; buxus,i.
peça, s.f. pars,tis; particula, ae.
pecado, s.m. peccatum,i.
pecador, s.m. peccator,oris; peccans,antis.
pecaminoso, adj. nocens,entis; scelestus,a,um; nefarius,a, um.
pecar, v.i. peccare, delinquere; claudicare, claudere.
pecíolo, s.m. petiolus,i.
peçonha, s.f. venenum,i; virus,i.
peçonhento, adj. venenatus,a, um.
pecuário, adj. pecuarius,a,um.
peculador, s.m. peculator, oris.
peculato, s.m. peculatus,us.

peculiar, adj. peculiaris,e; proprius,a,um.
pecúlio, s.m. peculium,ii.
pecúnia, s.f. pecunia,ae.
pecuniário, adj. pecuniarius, a,um.
pecunioso, adj. pecuniosus,a, um.
pedaço, s.m. pars,tis; frustum,i.
pedagogo, s.m. paedagogus,i.
pedantesco, adj. affectatus,a, um.
pedantismo, s.m. arrogantia, ae.
pé-de-leão, s.m. leontopodion, ii.
pederneira, s.f. silex,icis; lapis silex.
pedestal, s.m. basis,is.
pedestre, adj. pedestris,e; pedester,tris,tre.
pedículo, s.m. pediculus,i.
pedido, s.m. petitio,onis; postulatio,onis; rogatio,onis.
pedidor, s.m. petitor,oris; flagitator,oris.
pedir, v.t. petere, postulare, poscere, rogare; precari, orare.
peditório, s.m. collatio,onis.
pedra, s.f. lapis,idis; gemma, ae; calculus,i.
pedrada, s.f. lapidatio,onis.
pedraria, s.f. gemmae,arum.
pedregal, s.m. saxetum,i; aspretum,i.
pedregoso, adj. lapidosus,a, um; lapideus,a,um; saxosus,a,um.
pedregulho, s.m. saxum,i.
pedreira, s.f. lapicidinae, arum.
pedreiro, s.m. structor,oris.
pedúnculo, s.m. pediculus,i.
pêga, s.f. pica,ae.
pegada, s.f. vestigium,ii.
pegadiço ou **pegajoso**, adj. viscosus,a,um; glutinosus, a,um; lentus,a um.
pegar, v.t. e i. V. **colar**, **agarrar**.
pégaso, s.m. Pegasus,i.
peias, s.f.pl. compedes,um ou ium; impedimentum,i.
peita, s.f. largitio,onis. V. **subôrno**.
peiteiro, s.m. corruptor,oris; largitor,oris.
peito, s.m. pectus,oris; latus, eris; (pl.) mammae,arum.
peitoral, adj. pectoralis,e. // S.m. pectorale,is; antilena, ae.
peitoril, s.m. lorica,ae.
peixe, s.m. piscis,is.
peixe-espada, s.m. galdius,ii.
peixeiro, s.m. piscarius,ii.
pejo, s.m. verecundia,ae; pudor,oris.
pejoso, adj. pudens,entis; castus,a,um.
péla, s.f. pila,ae; sphera,ae.
pelado, part. e adj. glaber, bra,brum; depilatus,a,um; depilis,e.
pélago, s.m. pelagus,i; imum mare.
pelar, v.t. glabrare, depilare. // V.p. glabrescere.
pele, s.f. cutis,is; pellis,is; membrana,ae.
peleiro, s.m. pellio,onis.
peleja, s.f. V. **combate**.
pelica, s.f. pellicula,ae.
pelicano, s.m. onocrotalus,i; pelicanus,i.
película, s.f. pellicula,ae; membrana,ae.
pêlo, s.m. pilus,i; villus,i; pexitas,atis.
pelota, s.f. V. **péla**.
pelotão, s.m. globus,i; orbis, is.

pelotica, s.f. praestigiae,arum.
pelotiqueiro, s.m. praestigiator,oris.
pelúcia, s.f. gausapa,ae; gausapum,i.
peludo, adj. pilosus,a,um; villosus,a,um; hirtus,a,um.
pelugem, s.f. pilus,i; villi, orum.
pena, s.f. poena,ae; animadversio,onis; maeror,oris; aegritudo,inis; penna,ae; pluma,ae; calamus,i.
penacho, s.m. crista,ae; juba, ae.
penal, adj. poenalis,e; poenarius,a,um.
penalidade, s.f. poenae,arum.
penalizado, part. e adj. sollicitus,a,um; maestus,a,um; tristis,e.
penalizar, v.t. angere, cruciare, sollicitare.
penar, v.i. cruciari, excruciari.
penates, s.m.pl. Penates,um ou ium.
pendão, s.m. signum,i; vexillum,i.
pendente, adj. dependens,entis; pendens,entis; propendens,entis; primissus,a,um.
pender, v.i. pendere; inclinari, proclinari.
pendurar, v.t. suspendere.
penedia, s.f. saxea moles.
penedo, s.m. saxum,i; rupes, is.
peneira, s.f. cribrum,i; incerniculum,i.
peneirar, v.t. cernere, incernere, subcernere.
peneireiro, s.m. cribrarius,ii.
penetração, s.f. irruptio,onis; acies,ei; acumen,inis.
penetrado, part. e adj. penetratus,a,um; madidus,a,um.
penetrador, s.m. penetrator, oris.
penetrais, s.m.pl. penetralia, ium.
penetrante, adj. penetrabilis, e; acer,cris,cre; (fig.) perspicax,acis.
penetrar, v.i. penetrare in pervadere, inire, intrare, ingredi.
penetrativo, adj. penetrabilis,e.
penetrável, adj. penetrabilis,e.
penha, s.f. rupes,is; saxum,i.
penhasco, s.m. saxum,i; rupes,is.
penhascoso, adj. scopulosus a, um.
penhor, s.m. pignus,oris; (fig.) praes,dis.
penhora, s.f. manus injectio.
penhorado, adj. pigneratus,a, um.
penhorar, v.t. capere, occupare.
península, s.f. paeninsula,ae.
penitência, s.f. paenitentia, ae.
penitente, adj. e s.m. paenitens,entis.
penoso, adj. difficilis,e; arduus,a,um; operosus,a,um; acerbus,a,um; molestus,a, um; tristis,e.
pensamento, s.m. cogitatio, onis; mens,entis; sensa, orum; sententia,ae.
pensão, s.f. annuum,i.
pensar, v.t. e i. cogitare; praesentire, praevidere; meditari, considerare; ratiocinari; arbitrari, existimare, putare. // V.t. curare.
pênsil, adj. pensilis,e.

pensionista, s.m. beneficiarius,ii.
penso, s.m. curatura,ae; cura,ae; curatio,onis.
pentacórdio, s.m. lyra pentachordos.
pentagonal, adj. pentagonus, a,um.
pentágono, s.m. pentagonium, ii; pentagonon ou pentagonum,i.
pentâmetro, adj. pentameter, tra,trum. // S.m. pentameter,tri.
pentassílabo, adj. pentasyllabos,on.
pentateuco, s.m. Pentateuchus, i; Pentateuchum,i.
pentatlo, s.m. pentathlum,i.
pente, s.m. pecten,inis; crinale,is.
pentear, v.t. pectere, depectere. // V.p. comere se.
pentecostes, s.m. pentecoste, es.
penteeiro, s.m. pectinarius,ii.
penugem, s.f. pluma,ae; lana, ae; lanugo,inis.
penugento, adj. lanuginosus, a,um.
penujar, v.i. pubescere.
penúltimo, adj. paenultimus, a,um.
penúria, s.f. penuria,ae.
peonagem, s.f. peditatus,us.
peonia, s.f. paeonia,ae.
pepinal, s.m. cucumerarium,ii.
pepino, s.m. cucumis,eris; cucumis,is.
pequenez, s.f. parvitas,atis; exiguitas,atis; brevitas, atis.
pequeno, adj. parvus,a,um; minutus,a,um; exiguus,a, um; pusillus,a,um.
pêra, s.f. pirum,i.
peralta, s.m. homo venustior.
perante, prep. ante (ac.), coram (abl.), prae (abl.).
perceber, v.t. V. entender, conhecer.
percepção, s.f. sensus,us; intellectus,us.
percevejo, s.m. cimex,icis.
percha, s.f. pertica,ae; contus,i.
percorrer, v.t. percurrere, peragrare, percursare, perlustrare.
percurso, s.m. percursatio, onis; iter,ineris.
percussão, s.f. percussio,onis; ictus,us.
percutir, v.t. percutere.
perda, s.f. pernicies,ei; exitium,ii; interitus,us; damnum,i; amissio,onis.
perdão, s.m. venia,ae. // Peço perdão: quaeso! obsecro te!
perder, v.t. perdere, pessumdare; corrumpere, infestare; amittere, privari, spoliari, deperdere. // V.p. se ou se ipsum perdere, se evertere; deerrare.
perdição, s.f. perditio,onis.
perdido, part. e adj. perditus, a,um; disperditus,a,um; corruptus,a,um; amissus,a, um; errans,antis.
perdiz, s.f. perdix,icis.
perdoar, v.i. ignoscere, veniam dare. // V.t. ignoscere, donare.
perduração, s.f. diuturnitas, atis; longitudo,inis.
perdurar, v.i. perdurare, edurare, perseverare.
perdurável, adj. diuturnus,a, um; longus,a,um; sempiternus,a,um.

perecedouro, adj. fluxus,a,um; caducus,a,um; fragilis,e.

perecer, v.i. perire, deperire.

peregrinação, s.f. peregrinatio,onis.

peregrinador, s.m. peregrinator,oris.

peregrinar, v.i. peregrinari.

peregrino, adj. peregrinus,a,um.

pereira, s.f. pirus,i.

peremptório, adj. firmissimus,a,um; invictus,a,um; certus,a,um.

perene, adj. perennis,e; perpetuus,a,um; continuus,a,um.

perfazer, v.t. perficere.

perfeição, s.f. perfectio,onis; absolutio,onis; virtus,tis; laus,dis.

perfeito, adj. perfectus,a,um; absolutus,a,um; summus,a,um; optimus,a,um; cumulatus,a,um.

perfídia, s.f. perfidia,ae.

pérfido, adj. perfidus,a,um; infidus,a,um; insidiosus,a,um.

perfil, s.m. faciei alterum latus.

perfilhar, v.t. sequi, consectari, favere.

perfumado, part. e adj. odoratus,a,um; unctus,a,um; fragrans,antis; suavis,e.

perfumador, s.m. suffitor,oris.

perfumar, v.t. odorare; ungere; suffire.

perfumaria, s.f. myropolium,ii; ungentaria,orum.

perfume, s.m. odor,oris; aroma,atis.

perfumista, s.m. unguentarius,ii.

perfunctório, adj. perfunctorius,a,um.

perfuração, s.f. perforatio,onis.

perfurar, v.t. perforare, perterebrare.

pergaminheiro, s.m. membranarius,ii.

pergaminho, s.m. membrana,ae; membranula,ae.

pergunta, s.f. interrogatio,onis; percontatio,onis.

perguntar, v.t. interrogare, percontari, sciscitari.

perícia, s.f. V. **habilidade**.

periclitante, adj. periclitans,antis.

periclitar, v.i. periclitari.

periferia, s.f. peripheria,ae; circulus,i.

perífrase, s.f. circuitio,onis; circuitus,us; circumlocutio,onis.

perigar, v.i. periclitari.

perigo, s.m. periculum,i.

perigoso, adj. periculosus,a,um; gravis,e; lubricus,a,um.

perímetro, s.m. circuitus,us; circulus,i.

periodicidade, s.f. reversio,onis; circuitus,us; conversio,onis.

periódico, adj. status,a,um.

período, s.m. spatium,ii; periodus,i; circuitus,us; cursus,us.

peripatético, adj. peripateticus,a,um.

périplo, s.m. periplus,i.

peripneumonia, s.f. peripneumonia,ae.

períptero, adj. peripteros,on

perissologia, s.f. perissologia,ae.

peristilo, s.m. perystilum,i; porticus,us.

perito, adj. peritus,a,um.

peritoneu, s.m. peritonaeum,i.

perjurar, v.t. violare, rumpere. // V.i. perjurare, pejerare.

perjúrio, s.m. perjurium,ii.

perjuro, adj. perjurus,a,um.

perlustrar, v.t. perlustrare.

permanecer, v.i. manere, remanere, resistere; permanere, stare.

permanência, s.f. constantia,ae; continuatio,onis.

permanente, adj. stabilis,e; perpetuus,a,um; constans,antis; firmus,a,um.

permeável, adj. penetrabilis,e; pervius,a,um.

permissão, s.f. permissio,onis; permissus,us; venia,ae.

permitir, v.t. permittere, concedere, sinere.

permuta ou **permutação**, s.f. permutatio,onis; mutatio,onis.

permutar, v.t. permutare, commutare.

perna, s.f. crus,ris.

pernear, v.i. tripudiare, exsultare.

pernicioso, adj. perniciosus,a,um; exitiosus,a,um; pestilens,entis.

pernil, s.m. acro,onis; acrocolium,ii.

pernoitar, v.i. pernoctare, jacere.

pérola, s.f. margarita,ae.

perolífero, adj. margaritifer,fera,ferum.

perôneo ou **peroneu**, s.m. sura,ae.

peroração, s.f. peroratio,onis; conclusio,onis; epilogus,i.

perorar, v.i. perorare.

perpassar, v.i. praeterire.

perpendicular, adj. directus,a,um.

perpetração, s.f. perpetratio,onis.

perpetrar, v.t. patrare, perpetrare.

perpétua, s.f. helichrysos,i; helichrysus,i.

perpetuação, s.f. continuatio,onis; propagatio,onis.

perpetuar, v.t. perpetuare, propagare. // V.p. permanere.

perpetuidade, s.f. perpetuitas,atis; perennitas,atis; aeternitas,atis.

perpétuo, adj. perpetuus,a,um; perennis,e; aeternus,a,u–; assiduus,a,um.

perplexidade, s.f. dubitatio,onis; inopia,ae.

perplexo, adj. inops,opis.

perquirição, s.f. inquisitio,onis; investigatio,onis; indagatio,onis.

perscrutação, s.f. perscrutatio,onis.

perscrutador, s.m. perscrutator,oris.

perscrutar, v.t. perscrutari.

perseguição, s.f. vexatio,onis; insectatio,onis.

perseguidor, adj. e s.m. vexator,oris; insectator,oris.

perseguir, v.t. vexare, insectari; (fig.) urgere; insequi, sequi, persequi.

perseverança, s.f. perseverantia,ae.

perseverante, adj. perseverans, antis; constans,antis; obstinatus,a,um.

perseverar, v.i. perseverare, permanere, perstare, manere.

persicária, s.f. persicaria,ae.

persistência, s.f. perseverantia,ae; constantia,ae.

persistente, adj. pertinax,acis.

persistir, v.i. persistere, perstare, perseverare, permanere.

personagem, s. 2 gên. persona,ae.

personalidade, s.f. natura,ae; ingenium,ii.

perspectiva, s.f. prospectus, us; scenographia,ae.

perspicaz, adj. perspicax,acis; acutus,a,um; sagax,acis.

perspicuidade, s.f. perspicuitas,atis.

perspícuo, adj. perspicuus,a, um.

persuadir, v.t. persuadere. // V.p. sibi persuadere.

persuasão, s.f. persuasio,onis.

pertença, s.f. accessio,onis; appendix,icis.

pertencente, adj. proprius,a, um; pertinens,entis; attinens,entis.

pertencer, v.i. alicujus esse; pertinere (ad).

pertinácia, s.f. pertinacia,ae.

pertinaz, adj. pertinax,acis.

pertinente, adj. pertinens,entis.

perto, adv. prope, propter, juxta, in propinquo, non procul. // Perto de: loc. prep. prope (ac.), propter (ac.), juxta (ac.), ad (ac.), secundum (ac.).

perturbação, s.f. perturbatio, onis; turbatio,onis; tumultus,us.

perturbado, part. e adj. turbatus,a,um; inquietus,a,um; perturbatus,a,um.

perturbador, s.m. e adj. turbator,oris; turbulentus,a, um.

perturbar, v.t. perturbare, turbare, conturbare; confundere, commovere. // V.p. perturbari, turbari.

peru, s.m. gallus Indicus.

perversão, s.f. perversitas, atis; depravatio,onis; corruptio,onis.

perversidade, s.f. pravitas, atis; improbitas,atis.

perverso, adj. perversus,a, um; pravus,a,um; improbus,a,um; depravatus,a,um.

perverter, v.t. pervertere, depravare, corrumpere.

pervinca, s.f. vincapervinca, ae.

pérvio, adj. pervius,a,um.

pesadelo, s.m. incubus,i.

pesado, adj. gravis,e; ponderosus,a,um.

pesador, s.m. pensor,oris.

pêsame, s.m. ou pêsames, s.m.pl. consolatio,onis.

pesar, v.t. e i. appendere, pensare, ponderare, examinare, pensitare; paenitere. // S.m. dolor,oris.

pesaroso, adj. maestus,a,um; maerens,entis; dolens,entis; tristis,e.

pesca, s.f. piscatus,us; praeda,ae.

pescador, s.m. piscator,oris; piscarius,ii.

pescar, v.t. e i. piscari; (fig.) aucupari.

pescoço, s.m. collum,i.

pêso, s.m. pondus,eris; gravitas,atis; pondo (indecl.).

pespegar, v.t. impingere.

pesquisa, s.f. inquisitio,onis; investigatio,onis; indagatio, onis; scrutatio,onis; perscrutatio,onis.

pesquisador, s.m. inquisitor, oris.

pesquisar, v.t. pervestigare, perscrutari.

pêssego, s.m. persicum,i.

pessegueiro, s.m. persica arbor.

péssimo, adj. pessimus,a,um.

pessoa, s.f. homo,inis; corpus, oris; caput,itis; (gram.) persona,ae.

pessoal, adj. ipse,a,um; proprius,a,um; privatus,a,um; (gram.) personalis,e.

pestana, s.f. cilium,ii.

pestanejar, v.i. nictari, palpebrare, connivere.

pestanejo, s.m. palpebratio, onis.

peste, s.f. pestilentia,ae; pestis,is.

pestífero, adj. pestifer,fera, ferum.

pestilência, s.f. pestilentia,ae.

pestilento, adj. pestilens,entis.

pétala, s.f. follium,ii.

petição, s.f. postulatio,onis; libellus,i.

petitório, adj. petitorius,a,um.

petrechar, v.t. instruere, ornare; munire, communire, praemunire, emunire.

pétreo, adj. saxeus,a,um; lapideus,a,um.

petróleo, s.m. oleum vivum.

petulância, s.f. petulantia,ae; procacitas,atis.

petulante, adj. petulans,antis; procax,acis.

pevide, s.f. granum,i; pituita, ae.

pez, s.m. pix,cis.

pia, s.f. alveus,i.

piado, s.m. pipatus,us.

piar, v.i. pipire.

picador, adj. pungens,entis.

picadura, s.f. punctus,us; punctum,i; foramen,inis.

picanço, s.m. picus,i.

picante, adj. pungens,entis; acer,cris,cre; asper,era, erum.

picão, s.m. dolabra,ae.

picar, v.t. pungere, compungere, praestringere; offendere, vellicare, laedere, mordere; concidere, consecare.

picareta, s.f. dolabra,ae.

piçarra, s.f. glarea,ae.

píceo, adj. piceus,a,um.

pichel, s.m. oenophorum,i.

pico, s.m. acutum cacumen; summus vertex; aculeus,i.

piedade, s.f. pietas,atis.

piedoso, adj. pius,a,um; religiosus,a,um; devotus,a,um.

piérides, s.f.pl. Pierides,um.

pífano, s.m. gingrina,ae.

pigmeu, s.m. Pygmaeus,i.

pilador, s.m. pistor,oris.

pilão, s.m. pilum,i.

pilar, v.t. pilo tundere, contundere, terere. // S.m. pila,ae.

pilastra, s.f. parastas,ados; parastates,ae.

pilha, s.f. strues,is; acervus, i; cumulus,i.

pilhagem, s.f. direptio,onis; populatio,onis; expilatio, onis; spoliatio,onis.
pilhar, v.t. diripere, compilare.
piloro, s.m. pylorus,i.
pilotar, v.t. gubernare, moderari, regere.
pilôto, s.m. gubernator,oris; nauarchus,i.
pilriteiro, s.m. cornus,i.
pilrito, s.m. cornum,i.
pílula, s.f. pilula,ae; pastillus,i; globulus,i.
pimenta, s.f. piper,eris.
pimentão, s.m. capsium,ii.
pimenteira, s.f. piperis arbor.
pimento, s.m. piperitis,idis.
pimpinela, s.f. poterium ou poterion,ii.
pimpolho, s.m. pampinus,i.
pináculo, s.m. fastigium,ii.
pinça, s.f. forceps,cipis.
pincel, s.m. penicillus ou penicillum,i.
pindárico, adj. pindaricus,a, um.
píneo, adj. pineus,a,um.
pinga, s.f. V. gôta.
pingar, v.t. e i. stillare.
pingo, s.m. V. gôta; stiria,ae.
pingüe, adj. pinguis,e.
pinha, s.f. pinea nux.
pinhal, s.m. pinetum,i.
pinheiro, s.m. pinus,us ou i.
pinífero, adj. pinifer,fera,ferum.
pintalgar, v.t. variare, variegare.
pintar, v.t. pingere, colorare; depingere, imitari, effingere.
pintarroxo, s.m. linaria,ae.
pintassilgo, s.m. carduelis,is; acanthyllis,idis; acanthis, idis.
pinto, sm. pullus,i.
pintor, s.m. pictor,oris; colorator,oris.
pintura, s.f. infectio,onis; pictura,ae; imago,inis.
pio, adj. pius,a,um; devotus, a,um.
piolhento, adj. pediculosus,a, um.
piôlho, s.m. pediculus,i; pedis,is.
pioneiro, s.m. fossor,oris.
pior, adj. pejor,us; deterior, us.
pipa, s.f. cadus,i; dolium,ii.
piparote, s.m. talitrum,i.
pipiar, pipilar ou **pipitar,** v.i. pipilare, pipire, pipare.
pipo, s.m. doliolum,i; cadus,i.
pique, s.m. hasta,ae; lancea, ae; hastile,is.
pira, s.f. rogus,i; pyra,ae; bustum,i.
pirâmide, s.f. pyramis,idis.
pirata, s.m. pirata,ae; praedo,onis.
pirataria, s.f. piratica,ae.
pires, s.m. scutella,ae.
pirilampo, s.m. lampyris,idis.
pirite, s.f. pyrites,ae.
piromancia, s.f. pyromantia, ae.
pirraça, s.f. nequitia,ae.
pírrica, s.f. pyrrhica,ae; pyrrhiche,es.
pirríquio, s.m. pyrrhichius,ii.
piruêta, s.f. gyrus,i; turbo, inis; vertigo,inis; versatio, onis.
piruetar, v.i. circumagi, se circumagere.

pisada, s.f. pistura,ae.
pisadura, s f. suggillatio,onis; vibex,icis.
pisar, v.t. exculcare, proterere, proculcare, calcare; suggillare, contundere; pinsere, pinsare.
piscadela, s.f. nictatio,onis; nictus,us.
piscar, v.t. nictari, connivere; palpebrare; nictare.
piscatório, adj. piscatorius,a, um.
piscina, s.f. piscina,ae.
piscoso, adj. piscosus,a,um.
piso, s.m. ingressus,us; incessus,us.
pisoagem, s.f. ou **pisoamento,** s.m. politio,onis.
pisoeiro, s.m. fullo,onis.
pista, s.f. vestigium,ii; curriculum,i; gyrus,i.
pistão, s.m. fundulus,i.
pitagórico, adj. Pythagoreus, a,um; Pythagorius,a,um.
pitança, s.f. diarium,ii; diaria,orum.
pítia, s.f. Pythia,ae.
pítico, adj. Pythicus,a,um; Pythius,a,um.
pitonisa, s.f. pythonissa,ae
pituíta, s.f. pituita,ae; mucus, i.
pituitoso, adj. pituitosus,a, um.
placa, s.f. lamina,ae.
plácido, adj. placidus,a,um; quietus,a,um.
plaga, s.f. plaga,ae; ora,ae; tractus,us.
plagiário, s.m. plagiarius,ii.
plágio, s.m. furtum,i.
plaina, s.f. runcina,ae.
planêta, s.m. stella vaga; sidus,eris.
plangente, adj. queribundus, a,um; lamentabilis,e.
planície, s.f. aequor,oris; planities,ei; campus,i.
plano, adj. planus,a,um; aequus,a,um. // S.m. planum,i; planities,ei; propositum,i; ordo,inis; forma, ae; institutum,i.
planta, s.f. planta,ae; herva, ae; solum,i; forma,ae.
plantação, s.f. satio,onis; satus,us; consitura,ae; plantatio,onis.
plantador, s.m. sator,oris; cultor,oris; consitor,oris.
plantar, v.t. serere, ponere, deponere, demittere, deprimere.
plástica, s.f. plastice,es.
plástico, adj. plasticus,a,um; mollis,e.
plastrão, s.m. pectorale,is.
plataforma, s.f. stratum,i; subdiale,is.
plátano, s.m. platanus,i.
platéia, s.f. cavea media.
platibanda, s.f. corsa,ae; area,ae; porca,ae.
platina, s.f. alutia,ae.
platônico, adj. Platonicus,a, um.
plausível, adj. plausibilis,e; probabilis,e; idoneus,a,um.
plebe, s.f. plebs,bis; plebes, bei; plebecula,ae.
plebeidade, s.f. Plebitas,atis.
plebeu, adj. plebeus,a,um. // S.m. plebeius,ii.
plebiscito, s.m. plebiscitum,i.
plectro, s.m. plectrum,i; pecten,inis.

plêiades, s.f.pl. Pleiades,um.
pleiteante, s.m. litigator,oris.
pleitear, v.i. litigare.
plenilúnio, s.m. plenilunium, ii.
plenitude, s.f. plenitudo,inis.
pleno, adj. plenus,a,um.
pleurítico, adj. pleuriticus,a, um.
plinto, s.m. plinthus,i; plinthis,idis.
pluma, s.f. pluma,ae; penna, ae.
plumagem, s.f. pennae,arum; plumae,arum.
plumbagina, s.f. plumbago, inis.
plúmbeo, adj. plumbeus,a,um.
plural, adj. pluralis,e.
pneumático, adj. pneumaticus, a,um; spiritualis,e.
pneumônico, adj. pneumonicus,a,um.
pó, s.m. pulvis,eris.
pobre, adj. pauper,eris; inops, opis; egens,entis; miser era,erum.
pobreza, s.f. paupertas,atis; inopia,ae; egestus,i; egestas,atis.
poça, s.f. lacuna,ae; alluvies, ei.
poção, s.f. potio,onis.
poceiro, s.m. putearius,ii.
pocilga, s.f. hara,ae; suile,is.
poço, s.m. puteus,i.
poda, s.f. amputatio,onis; putatio,onis.
podador, s.m. putator,oris; frondator,oris.
podadura, s.f. V. poda.
podagra, s.f. podagra,ae.
podar, v.t. e i. amputare, putare, exputare, deputare.
poder, v.i. posse, valere; mihi licet. // S.m. potestas,atis; facultas,atis; copia,ae; licentia,ae; auctoritas,atis.
poderoso, adj. potens,entis; efficax,acis; praestans,antis. // S.m.pl. potentes,um; praepotentes,um.
podre, adj. putridus,a,um; putrefactus,a,um; putris,e.
podridão, s.f. putredo,inis; corruptio,onis; tabes,is.
poeira, s.f. pulvis,eris; pulvisculus,i.
poeirento, adj. pulverulentus, a,um.
poejo, s.m. pulejum,i.
poema, s.m. carmen,inis; poema,atis.
poemeto, s.m. poematium,ii.
poente, s.m. V. ocidente.
poesia, s.f. poesis,is; poetica, ae; versus,uum; poemata, orum.
poeta, s.m. poeta,ae; vates,is.
poética, s.f. poetica,ae; poetice,es.
poético, adj. poeticus,a,um.
poetisa s.f. poetria,ae.
pois conj. nam, namque, enim, etenim, enimvero, quippe, utpote; ergo, itaque, quare (posp.).
polainas, s.f.pl. pero,onis; ocrea,ae.
poldro, s.m. equulus,i; eculeus,i.
polé, s.f. trochlea,ae; orbiculus,i.
polegada, s.f. digitus,i; pollex,icis.
polegar, s.m. pollex,icis.

poleiro, s.m. sedile,is; cubile, is; tabulatum,i; pertica,ae.
polêmica, s.f. contentio,onis.
polêmico, adj. bellatorius,a, um; concertatorius,a,um.
pólen, s.m. pulvis,eris.
polidez, s.f. urbanitas,atis; comitas,atis.
polido, part. e adj. politus,a, um; expolitus,a,um; humanus,a,um; excultus,a,um.
poligamia, s.f. polygamia,ae.
poligonal, adj. polygonius,a, um.
polígono, s.m. polygonum,i.
pólipo, s.m. polypus,i.
polipódio, s.m. polypodion,ii.
poliposo, adj. polyposus,a,um.
poliptoto, s.m. polyptoton,i.
polir, v.t. expolire, polire, limare, perpolire.
polissílabo, adj. polysyllabus, a,um. // S.m. polysyllabum,i.
político, adj. politicus,a,um; civilis,e; publicus,a,um.
pólo, s.m. polus,i; vertex,icis; cardo,inis.
polpa, s.f. pulpa,ae; medulla, ae.
poltrona, s.f. cathedra,ae.
poluição, s.f. pollutio,onis.
poluir, v.t. polluere.
polvilho, s.m. pulvis,eris.
polvo, s.m. polypus,i.
pomada, s.f. capillare,is; alimma,atis.
pomar, s.m. pomarium,ii.
pomba, s.f. columba,ae.
pombal, s.m. columbarium,ii.
pombo, s.m. columba,ae.
pomes, s.m. pumex,icis.
pomífero, adj. pomifer,era, erum.
pomo, s.m. pomum,i.
Pomona, np. Pomona,ae.
pompa, s.f. pompa,ae; apparatus,us.
pomposo, adj. magnificus,a, um; splendidus,a,um; lautus,a,um.
ponderação, s.f. ponderatio, onis.
ponderar, v.t. ponderare, pendere, examinare, pensare.
ponta, s.f. acumen,inis.
pontapé, s.m. ictus pedis; calx,cis.
ponte, s.f. pons,tis.
pontiagudo, adj. acutus,a,um; mucronatus,a,um.
pontificado, s.m. pontificatus, us.
pontifical, adj. pontificalis,e; pontificius,a,um.
pontífice, s.m. pontifex,ficis; sacerdos,otis.
pontifício, adj. pontificius,a, um.
pontilhão, s.m. ponticulus,i.
ponto, s.m. punctum,i; pars, tis; locus,i.
pontuação, s.f. distinctio,onis.
pontual, adj. diligens,entis; sedulus,i.
pontualidade, s.f. diligentia, ae; sedulitas,atis.
pontuar, v.t. interpungere, distinguere.
pôpa, s.f. puppis,is.
população, s.f. populatio,onis.
popular, adj. popularis,e; vulgaris,e.
popularizar, v.t. pervulgare, vulgare. // V.p. pervulgari.

por, prep. per (ac.); abl. sem prep. pro. // Designando o agente da passiva: a ou ab (com nomes de pessoas); abl. sem prep. (com nomes de coisas).
pôr, v.t. ponere, collocare, statuere, constituere; accommodare, aptare. // V.p. se collocare, imponi; occidere (o Sol).
porão, s.m. caverna,ae.
porção, s.f. portio,onis; pars, tis.
porcaria, s.f. sordes,ium; iluvies,ei.
porcelana, s.f. porcellana,ae.
porcino, adj. suillus,a,um.
porco, s.m. sus,suis; porcus,i.
porco-espinho, s.m. hystrix, icis.
porém, conj. autem (posp.) ceterum, sed, tamen, attamen.
porfia, s.f. contentio,onis; certamen,inis.
porfiador, adj. pertinax,acis; contentiosus,a,um.
porfiar, v.i. contendere, certare.
pórfiro, s.m. porphyrites,ae.
pormenor, s.m. pars,tis.
pormenorizar, v.t. enumerare, percensere.
poro, s.m. spiramentum,i.
poroso, adj. pumicosus,a,um; spongiosus,a,um.
porquanto, conj. quoniam, quando, cum, quandoquidem.
porque, conj. quia (indecl.), quoniam, quod, eo quod, proterea quod.
porta, s.f. porta,ae (de cidade); ostium,ii (de casa); foris,is (de quarto); fores, ium.
porta-bandeira, s.m. signifer, feri; aquilifer,feri; vexillarius,ii.
portador, s.m. gestator,oris.
portagem, s.f. portarium,ii.
portal, s.m. janua,ae.
portanto, conj. ergo, itaque, igitur (posp.), quare.
portar-se, v.p. se gerere, agere, facere.
porte, s.m. vectura,ae; vectio, onis; incessus,us.
porteira, s.f. janitrix,cis; ostiaria,ae.
porteiro, s.m. janitor,oris; ostiarius,ii.
pórtico, s.m. porticus,us; ambulatio,onis.
portinhola, s.f. ostium vehiculi.
pôrto, s.m. portus,us; emporium,ii.
Portugal, Geogr. Lusitania,ae.
português, adj. Lusitanus,a, um. // S.m.pl. Lusitani, orum.
porventura, adv. forsitam, fortasse, forsan.
posição, s.f. positio,onis; positus,us; situs,i.
positivo, adj. certus,a,um; (gram.) positivus,a,um.
pospor, v.t. postponere.
pospositivo, adj. postpositivus,a,um.
possante, adj. validus,a,um; valens,entis; fortis,e.
posse, s.f. possessio,onis; (pl.) bona,orum.
possessão, s.f. possessio,onis.
possessivo, adj. possessivus,a, um.
possessório, adj. possessorius, a,um.

possibilidade, s.f. facultas, atis; copia,ae; potestas, atis.
possível, adj. qui (quae, quod) fieri potest; facilis factu.
possuidor, s.m. possessor,oris; dominus,i.
possuir, v.t. habere, tenere; possidere, potiri.
poste, s.m. palus,i.
posteridade, s.f. stirps,pis; posteritas,atis; progenies, ei.
posterior, adj. posterior,ius.
posterioridade, s.f. res posterior.
postiço, adj. falsus,a,um.
postigo, s.m. portula,ae; foricula,ae.
pôsto, s.m. locus,i; statio, onis; praesidium,ii.
postulação, s.f. postulatio, onis.
postular, v.t. postulare, ambire, petere, rogare.
póstumo, adj. postumus,a,um.
postura, s.f. status,us; habitus,us.
potável, adj. poculentus,a, um; potulentus,a,um.
pote, s.m. vas,vasis; olla,ae; matella,ae.
potência, s.f. potentia,ae; vis,vis; potestas,atis.
potente, adj. potens,entis.
potro, s.m. V. poldro.
pouco, adj. parvus,a,um. // Adv. parum.
poupa, s.f. upupa,ae; epops, opis.
poupar, v.t. parcere.
pouquidade, s.f. paucitas,atis.
povo, s.m. populus,i; gens, tis; natio,onis; cives,um.
povoação, s.f. vicus,i; pagus, i; oppidulum,i.
prado, s.m. pratum,i.
praga, s.f. calamitas,atis; pestis,is; tabes,is; malum, i; imprecatio,onis.
pragana, s.f. arista,ae.
praia, s.f. litus,oris; ora,ae.
prancha, s.f. axis,is.
prancheta, s.f. tabella,ae; assula,ae; astula,ae.
prantear, v.t. lugere, deflere, deplorare, miserari, illacrimare, lacrimare, ingemere, flere.
pranto, s.m. lacrimae,arum; fletus,us; ploratus,us.
prásio, s.m. prasius,ii.
prata, s.f. argentum,i.
prateleira, s.f. tabulatum,i; tabula,ae; loculamentum,i.
pratense, adj. pratensis,e.
prática, s.f. usus,us; exercitatio,onis; usurpatio,onis; consuetudo,inis.
praticar, v.t. exercere, usurpare; facere, efficere.
prático, adj. actuosus,a,um. // S.m. usu peritus.
prato, s.m. patina,ae; catinus, i; catillus,i; cibus,i.
praxe, s.f. V. prática.
prazenteiro, adj. hilaris,e; laetus,a,um; festivus,a,um; lepidus,a,um.
prazer, s.m. delectatio,onis; voluptas,atis; gaudium,ii; dulcedo,inis.
prazo, s.m. intervallum,i; dilatio,onis; mora,ae; prolatio,onis.
preâmbulo, s.m. prooemium,ii; praefacio,onis; principium, ii.
prear, v.i. praedari.
prebenda, s.f. praebenda,ae; beneficium,ii.
preboste, s.m. praepositus,i; praefectus,i.

precário, adj. precarius,a,um.
precaução, s.f. cautio,onis; provisio,onis; cura,ae.
prece, s.f. preces,um; precatio,onis; rogatio,onis.
precedente, adj. antecedens, entis; superior,ius; prior, ius.
preceder, v.t. praecedere, antecedere, praecurrere.
preceito, s.m. praeceptum,i; praeceptio,onis; praescriptum,i.
preceituar, v.t. praecipere.
preceptor, s.m. praeceptor, oris.
precioso, adj. pretiosus,a,um; carus,a,um; bonus,a,um; optatus,a,um.
precipício, s.m. praeceps,cipitis.
precipitação, s.f. festinatio, onis; inconsiderantia,ae.
precipitar, v.t. praecipitare (ex ou de), dejicere (de ou ex). // V.i. (quím.) sidere. // V.p. se praecipitare, se dejicere.
precípite, adj. praeceps,cipitis.
precípuo, adj. praecipuus,a, um.
precisão, s.f. subtilitas,atis; brevitas,atis.
precisar, v.i. necessitare.
preciso, adj. necessarius,a,um; absolutus,a,um; definitus, a,um; certus,a,um; pressus, a,um; subtilis,e.
preço, s.m. pretium,ii.
precoce, adj. praecox,ocis; praecoquus,a,um; praematurus,a,um.
preconceber, v.t. praecipere animo.
preconcebido, adj. praejudicatus,a,um.
preconceito, s.m. praejudicata opinio; opinio,onis.
precursor, adj. e s.m. praecursor,oris.
predatório, adj. praedatorius, a,um.
predecessor, s.m. decessor, oris; (pl.) majores,um.
predestinação, s.f. praedestinatio,onis.
predestinar, v.t. praedestinare.
predição, s.f. praedictio,onis; divinatio,onis; vaticinatio, onis.
predileção, s.f. studium,ii; amor,oris.
predileto, adj. carissimus,a, um; dilectus,a,um.
prédio, s.m. praedium,ii; fundus,i; possessio,onis.
predispor, v.t. praeparare.
predizer, v.t. praedicere, vaticinari, canere, praenuntiare.
preeminente, adj. praestans, antis; excellens,entis.
preencher, v.t. explere, replere, complere.
preestabelecer, v.t. praestituere, praefinire.
preexistente, adj. antecedens, entis; superior,ius.
preexistir, v.i. esse ante.
prefácio, s.m. praefatio,onis.
prefeito, s.m. praefectus,i.
prefeitura, s.f. praefectura,ae.
preferência, s.f. praelatio, onis.
preferir, v.t. anteponere, praeferre, praeponere.
preferível, adj. potior,ius; prior,ius.
prefigurar, v.t. praefigurare.

prefixar, v.t. praefinire.
prefixo, s.m. (gram.) praeverbium,ii.
prega, s.f. ruga,ae.
pregação, s.f. praedicatio,onis.
pregador, s.m. praedicator, oris.
pregão, s.m. proclamatio, onis; denuntiatio,onis.
pregar, v.t. figere, defigere, infigere; praedicare, evangelizare.
prego, s.m. clavus,i.
pregoeiro, s.m. praeco,onis.
preguear, v.t. corrugare.
preguiça, s.f. pigritia,ae; inertia,ae; segnitia,ae; desidia,ae.
preguiçar, v.i. otiari, quiescere, cessare.
preguiçoso, adj. piger,gra, grum; segnis,e; iners,tis; cessator,oris; languidus,a, um.
prejudicar, v.t. nocere, incommodare, obesse, laedere, violare.
prejudicial, adj. noxius,a,um; detrimentosus,a,um; damnosus,a,um.
prejuízo, s.m. damnum,i; detrimentum,i; incommodum, i; malum,i; noxa,ae; praejudicium,ii.
prelado, s.m. praesul,ulis; praelatus,i.
prelecionar, v.t. praelegere.
prelibação, s.f. praelibatio, onis.
prelibar, v.t. praelibare.
prélio, s.m. proelium,ii.
prelo, s.m. prelum,i.
prelúcido, adj. praelucidus,a, um.
preludiar, v.t. e i. proludere, praeludere.
prelúdio, s.m. praelusio,onis; prolusio,onis; prooemium,ii.
prematuro, adj. immaturus,a, um; praematurus,a,um.
premeditação, s.f. praemeditatio,onis.
premeditar, v.t. praemeditari, praecogitare.
premiar, v.t. praemium dare, remunerare.
prêmio, s.m. praemium,ii; pretium,ii; merces,edis.
premissa, s.f. sumptio,onis.
premunir, v.t. praemunire, tueri. // V.p. se tueri.
prender, v.t. capere, corripere, prehendere, arripere.
prenhe, adj. praegnas,antis; praegnas,atis; gravis,e.
prenoção, s.f. praenotio,onis.
prenome, s.m. praenomen,inis.
prensa, s.f. prelum,i.
prensar, v.t. premere.
prenunciar, v.t. praenuntiare.
prenúncio, s.m. signum,i; indicium,ii.
preocupação, s.f. praeceptio, onis; praesumptio,onis; cura,ae.
preocupar, v.t. praeoccupare, praecipere; occupare. // cogitare.
preparação, s.f. praeparatio, onis; apparatio,onis; confectio,onis.
preparado, adj. e part. praeparatus,a,um; apparatus,a, um. // S.m. praeparatio, onis.
preparar, v.t. praeparare; parare, apparare.

preparativos, s.m.pl. paratus, us; apparatus,us.
preparatório, adj. praeparatorius,a,um.
preparo, s.m. V. **preparação.**
preponderante, adj. praepotens,entis; maior,ius.
preponderar, v.i. praeponderare, praevalere.
prepor, v.t. praeponere.
preposição, s.f. (gram.) praepositio,onis.
prepositivo, adj. praepositivus,a,um.
preposto, adj. praepositus,a, um; praefectus,a,um.
prepotência, s.f. impotentia, ae; immodestia,ae.
prepúcio, s.m. praeputium,ii.
prerrogativa, s.f. praerogativa,ae.
prêsa, s.f. praeda,ae; captura,ae; unguis,is.
presbitério, s.m. praesbyteri domus; curia,ae.
presbítero, s.m. praesbyter, teri.
presciência, s.f. praescientia, ae.
prescrever, v.t. praecipere, iubere.
prescrição, s.f. praescriptio, onis; praeceptum,i.
presença, s.f. praesentia,ae; conspectus,us.
presentâneo, adj. praesentaneus,a,um.
presente, adj. praesens,entis. // S.m. praesens tempus; donum,i; munus,eris.
presépio, s.m. praesepe,is; praesepium,ii.
preservar, v.t. servare, defendere, prohibere, tueri.
preservativo, s.m. tutamentum,i; antidotum,i.
presidente, s.m. praeses,idis; princeps,cipis.
presidir, v.t. praesidere, praeesse; regere, moderari.
pressa, s.f. festinatio,onis; properatio,onis.
pressagiar, v.t. portendere, praedicere, praesignificare, praenuntiare.
presságio, s.m. portentum,i; signum,i; omen,inis; praesensio,onis.
pressão, s.f. pressus,us; pressio,onis; pressura,ae.
pressentimento, s.m. praesensio,onis; praesagitio,onis; divinatio,onis.
pressentir, v.t. praesentire, praesagire, divinare, ominari.
prestação, s.f. praestatio,onis.
prestar, v.i. prodesse, esse utile, proficere.
prestável, adj. officiosus,a,um.
presteza, s.f. agilitas,atis; celeritas,atis.
prestígio, s.m. praestiae,arum.
presto, adj. alacer,cris,cre; agilis,e; promptus,a,um.
presumir, v.t. suspicari, existimare, opinari; conjectare.
presunção, s.f. suspicio,onis; opinio,onis; praesensio, onis; conjectura,ae.
pretendente, s.m. petitor,oris.
pretender, v.t. poscere, postulare, affectare.
pretensão, s.f. postulatio,onis; postulatum,i; jus,juris.
pretensioso, adj. ambitiosus, a,um; arrogans,antis; putidus,a,um.
pretenso, adj. habitus,a,um; creditus,a,um.
preterição, s.f. praeteritio, onis.

preterir, v.t. praeterire, omittere.
pretérito, s.m. (gram.) praeteritum,i.
pretextar, v.t. praetexere, causari.
pretexto, s.m. causa,ae; simulatio,onis; species,ei.
prêto, adj. niger,era,erum.
pretor, s.m. praetor,oris.
pretoriano, adj. praetorius,a, um. // S.m.pl. praetoriani, orum.
pretório, s.m. praetorium,ii.
prevalecer, v.i. vincere.
prevaricar, v.t. praevaricari.
prevenir, v.t. antevenire, praevenire, praecurrere.
prever, v.t. praevidere, providere, prospicere.
previdência, s.f. providentia, ae; provisio,onis.
previdente, adj. providens, entis; providus,a,um; cautus,a,um.
previsão, s.f. provisio,onis; praesagitio,onis; praescitum,i.
prezar, v.t. aestimare, facere, putare.
prima, s.f. consobrina,ae.
primado, s.m. primatus,us; principatus,us.
primavera, s.f. ver,eris.
primaveril, adj. vernus,a,um.
primaz, s.m. primas,atis.
primeiro, adj. primus,a,um; prior,ius (de dois).
primícias, s.f.pl. primitiae, arum.
primitivo, adj. primus,a,um; (gram.) primitivus,a,um.
primo, s.m. patruelis,is; matruelis,is; consobrinus,i.
primogênito, adj. primogenitus,a,um.
primordial, adj. primordialis, e; primigenus,a,um.
primórdio, s.m. primordium,ii.
principado, s.m. principatus, us.
principal, adj. principalis,e; primus,a,um; praecipuus,a, um.
príncipe, s.m. princeps,cipis; rex,gis.
principiar, v.t. incipere, instituere, ordiri.
princípio, s.m. principium,ii; initium,ii; primordium,ii.
prisão, s.f. comprehensio,onis; carcer,eris.
prisco, adj. priscus,a,um.
prisioneiro, s.m. vinctus,i; captivus,i; captus,i.
prisma, s.m. prisma,atis.
pristino, adj. pristinus,a,um.
privar, v.t. privare, spoliare, nudare, denudare, exuere. // V.p. se privare.
privativo, adj. privativus,a, um; derogativus,a,um.
privilégio, s.m. privilegium,ii; praemium,ii; beneficium,ii.
proa, s.f. prora,ae.
probidade, s.f. probitas,atis; integritas,atis.
problema, s.m. problema,atis; quaestio,onis.
probo, adj. probus,a,um; integer,gra,grum.
procaz, adj. procax,acis.
proceder, v.i. procedere, nasci (ex ou ab).
procedimento, s.m. institutum, i; vita,ae; processus,us.
procela, s.f. procella,ae.
processo, s.m. lis,tis; causa, ae; actio,onis; ratio,onis; modus,i.

proclamação, s.f. promulgatio, onis; pronuntiatio,onis.
proclamar, v.t. pronuntiare, promulgare.
procônsul, s.m. proconsul,is.
proconsulado, s.m. proconsulatus,us.
procrastinar, v.i. procrastinare.
procriar, v.t. procreare, gignere, generare.
procurar, v.t. quaerere, quaeritare.
prodigalizar, v.t. effundere, profundere.
prodígio, s.m. prodigium,ii; portentum,i.
prodigioso, adj. prodigiosus, a,um; portentosus,a,um.
pródigo, adj. prodigus,a,um; profusus,a,um; effusus,a, um.
produção, s.f. partus,us; procreatio,onis; fructus,us.
produtivo, adj. fructuosus,a, um; frugifer,fera,ferum.
produto, s.m. fetus,us; fructus,us.
produtor, adj. e s.m. generator,oris; creator,oris; arator,oris.
produzir, v.t. generare, gignere, parere, edere; ferre, dare.
proeminência, s.f. prominentia,ae; exstantia,ae.
proeminente, adj. prominens, entis.
proêmio, s.m. prooemium,ii.
proeza, s.f. facinus,oris.
profanação, s.f. profanatio, onis; violatio,onis.
profanar, v.t. profanare, violare, temerare.
profano, adj. profanus,a,um.
profecia, s.f. prophetia,ae; praedictum,i.
proferir, v.t. proferre, efferre, edere.
professar, v.t. profiteri; docere, tradere.
professor, s.m. professor,oris; magister,tri; doctor,oris.
profeta, s.m. vates,is; fatidicus,i; propheta,ae.
profético, adj. propheticus,a, um; vaticinius,a,um.
profetizar, v.t. prophetizare, prophetare, vaticinari.
profissão, s.f. professio,onis; ars,tis.
profundar, v.t. excavare, fodere, defodere.
profundidade, s.f. altitudo, inis.
profundo, adj. profundus,a, um; altus,a,um; reconditus,a,um.
profusão, s.f. ubertas,atis; effusio,onis; profusio,onis
progênie, s.f. progenies,ei; proles,is.
progenitor, s.m. progenitor, oris.
prognóstico, s.m. conjectura, ae; praescitum,i; augurium,ii.
programa, s.m. index,icis; libellus,i.
progredir, v.i. progredi, procedere.
progressão, s.f. progressus, us; processus,us; gradus, us; progressio,onis.
progresso, s.m. progressus,us; processus,us; gradus,us.
proibição, s.f. prohibitio,onis; interdictio,onis.
proibir, v.t. prohibere, interdicere, vetare.
projetar, v.t. projicere, porrigere; cogitare, meditari, destinare.

projetil, s.m. missile,is; telum,i.
projeto, s.m. propositum,i; cogitatio,onis; consilium,ii.
prole, s.f. proles,is.
proletário, s.m. proletarius,ii.
prolixo, adj. verbosus,a,um; longus,a,um; fusus,a,um.
prólogo, s.m. prologus,i.
prolongação, s.f. productio, onis; prolatio,onis.
prolongar, v.t. producere, continuare, proferre; propagare. // V.p. produci, extendi, prominere.
promessa, s.f. promissio,onis; promissum,i.
prometer, v.t. promittere, spondere, polliceri.
promiscuo, adj. promiscuus,a, um.
promissão, s.f. promissio,onis.
promoção, s.f. promotio,onis; provectus,us.
promontório, s.m. promunturium,ii; lingua,ae.
promover, v.t. promovere, provehere, evehere.
promulgação, s.f. promulgatio,onis.
promulgar, v.t. promulgare.
pronome, s.m. (gram.) pronomen,inis.
pronominal, adj. pronominalis,e.
pronto, adj. celer,eris,ere; citus,a,um; alacer,cris,cre; promptus,a,um.
pronúncia, s.f. V. pronunciação.
pronunciação, s.f. pronuntiatio,onis; appellatio,onis.
pronunciar, v.t. appellare, dicere, enuntiare; pronuntiare, efferre, proferre.
propagação, s.f. propagatio, onis; progeneratio,onis.
propagar, v.t. propagare, proseminare, progenerare. // V.p. propagari.
propalar, v.t. propalare.
propelir, v.t. propellere.
propender, v.i. inclinare, vergere, propendere.
propensão, s.f. proclivitas, atis; propensio,onis.
propiciar, v.t. propitiare
propício, adj. propitius,a,um; faustus,a,um; favens,entis; utilis,e.
propínquo, adj. propinquus,a, um.
propor, v.t. proponere, efferre, praebere.
proporção, s.f. proportio,onis; ratio,onis; symmetria,ae; mensura,ae; comparatus, us; portio,onis; convenientia,ae.
proposição, s.f. propositio, onis; enuntiatio,onis.
propósito, s.m. propositum,i; consilium,ii.
proposta, s.f. rogatio,onis, condicio,onis.
propretor, s.m. propraetor oris.
propriedade, s.f. dominium,ii; possessio,onis; proprietas, atis; virtus,utis.
proprietário, s.m. dominus,i; possessor,oris.
próprio, adj. proprius,a,um; peculiaris,e; ipse,a,um.
propugnar, v.t. propugnare.
propulsar, v.t. propulsare.
prorrogação, s.f. prorogatio, onis; prolatio,onis.

prorrogar, v.t. prorogare, proferre, prolatare.
prorromper, v.t. prorumpere.
prosa, s.f. oratio,onis; sermo, onis; prosa,ae.
prosador, s.m. scriptor,oris.
prosápia, s.f. prosapia,ae.
proscênio, s.m. proscenium,ii.
prosélito, s.m. proselytus,i.
prosódia, s.f. prosodia,ae.
prosódico, adj. prosodiacus,a, um.
prosopopéia, s.f. prosopopoeia,ae.
prosperar, v.t. prospere cedere, procedere, florere, vigere.
prosperidade, s.f. prosperitas, atis; felicitas,atis.
próspero, adj. favens,entis; secundus,a,um; prosperus, a,um; felix,icis.
prosseguimento, s.m. processus,us; continuatio,onis.
prosseguir, v.t. persequi, exsequi, urgere, instare.
prostituir, v.t. prostituere, vulgare. // V.p. sese prostituere.
prostituta, s.f. meretrix,icis.
prostrar, v.t. abjicere, dejicere, sternere, prosternere. // V.p. se prosternere, se abjicere.
proteção, s.f. tutela,ae; patrocinium,ii; defensio,onis.
proteger, v.t. tegere, protegere, munire, defendere; tutari, tueri.
protérvia, s.f. protervia,ae.
protervo, adj. protervus,a,um.
protestar, v.t. asseverare, obtestari, adjurare.
protesto, s.m. asseveratio, onis.
protetor, s.m. defensor,oris; patronus,i; tutor,oris; custos,dis.
protótipo, s.m. archetypum,i; exemplar,aris.
protuberância, s.f. eminentia, ae; tuber,eris.
prova, s.f. argumentum,i: probatio,onis; indicium,ii
provação, s.f. probatio,onis.
provador, s.m. praegustator, oris.
provar, v.t. probare, firmare, confirmare, ostendere; declarare, signum esse; gustare, degustare, libare.
provável, adj. probabilis,e.
proveito, s.m. commodum,i; bonum,i; utilitas,atis; fructus,us.
proveitoso, adj. fructuosus,a, um; utilis,e; quaestuosus, a,um.
provento, s.m. proventus,us.
prover, v.t. instruere, ornare. // V.i. providere, prospicere.
provérbio, s.m. proverbium,ii; adagium,ii.
providência, s.f. Providentia, ae; Deus,ei; (pl.) consilium,ii; ratio,onis.
província, s.f. provincia,ae; regio,onis.
provincial, adj. provincialis,e.
provinciano, s.m. provincialis, is.
provir, v.i. oriri, nasci.
provisão, s.f. suppeditatio, onis; copia,ae; commeatus, us.
provocação, s.f. provocatio, onis.
provocador, s.m. provocator, oris; lacessitor,oris.
provocar, v.t. provocare, evocare, lacessere.

proximidade, s.f. propinquitas,atis; vicinitas,atis.
próximo, adj. propinquus,a, um; vicinus,a,um; proximus,a,um.
prudência, s.f. prudentia,ae.
prudente, adj. prudens,entis; sapiens,entis.
prurido, s.m. pruritus,us; prurigo,inis.
pua, s.f. mucro,onis; aculeus,i.
puberdade, s.f. pubertas,atis.
púbere, adj. puber,eris.
pubescente, adj. pubescens, entis.
pubescer, v.i. pubescere.
púbis, s.m. pubes,is.
publicar, v.t. vulgare, pervulgare, divulgare; promulgare, proscribere.
publicidade, s.f. notitia,ae.
público, adj. publicus,a,um; communis,e; pervulgatus, a,um. // S.m. populus,i.
púcaro, s.m. aquale,is; aqualis,is.
pudibundo, adj. pudibundus, a,um.
pudicícia, s.f. pudicitia,ae; castitas,atis.
pudico, adj. pudicus,a,um; verecundus,a,um; castus,a, um.
pudor, s.m. pudor,oris; verecundia,ae.
puerícia, s.f. pueritia,ae.
pueril, adj. puerilis,e.
puerilidade, s.f. puerilitas, atis; futilitas,atis.
puérpera, s.f. puerpera,ae.
pugilato, s.m. pugilatus,us.
pugilista, s.m. pugil,ilis.
pugna, s.f. pugna,ae.
pugnacidade, s.f. pugnacitas, atis.
pugnar, v.t. pugnare.
pular, v.i. salire, subsilire.
pulga, s.f. pulex,icis.
pulmão, s.m. pulmo,onis.
pulmonar, adj. pulmoneus,a, um.
pulo, s.m. saltus,i.
pulsação, s.f. pulsus,us; pulsatio,onis.
pulsar, v.t. pulsare.
pulso, s.m. carpus,i.
pulular, v.i. pullulare.
pulverulento, adj. pulverulentus,a,um.
punção, s.f. paracentesis,is.
punhada, s.f. pugnus,i.
punhado, s.m. manipulus,i; pugillus,i.
punhal, s.m. pugio,onis; sica,ae.
punho, s.m. pugnus,i.
púnico, adj. Punicus,a,um; Poenicus,a,um.
punidor, s.m. punitor,oris.
punir, v.t. punire, puniri, castigare, vindicare.
punível, adj. puniendus,a,um; castigandus,a,um.
puntura, s.f. punctura,ae; punctum,i.
pupila, s.f. pupilla,ae; pupula,ae.
pupilar, adj. pupillaris,e.
pupilo, s.m. pupillus,i.
purê, s.m. puls,tis.
pureza, s.f. puritas,atis; sinceritas,atis.
purgação, s.f. purgatio,onis.
purgar, v.t. purgare, expurgare, perpurgare.
purgatório, s.m. purgatorium, ii.
purificação, s.f. purgatio, onis; purificatio,onis.
purificar, v.t. purgare, purificare; lustrare, expiare. // V.p. se purificare.

puro, adj. purus,a,um; merus,a,um; sincerus,a,um; castus,a,um.
púrpura, s.f. purpura,ae.
purulento, adj. purulentus,a,um.
pústula, s.f. pustula,ae; pusula,ae.
pustulento, adj. pustulosus,a,um; pusulosus,a,um.
putativo, adj. putativus,a,um.
putrefato, adj. putrefactus,a,um.
putrefazer, v.t. putrefacere. // V.p. putrefieri, putrescere.
pútrido, adj. putris,e.
puxar, v.t. trahere, attrahere, vellere.
puxo, s.m. tenesmus,i.

Q

quadra, s.f. V. época.
quadrado, adj. quadratus,a,um. // S.m. quadratum,i.
quadragenário, adj. quadragenarius,a,um.
quadragesimal, adj. quadragesimalis,e.
quadragésimo, num. ord. quadragesimus,i.
quadrangular, adj. quadrangulus,a,um.
quadrante, s.m. discus,i; solarium,ii.
quadrar, v.t. quadrare, conquadrare.
quadratura, s.f. quadratura,ae.
quadriênio, s.m. quadriennium,ii.
quadrífido, adj. quadrifidus,a,um.
quadriga, s.f. quadriga,ae.
quadrilátero, s.m. quadrangulum,i; tetragonum,i.
quadringentésimo, num. ord. quadringentesimus,a,um.
quadrirreme, s.f. quadriremis,is.
quadrívio, s.m. quadrivium,ii.
quadro, s.m. quadratum,i; forma,ae; margo,inis.
quadrúmano, adj. quadrumanus,a,um.
quadrúpede, adj. e s.m. quadrupes,pedis.
quádruplo, adj. quadruplex,plicis; quadruplus,a,um. // S.m. quadruplum,i.
qual, pron. rel. qui,quae,quod. // Pron. inter. qualis, quis ou qui,quae,quod.
qualidade, s.f. qualitas,atis; natura,ae; genus,eris; proprietas,atis; virtus,utis.
qualquer, pron. indef. quicumque, quilet, quivis.
quando, conj. cum, ubi, tum cum, quando, quo tempore. // Adv. quando.
quantia, s.f. summa,ae.
quantidade, s.f. summa,ae; quantitas,atis; numerus,i.
quanto, pron. inter. quantum, quam multi,ae,a; quot. // Adv. quantum, quam, quantopere.
quão, adv. quam.
quaresma, s.f. quadragesima,ae.
quaresmal, adj. quadragesimalis,e.

quarta, s.f. quarta,ae; quarta pars.

quartã, s.f. quartana,ae.

quarta-feira, s.f. Mercurii dies.

quartel, s.m. castra,orum.

quarteto, s.m. tetrastichum,i.

quarto, num. ord. quartus,a, um. // S.m. cubiculum,i; quarta pars.

quase, adv. fere, ferme, prope, paene, quasi, propemodo.

quaternário, adj. quaternarius, a,um.

quatorze, num. card. quattuordecim.

quatríduo, s.m. quatriduum,i.

quatrienal, adj. quadriennis,e.

quatriênio, s.m. quadriennium,ii.

quatro, num. card. quattuor (indecl.); quaterni,ae,a.

quatrocentos, num. card. quadringeni; quadringenti,ae,a.

que, pron. rel. qui,quae,quod. // Pron. inter. quis ou qui, quae,quid ou quod; quisnam,quaenam,quodnam ou quidnam. // Adv. quam! quatum!

quebra, s.f. decessio,onis; deminutio,onis.

quebrado, part. e adj. fractus,a,um; comminutus,a,um; elisus,a,um; diruptus,a,um.

quebrador, s.m. fractor,oris.

quebrantado, part. e adj. afflictus,a,um; fractus,a,um.

quebrantar-se, v.p. debilitari, frangi.

quebrar, v.t. frangere, rumpere, effringere, elidere, comminuere; imminuere, infringere.

queda, s.f. casus,us; lapsus, us; ruina,ae; labes,is.

queijaria, s.f. caseale,is.

queijo, s.m. caseus,i.

queima, s.f. ustio,onis; crematio,onis.

queimadura, s.f. adustio,onis; ustio,onis; ambustio,onis.

queimar, v.t. urere, comburere, cremare, torrere, inflammare. // V.i. ardere, aestuare, exardescere.

queixa, s.f. querela,ae; gemitus,us; quaestus,us; lamentatio,onis; expostulatio, onis; actio,onis.

queixar-se, v.p. queri, gemere, ingemere, dolere, lamentari; accusare.

queixo, s.m. V. **maxila**.

queixoso, adj. queribundus,a, um; flebilis,e; lamentabilis,e. // S.m. postulator, oris; accusator,oris.

quelha, s.f. angiportus,us.

quem, pron. rel. qui ou quae. // Pron. inter. quis ou qui, quae; uter,tra.

quente, adj. calidus,a,um; calens,tis.

quer, conj. sive ... sive; seu ... seu.

querena, s.f. carina,ae.

querer, v.t. velle, cupere, optare, desiderare; cogitare; conari, niti.

querido, adj. dilectus,a,um; amatus,a,um.

querubim, s.m. cherub (indecl.; no pl. cherubim).

questão, s.f. quaestio,onis; res,rei; argumentum,i; propositum,i.

questiúncula, s.f. quaestiuncula,ae.

questor, s.m. quaestor,oris.

questura, s.f. quaestura,ae.

quietação, s.f. quies,tis; tranquilitas,atis.

quieto, adj. quietus,a,um.

quietude, s.f. tranquilitas, atis.

quilha, s.f. carina,ae.

quilo, s.m. chymus,i.

quimera, s.f. Chimaera,ae.

quimérico, adj. commenticius, a,um; vanus,a,um.

química, s.f. chymia,ae.

quina, s.f. quinio,onis. // V. **canto**.

quinário, adj. quinarius,a,um.

quincôncio ou **quincunce**, s.m. quincunx,cis.

quindecênviros, s.m.pl. quindecemviri,orum.

qüingentésimo, num. ord. quingentesimus,a,um.

quinhão, s.m. pars,tis.

quinhentos, num. card. quingeni; quingenti,ae,a.

quinhoeiro, s.m. particeps,cipis.

qüinquagenário, adj. quinquagenarius,a,um.

qüinquagésima, s.f. quinquagesima,ae.

qüinquagésimo, num. ord. quinquagesimus,a,um.

qüinqüenal, adj. quinquennalis,e; quinquennis,e.

qüinqüênio, s.m. quinquennium,ii.

qüinquerreme, s.f. quinqueremis,is.

quinta, s.f. villa,ae; praedium,ii.

quinta-essência, s.f. flos,ris.

quinta-feira, s.f. Jovis dies.

quintal, s.m. hortus,i; centumpondium,ii (100 kg).

quinteiro, s.m. vilicus,i.

quinto, núm. ord. quintus,a, um.

quintuplicar, v.t. quinquiplicare.

quíntuplo, adj. quintuplex,plicis.

quinze, num. card. quindecim (indecl.); quini deni.

quinzena, s.f. dimidiatus mensis.

quiosque, s.m. trichila,ae.

quiproquó, s.m. error,oris; erratum,i.

quiragra, s.f. chiragra,ae.

quiromancia, s.f. chiromantia, ae.

quisto, s.m. tunica,ae.

quitação, s.f. apocha,ae; acceptilatio,onis.

quitar, v.t. liberare.

quite, adj. liberatus,a,um; liber,era,erum.

quociente, s.m. quota pars.

quota, s.f. pars,tis.

quotidiano, adj. quotidianus,a,um.

R

rã, s.f. rana,ae

rabaça, s.f. sion ou sium,ii; laver,eris.

rabadilha, s.f. clunes,ium; orthopygium,ii.

rabanete, s.m. raphanus,i; radicula,ae.

rábano, s.m. rapum,i.

rabaz, adj. rapax,acis.

rabear, v.i. caudam agere. // V.p. se movere, agitari.

rabeca, s.f. viola,ae.

rabiça, s.f. stiva,ae; manicula,ae; capulus,i.

rabicho, s.m. postilena,ae.

rábido, adj. rabidus,a,um.

rabino, s.m. rabbi (indecl.).

rabo, s.m. V. cauda.

rábula, s.m. rabula,ae.

raça, s.f. genus,eris; gens,entis; sanguis,inis; semen,inis.

ração, s.f. cibaria,orum; diarium,ii.

rachadura, s.f. fissio,onis.

rachar, v.t. e i. V. fender.

racimo, s.m. racemus,i.

racimoso, adj. racemosus,a,um.

raciocinação, s.f. ratiocinatio,onis; argumentatio,onis.

raciocinador, s.m. ratiocinator,oris.

raciocinar, v.i. ratiocinari, argumentari, concludere.

raciocínio, s.m. ratio,onis; judicium,ii; argumentatio,onis; argumentum,i.

racional, adj. rationalis,e.

racionalismo, s.m. rationalis disciplina.

radiação, s.f. radiatio,onis.

radiado, adj. radiatus,a,um.

radiante, adj. radians,antis; renidens,entis.

radiar, v.i. radiare, fulgere.

radiário, adj. radiatus,a,um.

radical, adj. totus,a,um; (gram.) primitivus,a,um. // S.m. positio,onis.

radícula, s.f. radicula,ae.

rádio, s.m. radius,ii.

radioso, adj. radiosus,a,um; radians,antis.

rafado, adj. obsoletus,a,um; tritus,a,um.

rafar, v.t. deterere, terere.

rafeiro, s.m. canis villaticus.

raiado, adj. virgatus,a,um; virgulatus,a,um; striatus,a,um.

raiar, v.i. radiare, fulgere.

rainha, s.f. regina,ae.

raio, s.m. radius,ii; fulmen,inis.

raiva, s.f. rabies,ei; saevitia,ae; furor,oris.

raivar, v.i. ringi, stomachari, furere.

raivoso, adj. rabiosus,a,um; furiosus,a,um; rabidus,a, um.
raiz, s.f. radix,icis; stirps, pis.
ralhar, v.i. objurgare, reprehendere, increpare, verberare.
ralho, s.m. objurgatio,onis.
rama, s.f. rami,orum; ramalia,orum.
ramada, s.f. trichila,ae; pergula,ae.
ramagem, s.f. rami,orum; frons,dis.
ramalhete, s.m. florum fasciculus.
ramalheteira, s.f. coronaria, ae; crollaria,ae.
ramalhudo, adj. ramosus,a, um.
ramificação, s.f. ramorum propagatio,onis.
ramificar-se, v.p. se findere, diffundi.
ramo, s.m. ramus,i; brachium, ii; virga,ae.
ramoso, adj. ramosus,a,um.
rampa, s.f. V. **ladeira;** clivus,i.
ramudo, adj. ramosus,a,um.
rançar, v.i. rancescere.
ranchada, s.f. agmen,inis; manus,us; grex,gis; globus, i; turba,ae.
ranço, s.m. rancor,oris.
rancor, s.m. odium occultum.
rancoroso, adj. memor,oris; morosus,a,um.
rançoso, adj. rancidus,a,um.
ranger, v.i. crepare, concrepare.
rangido, s.m. crepitus,us; stridor,oris.
rangífer, s.m. tarandrus,i; reno ou rheno,onis.
ranho, s.m. mucus,i.
ranhoso, adj. mucidus,a,um; mucosus,a,um.
ranhura, s.f. stria,ae; canaliculus,i.
ranúnculo, s.m. ranunculus,i.
rapace, adj. rapax,acis.
rapacidade, s.f. rapacitas, atis; aviditas,atis.
rapadura, s.f. rasus,us; rasura,ae; ramentum,i; strigmentum,i.
rapar, v.t. radere, abradere, eradere.
rapariga, s.f. puella,ae; vigo, inis.
rapaz, s.m. puer,eris; adulescentulus,i.
rapazote, s.m. puerulus,i.
rapidez, s.f. rapiditas,atis; celeritas,atis; velocitas,atis.
rápido, adj. rapidus,a,um; praeceps,cipitis; velox,ocis.
rapina, s.f. rapina,ae; praeda,ae; latrocinium,ii.
rapinar, v.t. rapere, auferre, suppilare.
rapôsa, s.f. vulpecula,ae.
rapsódia, s.f. carmen,inis; rhapsodia,ae.
raptador, s.m. raptor,oris; ereptor,oris; praedator,oris.
raptar, v.t. rapere, abripere, eripere, abducere, adimere.
rapto, s.m. raptus,us; raptio, onis.
raptor, s.m. raptor,oris; eretor,oris.
rarear, v.t. rarefacere. // V.i. rarescere.
rarefação, s.f. extenuatio,onis.
rarefazer, v.t. rarefacere. // V.p. rarefieri, rarescere.
raridade, s.f. raritas,atis; paucitas,atis; infrequentia, ae.
raro, adj. rarus,a,um; infrequens,entis; insolitus,a,um.

rascunho, s.m. adversaria, orum.
rasgado, adj. e part. laceratus,a,um; lacerera,erum; laniatus,a,um; discissus,a, um.
rasgão, s.m. laceratio,onis; laniatus,us; scissum,i.
rasgar, v.t. lacerare, dilacerare, laniare, dilaniare, discindere, concerpere, rumpere. // V.p. scindi, scindere se.
rasgo, s.m. V. **rasgão;** factum, i; facinus,oris.
raso, adj. planus,a,um; aequus,a,um.
rasoura, s.f. hostorium,ii; rutellum,i.
raspa, s.f. rasura,ae; ramentum,i; scobis,is.
raspadeira, s.f. scalprum,i; scalpellum,i.
raspador, s.m. radula,ae; rallum,i.
raspadura, s.f. V. **raspa.**
raspar, v.t. radere, eradere, deradere, abradere.
rasteiro, adj. repens,entis; serpens,entis; humilis,e; depressus,a,um.
rastejar, v.t. indagare, persequi (aliquem). // V.i. serpere, repere, reptare.
rastejo, s.m. indagatio,onis; reptatio,onis.
rastelar, v.t. pectere.
rasto ou rastro, s.m. V. **pista.**
rasura, s.f. rasura,ae; strigmentum,i.
ratazana, s.f. mus,ris.
ratificação, s.f. probatio,onis; auctoritas,atis.
ratificar, v.t. confirmare, sancire.
rato, s.m. mus,ris; sorex,icis.
ratoeira, s.f. muscipula,ae; muscipulum,i.
ratoneiro, s.m. furunculus,i; circumscriptor,oris.
ratonice, s.f. furtum,i.
ravina, s.f. eluvies,ei.
razão, s.f. ratio,onis; causa, ae; proportio,onis; mens, tis; prudentia,ae; argumentum,i.
razoador, s.m. ratiocinator, oris.
razoamento, s.m. ratiocinatio, onis; disputatio,onis.
razoar, v.i. V. **raciocinar.**
razoável, adj. justus,a,um; sapiens,entis; sanus,a,um; aequus,a,um; modestus,a, um; modicus,a,um.
ré, s.f. rea,ae.
reabertura, s.f. instauratio, onis.
reabrir, v.t. recludere, reserere. // V.i. recludi.
reação, s.f. vis contraria; repulsus,us.
reacender, v.t. rursus incendere; (*fig.*) renovare.
reagir, v.i. contra agere; obniti, reniti, niti, contra.
real, adj. verus,a,um; naturalis,e; solidus,a,um; regius,a,um; regalis,e.
realçar, v.t. tollere, augere, amplificare, illustrare; distinguere, illuminare. // V.i. eminere.
realce, s.m. V. **relêvo, distinção.**
realeza, s.f. regnum,i; imperium,ii.
realidade, s.f. veritas,atis; eventus,us; verum,i.

realização, s.f. effectus,us; fides,ei.
realizar, v.t. facere, efficere, perficere. // V.p. fieri, effici, evenire.
reanimar, v.t. reficere, exsuscitare, excitare. // V.p. recreari, exsurgere.
reassumir, v.t. resumere, recipere, recuperare.
reatar, v.t. religare, revincire.
reato, s.m. reatus,us.
rebaixar, v.t. deprimere, demittere; minuere, imminuere; premere, detrectare. // V.p. detrectare sibi.
rebalsar, v.i. constagnare.
rebanho, s.m. grex,gis.
rebarbativo, adj. asper,era, erum; morosus,a,um; difficilis,e; trux,cis.
rebate, s.m. tumultus,us; perturbatio,onis; metus,us.
rebelar-se, v.p. V. revoltar-se.
rebelde, adj. rebellis,e; contumax,acis; cunctans,antis.
rebelião, s.f. rebellio,onis.
rebentão, s.m. surculus,i; virga,ae; stolo,onis; stirps, pis.
rebento, s.m. V. gomo.
rebo, s.m. lapis,idis; saxum,i.
rebocador, s.m. remulcum,i.
rebocar, v.t. remulco trahere (navem); tectorium inducere, trullissare.
rebôco, s.m. tectorium,ii; trullissatio,onis; lorica,ae.
rebolar, v.t. volvere, advolvere, evolvere. // V.i. e p. volvi, devolvi, versari, versare se, volvere se.
rebôlo, s.m. mola versatilis; aquaria cos.
reboque, s.m. tractio navis; remulcum,i.
rebôrdo, s.m. labrum,i.
rebuliço, s.m. strepitus,us.
rebusca, s.f. investigatio,onis; indagatio,onis; conquisitio, onis.
rebuscado, adj. quaesitus,a, um; exquisitus,a,um; affectatus,a,um.
rebuscar, v.t. quaerere, requirere, conquirere, perquirere; exquirere, investigare, scrutari.
recado, s.m. mandatum,i.
recaída, s.f. recidiva,ae.
recair, v.i. recidere.
recalcado, part. e adj. confertus,a,um; refertus,a,um.
recalcar, v.t. recalcare; (fig.) retroagere.
recalcitrante, adj. calcitrosus, a,um; (fig.) contumax, acis.
recalcitrar, v.i. calcitrare, recalcitrare.
recambiar, v.t. remittere.
recanto, s.m. angulus,i; recessus,us; sinus,us.
recapitulação, s.f. enumeratio, onis; congregatio,onis; repetitio,onis.
recapitular, v.t. enumerare, comemorare.
recatado, adj. modestus,a,um; pudens,entis; compositus,a, um.
recatar, v.t. collocare in tuto.
recato, s.m. verecundia,ae; pudor,oris; continentia,ae; modestia,ae.

recear, v.t. e i. metuere, timere, vereri, cavere, refugere, formidare.
recebedor, s.m. coactor,oris; exactor,oris.
recebedoria, s.f. telonium,ii.
receber, v.t. accipere, capere, acceptare; recipere; excipere, suscipere.
receio, s.m. timor,oris; metus,us; formido,inis; pavor, oris.
receita, s.f. acceptum,i; praeceptum,i.
recém-nascido, adj. recens a partu.
recender, v.t. e i. fragrare.
recenseador, s.m. censitor,oris.
recenseamento, s.m. recensio, onis; census,us; lustrum,i; recensus,us.
recensear, v.t. censere, recensere, percensere.
recente, adj. recens,entis.
receoso, adj. timidus,a,um; pavidus,a,um; formidolosus,a,um.
recepção, s.f. acceptio,onis; admissio,onis; salutatio, onis.
receptação, s.f. occultatio, onis; receptio,onis.
receptáculo, s.m. receptaculum,i; conceptaculum,i; colluvio,onis.
receptador, s.m. receptor,oris; occultator,oris.
receptar, v.t. occulere; receptare, celare.
receptor, s.m. receptor,oris.
rechaçar, v.t. repellere, arcere, rejicere.
rechaço, s.m. repulsus,us.
recheado, adj. fartus,a,um; fartilis,e.
rechear, v.t. farcire, refercire.
recheio, s.m. farcimen,inis; farticulum,i.
rechonchudo, adj. teres,etis; pinguiculus,a,um.
recibo, s.m. securitas,atis; apocha,ae.
recidiva, s.f. recidiva,ae.
recife, s.m. cautes,is; scopulus,i.
recifoso, adj. scopulosus,a, um.
recinto, s.m. claustra,orum; circuitus,i.
recipiente, s.m. immissarium, ii; excipulum,i; batillum,i.
reciprocidade, s.f. vicissitudo, inis; vices,um; mutuum,i; (gram.) reciprocatio,onis.
recíproco, adj. mutuus,a,um; alternus,a,um; (gram.) reciprocus,a,um.
recitação, s.f. recitatio,onis; declamatio,onis.
recitador, s.m. recitator,oris.
recitar, v.t. recitare, pronuntiare, declamare. // V.i. declamare.
recitativo, s.m. canticum,i.
reclamação, s.f. expostulatio, onis; postulatum,i; petitio, onis.
reclamar, v.i. intercedere, expostulare. // V.t. petere, repetere, poscere, postulare, expostulare.
reclamo, s.m. praeconium,ii.
recluso, s.m. reclusus,i.
recolher, v.t. legere, colligere, recolligere, excipere.

recolhido, part. e adj. collectus,a,um; perceptus,a,um.
recolhimento, s.m. collectio, onis.
recomeçar, v.t. integrare, redintegrare, renovare, repetere, instaurare.
recomendação, s.f. commendatio,onis; existimatio,onis; honor,oris; mandatum,i; praescriptum,i.
recomendar, v.t. commendare, suffragari; mandare, praecipere; hortari, monere, suadere.
recomendável, adj. commendabilis,e; commendandus, a,um.
recompensa, s.f. remuneratio, onis; merces,edis; praemium,ii; pretium,ii.
recompensador, s.m. remunerator,oris.
recompensar, v.t. remunerari, praemium dare.
recompor, v.t. reficere, iterum componere.
recomposição, s.f. refectio, onis.
reconciliação, s.f. reconciliatio,onis; gratia,ae; compositio,onis.
reconciliador, s.m. reconciliator,oris.
reconciliar, v.t. reconciliare.
recôndito, adj. reconditus,a, um.
reconduzir, v.t. reducere, deducere, prosequi, assectari.
reconfortar, v.t. reficere, sustentare.
reconhecer, v.t. noscere, cognoscere, recognoscere, noscitare; agnoscere, cernere; intelligere, sentire, perspicere.
reconhecido, adj. gratus,a, um; memor,oris. // Part. agnitus,a,um; cognitus,a, um; perspectus,a,um.
reconhecimento, s.m. agnitio, onis; cognitio,onis; recognitio,onis.
reconquistar, v.t. recuperare.
reconstituinte, adj. analepticus,a,um; corporativus,a, um.
reconstruir, v.t. reparare, reficere, restituere.
recontro, s.m. concursus,us; congressus,us.
recordação, s.f. recordatio, onis; memoria,ae.
recordar, v.t. e p. recordari, meminisse, reminisci.
recorrente, s.m. appellator, oris.
recorrer, v.i. recurrere, decurrere, confugere, descendere.
recortar, v.t. circumsecare, incidere.
recorte, s.m. exsectio,onis.
recortilha, s.f. scalprum,i.
recoser, v.t. sarcire, resuere.
recozer, v.t. recoquere.
recozimento, s.m. excoctio, onis.
recravar, v.t. refigere.
recreação, s.f. V. **recreio**.
recrear, v.t. recreare, levare, inegrare, refivere, renovare. // V.p. oblectare se, oblectari, jucunditati se dare.
recreativo, adj. ludicer,era, erum; lusorius,a,um.

recreio, s.m. oblectatio,onis; ludus,i; requies,ei; otium, ii.
recremento, s.m. recrementum,i.
recrescer, v.i. recrescere, renasci.
recriminação, s.f. criminis relatio.
recriminar, v.t. retorquere crimen (in aliquem).
recriminatório, adj. objurgatorius,a,um.
recrudescência, s.f. inteutio, onis.
recrudescer, v.i. recrudescere.
recruta, s.m. novus miles; tiro,onis.
recrutar, v.t. conscribere; (fig.) conciliare, conquirere.
recuar, v.i. cedere, recedere, se referre, referri; refugere. // V.t. retrahere, reducere.
recuo, s.m. recessus,us; regressus,us.
recuperação, s.f. recuperatio, onis.
recuperador, s.m. recuperator, oris.
recuperar, v.t. recuperare, recipere; exigere.
recuperável, adj. recuperativus,a,um; receptabilis,e.
recurso, s.m. perfugium,ii; praesidium,ii; provocatio, onis.
recurvado, part. e adj. incurvatus,a,um; curvatus,a,um; curvus,a,um.
recurvar, v.t. incurvare, recurvare, reflectere. // V.p recurvari, reflecti, se curvare.
recurvo, adj. curvus,a,um.
recusa, s.f. recusatio,onis; retractatio,onis; repudiatio, onis; detrectatio,onis.
recusar, v.t. abnuere, renuere, negare, denegare; detrectare, recusare, repudiare, rejicere, ejurare.
redação, s.f. scriptio,onis; scriptura,ae; compositio, onis; scriptum,i.
redargüir, v.t. redarguere.
redator, s.m. conscriptor,oris; scriptor,oris.
rêde, s.f. rete,is.
rédea, s.f. habenae,arum.
redemoinho, s.m. turbo,inis; vertex,icis.
redenção, s.f. redemptio,onis.
redenho, s.m. omentum,i.
redentor, s.m. redemptor,oris.
redibição, s.f. redhibitio, onis.
redibir, v.t. redhibere.
redibitório, adj. redhibitorius, a,um.
redigir, v.t. scribere, conscribere, perscribere, componere.
redil, s.m. V. **curral**.
redingote, s.m. toga,ae; mastruca,ae; mastruga,ae.
rédito, s.m. reditus,us.
redivivo, adj. redivivus,a,um.
redizer, v.t. iterare, repetere.
redobrado, part. e adj. duplicatus,a,um; geminatus,a, um.
redobrar, v.t. duplicare, geminare, augere; iterare. // V.i. augeri, crescere, ingravescere, recrudescere.
redôbro, s.m. geminatio,onis.

redolente, adj. redolens,entis.
redondeza, s.f. rotunditas, atis.
redondo, adj. rotundus,a,um; globosus,a,um.
redor, s.m. circuitus,i. // Em redor de: loc. prep. circum (ac.), circa (ac.). // Em redor: loc. adv. circum, circa.
redra, s.f. repastinatio,onis; iteratio,onis.
redrar, v.t. repastinare, iterare.
redução, s.f. deminutio,onis; remissio,onis.
redundância, s.f. redundantia, ae.
redundante, adj. redundans, antis.
redundar, v.i. redundare.
reduplicação, s.f. congeminatio,onis.
reduplicar, v.t. duplicare, geminare, augere.
reduto, s.m. munimentum,i; castellum,i; praesidium,ii.
reduzir, v.t. solvere, redigere; cogere; minuere, imminuere, contrahere.
reedificação, s.f. restitutio, onis.
reedificar, v.t. reficere, restituere.
reembôlso, s.m. solutio,onis.
reencher, v.t. replere, supplere.
reentrância, s.f. sinus,us.
reentrante, adj. recedens,entis; reductus,a,um; reconditus,a,um.
reentrar, v.i. remigrare, referre se, recipere se, redire, regredi.
reenviar, v.t. remittere.
refazer, v.t. reficere, reparare, reconcinnare. // V.p. reficere se.
refegar, v.t. duplicare.
refêgo, s.m. duplicatura,ae.
refeição, s.f. cena,ae; prandium,ii; jentaculum,i.
refeitório, s.m. refectorium, ii; cenatio,onis.
refém, s.m. obses,idis.
referência, s.f. relatio,onis; significatio,onis.
referir, v.t. referre, revocare, tribuere, attribuere. // V.p. spectare, contineri.
refestelar-se, v.p. lascivare, jocari.
refinação, s.f. purgatio,onis; excoctio,onis.
refinar, v.t. purgare.
refletido, part. e adj. repercussus,a,um; cogitatus,a, um; consideratus,a,um.
refletir, v.t. reflectere, repercutere, remittere. // V.i. attendere, respicere, considerare. // V.p. relucere, resilire.
refletor, adj. repercutiens, entis; remittens,entis.
reflexão, s.f. repercussus,us; repercussio,onis; meditatio, onis; cogitatio,onis.
reflexivo, adj. (gram.) refractivus,a,um; reciprocus, a,um.
reflexo, s.m. repercussus,us; repercussio,onis.
reflorescer, v.i. reflorescere, revirescere.
refluir, v.i. refluere, relabi, reciprocare; (fig.) redundare.

refluxo, s.m. recessus,us.
refocilar, v.t. refocillare.
reforçar, v.t. firmare, confirmare, corroborare. // V.p. confirmari, corroborari, roborari.
refôrço, s.m. confirmatio,onis; firmamentum,i; incrementum,i.
reforma, s.f. restitutio,onis; correctio,onis; emendatio, onis.
reformação, s.f. reformatio, onis; emendatio,onis.
reformador, s.m. corrector, oris; emendator,oris; reprehensor,oris.
reformar, v.t. corrigere, emendare; mittere, exauctorare.
reformável, adj. emendabilis, e; corrigendus,a,um.
refração, s.f. duplicatio radiorum.
refratar, v.t. refringere.
refratário, adj. refractarius,a, um; contumax,acis.
refrativo, adj. refractivus,a, um.
refreamento, s.m. refrenatio, onis.
refrear, v.t. refrenare, frenare, infrenare, cohibere, reprimere.
refrescamento, s.m. refrigeratio,onis.
refrescante, adj. refrigeratorius,a,um.
refrescar, v.t. refrigerare, temperare, ventilare. // V.i. refrigescere.
refrêsco, s.m. frigidus potus.
refrigeração, s.m. refrigeratio,onis.
refrigerativo ou **refrigeratório**, adj. refrigeratorius,a, um.
refrigério, s.m. refrigeratio, onis.
refugar, v.t. rejicere, spernere.
refugiado, adj. fugitivus,a, um. // S.m. perfuga,ae.
refugiar-se, v.p. fugere, confugere, refugere, recipere se.
refúgio, s.m. refugium,ii; perfugium,ii; respectus,us; portus,us.
refugir, v.t. refugere.
refugo, s.m. quisquiliae,arum; rejectanea,orum.
refundir, v.t. recoquere.
refutação, s.f. refutatio,onis; confutatio,onis; infirmatio, onis.
refutar, v.t. refellere, redarguere, confutare, infirmare, revincere.
regaço, s.m. gremium,ii; sinus,us.
regado, adj. riguus,a,um; irriguus,a,um.
regador, s.m. alveolus,i.
regalar, v.t. invitare. // V.p. comissari.
regar, v.t. aspergere, conspergere, perspergere.
regato, s.m. rivus,i.
regência, s.f. rectio,onis; tutela,ae.
regeneração, s.f. regerminatio, onis; renovatio,onis; reformatio,onis.
regenerador, s.m. reformator, oris; emendator,oris.
regenerar, v.t. regenerare, renovare, reparare; restituere, emendare.

regente, s.m. regens,entis.
reger, v.t. regere, cohibere.
região, s.f. regio,onis; terra,ae; tractus,us.
regime, s.m. regimen,inis.
regimento, s.m. legio,onis; regimen,inis.
régio, adj. regius,a,um.
registrar, v.t. referre, consignare in tabulis, perscribere.
registro, s.m. perscriptio,onis; index,dicis; ratio,onis.
rêgo, s.m. sulcus,i; lira,ae.
regougar, v.i. gannire.
regougo, s.m. gannitus,us.
regozijador, adj. laetus,a,um; jucundus,a,um; laetabilis,e.
regozijar-se, v.p. gaudere, laetari.
regozijo, s.m. delectamentum,i; laetitia,ae; gaudium,ii.
regra, s.f. regula,ae; norma,ae; lex,gis; ratio,onis; praeceptum,i.
regressão, s.f. regressus,us; regressio,onis.
regressar, v.i. regredi, reverti, redire, recurrere, revenire.
regresso, s.m. regressus,us; reversio,onis; reditio,onis.
régua, s.f. regula,e.
regueiro, s.m. canalis,is; sulcus,i.
regulado, adj. e part. ordinatus,a,um; constitutus,a,um; compositus,a,um.
regulador, s.m. compositor,oris; moderator,oris.
regulamentação, s.f. ordo,inis.
regulamentar, v.t. constituere. // Adj. legitimus,a,um.
regulamento, s.m. constitutio,onis; ordinatio,onis; institutum,i.
regular, v.t. regere, dirigere, exigere, componere; expedire, transigere. // V.p. se regere ad, se accommodare ad. // Adj. rectus,a,um; regularis,e; canonicus,a,um.
regularidade, s.f. ordo,inis; constantia,ae; ratio,onis.
régulo, s.m. regulus,i.
regurgitação, s.f. redundatio,onis.
regurgitar, v.i. redundare; exundare, superfluere.
rei, s.m. rex,gis.
reinado, s.m. regnum,i; imperium,ii; principatus,us.
reinar, v.i. regnare; (fig.) dominari, valere, vigere.
reino, s.m. regnum,i.
reintegração, s.f. restitutio,onis.
reintegrar, v.t. restituere.
reiteração, s.f. iteratio,onis.
reiterado, part. e adj. iteratus,a,um; geminatus,a,um; repetitus,a,um.
reiterar, v.t. iterare, integrare, repetire, ingeminare.
reitor, s.m. rector,oris.
reivindicação, s.f. vindicatio,onis; expostulatio,onis.
reivindicar, v.t. vindicare, repetere, reposcere, expostulare.
reixa, s.f. tabella,ae; assula,ae.
rejeição, s.f. rejectio,onis; repudiatio,onis.
rejeitar, v.t. rejicere, abjicere, ejicere, repellere, repudiare.

rejeitável, adj. repudiandus,a,um; rejiciendus,a,um; rejiectaneus,a,um.
rejuvenescer, v.i. repuerascere.
relação, s.f. ratio,onis; cognatio,onis; convenientia,ae; relatio,onis.
relacionado, part. e adj. conjunctus,a,um; pertinens, entis.
relacionar-se, v.p. pertinere, attinere (ad aliquid).
relâmpago, s.m. fulgur,ris; fulguratio,onis; fulgor,oris.
relampaguear ou **relampejar**, v.i. fulgurare, fulgere.
relance, s.m. oculorum conjectus.
relapso, adj. e s.m. relapsus,a,um.
relatar, v.t. referre, memorare, commemorare.
relativo, adj. pertinens,entis: (gram.) relativus,a,um.
relato, s.m. narratio,onis.
relator, s.m. relator,oris.
relatório, s.m. relatio,onis.
relaxação, s.f. remissio,onis; resolutio,onis.
relaxado, part. e adj. laxatus,a,um; remissus,a,um; (fig.) solutus,a,um.
relêvo, s.m. eminentia,ae; asperitas,atis.
relha, s.f. vomer,eris; dens aratri.
relheira, s.f. orbita,ae.
relicário, s.m. solium,ii.
religar, v.t. religare.
religião, s.f. religio,onis; pietas,atis.
religioso, adj. religiosus,a,um; pius,a,um. // S.m. monachus,i.
relimar, v.t. perpolire, expolire.
relíquia, s.f. reliquiae,arum.
relógio, s.m. horologium,ii.
reluzente, adj. nitidus,a,um; refulgens,entis.
reluzir, v.i. relucere, resplendere, splendere.
relva, s.f. gramen,inis; herba,ae.
relvado, s.m. herbae,arum.
relvoso, adj. gramineus,a,um; herbidus,a,um.
remada ou **remadura**, s.f. remigatio,onis; remigium,ii.
remador, s.m. remex,igis.
remar, v.t. remigare; (fig.) sudare.
remediar, v.t. mederi, occurere; (fig.) sanare, subvenire.
remédio, s.m. remedium,ii; medicamen,inis; medicina,ae; medicamentum,i.
remela, s.f. lippitudo,inis; sordes,ium; gramiae,arum.
remelar, v.i. e p. lippire.
remeloso, adj. lippus,a,um; lippidens,entis.
remendado, part. e adj. refectus,a,um; restitutus,a,um; sartus,a,um; concinnatus,a,um.
remendão, s.m. sartor,oris; sarcinator,oris.
remendar, v.t. sarcire, resarcire, reconcinnare.
remendo, s.m. sartura,ae.
remessa, s.f. missio,onis; missus,us; dimissio,onis.
remeter, v.t. mittere.
remexer, v.t. remiscere; jactare, movere, commovere, agitare; versare.
reminiscência, s.f. memoria,ae.
remir, v.t. V. resgatar; repignerare, recuperare.

remissão, s.f. venia,ae; remissio,onis.
remitência, s.f. remissio,onis.
remitente, adj. remissus,a,um.
remitir, v.t. remittere, amittere, ignoscere.
remo, s.m. remus,i; scalmus,i.
remoque, s.m. dicterium,ii.
rêmora, s.f. remora,ae; echeneis,idis.
remorso, s.m. angor conscientiae; peccati dolor.
remoto, adj. remotus,a,um; longinquus,a,um; reductus,a,um; vetustus,a,um.
remuneração, s.f. remuneratio,onis; praemium,ii; merces,edis.
remunerar, v.t. remunerari.
renal, adj. renalis,e.
renascente, adj. redivivus,a,um; renascens,entis; reviviscens,entis.
renascer, v.i. renasci, reviviscere; (fig.) resurgere.
renda, s.f. reditus,us; fructus,us; locatio,onis.
rendeiro, s.m. conductor,oris; colonus,i; vilicus,i.
render, v.t. subjicere; vincere, frangere, expugnare; succedere, deducere; frangere. // V. p. dedere se, dedi.
rendição, s.f. deditio,onis.
rendimento, s.m. reditus,us; fructus,us; vectigal,alis.
renegação, s.f. ejuratio,onis.
renegar, v.t. ejurare, abdicare, aspernari.
renome, s.m. nomen,inis; notitia,ae; fama,ae; laus,dis.
renovação, s.f. renovatio,onis; instauratio,onis.
renovar, v.t. renovare, novare, reparare; redintegrare, instaurare, repetere. // V.p. renovari, redintegrari, reverti.
renque, s.m. ordo,inis; series,ei; versus,us.
rente, adj. rasus,a,um; abrasus,a,um. // Adv. strictim.
renuir, v.t. renuere.
renúncia, s.f. renuntiatio,onis; cessio,onis; ejuratio,onis.
renunciar, v.t. e i. abdicare se, repudiare, cedere, amittere, deponere, abjicere, desistere.
reocupação, s.f. recuperatio,onis.
reocupar, v.t. recuperare, recipere (locum).
reorganização, s.f. instauratio,onis.
reorganizar, v.t. restituere (res).
reparação, s.f. refectio,onis; restitutio,onis; satisfactio,onis.
reparador, s.m. refector,oris; reparator,oris; redintegrator,oris.
reparar, v.t. reficere, restituere, resarcire, reparare; reconciliare, satisfacere, corrigere, rescindere. // V.i. videre, cernere, intelligere.
reparável, adj. reparabilis,e; emendabilis,e.
repartição, s.f. partitio,onis; distributio,onis; tributio,onis.
repartidor, s.m. divisor,oris; finitor,oris; assignator,oris.
repartir, v.t. partiri, dispertire, dispertiri, dividere, distribuere.
repassar, v.i. redire, se referre. // V.t. recogitare, recognoscere.

repelão, s.m. impetus,us.
repelente, adj. fastidiosus,a,um; superbus,a,um; foedus,a,um; sordidus,a,um.
repelir, v.t. repellere, depellere, propellere, rejicere, prohibere, excludere, extrudere, reprimere; aversari, recusare, repudiare.
repente, s.m. impetus,us.
repentino, adj. repens,entis; repentinus,a,um; subitus,a,um.
repercussão, s.f. repercussio,onis; repercussus,us.
repercutir, v.t. repercutere, remittere, reddere.
repertório, s.m. repertorium,ii; index,icis.
repetição, s.f. repetitio,onis; iteratio,onis; instauratio,onis; crebritas,atis.
repetido, adj. creber,bra,brum. // Part. repetitus,a,um; iteratus,a,um.
repetir, v.t. repetere, iterare, dictitare; reddere ou remittere (vocem).
repisar, v.t. recalcare.
replantar, v.t. reserere, repangere.
repleto, adj. plenus,a,um.
réplica, s.f. responsio,onis; contradictio,onis; (jur.) duplicatio,onis.
replicar, v.t. e i. respondere, reponere; responsare.
repôlho, s.m. crambe,es; haemyridion,ii.
repontar, v.i. respondere, occurrere.
repor, v.t. reponere, restituere, recondere.
reposição, s.f. restitutio,onis.
reposteiro, s.m. velum,i; palla,ae.
repousar, v.i. quiescere, acquiescere, requiescere, jacere, cubare.
repouso, s.m. otium,ii; quies,etis; requies,etis; laxamentum,i.
repreender, v.t. reprehendere, objurgare.
repreensão, s.f. reprehensio,onis; animadversio,onis; correctio,onis.
repreensível, adj. vituperabilis,e; reprehendendus,a,um.
repregar, v.t. refigere.
represar, v.t. reprimere, retinere.
representação, s.f. imago,inis; simulacrum,i; propositio,onis; actio,onis.
representante, s. 2 gên. procurator,oris.
representar, v.t. representare, exhibere; proponere; agere; demonstrare.
repressão, s.f. animadversio,onis; coercitio,onis.
repressor, s.m. repressor,oris.
reprimir, v.t. reprimere, comprimere, coercere, continere, cohibere; constringere, confutare, refutare, frenare.
réprobo, adj. reprobus,a,um.
reprodução, s.f. fetura,ae; fetus,us; procreatio,onis; imitatio,onis; iteratio,onis.
reproduzir, v.t. procreare, generare, progenerare, seminare; reddere, imitari; exhibere. // V.p. propagare genus, recrescere; renasci.
reprovação, s.f. improbatio,onis; vituperatio,onis; reprobatio,onis.
reprovar, v.t. rejicere, damnare; reprobare, improbare, vituperare.

reptil, s.m. repens,entis; reptilis,e. // S.m. serpens, entis; repens animal.

repto, s.m. reptatio,onis.

república, s.f. res publica (gen.: rei publicae); civitas,atis.

repudiar, v.t. repudiare, dimittere.

repúdio, s.m. repudium,ii; recusatio,onis.

repugnância, s.f. repugnantia, ae; odium,ii; fastidium,ii.

repugnante, adj. repugnans, antis; turpis,e.

repugnar, v.t. e i. repugnare, dissidere (ab); abhorrere, aspernari.

repulular, v.i. repullulare.

repulsa, s.f. repulsus,us; repugnantia,ae; alienatio, onis.

reputação, s.f. existimatio, onis; fama,ae; laus,dis.

reputado, adj. nobilis,e; habitus,a,um.

reputar, v.t. habere, existimare, ducere.

repuxar, v.t. trahere, attrahere; pervellere. // V.i. exsilire, emicare, salire.

repuxo, s.m. aqua saliens; silanus,i.

requeijão, s.m. colostra,ae.

requeimar, v.t. comburere, exurere; amburere. // V.i. mordere.

requentar, v.t. refovere, recalfacere.

requerente, s. 2 gên. flagitator,oris; petitor,oris (fem.: petitrix,icis).

requerer, v.t. postulare, petere.

requerimento, s.m. V. petição; postulatio,onis; petitio,onis.

requestar, v.t. quaerere, inquirere, petere, sequi.

requintado, adj. quaesitus,a, um; subtilis,e.

requintar, v.t. expolire, excolere, exquirere.

requisitar, v.t. requirere, exigere.

requisito, s.m. virtus,tis; laus,dis.

rês, s.f. pecus,udis.

rescindir, v.t. rescindere.

rescisão, s.f. rescissio,onis.

rescisório, adj. rescissorius,a, um.

rescrito, s.m. rescriptum,i; decretum,i.

reseda, s.f. reseda,ae.

reserva, s.f. supplementum,i; subsidium,ii; adjunctio, onis; condicio,onis; exceptio,onis; moderatio,onis.

reservado, part. e adj. reservatus,a,um; sepositus,a,um; exceptus,a,um; verecundus, a,um; circumspectus,a,um.

reservar, v.t. reservare, servare, reponere, relinquere. // V.p. se reservare ad.

reservatório, s.m. lacus,us; immissarium,ii.

resfolgar, v.i. respirare, ducere spiritum.

resfriamento, s.m. refrigeratio,onis; frigus,oris.

resfriar, v.t. refrigerare; (fig.) restinguere.

resgatar, v.t. redimere.

resgate, s.m. redemptio,onis.

resguardar, v.t. defendere ab, tutari. // V.p. se tueri, se defendere.

residência, s.f. sedes,is.

residir, v.i. residere, insidere, sedere.

resíduo, s.m. faex,cis.

resignação, s.f. cessio,onis; concessio,onis.

resignar, v.t. abdicare. // V.p. aequo animo ferre.

resina, s.f. resina,ae.

resinoso, adj. resinosus,a,um; resinaceus,a,um.

resipiscência, s.f. resipiscentia,ae.

resistência, s.f. obstantia,ae; renisus,us; defensio,onis; resistentia,ae.

resistir, v.i. resistere, restare, reniti, obstare; obsistere, repugnare; obluctari, reluctari; durare, permanere.

resmungar, v.t. e i. murmurare, muttire, mussare, mussitare.

resolução, s.f. consilium,ii; sententia,ae; fortitudo,inis.

resolutivo, adj. discussorius, a,um.

resolver, v.t. resolvere, dissolvere, digerere; solvere, persolvere, explanare, explicare.

resolvido, part. e adj. decretus,a,um; statutus,a,um; deliberatus,a,um; promptus,a,um.

respectivo, adj. quisque,quaeque,quodque.

respeitado, part. e adj. honoratus,a,um; sanctus,a,um.

respeitar, v.t. observare; parcere, abstinere; vereri, revereri.

respeitável, adj. venerabilis, e; venerandus,a,um; gravis,e; magnus,a,um.

respeito, s.m. respectus,us; ratio,onis; reverentia,ae; veneratio,onis.

respeitoso, adj. observans, antis; reverens,entis.

respingar, v.t. aspergere, inquinare, respergere.

respiração, s.f. respiratio, onis; respiratus,us; anima, ae.

respiradouro, s.m. spiraculum, i; lumen,inis; fenestra,ae.

respirar, v.i. spirare.

respiratório, adj. spirabilis,e.

respirável, adj. spirabilis,e.

resplandecência, s.f. splendor, oris; fulgor,oris.

resplandecente, adj. splendidus,a,um; splendens,entis; refulgens,entis.

resplandecer, v.i. refulgere, collucere, fulgurare.

resplendor, s.m. splendor,oris; fulgor,oris.

responder, v.t. e i. respondere; responsare; reddere; spondere.

responsabilidade, s.f. religio, onis; auctoritas,atis; officium,ii.

responsivo, adj. responsivus, a,um.

responso, s.m. responsorium, ii.

resposta, s.f. responsum,i; responsio,onis; refutatio, onis.

ressaibo, s.m. gustus,us.

ressair, v.i. eminere, excellere.

ressaltar, v.t. eminentius facere; (fig.) ornare, illustrare. // V.i. resilire.

ressarcir, v.t. V. indenizar.

ressaudar, v.t. e i. resalutare.

ressentimento, s.m. dolor,oris; ira,ae; bilis,is; amaritudo, inis.

ressentir-se, v.p. ferre graviter; referre.

ressequido, adj. e part. exsiccatus,a,um; aridus,a,um; siccatus,a,um.
ressequir, v.t. siccare, exsiccare; arefacere, torrere, exurere.
ressoar, v.i. resonare, personare, strepere, retinnire.
ressonância, s.f. resonantia, ae.
ressonante, adj. resonans,antis.
ressonar, v.i. stertere. // V. ressoar.
ressorção, s.f. resorptio,onis.
ressorver, v.t. resorbere.
ressudação, s.f. sudor,oris; stillicidium,ii.
ressudar, v.i. consudascere, stillare, destillare.
ressupino, adj. resupinus,a, um.
ressurreição, s.f. resurrectio, onis; recorporatio,onis.
ressuscitar, v.t. ad vitam revocare. // V.i. reviviscere.
restabelecer, v.t. instaurare: restituere, reconciliare, renovare. // V.p. convalescere, se reficere, exsurgere.
restabelecimento, s.m. restitutio,onis; reductio,onis; refectio,onis.
restante, adj. reliquus,a,um; ceterus,a,um; residuus,a, um. // S.m. reliquum,i; residuum,i.
restar, v.i. restare, relinqui, superesse.
restauração, s.f. restitutio, onis; refectio,onis.
restaurador, s.m. restitutor, oris; refector,oris.
restaurar, v.t. restituere, reficere, reparare.
restituição, s.f. restitutio, onis; reformatio,onis.
restituir, v.t. restituere, reddere, referre, reportare, retribuere.
restituitório, adj. restitutorius,a,um.
restituível, adj. restituendus, a,um.
resto, s.m. reliquum,i; (aritm.) residuum,i; (pl.) reliquae,arum; ossa,orum.
restôlho, s.m. stipula,ae.
restrição, s.f. exceptio,onis; adjunctio,onis; correctio, onis.
restringir, v.t. circumscribere, coangustare; artare.
restritivo, adj. angustus,a,um; (gram.) derogativus,a,um.
restrito, adj. e part. angustus,a,um; artus,a,um; circumcisus,a,um.
resultado, s.m. eventus,i; exitus,us; effectus,us.
resultante, adj. consectarius, a,um.
resultar, v.i. exsistere, fieri, effici, nasci, gigni, fluere, sequi, consequi.
resumir, v.t. complecti, contrahere, concludere, colligere.
resumo, s.m. complexio,onis; conclusio,onis; summa,ae.
resvalar, v.i. V. escorregar.
retaguarda, s.f. novissimum agmen.
retardador, adj. moratorius,a, um. // S.m. morator,oris.
retardar, v.t. retardare, tardare, morari, demorari, detinere.
retardatário, adj. lentus,a, um. // S.m. morator,oris.
retemperar, v.t. iterum tingere; (fig.) reparare, recoquere.

retenção, s.f. retentio,onis.
reter, v.t. retinere, tenere, detinere, sustinere; continere, comprimere.
reticência, s.f. dissimulatio, onis; reticentia,ae.
reticulado ou **reticular,** adj. reticulatus,a,um.
retidão, s.f. fides,ei; probitas,atis.
retificação, s.f. emendatio, onis; reprehensio,onis.
retificar, v.t. corrigere, emendare.
retilíneo, adj. directus,a,um.
retina, s.f. retiolum oculi.
retinir, v.t. e i. tinnire.
retinto, adj. dibaphus,a,um.
retirada, s.f. decessus,us; decessio,onis; discessus,us; receptus,us.
retirar, v.t. retrahere, detrahere, subtrahere, abdere, deducere, reducere; excipere, exhaurire; avertere. // V.p. recedere, decedere, abire.
retiro, s.m. recessus,us; portus,us; latibulum,i.
reto, adj. rectus,a,um; directus,a,um. // S.m. rectum intestinum.
retocar, v.t. retractare; polire, limare, perspicere.
retomar, v.t. resumere, retractare; revocare, redintegrare; recuperare, repetere, reficere.
retorcer, v.t. retorquere; intorquere, contorquere.
retórica, s.f. rhetorica,ae.
retórico, adj. rhetoricus,a,um. // S.m. rhetor,oris.
retornar, v.i. V. voltar, regressar.
retôrno, s.m. reditio,onis; reditus,us; reversio,onis.
retração, s.f. retractio,onis.
retrair, v.t. contrahere; retrahere, reducere.
retranca, s.f. postilena,ae.
retração, s.f. retractatio,onis; receptus,us.
retrato, s.m. imago,inis; simulacrum,i; effigies,ei; forma,ae.
retroceder, v.i. V. recuar, retrogradar.
retrocesso, s.m. regressus,us.
retrogradar, v.i. retrocedere, retroire, retrogradi.
retrógrado, adj. retrogradus, a,um; reciprocus,a,um.
retrospeto, s.m. respectus,us.
retumbância, s.f. sonitus,us.
retumbante, adj. sonans,antis; vocalis,e.
retumbar, v.i. sonare, resonare, strepere.
réu, adj. nocens,entis; sons, tis; obnoxius,a,um. // S.m. reus,ei.
reumatismo, s.m. rheumatismus,i.
reunião, s.f. conjunctio,onis; collectio,onis; congregatio, onis; conventus,i; concilium,ii.
reunir, v.t. jungere, conjungere, annectere, colligare, colligere, contrahere. // V.p. jungi, conjungi; convenire, congregari, cogi.
revelação, s.f. indicium,ii; proditio,onis; revelatio, onis.

revelador, s.m. index,icis; proditor,oris. // Adj. manifestus,a,um.
revelar, v.t. patefacere, nudare, detegere, aperire, indicare; revelare, ostendere, significare. // V.p. se indicare; significari, patefieri.
rever, v.t. revisere, invisere; recognoscere, retractare.
reverberação, s.f. repercussus, us; repulsus,us.
reverdecer, v.t. viridare. // V.i. revirescere.
reverência, s.f. reverentia,ae.
reverenciar, v.t. revereri, venerari, suspicere.
reverencioso, adj. reverens, entis.
reverendo, adj. amplissimus, a,um; reverendus,a,um.
reverente, adj. reverens,entis.
reverso, s.m. altera pars; alterum latus.
revés, s.m. res adversae; calamitas,atis; clades,is.
revestido, part. e adj. vestitus,a,um; inditus,a,um.
revestimento, s.m. crusta,ae.
revestir, v.t. vestire, veste circumdare; tegere, induere; incrustare.
revezar, v.t. e i. V. alternar.
revigorar, v.t. recreare, reficere.
reviravolta, s.f. conversio, onis.
revisão, s.f. recognitio,onis.
revisor, s.m. emendator,oris.
revista, s.f. recognitio,onis; (mil.) recensus,us.
reviver, v.i. reviviscere.
revoar, v.i. revolare.
revolta, s.f. seditio,onis; rebellio,onis; motus,us; tumultus,us.
revoltado, adj. rebellans,antis; rebellatus,a,um; seditiosus, a,um.
revoltante, adj. invidiosus,a, um; indignus,a,um; atrox, cis.
revoltar-se v.p. seditionem movere, rebelare; reclamitare.
revoltoso, adj. rebellis,e; seditiosus,a,um.
revolução, s.f. perturbatio, onis; conversio,onis; (astron.) cursus,us.
revolucionário, adj. seditiosus, a,um; turbulentus,a,um.
revolver, v.t. volutare, versare, volvere, involvere.
revolvimento, s.m. volutatio, onis.
revulsão, s.f. revulsio,onis.
revulsivo ou revulsório, adj. revocatorius,a,um.
rezar, v.i. V. orar.
riacho, s.m. amniculus,i.
ribanceira, s.f. crepido,inis.
ribeirinho, adj. fluviatilis,i.
ribeiro, s.m. rivus,i.
ribombar, v.i. tonare, intonare.
rícino, s.m. ricinus,i.
rico, adj. dives,itis; locuples, etis; opulentus,a,um; copiosus,a,um; abundans,antis; uber,eris; ferax,acis.
ricto, s.m. rictus,us.
ridente, adj. ridens,entis; hilaris,e; renidens,entis.

ridículo, adj. ridiculus,a,um; ridendus,a,um. // S.m. ridiculum,i.
rigidez, s.f. rigor,oris; rigiditas,atis.
rígido, adj. rigidus,a,um; rigens,entis; (fig.) severus, a,um.
rigor, s.m. severitas,atis; asperitas,atis; austeritas, atis; morositas,atis.
rigoroso, adj. severus,a,um; asper,era,erum; durus,a, um.
rijo, adj. V. duro e rígido.
rima, s.f. homoeoteleuton,i.
rimar, v.t. versus facere ou scribere.
rimoso, adj. rimosus,a,um.
rinchante, adj. hinniens,entis.
rinchar, v.i. hinnire.
rincho, s.m. hinnitus,us.
rinoceronte, s.m. rhinoceros, otis.
rins, s.m.pl. renes,um.
rio, s.m. flumen,inis; fluvius, ii; amnis,is.
ripa, s.f. asserculum,i; ass rculus,i.
rípio, s.m. rudus,eris; rudeiatio,onis.
ripostar, v.i. repetere, rejicere, refirere; respondere, occurrere.
riqueza, s.f. divitiae,arum; opulentia,ae; copiae,arum; ubertas,atis.
rir, v.i. e p. ridere; cachinnare; renidere.
risada, s.f. cachinnatio,onis; cachinnus,i.
risca, s.f. linea,ae.
riscar, v.t. lineis distinguere; expungere.
risco, s.m. linea,ae; periculum,i; alea,ae.
risível, adj. ridendus,a,um; jocularis,e.
riso, s.m. risus,us.
risonho, adj. V. ridente.
risota, s.f. risus,us; irrisio, onis; derisus,us.
rítmico, adj. rhythmicus,a,um; numerosus,a,um.
ritmo, s.m. numerus,i; rhythmus,i; modus,i.
rito, s.m. ritus,us.
ritual, adj. ritualis,e.
rival, s.m. aemulus,i; concertator,oris; rivalis,is. // Adj. aemulus,a,um.
rivalidade, s.f. aemulatio, onis; concertatio,onis; contentio,onis.
rivalizar, v.i. aemulari, contendere, certare.
rixa, s.f. rixa,ae; pugna,ae.
robalo, s.m. lupus,i.
robledo, s.m. quercetum,i; aesculetum,i.
robustecer, v.t. firmare, roborare. // V.i. e p. confirmare se, confirmari.
robusto, adj. robustus,a,um; valens,entis.
roca, s.f. colus,us ou i.
rocada, s.f. pensum,i.
roçadura, s.f. tritus,us; fricatura,ae.
roçar, v.t. succidere; fricare, perfricare. // V.i. radere, stringere.
rocha, s.f. saxum,i; rupes,is; silex,icis.
rochedo, s.m. saxum,i; rupes, is.
rochoso, adj. saxosus,a,um; petrosus,a,um.

rociar, v.t. e i. V. **orvalhar.**
rocim, s.m. cantherius,ii; caballus,i.
rocio, s.m. V. **orvalho.**
roda, s.f. rota,ae; tympanum,i; circulus,i.
rodar, v.t. circumagere, vertere, volvere, versare. // V.i. volvi, versari.
rodear, v.t. circumstare, cingere, succingere, circumfundere; circumdare, circumire; circumvenire.
rodeio, s.m. V. **circuito;** ambages,is; anfractus,us.
rodela, s.f. orbiculus,i; clipeolum,i.
rodeleiro, adj. clipeatus,a,um.
rodilha, s.f. pannus,i.
rodopiar, v.i. volvi, convolutari.
rodopio, s.m. turbo,inis; vertigo,inis.
rodovalho, s.m. rhombus,i.
roedor, adj. mordax,acis. // S.m. rosor,oris; exesor,oris.
roer, v.t. rodere, arrodere, derodere, exedere.
rogações, s.f. pl. rogationes,um.
rogar, v.t. orare, rogare. // V.i. supplicare.
rôgo, s.m. prex,cis; rogatio,onis.
rol, s.m. V. **lista.**
rôla, s.f. turtur,uris; columba,ae.
rolante, adj. volubilis,e.
rolar, v.t. volvere, avolvere, volutare. // V.i. volvi, versari.
roldana, s.f. trochlea,ae; orbiculus,i.
rôlha, s.f. obturamentum,i.
rolhar, v.t. obturare, obstruere.
roliço, s.m. teres,etis; pinguiculus,a,um.
rôlo, s.m. scutula,ae; cylindrus,i; exiculus,i.
romã, s.f. granatum,i.
romagem, s.f. peregrinatio,onis.
romance, s.m. fabula,ae; canticum,i.
romanesco, adj. fabulosus,a,um; commenticius,a,um; fictus,a,um.
romano, adj. Romanus,a,um. // S.m.pl. Romani,orum; Quirites,ium ou um.
rombo, s.m. rhombus,i; rima,ae; foramen,inis.
rombóide, s.m. rhomboides,is.
romper, v.t. e i. rumpere, frangere, solvere, discindere; perrumpere, infringere; dirimere, renuntiare; divellere, distrahere.
ronco, s.m. ronchus,i.
ronda, s.f. circumitio,onis.
rondar, v.t. circum errare. // V.i. vagari, cursitare, obambulare.
ronha, s.f. mentigo,inis.
ronqueira, s.f. raucitas,atis; ravis,is.
rórido, s.m. roridus,i; roscidus,i.
rorífero, adj. rorifer,fera,ferum.
rosa, s.f. rosa,ae.
rosado, adj. roseus,a,um.
rôsca, s.f. cochlea,ae.
róseo, adj. roseus,a,um.
rosmaninho, s.m. stoechas,adis ou ados.

rosto, s.m. V. **cara;** effigies,ei; imago,inis.
rostrado, adj. rostratus,a,um.
rostral, adj. rostratus,a,um.
rostro, s.m. rostrum,i.
rota, s.f. via,ae; iter,itineris; cursus,us.
rotação, s.f. rotatio,onis.
rotatório, adj. versabundus,a,um; versatibis,e; volubilis,e.
roteiro, s.m. V. **itinerário.**
rotina, s.f. usus,us.
rótula, s.f. cancelli,orum; clatri,orum; patella,ae.
rótulo, s.m. nota,ae; pittacium,ii.
rotundidade, s.f. rotunditas,atis.
rotundo, adj. rotundus,a,um.
rotura, s.f. V. **ruptura.**
roubar, v.t. furari, surripere, rapere, exipere.
roubo, s.m. expilatio,onis; rapina,ae; furtum,i.
rouco, adj. raucus,a,um; fuscus,a,um; obscurus,a,um.
roupa, s.f. vestis,is; vestimentum,i.
rouquenho, adj. subraucus,a,um.
rouquidão, s.f. raucitas,atis; ravis,is.
rouxinol, s.m. luscinia,ae; luscinius,ii.
roxo, adj. violaceus,a,um; ianthinus,a,um.
rua, s.f. via,ae.
rubi, s.m. carbunculus,i.
rubicundo, adj. rubicundus,a,um; rubidus,a,um.
rubificar, v.t. rubefacere.
rubor, s.m. rubor,oris.
ruborizar, v.t. rubefacere, rufare. // V.p. rubere, rubescere.
rubrica, s.f. rubrica,ae.
rude, adj. rudis,e; asper,era,erum; durus,a,um; difficilis,e; arduus,a,um.
rudeza, s.f. asperitas,atis; duritas,atis.
rudimentar, adj. inchoatus,a,um.
rudimento, s.m. rudimentum,i.
rufar, v.t. tympanizare.
ruga, s.f. ruga,ae; sulcus,i.
rugido, s.m. fremitus,us; rugitus,us.
rugidor, adj. fremens,entis.
rugir, v.i. rugire, rudere; fremere, frendere.
rugosidade, s.f. ruga,ae; asperitas,atis; scabredo,inis.
rugoso, adj. rugosus,a,um; scabiosus,a,um.
ruibarbo, s.m. rheubarbarum,i.
ruído, s.m. sonus,i; sonitus,us; strepitus,us; crepitus,us; tumultus,us.
ruidoso, adj. strepens,entis; clamosus,a,um; sonorus,a,um; fragosus,a,um.
ruim, adj. V. **mau.**
ruína, s.f. ruina,ae; (pl.) parietinae,arum; reliquae,arum.
ruinoso, adj. ruinosus,a,um; damnosus,a,um.
ruir, v.i. V. **desmoronar-se.**
ruiva, s.f. rubia,ae.
ruivo, adj. ruber,bra,brum; rufus,a,um; subrufus,a,um.
ruminação, s.f. ruminatio,onis.
ruminante, adj. ruminalis,e. // S.m. ruminans,antis.

ruminar, v.t. ruminare, ruminari.

rumo, s.m. via,ae; iter,itineris; cursus,us.

rumor, s.m. rumor,oris; fremitus,us; strepitus,us; murmur,uris; fama,ae.

rumorejante, adj. murmurans, antis; garrulus,i.

rumorejar, v.i. admurmurare, fremere; murmurare.

ruptura, s.f. abruptio,onis; disjunctio,onis; divortium, ii.

rural, adj. rusticus,a,um.

rusticidade, s.f. rusticitas, atis.

rústico, adj. rusticus,a,um; agrestis,e; rusticanus,a,um.

rutilante, adj. rutilus,a,um; rutilans,antis.

rutilar, v.i. rutilare.

S

sábado, s.m. Saturni dies; sabbatum,i.

sabão, s.m. sapo,onis.

sabático, adj. sabbaticus,a, um.

sabatisma, s.m. sabbatismus,i.

sabedor, adj. sciens,entis; gnarus,a,um; eruditus,a, um.

sabedoria, s.f. sapientia,ae.

saber, v.t. scire, novisse, nosse; habere, tenere, meminisse; intelligere, didicisse. // V.i. sapere. // S.m. scientia,ae.

sábio, adj. V. sabedor; sapiens,entis. // S.m. vir eruditus.

sabor, s.m. sapor,oris; gustus,us; gustatus,us.

saborear, v.t. degustare, regustare.

saboroso, adj. suavis,e; dulcis,e; jucundus,a,um. V. agradável.

sabre, s.m. gladius,ii.

sabugo ou **sabugueiro,** s.m. sambucus ou sabucus,i.

sabujar, v.t. adulari.

sabujo, s.m. adulator,oris.

sacada, s.f. maenianum,i.

sacerdócio, s.m. sacerdotium, ii.

sacerdotal, adj. sacerdotalis,e.

sacerdote, s.m. sacerdos,tis.

sacha, s.f. sarculatio,onis; sarritio,onis; runcatio,onis.

sachador, s.m. sarritor,oris; runcator,oris.

sachar, v.t. sarrire, sarire, runcare; pastinare.

sacho, s.m. sarculum,i.

saciar, v.t. satiare, exsatiare, saturare. // V.p. se satiare.

saciedade, s.f. satietas,atis; saturitas,atis.

saco, s.m. saccus,i; culleus,i.

sacola, s.f. bisaccium,ii; pera,ae.

sacramento, s.m. sacramentum,i.

sacrário, s.m. capsa,ae; capsula,ae.

sacrificar, v.t. e i. sacrificare, immolare, operari. // V.p. se devovere.

sacrifício, s.m. sacrificium,ii; sacrum,i.

sacrilégio, s.m. sacrilegium,ii; nefas (indecl.).

sacrílego, adj. sacrilegus,a, um; profanus,a,um.

sacristão, s.m. sacrista,ae; aedituus,i; sacrarius,ii.

sacristia, s.f. sacristia,ae; sacrarium,ii.

sacro, adj. V. sagrado. // S.m. sacrum,i; spina,ae.
sacrossanto, adj. sacrosanctus,a,um; sanctissimus,a, um.
sacudidela ou **sacudidura,** s.f. quassatio,onis; jactatio, onis; concussio,onis.
sacudir, v.t. quatere, quassare, concutere, decutere, jactare.
sadio, adj. saluber ou salubris,bris,bre; salutaris,e.
safira, s.f. sapphirus,i.
Safo, np. Sappho,us
sagacidade, s.f. sagacitas,atis.
sagaz, adj. sagax,acis; subtilis,e.
sagitária, s.f. sagitta,ae.
sagitário, s.m. sagittarius,ii.
sagração, s.f. consecratio, onis; ordinatio,onis; sacrum,i.
sagrado, adj. sacer,cra,crum; sanctus,a,um; religiosus,a, um; sacratus,a,um.
sagrar, v.t. inaugurare; ungere.
saia, s.f. castula,ae.
saibro, s.m. glarea,ae; sabulum,i.
saibroso, adj. glareosus,a,um.
saída, s.f. egressus,us; exitus,us; decessio,onis.
saio, s.m. sagum,i; sagulum,i.
sair, v.i. exire, egredi, digredi, decedere; discedere, excedere, abire.
sal, s.m. sal,salis.
sala, s.f. atrium,ii; conclave, is.
salada, s.f. acetaria,iorum.
salamandra, s.f. salamandra, ae.
salão, s.m. atrium,ii; sellaria, ae; exedra,ae.
salário, s.m. merces,edis; praemium,ii; fructus,us.
saldo, s.m. solutio,onis; reliqua pecunia.
saleiro, s.m. salinum,i.
salema, s.f. salpa,ae.
saleta, s.f. atriolum,i.
salga ou **salgação,** s.f. salsura,ae; salitura,ae.
salgado, adj. salsus,a,um.
salgar, v.t. sallire, sallere.
salgueiral, s.m. salictum,i.
salgueiro, s.m. salix,icis.
saliência, s.f. prominentia,ae; eminentia,ae.
salientar-se, v.p. eminere.
saliente, adj. eminens,entis; prominens,entis; projectus, a,um.
salina, s.f. salinae,arum.
salino, adj. salinarius,a,um; salsus,a,um.
saliva, s.f. saliva,ae.
salivação, s.f. salivatio,onis.
salivar, v.t. salivare. // Adj. salivarius,a,um.
salivoso, adj. salivosus,a,um.
salmão, s.m. salmo,onis.
salmonete, s.m. mullus,i.
salmoura, s.f. muria,ae; salsura,ae; salsamentum,i.
salobre ou **salobro,** adj. salsus,a,um; salmacidus,a,um.
salsa, s.f. petroselinon,i.
salseira, s.f. salsarium,ii; acetabulum,i.
salsicha, s.f. lucanica,ae; farcimen,inis; isicium,ii.
salso, adj. V. salgado.
salsugem, s.f. salsugo,inis; salsilago,inis.
saltar, v.t. transilire. // V.i. salire, desilire, transultare.
salteador, s.m. praedo,onis.
saltimbanco, s.m. praestigiator,oris.

saltitar, v.i. subsilire, subsultare.
salto, s.m. saltus,us; exsultatio,onis; assultus,us.
salubre, adj. saluber,bris,bre.
salubridade, s.f. salubritas, atis.
salutar, adj. salutaris,e; utilis,e.
salvação, s.f. salus,utis; conservatio,onis.
salvador, s.m. servator,oris; conservator,oris; liberator, oris; salvator,oris.
salvaguarda, s.f. praesidium, ii; fides,ei; tutela,ae.
salvaguardar, v.t. tutari.
salvar, v.t. servare, conservare; salvare. // V.p. se servare.
salve, interj. salve!
salvo, adj. salvus,a,um; incolumis,e; integer,gra,grum; intactus,a,um. // Prep. praeter (ac.), extra (ac.).
sanação, s.f. sanatio,onis.
sanar, v.t. e i. sanare.
sanável, adj. sanabilis,e.
sanção, s.f. sanctio,onis.
sancionar, v.t. sancire, jubere.
sandália, s.f. sandalium,ii; solea,ae.
sandejar, v.i. ineptire.
sandeu, adj. ineptus,a,um; stultus,a,um.
sandice, s.f. fatuitas,atis; ineptiae,arum.
saneamento, s.m. salubritas, atis.
sanear, v.t. salubre facere.
sangrento, adj. cruentus,a, um; cruentatus,a,um.
sangue, s.m. sanguis,inis; cruor,oris.
sanguessuga, s.f. hirudo,inis; sanguisuga,ae.
sanguinário, adj. sanguinarius,a,um.
sangüíneo, adj. sanguineus,a, um.
sanguinolento, adj. sanguinolentus,a,um.
sânie, s.f. sanies,ei.
sanioso, adj. saniosus,a,um.
santidade, s.f. sanctitas,atis; sanctitudo,inis.
santificação, s.f. sanctificatio,onis.
santificante, adj. sanctificus, a,um.
santificar, v.t. sacrare, consecrare, dedicare.
santo, adj. sanctus,a,um; religiosus,a,um; sacrosanctus, a,um. // S.m. sanctus,i.
santuário, s.m. sacrum,i; sacrarium,ii.
são, adj. sanus,a,um; validus, a,um; incorruptus,a,um; salutaris,e.
sapador, s.m. munitor,oris.
sapar, v.t. suffodere, subruere.
sapataria, s.f. sutrina,ae.
sapateiro, s.m. sutor,oris; calceolarius,ii.
sapato, s.m. calceus,ei; calceamen,inis; calceamentum, i.
sápido, adj. sapidus,a,um.
sapo, s.m. bufo,onis.
saque, s.m. excisio,onis; excidium,ii.
saquear, v.t. vastare, diripere, depopulari.
saraiva, s.f. grando,inis.
saraivar, v.i. grandinare.
sarampo, s.m. boa,ae.

sarapintar, v.t. variare.

sarar, v.t. e i. V. curar.

sarcasmo, s.m. contumelia,ae.

sarcástico, adj. acerbus,a,um; aculeatus,a,um; amarus,a, um.

sarcófago, s.m. sarcophagus,i.

sarcoma, s.m. sarcoma,atis.

sarçoso, adj. fruticosus,a,um; dumosus,a,um.

sardas, s.f. pl. lentigo,inis.

Sardenha, Geogr. Sardinia,ae.

sardo, adj. Sardus,a,um; Sardous,a,um. // S.m.pl. Sardi,orum.

sargento, s.m. optio,onis.

sargo, s.m. sargus,i.

sarmento, s.m. sarmentum,i; palmes,itis.

sarmentoso, adj. sarmentosus, a,um.

sarna, s.f. scabies,ei; scabrities,ei; psora,ae.

sarnento, adj. scaber,bra, brum; scabiosus,a,um.

sarrafo, s.m. asserculum,i; asserculus,i.

sarro, s.m. rubigo,inis.

satã ou satanás, s.m. sata (indecl.); satanas,ae.

satelite, s.m. satelles,itis; stipator,oris.

sátira, s.f. satira,ae; censura,ae.

sátiro, s.m. Satyrus,i.

satisfação, s.f. V. alegria; expletio,onis; satisfactio, onis.

satisfatório, adj. idoneus,a, um; justus,a,um.

satisfazer, v.t. e i. satisfacere; explere, satiare; perficere, exsequi.

sátrapa, s.m. satrapes,ae; satraps,apis.

satrapia, s.f. satrapia,ae.

saturado, adj. e part. satur, ura,urum; saturatus,a,um; (fig.) plenus,a,um.

saturar, v.t. saturare, satiare. // V.p. combibere, perbibere.

saturnais, s.f.pl. Saturnalia, ium ou iorum.

saturnal, adj. Saturnalis,e.

saturno, s.m. Saturnus,i.

saudação, s.f. salutatio,onis; salus,utis.

saudade, s.f. desiderium,ii; dolor,oris.

saudador, s.m. salutator,oris.

saudar, v.t. salutare; venerare.

saudável, adj. salutaris,e; saluber,bris,bre.

saúde, s.f. sanitas,atis; salus,utis; valetudo,inis.

saudoso, adj. desiderandus,a, um; desiderabilis,e.

saxátil, adj. saxatilis,e; saxosus,a,um.

se, pron. refl. se (ac.) — servindo de compl. dir.; sibi (dat.) — servindo de compl. indir. // Conj. quanquam, quamvis.

seara, s.f. messis,is; seges, etis.

sebáceo, adj. sebosus,a,um.

sebe, s.f. saepes,is.

sebento, adj. sebosus,a,um.

sebo, s.m. sebum,i.

seboso, adj. sebosus,a,um.

sêca, s.f. siccitas,atis.

secadouro, s.m. siccatorium,ii.

secante, adj. siccativus,a,um.

secar, v.t. siccare, assiccare, arefacere, exhaurire, abstergere. // V.i. siccescere, siccari, arescere, arefieri.

secativo, adj. V. secante.

secção ou seção, s.f. sectio, onis; sectura,ae; pars,tis; liber,bri.

sêco, adj. siccus,a,um; aridus, a,um; siccatus,a,um; durus,a,um.

secretária, s.f. mensa,ae.

secretário, s.m. librarius,ii; scriba,ae.

secreto, adj. secretus,a,um; arcanus,a,um; occultus,a, um; obscurus,a,um.

sector, s.m. sector,oris.

secular, adj. saecularis,e.

século, s.m. saeculum,i.

secundar, v.t. obsecundare, subvenire, succurrere.

secundário, adj. secundarius, a,um; secundus,a,um.

secura, s.f. siccitas,atis; ariditas,atis; jejunitas,atis.

sêda, s.f. bombyx,ycis; seta ou saeta,ae.

sedativo, adj. e s.m. V. calmante.

sede, s.f. sedes,ei; domicilium, ii; sedile,is.

sêde, s.f. sitis,is; cupiditas, atis.

sedentário, adj. sedentarius,a, um.

sedento, adj. sitiens,entis; (fig.) cupidus,a,um.

sedição, s.f. seditio,onis; motus,us; concitatio,onis.

sedicioso, adj. seditiosus,a, um; turbulentus,a,um.

sedimentar, adj. alluvius,a, um.

sedimento, s.m. faex,cis; crassamen,inis.

sedoso, adj. mollis,e.

sedução, s.f. corruptela,ae; illecebra,ae.

sedutor, s.m. corruptor,oris. // Adj. captiosus, a,um; blandus,a,um.

seduzir, v.t. allicere, illicere, capere, delectare, delenire, corrumpere; vitiare, stuprare, violare.

sega, s.f. fenisicia,ae; fenisicium,ii.

segador, s.m. fenisex,secis; fenisector,oris.

segar, v.t. secare, caedere. V. ceifar.

segmento, s.m. segmentum,i.

segrêdo, s.m. secretum,i; arcanum,i; occultum,i; mysterium,ii.

segregação, s.f. sejunctio,onis.

segregar, v.t. V. separar, expelir.

seguidor, s.m. comes,itis; assecla,ae; sectator,oris.

seguimento, s.m. ordo,inis; consecutio,onis; consequentia,ae.

seguinte, adj. sequens,entis; consequens,entis; proximus,a,um // S.m. hic,haec, hoc.

seguir, v.t. sequi, insequi, consequi, prosequi, comitari, sectari. // V.p. sequi, subsequi, succedere, continuari.

segunda-feira, s.f. dies lunae.

segundo, num. ord. secundus, a,um; alter,era,erum. // S.m. minima pars horae. // Adv. secundo. // Prep. secundum (ac.), ex (abl.), pro (abl.), de (abl.), ad (ac.), in (ac.).

segurança, s.f. fiducia,ae; confidentia,ae; cautio,onis; securitas,atis.
segurar, v.t. tenere, continere, retinere, habere; sustinere, vincire.
segurelha, s.f. satureia,ae; thymbra,ae.
seguro, adj. tutus,a,um; fidelis,e; fidus,a,um; certus, a,um; stabilis,e.
seis, num. card. sex; seni, ae,a.
seita, s.f. secta,ae; schola,ae; familia,ae; haeresis,eos; grex,gis.
seiva, s.f. sucus,i; humor, oris.
seixal, s.m. saxetum,i.
seixo, s.m. silex,icis.
seixoso, adj. calculosus,a,um; glareosus,a,um.
sela, s.f. ephippium,ii.
selador, s.m. obsignator,oris.
selar, v.t. obsignare, consignare; confirmare, sancire.
selaria, s.f. ephippiarii ars.
seleção, s.f. selectio,onis.
selecionar, v.t. V. escolher.
seleiro, s.m. ephippiarius,ii.
selha, s.f. situla,ae; situlus,i.
sêlo, s.m. signum,i; sigillum, i; anulus,i.
selva, s.f. V. floresta.
selvagem, adj. ferus,a,um; silvestris,e; indomitus,a, um; agrestis,e.
selvajaria, s.f. feritas,atis; ferocia,ae; atrocitas,atis; barbaria,ae.
selvático, adj. silvester,tris, tre; silvaticus,a,um.
sem, prep. sine (abl.). Pode verter-se por um simples abl. acompanhado de nullus e sem prep. // Seguido de um infinito: por non e um particípio; por nisi e um particípio.
semana, s.f. septem dies; hebdomas,adis.
semanal, adj. hebdomadalis,e.
semeador, s.m. seminator, oris; sator,oris.
semeadura, s.f. satio,onis; sementis,is.
semear, v.t. seminare, serere; (fig.) spargere, disseminare, dissipare.
semelhança, s.f. similitudo, inis; congruentia,ae; imago,inis.
semelhante, adj. similis,e; consimilis,e; geminus,a,um. // S.m. simile,is.
semental, adj. seminalis,e.
semente, s.f. semen,inis; sementis,is.
sementeira, s.f. seges,etis.
semestral, adj. semestris,e.
semestre, s.m. sex menses.
semicircular, adj. semicirculatus,a,um.
semicírculo, s.m. semicirculus,i.
semideus, s.m. semideus,i; heros,ois.
seminal, adj. seminalis,e.
seminário, s.m. seminarium,ii.
seminu, adj. seminudus,a,um.
semitom, s.m. semitonium,ii; hemitonium,ii.
semivivo, adj. semivivus,a,um.
sempiterno, adj. sempiternus.
sempre, adv. semper.
sena, s.f. senio,onis.
Sena, Geogr. Sequana,ae.
senáculo, s.m. senaculum,i.
senado, s.m. senatus,us.
senador, s.m. senator,oris.
senão, prep. V. exceto.

senário, adj. senarius,a,um.
senatorial ou **senatório**, adj. senatorius,a,um.
senda, s.f. semita,ae; trames, itis; limes,itis.
sendeiro, s.m. cantherius,ii; caballus,i.
senescal, s.m. senescallus,i; praetor,oris.
senha, s.f. tessera,ae; signum, i.
senhor, s.m. dominus,i; princeps,cipis.
senhora, s.f. domina,ae; regina,ae; matrona,ae.
senhorear, v.t. imperare, regere.
senhorio, s.m. dominium,ii; locator,oris (domus).
senil, adj. senilis,e.
senilidade, s.f. senilis animus; senium,ii.
sensaborão, adj. fatuus,a,um; insulsus,a,um; odiosus,a, um.
sensaboria, s.f. incomodum,i; molestia,ae.
sensação, s.f. sensus,us; pulsus,us.
sensatez, s.f. sanitas,atis.
sensato, adj. sanus,a,um; sapiens,entis; prudens,entis; scitus,a,um.
sensibilidade, s.f. sensus,us; offensio,onis.
sensibilizar, v.t. movere, commovere, mollire, frangere. // V.p. moveri, commoveri, frangi.
sensitiva, s.f. mimosa sensitiva.
sensível, adj. patibilis,e; mollis,e; tener,era,erum.
senso, s.m. sensus,us.
sensual, adj. venerius,a,um; libidinosus,a,um.
sensualidade, s.f. libido,inis; voluptas,atis.
sentar-se, v.p. V. assentar-se.
sentença, s.f. sententia,ae; dictum,i; arbitrium,ii.
sentenciar, v.t. sententiam pronuntiare.
sentencioso, adj. sententiosus, a,um.
sentido, s.m. sensus,us; animus,i; notio,onis; pars,tis.
sentimento, s.m. sensus,us; animus,i; conscientia,ae.
sentinela, s.f. excubitor,oris.
sentir, v.t. sentire, affici, percipere; capere, accipere; intelligere. // V.p. se sentire.
separação, s.f. separatio,onis; discessus,us; deremptus,us; disjunctio,onis.
separar, v.t. separare, disparare, sejungere, disjungere, dividere. // V.p. separari, dissilire, dividiri.
separável, adj. separabilis,e.
sépia, s.f. sepia,ae.
sepulcral, adj. sepulcralis,e.
sepulcro, s.m. sepulcrum,i.
sepultura, s.f. sepultura,ae; humatio,onis.
sequaz, s.m. assectator,oris.
seqüente, adj. sequens,entis.
seqüestrar, v.t. sequestro dare; seponere; relegare, secludere.
seqüestro, s.m. sequestratio, onis; sequestrum,i.
sequioso, adj. V. sedento.
séqüito ou **séquito**, s.m. comitatus,us; cohors,tis.
ser, v.i. esse. // S.m. quod est; vis,vis; natura,ae

serafim, s.m. V. **anjo**.
serão, s.m. lucubratio,onis.
sereia, s.f. Siren,enis.
serenar, v.t. serenare, hilarare.
serenidade, s.f. serenitas,atis; sudum,i.
sereno, adj. serenus,a,um; tranquillus,a,um; sudus,a,um.
série, s.f. series,ei; ordo,inis; continuatio,onis.
seriedade, s.f. severitas,atis; gravitas,atis; austeritas,atis.
seringa, s.f. clyster,eris.
seringar, v.t. clysterizare.
sério, adj. severus,a,um; gravis,e; austerus,a,um; verus,a,um.
sermão, s.m. oratio sacra; admonitio,onis; objurgatio,onis.
seroar, v.i. lucubrare.
serôdio, adj. serotinus,a,um.
serosidade, s.f. aquositas,atis.
seroso, adj. aquosus,a,um.
serpeante, adj. serpens,entis.
serpear ou serpentear, v.i. sepere, errare.
serpente, s.f. serpens,entis; anguis,is.
serpentino, adj. anguinus,a,um.
serra, s.f. serra,ae. V. **montanha**.
serração, s.f. serratura,ae.
serrador, s.m. serrarius,ii.
serradura, s.f. V. **serração**; scobis,is.
serralha, s.f. sonchos,i.
serralho, s.m. gynaeceum,i.
serrano, adj. montanus,a,um.
serrar, v.t. serra secare ou dissecare. // V.i. serram ducere.
serrilha, s.f. lupata,ae.
sertã, s.f. sartago,inis; frixorium,ii.
sertanejo, adj. mediterraneus,a,um.
sertão, s.m. mediterraneus locus.
serventuário, s.m. vicarius,ii.
serviçal, adj. officiosus,a,um.
serviço, s.m. cultus,us; officium,ii; ministerium,ii; munus,eris.
servidão, s.f. servitus,utis; servitium,ii; jugum,i; captivitas,atis.
servidor, s.m. servus,i; famulus,i; minister,tri; satelles,itis.
servil, adj. servilis,e; servus,a,um; ancillaris,e; humilis,e.
servir, v.t. e i. servire; esse, prodesse, conducere, juvare, proficere; valere; colere, venerari, inservire; militare; famulari. // V.p. uti, adhibere, insumere.
servo, s.m. V. **escravo, criado**.
sessão, s.f. sessio,onis; conventus,us.
sessenta, num. card. sexaginta; sexageni,ae,a.
séssil, adj. sessilis,e.
sesta, s.f. meridiatio,onis.
sestercio; s.m. sestertius,ii.
seta, s.f. sagitta,ae; telum,i.
sete, num. card. septem.
setecentos, num. card. septingenti,ae,a.
seteiro, s.m. sagittarius,ii.
setembro, s.m. September,bris.
setenário, adj. septenarius,a,um. // S.m. septuennium,ii.

setenta, num. card. septuaginta; septuageni,ae,a.
setentrião, s.m. septemtrio,onis; aquilo,onis.
setentrional, adj. septemtrionalis,e.
sétimo, num. ord. septimus,a,um.
seu, pron. poss. suus,a,um; ejus,a,um; illius,a,um.
severidade, s.f. severitas,atis; austeritas,atis; gravitas,atis.
severo, adj. severus,a,um; acer,cris,cre; austerus,a,um; gravis,e.
sevicias, s.f.pl. vexatio,onis; injuria,ae; contumelia,ae.
Sevilha, Geogr. Hispalis,is.
sevilhano, adj. Hispalensis,e.
sexagenário, adj. sexagenarius,a,um.
sexagésimo, num. ord. sexagesimus,a,um.
sexênio, s.m. sexennium,ii.
sexo, s.m. sexus,us; genus,eris.
sexta-feira, s.f. dies Veneris.
sexto, num. ord. sextus,a,um.
sêxtuplo, adj. sexies tantum.
si, pron. pess. sui,sibi,se.
siba, s.f. sepia,ae; lolligo,inis.
sibila, s.f. sibylla,ae.
sibilante, adj. stridens,entis; sibilus,a,um.
sibilino, adj. sibyllinus,a,um.
sibilo, s.m. sibilus,i; stridor,oris.
sicário, s.m. sicarius,ii; percussor,oris.
sicofanta, s.m. sycophanta,ae.
sideral ou sidéreo, adj. sideralis,e; sidereus,a,um.
sifão, s.m. sipho,onis; diabetes,ae.
sigilo, s.m. V. **segrêdo**.
sigla, s.f. sigla,orum.
signatário, s.m. signator,oris.
significação, s.f. significatio,onis; sententia,ae; notio,onis.
significante, adj. significans,antis.
significar, v.t. significare, nuntiare, declarare, demonstrare; valere.
significativo, adj. significans,antis; significabilis,e.
signo, s.m. signum,i.
sílaba, s.f. syllaba,ae.
silábico, adj. syllabicus,a,um.
silêncio, s.m. silentium,ii; tranquillitas,atis; quies,etis.
silencioso, adj. tacitus,a,um; silens,entis; taciturnus,a,um; tranquillus,a,um.
silepse, s.f. syllepsis,is.
sílex, s.m. silex,icis.
silhueta, s.f. adumbratio,onis.
silicioso, adj. siliceus,a,um.
silo, s.m. sirus,i; puteus,i.
silogismo, s.m. syllogismus,i; ratiocinatio,onis.
silogístico, adj. syllogisticus,a,um.
silva, s.f. rubus,i.
silvado, s.m. dumetum,i; virgulta,ae.
silvano, s.m. silvanus,i.
silvar, v.i. V. **sibilar**.
silvestre, adj. silvestris,e; silvaticus,a,um.
silvo, s.m. sibilus,i; stridor,oris.
silvoso, adj. dumosus,a,um; fruticosus,a,um.
sim, adv. etiam, ita, sic, vero, sane.
simbólico, adj. tectus et opertus.

simbolizar, v.t. figurare.
símbolo, s.m. imago,inis; signum,i; symbolum,i.
simetria, s.f. symmetria,ae; analogia,ae.
simétrico, adj. aequabilis,e; concinnus,a,um; aptus,a,um.
simetrizar, v.i. respondere. // V.t. quadrare.
símio, s.m. V. **macaco.**
simpático, adj. affinis,e; cognatus,a,um; concors,dis.
simpatizante, adj. consentiens, entis; conveniens,entis; concors,dis.
simpatizar, v.i. consentire, congruere, concordare.
simples, adj. simplex,icis; apertus,a,um; candidus,a, um.
simplicidade, s.f. simplicitas, atis; modestia,ae.
simplificação, s.f. expeditio, onis.
simplificar, v.t. expedire.
simulação, s.f. simulatio,onis.
simulacro, s.m. simulacrum,i; imago,inis; species,ei.
simulado, part. e adj. fictus, a,um; falsus,a,um; mentitus,a,um.
simular, v.t. simulare, fingere.
sinal, s.m. nota,ae; indicium, ii; signum,i; naevus,i; insigne,is.
sinalefa, s.f. synaloephe,es.
sinapismo, s.m. sinapismus,i.
sinceridade, s.f. sinceritas, atis; veritas,atis.
sincero, adj. sincerus,a,um; verus,a,um; ingenuus,a,um; fidelis,e.
síncope, s.f. defectio,onis; (gram.) detractio,onis.
sindical, adj. procuratorius,a, um.
sindicante, s.m. inquisitor, oris.
sindicar, v.t. e i. quaerere, sciscitari, percontari.
sindicato, sm. procuratio, onis; collegium,ii.
síndico, s.m. ecdicus,i; procurator,oris; inquisitor,oris.
sinête, s.m. signum; sigillum, i.
sinfonia, s.f. symphonia,ae; concentus,us; canticum,i.
singelo, adj. V. **simples.**
singular, adj. singularis,e; // S.m. (gram.) singularis numerus.
sinistro, adj. V. **esquerdo;** sinister,tra,trum; infaustus,a,um; trux,cis. // S.m. calamitas,atis; damnum,i; clades,is.
sino, s.m. campana,ae.
sinodal, adj. synodicus,a,um; synodalis,e.
sinódico, adj. synodicus,a,um.
sínodo, s.m. synodus,i; concilium,ii.
sinonímia, s.f. disjunctio, onis.
sinônimo, adj. cognominatus, a,um. // S.m. verbum cognominatum.
sintaxe, s.f. constructio,onis.
síntese, s.f. compositio,onis.
sintetizar, v.t. V. **resumir.**
sintoma, s.m. nota,ae; indicium,ii; signum,i.
sintomático, adj. denuntiativus,a,um.
sinuosidade, s.f. flexus,us; anfractus,us; sinus,us; flexio,onis.
sinuoso, adj. flexuosus,a,um; sinuosus,a,um.
siroco, s.m. atabulus,i.

sistema, s.f. ratio,onis; disciplina,ae; artificium,ii.
sistro, s.m. sistrum,i.
sitiar, v.t. obsidere, oppugnare; circumsedere; circumvenire.
sítio, s.m. locus,i.
situação, s.f. situs,us; positio,onis; positus,us; facultates,um.
situado, part. e adj. situs,a, um; positus,a,um.
situar, v.t. collocare, ponere.
só, adj. solus,a,um; unus,a, um. // Adv. V. **sòmente.**
soalheiro, adj. apricus,a,um. // S.m. apricum,i.
soalho, s.m. contabulatio,onis; tabulatio,onis.
soante, adj. sonans,antis.
soão, s.m. solanus,i; vulturnus,i.
soar, v.i. sonare. // V.t. pulsare.
sob, prep. sub (ac. e abl.).
sobejar, v.i. superare, superesse.
sobejo, adj. V. **demasiado.** // S.m.pl. reliquiae,arum; analecta,orum.
soberania, s.f. principatus,us; dominatio,onis; regnum,i.
soberano, adj. summus,a,um. // S.m. rex,regis.
soberba, s.f. V. **altivez, orgulho.**
soberbo, adj. superbus,a,um; erectus,a,um; insolens,entis; magnificus,a,um.
sobrançaria, s.f. arrogantia, ae; supercilium,ii; fastidium,ii.
sobrancear, v.i. imminere, impendere.
sobranceiro, adj. imminens, entis.
sobrancelha, s.f. supercilium, ii.
sobrar, v.i. V. **sobejar.**
sôbre, prep. in (abl.), super (ac. ou abl.), supra (ac.).
sobrecenho, s.m. supercilium, ii.
sobredito, adj. supra dictus.
sobreiro, s.m. suber,eris.
sobremesa, s.f. epidipnis,idis.
sobrenadar, v.i. natare, supernatare, fluctuari.
sobrenatural, adj. prodigiosus, a,um; caelestis,e; divinus, a,um.
sobrenome, s.m. cognomen, inis.
sobrepeliz, s.f. superpellicium, ii.
sobrepor, v.t. superponere, superinstruere.
sobrepujar, v.t. superare, exsuperare, vincere, anteire, praecurrere.
sobressair, v.i. eminere, excellere.
sobressemear, v.t. superseminare.
sobretudo, adv. maxime, praesertim, in primis, potissime.
sobrevir, v.i. supervenire, accedere; venire, advenire, evenire.
sobrevivente, adj. e s. 2 gên. superstes,itis.
sobreviver, v.i. superstitem esse, superesse.
sobriedade, s.f. sobrietas,atis; frugalitas,atis; temperantia,ae.
sobrinha, s.f. sororis filia.
sobrinho, s.m. sororis filius.
sóbrio, adj. sobrius,a,um; frugi (indecl.); siccus,a,um; severus,a,um.

socalco, s.m. agger,eris; moles,is.
socavar, v.t. suffodere.
sociabilidade, s.f. communitas,atis; facilitas,atis.
social, adj. socialis,e.
sociável, adj. sociabilis,e.
sociedade, s.f. societas,atis; conjunctio,onis; sodalitas,atis; congressus,us.
societário, s.m. socius,ii; consocius,ii; sodalis,is.
sócio, adj. e s.m. V. associado.
soco, s.m. basis,is; soccus,i.
sôco, s.m. V. murro.
soçobrar, v.t. mergere, demergere, supprimere. // V.i. demergi, supprimi.
socorrer, v.t. succurrere, subvenire, auxiliari; juvare, levare.
socorro, s.m. auxilium,ii; praesidium,ii; subsidium,ii.
sofá, s.m. lectus,i; lectulus,i.
sofisma, s.m. sophisma,atis; captio,onis; calumnia,ae
sofista, s.m. sophistes,ae; cavillator,oris.
sofisticar, v.i. cavillari.
sofístico, adj. captiosus,a,um.
sofredor, adj. patiens,entis; perferens,entis.
sofrer, v.t. e i. pati, perpeti, perferre, tolerare; dolere, laborare.
sofrimento, s.m. malum,i; incommodum,i; dolor,oris.
sofrível, adj. tolerabilis,e; mediocris,e.
sogra, s.f. socrus,us.
sogro, s.m. socer,eri.
sol, s.m. sol,lis.
sola, s.f. solum,i.
solapar, v.t. suffodere.
solar, adj. solaris,e; solarius,a,um. // S.m. castellum,i.
solavanco, s.m. jactatio,onis; succussus,us.
solda, s.f. ferrumen,inis; ferruminatio,onis.
soldadesco, adj. militaris,e.
soldado, s.m. miles,itis.
soldagem, s.f. ferruminatio,onis.
soldar, v.t. ferruminare, solidare. // V.i. e p. coalescere, ferruminari.
sôldo, s.m. stipendium,ii; aes,ris.
solecismo, s.m. soloecismus,i; error,oris.
solene, adj. sollemnis,e; festus,a,um; celeber,bris,bre; gravis,e.
solenidade, s.f. sollemne,is; caerimonia,ae; ritus,us; gravitas,atis.
solenização, s.f. celebratio,onis; celebritas,atis.
solenizar, v.t. celebrare, concelebrare.
solerte, adj. sollers,ertis.
sôlha, s.f. solea,ae.
solicitação, s.f. sollicitatio,onis; rogatio,onis; postulatio,onis.
solicitador, s.m. flagitator,oris; salutator,oris.
solicitar, v.t. sollicitare, tentare; orare, expostulare, expetere, rogare.
solícito, adj. V. diligente.
solicitude, s.f. sollicitudo,inis; vigilantia,ae.
solidão, s.f. solitudo,inis; recessus,us.
solidariedade, s.f. soliditas,atis.
solidéu, s.m. apex,icis.
solidez, s.f. soliditas,atis; stabilitas,atis; firmitudo,inis; rubor,oris.

solidificar, v.t. cogere, densare, firmare. // V.i. arescere, solidari.
sólido, adj. solidus,a,um; firmus,a,um; stabilis,e; constans,antis.
solilóquio, s.m. soliloquium,ii.
sólio, s.m. V. trono.
solípede, adj. e s.m. solidipes,pedis.
solitário, adj. solitarius,a,um; solivagus,a,um; solus,a,um; desertus,a,um.
solo, s.m. solum,i; humus,i; monodium,ii.
solstício, s.m. solstitium,ii.
soltar, v.t. solvere, expedire, revincire. // V.p. solvi, laxari.
solteiro, adj. e s.m. caelebs,libis.
sôlto, adj. e part. solutus,a,um; emissus,a,um; liberatus,a,um.
solução, s.f. solutio,onis; tabes,is; explicatio,onis.
soluço, s.m. singultus,us.
som, s.m. sonus,i; vox,cis.
soma, s.f. summa,ae.
sombra, s.f. umbra,ae.
sombreado, adj. e part. obumbratus,a,um; obtectus,a,um; umbratus,a,um.
sombrear, v.t. opacare, obumbrare, umbra protegere.
sombrio, adj. obscurus,a,um; umbrosus,a,um; caecus,a,um; nebulosus,a,um; ater,tra,trum; trux,cis; taetricus,a,um.
sòmente, adv. solum, modo, tantum, dumtaxat, demum.
sonambulismo, s.m. noctisurgium,ii.
sonâmbulo, s.m. qui per somnum ambulat.
sonante, adj. sonans,antis.
sonda, s.f. bolis,idis; specillum,i.
sondador, s.m. explorator,oris.
sondar, v.t. tentare; explorare, perspicere.
sonegação, s.f. occultatio,onis.
sonegador, s.m. occultator,oris; receptor,oris.
sonegar, v.t. occulere; celare, supprimere.
sonhar, v.i. somniare.
sonho, s.m. somnium,ii.
sono, s.m. somnus,i; sopor,oris; quies,tis.
sonolento, adj. somniculosus,a,um.
sonoridade, s.f. claritas,atis; vocalitas,atis.
sonoro, adj. sonans,antis; vocalis,e; sonorus,a,um.
sonso, adj. tectus,a,um; reconditus,a,um.
sopa, s.f. collyra,ae.
sopeamento, s.m. proculcatio,onis.
sopear, v.t. obterere; proterere, calcare.
sopeira, s.f. tympanum,i.
sopor, s.m. sopor,oris.
soporífico, adj. somnifer,fera,ferum; somnificus,a,um.
soporoso, adj. somniculosus,a,um; veternosus,a,um.
soprar, v.t. e i. V. assoprar.
sordidez, s.f. sordes,ium.
sórdido, adj. sordidus,a,um; immundus,a,um.
sôro, s.m. serum,i.
sóror, s.f. soror,oris.
sorrateiro, adj. tectus,a,um; reconditus,a,um.
sorridente, adj. ridens,entis; subridens,entis; renidens,entis.
sorrir, v.i. subridere, arridere, blandiri.
sorriso, s.m. risus,us.

sorte, s.f. sors,tis; fortuna, ae; condicio,onis; eventus, us.
sortear, v.t. sortiri.
sorteio, s.m. sors,tis.
sortilégio, s.m. veneficium,ii; maleficium,ii.
sorver, v.t. haurire.
sorvo, s.m. haustus,us; potus, us; impetus,us.
sossegar, v.t. V. **tranqüilizar.**
sossêgo, s.m. V. **tranqüilidade.**
sótão, s.m. cenaculum,i.
soterrar, v.t. obruere, infodere.
sotopor, v.t. supponere, subdere, subjicere.
soturno, adj. ater,tra,trum; tristis,e; trux,cis; taetricus,a,um.
souto, s.m. castenetum,i.
sovaco, s.m. ala,ae; acilla,ae.
sovela, s.f. subula,ae.
suão, adj. e s.m. auster,tri.
suar, v.i. sudare, desudare.
suasivo ou **suasório**, adj. suasorius,a,um.
suave, adj. suavis,e; dulcis,e.
suavidade, s.f. suavitas,atis; dulcedo,inis.
suavização, s.f. levigatio,onis; mitigatio,onis; levamentum,i.
suavizar, v.t. mollire, mitigare, emollire, lenire, levigare.
subcutâneo, adj. intercus, cutis; subtercutaneus,a,um.
subdiácono, s.m. subdiaconus,i.
subdividir, v.t. scindere, partiri, diducere.
subdivisão, s.f. particula,ae; subdivisio,onis.
subentender-se, v.p. subaudiri.
subentendido, adj. tacitus,a, um; (gram.) subauditus,a, um.
subida, s.f. ascensus,us; ascensio,onis; clivus,i.
subir, v.i. e t. scandere, ascendere, escendere; assurgere; crescere, augeri.
súbito, adj. subitus,a,um; repentinus,a,um; repens,entis.
subjeção, s.f. subjectio,onis.
subjetivo, adj. intestinus,a, um.
subjugar, v.t. subigere; vincere, expugnare.
sublevação, s.f. motus,us; seditio,onis; tumultus,us.
sublevar, v.t. ciere, concitare, citare, incitare, movere, suscitare.
sublime, adj. sublimis,e; excelsus,a,um; magnificus,a, um.
sublimidade, s.f. sublimitas, atis; excelsitas,atis; elatio, onis.
submergir, v.t. mergere, submergere, immergere.
submersão, s.f. submersio, onis.
submeter, v.t. subigere, subjungere, adjungere; committere, deferre. // V.p. se subigere; parere, obsequi; subire, accipere.
submissão, s.f. deditio,onis; obsequium,ii; oboedientia, ae.
submisso, adj. parens,entis; obsequens,entis; oboediens, entis.
subordinado, part. e adj. subjectus,a,um; adstrictus,a, um; (gram.) subjuntivus,a, um.

subordinar, v.t. subicere, substernere, subdere.
subornador, s.m. corruptor, oris.
subornar, v.t. subornare, sollicitare, subicere.
subôrno, s.m. ou **subornação**, s.f. sollicitatio,onis; corruptela,ae.
sub-repção, s.f. subreptio,onis.
sub-reptício, adj. subrepticius,a,um; furtivus,a,um.
sub-rogação, s.f. substitutio, onis.
sub-rogar, v.t. subrogare, substituere.
subscrever, v.t. e i. subscribere; subnotare.
subscrição, s.f. subscriptio, onis; collatio,onis.
subscritor, s.m. subscriptor, oris; collator,oris.
subseqüente, adj. subsequens, entis.
subsidiário, adj. subsidiarius, a,um; secundarius,a,um.
subsistente, adj. firmus,a, um; stabilis,e; solidus,a, um.
subsistir, v.i. stare, constare, manere, permanere; ali, sustineri.
subsolo, s.m. inferius solum.
substância, s.f. substantia,ae; natura,ae; res,ei; materia, ae.
substancial, adj. substantialis,e.
substantivo, adj. substantivus, a,um. // S.m. nomen,inis; vocabulum,i.
substituição, s.f. successio, onis.
substituir, v.t. substituere, supponere, subdere.
substituto, s.m. vicarius,ii.
subterfúgio, s.m. latebra,ae; ambages,um.
subterrâneo, adj. subterraneus,a,um. // S.m. specus, us; crypta,ae; subterraneum,i.
subtração, s.f. deductio,onis; suppressio,onis; subtractio, onis.
subtrair, v.t. subtrahere, detrahere, surripere; deducere.
suburbano, adj. suburbanus, a,um.
subúrbio, s.m. V. **arrabalde.**
subvenção, s.f. subsidium,ii.
subvencionar, v.t. pecuniam suppeditare.
subversão, s.f. eversio,onis.
subverter, v.t. evertere, subvertere.
sucção, s.f. suctus,us; linctus,us.
sucedâneo, adj. succedaneus,a, um.
suceder, v.i. succedere, subsequi, excipere. V. **acontecer.**
sucessão, s.f. successio,onis; series,ei; hereditas,atis.
sucessivo, adj. continuus,a, um; continuatus,a,um.
sucesso, s.m. V. **acontecimento, resultado.**
sucessor, s.m. successor,oris.
sucinto, adj. praecisus,a,um; brevis,e; contractus,a,um.
suco, s.m. sucus,i.
sucoso, adj. sucosus,a,um.
suculento, adj. sucosus,a,um.
sucumbir, v.i. succumbere, concidere; occumbere, occidere.
sucussão, s.f. succusio,onis.
sudário, s.m. sudarium,ii.
sudorífero ou **sudorífico**, adj. sudatorius,a,um.

suficiente, adj. satis.
sufocação, s.f. suffocatio,onis.
sufocar, v.t. e i. suffocare; strangulare.
sufragar, v.t. suffragari.
sufrágio, s.m. suffragium,ii; punctum,i; suffragatio,onis.
sugar, v.t. sugere, exsugere, lingere; exhaurire.
sugerir, v.t. suggerere, inicere, subicere.
sugestão, s.f. instinctus,us.
suicidar-se, v.p. sese occidere, se interimere.
suicídio, s.m. mors voluntaria.
suíços, s.m.pl. Helvetii,orum.
suíno, adj. suinus,a,um; suillus,a,um. // S.m. V. **porco**.
sujar, v.t. inquinare, foedare. // V.p. sordescere.
sujeição, s.f. oboedientia,ae; servitus,utis.
sujeitar, v.t. subjicere, subigere, adstringere, subdere; vincere, alligare. // V.p. se subjicere, parere, se submitere.
sujeito, adj. subjectus,a,um; subactus,a,um; obnoxius,a, um. // S.m. homo,inis; corpus,oris.
sujidade, s.f. sordes,ium; illuvies,ei; spurcitia,ae.
sujo, adj. non purus,a,um; immundus,a,um; illotus,a, um; sordidus,a,um.
sul, s.m. meridies,ei; auster, tri.
sulcar, v.t. sulcare, perstringere; arare, exarare.
sulco, s.m. sulcus,i; lira,ae.
sultão, s.m. sultan,anis.
sumagre, s.m. rhus,rhois.
sumarento, adj. sucosus,a,um.
sumário, adj. brevis,e; summus,a,um. // S.m. complexio,onis; summa,ae; breve, is.
sumidade, s.f. culmen,inis; (pl.) dignitates,um.
sumir, v.t. obscurare.
sumo, s.m. sucus,i; jus,juris. // Adj. summus,a,um.
suntuário, adj. sumptuarius, a,um.
suntuoso, adj. sumptuosus,a, um; magnificus,a,um; opiparus,a,um; lautus,a,um.
suor, s.m. sudor,oris.
superabundante, adj. abundans,antis; supervacuus,a, um.
superabundar, v.t. abundare, redundare, superfluere.
superar, v.t. superare, exsuperare, praecedere.
supercílio, s.m. V. **sobrancelha**.
superficial, adj. summus,a,um; levis,e.
superfície, s.f. superficies,ei; area,ae.
supérfluo, adj. superfluens, entis; supervacuus,a,um.
superintender, v.t. e i. praeesse.
superior, adj. superior,ius; superus,a,um.
superioridade, s.f. principatus,us; excellentia,ae; elatio,onis.
superlativo, adj. superlativus, a,um. // S.m. superlativus,i.
superstição, s.f. superstitio, onis; religio,onis.
supersticioso, adj. superstitiosus,a,um.
supervenção, s.f. superventus, us.
superveniente, adj. superveniens,entis.

supino, s.m. supinum,i. // Adj. supinus,a,um.
suplementar, adj. adventicius, a,um.
suplemento, s.m. supplementum,i; complementum,i.
suplente, adj. vicarius,a,um. // S.m. vicarius,ii.
súplica, s.f. obsecratio,onis; obtestatio,onis.
suplicante, adj. e s.m. supplex,icis.
suplicar, v.t. supplicare, obsecrare, obtestari, deprecari, implorare.
suplício, s.m. supplicium,ii; angor,oris.
supor, v.t. sumere, facere, fingere.
suportar, v.t. sustinere, ferre, tolerare; pati, perpeti.
suportável, adj. tolerabilis,e; ferendus,a,um; mitis,e.
suporte, s.m. fulmentum,i; statumen,inis.
supremacia, s.f. imperium,ii; summa,ae; dominatio,onis.
supremo, adj. summus,a,um; supremus,a,um; ultimus,a, um.
supressão s.f. abolitio,onis; detractio,onis; oppressio, onis.
suprimir, v.t. supprimere, praeterire, omittere, detrahere, tollere, abolere.
suprir, v.t. e i. supplere, explere, replere.
supuração, s.f. suppuratio, onis.
supurar, v.i. suppurare.
supurativo ou **supuratório**, adj. suppuratorius,a,um.
suputar, v.t. putare, supputare.
surdez, s.f. surditas,atis.
surdir, v.i. prosilire, scatere.
surdo, adj. surdus,a,um.
surgir, v.i. surgere; (fig.) exoriri, succrescere.
surpreendente, adj. mirandus, a,um; mirabilis,e; mirus,a, um.
surpreender, v.t. deprehendere, occupare, intercipere; supervenire.
surprêsa, s.f. insidiae,arum; admiratio,onis.
surtida, s.f. eruptio,onis; excursus,us.
surtir, v.t. V. **produzir**, **originar**.
suscetível, adj. capax,acis.
suscitar, v.t. suscitare, excitare, facessere, creare.
suspeição, s.f. suspicio,onis.
suspeita, s.f. suspicio,onis.
suspeitar, v.t. suspicari. // V.i. suspicari, suspicere.
suspeitoso, adj. suspiciosus,a, um.
suspender, v.t. suspendere, suffigere; sustinere, interrumpere.
suspensão, s.f. suspensio,onis; intermissio,onis; intercapedo,inis.
suspenso, adj. suspensus,a, um; appensus,a,um; pensilis,e; pendens,entis; intermissus,a,um; interruptus,a, um.
suspirante, adj. suspirans, antis; gemens,entis.
suspirar, v.i. e t. suspirare, gemere; desiderare, requirere.
suspiro, s.m. suspirium,ii; suspiritus,us.
sussurro, s.m. fremitus,us.
sustentação, s.f. conservatio, onis.
sustentáculo, s.m. fultura,ae; firmamentum,i.

sustentar, v.t. sustinere, sustentare, sublevare; fulcire, statuminare. // V.p. se sustinere, se excipere; sustentari.
sustento, s.m. V. alimento.
suster, v.t. e p. V. sustentar.
susto, s.m. consternatio,onis; pavor,oris.
sutil, adj. subtilis,e; tenuis,e.
sutileza, s.f. subtilitas,atis; tenuitas,atis.
sutura, s.f. sutura,ae.

T

tabaco, s.m. tabacum,i.
tabela, s.f. V. lista, índice.
taberna, s.f. taberna,ae; caupona,ae; ganea,ae; popina,ae.
tabernal ou **tabernário**, adj. popinalis,e.
taberneiro, s.m. caupo,onis.
tábico, adj. tabidus,a,um.
tábua, s.f. tabula,ae.
tabuão, s.m. axis,is.
tabuleiro, s.m. tabula,ae; tabella,ae.
tabuleta, s.f. signum,i; titulus,i.
taça, s.f. patera,ae; cantharus,i; catillum,i.
tacão, s.m. fulmenta,ae.
tachar, v.t. vituperare, accusare, objurgare, increpare.
tácito, adj. tacitus,a,um.
taciturno, adj. taciturnus,a,um.
tal, pron. talis,e; is,ea,id; hic,haec,hoc.
tálamo, s.m. thalamus,i; lectus,i; cubile,is.
talão, s.m. calx,cis; talus,i.
talar, v.t. vastare, devastare, populari. // Adj. talaris,e; fluens,entis.
talento, s.m. talentum,i; ingenium,ii; indoles,is.
talentoso, adj. ingeniosus,a,um.
talhar, v.t. V. cortar.
talião, s.m. talio,onis; hostimentum,i.
talismã, s.m. amuletum,i.
talvez, adv. fortasse, forsitan (com o conj.), forsan (com o ind.).
tamanho, adj. tantus,a,um. // S.m. V. grandeza.
tâmara, s.f. palmula,ae.
também, adv. e conj. etiam, quoque, ipse,a,um; praeterea.
tambor, s.m. tympanum,i.
tamborete, s.m. pulvinus,i; sella,ae.
tampa, s.f. operculum,i; operimentum,i.
tangente, adj. tangens,entis.
tanger, v.t. V. tocar.
tangível, adj. tractabilis,e; tactilis,e.
tanoeiro, s.m. cuparius,ii; doliarius,ii.
tanque, s.m. lacus,us; stagnum,i.
tanto, pron. tantum (seguido de um gen.). // Adv. ita, sic, adeo.
tão, adv. tam (antes de um adj. ou adv.), aeque.
tapar, v.t. operculare, obstruere, obturare, claudere.
tapeçaria, s.f. tapete,is; peripetasma,atis.

tapête, s.m. vestis,is; stragulum,i; peripetasma,atis; tapete,is.

tara, s.f. macula,ae; vitium,ii.

tardar, v.t. tardare, retardare, morari.

tarde, adv. tarde, sero. // S.f. vesper,eris; vesperus,i.

tardio, adj. V. lento; tardus, a,um; serus,a,um.

tarefa, s.f. pensum,i; opus, eris; munus,eris; labor, oris; opera,ae.

tarro, s.m. mulctra,ae; mulctrale,is; mulctrum,i.

tártaro, s.m. Tartarus,i.

tartaruga, s.f. testudo,inis.

tasca, s.f. popina,ae; caupo-nula,ae; ganea,ae.

tática, s.f. ars,tis; artificium, ii; ratio,onis.

tato, s.m. tactus,i; tactio,onis.

tavão, s.m. tabanus,i; oestrus,i.

taxa, s.f. taxatio,onis; aestimatio,onis; tributum,i; usura,ae.

taxação, s.f. taxatio,onis; aestimatio,onis.

taxador, s.m. aestimator,oris.

taxar, v.t. taxare, aestimare; insimulare, arguere; censere.

te, pron. pess. te; tibi.

tear, s.m. tela,ae.

teatral, adj. scaenicus,a,um; theatralis,e.

teatro, s.m. theatrum,i; scaena,ae; spectaculum,i.

tecelagem, s.f. textrinum,i.

tecelão, s.m. textor,oris; linteo,onis.

tecer, v.t. texere, contexere.

tecido, part. e adj. contextus, a,um; textilis,e. // S.m. textum,i; textile,is.

técnica, s.f. ars,tis; artificium,ii.

tédio, s.m. fastidium,ii; taedium,ii.

tegumento, s.m. (bot.) folliculus,i; (anat.) tegimen ou tegmen,inis; tegumentum ou tegmentum,i.

teia, s.f. tela,ae.

teimar, v.i. e t. obstinare, affirmare.

teimoso, adj. pertinax,acis; pervicax,acis; obstinatus,a, um.

Tejo, Geogr. Tagus,i.

tela, s.f. V. teia; linteum,i.

telégrafo, s.m. telegraphum,i.

telescópio, s.m. telescopium,ii.

telha, s.f. tegula,ae.

telhado, s.m. tectum,i; culmen,inis.

telhar, v.t. tegere.

telônio, s.m. telonium,ii.

tema, s.f. thema,atis.

temer, v.t. metuere, timere, vereri, cavere, defugere, formidare; revereri.

temerário, adj. temerarius,a, um; audax,acis; inconsultus,a,um.

temeridade, s.f. audacia,ae; temeritas,atis.

temeroso, adj. formidulosus,a, um; metuendus,a,um; timidus,a,um.

temor, s.m. timor,oris; metus,us; timiditas,atis.

têmpera, s.f. intinctus,us; genus,eris; habitus,us.

temperamento, s.m. natura,ae; ingenium,ii; constitutio, onis.

temperar, v.t. temperare, condire.

temperatura, s.f. temperatura,ae; calor,oris.

tempestade, s.f. tempestas, atis; procella,ae; turbo, inis.

tempestivo, adj. tempestivus, a,um.

tempestuoso, adj. procellosus, a,um; turbulentus,a,um; nimbosus,a,um.

templário, s.m. templarius,ii.

templo, s.m. templum,i; aedes,is.

tempo, s.m. tempus,oris; spatium,ii; aetas,atis; caelum,i.

temporada, s.f. diuturnitas, atis.

temporal, adj. temporalis,e. // S.m. V. tempestade.

têmporas, s.f.pl. tempora,um.

temporização, s.f. cunctatio, onis.

temporizar, v.i. cunctari.

temulento, adj. temulentus,a, um.

tenacidade, s.f. tenacitas,atis; pertinacia,ae.

tenaz, adj. tenax,acis; pertinax,acis. // S.f. forceps, cipis.

tenda, s.f. tentorium,ii; tabernaculum,i.

tendão, s.m. nervus,i.

tendeiro, s.m. tabernarius,ii.

tendência, s.f. consilium,ii; ratio,onis; nutus,us; momentum,i.

tender, v.i. tendere, niti, spectare.

tenebroso, adj. tenebricosus, a,um; caliginosus,a,um; obscurus,a,um.

tenente, s.m. vicarius,ii.

tênia, s.f. taenia,ae.

tenro, adj. tener,era,erum; mollis,e.

tenrura, s.f. tenritas,atis; teneritudo,inis.

tensão, s.f. contentio,onis; intentio,onis.

tenso, adj. tensus,a,um; tentus,a,um; contentus,a,um.

tentação, s.f. illecebra,ae; cupido,inis.

tentáculo, s.m. crinis,is.

tentar, v.t. tentare, periclitari, experiri; conari, adoriri, aggredi; sollicitare, pellicere, aggredi; incitare, adducere.

tentativa, s.f. conatus,us; inceptum,i; periculum,i.

tênue, adj. tenuis,e.

tenuidade, s.f. tenuitas,atis; subtilitas,atis.

teologia, s.f. theologia,ae.

teólogo, s.m. theologus,i.

teor, s.m. exemplum,i.

teorema, s.m. theorema,atis.

teoria, s.f. ratio,onis; disciplina,ae; doctrina,ae; studium,ii; ars,tis.

tépido, adj. tepidus,a,um; tepens,entis; (fig.) languidus,a,um.

ter, v.t. tenere, continere, retinere, habere; esse (alicui).

têrça-feira, s.f. Martis dies.

terceiro, num. ord. tertius,a, um.

têrço, s.m. tertia pars.

terçol, s.m. hordeolus,i; pterygium,ii.

terebração, s.f. terebratio, onis.

terebrar, v.t. terebrare.

tergêmino, adj. tergeminus,a, um.

tergiversação, s.f. tergiversatio,onis.

tergiversar, v.t. tergiversari, cunctari.

termas, s.f.pl. aquae calidae.

terminar, v.t. terminare, finire. // V.i. terminari, concludi, desinere.
término, s.m. terminus,a,um.
têrmo, s.m. terminus,a,um; exitus,a,um; finis,is; vocabulum,i; verbum,i.
ternário, adj. ternarius,a,um.
terno, adj. tener,era,erum; amans,antis; mollis,e.
ternura, s.f. amor,oris; caritas,atis; affectus,us; pietas,atis.
terra, s.f. terra,ae; humus,i; solum,i; ager,gri. V. região e pátria.
terraço, s.m. solarium,ii; agger,eris; xystus,i.
terremoto, s.m. terrae motus.
terreno, adj. V. terrestre. // S.m. locus,i; solum,i; ager, gri; terra,ae.
térreo, adj. terreus,a,um; terrenus,a,um.
terrestre, adj. terrenus,a,um; terrestris,e; (fig.) humanus,a,um.
terrífico, adj. terrificus,a,um.
terrígeno, adj. terrigenus,a, um.
terrina, s.f. sinum,i; sinus,i.
território, s.m. territorium,ii; ager,gri; terra,ae.
terrível, adj. terribilis,e.
terror, s.m. terror,oris.
tese, s.f. thesis,is; propositum,i; positio,onis.
tesoureiro, s.m. aerarii praefectus.
tesouro, s.m. thesaurus,i.
testa, s.f. frons,tis.
testáceo, adj. testaceus,a,um.
testamentário, adj. testamentarius,a,um.
testamento, s.m. testamentum,i.
testeira, s.f. frontale,is.
testemunha, s.f. testis,is; arbiter,tri.
testemunho, s.m. testimonium, ii.
têsto, s.m. testu (indecl.); testum,i.
tetânico, adj. tetanicus,a,um.
tétano, s.m. tetanus,i.
teto, s.m. tectum,i.
tetrarca, s.m. tetrarcha,ae.
tetrarquia, s.f. tetrarchia,ae.
tétrico, adj. taetricus,a,um.
teu, pron. poss. tuus,a,um.
texto, s.m. verba,orum; exemplum,i; scriptum,i; argumentum,i.
textura, s.f. textura,ae.
tez, s.f. V. cútis.
ti, pron. pess. tibi.
tia, s.f. (paterna) amita,ae; (materna) matertera,ae.
tiara, s.f. tiara,ae; tiaras,ae.
tíbia, s.f. tibia,ae.
tibial, adj. tibialis,e.
Tibre, Geogr. Tiberis,is.
tição, s.f. titio,onis.
tifo, s.m. tiphus,i.
tigela, s.f. gabata,ae; catinus, i; scutra,ae.
tigre, s.m. tigris,idis; tigris, is.
tijolo, s.m. later,eris.
timbale, s.m. tympanum,i.
timbre, s.m. cymbalum,i; tinnitus,us; sonitus,us; signum,i; nota,ae.
timidez, s.f. timiditas,atis; verecundia,ae; pudor,oris
tímido, adj. timidus,a,um; demissus,a,um.
tímpano, s.m. tympanum,i.
tingir, v.t. tingere, sufficere; imbuere, inicere.
tinha, s.f. porrigo,inis.
tinhoso, adj. pruriginosus,a, um.

tinido, s.m. tinnitus,us; crepitus,us; sonitus,us.
tinir, v.i. crepare, strepere, sonare; tinnire.
tinta, s.f. atramentum,i; color,oris; pigmentum,i.
tinteiro, s.m. atramentarium, ii.
tinto, adj. e part. tinctus, a,um; infectus,a,um; coloratus,a,um.
tintorial, adj. tinctorius,a,um; infectivus,a,um.
tintura, s.f. tinctura,ae; medicamentum,i.
tio, s.m. (paterno) patruus,i; (materno) avunculus,i.
típico, adj. typicus,a,um; insignis,e.
tipo, s.m. typus; forma,ae; genus,eris; species,ei; exemplum,i.
tipografia, s.f. ars typographica.
tipográfico, adj. typographicus,a,um.
tipógrafo, s.m. typographus,i; typotheta,ae.
tique, s.m. convulsio,onis.
tira, s.f. ligamentum,i.
tirania, s.f. tyrannis,idis; dominatio,onis.
tiranicídio, s.m. tyrannicidium,ii.
tiranizar, v.t. saevire; (fig.) dominari, vexare.
tirano, s.m. tyrannus,i; (fig.) dominus,i.
tirante, s.m. funis,is; epiraedium,ii; habenae,arum. // Adj. subrutilus,a,um.
tirar, v.t. ducere, deducere, trahere, extrahere, promere, decerpere, elicere, eruere, eximere, expedire; auferre, adimere, movere, tollere.
tiritante, adj. horridus,a,um.
tiritar, v.i. horrere, algere.
tiro, s.m. jactus teli; jaculatio,onis.
tirso, s.m. thyrsus,i.
tísica, s.f. phthisis,eos ou is; tabes,is.
tísico, adj. phthisicus,a,um.
títere, s.m. plangucula,ae.
titubeante, adj. titubans,antis.
titubear, v.i. titubare.
título, s.m. titulus,i; nomen, inis; honor,oris; appellatio, onis; meritum,i; commendatio,onis; inscriptio,onis.
toada, s.f. sonus,i; vox,cis.
toalha, s.f. mantele,is; mantelium,ii.
toca, s.f. cubile,is; cuniculus,i.
tocar, v.t. e i. tangere, attingere, tractare, contrectare, palpare.
tocha, s.f. cereus,i; candela, ae.
tôco, s.m. stirps,pis; stipes, itis; codex,icis.
todavia, conj. tamen.
todo, pron. demonst. totus,a, um; omnis,e.
toga, s.f. toga,ae.
togado, adj. togatus,a,um.
tojo, s.m. ulex,icis.
tolda, s.f. forus,i; constratum,i; stega,ae.
tôldo, s.m. velum,i.
tolerância, s.f. patientia,ae; facilitas,atis.
tolerante, adj. patiens,entis; facilis,e; mitis,e.
tolerar, v.t. tolerare, ferre, pati.
tolerável, adj. tolerabilis,e.
tolice, s.f. stultitia,ae; stupiditas,atis; inscitia,ae.

tolo, adj. stultus,a,um; stolidus,a,um; insulsus,a,um.
tom, s.m. tonus,i; sonus,i; vox,cis; mos,ris.
tomar, v.t. prehendere, apprehendere, capere, accipere, sumere, promere; occupare, arripere; assumere, sorbere.
tombar, v.t. dejicere, sternere, prosternere.
tomo, s.m. tomus,i.
tonel, s.m. dolium,ii; seria,ae; orca,ae.
tonelada, s.f. amphora,ae.
tonsura, s.f. tonsura,ae.
tonsurar, v.t. tonsurare, tondere.
topar, v.t. V. encontrar; offendere.
topázio, s.m. topazos,i; topazus,i.
topête, s.m. tutulus,i.
tópico, s.m. fomentum,i.
tôpo, s.m. V. cume.
topografia, s.f. topographia,ae.
toque, s.m. contactus,us; tactus,us; palpatio,onis; tinnitus,us; cantus,us.
tórax, s.m. thorax,acis.
torcedura, s.f. tortura,ae.
torcer, v.t. torquere, contorquere, detorquere.
torcida, s.f. ellychnium,ii; linamentum,i.
tordo, s.m. turdus,i; turdela,ae.
tormenta, s.f. tempestas,atis; procella,ae; turbo,inis.
tormento, s.m. tormenta,orum; cruciatus,us.
tormentoso, adj. procellosus,a,um; molestus,a,um.
tornar, v.t. reddere, facere, efficere. // V.i. repetere, revisere; reverti, regredi. // V.p. fieri, evadere; se convertere, converti.
tornear, v.t. tornare; circumstare, circumfundi; cingere.
torneira, s.f. mamilla,ae.
torneiro, s.m. diatretarius,ii.
tôrno, s.m. tornus,i.
tornozelo, s.m. talus,i; talaria,ium.
toro, s.m. torus,i.
torpe, adj. turpis,e; indecorus,a,um; inhonestus,a,um.
torpeza, s.f. turpido,inis; turpitudo,inis; flagitium,ii.
torpor, s.m. torpor,oris; stupor,oris.
torrão, s.m. caespes,itis; gleba,ae.
torrar, v.t. torrefacere.
tôrre, s.f. turris,is.
torrente, s.f. torrens,entis.
tórrido, adj. torridus,a,um.
torta, s.f. scriblita,ae.
torto, adj. distortus,a,um; detortus,a,um; pravus,a,um.
tortuoso, adj. tortuosus,a,um; flexuosus,a,um; perplexus,a,um.
tortura, s.f. tormenta,orum; cruciatus,us; carnificina,ae.
torturar, v.t. torquere, cruciare, excruciare.
tosão, s.m. vellus,eris; lana,ae.
toscano, adj. Tuscus,a,um. // S.m.pl. Tusci,orum.
tôsco, adj. informis,e; rudis,e. // V. grosseiro.
tosquiar, v.t. tondere, detondere.
tosse, s.f. tussis,is.
tossir, v.i. tussire.
tostar, v.t. V. torrar.
total, adj. totus,a,um; universus,a,um. // S.m. summa,ae; totum,i.
totalidade, s.f. summa,ae; totum,i; universitas,atis.

touca, s.f. caliendrum,i.
toucinho, s.m. laridum,i; lardum,i.
touro, s.m. taurus,i; urus,i.
trabalhar, v.t. e i. laborare, elaborare, incumbere, moliri; tractare, subigere, exercere, colere.
trabalho, s.m. labor,oris; opera,ae; opus,eris; pensum,i.
traça, s.f. vermiculus,i; cerastes,ae.
traçado, part. e adj. tineosus,a,um. // S.m. ductus,us; descriptio,onis.
tração, s.f. tractus,us; vectio,onis.
traçar, v.t. scribere, describere, designare, delineare.
traço, s.m. linea,ae; lineamentum,i; lineatio,onis.
tradição, s.f. fama,ae; sermo,onis; mos,ris.
trado, s.m. terebrum,i; terebra,ae.
tradução, s.f. interpretatio,onis; conversio,onis; translatio,onis.
tradutor, s.m. interpres,pretis.
traduzir, v.t. vertere, convertere, interpretari, reddere, exprimere.
tráfico, s.m. mercatura,ae; mercatus,us; negotiatio,onis.
tragar, v.t. vorare, devorare.
tragédia, s.f. tragoedia,ae.
trágico, s.m. tragoedus,i; tragicus,i. // Adj. tragicus,a,um; funestus,a,um; luctuosus,a,um.
trago, s.m. haustus,us; potus,us; impetus,us.
traição, s.f. proditio,onis; perfidia,ae; infidelitas,atis.
traiçoeiro, adj. perfidus,a,um.
traidor, s.m. proditor,oris; traditor,oris; insidiator,oris.
trair, v.t. tradere; prodere, deserere, deficere. // V.p. se nudare.
traje, s.m. vestitus,us; vestis,is; vestimentum,i.
trajeto, s.m. trajectus,us; trajectio,onis.
trama, s.f. trama,ae; subtemen,inis.
tramar, v.t. inserere, exordiri; contexere, machinari.
trança, s.f. storea,ae; struppus,i.
tranqüilidade, s.f. tranquillitas,atis.
tranqüilizar, v.t. tranquillare. // V.p. consolari se.
tranqüilo, adj. tranquillus,a,um; quietus,a,um; pacatus,a,um; placidus,a,um.
transação, s.f. compositio,onis; decisio,onis; pactio,onis.
transalpino, adj. transalpinus,a,um.
transcendente, adj. eximius,a,um; excellens,entis; praecellens,entis.
transcrever, v.t. transcribere, describere, exscribere.
transcrição, s.f. descriptio,onis; exemplum,i.
transe, s.m. angor,oris; anxietas,atis.
transferência, s.f. translatio onis.
transferir, v.t. transferre; transcribere.
transfiguração, s.f. transfiguratio,onis.
transformar, v.t. vertere, mutare. // V.p. se vertere, se mutare.

trânsfuga, s. 2 gên. transfuga,ae.
transfundir, v.t. transfundere.
transgredir, v.t. violare, perrumpere, transcendere.
transgressão, s.f. violatio, onis; transgressio,onis.
transição, s.f. transitus,us; transitio,onis.
transigir, v.t. transigere.
transitivo, adj. (gram.) transitivus,a,um.
trânsito, s.m. V. **passagem**.
transitório, adj. transitorius, a,um; fiduciarius,a,um.
translação, s.f. translatio, onis.
translúcido, adj. translucidus, a,um.
transluzir, v.i. translucere, perlucere.
transmissão, s.f. transmissio, onis; traditio,onis; trajectio,onis.
transmitir, v.t. tradere, deferre, referre, relinquere.
transparente, adj. translucidus,a,um; perlucens,entis; translucens,entis; crystallinus,a,um.
transpiração, s.f. sudatio,onis; sudor,oris.
transpirar, v.t. exhalare, exspirare. // V.i. sudare.
transplantar, v.t. transplantare, transferre; transponere.
transpor, v.t. transponere, transmutare; transire.
transportar, v.t. transportare, transvehere; deferre, transferre.
transporte, s.m. portatio,onis; subvectio,onis; translatio, onis.
transudar, v.i. sudare, exsudare.
transversal ou **transverso**, adj. transversus,a,um; transversarius,a,um.
trapézio, s.m. trapezium,ii.
trapo, s.m. pannus,i; panniculus,i.
transbordar, v.t. superfundere. // V.i. exundare, inundare, diffluere.
traseiro, adj. posterior,ius; posticus,a,um.
trasladação, s.f. translatio, onis.
trasladar, v.t. V. **transferir**.
traspassar, v.t. transfigere, transfodere, configere.
traste, s.m. supellex,lectilis.
tratado, s.m. ars,tis; liber,bri; pactio,onis; condicio,onis; pactum,i.
tratamento, s.m. tractatio, onis; curatio,onis.
tratar, v.t. e i. tractare, habere; curare, mederi; vocare, appellare.
tratável, adj. tractabilis,e; mansuetus,a,um.
trato, s.m. V. **tratamento**; commercium,ii; usus,us; consuetudo,inis.
travar, v.t. sufflaminare.
trave, s.f. tignum,i.
través, s.m. obliquitas,atis.
travessa, s.f. impages,is; via transversa.
travessão, s.m. scapus,i.
travesseiro, s.m. pulvinus,i.
travessia, s.f. trajectus,us; trajectio,onis; transvectio, onis.
trazer, v.t. afferre, apportare, conferre; advehere, convehere; ducere, adducere, conducere.
trégua, s.f. indutiae,arum; quies,etis.

treino, s.m. exercitatio,onis; usus,us.
tremendo, adj. tremendus,a, um; horrendus,a,um.
tremente, adj. tremens,entis; tremulus,a,um.
tremer, v.i. tremere, contremiscere, horrere, vacillare, nutare.
tremor, s.m. tremor,oris.
trêmulo, adj. tremulus,a,um; tremens,entis.
treno, s.m. threnus,i.
Trento, Geogr. Tridentum,i.
trepar, v.t. e i. eniti, conniti, evadere; serpere, scandere.
trepidação, s.f. tremor,oris.
trepidar, v.i. V. **tremer**, **vacilar**.
tréplica, s.f. triplicatio,onis.
três, num. card. tres,tria; trini,ae,a.
trevas, s.f.pl. tenebrae,arum; caligo,inis.
trevo, s.m. trifolium,ii.
treze, num. card. decem et tres; tredecim.
trezentos, num. card. trecenti,ae,a.
tríada ou **tríade**, s.f. trias, ados.
triangular, adj. triangulus,a, um.
triângulo, s.m. triangulum,i; trigonum,i.
tribo, s.f. tribus,us.
tribulação, s.f. angustiae, arum; acerbitates,um.
tribuna, s.f. tribunal,alis; suggestus,us; rostra,orum; cathedra,ae.
tribunal, s.m. tribunal,alis; judicium,ii.
tribuno, s.m. tribunus,i; contionator,oris.
tributo, s.m. tributum,i; debitum,i.
tricolor, adj. tricolor,oris.
tridente, s.m. tridens,entis.
tríduo, s.m. triduum,i.
triênio, s.m. triennium,ii.
Trieste, Geogr. Gergeste,is; Tergestum,i
trigésimo, num. ord. tricesimus,a,um; trigesimus,a,um.
trigo, s.m. frumentum,i; triticum,i; messis,is; far,farris.
trilho, s.m. tribulum,i.
trimensal, adj. trimestris,e.
trimestre, s.m. tres menses.
trinar, v.i. garrire.
trincheira, s.f. fossa,ae; vallum,i; munimentum,i.
trinco, s.m. claustrum,i.
trindade, s.f. trinitas,atis.
trineto, s.m. abnepos,potis.
trinta, num. card. triginta; triceni,ae,a.
trio, s.m. tricinium,ii.
tripartido, adj. tripartitus,a, um.
tripeça, s.f. tripus,podis.
triplicação, s.f. triplicatio, onis.
triplicar, v.t. triplicare. // V.i. triplicari.
triplo, adj. triplus,a,um; triplex,icis. // S.m. triplum,i.
tripudiar, v.t. tripudiare.
tripúdio, s.m. tripudium,ii.
trissílabo, adj. trisyllabus,a, um. // S.m. trisyllabum,i.
triste, adj. tristis,e; maestus,a,um; gravis,e.
tristeza, s.f. maestitia,ae; tristitia,ae; maeror,oris.
triturar, v.t. terere, conterere, contundere.
triunfal, adj. triumphalis,e.
triunfar, v.i. triumphare; ovare, exsultare; vincere, superare.

triunfo, s.m. triumphus,i; exsultatio,onis; laetitia,ae; victoria,ae.
triunvirato, s.m. triumviratus, us.
triúnviro, s.m. triumvir,viri.
trivial, adj. trivialis,e; humilis,e; pertritus,a,um.
trívio, s.m. trivium,ii.
troca, s.f. mutatio,onis; permutatio,onis; commercium, ii.
troça, s.f. cavillatio,onis; irrisio,onis; risus,us; ludus,i.
trocar, v.t. mutare, commutare, permutare.
troçar, v.t. e i. deridere, irridere, ludificari, eludere.
troféu, s.m. tropaeum,i; spolia,orum.
tromba, s.f. columna,ae; proboscis,idis.
trombeta, s.f. tuba,ae; bucina,ae.
trombeteiro, s.m. tubicen,cinis; bucinator,oris.
tronco, s.m. truncus,i; stirps, pis; scapus,i.
trono, s.m. solium,ii; sella,ae; regnum,i.
tropa, s.f. caterva,ae; globus, i; grex,gis; manus,us.
tropical, adj. tropicus,a,um.
trópico, s.m. tropicus,i.
trovão, s.m. tonitrus,us; tonitruum,i.
trovejar, v.i. tonare, intonare.
trovoada, s.f. tonitrua,orum.
trucidar, v.t. trucidare, concidere, caedere.
truculência, s.f. truculentia, ae.
truncar, v.t. truncare, mutilare.
truta, s.f. tructus,i; tructa,ae.
tu, pron. pess. tu.
tubarão, s.m. pristis,is; squalus,i.
tubérculo, s.m. tuberculum,i; tuber,eris.
tubo, s.m. tubus,i; canalis,is.
tudo, pron. omnia,orum.
tufão, s.m. typhon,onis.
tulipa, s.f. tulipa,ae.
tumefato, adj. tumidus,a,um.
tumor, s.m. tumor,oris; tuber, eris.
túmulo, s.m. tumulus,i; sepulcrum,i; monumentum,i.
tumulto, s.m. tumultus,i; turba,ae.
túnel, s.m. crypta,ae.
túnica, s.f. tunica,ae.
turbação, s.f. turbidum,i; perturbatio,onis.
turbante, s.m. tiara,ae; torulus,i.
turbar, v.t. turbare, obturbare; conturbare, obscurare. // V.p. turbari.
turbulento, adj. turbulentus, a,um; seditiosus,a,um.
turíbulo, s.m. turibulum,i.
turista, s.m. peregrinator,oris.
turma, s.f. turma,ae.
turno, s.m. ordo,inis; locus,i; partes,ium.
turquesa, s.f. aerizusa,ae.
turvo, adj. turbidus,a,um; turbulentus,a,um; obscurus, a,um; confusus,a,um.
tutela, s.f. tutela,ae; curatio, onis.
tutelar, adj. tutelaris,e; praeses,idis.
tutor, s.m. tutor,oris.

U

uberdade, s.f. ubertas,atis.
úbere, adj. e s.m. uber,eris.
ufano, adj. V. vaidoso.
uivar, v.i. ululare.
uivo, s.m. ululatus,us.
úlcera, s.f. ulcus,eris; ulceratio,onis.
ulceração, s.f. ulceratio,onis; exulceratio,onis.
ulcerar, v.t. ulcerare, exulcerare. // V.i. e p. exulcerari.
ulceroso, adj. ulcerosus,a,um.
uliginoso, adj. uliginosus,a,um.
ulterior, adj. ulterior,ius; posterior,ius.
último, adj. ultimus,a,um; extremus,a,um; postremus, a,um; proximus,a,um.
ultrajante, adj. contumeliosus, a,um; probrosus,a,um.
ultrajar, v.t. violare, laedere; offendere.
ultraje, s.m. contumelia,ae; injuria,ae; ludibrium,ii.
ultramarino, adj. transmarinus,a,um.
ultrapassar, v.t. transire.
ulular, v.i. ululare.
um, num. card. unus,a,um. // Pron. indef. quidam, aliquis. // Art. indef. Não se verte.
umbela, s.f. umbraculum,i; umbella,ae.
umbilical, adj. umbilicaris,e.
umbroso, adj. umbrosus,a,um; opacus,a,um.
úmero, s.m. umerus,i.
unânime, adj. consentiens,entis; conspirans,antis.
unção, s.f. unctio,onis; unctus,us.
undante, adj. undans,antis; fluctuosus,a,um.
undécimo, num. ord. undecimus,a,um.
ungir, v.t. ungere, linere, inungere.
unha, s.f. unguis,is; ungula, ae.
união, s.f. junctio,onis; conjunctio,onis; colligatio,onis; societas,atis.
único, adj. unus,a,um; solus, a,um; unicus,a,um; singularis,e.
unidade, s.f. unitas,atis.
uniforme, adj. unus,a,um; aequabilis,e; semper idem. // S.m. vestimentum,i.
unir, v.t. jungere, conjungere, miscere, confundere; sociare, consociare. // V.p. jungi, conjungi, copulari.
uníssono, adj. unisonus,a,um. // S.m. concentus,us.
universal, adj. universalis,e; universus,a,um.
universidade, s.f. universitas, atis.
universo, s.m. universum,i.

untar, v.t. ungere, linere, inungere.
unto, s.m. axungia,ae; arvina, ae.
untuoso, adj unguinosus,a, um; pinguis,e.
urbanidade, s.f. urbanitas, atis; humanitas,atis.
urbano, adj. urbanus,a,um.
urdir, v.t. ordiri, exordiri; texere, moliri.
urgência, s.f. necessitas,atis.
urgente, adj. urgens,entis; instans,antis.
urgir, v.i. urgere, impendere, imminere, instare.
urna, s.f. urna,ae.
uro, s.m. urus,i.
uropígio, s.m. uropygium,ii.
urso, s.m. ursus,i.
urticária, s.f. uredo,inis.
urtiga, s.f. urtica,ae.
urze, s.f. myrica,ae; erice,es.
usar, v.t. e i. uti, abuti, adhibere; terere, conterere; usurpare.
uso, s.m. usus,us; consuetudo,inis; mos,ris.
usual, adj. usitatus,a,um; solemnis,e.
usufruto, s.m. ususfructus,us.
usufrutuário, adj. usufructuarius,a,um. // S.m. usufructuarius,ii.
usura, s.f. usura,ae; feneratio,onis.
usurário, adj. fenebris,e; feneraticias,a,um. // S.m. fenerator,oris.
usurpar, v.t. invadere, asserere sibi.
utensílio, s.m. supellex,ectilis; instrumentum,i; utensilia,ium.
útil, adj. utilis,e; salutaris,e.
utilidade, s.f. utilitas,atis; usus,us; commoditas,atis.
utopia, s.f. V. quimera.
utrículo, s.m. utriculus,i.
uva, s.f. uva,ae.

V

vaca, s.f. vacca,ae.
vacante, adj. vacuus,a,um; vacans,antis.
vacilação, s.f. vacillatio,onis; nutatio,onis.
vacilante, adj. vacillans,antis; tremulus,a,um; fluctuans, antis.
vacilar, v.i. vacillare, labare, fluctuare.
vacina, s.f. vaccinum virus.
vacuidade, s.f. vacuitas,atis.
vácuo, adj. vacuus,a,um. // S.m. vacuum,i; inane,is.
vadio, adj. deses,idis; desidiosus,a,um. // S.m. cessator, oris; ambulator,oris.
vaga, s.f. unda,ae; fluctus, us; interregnum,i.
vagabundear, v.i. vagari, errare, palari.
vagabundo, adj. vagus,a,um; vagans,antis; errans,antis; errabundus,a,um. // S.m. erro,onis; planus,i; grassator,oris.
vaga-lume, s.m. V. pirilampo.
vagar, v.i. vacare, cessare. // S.m. otium,ii; spatium,ii.
vagaroso, adj. tardus,a,um; lentus,a,um; segnis,e.
vagem, s.f. folliculus,i; siliqua,ae.
vaguear, v.i. vagari, errare, palari.
vaia, s.f. clamor,oris; convicium,ii.
vaiar, v.t. sibilare, explodere, ejicere.
vaidade, s.f. vanitas,atis; insanitas,atis; ambitio,onis.
vaidoso, adj. vanus,a,um; gloriosus,a,um; ambitiosus,a, um.
vaivém, s.m. reciprocatio,onis.
vala, s.f. fossa,ae; canalis,is; sulcus,i.
vale, s.m. vallis,is; valles,is.
valente, adj. fortis,e; animosus,a,um; strenuus,a,um.
valentia, s.f. strenuitas,atis; fortitudo,inis.
valer, v.i. e t. valere, esse; stare, constare.
valeriana, s.f. polemonia,ae.
valetudinário, adj. valetudinarius,a,um; causarius,a,um.
validade, s.f. fides,ei; auctoritas,atis.
validez, s.f. validitas,atis.
válido, adj. validus,a,um; legitimus,a,um; justus,a,um.
valimento, s.m. auctoritas, atis; gratia,ae.
valor, s.m. pretium,ii; aestimatio,onis; honos,oris; virtus,utis.
válvula, s.f. folliculus,i; operculum,i.

vampiro, s.m. strix,igis.
vândalo, s.m. vastator,oris. //S.m.pl. Vandali,orum.
vangloriar-se, v.p. gloriari.
vanguarda, s.f. primum agmen; prima acies.
vantagem, s.f. praestantia,ae; victoria,ae; commodum,i; fructus,us.
vantajoso, adj. bonus,a,um; commodus,a,um; opportunus,a,um; fructuosus,a,um.
vão, adj. vanus,a,um; inanis,e; futilis,e. // S.m. V. vácuo.
vapor, s.m. vapor,oris.
vaporização, s.f. vaporatio,onis.
vaporizar, v.t. evaporare.
vaporoso, adj. nebulosus,a,um; fumidus,a,um; vaporosus,a,um.
vaqueiro, s.m. bubulus,i.
vara, s.f. virga,ae; vimen,inis; pertica,ae.
varão, s.m. mas,ris. // Adj. virilis,e.
varar, v.t. perforare, perfodere.
variação, s.f. variatio,onis; varietas,atis.
variado, part. e adj. variatus,a,um; distinctus,a,um; variegatus,a,um; varius,a,um; diversus,a,um.
variante, adj. varians,antis.
variar, v.t. variare, distinguere, mutare. // V.i. variari, variare; mutari.
variável, adj. mutabilis,e; varius,a,um; varians,antis; inconstans,antis.
varicoso, adj. varicosus,a,um.
variedade, s.f. varietas,atis; diversitas,atis.
variegado, adj. variatus,a,um; varius,a,um.
variegar, v.t. variare, distinguere.
vário, adj. varius,a,um; multiplex,cis; (pl.) plures,a.
variz, s.f. varix,icis.
varonia, s.f. virilitas,atis.
varonil, adj. virilis,e.
varrão, s.m. verres,is.
varrer, v.t. verrere, everrere.
várzea, s.f. campus,i.
vasa, s.f. limus,i.
vasento, adj. limosus,a,um; lutosus,a,um.
vasilha, s.f. vas,sis.
vaso, s.m. vas,sis.
vassalagem, s.f. vassalitium,ii; clientela,ae.
vassalo, s.m. vassalus,i.
vassoura, s.f. everriculum,i; scopae,arum.
vastidão, s.f. magnitudo,inis.
vasto, adj. vastus,a,um; amplus,a,um; magnus,a,um.
vaticínio, s.m. vaticinium,ii.
vau, s.m. vadum,i.
vazão, s.f. exinanitio,onis; egestio,onis.
vazar, v.t. V. esvaziar; effodere.
vazio, adj. vacuus,a,um; inanis,e; nudus,a,um. // S.m. V. vácuo.
veado, s.m. cervus,i.
vedação, s.f. saepes,is; claustra,orum.
vedar, v.t. V. proibir, tapar.

veemência, s.f. impetus,us; vehementia,ae.
veemente, adj. vehemens,entis; fervidus,a,um; acer, cris,cre.
vegetação, s.f. germinatio, onis.
vegetal, s.m. herba,ae; planta,ae.
veia, s.f. vena,ae.
veículo, s.m. vehiculum,i.
veio, s.m. vena,ae.
vela, s.f. vigilia,ae; cereus,i; candela,ae; vela,orum; sinus,us.
velame, s.m. vela,orum.
velar, v.t. velare, involvere; tegere, occultare; obscurare. // V.i. vigilare, pervigilare; excubare.
velha, s.f. anus,us.
velhaco, adj. dolosus,a,um; fraudulentus,a,um. // S.m. fraudator,oris.
velhice, s.f. senectus,utis; aetas,atis.
velho, adj. vetus,eris; vetustus,a,um; senex,nis. // S.m. senex,nis; senior,oris.
velo, s.m. vellus,eris; vellis, is.
velocidade, s.f. velocitas,atis.
veloso, adj. villosus,a,um.
veloz, adj. velox,cis.
veludo, s.m. velutum,i; amphimallum,i.
venal, adj. venalis,e; vendibilis,e.
venatório, adj. venatorius,a, um.
vencedor, s.m. victor,oris.
vencer, v.t. vincere, superare.
venda, s.f. venditum,i; venditio,onis; venum,i.
vendável, adj. vendibilis,e.
vendedor, s.m. venditor,oris; institor,oris.
vendeiro, s.m. caupo,onis.
vender, v.t. vendere, alienare; tradere, praebere.
veneno, s.m. venenum,i; virus,i.
venenoso, adj. veneficus,a, um; venenatus,a,um.
veneração, s.f. veneratio,onis; cultus,us.
venerar, v.t. venerari, vereri, revereri.
venerável, adj. venerabilis,e; colendus,a,um.
venoso, adj. venosus,a,um.
ventar, v.i. flare, spirare.
ventilação, s.f. ventilatio,onis.
ventilar, v.t. ventilare; eventilare.
vento, s.m. ventus,i; ventulus,i.
ventoso, adj. ventosus,a,um.
ventre, s.m. venter,tris; abdomen,inis; alvus,i.
ventrículo, s.m. ventriculus,i.
ventríloquo, s.m. ventriloquus,i.
ventura, s.f. fortuna bona; alea,ae; casus,us; fortuna, ae.
Vênus, np. Venus,eris.
venusto, adj. venustus,a,um.
ver, v.t. videre, cernere, conspicari; sentire, intellegere. // V.p. videre se.
veracidade, s.f. veritas,atis; fides,ei.
verão, s.m. aestas,atis.

verbal, adj. verbalis,e.
verberação, s.f. verberatio, onis.
verberar, v.t. verberare.
verbo, s.m. verbum,i.
verboso, adj. verbosus,a,um; loquax,acis.
verdade, s.f. veritas,atis; verum,i.
verdadeiro, adj. veridicus,a,um; verus,a,um.
verde, adj. viridis,e; virens, entis; crudus,a,um. // S.m. viride,is.
verdecer, v.i. virere; virescere.
verdejante, adj. virens,entis; viridans,antis.
verdugo, s.m. V. algoz.
verdura, s.f. viriditas,atis; viridia,ium ou iorum.
vereda, s.f. semita,ae; trames,itis; limes,itis.
vêrga, s.f. antenna,ae.
vergar, v.t. plicare, incurvare.
vergel, s.m. pomarium,ii.
vergonha, s.f. dedecus,oris; turpitudo,inis; infamia,ae; pudor,oris.
vergonhoso, adj. turpis,e; ignominiosus,a,um; pudendus,a,um; verecundus,a,um.
verídico, adj. veridicus,a,um; verus,a,um; verax,acis.
verificação, s.f. recognitio, onis; inspectio,onis.
verificar, v.t. recognoscere, inspicere, probare.
verme, s.m. lumbricus,i; vermiculus,i; vermis,is.
vermelho, adj. ruber,bra,brum; rufus,a,um; rubicundus,a,um.
vermículo, s.m. vermiculus,i.
verminoso, adj. verminosus,a, um.
vernáculo, adj. vernaculus,a, um.
vernal, adj. vernalis,e; vernus,a,um.
verniz, s.m. vernicium,ii.
verônica, s.f. veronica,ae.
verossímil, adj. verisimilis,e; credibilis,e.
verossimilhança, s.f. verisimilitudo,inis.
verruga, s.f. verruca,ae; clavus,i.
verrugoso ou **verruguento**, adj. verrucosus,a,um.
verruma, s.f. terebra,ae.
verrumar, v.t. perterebrare, terebrare.
versado, adj. versatus,a,um; peritus,a,um; gnarus,a,um.
versão, s.f. V. tradução.
versar, v.t. versari.
versátil, adj. versatilis,e; mobilis,e; versabilis,e.
versejar, v.i. versificare.
versificação, s.f. versificatio, onis.
versificar, v.i. versificare.
verso, s.m. versus,us; carmen, inis; tergum,i.
vértebra, s.f. vertebra,ae.
verter, v.t. fundere, infundere; effundere, profundere.
vertigem, s.f. vertigo,inis.
vertiginoso, adj. vertiginosus, a,um.
vesgo, adj. strabus,i. // S.m. strabo,onis.
vesícula, s.f. vesicula,ae.
vespa, s.f. vespa,ae.

véspera, s.f. hesternus dies; (pl.) vesperae,arum.
vespertino, adj. vespertinus,a, um.
vestal, s.f. Vestalis,is.
vestiário, s.m. vestiarium,ii.
vestíbulo, s.m. vestibulum,i; atrium,ii.
vestido, s.m. vestis,is; vestimentum,i; stola,ae.
vestígio, s.m. vestigium,ii.
vestir, v.t. vestire, amicire, induere.
vestuário, s.m. vestis,is.
veterano, s.m. veteranus,i.
veterinário, adj. veterinarius, a,um. // S.m. veterinarius, ii.
veto, s.m. intercessio,onis; jus intercedendi.
véu, s.m. velum,i; velamentum,i; involucrum,i.
vexar, v.t. vexare.
vez, s.f. semel.
via, s.f. via,ae; iter,ineris.
viagem, s.f. peregrinatio,onis; iter,ineris.
viajante, adj. peregrinus,a,um. // S.m. peregrinator,oris.
viajar, v.i. peregrinari.
viático, s.m. viaticum,i.
víbora, s.f. vipera,ae; aspis, idis.
vibração, s.f. motus,us.
vibrante, adj. vibrans,antis; coruscus,a,um.
vibrar, v.i. vibrare.
vicênio, s.m. vicennium,ii.
vice-versa, loc. invicem; versa vice.
viciar, v.t. vitiare, corrumpere, inficere.
vício, s.m. vitium,ii; libidines,um.
vicioso, adj. vitiosus,a,um; pravus,a,um; nequam (indecl.); perversus,a,um.
vicissitude, s.f. vicissitudo, inis; varietas,atis; mutatio, onis.
viço, s.m. laetitia,ae.
vida, s.f. vita,ae; anima,ae; spiritus,us; salus,utis.
vide, s.f. vitis,is.
vidente, adj. videns,entis. // S.m. vates,is.
vidrado, adj. ceratus,a,um; picatus,a,um. // S.m. cera, ae; ceratura,ae.
vidrar, v.t. cerare.
vidreiro, s.m. vitrarius,ii.
vidro, s.m. vitrum,i.
vigário, s.m. vicarius,ii.
vigente, adj. validus,a,um.
viger, v.i. valere.
vigésimo, num. ord. vicesimus,a,um.
vigilância, s.f. vigilantia,ae; vigilia,ae; diligentia,ae.
vigilante, adj. vigilans,antis; vigil,ilis.
vigília, s.f. vigilia,ae; lucubratio,onis.
vigor, s.m. vigor,oris; robur, oris; vis,vis; usus,us.
vigoroso, adj. validus,a,um; robustus,a,um; vivax,acis; fortis,e.
vil, adj. vilis,e; humilis,e; abjectus,a,um; sordidus,a, um.
vila, s.f. vicus,i; pagus,i; oppidulum,i; villa,ae.
vileza, s.f. vilitas,atis; sordes,ium.

vime, s.m. vimen,inis; virga,ae.

vinagre, s.m. acetum,i.

vincar, v.t. plicare, complicare.

vínculo, s.m. ligamen,inis; vinculum,i; nodus,i.

vinda, s.f. adventus,us.

vindima, s.f. vindemia,ae; uva,ae.

vindimar, v.t. e i. vindemiare.

vindita, s.f. vindicatio,onis.

vingança, s.f. ultio,onis; poena,ae.

vingar, v.t. e p. vindicare, ulcisci.

vinha, s.f. vinea,ae; vinetum,i.

vinho, s.m. vinum,i.

vinte, num. card. viginti; viceni,ae,a.

violação, s.f. violatio,onis.

violar, v.t. violare, temerare, polluere, frangere.

violência, s.f. violentia,ae; saevitia,ae; impetus,us.

violento, adj. violentus,a,um; saevus,a,um; indomitus,a,um; vehemens,entis.

violeta, s.f. viola,ae.

vir, v.i. venire, advenire; accedere, convenire; obvenire.

virar, v.t. vertere, convertere, versare, flectere, avertere.

viravolta, s.f. gyrus,i; circumactus,us.

virgem, s.f. virgo,inis;

virginal, adj. virginalis,e; virgineus,a,um.

virgindade, s.f. virginitas, atis.

viril, adj. virilis,e; pubes, eris.

virilha, s.f. inguen,inis.

virilidade, s.f. virilitas,atis.

virtude, s.f. virtus,utis; honestas,atis.

virtuoso, adj. honestus,a,um; probus,a,um; integer,gra, grum.

vírus, s.m. virus,i.

visão, s.f. visio,onis.

víscera, s.f. viscus,eris.

visco, s.m. viscum,i.

visigodos, s.m.pl. Visigothi, orum; Visigothae,arum.

visita, s.f. salutatio,onis; adventus,us.

visitar, v.t. convenire, visere, salutare; visitare, perambulare; circumire.

vislumbre, s.m. umbra,ae; aura,ae; igniculi,orum.

vista, s.f. visus,us; adspectus,us; oculi,orum; prospectus,us; descriptio,onis.

visto, s.m. fides,ei.

vistoria, s.f. probatio,onis.

vistoso, adj. acer,cris,cre.

vital, adj. vitalis,e; animalis,e.

vitalidade, s.f. vitalitas,atis; vivacitas,atis.

vitela, s.f. vitula,ae.

vitelo, s.m. vitulus,i; buculus,i.

viticultor, s.m. vitis cultor.

vítima, s.f. victima,ae; hostia,ae.

vitória, s.f. victoria,ae; tropaeum,i; palma,ae.

vitorioso, adj. victor,oris.

vítreo, adj. vitreus,a,um.

vitrina, s.f. specularia,ium ou iorum.

vitualhas, s.f.pl. cibaria,orum.

vituperar, v.t. vituperare.

vituperável, adj. vituperabilis,e.

vitupério, s.m. vituperatio, onis; reprehensio,onis; flagitium,ii.

viúva, s.f. vidua,ae; orba,ae.

viuvez, s.f. viduitas,atis.

viúvo, adj. viduus,a,um. // S.m. viduus,i; orbus,i.

vivacidade, s.f. alacritas,atis; vigor,oris; vehementia,ae; vis,vis.

vivaz, adj. vividus,a,um; vivax,acis.

viveiro, s.m. seminarium,ii; plantarium,ii; aviarium,ii; ornithon,onis; vivarium,ii.

viver, v.i. vivere, spirare, esse, vigere.

vivificação, s.f. vivificatio, onis.

vivificar, v.t. animare, vegetare.

vivo, adj. vivus,a,um; vivens, entis; animatus,a,um; animans,antis; spirans,antis; vegetus,a,um; alacer,cris, cre.

vizinhança, s.f. vicinia,ae; vicinitas,atis; propinquum,i.

vizinhar, v.i. contingere, imminere.

vizinho, adj. vicinus,a,um; propinquus,a,um. // S.m. vicinus i.

voador, adj. volucer,cris,cre; volatilis,e; volaticus,a,um.

voar, v.i. volare, advolare, avolare, praevolare; volitare.

vocabulário, s.m. V. dicionário.

vocábulo, s.m. vocabulum,i.

vocação, s.f. proclivitas,atis; studium,ii.

vocal, adj. vocalis,e.

vocativo, s.m. vocativus,i.

vociferação, s.f. vociferatio, onis.

vociferar, v.i. vociferari, clamitare.

voga, s.f. cursus,us; navigatio,onis; gratia,ae.

vogal, s.f. vocalis,is.

vogar, v.i. navigare, natare; fluctuare.

volátil, adj. volatilis,e.

volição, s.f. voluntas,atis.

volta, s.f. circuitus,us; circuitio,onis; ambitus,us; ambulatio,onis; reditus,us.

voltar, v.t. versare; vertere, convertere, flectere. // V.p. se vertere.

volubilidade, s.f. volubilitas, atis.

volume, s.m. volumen,inis; liber,bri; moles,is; amplitudo,inis; modus,i.

voluntário, adj. voluntarius,a, um; spontaneus,a,um. // S.m. voluntarius,ii.

volúpia, s.f. voluptas,atis.

voluptuoso, adj. voluptarius,a, um; luxuriosus,a,um; delicatus,a,um; mollis,e.

voluta, s.f. voluta,ae; helix, icis.

volúvel, adj. volubilis,e.

vomitar, v.t. e i. vomere, evomere, vomitare.

vômito, s.m. vomitio,onis; vomitus,us.

vontade, s.f. voluntas,atis; animus,i; arbitrium,ii; arbitratus,us.
voracidade, s.f. edacitas,atis.
voragem, s.f. gurges,itis; vorago,inis.
voraz, adj. vorax,acis; edax, acis.
vos, pron. pess. vobis.
vós, pron. pess. vos.
vosso, pron. poss. vester,tra, trum.
votar, v.i. suffragium ferre ou inire. // V.t. V. **dedicar, sacrificar.**
votivo, adj. votivus,a,um.
voto, s.m. votum,i; optatio, onis; desiderium,ii; suffragium,ii.
voz, s.f. vox,cis; lingua,ae; dictum,i.
vulcão, s.m. mons evomens.
vulgar, adj. vulgaris,e; communis,e; publicus,a,um; ignobilis,e.
vulgaridade, s.f. rusticitas, atis; vilitas,atis.
vulgarizar, v.t. vulgare, pervulgare.
vulgo, s.m. vulgus,i; populus, i; plebs,bis; plebes,is.
vulnerário, adj. vulnerarius,a, um.
vulpino, adj. vulpinus,a,um.
vulto, s.m. V. **rosto, figura.**

X

xairel, s.m. stratum,i; stragulum,i.
xarope, s.m. mulsum,i.
xaroposo, adj. mulseus,a,um.
xícara, s.f. V. **taça.**
xisto, s.m. schistos, lapis.
xistoso, adj. schistos,on; fossilis,e.
xofrango, s.m. ossifragus,i.

Z

zanga, s.f. V. aversão, aborrecimento.
zangar, v.t. V. irritar. // V.p. irasci, succensere, stomachari.
zéfiro, s.m. zephyrus,i.
zelar, v.t. studere, servire, favere.
zêlo, s.m. studium,ii; diligentia,ae; sedulitas,atis.
zeloso, adj. studiosus,a,um; diligens,entis; sedulus,a,um; assiduus,a,um.
zênite, s.m. fastigium,ii.
zero, s.m. zero (indecl.).
zibelina, s.f. gebelinum,i; zebelinum,i.
zodíaco, s.m. signifer,eri.
zoilo, s.m. Zoilus,i.
zombeteiro, s.m. irrisor,oris; derisor,oris; cavillator,oris.
zona, s.f. zoster,eris; zona,ae; plaga,ae; regio,onis.
zoóforo, s.m. zoophorus,i.
zumbido, s.m. fremitus,us; murmur,uris.
zumbir, v.i. fremere, murmurare; susurrare, strepere.
zurrar, v.i. rudere.
zurro, s.m. ruditus,us.

IMPRIMIU:
INDÚSTRIA GRÁFICA SIQUEIRA S/A.
RUA AUGUSTA, 235 — SÃO PAULO